NICOLAE ZURNAZOGLU

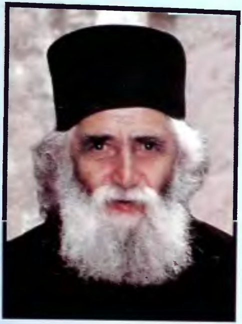

CUVIOSUL PAISIE AGHIORITUL

MĂRTURII ALE ÎNCHINĂTORILOR

33.

EDITURA EVANGHELISMOS
BUCUREŞTI 2006

© Copyright

Pentru ediția de față, ***Editura «Evanghelismos»***, care mulțumește Domnului Nicolae Zurnazoglu pentru generozitatea cu care i-a fost acordat dreptul traducerii și editării în limba română a prezentei cărți.

Nicolae Zurnazoglu

CUVIOSUL PAISIE AGHIORITUL

MĂRTURII ALE ÎNCHINĂTORILOR

CHILIA · BUNA-VESTIRE + SFÂNTUL · MUNTE · ATHOS +

Traducere din limba greacă
de Ieroschim. Ștefan Nuțescu
SCHITUL LACU – SFÂNTUL MUNTE ATHOS

Editura «**EVANGHELISMOS**»
București – 2006

Traducere din limba greacă după originalul:

«Μαρτυρίες Προσκυνητών,
Γέροντος Παΐσιος ὁ Ἁγιορείτης, 1924-1994»
του Νικολάου Ζουρνατζόγλου, 2005

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
ZURNAZOGLU, NICOLAE
Cuviosul Paisie Aghioritul – Mărturii ale închinătorilor / Nicolae Zurnazoglu; trad.: ieroschimonah Ștefan Nuțescu. - București: Evanghelismos, 2006
ISBN (10) 973-7812-34-4 ; ISBN (13) 978-973-7812-34-6

I. Nuțescu, Ștefan (trad.)

281.94 Paisie Aghioritul
929 Paisie Aghioritul

PROLOG

Sfântul Munte, Sfințitul Athon, binecuvântata Grădină a Maicii Domnului, fala Ortodoxiei noastre și, prin extensie, a întregii Biserici Apostolice a lui Hristos, acest loc sfințit a fost ales de Stăpâna noastră Născătoarea de Dumnezeu ca moștenire prețioasă a ei, care avea să joace un rol hotărâtor în păstrarea autenticității învățăturii ortodoxe. Iar aceasta s-a dovedit prin mai multe mărturii, reprezentativă fiind cea aflată în minunata viață a Cuviosului Petru Athonitul, care este prăznuit la 11 iunie și care a trăit în secolul al VII-lea.

În viața Cuviosului se spune că, atunci când el a hotărât să se facă monah, i s-a arătat Prea Sfânta Născătoare de Dumnezeu și i-a spus că locul unde se va stabili nu este altul decât Grădina ei, pe care ea a ales-o și a iubit-o mai mult decât orice altă parte a Pământului.

Vrednice de menționat sunt cuvintele pline de mângâiere pe care însăși Cea plină de har le adresează Cuviosului Petru Athonitul:

„În Grecia există un munte frumos și mare, îndreptat spre partea sudică, care se întinde mult în mare. Acest munte l-am ales eu dintre toate părțile pământului și am hotărât să-l afierosesc spre sălășlui-

re potrivită monahilor. De acum înainte el se va numi Sfânt, iar împreună cu toți cei care vor locui în el și vor voi să se lupte cu vrăjmașul de obște al oamenilor, cu diavolul, voi lupta și eu în toată viața lor și le voi fi ajutătoare nebiruită. Îi voi învăța cele pe care trebuie să le pună în lucrare și le voi arăta cele pe care nu trebuie să le facă. Voi fi pentru ei apărătoare, doctor și hrănitoare, îngrijindu-mă de hrana și vindecarea care întărește sufletul și nu-l lasă să cadă din bine și virtute. Iar după moartea lor îi voi înfățișa Fiului și Dumnezeului meu pe cei care, în chip plăcut lui Dumnezeu și în pocăință și-au săvârșit viața în acest Munte și voi cere de la El desăvârșită iertare a păcatelor lor".

Aceste cuvinte cerești, preadulci, mângâietoare și proorocești, pe care numai Maica Domnului le-ar fi putut spune și care până astăzi se adeveresc, aceste făgăduințe cerești ale Prea Sfintei Născătoare de Dumnezeu au ademenit și au atras dintru început suflete înflăcărate de râvnă și dragoste dumnezeiască, care s-au sălășluit în acest loc, moștenirea Maicii Domnului, și și-au dus crucea nevoințelor și au suferit feluritele ispite ale diavolului.

Astfel, de-a lungul veacurilor – minune mare – acest Munte Sfânt s-a arătat atelier duhovnicesc în care au dobândit harisme duhovnicești și sfințenie o mulțime nenumărată de cuvioși părinți, vechi și noi. Dintre aceștia se remarcă și chipul starețului Paisie, a cărui smerită prezență este considerată ca un dar dumnezeiesc și o binefacere a lui Dumnezeu și a Maicii Domnului pentru Ortodoxie, monahism și Biserică în general.

Prinosul său a fost și este tocmai lucrul de care are nevoie omul contemporan în nevoința sa duhovnicească. Şi într-adevăr, cât de mult odihnesc sufletul cuvintele Stareţului! Sunt pline de har, acelaşi har pe care îl au apoftegmele patristice şi patericele cuvioşilor părinţi din vechime. De aceea, este o mare binecuvântare pentru toţi faptul că s-au scris atâtea cărţi, în care se arată cum Stareţul Paisie, neobosit şi plin de râvnă, hrănea nenumărate suflete, care îl vizitau înăuntrul şi în afara Sfântului Munte, cu cuvintele sale pline de bunătate şi mângâiere.

La această străduinţă bună şi binecuvântată de a salva şi a aduce la lumină, pe cât este cu putinţă, mai multe date şi întâmplări pentru folosul duhovnicesc, a participat cu multă râvnă şi iubitul nostru Nicolae Zurnazoglu, ofiţer de aviaţie în rezervă, care în perioada activităţii sale a slujit în funcţii strategice importante, iar acum s-a înrolat în slujirea părinţilor aghioriţi, cărora le oferă dezinteresat serviciile sale, mai ales mănăstirii noastre, pentru care îi mulţumim şi pe această cale.

Nicolae, fiind născut pe aceleaşi meleaguri în care au trăit părinţii Stareţului Paisie, s-a legat strâns de Stareţ, care l-a ajutat şi sprijinit în viaţa duhovnicească. Din această pricină a avut multe experienţe personale cu el şi păstrează multe amintiri din legătura duhovnicească cu el.

Aşadar, el şi-a asumat grija lăudabilă şi osteneala să scrie nu numai experienţele lui personale, ci şi pe cele ale altor nenumăraţi creştini, care au avut fericita binecuvântare să cunoască, să ceară sfatul şi să primească folos de la Stareţ.

Această străduinţă a fratelui nostru Nicolae are o deosebită valoare datorită faptului că a venit în contact cu diferite persoane bisericeşti, vrednice de cre-

zare, cum ar fi preasfinţiţi arhierei, ieromonahi, preoţi, monahi învăţaţi, precum şi persoane oficiale civile din toate clasele sociale.

Fie ca această carte să constituie o desfătare folositoare sufletului cu harul şi binecuvântarea Stareţului Paisie. Amin!

29 iunie 2003
Sfinţii Apostoli Petru şi Pavel

Arhimandrit Filotei
Egumenul Sfintei Mănăstiri Karakalu

INTRODUCERE

Istoricul întregii mele osteneli, al cărei rod este cartea de față, este următorul:

În anul 1988 l-am cunoscut pe fericitul Stareț Paisie. În anii care au urmat, auzind de la închinători şi de la părinți aghioriți multe povestiri despre experiențele lor personale cu purtătorul de Dumnezeu Stareț, am simțit nevoia să adun mărturiile lor. Cu râvnă fierbinte am început adunarea lor, care a fost obositoare, deoarece a cerut mult timp şi dese deplasări la domiciliile oamenilor care s-au oferit să ne dea mărturiile lor.

Foarte curând, chiar la începutul muncii mele, mi-am dat seama de comoara duhovnicească pe care o ascundeau mărturiile închinătorilor. Şi aceasta deoarece în mărturii poate afla oricine răspunsuri la diferite probleme. În acelaşi timp, ele ne pregătesc, ne întăresc şi ne insuflețesc pentru cele care vor urma, despre care Starețul a accentuat în repetate rânduri că le vom trăi. La început nu am avut intenția să scriu o carte despre Starețul Paisie, dar, mai târziu, când am văzut că materialul adunat este suficient şi potrivit pentru a ajuta şi pe alți frați în Hristos, aşa cum m-a ajutat pe mine, iar mărturiile sunt foarte importante şi vrednice de crezare, am hotărât să-l ofer unei persoane potrivite, cu scopul de a-şi asuma osteneala editării unei cărţi. M-am adresat succesiv la patru stareţi, dar toţi m-au îndrumat să-mi asum eu personal editarea. Şi astfel, în ciuda faptului că nu aveam condiţiile necesare asumării unei astfel de lucrări, deoarece nu am „înrudire lăuntrică", aşa cum scria într-un caz asemănător pururea pomenitul Stareţ Paisie, am început să mă conving pe mine însumi că eu personal trebuie să-mi asum responsabilitatea editării cărţii, lucru pe care l-am făcut în cele din urmă cu binecuvântarea egumenului Sfintei Mănăstiri Karakalu din Sfântul Munte Athos, arhimandritul Filotei, părintele meu duhovnicesc.

Greutăţile pe care le-am înfruntat pe durata a unsprezece ani de adunare şi prelucrare a mărturiilor au fost foarte multe şi felurite. Însă, cu harul lui Dumnezeu, cu rugăciunile pururea fericitului Stareţ Paisie, cu sprijinul moral al unor părinţi aghioriţi, fii duhovniceşti ai Stareţului Paisie şi cu ajutorul părinţilor Sfintei Mănăstiri Karakalu, precum şi cu contribuţia unui distins profesor universitar (anonimatul l-a cerut el însuşi), care l-a cunoscut foarte bine pe Stareţul Paisie, toate au fost depăşite şi am ajuns să dau dragostei voastre smerita mea lucrare.

Cartea aceasta nu este a mea. Ea aparţine zecilor de oameni care l-au cunoscut şi s-au împărtăşit în felurite moduri de binefacerile Stareţului Paisie şi care, cu bucurie, mi-au încredinţat mărturiile lor personale, în scris sau verbal. Contribuţia mea constă în adunarea şi aranjarea marerialului, aşa încât să corespundă aşteptărilor oamenilor.

Contribuția mea este un mic dar oferit omului lui Dumnezeu, Stareţului Paisie, care m-a sprijinit în toți anii de mari încercări prin care am trecut.

Aş vrea să încredințez, cu toată responsabilitatea, pe toți cititorii acestei cărți că datele adunate sunt rezultatul unei cercetări sârguincioase şi atente. Toate persoanele şi întâmplările care sunt menționate sunt autentice şi cele mai multe informații din aceasta carte sunt publicate pentru prima oară.

După larga primire de către cititori a primei ediții (1 iunie 2003) şi oferirea de către mulți frați în Hristos a noi mărturii despre Stareţul Paisie, înaintăm la a doua ediție.

În această nouă ediție s-au adăugat:

a) mărturii şi ale altor arhierei, precum şi ale altor persoane importante,

b) mărturii ale părinților aghioriţi care au fost în strânsă legătură cu Stareţul Paisie şi care se referă la subiecte actuale ce îi preocupă pe creştini,

c) mărturii privitoare la subiecte naționale, care sunt, de asemenea, de actualitate.

Unele mărturii au fost revăzute şi redate din nou cu mai multă claritate, iar unele, de mai mică însemnătate, au fost scoase de tot.

Mulțumesc din toată inima tuturor, atât celor care mi-au încredințat mărturiile lor, cât şi celor care au contribuit la editarea acestei cărți.

În mod deosebit mulțumesc unor părinți aghioriţi, fii duhovniceşti ai Stareţului Paisie, care au corectat textul final, precum şi profesorului universitar de la Universitatea din Tesalonic, despre care am menționat mai sus şi care a contribuit cel mai mult la editarea prezentei lucrări.

De asemenea, mulţumesc lectorului Secţiei de Ştiinţe Juridice, Economice şi Politice din cadrul Facultăţii de Drept a Universităţii din Tesalonic, domnul Veniamin Karakostanoglu, care s-a îngrijit de capitolul despre relaţiile greco-turceşti, despre zona de frontieră egeană şi cercetarea reliefului submarin. În sfârşit, mulţumesc călduros Prea Cuviosului egumen al Sfintei Mănăstiri Karakalu din Sfântul Munte Athos, arhimandritul Filotei, care a alcătuit prologul acestei sfinte cărţi şi m-a sprijinit moral pe toată durata acestei strădanii.

Îi rog cu smerenie pe evlavioşii cititori să judece cu îngăduinţă lucrarea de faţă, deoarece această cutezanţă a fost peste puterile mele duhovniceşti, iar subiectul a fost complet diferit de preocupările mele personale, ca ofiţer al Aviaţiei de Război. Din această pricină apelăm la îngăduinţa lor.

Pe această cale dorim să-i înştiinţăm pe iubiţii noştri cititori că venitul ce va rezulta din vânzarea acestei cărţi va fi dăruit în întregime Sfintei Mănăstiri Karakalu pentru reînnoirea chiliilor ei.

Fie ca această carte, cu rugăciunile Stareţului Paisie, să-i aducă pe oameni mai aproape de Hristos şi de Biserica Lui.

12 iulie 2005
Adormirea Stareţului Paisie

Nicolae Zurnazoglu
ofiţer de aviaţie în rezervă

MĂRTURII ALE EPISCOPILOR

Mărturia Î.P.S. Spiridon, Mitropolit de Langada

Pe pururea pomenitul Părinte Paisie l-am cunoscut prin anul 1966, atunci când am fost rânduit predicator al Sfintei Mitropolii a Kassandrei, în Polighiros. Aici l-am avut alături de mine pe evlaviosul ieromonah Agatanghel, care era consătean cu Părintele Paisie. Aşadar, am avut binecuvântarea să-l cunosc pe Stareţ prin acest ieromonah.

În perioada în care Stareţul Paisie era în Sfântul Munte s-a îmbolnăvit de plămâni. A plecat la Muntele Sinai pentru o perioadă, dar când s-a întors în Grecia avea dureri înfricoşătoare şi scuipa sânge. L-au dus la spital, i-au făcut operaţie şi i-au scos aproape un plămân întreg. Când a ieşit din spital, Stareţul a vrut să se întoarcă în Sfântul Munte. Medicul care îl operase i-a recomandat ca, cel puţin pentru o săptămână, să rămână la pat şi să se protejeze, să evite efortul exagerat şi să fie sub supravegherea medicilor. Era nevoie de acest timp pentru ca rănile sale să se cicatrizeze, tăietura rezultată în urma operației fiind destul de mare. De aceea, l-am rugat să vină la noi la Polighiros și să trăiască acolo. În afară de mine, mai erau acolo încă trei ieromonahi și viețuiam cu toții într-o mănăstire mică ce era în afara orașului. Cei trei ieromonahi îl iubeau pe Părintele Paisie și vroiau să-l îngrijească până la sfârșitul vieții lui. Însă el se gândea la chilia sa din Sfântul Munte. I-am adus la cunoștință cele recomandate de medici: faptul că avea nevoie de îngrijire, clima din Polighiros fiind foarte uscată. Cu toate acestea, el dorea să se întoarcă în Sfântul Munte.

M-a impresionat mult faptul că, deși medicii îi recomandaseră odihnă desăvârșită, el se ruga în genunchi pe pat. Aceasta ne-a făcut să-l admirăm, deoarece nu se gândea la viața sa care era în primejdie, ci căuta numai să-și îndeplinească îndatoririle duhovnicești.

De atunci l-am cunoscut pe Părintele Paisie. Noi, împreună cu Părintele Agatanghel, am ajutat foarte mult la întemeierea Sfintei Mănăstiri de la Suroti, unde Părintele Paisie, deși s-a stabilit în Sfântul Munte, venea și le îndruma duhovnicește pe monahii. În același timp venea și la mitropolie, la Polighiros. După ce am devenit episcop, îi ceream sfatul în problemele legate de episcopia mea, de administrație, de slujbe și de pastorație. Primeam de la el cele mai bune răspunsuri. Ceea ce admiram la Stareț era evlavia cu care participa la slujbe și, mai ales, la Sfânta Liturghie. De multe ori, în timpul slujbelor Vecerniei, Utreniei și Sfintei Liturghii, mă impresiona modul cum cânta. Cânta cu tot sufletul său, chiar și la o slujbă la care eram doi-trei. Își ridica adeseori mâinile la cer și cânta cu toată puterea pe care o avea. Era absorbit de înțelesurile troparelor. Ne impresiona felul în care participa la slujbe, râvna, dăruirea, evlavia. În felul acesta ne ajuta şi pe noi să ne înălţăm duhovniceşte. Îmi doream mult să-l am pe Părintele Paisie alături de mine la Sfintele Liturghii şi la slujbe, deoarece liturghiile şi slujbele alături de el erau o adevărată mistagogie.

Atunci când era întrebat despre diferite subiecte serioase, asculta cu multă atenţie pe cel cu care vorbea şi, în acelaşi timp, se ruga să primească răspunsul de la Dumnezeu. Dădea cele mai bune răspunsuri, făcându-i pe toţi să se minuneze cum un om care terminase numai şcoala generală, avea această insuflare şi înţelepciune, chiar şi atunci când vorbea despre subiecte dogmatice şi canonice. Eu totdeauna îi ceream sfatul, fie prin scrisoare, fie prin telefon (în timpul şederii sale la Suroti), fie atunci când venea aici.

M-a impresionat faptul că mulţi voiau să fie împreună cu Părintele Paisie în chilia sa, să-l îngrijească, dar el nu voia pe nimeni, nici măcar pe fiii săi duhovniceşti. Iar aceasta pentru că Stareţul nu voia ca cineva să-i cunoască nevoinţele, care erau o adevărată vărsare de sânge, viaţa sa, slujbele sale, metaniile sale etc. Făcea aceasta ca să nu existe nici un martor al înfricoşatelor sale nevoinţe pe care le făcea zilnic, zi şi noapte.

Stareţul priveghea mult, postea mult, era un om dezinteresat. Nu primea niciodată bani, iar dacă uneori era nevoit să primească, o făcea numai ca să nu jignească pe vreun închinător sensibil, după care îi împărţea săracilor. Pentru sine nu ţinea nimic. Voia ca pentru ziua următoare să nu aibă nimic şi credea mult în purtarea de grijă a lui Dumnezeu. Era foarte simplu şi în îmbrăcăminte şi în hrană. Era un monah cu desăvârşire neagonisitor, care se dăruise cu totul lui Dumnezeu şi purtării Sale de grijă.

Impresiona mult dragostea sa față de orice om. De aceea, mulțimi de oameni îl cercetau la chilia sa, în Sfântul Munte, și așteptau să îi ceară sfatul ca să le dezlege problemele. Părintele Paisie avea și harisma înainte-vederii, deoarece pe mulți care mergeau la el îi chema pe nume și le cunoștea problemele mai înainte ca aceia să i le spună. Iar aceasta, desigur, făcea o deosebită impresie închinătorilor.

Odată, un fiu duhovnicesc de-al meu s-a îmbolnăvit grav și medicul mi-a spus că nu va mai trăi. Acela însă nu a vrut să meargă la spital fără binecuvântarea Părintelui Paisie. Când l-am întrebat pe Stareț, el ne-a răspuns:

– Să meargă dacă vrea, dar nu este nevoie. Dumnezeu îl va ajuta. Nu va pleca acum din această lume.

Cum a spus, așa s-a făcut. Toți fiii mei duhovnicești îi cereau sfatul și chiar până astăzi păstrează o amintire plăcută despre Starețul Paisie, pe care toți îl cinstim și îl rugăm să mijlocească pentru noi din cer. Adeseori ne spunea:

– Dacă voi pleca din lumea aceasta și voi avea îndrăzneală la Dumnezeu, mă voi ruga pentru voi.

Către sfârșitul vieții sale, am mers la el împreună cu un cleric și, cum urcam scările, cântam tropare de înmormântare. Acela, de îndată ce a auzit, s-a bucurat și ne-a spus:

– Așa îmi place. Nu cum fac ceilalți care vin și îmi urează însănătoșire.

Apoi a adăugat:

– Dacă medicul îmi va spune că mâine voi muri, voi juca de bucurie, deși nu am jucat niciodată în viața mea.

Iar aceasta arăta câtă dorință avea să-L întâlnească pe Hristos în Cer. Era pentru el prilej de prăznuire.

Ceea ce impresiona în mod deosebit era faptul că nu se temea de moarte. Ai fi spus că se juca cu ea. Cu două zile mai înainte de plecarea sa am mers să-l cercetez. Ştiam că nu primeşte pe nimeni, nici chiar pe fiii săi duhovniceşti. Stareţa mi-a spus că vreo zece arhierei au vrut să-l vadă, dar Stareţul nu a primit pe nici unul. Însă atunci când l-a înştiinţat despre vizita mea, i-a spus cu o voce lină: „Să-i daţi omoforul". Ceea ce însemna că voia să-i citesc rugăciunea de iertare. Eu am ascultat, am urcat în camera unde era şi l-am văzut întins pe pat epuizat. Avea dureri înfricoşătoare şi mă impresiona faptul că faţa nu i se crispase, ci numai cu mâinile pipăia peretele. Se vede că îl durea foarte tare, dar făcea numai aceste mişcări. La un moment dat i-am spus:

– Gheronda, de ce nu iei o aspirină, cel puţin să ţi se uşureze durerile?

– Numai celorlalţi să le spunem să facă răbdare? mi-a răspuns.

Atunci mi-am spus în sinea mea: „Să fi fost şi eu ca Părintele Paisie şi să fi murit împreună cu el...". Era o dovadă de curaj şi bărbăţie faptul că în acele clipe grele nu voia să primească mângâiere de la oameni. Şi aceasta pentru că era încrezător în mângâierea Sfintei Treimi, a Maicii Domnului, pe care o iubea foarte mult şi a Bisericii biruitoare. Iar dacă a cerut să merg eu la el, nu a făcut-o ca să mă vadă, ci pentru ca să-i citesc rugăciunea de iertare, pe care o dorea mult. Un astfel de nevoitor, cu o astfel de curăţie sufletească a voit să aibă rugăciunea Bisericii. Iar când i-am spus: „Gheronda, Sfinţia Ta eşti un copil iubit al lui Dumnezeu", mi-a răspuns: „În fiecare secundă avem gânduri. Iar ele trebuie să fie alese de minte". Dădea o mare importanţă gândurilor care nouă ni se par neînsemnate. Era foarte curat sufleteşte şi nu-şi lăsa mintea deloc liberă. Şi nu numai că nu făcea ceva care să nu placă lui Dumnezeu, ci nici prin mintea sa nu-i trecea vreun gând păcătos.

Ce putem spune despre bunătatea sa, despre dragostea sa pentru om, despre rugăciunile sale pentru toate suferinţele oamenilor care veneau în contact cu el şi pentru care se ruga zi şi noapte? Nu avea somn. Ţinea minte numele oamenilor, ţinea minte chiar şi nevoia fiecăruia şi se ruga lui Dumnezeu: „Dumnezeul meu, miluieşte-l pe Petru care suferă", „Dumnezeul meu, miluieşte-l pe Nicolae care călătoreşte", „Dumnezeul meu, miluieşte-l pe Emilian care nu ascultă de părinţi", se ruga Stareţul pentru fiecare separat, cum spune Sfântul Apostol Pavel. Avea mare nevoinţă.

Stareţul era un om cu multă afecţiune. Ar putea spune cineva că i se făcea milă chiar şi de diavol. Iar poziţia aceasta este corectă din punct de vedere teologic, căci diavolul nu încetează să fie persoană, adică creatură. El a fost creat de mâinile lui Dumnezeu şi, prin urmare, virtual, este un fiu al lui Dumnezeu, deşi căzut din starea de sfinţenie originară. A căzut şi s-a rănit în chip înfricoşător. Real însă, a încetat să mai fie fiu al lui Dumnezeu, pentru că el însuşi nu a vrut aceasta. În orice caz, presupunem că Stareţului îi era milă de el pentru că diavolul nu va mai vedea faţa lui Dumnezeu, la fel ca şi Iuda şi alţi nepocăiţi. Aceasta era dragostea Stareţului care îi îmbrăţişa pe toţi oamenii, şi pe cei căzuţi, şi pe vrăjmaşii Crucii. Sfântul Apostol Pavel spunea: *„Îi plâng pe vrăjmaşii Crucii, oricare ar fi ei"*. Părintele Paisie avea dragoste pentru toată creaţia. Îi era milă şi de copăcei şi de iarbă chiar. Iar atunci când un om iubeşte chiar şi copăceii, iarba şi florile, unul ca acesta este un om cu o mare sensibilitate. Unde mai întâlneşti astfel de simţăminte? Numai la marii asceţi. Stareţul Paisie a fost un mare ascet care a trecut pe pământ, un monah ortodox, un om al lui Dumnezeu care întotdeauna era vesel. Cu toate că sănătatea sa era fragilă, niciodată nu spunea „Nu pot!"; nici măcar o dată nu l-am auzit spunând asta. Desigur, era bolnăvicios, dar nu o spunea nimănui. Niciodată nu a spus că este mâhnit, niciodată nu şi-a manifestat amărăciunea, niciodată nu s-a plâns cuiva, niciodată nu a judecat pe vreun om. Nici măcar o singură dată. A fost un suflet mare.

Mulţi oameni au primit învăţătură de la Părintele Paisie. Cu fiecare zi ce trece văd cum lumea află ce fel de om a trecut pe pământ şi îl cinsteşte tot mai mult. Caută să afle tot ce s-a scris referitor la el, să întrebe pe oamenii care l-au cunoscut. Iar aceasta înseamnă că harul lui Dumnezeu a dat deja binecuvântarea să fie popularizat, lucru pe care el nu l-a urmărit niciodată. Şi vedeţi cum Dumnezeu proslăveşte pe cei care îl proslăvesc pe El? Şi aceasta nu numai în Grecia, ci şi în străinătate. Uitaţi-vă cum s-a răspândit faima lui, fără ca el să spună vreun cuvânt despre sine însuşi. Şi mulţi citesc cărţile lui, folosesc cuvintele lui în predici, în cicluri de catehizare şi în omilii. Îl au ca model pe acest om, fără ştiinţă de carte lumească.

Mărturia Î.P.S. Antonie, Mitropolitul Sisaniului şi Siatistei

„Bătrânul care străbătea cerurile"

În luna iulie a anului 1994 a adormit în Domnul şi a plecat din lumea aceasta spre Împărăţia Cerurilor cunoscutul pentru harisma străvederii, şi nu numai, minunatul nevoitor al Sfântului Munte Athos şi al întregii Ortodoxii, monahul Paisie, care a locuit la chilia „Panaguda" de lângă Sfânta Mănăstire Kutlumuş. Adormirea acestui Stareţ care străbătea cerurile ne-a mişcat sufleteşte pe toţi, deoarece, în aceste vremuri grele, am fi vrut să se afle printre noi ca să ne întărească şi să ne povăţuiască.

Pe Stareţul Paisie l-am cunoscut cu mulţi ani înainte şi ori de câte ori mergeam în Sfântul Munte făceam tot posibilul să-l întâlnesc ca să primesc folos duhovnicesc şi să mă întăresc în greaua lucrare a păstoririi, pe care mi-a încredinţat-o Preabunul Dumnezeu Cel slăvit în Treime. Cu Stareţul Paisie mă întâlneam şi în afara Sfântului Munte, la Sihăstria Sfântului Ioan Evanghelistul de la Suroti. Cu câţiva ani în urmă, într-una din întâlnirile noastre neprevăzute la chilia sa, s-a petrecut următorul fapt: înainte de a ajunge la chilie, l-am văzut venind în întâmpinarea noastră, fără să fie înştiinţat de nimeni şi, uimit, l-am auzit spunând:

– Bine aţi venit! Vă aşteptam.

Aceasta arată că Părintele Paisie avea, în afară de harisma străvederii şi discernământului, şi pe cea a înainte-vederii.

Despre Stareţul Paisie s-au spus multe, iar în ultima vreme multe lucruri văd lumina tiparului, spre folosul duhovnicesc al creştinilor, atât cele care schiţează fizionomia duhovnicească a Stareţului şi viaţa lui ascetică, cât şi cele care oferă cuvintele lui smerite şi adevărate, spuse în diverse împrejurări.

Noi nu avem nimic de adăugat la cele care bine s-au accentuat şi scris până acum. Cu toate acestea, considerăm folositor să spunem că el a unit în persoana sa pe apostolul, pe proorocul, pe evanghelistul, pe dascălul şi, mai ales, pe părintele. Toată viaţa sa a fost o mărturie a Învierii. El însuşi a fost o mărturie vie a Învierii, care îi întraripa cu aripile nădejdii pe toţi oamenii care veneau la el. Fiecăruia îi dădea vitamina care îi lipsea, precum el însuşi a spus într-o oarecare împrejurare.

Este cunoscut faptul că toţi care mergeau la Stareţ stăpâniţi de o oarecare frică plecau plini de curaj. Necredincioşii mergeau şi se întorceau credincioşi, potrivit cu mărturiile lor. Nu exista caz în care cel care se întâlnea cu el să nu retrăiască viaţa Bisericii. Era într-adevăr un lucru minunat să-i vezi pe oameni întorcându-se de la chilia sa întăriţi în credinţă, plini de nădejde, păstrând înlăuntrul lor acea dulceaţă a bunătăţii şi dragostei lui.

Aşa cum am spus mai sus, Stareţul Paisie avea harismele adevărate ale străvederii, discernământului şi înainte-vederii. Iar premiza şi temelia acestora este, după Sfântul Petru Damaschin, virtutea împărătească a smereniei, pe care Stareţul o avea din belşug.

Aşadar, ca un văzător cu duhul, el vedea cele ascunse ale inimilor oamenilor şi răspundea nu numai la întrebările care i se puneau, ci şi la altele mai importante, pe care nici nu se gândeau să i le adreseze.

Şi aceasta pentru că străvederea, aşa cum scrie Sfântul Petru Damaschin, îi dăruieşte omului putinţă să vadă lucrurile după fire, aşa cum le vedea Adam înainte de căderea în păcat. Părintele Paisie a dobândit această harismă deoarece a trăit în smerenie, dragoste, post, rugăciune neîncetată, întristare a inimii, ascultare şi participare regulată la Taina Sfintei Euharistii. Adică a devenit vas al dumnezeiescului har.

Pe lângă harisma străvederii, o avea şi pe cea a înainte-vederii, prin care vedea şi cele care aveau să se petreacă în viitor. Şi, aşa cum scrie Cuviosul Nichita Stithatul, „în amândouă cazurile lucrează unul şi acelaşi Duh Sfânt".

Multe s-ar putea scrie despre Stareţ, care înţelegea multe şi ne-a făcut şi pe noi să înţelegem multe.

În încheiere, vreau să cer tuturor celor care, potrivit Proniei dumnezeieşti, l-au cunoscut pe Stareţul Paisie, acest cuvios părinte aghiorit, ca împreună să-l rugăm să mijlocească acolo unde se află, de-a dreapta Sfintei Treimi, la Preabunul Dumnezeu şi la Preacurata Sa Maică pentru mântuirea omenirii şi a tuturor ortodocşilor şi pentru ocrotirea preaiubitei noastre Patrii. Noi niciodată nu vom uita cuvintele sale cele purtătoare de viaţă. În rugăciunile noastre cele către Domnul şi la Sfânta Proscomidie întotdeauna îl pomenim. Veşnică să-i fie pomenirea!

Mărturia Î.P.S. Eustatie, Mitropolitul Monemvasiei şi Spartei

Invitat fiind de Sfânta Mănăstire Vatoped la hramul ei, am vizitat pentru a doua oară Sfântul Munte.

Privegherea din noaptea precedentă şi căldura grozavă mă epuizaseră cu totul. Aproape îmi târam picioarele când coboram spre chilia Stareţului Paisie, pe care doream mult să-l întâlnesc, să-l ascult cu evlavie şi să împlinesc cu râvnă tot ceea ce îmi va spune.

Când am ajuns lângă gardul curţii chiliei, am văzut şezând vreo cincisprezece oameni din diferite locuri ale ţării şi un grup din Amfilohia, condus de primarul oraşului. Atunci i-am întrebat cu nerăbdare:

– De ce aşteptaţi aici? Stareţul este înăuntru?

– Nu ştim, mi-au răspuns aceia.

– Atunci de ce aşteptaţi? i-am întrebat eu.

– Dacă este înăuntru şi ne este de folos, va primi vestire şi va ieşi din chilie, mi-au răspuns acei creştini evlavioşi.

În clipa aceea eram atât de epuizat, încât mi-a trecut prin minte gândul să plec. Dar, fiindcă eram cleric, – nimeni nu mă cunoştea că sunt episcop şi nici nu purtam însemnele vredniciei pe care o aveam –, ca să nu-i smintesc, de vreme ce prin plecarea mea aş fi arătat lipsă de respect faţă de Stareţ şi necredinţă faţă de cele ce mi-au spus aceia, am luat o bucăţică de rahat dintr-o cutie agăţată acolo, m-am aşezat pe o piatră, mi-am prins capul în palme şi am făcut o rugăciune fierbinte. Am spus: „Doamne, fie-ţi milă de mine, nu mai pot! Dacă Stareţul este înăuntru, vesteşte-l să iasă afară". Nu am apucat să termin rugăciunea mea scurtă şi plină de agonie, că uşa s-a deschis şi a apărut Stareţul. A venit în întâmpinarea noastră şi ne-a salutat, iar când a ajuns lângă mine, mi-a sărutat mâna ca la un episcop, fără să mă fi întâlnit vreodată.

Deodată, oboseala mi-a dispărut şi absorbeam şi eu împreună cu ceilalţi cele pe care ni le spunea cu harismele discernământului şi străvederii pe care le avea. În mod deosebit, eu mi-am pus în inimă şi cele pe care, într-o convorbire tainică cu el, mi le-a spus spre zidirea şi întărirea mea în slujba pe care o am.

Binecuvântez pe Preasfântul Dumnezeu şi pe Stăpâna Născătoarea de Dumnezeu că m-au învrednicit să cunosc un sfânt contemporan.

Mărturia Î.P.S. Ierotei, Mitropolitul Nafpactului şi Sfântului Vlasie

Impresii din cartea *„Viaţa Cuviosului Paisie Aghioritul"*

Sfântul Maxim Mărturisitorul avea să scrie că Sfântul Duh lucrează curăţia celor care sunt vrednici de curăţie, prin frică, evlavie şi cunoaştere. De asemenea, dăruieşte lumina cunoaşterii făpturilor celor care sunt vrednice de lumină, prin putere, voinţă şi prudenţă. Iar desăvârşirea o dăruieşte celor care sunt vrednici de îndumnezeire, prin înţelepciunea cea prealuminoasă, simplă şi deplină.

Pururea pomenitul Stareţ a fost vrednic de curăţie, luminare şi îndumnezeire şi, de aceea, Dumnezeu i-a dăruit toate bunătăţile acestor stări binecuvântate, astfel încât s-a arătat un părinte duhovnicesc care i-a ajutat pe oameni în felurite chipuri, cu cuvântul şi cu tăcerea, cu rugăciunea şi cu minunile. De aceea, şi cel care citeşte cuvintele lui le simte ca pe nişte cuvinte de înţelepciune care creează reînnoiri şi revizuiri în viaţa sa personală.

Citind cartea („*Viața Cuviosului Paisie Aghioritul*"), oricine poate vedea un stareț ascet văzător de Dumnezeu, care a trecut prin toate stadiile vieții duhovnicești, cum sunt supunerea, neagoniseala, ascultarea mucenicească, nevoința îndelungată, curăția inimii, luminarea minții, rugăciunea inimii, experiența vederii lui Dumnezeu, dragostea pentru Dumnezeu. De asemenea, poate vedea un monah cu mărimea de suflet și cu vioiciunea duhovnicească dezvoltate la gradul cel mai înalt, din care pricină el însuși le cerea mereu creștinilor să dobândească aceste virtuți.

Acest binecuvântat Stareț a trăit tot felul de stări. El a cunoscut ispitele și atacurile diavolilor, care îl pizmuiau pentru starea duhovnicească înaltă la care a ajuns. Diavolii i se arătau de multe ori pentru a-i pricinui confuzie și a-i face rău, însă omul lui Dumnezeu îi înfrunta, cu puterea Duhului Sfânt, cu adâncă smerenie și înțelepciune duhovnicească.

Starețul era conștient de ceea ce este Biserica. Adică era conștient că ea este comuniunea cu sfinții întru Hristos. El a văzut pe îngerul care i-a adus hrană, l-a văzut pe îngerul său păzitor care îl slujea atunci când avea nevoie. A văzut sfinți, cum ar fi Sfinții Trei Ierarhi, Sfânta Ecaterina, Sfântul Ioan Teologul, ceata Cuvioșilor Părinți, Sfântul Isaac Sirul, Sfânta Eufimia, Sfântul Pantelimon, Sfântul Luchilian, Sfântul Arsenie și alții. Odată, i s-a arătat un sfânt în lumină, iar când l-a întrebat, acela i-a răspuns că este Sfântul Vlasie din Sclavena. Altă dată s-a învrednicit de o cercetare a Maicii Domnului în timpul nopții. Apoi a văzut-o pe Maica Domnului îmbrăcată în alb. În repetate rânduri a primit afecțiunea ei maternă, a vorbit cu ea și a primit hrană din preacuratele ei mâini. Pe Maica Domnului o avea drept mamă, iar pe Sfânta Eufimia soră.

Odată a trăit în chip simțit harul lui Dumnezeu. Acesta l-a întărit şi l-a sprijinit duhovniceşte timp de zece ani. Se nevoia cu rugăciunea inimii şi adeseori mintea lui era răpită în contemplație. A văzut lumina necreată, care, aşa cum spunea el, era „mai puternică decât lumina soarelui. Acesta îşi pierdea strălucirea în fața ei. Vedeam soarele, iar lumina lui mi se părea palidă, lipsită de strălucire, aşa cum este lumina atunci când este lună plină. Am văzut mult timp acea lumină. După aceea, când ea a dispărut şi harul s-a micşorat, atunci nu am mai simțit nici o mângâiere sau bucurie". Atât de înaltă a fost acea trăire binecuvântată, încât atunci când a luat sfârşit şi a trebuit să mănânce, să bea sau să facă lucru de mână, se simțea ca „un animal". S-a învrednicit să-L vadă şi pe Hristos Însuşi, încă de la vârsta de cincisprezece ani. Despre o altă experiență dumnezeiască povesteşte el însuşi: „Deodată peretele chiliei mele a dispărut şi L-am văzut pe Hristos în lumină, la o distanță de vreo şase metri". A simțit Sfânta Împărtăşanie ca Trup al lui Hristos.

Stareţul Paisie avea toate însuşirile proorocilor şi ale marilor bărbați cuvioşi. Pe toate le vedea curat. A văzut sufletul bătrânului Filaret românul în clipa în care urca la cer ca „un copilaş de doisprezece ani, într-o lumină cerească".

În toată viața sa, el a trăit toată dogmatica Bisericii (teologia, hristologia, eclesiologia, demonologia, eshatologia).

Tradiția ortodoxă isihastă despre curăție, luminare şi îndumnezeire este fundamentul dogmelor Bisericii Ortodoxe, de vreme ce prin lucrarea curățitoare a lui Dumnezeu omul se curăţeşte de puterile demonice, prin lucrarea luminătoare dobândeşte pomenirea neîncetată a Lui, iar prin lucrarea de îndumnezeire are o comuniune personală cu El, cu Maica Domnului şi cu sfinţii, trăieşte Biserica ca Trup al lui Hristos şi ca pe o comuniune îndumnezeitoare. Aşadar, unul ca acesta devine dascăl al Bisericii, expresia vie a teologiei lucrătoare.

Numai aşa se explică învăţăturile insuflate de Dumnezeu ale Stareţului şi harisma deosebirii duhurilor, prin care distingea dumnezeiescul de diavolesc, lucru pe care îl cere adevărata teologie. Vindeca bolile sufleteşti şi trupeşti ale oamenilor, făcea minuni multe şi mari şi, povăţuit fiind de Duhul Sfânt, pricinuia schimbări duhovniceşti în cei cu care vorbea.

Pururea pomenitul Stareţ a făcut, pentru dragostea lui Hristos, o asceză mare, jertfe peste măsura firii omeneşti. Şi de aceea Dumnezeu l-a umplut de bogatele Sale daruri, căci el răsplăteşte din belşug pe fiii Săi mărinimoşi.

Stareţul şi-a curăţat partea raţională a sufletului său, pentru care a primit de la Duhul Sfânt înţelepciunea şi cunoaşterea raţiunilor lucrurilor. Pentru aceasta cuvântul său atrăgea pe cei care îl ascultau. De asemenea, el trăia cele viitoare şi ascunse, pentru care a primit darul credinţei lucrătoare în Dumnezeu şi şi-a sporit iubirea pentru aproapele, jertfindu-se zilnic pentru întreaga familie a lui Adam. Pentru aceasta a primit darul tămăduirilor.

Şi, fiindcă în cartea aceasta pe care o comentăm se consemnează diferite fapte minunate ale Stareţului Paisie, trebuie să subliniem faptul că toate cele săvârşite de el erau consecinţe fireşti ale darului Sfântului Duh, care i s-a dat pe măsura harismei iubirii aproapelui. Marea lui dragoste față de cei vii și de cei morți, care se manifesta prin rugăciunea neîncetată și prin slujirea jertfelnică și chiar mucenicească, a fost transformată de către Duhul Sfânt în darul facerii de minuni.

Văzător, cuvios, mucenic

Pe proorocii Vechiului Testament poporul îi numea văzători, așa cum l-a numit pe proorocul Samuil, deoarece aveau ochi duhovnicești cu care vedeau bolile sufletești ale oamenilor, aveau o neîncetată comuniune cu Dumnezeu, vedeau viitoarea întrupare a Fiului și Cuvântului lui Dumnezeu. Un astfel de „văzător" a fost, așa cum l-am cunoscut personal, și Starețul Paisie.

Biografia sa duhovnicească ne aduce aminte de marii asceți ai Bisericii primare. Trupul său neputincios a rezistat la o astfel de asceză pentru că a primit har de la Dumnezeu. A făcut mari „nebunii" duhovnicești pentru dragostea lui Hristos, nevoindu-se mai presus de putere, cu priveghere, post, metanii, mers pe jos, zăvorâre în peșteri, ședere în scorburi de stejar, coborâre în prăpăstii pentru liniștire, lipsă, liniștire deplină, rugăciune îndurerată pentru toată lumea, iubirea aproapelui, întâlnire cu urșii și purtarea politicoasă cu ei, netemere de lucrurile care pricinuiesc frică. În pustiul Sinaiului nu purta încălțăminte și de aceea „i se tăiaseră călcâiele și curgea sânge". Uneori se purta ca un nebun pentru Hristos, iar alteori ca un dascăl înțelept. Unele fapte mucenicești mi le-a povestit el însuși, ca de pildă cum a înfruntat ispita „aprinderii trupești" la Sfânta Mănăstire Stomio din Konița. Mi-a arătat chiar și cicatricele de la rănile pe care și le făcuse la picior, care dau mărturie despre aceasta.

În ciuda marii lui nevoințe, a supunerii sinelui la astfel de „nebunii" pentru Hristos, era tot numai inimă, răspândea mângâiere și compătimire pentru cei îndurerați, adeseori îi înveselea pe ceilalți prin umorul său caracteristic, avea o inimă plină de gingășie și sensibilitate, era o neîncetată însorire duhovnicească, un amurg lin de toamnă. Însă, atunci când o cereau nevoile pastorale, era aspru, dar asprimea o unea cu inima de mamă.

În general, acest Stareț binecuvântat „s-a topit pe sine în asceză și a odihnit duhovnicește pe tot omul. Suferea el însuși pentru durerea și păcatele oamenilor, dar, în același timp, le transmitea bucurie și mângâiere. Se lupta cu diavolii, vorbea cu sfinții, se întreținea cu animalele sălbatice și îi ajuta duhovnicește pe oameni".

Așa cum viața sa a fost minunată, la fel de minunată a fost și adormirea sa, cea cuvioasă și mucenicească. Deosebit de folositoare este și convorbirea cu medicul său, ce a avut loc cu șapte zile înainte de adormirea sa. Când medicul i-a spus: „Gheronda, dar ficatul sfinției voastre s-a umflat și vă doare pentru că a făcut o metastază înfricoșătoare", el a zâmbit și i-a spus: „Dar acesta este mândria mea. Nu te mâhni! Acesta m-a ținut până la șaptezeci de ani și tot acesta mă trimite acum, cât se poate de repede, acolo unde trebuie să merg. Nu te mâhni pentru aceasta, sunt foarte bine". Această înfruntare arată că Starețul depășise frica morții.

Spre sfârșitul vieții sale „voia să fie singur, să se roage nerăspândit și să se pregătească mai bine pentru plecarea sa". În ultima noapte a trăit experiența mucenicilor. În durerile sale o chema pe Maica Domnului spunând: „Măicuța mea cea dulce!" Timp de două ore și-a pierdut cunoștința, iar când și-a revenit, a spus cu o voce stinsă: „Mucenicie, adevărată mucenicie...”. Apoi a adormit în pace.

Deosebit de semnificativ este „Testamentul duhovnicesc al Starețului”, (pagina 682 a cărții „*Viața Cuviosului Paisie Aghioritul*”), care a fost aflat după moartea sa în Chilia „Panaguda” și care arată maturitatea sa duhovnicească și teologică. În acest mic text autograf se vede prihănirea sa de sine, atunci când compară propria persoană cu înălțimea vieții duhovnicești, cu petrecerea cea din ceruri, pe care s-a învrednicit să o trăiască și să o vadă. De aceea a scris despre ea cu adâncă smerenie. Simplitatea cuvântului său dezvăluie maturitatea sa duhovnicească.

Datorită legăturii strânse pe care am avut-o cu pururea pomenitul Stareț, mi s-a format convingerea că el a îmbinat întru sine harismele proorocilor Vechiului Testament cu cele ale bărbaților sfinți ai Noului Testament.

Dintre drepții Vechiului Testament, Starețul Paisie își amintea de Proorocul Ilie, ca unul ce era deopotrivă în asceză, în comuniunea vie cu Dumnezeu, în petrecerea în peșteră și în hrana pe care o primea de la corb, în rugăciunea purtătoare de foc unită cu încovoierea trupului, în râvna sa pentru Dumnezeu și dragostea pentru popor, născute din dorința de a-l întoarce la credința în Dumnezeul cel adevărat. Într-adevăr, multe evenimente din viața pururea pomenitului Stareț Paisie sunt asemănătoare cu cele trăite de Proorocul Ilie.

Dintre Sfinții Bisericii noastre, Starețul îmi amintește de doi mari asceți. De Avva Pimen, cu care se asemăna în asceza și dragostea sa față de oameni și de Sfântul Cosma Etolianul în simplitatea, minunile şi slujirea sa apostolică plină de lepădare de sine. Dar şi evlavia poporului arătată Părintelui Paisie este aceeaşi cu cea pe care oamenii o aveau față de Avva Pimen şi de Sfântul Cosma Etolianul.

L-am cunoscut pe Stareț ca „văzător", cuvios şi mucenic şi de aceea dăm mărturie pentru sfințenia lui.

Părintele Paisie este una dintre personalitățile cele pe care le-am întâlnit în calea căutării unei vieți duhovniceşti autentice, după dezamăgirea pe care mi-au pricinuit-o studiile teologice raționaliste. Iar aceste binecuvântate personalități mi-au pricinuit un simțământ deosebit.

Simt o profundă recunoştință față de Dumnezeu pentru faptul că m-a învrednicit să întâlnesc acest chip cuvios. Pe pururea pomenitul Stareț Paisie l-am ascultat vorbind şi învățând cele mai adânci taine ale vieții duhovniceşti, l-am simțit ca pe o adevărată teologie vie, m-am rugat împreună cu el în timpul privegherilor îndelungate, l-am ascultat cum cânta, am mers împreună cu el ore întregi de la Mănăstirea Simonos Petras până la Chilia sa Panaguda de lângă Careia, am dormit sau mai degrabă am priveghеat la chilia sa, unde l-am auzit rugându-se toată noaptea, m-a ajutat în momentele critice ale vieții mele, m-a aşteptat cu dragoste pe un deal departe de chilia sa şi mi-a arătat cărarea ca să merg acolo unde se afla el, şi nu la chilia sa spre care mă îndreptam, şi multe altele.

Starețul Paisie trăia în Biserica Biruitoare încă din viața aceasta, iar acum se desfătează de ea mult mai mult. Simt nevoia să-i cer mijlocirile pentru slujirea mea pastorală şi mântuirea sufletului meu, deoarece are multă îndrăzneală la Dumnezeu. Aş putea să repet ceea ce a spus un oarecare monah despre sfântul său Stareț în ziua înmormântării lui: „Nu mă mâhnesc pentru adormirea lui, ci mă bucur pentru că în Împărăția lui Dumnezeu astăzi s-a numărat un om pe care l-am cunoscut și care m-a iubit mult, un om al meu". Şi noi ne bucurăm pentru că oamenii care ne-au iubit cu adevărat şi au odihnit duhul nostru, „oamenii noştri", cum ar fi Părintele Paisie, Părintele Efrem, Părintele Sofronie, episcopul Calinic al Edesei şi alții sunt mădularele Bisericii celor întâi născuți în ceruri.

Trebuie să citim cu atenție cartea „*Viața Cuviosului Paisie Aghioritul*", pentru a dobândi o simțire curată a vieții duhovniceşti, să înțelegem în ce constă mărimea de suflet şi vioiciunea de care era insuflat Starețul Paisie, să vedem exact ce înseamnă Biserica Ortodoxă, cum devine cineva mădular al Bisericii, ce este în realitate curățirea de patimi, iluminarea şi îndumnezeirea, astfel încât să ne vindecăm de boala contemporană incurabilă a babiloniei teologice şi a confuziei cuvântului teologic.

Cu pururea pomenitul Părinte Paisie am păstrat o legătură îndelungată. Multe din cuvintele lui nu mi le pot aminti în amănunt, însă mi-a rămas în memorie marea lui personalitate. Înlăuntrul meu s-a format icoana unui cuvios ascet din secolul al IV-lea. Nu am încercat să memorez fraze de-ale lui, pentru că mi-a rămas înlăuntrul inimii întreaga lui existență. De aceea, pentru mine, Părintele Paisie este un sfânt, dincolo de toate cele pe care le-a făcut şi le-a spus.

De multe ori, atunci când îl întâlneam, îmi era de ajuns să-l privesc, să-l simt şi să-l las să se exprime liber. Nu făceam însemnări, deoarece îl consideram o carte deschisă, care încet-încet intra în inima mea. Era o carte fără multe cuvinte, fără însemnări. Acesta este sentimentul pe care îl am până astăzi. Am cunoscut un om binecuvântat, un om harismatic, un om al lui Dumnezeu. Am simțit ce înseamnă calitatea vieții duhovnicești, care se manifestă ca lucrare și legătură duhovnicească.

La priveghierea sărbătorii Sfinților Apostoli Petru și Pavel s-a săvârșit tunderea unui monah. L-am văzut pe Părintele Paisie șezând cu smerenie și evlavie în strană și rugându-se toată noaptea. Îmi va rămâne neuitată clipa când l-am chemat să cânte psalmul: „*Mărturisiți-vă Domnului...*" (*Ps.* 135). Încă mai răsună în urechile mele psalmodia pe glasul patru, așa cum se cânta în Farasa, cântată de vocea sa subțire și plină de umilință, o voce care nu ieșea din gura sa, ci din inimă. În acel timp, în Biserica Sfintei Mănăstiri stăpânea o desăvârșită liniște și o atmosferă plină de umilință.

Odată l-am vizitat la Chilia Sfintei Cruci și l-am găsit pregătindu-se de plecare. Voia să meargă la o priveghere la Mănăstirea Stavronikita. M-a luat împreună cu el, iar pe drum am discutat despre diferite subiecte referitoare la viața duhovnicească. La un moment dat, l-am întrebat despre legătura ce există între Dumnezeu și creație. După ce mi-a spus câteva lucruri, s-a apropiat de o plantă, a apucat cu gingășie cu mâna sa o frunză verde și, aplecându-se, a sărutat-o. Apoi mi-a spus:

– Noi sărutăm rasa Sfântului Nectarie, care a aparținut Sfântului și a luat putere de la el. Însă cu mult mai mult trebuie să sărutăm frunzulițele și creația, care are înăuntrul ei puterea lui Dumnezeu.

Într-un mod simplu mi-a arătat teologia „rațiunilor ființelor", a puterii lui Dumnezeu creatoare și dătătoare de viață, care există în toată creația.

Odată, când l-am întrebat cum trebuie să trăim în Biserică, mi-a răspuns cu simplitate:

– Să-i simțim pe sfinți şi pe îngeri alături de noi.

Apoi a adăugat:

– De multe ori îl văd alături de mine pe îngerul meu păzitor şi îl sărut.

Părintele Paisie îl cinstea mult pe starețul meu, mitropolitul Calinic al Edesei. Într-una din vizitele mele la Panaguda, i-am spus Starețului despre clevetirile care au fost scrise împotriva mitropolitului. Atunci am văzut cum au început să-i curgă lacrimi din ochi. Apoi mi-a spus:

– Toți cei care sunt nedreptățiți sunt foarte iubiți de Dumnezeu. Aceştia sunt copiii Lui. Însă vai de oamenii duhovniceşti care nu-i iau partea şi nu îl susțin. Vor da seama de aceasta în ziua Judecății.

El îi iubea mult pe cei care erau clevetiți şi nedreptățiți, dar sufereau nedreptatea.

Odată l-am vizitat pe Părintele Paisie împreună cu un student la Teologie, care se afla la o vârstă critică. Când l-a întrebat despre studiile lui, studentul i-a răspuns cu nepăsare despre o lucrare legată de creația omului. La un moment dat i-a spus Părintelui Paisie:

– Odată, Dumnezeu, neavând ce face, i-a creat pe Adam şi pe Eva, ca să-I treacă timpul.

Atunci am văzut pe Părintele Paisie cum a ridicat fulgerător mâna şi i-a dat aceluia o palmă puternică. Studentul s-a pierdut, a făcut ochii mari şi nu-i venea să creadă. Apoi a început să plângă cu suspine ca un copil mic. Părintele Paisie l-a privit, dar nu a spus nimic, ci l-a lăsat să plângă. După o vreme l-a întrebat:

– Binecuvântatule, ce sunt cele pe care le-ai spus? Vino cu mine!

Atunci l-a luat de mână, ca mama pe copilul mic, l-a dus la chiuvetă şi i-a spus:

– Spală-ţi faţa!

Apoi i-a dat un prosop ca să se şteargă pe faţă, după care a început cu gingăşie şi multă dragoste să-i arate greşeala şi să-i spună că nu trebuie să vorbim necuviincios despre Dumnezeu şi despre lucrarea Sa. I-a scris chiar şi o dedicaţie plină de har pe o carte şi i-a dat-o. Este de prisos să mai spun că eu am urmărit această scenă fără glas şi plin de uimire.

Atunci când îl vizitam pe Stareţ, după sfaturile pe care mi le dădea, referitoare la viaţa mea personală, îl întrebam şi despre unele probleme pe care le înfruntam cu fiii mei duhovniceşti. I-am spus despre un copil care era foarte zburdalnic şi încăpăţânat şi l-am rugat să mă sfătuiască cum să mă port cu el. Iar el mi-a dat un răspuns care m-a dezarmat:

– Să faci ceea ce face cărăuşul cu catârul! Să ţii bine frâiele şi să stai departe ca să nu te lovească cu piciorul!

Atunci când îmi amintesc de acest chip sfinţit, mă emoţionez, lăcrimez şi mă rog.

Să avem parte de binecuvântarea sa!

Mărturia Î.P.S. Nicolae, Mitropolitul Fthiotidei

Pe fericitul monah Paisie l-am cunoscut în decembrie 1972, când, împreună cu mitropolitul Halkidei, Nicolae, am vizitat Sfânta Mănăstire Stavronikita, unde fusesem chemat de către egumenul ei, părintele Vasile, ca să particip la sărbătoarea Sfântului Nicolae, hramul mănăstirii. Mitropolitul Nicolae păstra strânse legături duhovniceşti cu Părintele Paisie. De la acela îşi procura iconițe de lemn cu Maica Domnului, pe care le dădea de binecuvântare celor care veneau la el. Despre sfântul său stareț, ieromonahul rus Tihon, a scris o cărticică cu titlul *„Ieromonahul Tihon. O floare din Grădina Maicii Domnului"*, sub pseudonimul H. Filoatonitul. Părintele Paisie îl cinstea mult pe sfântul mitropolit Nicolae. După moartea sa prematură, Starețul a spus:

– Cerul mai are încă un sfânt în sânurile sale.

A doua mea vizită în Sfântul Munte a fost pentru mine o mare binecuvântare a lui Dumnezeu. Şi aceasta din două pricini. Mai întâi, pentru că fusesem de curând tuns în monahism, iar în al doilea rând, pentru că l-am cunoscut îndeaproape pe Starețul Paisie, despre care mitropolitul Nicolae îmi povestise multe.

În Biserică se săvârşea priveghere de toată noaptea. Părinții care cântau cu vocile lor plăcute creau o atmosferă cerească. Stăteam într-o strană în partea stângă a intrării în naos şi participam la rugăciune cu multă umilință. La cântarea a noua, când părinții cântau alternativ şi ritmic canoanele Maicii Domnului, am observat că monahul din stânga mea, care stătea în picioare, plângea cu lacrimi şi suspine. Aceasta m-a mişcat mult şi mi-a făcut o deosebită impresie. După puțin, m-am întors discret şi am întrebat pe un monah tânăr, ce stătea în dreapta mea, cine era acel monah. El avea capul atât de plecat şi fesul atât de lăsat pe ochi, încât nu i se vedea decât barba mică.

– Nu-l cunoaşteți? m-a întrebat monahul. Este Starețul Paisie.

Atunci am simțit un fior, dar şi multă bucurie pentru că Dumnezeu mă adusese atât de aproape de acest monah sfânt.

După priveghere, când trebuia să intru la masă, eu, fiindcă eram tânăr, am rămas la urmă. În fața mea era Părintele Paisie, care cu nici un chip nu a vrut să intre înaintea mea. Acolo am schimbat două cuvinte cu el şi atunci i-am văzut fața, i-am auzit plăcuta sa voce şi am încercat să-i sărut mâna. De atunci, Părintele Paisie a devenit pentru mine omul cel mai drag şi monahul cel mai iubit din Sfântul Munte. Ori de câte ori vizitam Sfântul Munte, Coliba sa era primul meu loc de închinare. Am trimis mulți oameni să îi ceară sfatul. În momentele grele ale vieții mele preoţeşti îi ceream ajutorul şi sfaturile sale. Tot ceea ce mi-a spus am împlinit întocmai şi am aflat odihnă. Toți cei pe care i-am luat cu mine ca să-l cunoască povestesc mereu cum i-a ajutat şi i-a iubit. Într-adevăr, era un mare părinte şi povățuitor, care, cu iluminarea Sfântului Duh, spunea şi săvârşea cele necesare pentru mângâierea şi mântuirea oamenilor. Nu se smerea numai în cuvinte, ci era cu adevărat smerit. Nu-i plăcea să fie cunoscut, ci dorea să-L facă arătat pe Dumnezeu în inima fiecăruia, astfel încât numai pe Acela să-L cunoască ca mântuitor şi binefăcător. Cele care se petreceau în viața sa, faptele minunate şi mai presus de fire, nu îl impresionau deloc, ci le considera ca o consecință firească a vieții în Dumnezeu, pe care se străduia să o trăiască. Şi atunci când prezicea sau făcea minuni sau trăia descoperiri cereşti, nu se considera pe sine vrednic de astfel de lucruri minunate, ci le atribuia deosebitei bunăvoințe şi purtări de grijă a lui Dumnezeu, Care voia să-i descopere prezența Sa, pentru a-l păzi de alunecările în patimile lumeşti. Această simplitate a sa, următoare a lui Hristos, l-a făcut accesibil şi celui mai păcătos şi celui mai neinstruit şi celui mai puțin civilizat. În unul din pelerinajele mele, Starețul m-a primit cu multă dragoste și îmi mulțumea mereu, fără ca să știu de ce. La plecare, l-am întrebat:

– Gheronda, de ce îmi adresați aceste mulțumiri? Sfinția Voastră nu primiți nici daruri, nici alimente, nici bani. Atunci pentru ce îmi mulțumiți?

– Îți mulțumesc pentru acel copil pe care mi l-ai trimis, mi-a răspuns el.

Într-adevăr, îi trimisesem un tânăr care era foarte încurcat, iar el îl izbăvise. Cu toate acestea, îmi mulțumea pentru binele pe care l-a făcut și tânărului și mie. Pentru pururea pomenitul Stareț se adeverește cuvântul Sfântului Ioan Gură de Aur, care spune: *„În porturi farurile sunt așezate la înălțime ca să fie văzute de departe de cei care călătoresc și să fie atrași toți spre liniștea lor (porturilor), ca să nu naufragieze și să nu rămână în întuneric cei care privesc la ele”*.

Ajutorul pe care Starețul l-a dat tineretului este foarte mare. I-a sprijinit pe tinerii care se primejduiau și pe mulți i-a întărit în viața duhovnicească. În scopul de a-i folosi pe studenții Internatului Teologic din Atena, al cărui director eram pe atunci, am organizat, în octombrie 1988, un pelerinaj în Sfântul Munte. De îndată ce am ajuns în Careia, prima noastră vizită am făcut-o la Părintele Paisie. Îmi aduc aminte cât de mult s-a bucurat când ne-a văzut. „Măi copii, ce bucurie mi-ați făcut!” repeta bucuros, în timp ce studenții treceau pe rând și îi sărutau mâna. Ne-am așezat cu toții în curte, iar el a început să ne vorbească despre Asia Mică, despre sfinții din patria sa, Capadocia și despre slăvita istorie a grecilor din locurile de neuitat de acolo. Pe la jumătatea povestirii lui, s-a auzit zgomot de pași. Erau doi studenți care întârziaseră în Careia pentru a telefona și de aceea alergau să ajungă mai repede la chilia Stareţului. De îndată ce au intrat în curte, Părintele Paisie a întrerupt povestirea şi, adresându-se tuturor, a spus:

– Vineri, şi să mănânci peşte?! Dacă aş fi fost eu acela, aş fi aruncat tigaia pe fereastră.

Pentru cei mai mulţi, această intervenţie a sa a fost inexplicabilă, însă pentru cei doi studenţi, precum se va arăta, foarte mustrătoare şi moralizatoare.

După ce am terminat, am luat binecuvântare de la Stareţ şi am apucat pe cărarea ce ducea spre Careia. Puţin mai departe de chilia Părintelui Paisie, cei doi studenţi mă aşteptau şi şi-au exprimat supărarea pentru jignirea pe care le-aş fi pricinuit-o eu. Atunci mi-am dat seama că pentru ei au fost adresate cuvintele Stareţului. Eu nici nu ştiam că cei doi studenţi mâncaseră vineri seara, în Uranopolis, peşte prăjit. Atunci când le-am explicat că eu nu ştiu nimic şi că nimeni nu i-a spus Părintelui Paisie despre aceasta, s-au cutremurat şi au crezut în sfinţenia monahului străvăzător. Faptul acesta a contribuit la crearea unor legături duhovniceşti între mulţi dintre acei copii şi Părintele Paisie, care este într-adevăr omul lui Dumnezeu înzestrat cu darurile Duhului Sfânt.

Aş fi putut să vă scriu multe despre Sfântul Stareţ Paisie, despre faptele minunate săvârşite de el, pe care le-am trăit eu însumi, precum şi alţi mulţi oameni, prieteni şi fii duhovniceşti de-ai mei. Părintele Paisie a ajuns la înalte măsuri de desăvârşire şi este unul din sfinţii contemporani ai Bisericii noastre, care, într-o vreme foarte grea, a slăvit numele lui Dumnezeu şi a slujit Biserica Sa. Eu personal îl chem în rugăciunile mele ca pe un sfânt şi cred mult în mijlocirea sa.

Atunci când, după adormirea sa, i-am dedicat o emisiune specială la Postul de Radio al Bisericii, care pe atunci era sub conducerea mea, am constatat că deja conştiinţa sobornicească a plinătăţii Bisericii îl cinsteşte ca sfânt pe Părintele Paisie. Iar această cinstire vine din toate straturile societăţii şi este unul din elementele de bază care contribuie la începerea formalităţilor canonice pentru trecerea în rândul sfinţilor a Cuviosului Părintelui nostru Paisie Aghioritul.

Mărturia Î.P.S. Atanasie, Mitropolit de Limasol

Dintru început vreau să spun că, deoarece niciodată nu m-am gândit că va veni clipa când va trebui să povestesc viaţa Părintelui Paisie şi fiindcă el însuşi niciodată nu şi-a povestit viaţa în întregime, vor exista unele lipsuri în date şi în istorisirea faptelor. Eu însă, din recunoştinţă pentru Stareţ, mărturisesc despre viaţa sa cuvioasă, despre prezenţa sa în Biserica noastră şi în întreaga Ortodoxie. Iar această mărturie a mea se întemeiază pe faptele pe care le-am văzut la el în timpul şederii mele în Sfântul Munte, precum şi pe cele pe care mi le-au povestit oameni vrednici de credinţă. Acestea voi încerca să le povestesc, însă am simţământul că a povesti cineva despre viaţa bărbaţilor sfinţi este o lucrare foarte grea. Este într-adevăr foarte greu, deoarece Stareţul a fost cu adevărat un om sfânt, iar noi nu suntem nimic şi foarte puţine lucruri am înţeles de la el. Dar să ne rugăm să ne ajute Dumnezeu să redăm evenimentele aşa cum le-am văzut, iar creştinii care le aud să le aprecieze potrivit dispoziţiei lor sufleteşti.

Pe Părintele Paisie l-am cunoscut în septembrie 1976. Pentru prima oară eram în Sfântul Munte şi, împreună cu alţi studenţi, l-am vizitat pe Stareţ, care se afla la Chilia Cinstitei Cruci de lângă Sfânta Mănăstire Stavronikita. Eu acolo l-am cunoscut. Pot spune că am mers numai din curiozitate să-l vedem pe Stareţ, despre care auzisem atâtea lucruri. Ne-a primit cu multă dragoste şi mărturisesc că prima întâlnire cu el, la început, m-a dezamăgit puţin, deoarece nu ştiam tainele acestor oameni duhovniceşti. Când am văzut că ne-a primit cu atâta simplitate, ne-a servit cu diferite dulciuri şi a început să spună glume, râzând în acelaşi timp, am început să mă îndoiesc că acest om era atât de sfânt, precum se spunea. Şi aceasta, deoarece credeam că sfinţii trebuie să fie tăcuţi şi posomorâţi. Până atunci trăisem cu această impresie. Dar, în continuare, realitatea ne-a demonstrat contrariul, deoarece Stareţul a început să vorbească despre lucruri nemaiauzite până atunci de noi, întemeiat fiind pe experienţa lui personală.

Primul fapt minunat, pe care îl mărturisesc cu toată sinceritatea, a fost următorul: când am ieşit să ne luăm rămas bun de la el şi i-am sărutat mâna, s-a petrecut într-adevăr o minune a lui Dumnezeu. Toată atmosfera din jur era plină de o mireasmă nespusă. Stareţul şi-a dat seama de aceasta şi ne-a îndemnat să plecăm repede, iar el s-a îndreptat spre chilie. Noi, cei trei tineri care îl vizitasem, fără să ne dăm seama de ceea ce se întâmplă, am plecat în grabă spre Careia, având în inimi o nespusă bucurie pe care nu ne-o puteam explica. Nici de ce alergam nu ne dădeam seama, nici de ce toate din jurul nostru, munții, aerul, pietrele răspândeau mireasmă plăcută. Acesta este faptul cutremurător pe care l-am trăit atunci când l-am întâlnit pentru prima oară pe Părintele Paisie.

Copilăria sa a petrecut-o la Konița. Odată ne-a povestit că, atunci când era de vreo cincisprezece ani, obişnuia să se retragă în pădure, unde îşi făcuse o colibă din lemne şi crengi – o mică sihăstrie – unde se ruga cu lacrimi. Simțea dulceața harului şi de aceea dorea să rămână singur şi să se roage lui Hristos. Odată, în timp ce se ruga, i s-a arătat Hristos, nu în somn, ci aievea, ținând în mână Evanghelia deschisă şi vorbindu-i totodată. Iar cele spuse de Domnul erau scrise şi în Evanghelie. Şi i-a spus: „Arsenie, Eu sunt Calea, Adevărul şi Viața. Cel ce crede în Mine, deşi va muri, viu va fi". Această experiență a arătării lui Hristos a fost, după câte ştiu, prima dintre descoperirile mai presus de fire avute de micul Arsenie şi a fost hotărâtoare pentru alegerea căii monahale.

Starețul evita cu sârguință vâlva făcută în jurul numelui său şi pot spune că singurele dăți când devenea aspru, atât de aspru încât te cutremurai, era atunci când cineva vorbea despre el, îşi aducea aminte sau spunea despre lucrurile minunate legate de persoana sa.

În 1976, când am mers la el, i-am spus:

– Gheronda, aveți o faimă mare în lume. Oamenii au o părere bună despre Sfinția Voastră.

Atunci, Starețul, râzând, mi-a dat un răspuns înțelept şi împodobit cu glume, aşa cum făcea de obicei:

– În drum spre chilia mea ai trecut pe lângă groapa de gunoi?

– Am trecut... i-am răspuns.

– Acolo sunt o grămadă de cutii de conserve goale, care strălucesc când este soare. Tot astfel pătimesc şi oamenii. Văd cum străluceşte o cutie de conservă, aşa cum sunt eu, şi cred că este aur. Dar când mergi mai aproape, fiul meu, vezi că este o cutie de conservă goală.

Şi spunea aceasta făcând haz de persoana sa. Dar atunci când vorbea serios, de multe ori îmi spunea cu mâhnire:

– Părinte, vrăjmaşul meu cel mai mare este numele meu. Vai de omul şi de monahul acela care dobândeşte un nume mare. Deoarece, după aceea, nu mai are linişte, iar oamenii încep să spună diferite lucruri, care de multe ori nu sunt reale, creându-se astfel o contradicţie.

Sute de oameni vizitau chilia sa. De îndată ce autobuzul ajungea la Careia, toţi coborau şi se îndreptau spre Părintele Paisie. Puteai vedea o coloană de oameni mergând acolo. El era prima ţintă, primul popas al pelerinajului lor. Uneori, când se întâmpla să fiu şi eu cu el şi nu deschidea, mă miram. Dar apoi îmi spunea:

– Auzi, vom face rugăciune şi dacă Dumnezeu ne va vesti, vom deschide.

Pentru el, lucrarea cea mai înaltă era rugăciunea. Numai după aceea se dăruia pe sine lumii. Cu toată suferinţa şi reaua sa pătimire, era un om fără trup. Un om care nu ştia ce înseamnă nici somnul, nici odihna. Era totdeauna binevoitor, iar inima sa plină de dragoste era gata oricând să primească durerea oamenilor. Îmi aduc aminte că în 1981, de praznicul Naşterii Domnului, am mers la el după priveghere. Acolo am discutat, iar el mi-a explicat cât de mare este dragostea lui Dumnezeu. Ea se sălăşluieşte în om ca un foc. La un moment dat mi-a spus:

– Cu câțiva ani în urmă, atât de mult ardea înlăuntrul meu această dragoste, încât oasele mi se topeau ca lumânările. Altă dată, în timp ce mergeam, s-a revărsat asupra mea atâta har, încât am căzut în genunchi și nu mă mai puteam ridica. Mă temeam să nu mă vadă cineva și să mă întrebe ce am pățit.

După opt ani, această mare dragoste s-a preschimbat – desigur, fără să-l părăsească – într-o mare durere pentru lume. Se pare că de atunci Starețul, devenind sălaș al lui Dumnezeu, s-a dăruit pe sine oamenilor îndurerați.

Pe Părintele Paisie îl cercetau oameni din toate păturile sociale: erudiți și neînvățați, episcopi și profesori, precum și oameni de alte religii, într-un cuvânt, tot felul de oameni.

În general, locurile în care se retrăgea erau lipsite de mângâiere. Chilia Cinstitei Cruci era atât de îndepărtată, încât îmi aduc aminte că, de jur împrejur, cât vedeam cu ochii, nu se vedea nici o altă chilie. Când stăteam peste noapte la el, îmi spunea:

– Dacă vei auzi zgomote noaptea, să nu te temi! Sunt mistreți și șacali pe aici.

Este cunoscut faptul că în toată viața sa Starețul a trecut prin multe boli. Îmi aduc aminte că, atunci când avea dureri de cap puternice, își punea comprese pe frunte pentru a-și alina durerile. Câteodată, atunci când ne îmbolnăveam și noi, ne spunea:

– Ascultă, părinte, pe mine boala m-a folosit mai mult decât sănătatea.

Iar el, în ciuda bolilor sale, niciodată nu și-a trecut cu vederea îndatoririle duhovnicești. Se nevoia până la epuizare. Îmi aduc aminte că la mănăstire am avut priveghere la praznicul Nașterii Domnului, care a durat vreo zece ore. Starețul a avut toată ziua lume şi nu s-a odihnit deloc. La priveghere, toată noaptea a stat în picioare. Eu stăteam în strana de lângă el şi aşteptam să văd când se va aşeza. Dar nu s-a aşezat deloc pe toată durata privegherii. La un moment dat, mi-a spus:

– Nu te duci un pic mai încolo? Ce, eşti poliţist?

Şi-a dat seama că stăteam lângă el ca să văd ce face.

Dragostea sa nu avea hotare, se revărsa cu îmbelşugare asupra fiecărui vizitator şi mai ales asupra celor îndureraţi şi a tinerilor. Îmi aduc aminte foarte bine de un fapt pe care l-am trăit în 1982. La Părintele Paisie venise un tânăr atenian care era plin de nelinişte, încurcat cu multe lucruri, deznădăjduit de viaţă şi de mediul în care trăia, îmbrăcat în haine murdare. Tânărul a discutat cu Părintele Paisie, după care a plecat.

După vreo două-trei luni a venit din nou în Sfântul Munte şi mi-a povestit plângând că, în Atena, după mai multe nereuşite, l-a apucat melancolia, s-a urcat pe motocicletă cu scopul de a se sinucide. În timp ce alerga îşi spunea: „Nu există nimeni în lume care să mă iubească şi să se intereseze de mine. Mai bine să mor, să termin cu viaţa aceasta". A ieşit din Atena şi mergea cu toată viteza cu scopul de a-şi pune capăt vieţii. Deodată motocicleta s-a oprit brusc, fără să păţească nimic. În acelaşi timp, l-a văzut pe Părintele Paisie, care i-a spus:

– Opreşte-te! Să nu faci lucrul acesta!

De îndată ce a văzut chipul Stareţului, şi-a adus aminte că numai el îl iubise cu adevărat şi îi arătase dragostea sa. Părintele Paisie era un om care se manifesta fără reţineri. Atunci când mergeau la el copii cu probleme, le arăta multă dragoste, întocmai ca unor copii mici. Şi astfel aceştia erau mângâiaţi. După ce tânărul mi-a povestit cele întâmplate, m-am dus la Stareţ şi l-am întrebat:

– Este adevărat că s-a întâmplat lucrul acesta?

El însă mi-a răspuns:

– Nu ştiu. Ceea ce ştiu este că atunci când mă rog în chilia mea, de multe ori Duhul Sfânt mă duce în spitale, în casele oamenilor îndureraţi, la oameni care sunt gata să se sinucidă. Eu nu fac nimic, ci numai mă rog şi aprind lumânări.

Înăuntru chiliei sale ardeau neîncetat lumânări înaintea icoanelor. Era o chilie simplă, pustnicească, foarte săracă, cu icoane îngropate în perete şi lumânări aprinse.

Odată, când s-a îmbolnăvit, la Sfânta Cruce, îl slujeam şi intram adeseori în chilia sa. Era o chilie foarte mică (2,50 x 2 m), iar în perete era o sobă care ardea mereu, deoarece Stareţul suferea din pricina frigului. Într-un colţ era patul din lemn, ca un sicriu, de jur împrejur cu icoane, iar pe el era o schimă mare rusească. În celălalt colţ, jos, era un ţol vechi, care, chipurile, era covorul său. Adeseori îmi spunea:

– Acest covor este persan. Mi l-a trimis cineva din Bagdad.

Era atât de vechi şi rupt, încât abia se ţinea. Acolo mai era şi un scăunel, pe care stătea şi se ruga şi o scândură pe care o punea pe genunchi şi scria. Într-o firidă erau nişte coli de hârtie şi vreo două creioane pentru scris.

Părintele Paisie era foarte sărac. Nu avea nimic. Mulţi oameni îi lăsau bani. Îi ascundeau, ca să-i găsească după ce vor pleca. Dar el, atunci când găsea bani, îi împărţea imediat. Atât de sărac era, încât îmi amintesc că odată nici bani de pâine nu avea. Nu avea aragaz şi nici un fel de obiect de bucătărie.

Avea numai vreo două cutii de conservă, în care făcea ceai sau fierbea orez, care era mâncarea lui obişnuită. Mai avea şi o cratiță mică, pe care o folosea numai atunci când găzduia pe cineva, ceea ce se întâmpla foarte rar. Atunci, aşa cum spunea el, mai arunca în mâncare şi o lingură de linte ca prânzul să devină mai „bogat". Mânca din când în când şi câte o roşie sau verdețuri, pe care le avea în grădina sa. Atunci când stăteam cu el, la două zile îmi spunea:

– Hai, du-te să mănânci la vreo mănăstire! După aceea să vii înapoi!

La chilie avea numai ceai şi posmag. Nimic altceva. Pot spune că mâncarea pe care o mâncam noi la o masă lui îi ajungea pentru două săptămâni. Într-adevăr era un om fără trup, un înger pământesc şi un om ceresc. Şi nu numai că nu mânca aproape nimic, dar şi dormea foarte puțin.

Ca monah, respecta cu acrivie rânduiala slujbelor zilnice, Vecernia, Pavecernița, Miezonoptica, Utrenia, Ceasurile. Mai târziu însă, pe cele mai multe le-a înlocuit cu Rugăciunea lui Iisus rostită cu metania. Priveghea în fiecare noapte. Se odihnea puțin după apusul soarelui şi de foarte puține ori şi dimineața, înainte de răsărit. Aceasta o vedeam la el atunci când stăteam câteva zile la Chilia sa.

Vă voi spune o experiență pe care am trăit-o eu însumi, deoarece este o mărturie despre sfințenia acestui om. În anul 1977 am mers şi am rămas la el mai multe zile. Acolo am prins şi praznicul Cinstitei Cruci. Pe 13 septembrie, în ajun, mi-a spus:

– În noaptea aceasta vom face priveghere, iar dimineață va veni un preot să săvârşească Sfânta Liturghie.

Pe atunci eu eram diacon. Într-adevăr, am rămas acolo şi la orele patru după-amiază mi-a spus să fac

Vecernia cu Rugăciunea lui Iisus. Am făcut vreo oră şi jumătate-două ore rugăciune. La orele şase m-a chemat, mi-a făcut un ceai, mi-a arătat cum să fac privegherea cu Rugăciunea, apoi mi-a spus că pe la orele 1.30 după miezul nopții mă va chema să citim rânduiala Sfintei Împărtăşiri, după care vom continua până dimineața cu rugăciunea, până ce va veni preotul. Şi, într-adevăr, m-am străduit să fac şi eu ceea ce mi-a rânduit să fac.

Toată noaptea l-am auzit cum se ruga, umbla şi suspina. A fost o experiență mişcătoare, pentru că în acea pustie eu mă temeam, dar Starețul era ca o coloană nemişcată care se ruga alături.

Am mers în biserică să citim rânduiala Sfintei Împărtăşiri. Biserica era strâmtă şi lungă şi avea vreo cinci icoane în catapeteasmă şi o strană. Starețul m-a aşezat pe mine în strană, iar el stătea alături şi astfel am început să citim rugăciunile. El spunea stihurile *„Slavă Ție, Dumnezeule, slavă Ție"*, iar la troparele Maicii Domnului spunea: *„Prea Sfântă Născătoare de Dumnezeu, mântuieşte-ne pe noi"*. De fiecare dată când spunea câte un stih, făcea o metanie până la pământ. Când a rostit cu duh de umilință *„Prea Sfântă Născătoare de Dumnezeu, mântuieşte-ne pe noi"*, înainte de troparul *„Marie, Maica lui Dumnezeu, care eşti lăcaş bun al bunei miresme"*, deodată toate s-au schimbat şi nu-mi puteam da seama ce se întâmplă. Dintr-odată toată chilia s-a luminat, iar ceva ca un aer subțire a intrat în bisericuță şi candela de la icoana Maicii Domnului a început să se mişte singură. La catapeteasmă erau cinci candele, dar numai aceasta se mişca continuu. Atunci m-am întors spre Stareț, care mi-a făcut semn să tac. Apoi s-a aplecat la pământ, iar eu am rămas în strană cu lumânarea în mână, dar aceasta nu mai trebuia, deoarece toate erau scăldate într-o lumină îmbelşugată. Parcă s-a făcut ziuă dintr-odată. Am aşteptat multă vreme, dar candela continua să se mişte, lumina nu dispărea, iar Stareţul nu spunea nimic. După vreo jumătate de oră am început să citesc singur, deoarece el nu vorbea şi am ajuns până la rugăciunea a şaptea, a Sfântului Simeon Noul Teolog. În acel moment, lumina a dispărut la fel de lin cum a apărut, candela s-a oprit, iar eu am fost nevoit să aprind din nou lumânarea ca să pot citi în continuare.

Când am terminat de citit rânduiala Sfintei Împărtăşiri, l-am întrebat:

– Gheronda, ce a fost asta?

– Care?

– Ceea ce s-a întâmplat în biserică. Candela de la icoana Maicii Domnului s-a mişcat şi toată chilia s-a umplut de lumină.

– Ai mai văzut şi altceva? m-a întrebat.

I-am răspuns că nu am văzut nimic altceva. Vreau să vă spun că în acea vreme mintea mea a rămas nelucrătoare şi nu gândea nimic. Nu puteam să înţeleg nimic, ci numai priveam acele lucruri ca un spectator. Apoi Stareţul mi-a spus:

– Măi, copilaşule, mă întrebi ce a fost? Nu ştii că Maica Domnului, aici în Sfântul Munte, merge pe la toate mănăstirile şi chiliile să vadă ce facem? A trecut şi pe aici, a văzut doi nerozi şi a mişcat candela ca să ne înştiinţeze că a trecut pe la noi.

Iar în timp ce spunea acestea, râdea. Apoi, după această întâmplare, tot în acea noapte mi-a povestit multe evenimente din viaţa lui – era foarte emoţionat – şi poate că aceasta a fost pricina pentru care, de atunci, m-am legat duhovniceşte de el. Atunci mi-a destăinuit foarte multe lucruri despre el.

Pot spune cu toată convingerea că Părintele Paisie a fost un om care sprijinea întreaga lume cu rugăciunile sale. A fost un om asemenea marilor Părinți ai Bisericii noastre.

Se poate vorbi despre Starețul Paisie ore și zile întregi. Minunile care s-au săvârșit cu rugăciunile sale sunt nenumărate. Vă voi spune ceva care s-a întâmplat de curând.

Un tată cu fiul său, un copil mic, umbla prin tot Sfântul Munte să-l găsească pe monahul care l-a izbăvit pe copilul său de la moarte. Într-o seară, copilul mergea cu bicicleta și voind să întoarcă, a fost lovit de un camion. Dar, înainte de a cădea sub roțile camionului, a apărut înaintea lui un monah, care l-a apucat și l-a aruncat pe trotuar. Și astfel, copilul s-a izbăvit de la o moarte sigură. Copilul l-a văzut pe monah, dar nu știa cine era. I-a spus tatălui său ce s-a întâmplat, iar acela l-a adus în Sfântul Munte și se perindau pe la toate chiliile și mănăstirile ca să afle cine a fost acel monah. Atunci când au ajuns la Părintele Paisie, copilul îndată l-a recunoscut.

De asemenea, s-a petrecut și un alt lucru minunat, mai înainte de a pleca din Cipru. Un tânăr l-a vizitat pe Stareț și voia să-i spună că soția lui este grav bolnavă. Starețul avusese multă lume și obosise. Celor care mai rămăseseră le-a spus:

– Fiilor, nu mai pot! Hai, acum plecați! Mergeți la Iviron!

Atunci tânărul s-a dus la Stareț și i-a spus:

– Vreau să vă spun ceva.

– Hai, du-te, nu mai pot!

– Dar am ceva serios să vă spun, Gheronda.

– Du-te, fiule! Nu-i nimic grav. Du-te și Dumnezeu va ajuta.

Şi, deoarece acela insista, Stareţul i-a spus mai aspru:

– Măi, copile, du-te repede, ca să nu se închidă poarta mănăstirii!

Atunci acela i-a spus:

– Gheronda, soţia mea este bolnavă.

– Du-te, căci femeia ta nu are nimic!

Tânărul s-a uitat la ceas, ca să vadă dacă mai are timp să ajungă la mănăstire. Era 14.15. A plecat deznădăjduit, pentru că nu a putut vorbi cu Stareţul. Când s-a întors acasă, a găsit-o pe soţia sa cu desăvârşire sănătoasă. Iar aceea i-a povestit:

– În timp ce stăteam în pat, deodată m-au cuprins nişte sudori reci, după care am simţit că sunt sănătoasă. Am mers la medic, dar nu mi-a găsit nimic.

– La ce oră s-a petrecut aceasta? a întrebat tânărul.

– A fost vineri, la ora 14.15.

Adică a fost exact atunci când Stareţul i-a spus: „Du-te, căci femeia ta nu are nimic!"

Se cunosc foarte multe întâmplări de acest fel. Însă nu minunile Stareţului au mare însemnătate, ci marea lui dragoste pentru Dumnezeu, profunda lui credinţă şi faptul că a fost vlăstar adevărat al Bisericii Ortodoxe şi al monahismului. Cred că, oricât de multe ar spune cineva, nu îl poate descrie pe Stareţ. Cuvintele pe care le spunea întotdeauna erau acestea:

– Să-L iubim pe Dumnezeu şi să ne nevoim întotdeauna cu mărime de suflet!

Spunea că Hristos este oxigen. Noi să nu-L facem bioxid de carbon. Tocmai de aceea Stareţul voia ca toţi creştinii să aibă întotdeauna curaj, să fie plini de bucurie pentru dragostea pe care Dumnezeu ne-o arată şi niciodată să nu deznădăjduiască, deoarece, aşa cum spunea el, neliniştea şi deznădejdea sunt întotdeauna de la diavolul şi niciodată de la Dumnezeu.

MĂRTURII ALE UNOR EGUMENI

Egumenul Sfintei Mănăstiri Kutlumuş, Arhimandritul Hristodul

Întru pomenirea Stareţului Paisie[1].

Este un fapt mărturisit de toţi că fericitul Stareţ Paisie a fost „un semn" dăruit de Dumnezeu, o stea care împrăştie lumina harului şi călăuzeşte generaţia noastră. A venit în Grădina Maicii Domnului în 1953, iar în ultimii cincisprezece ani ai vieţii sale s-a nevoit la mica chilie „Panaguda" de pe teritoriul Mănăstirii Kutlumuş.

Părintele Paisie a fost cu adevărat un om duhovnicesc şi ceresc. Căci un om duhovnicesc este cel care L-a cunoscut pe Dumnezeu şi este povăţuit de Duhul Său cel Sfânt. Iar roada Duhului este dragostea, credinţa, blândeţea, înfrânarea, pe care Stareţul le cultiva în viaţa sa de fiecare zi. Iar om ceresc este cel care, văzând de sus lucrurile în dimensiunile şi perspectivele lor adevărate, îmbrăţişează toată lumea însufleţită şi neînsufleţită. Hristos şi-a întins mâinile Sale pe Cruce, ca să îmbrăţişeze lumea întreagă. La fel face şi cel care Îl urmează pe Hristos, adevăratul sfânt. Întinzându-şi mâinile sale pe cruce de bună voie şi luptând împotriva patimilor sale şi a puterilor diavoleşti care războiesc făpturile lui Dumnezeu, simte prezenţa Lui, care ne mângâie şi ne îndeamnă să zburăm către cele de sus.

---

[1] *„Oglinzile vieţii"*, Arhim. Hristodul, egumenul Sfintei Mănăstiri Kutlumuş, Sfântul Munte Athos, p. 201.

Adeseori îi nedreptăţim pe aceşti oameni atunci când scriem şi vorbim superficial, căutând numai la ceea ce este „impresionant" în viaţa lor, adică semnele minunate şi slava lumii. Dar ceea ce este mai important este latura nevăzută, viaţa inimii. Tocmai această viaţă este plăcută lui Dumnezeu, deoarece orice lucrare bună ce se face înlăuntrul inimii se săvârşeşte numai spre slava Lui. În rândurile următoare vom încerca să schiţăm în linii mari personalitatea duhovnicească a Părintelui Paisie, aşa cum am putut-o întrezări noi în viaţa sa de zi cu zi.

Zilnic, sute de închinători îşi aflau pacea sufletească la chilia Stareţului nu prin mângâieri mincinoase, ci cu cuvântul care „cercetează inima şi rărunchii" sau prin prezenţa sa cea plină de har. Orice durere omenească devenea pentru el prilej de rugăciune. La două ore după apusul soarelui îşi începea privegherea sa zilnică şi o termina cu două ore înainte de răsăritul soarelui. Ziua şi noaptea o împărţea în slujbă, studiu, Rugăciunea lui Iisus, citirea psalmilor, lacrimi, scris, lucru de mână ostenitor, care erau însoţite de post şi mâncare uscată.

Viaţa lui era simplă, ca vieţile pe care le citim în paterice. De aceea şi învăţătura sa era simplă, personală, plină de har. Se ruga în pădure, se bucura de natură şi de frumuseţea ei, pentru care slavoslovea pe Dumnezeu, proteja şi purta grijă până şi de cele mai neînsemnate lucruri. Am trăit lângă el experienţe minunate, chiar şi împlinirea unor proorocii de-ale lui. „Fă rugăciune şi îmbărbătează-te", mi-a spus cândva Stareţul, „căci va veni peste mănăstire o mare ispită şi încercare. Câţiva vor pleca, va arde corpul de chilii, celălalt corp se va crăpa şi vă veţi retrage cu toţii într-un spaţiu mic. Nu te împuţina cu sufletul şi nu părăsi mănăstirea, ci adună-i pe monahi ca un părinte iubitor, căci vor veni zile mai bune". Mi-am adus aminte de cuvintele lui, atunci când, după foc şi repetatele alunecări de teren, obştea, lipsită şi de cele mai necesare obiecte personale, trăia realmente într-o cameră.

Stareţul iubea, ajuta şi sprijinea pe toţi părinţii aghioriţi. Şi pe noi cei din mănăstire ne însufleţea în clipele de grea încercare, pentru care adeseori ne pregătea. În acelaşi timp, se interesa, suferea, se ruga şi dădea sfaturi pline de discernământ în problemele Sfântului Munte, ale Bisericii şi ale patriei. Acesta este adevăratul monah. Despărţit de toate şi, în acelaşi timp, legat armonios de toate.

„Cele pe care le facem, numai atunci au valoare când se fac cu mărime de suflet", spunea el, accentuând importanţa mărimii de suflet în viaţa duhovnicească. Nu era de acord cu relaţia „negustorească" cu Dumnezeu, adică relaţia „dau ca să primesc". Astfel de credinţă şi dragoste au interes şi sunt lipsite de nobleţea duhovnicească. Considera o mare boală duhovnicească, care astăzi a devenit o adevărată epidemie, faptul de a se încrede cineva cu multă uşurinţă în gândul său, în judecata sa. În acest caz, omul devine lesne de cucerit la orice atac al celui viclean, se chinuieşte şi chinuieşte şi pe cei din jurul său.

Stareţul nu voia să arate nimănui nevoinţa sa. „Numele meu îmi este mormânt", spunea el. Nici nu voia să descoperim celorlalţi cele pe care îngăduia Dumnezeu să le observăm la el sau cele despre care el însuşi ne spunea şi se mâhnea atunci când se făcea publicitate în jurul persoanei sale. Cât despre minuni, acestea, desigur, constituie semne ale Împărăţiei lui Dumnezeu atunci când se fac pentru a se întări credinţa. Dar „minuni face şi diavolul ca să înşele", spunea Stareţul. Cea mai mare minune era acea putere de transformare care izvora din sufletul său curat şi cutremura până în adâncurile fiinţei lui pe cel care se învrednicea să-l cunoască.

Stareţul nu şi-a pierdut bucuria şi pacea sufletească nici chiar pe durata bolii sale muceniceşti. De aceea acum se află lângă Acela pe Care L-a iubit şi pentru aceasta simţim prezenţa sa plină de har.

Ne limităm la acestea, deoarece viaţa duhovnicească nu se poate descrie. Avem însă posibilitatea să trăim tainele ei lângă oameni pe care Dumnezeu ni-i dăruieşte uneori, dar şi lângă sfinţii Săi, care niciodată nu ne lipsesc de prezenţa, mângâierea şi mijlocirile lor.

Egumenul Sfintei Mănăstiri Karakalu, Arhimandritul Filotei

Ca o completare a prologului meu la această carte, aş vrea şi eu să aduc, la rugămintea scriitorului, mărturia unei experienţe pe care am trăit-o lângă Stareţul Paisie.

Deoarece nu avusesem niciodată o întâlnire deosebită cu Stareţul, ci numai ne salutaserăm ocazional la unele hramuri ale mănăstirilor sau pe vapor, de la Uranopolis spre Sfântul Munte, nădăjduiam că odată voi reuşi să-l vizitez la sihăstria sa.

Însă timpul a trecut, iar boala lui s-a agravat şi, de aceea, a fost nevoit să stea pentru puţină vreme la spital, iar apoi, până la adormirea sa, la Mănăstirea Sfântului Ioan Evanghelistul de la Suroti.

În acea vreme, printr-o minunată purtare de grijă a lui Dumnezeu, s-a întâmplat să mă aflu în afara Sfântului Munte pentru diferite treburi ale mănăstirii. Aşadar, am considerat potrivit să vizitez Mănăstirea de la Suroti, ca să mă închin şi, dacă aceasta ar fi fost cu putinţă, să-l cercetez pe Stareţ, deoarece auzisem că el nu mai primea pe nimeni. Şi aceasta din pricina agravării continue a bolii şi apropierii de fericitul său sfârşit.

Când am ajuns la mănăstire, maicile mi-au confirmat aceasta, însă s-au oferit cu bucurie să-l întrebe dacă ar putea să ne primească. Şi, slavă lui Dumnezeu, mai presus de aşteptări, Stareţul, mânat de dragoste, s-a jertfit şi acum, ca întotdeauna, şi ne-a primit cu multă bucurie. După ce ne-am dat sărutarea cea întru Hristos, ne-a întrebat cu mult interes despre mănăstirea noastră şi despre părinţii pe care îi cunoştea şi pe care el însuşi îi trimisese să se închinovieze în obştea noastră. Apoi ne-a spus despre cineva care hotărâse să devină monah că, în cele din urmă, se va căsători, lucru care s-a şi întâmplat. Atunci când s-a petrecut aceasta, ne-am dat seama cât de mare era darul înainte-vederii pe care îl avea Stareţul.

În încheiere, aş vrea să mărturisesc un lucru minunat pe care l-am simţit pe toată durata discuţiei. Trupul său imaterializat şi sfinţit răspândea o mireas-

Săi. Amin.

Egumenul Sfintei Mănăstiri Grigoriu, Arhimandritul Gheorghe

Stareţul Paisie nu are nevoie de laudele şi de prezentarea noastră. Pentru dragostea următoare lui Hristos prin care L-a odihnit pe Dumnezeu şi pe oameni, multă îi este lauda în Biserica lui Dumnezeu.

Avea darul rar de a-i odihni pe oameni, indiferent de categoria socială, de cultura şi starea lor duhovnicească. Îmi aduc aminte de cazul unui psihiatru-psihanalist care a trecut pe la mănăstirea noastră după ce-l vizitase pe Stareţul Paisie. Acesta nu numai că s-a odihnit sufleteşte, dar ne-a şi mărturisit că toate cele spuse de Stareţ erau ultimele descoperiri ale psihanalizei. Este cunoscut faptul că Părintele Paisie nu citea alte cărţi decât Evanghelia şi Sfântul Isaac Sirul.

Pentru a odihni un suflet, el nu se zgârcea nici la timp, nici la osteneală. Odată eram nedumerit cum a putut vindeca pe un tânăr cu serioase probleme psihologice. Din respect, nu l-am întrebat, ci după mai mulţi ani mi-a venit răspunsul citind viaţa lui: „Atunci când cineva are o problemă trebuie să-l asculţi cu atenţie oricâtă vreme ţi-ar vorbi şi să nu arăţi că ai obosit, pentru că ai pierdut totul. Iată, eu, într-o zi, pe cutare tânăr l-am ascultat nemişcat timp de nouă ore. Din această pricină mi s-au vătămat intestinele". Iar acesta nu este singurul caz în care dragostea jertfitoare a Părintelui Paisie a săvârşit minuni.

Altă dată, când l-am întrebat despre o problemă serioasă pe care, ca duhovnic, o întâlneam adeseori la spovedanie, mi-a spus: „Ascultă, părinte stareț, când cineva devine duhovnic trebuie să se hotărască să meargă în iad pentru cei pe care îi spovedeşte. Altfel, să nu se facă duhovnic. Dar eu îți spun că deşi va merge în iad, dragostea lui îl va preface în rai". Înfricoşător cuvânt, pe care numai un purtător de Dumnezeu ar fi putut să-l spună.

Este cunoscut faptul că în ultimii treizeci de ani Maica Domnului a ajutat Sfântul Munte să se refacă. Părintele Paisie aparține acelor stareți care au ajutat mulți tineri să se hotărască să devină monahi. De asemenea, a ajutat pe mulți monahi tineri să se înrădăcineze în Sfântul Munte şi să rodească. L-am simțit sprijinitor în nevoința noastră pentru povățuirea monahilor noştri tineri, mângâietorul multora care se nevoiau împotriva diavolului, patimilor şi lumii.

Adeseori ne sfătuia să avem noblețe duhovnicească şi mărime de suflet. Cu aceste virtuți era împodobit el însuşi, aşa cum ştiu toți cei care l-au cunoscut. Odată, l-am vizitat la Chilia „Cinstita Cruce". După ce am terminat convorbirea, l-am salutat, iar el m-a însoțit o bucată bună de drum. De îndată ce i-am spus că nu trebuie să se ostenească, ci să se întoarcă la chilie, mi-a făcut metanie şi a plecat. Dacă nu i-aş fi spus să se întoarcă, m-ar fi însoțit până la Careia.

Mai vreau să adaug că harul înainte-vederii pe care îl avea, îl făcea cunoscut foarte rar, şi niciodată de „paradă", ci numai pentru folosul sufletelor. Unui monah tânăr care l-a vizitat şi care avea gânduri împotriva egumenului, deoarece acesta nu i-a făcut o vestă, Stareţul i-a spus înainte ca acesta să-i mărturisească gândurile: „Binecuvântatule, de ce te mâhneşti pentru că egumenul nu ţi-a făcut vestă?”

Stareţul Paisie îi mângâia pe monahii tineri atunci când se mâhneau pentru oarecare slăbiciuni ale lor, cum ar fi invidia, pe care le considera copilăreşti. Desigur, îi sfătuia că trebuie să se maturizeze şi să le depăşească.

Părintele Paisie era înzestrat şi cu virtutea cea mai înaltă decât toate, discernământul. Îl ajuta pe fiecare suflet să-şi descopere înclinaţia sa, precum şi chemarea sa de la Dumnezeu, pentru a găsi adevărata odihnă.

Dragostea sa îmbrăţişa întreaga lume. A ajutat pe mulţi oameni şi mai ales pe tineri să trăiască duhovniceşte în lume şi în viaţa de familie.

Atunci când vorbeai cu el, aveai sentimentul că te afli în sânul lui Dumnezeu.

Mai trebuie accentuat şi faptul că Părintele Paisie era foarte sensibil la subiectele dogmatice. Odată mi-a scris:

– Dogmele nu intră în Uniunea Europeană.

Şi prin această mărturisire, Stareţul a urmat calea Sfinţilor Părinţi, care credeau şi mărturiseau că nu numai virtutea, ci şi ortodoxia credinţei este necesară pentru mântuirea omului.

Viaţa sa sfântă a fost pecetluită cu moartea sa cuvioasă. A primit boala (cancerul) ca pe un dar al lui Dumnezeu şi se bucura la gândul că şi creştinii din lume, care sunt chinuiţi de aceeaşi boală, se vor mângâia aflând că şi monahii suferă de ea.

Stareţul biruise cu totul iubirea de sine şi de aceea nu se mâhnea pentru boala sa, ci şi de pe patul durerii se gândea la semenii săi care sufereau. Chiar şi în ultimele zile ale vieții sale se interesa de problemele oamenilor. Unei familii evlavioase, care l-a vizitat cu câteva zile înainte de adormirea sa și care avea fiice nemăritate, Starețul i-a spus:

– Vă poruncesc să vă îngrijiți de aranjarea fiicelor voastre!

Cu binecuvântarea sa, porunca și dorința lui au fost împlinite.

Veșnica ta pomenire, Cuvioase Părinte! Îți mulțumim pentru că ne-ai mângâiat, ne-ai sprijinit, ne-ai sfătuit cu cuvintele tale și cu viața ta! Îți mulțumim pentru toate câte ne-ai dăruit!

Fie ca și noi să mergem pe urmele tale, precum și tu ai mers pe urmele Mântuitorului Hristos!

Sfântul Munte
25 martie 2004

Arhimandritul Ioanichie Koțonis

Pe pururea pomenitul Stareț Paisie l-am cunoscut în urmă cu mulți ani. Am cunoscut nemărginita dragoste pe care o avea în inima sa pentru Dumnezeu, căci murea în fiecare zi pentru El, așa cum spune Apostolul. Îl iubea pe semenul său și era gata să moară pentru el. Îl iubea pe Dumnezeu așa cum Îl iubesc sfinții, prietenii Lui. *„Din tot sufletul, din toată puterea și din tot cugetul"*. Îi iubea pe oameni așa cum îi iubește Dumnezeu. Nu făcea deosebire între oameni, ci întotdeauna îl vedea pe fiecare în parte ca pe unul care era chipul lui Dumnezeu. Pe toți îi privea nepătimaș, nu așa cum privim noi, cei robiți de patima stricătoare de suflet a mândriei, având și puterile sufleteşti (rațiunea, voința, sentimentul) pervertite, desfigurate. La Stareț, cele trei puteri ale sufletului erau curățite şi, de aceea, avea dragoste curată, deplină, pentru toată zidirea. Încă şi pentru cea necuvântătoare şi neînsuflețită, pentru animale şi târâtoare. Suferea chiar şi pentru ființele căzute, diavolii. El a depăşit măsurile omeneşti şi a ajuns la starea mai presus de fire, parcurgând cele trei stadii ale urcuşului duhovnicesc. De la curățirea de patimi la iluminare, iar de la iluminare la îndumnezeirea minții şi a întregii lui ființe.

Starețul Paisie Aghioritul a izbutit să împlinească menirea pentru care a fost creat omul, adică de la „după chip" să ajungă la „după asemănare", la îndumnezeirea după har. Şi a izbutit aceasta printr-o nevoință aspră, făcută de bună voie.

El a fost un nevoitor contemporan, un luptător plin de bucurie şi râvnă, de aceea a izbutit să ajungă la îndumnezeire. Şi aceasta, desigur, nu fără titanica lui strădanie. Împreună-lucrător al harului, Starețul s-a luptat, s-a nevoit împotriva trupului, a diavolului şi a omului celui vechi şi a ieşit biruitor din arena acestei vieți. Viața şi moartea, boala şi suferința întotdeauna le privea cu curaj, cu bucurie.

Fie ca toți cei care l-am cunoscut şi cei care nu l-am cunoscut, cei de aproape şi cei de departe, să avem parte de binecuvântarea sa şi de fierbintea sa mijlocire la Domnul Dumnezeul nostru pentru curățirea, luminarea şi mântuirea noastră. Amin.

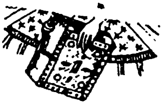

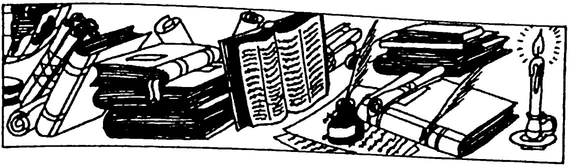

MĂRTURII ALE UNOR PROFESORI UNIVERSITARI

Fundulis M. Ioanis, profesor de Teologie

Pe Părintele Paisie l-am întâlnit în urmă cu foarte mulți ani, atunci când eram foarte tânăr și *„mă încingeam singur și umblam unde voiam"*, potrivit cuvântului Domnului. Atunci am descoperit lumea Sfântului Munte, pe părinții lui, pe oamenii lui, mănăstirile, chiliile, stâncile, copacii, florile, cărările, izvoarele și porturile lui. O căutare încântătoare.

Așadar, atunci am fost găzduit de un compatriot de-al meu, pe nume Eolea, un nou Avraam, în înfățișare, în primirea de străini, în dulceața cuvântului, în credință și în simplitatea purtării lui. Acesta era pururea pomenitul stareț al Danileilor, care se numea Gherontie. De acolo, într-o dimineață, am apucat înfricoșătorul urcuș către Kerasia, pentru a merge după aceea la Kavsocalivia. Cred că eram la jumătatea cărării, când în partea stângă am văzut un monah de vârstă mijlocie, smerit și aproape zdrențuros, care se afla în curtea unei colibe. Stătea pe un zid de piatră, iar lângă el se afla una sau două pisici, nu-mi aduc bine aminte. Era ultima chilie a Katunakiei, numită „a lui Ipatie". Monahul m-a zărit. L-am salutat călugăreşte, iar el mi-a răspuns şi m-a chemat să intru în curte şi să mă odihnesc.

Am intrat şi m-am aşezat lângă el pe zidul de piatră. Nu-mi pot aminti exact despre discuţia noastră, deoarece au trecut mulţi ani de atunci, iar eu sunt cam uituc. Îmi aduc aminte numai de două-trei lucruri. Mai întâi că am vorbit despre deşertăciunea lumii şi despre faptul că moartea este ceva firesc – pe atunci eram foarte tânăr pentru abordări teologice privitoare la viaţă şi moarte – şi despre comuniunea pe care o avem cu cei adormiţi şi în viaţa prezentă trăită în credinţă. Pretextul acestei discuţii a fost un rând de cranii aşezate pe un raft, privelişte macabră pentru mine, iar pentru el firească şi foarte duhovnicească.

În al doilea rând, m-a impresionat sărăcia chiliei şi desăvârşita lipsă de mângâiere, atât a împrejurimilor, cât şi a interiorului, aşa cum am văzut când am intrat în chilie, unde se sârguia să-mi pregătească ceva ca să mă întărească pentru drumul pe care îl mai aveam de parcurs.

În al treilea rând, nu-mi aduc aminte din ce pricină, fie din lăudăroşenia mea, fie datorită faptului că a văzut cugetarea mea semeaţă, a spus ceva, mustrând pe cei care cred că fac ceva umblând ca nişte turişti prin Sfântul Munte şi căutând sfinţi.

La Kavsokalivia am aflat de la stareţul Ioasafeilor şi de la amabilul monah Antonie despre identitatea monahului de la chilia „lui Ipatie". Era Părintele Paisie.

De atunci l-am întâlnit de mai multe ori în Sfântul Munte şi la Sihăstria „Ioan Evanghelistul" de la Suroti. Odată, am făcut împreună o priveghere de neuitat la praznicul Sfântului Ioan Teologul, la Chilia cu acelaşi nume a Mănăstirii Kutlumuş. O noapte minunată, cerească: 25 spre 26 septembrie a anului 1985. De fiecare dată când ne întâlneam, ca şi atunci, discuţia o începeam cu reamintirea primei noastre întâlniri la Coliba „lui Ipatie". Însă nici unul dintre noi nu-şi putea aminti ce am spus atunci.

În puţine cuvinte, astfel l-am cunoscut pe Stareţul Paisie, omul lui Dumnezeu. Toţi suntem oameni neputincioşi din fire, de aceea în nevoinţa noastră duhovnicească căutăm sprijin de la locuri sfinte şi oameni sfinţi. Iar iubitorul de oameni Dumnezeu, pogorându-se la neputinţa noastră, ni le dă pe amândouă, atunci când le cerem, potrivit cu nevoia şi intenţia noastră.

Gunaris Gheorghe, profesor de Fizică Teoretică la Universitatea din Tesalonic

De multe ori l-am vizitat pe Stareţul Paisie. Atunci când mergeam la Chilia sa, simţeam că el este cel bogat şi noi cerşetorii, care ceream mila lui şi ne îmbulzeam în jurul său ca să luăm binecuvântare.

Odată, când m-am întâlnit cu el deosebi, mi-a vorbit ca şi cum mă cunoştea. Mi-a dat sfaturi pentru viaţa mea personală şi pentru felul comportării mele, înainte ca eu să-i spun ceva. Ai fi zis că ştia cum trăiam şi cum mă comportam.

În 1993 am mers cu Constantin, fiul meu cel mai mic, să-l cercetăm la Chilia sa. Pe drum am întâlnit un prieten, care se împărtăşise în acea zi. Şi, crezând că aceasta îi dă anumite drepturi, de îndată ce l-a văzut pe Stareţ, i-a spus:

– Părinte, vă facem o fotografie.

Noi, care aveam aparatul, nu îndrăzneam să îi cerem aceasta, deoarece ştiam că nu este de acord.

Însă de data aceasta a primit să-i facem o fotografie împreună cu mine şi cu Constantin, căruia i-a spus:

– Vei învăța două limbi străine, vei lua binecuvântare de la părinți şi vei veni să te fac călugăr!

Atunci eu am spus: „Amin”. Această fotografie a făcut-o prietenul meu cu aparatul nostru.

Johann Pöyhönen, profesor de Teologie la Academia Populară de la Sfânta Mănăstire Noul Valaam, Finlanda

Pe Părintele Paisie l-am cunoscut pentru prima dată în anul 1989. Era ziua Pogorârii Sfântului Duh şi mă gândeam că voi găsi foarte multă lume la Panaguda. S-a întâmplat ca în acea zi să fie alegeri în Grecia şi de aceea eu am fost singurul închinător la Chilia Starețului. El m-a primit cu bunătatea sa cunoscută. Timp de o oră am vorbit despre diferite subiecte importante. Mi-a făcut o deosebită impresie faptul că ne-am putut înțelege foarte uşor, cu toate că greaca mea era foarte slabă. M-a ascultat cu multă răbdare şi m-a întrebat despre patria mea, Finlanda şi despre Biserica noastră. Când am terminat, mi-a dat o pungă mare de nailon, deoarece mi-a spus că s-ar putea să plouă. Am plecat spre Mănăstirea Iviron. După puțin, a început o ploaie puternică. Datorită pungii Starețului, ploaia nu m-a udat aproape deloc şi nici lucrurile mele nu au pățit nimic. Pentru mine, punga de nailon a Starețului a devenit simbolul ocrotirii dobândite prin rugăciunile lui.

În următoarea toamnă, am venit cu soția să fac doctoratul la Facultatea de Teologie din Tesalonic. În această perioadă mergeam regulat în Sfântul Munte, aproape în fiecare lună. Odată, cred că era în 1991, i-am cerut Stareţului binecuvântarea să traduc în limba finlandeză viaţa Sfântului Arsenie, pe care el însuşi a scris-o. Atunci Stareţul m-a privit foarte atent şi a zâmbit puţin, fără să răspundă. Cred că voia să se încredinţeze dacă am spus-o serios sau numai din politeţe. Aflându-mă în curte, gata de plecare, Stareţul a intrat repede în chilie, s-a întors cu o carte în mână şi mi-a spus:

– Ia această traducere în engleză! Te va ajuta mult.

Traducerea în limba finlandeză a întârziat puţin şi a ieşit în anul 2002. Sunt foarte bucuros că a fost de acord să fac această traducere, pe care am făcut-o ca o recunoştinţă pentru tot ce a făcut el pentru mine. Fără să o cer, Sfânta Mănăstire a Sfântului Ioan Teologul de la Suroti mi-a dat binecuvântarea să traduc şi Epistolele Stareţului. Pentru mine, aceasta este un semn că Stareţul nu m-a uitat pe mine, cel din urmă, ci participă atât la viaţa mea, cât şi a soţiei mele.

Cu harul lui Dumnezeu am cunoscut în viaţa mea şi alţi stareţi mari care m-au ajutat foarte mult. Cu toate acestea, Stareţul Paisie mă atrage în mod deosebit prin dragostea sa atât de curată faţă de toţi. Avem aproape toate cărţile care se referă la persoana sa. Le citesc mereu, adeseori cu lacrimi, deoarece mă mişcă sufleteşte compătimirea, jertfirea de sine, smerenia şi îndrăzneala sa la Dumnezeu pentru aproapele său cel îndurerat. Citind cărţi noi despre Stareţ, încep să-mi dau seama din ce în ce mai mult de sfinţenia sa, care completează icoana sa. Într-adevăr, a fost un foarte mare sfânt care a ajutat neînchipuit de mult toată Ortodoxia. Viaţa şi minunile sale constituie pecetea strălucitoare a realităţii minunilor din vechime, din vremea Sfintei Scripturi şi a Vieţilor Sfinţilor.

Stareţul a fost un dascăl foarte bun. Eu simt că am învăţat mult mai mult din cuvintele sale decât din studiile mele academice îndelungate. Cuvintele lui erau simple, dar izvorau din experienţa sa, cuvinte pline de autoritate şi iluminare dumnezeiască. Îmi aduc aminte că odată m-am dus la el cu o problemă serioasă. Se vedea că era obosit, dar când a început să mă asculte, parcă a renăscut, parcă a întinerit. A uitat de osteneală şi de dureri. Ochii săi semănau cu două stele luminoase. Am înţeles că înlăuntrul său se întâmpla ceva mai presus de fire. Răspunsul la problema mea a fost uimitor. Nu mă aşteptam deloc la el. De la Chilia sa până la Mănăstirea Kutlumuş am alergat săltând de bucurie, care cred că nu era numai una firească.

Altă dată, duhovnicul meu, care îl preţuieşte foarte mult pe Stareţ, m-a trimis să-l întreb despre o problemă care mă deranja şi îmi pricinuia o nespusă supărare. Stareţul mi-a dat un sfat scurt şi simplu, care a rezolvat complet problema ce o aveam. De bucurie, am alergat până la Sfânta Mănăstire Iviron, la o distanţă de o oră, strigând mereu:

– Slavă Ţie, Dumnezeule, slavă Ţie!

Din fericire, nu am întâlnit pe nimeni pe cărare, care să mă vadă şi să mă considere nebun.

Odată, am plecat de la Chilia lui cu un grup în care se afla şi un destul de cunoscut profesor de Teologie din Tesalonic. Vorbise două ore cu Stareţul. Spunea că citise foarte multe cărţi teologice, dar cele pe care le auzise de la el nu le întâlnise niciodată nicăieri. Din pricina bucuriei, era ca o lumânare care se topea. Mergeam cu o maşină spre Dafni. Tot timpul călătoriei, profesorul, entuziasmat, a cântat tropare, iar fața sa strălucea de bucurie.

Îmi aduc aminte foarte bine şi de alte două întâmplări ce le-am trăit la Panaguda.

Odată, a venit acolo un tânăr care a spus că are probleme psihologice. Starețul i-a prins capul cu mâinile şi l-a tras puțin în jos ca să-l examineze. Apoi i-a spus:

– Nu ai nimic.

Tânărul se împotrivea, dar Starețul insista, spunându-i că nu are nimic. După aceea, l-a sfătuit să meargă să lucreze chiar şi fără să fie plătit, ca să scape de gândurile ce îl apăsau. Mi-a făcut o deosebită impresie faptul cum a privit în mintea închinătorului cu aceeaşi uşurință cu care noi am privi într-un vas.

Odată, în curtea Chiliei sale era un bărbat care îl ruga cu multă căldură să-i îngăduie să-i taie lemne pentru iarnă, deoarece aceasta făcea Starețul când el a venit. Starețul însă nu a fost de acord, dar se pare că a fost mişcat de propunerea dezinteresată a închinătorului. Deodată, l-a întrebat dacă se roagă. Eu m-am mirat de aceasta, deoarece comportamentul închinătorului arăta că este un om al Bisericii. Spre surprinderea mea însă, bărbatul acela a răspuns negativ. Atunci a început să-i explice importanța rugăciunii. L-a sfătuit să spună în fiecare seară Rugăciunea lui Iisus înainte de a se duce la culcare. Această acțiune a Starețului mi-a adus aminte de medicul cel bun, care depistează boala ascunsă a suferindului şi o vindecă făcând o operație reuşită.

Starețul Paisie a fost într-adevăr un mare sfânt, pentru care trebuie să-L slavoslovim pe Bunul Dumnezeu, că ne-a învrednicit să-l avem lângă noi. Era un om al dragostei, al celor îndurerați. Alina şi însuflețea pe foarte mulți în greutățile și ispitele lor. Le insufla curaj și nădejde și îi îndemna să facă răbdare și să arate recunoștință față de Dumnezeu. Îi întărea în credință și în dragostea pentru Dumnezeu. El ne-a lăsat o pildă de viață creștinească autentică, care merită să fie urmată, fie și într-o măsură mai mică.

Fie ca Biserica în scurt timp să-l canonizeze, ca să dea posibilitatea să cerem și oficial mijlocirile lui, de care lumea de astăzi, stresată și încurcată în urgiile păcatului, are atâta nevoie!

MĂRTURIA MONAHULUI AGHIORIT ISAIA

O mică introducere

Deoarece pozițiile fericitului Stareț Paisie față de multe probleme contemporane au fost – conștient sau inconștient – denaturate de unii, iar numeroși frați în Hristos în repetate rânduri au cerut lămuriri și au solicitat să se tipărească unele dintre ele, pentru a se evita confuzia, voi încerca, chemând în ajutor rugăciunile Starețului, să redau câteva dintre cele pe care le-am auzit eu însumi din sfânta lui gură sau mărturii ale unor părinți și frați vrednici de crezare, ce au avut o strânsă comuniune duhovnicească cu Starețul.

A. Antihrist – 666 – Buletine – Pecetluire

Fericitul Stareț Paisie a avut dintru început față de aceste subiecte o poziție întemeiată pe învățătura Sfintei Scripturi și a Sfinților Părinți. Starețul, văzând răspândirea statornică a lui 666, precum și înmulțirea acțiunilor ce pregătesc venirea și lucrarea lui Antihrist, a început să vorbească despre acestea, fie răspunzând la întrebările pline de îngrijorare ale credincioşilor, fie deşteptând – mai ales la cei competenţi – conştiinţele, îndemnându-le la veghere şi nevoinţă, dar şi insuflând nădejde şi credinţă în biruinţa finală a Mielului şi a celor afierosiţi Lui. Mai târziu, suferind din pricina interpretărilor greşite pe care le făceau unii – câţiva din sânul Bisericii – ce conduceau prin această tactică tacită a lor la confuzie şi înşelare, şi, silit fiind de dragostea sa pentru popor şi pentru Adevăr, a fost nevoit în martie 1987 să-şi expună în scris convingerile – lucru pe care îl făcea foarte rar – punându-i titlul „*Semnele vremurilor – 666*". În acest text deosebit de important, cu simplitate, dar în acelaşi timp şi cu profunzime teologică, printre altele:

1. Vesteşte dintru început, pentru ca să alunge orice frică şi nelinişte, „însorirea dumnezeiască", care va domni după scurta „furtună diavolească".

2. Dă pe faţă sclavia mondială a lui Antihrist ascunsă în mod viclean sub masca „libertăţii", „siguranţei", „asigurării de servicii"...

3. Descoperă în chip profetic uneltirile înaintemergătorilor lui Antihrist, făcute pentru a impune cu forţa încrustarea peceţii acestuia.

4. Declară fără ocolişuri – întemeindu-se pe Apocalipsa Sfântului Evanghelist Ioan şi pe scrierile Sfinţilor Părinţi – că cel care primeşte pe 666 primeşte pecetea lui Antihrist şi că prin aceasta el se leapădă de „pecetea sfântă a lui Hristos care i s-a dat la Sfântul Botez", alungând astfel dinlăuntrul său „harul dumnezeiesc al lui Hristos" – chiar dacă, amăgindu-se pe sine, susţine că „are înlăuntrul său pe Hristos" – se dezbracă de „puterea Cinstitei Cruci", făcându-o nelucrătoare.

5. Cu argumente din Sfânta Scriptură, din cuvintele sfinţilor şi din istoria bisericească, combate

interpretările „gnostico”-sofistice şi „soluţiile” iezuite de tipul: „Aceasta (pecetea exterioară) nu este nimic, ajunge numai să credeţi lăuntric”, „Eu voi primi pecetea cu 666 şi voi pune şi o cruce pe ea”, „Eu voi pune pecetea pe frunte şi voi face şi o cruce peste ea” şi altele asemenea.

6. Declară într-un mod de netăgăduit, ca unul ce are putere, întemeindu-se pe experienţele sale dumnezeieşti, că: „Numai cele care primesc sfinţire, se sfinţesc”. Acesta este, după smerita noastră părere, cea mai importantă contribuţie teologică a textului său.

Stareţul a dat binecuvântarea de a fi publicat acest text al său şi, văzând de mai înainte intenţiile unora de a-l falsifica, a îngăduit ca el să fie mai întâi fotocopiat şi apoi publicat, astfel încât scrisul său să asigure pe viitor autenticitatea textului. În ciuda tuturor acestora, după moartea Stareţului s-au aflat unii care să vorbească şi să scrie lucruri neadevărate despre el. Printre altele, au spus că Stareţul ar fi fost influenţat de alţii în formularea acestor convingeri ale sale şi că mai târziu le-a schimbat. Ei puneau la îndoială chiar şi autenticitatea scrisului Stareţului! Atunci ieromonahul Isaac a răspuns îndată, publicând o broşură ce cuprinde fragmente dintr-o convorbire cu Stareţul Paisie, înregistrată mult mai târziu după tipărirea textului *„Semnele vremurilor”*, în care el îşi susţinea cu fermitate convingerile. Înaintea convorbirii cu Stareţul, părintele Isaac a aşezat o mică introducere, în care accentua poziţia faţă de acest subiect, pe care Părintele Paisie şi-a păstrat-o cu statornicie până la adormirea sa.

De asemenea, părinţii care au trăit alături de el şi cei de la mănăstirea Kutlumuş - de care aparţine Chilia Stareţului Panaguda - au trimis unui periodic bisericesc o scurtă scrisoare pentru a restabili adevărul, deoarece acest ziar publicase în nenumărate rânduri articole mincinoase şi înşelătoare cu privire la poziţia Stareţului Paisie faţă de subiectul în cauză. Urma ca, după încheierea seriei de articole eronate, să fie trimis un răspuns mai pe larg, incluzând semnalarea tuturor înşelăciunilor apărute în ele. Redacţia ziarului însă, după ce că a întârziat publicarea epistolei trimise de părinţii aghioriţi, într-un târziu a publicat-o alături de o lungă replică sofistică a unui fidel colaborator, înştiinţând într-un mod cât se poate de „democratic" că nu va mai tipări nimic legat de acest subiect!

În continuare, vom reda textul autentic al Stareţului, fragmente înregistrate din convorbirea cu Părintele Paisie şi epistola părinţilor aghioriţi.

Σημεία τῶν

καιρῶν

666

ΙC | ΧC

ΝΙ | ΚΑ

Ἅγιον Ὄρος Κουτλουμουσιανό Κελλί
«Παναγούδα» Σάββατο Α' Νηστειῶν 1987.

IC XC
NI KA

"Σημεία τῶν καιρῶν".

Μετά ἀπό τήν μπόρα τήν δαιμονική,
Θά ἔλθη ἡ λιακάδα ἡ Θεϊκή.

Πίσω ἀπό τό κοσμικό πνεῦμα τῆς σημερινῆς "ἐλευθερίας", τῆς ἔλλειψης σεβασμοῦ στήν Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ, στούς μεγαλυτέρους, γονεῖς καί διδασκάλους, πού ἔχουν φόβο Θεοῦ, κρύβεται ἡ πνευματική σκλαβιά, τό ἄγχος, καί ἡ ἀναρχία, πού ὁδηγοῦν τόν κόσμο στό ἀδιέξοδο, στήν ψυχική καί σωματική καταστροφή.

Πίσω λοιπόν καί ἀπό τό τέλειο σύστημα "κάρτας ἐξυπηρετήσεως", ἀσφαλείας κομπιούτερ, κρύβεται ἡ παγκόσμια δικτατορία, ἡ σκλαβιά τοῦ ἀντιχρίστου. Ἀποκ. Ἰωάννου κεφ. ιγ΄ 16

"ἵνα δώσουσιν αὐτοῖς χάραγμα ἐπί τῆς χειρός αὐτῶν τῆς δεξιᾶς ἤ ἐπί τῶν μετώπων αὐτῶν, καί ἵνα μή τις δύνηται ἀγοράσαι ἤ πωλῆσαι εἰ μή ὁ ἔχων τό χάραγμα, τό ὄνομα τοῦ θηρίου ἤ τόν ἀριθμόν τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ. Ὧδε ἡ σοφία ἐστίν· ὁ ἔχων νοῦν ψηφισάτω τόν ἀριθμόν τοῦ θηρίου· ἀριθμός γάρ ἀνθρώπου ἐστί καί ὁ ἀριθμός αὐτοῦ χξς". = 666.

Ὁ Ἅγιος Ἀνδρέας ὁ Καισαρείας γράφει τά ἑξῆς: "Περί τοῦ μιαροῦ ὀνόματος τοῦ

……

δέχεται ἁγιασμό, καί γίνεται Ἁγιασμός. τά οὖρα δέν δέχονται ἁγιασμό.

Ἡ πέτρα, μέ θαῦμα γίνεται ψωμί. Ἡ ἀκαθαρσία, δέν δέχεται ἁγιασμό. Ἑπομένως, ὁ διάβολος, ὁ ἀντίχριστος, ὅταν εἶναι στήν ταυτότητά μας, ἤ στό χέρι, ἤ στό κεφάλι μας, μέ τό σύμβολό του, δέν ἁγιάζονται, μέ τό νά βάλουμε καί ἕνα Σταυρό.

Ἔχουμε τήν δύναμη τοῦ Τιμίου Σταυροῦ, τοῦ Ἁγίου Συμβόλου, τήν Θεία χάρη τοῦ Χριστοῦ, μόνον ὅταν ἀρκούμεθα στό Ἅγιο Σφράγισμα τοῦ Βαπτίσματος, ποῦ ἀπαρνούμεθα τόν σατανᾶ, καί συντασσώμεθα στόν Χριστό, καί δεχόμεθα τό Ἅγιο Σφράγισμα· «Σφραγίς δωρεᾶς Πνεύματος Ἁγίου».—

Ὁ Χριστός νά μᾶς δίνη καλή φώτιση. Ἀμήν.—

Ἅγιον Ὄρος Κουτλουμουσιανό Κελλί «Παναγούδα», Σαββάτο Α΄ Νηστειῶν 1987.

Μέ πολύ πόνο καί ἀγάπη Χριστοῦ,

Μοναχός Παΐσιος

„După furtuna diavolească, va veni însorirea dumnezeiască”.

În spatele duhului lumesc al „libertății” de astăzi, al lipsei de respect în Biserica lui Hristos față de cei mai mari, părinți și dascăli, care au frică de Dumnezeu, se ascunde sclavia duhovnicească, stresul și anarhia, care conduce lumea la impas, la catastrofă sufletească și trupească.

Iar în spatele sistemului perfect de asigurare computerizată, ce se face prin „cartela” electronică, se ascunde dictatura mondială, sclavia lui antihrist. *„...ca să-și pună semn pe mâna lor cea dreaptă sau pe frunte, încât nimeni să nu poată cumpăra sau vinde, decât numai cel ce are semnul, adică numele fiarei, sau numărul numelui fiarei. Aici este înțelepciunea. Cine are pricepere să socotească numele fiarei, căci este număr de om. Și numărul lui este șase sute șaizeci și șase”* (Apocalipsa 13, 16-18).

Sfântul Andrei al Cezareii scrie următoarele: *„Despre numele cel murdar al lui antihrist și despre tâlcuirea numărului precum și despre altele ce s-au scris despre acela, vremea le va descoperi și experiența celor înțelepți..., dar nu a binevoit harul dumnezeiesc să se scrie în dumnezeiasca carte numele lui cel pierzător. Însă cercetând cu rațiunea, cu adevărat multe (nume) se pot afla...”.* (Sfântul Andrei al Cezareii, *Tâlcuire la Apocalipsă*, cap.38, pp. 341-342, ediție greacă).

Dar lucru ciudat este că mulți oameni duhovnicești, pe lângă faptul că fac tâlcuirile lor proprii, se mai şi tem cu o frică lumească de „punerea la dosar", în timp ce ar fi trebuit să se neliniştească duhovniceşte, să-i ajute pe creştini cu neliniştea cea bună şi să le întărească credinţa, ca astfel să simtă mângâierea dumnezeiască.

Mă mir cum toate aceste evenimente nu le creează probleme de conştiinţă! De ce nu-şi pun măcar un semn de întrebare la tâlcuirile minţii lor? Şi dacă îl ajută pe antihrist la pecetluirea lor, de ce mai trag şi alte suflete la pierzare? Căci la aceasta se referă: *„...ca să înşele, dacă este cu putinţă, şi pe cei aleşi"* (Mc. 13, 22).

Se vor înşela cei care le vor tâlcui pe acestea cu mintea lor. În timp ce semnele sunt foarte clare. „Fiara" de la Bruxelles a sorbit în computer cu 666 aproape toate statele. Cartela, buletinul electronic, „înainte-mergătoare ale pecetluirii", ce arată? Din păcate, la radio ascultăm numai timpul probabil.

Ce ne va spune Hristos? *„Făţarnicilor, faţa cerului ştiţi s-o judecaţi, dar semnele vremurilor nu puteţi"* (Mt. 16, 3).

Aşadar, după cartelă şi după buletinul electronic, adică „îndosarierea" persoanelor, ce se face pentru a înainta cu viclenie la pecetluire, vor spune mereu la televizor că oarecare a furat cartela cutăruia şi i-a luat banii din bancă. Pe de altă parte vor face reclamă „sistemului perfect", adică pecetluirii pe mână sau pe frunte cu raze laser, a numărului 666, numele antihristului, care nu se va distinge cu ochiul liber.

Din păcate, iarăşi „anumiţi cunoscători" îi vor „înfăşa" pe fiii lor duhovniceşti ca pe nişte prunci, chipurile ca să nu-i mâhnească. „Aceasta nu are importanţă". „Nu-i nimic, este destul să credeţi lăuntric". Şi, deşi vedem că Apostolul Petru, care s-a lepădat numai la exterior de Hristos, i s-a socotit aceasta cu adevărat lepădare, aceştia se leapădă de Sfânta pecete a lui Hristos, ce le-a fost dată la Sfântul Botez, care este „*Pecetea darului Sfântului Duh*", prin primirea peceţii lui antihrist şi mai spun apoi că Îl au pe Hristos înlăuntrul lor.

Din păcate, o astfel de logică aveau şi unii „gnostici" pe vremea sfinţilor mucenici, care încercau să întoarcă pe mucenici de la mărturisirea lor, aşa cum spune Sfântul Vasile cel Mare în „*Cuvântul*" său la mucenicul Gordie:

„...*mulţi încercau să-l convingă pe mucenic să se lepede numai cu gura şi să-şi păstreze credinţa în suflet prin aceeaşi dispoziţie lăuntrică, pentru că Dumnezeu, spuneau ei, nu caută la cele pe care le rosteşte limba, ci la intenţia omului. Însă mucenicul Gordie a rămas neînduplecat şi a răspuns:* «Nu suferă limba cea zidită de Hristos să rostească ceva împotriva Ziditorului... Nu vă înşelaţi, Dumnezeu nu se lasă batjocorit, căci din cele ce ies din gura sa, fiecare va fi judecat; din cuvintele tale te vei îndreptăţi şi din cuvintele tale te vei osândi»".

De asemenea, sub stăpânirea lui Deciu, s-a poruncit creştinilor să mărturisească religia închinătorilor la idoli, iar creştinii care au mărturisit şi au jertfit idolilor, au primit un certificat, scăpând astfel de mucenicie. Dar nu numai aceştia s-au lepădat de Hristos, ci şi cei care au dat bani închinătorilor la idoli şi au luat certificatul fără să se lepede de Hristos, aşa numiţii „libellus". Chiar şi pe aceştia Biserica noastră i-a considerat lepădaţi, căzuţi.

Să ne amintim şi de minunea săvârşită de Sfântul Teodor, care se prăznuieşte în fiecare an în sâmbăta din prima săptămână a Postului Mare: *„Iulian Paravatul știind că poporul lui Hristos, mai cu seamă în săptămâna întâi a Postului Mare, caută să se curățească și să se apropie mai mult de Dumnezeu, a voit să-i spurce. De aceea a poruncit să pună în piață în acele zile mâncăruri spurcate cu sângele jertfelor idolești. Dar Sfântul mucenic Teodor s-a arătat în vis lui Evdoxie, arhiepiscopul de atunci al Constantinopolului, și descoperindu-i fapta împăratului, i-a poruncit să-i adune pe credincioși dis-de-dimineață ca să-i împiedice să folosească acele mâncăruri spurcate. Iar lipsa hranei necesare să o înlocuiască vremelnic prin colivă... În felul acesta scopul Paravatului a fost zădărnicit și poporul cel credincios a fost păzit nespurcat...”*.

Depărtarea de cele jertfite idolilor a fost rânduită printr-un canon al Sfinților Apostoli: *„Și apostolii și preoții s-au adunat... (și au hotărât) să se ferească de cele jertfite idolilor și de desfrâu și de (animale) sugrumate și de sânge”* (Fp. Apostolilor 15, 6, 20).

Dar cu toate cele pe care le-am arătat, auzi, din păcate, o grămadă de neghiobii ale minții unor „gnostici” de astăzi. Unul spune: „Eu voi primi buletinul cu 666 și voi pune și o cruce alături”. Altul spune: „Eu voi primi pecetea cu 666 pe frunte și voi face și o cruce pe cap...”. Iar alții spun o grămadă de alte neghiobii, crezând că se vor sfinți în felul acesta. Dar toate acestea sunt înșelări.

Numai cele care primesc sfințire, numai acelea se sfințesc. De pildă, apa primește sfințire și se face agheasmă. Însă urina nu primește sfințire. Piatra se poate face pâine prin minune, dar necurăția nu primește sfințire.

Prin urmare, diavolul, antihristul, atunci când este pe buletin, pe mână sau pe fruntea noastră prin simbolul lui, nu se sfințeşte chiar şi o cruce de ai face pe el.

Avem puterea Cinstitei Cruci, a simbolului sfânt, şi harul dumnezeiesc al lui Hristos numai atunci când ne îndestulăm cu Sfânta pecetluire a Botezului, prin care ne lepădăm de satana, ne unim cu Hristos şi primim sfânta pecetluire: *„Pecetea darului Duhului Sfânt"*.

Hristos să ne lumineze pe toți! Amin.

Sfântul Munte Athos
Chilia „Panaguda" – Mănăstirea Kutlumuş
Sâmbăta din prima săptămână a
Postului Mare 1987

Cu multă durere şi dragoste în Hristos,

Monahul Paisie

II. Fragmente înregistrate din convorbirea cu Stareţul Paisie

Bătrânul Paisie: Noi oamenii dăm examene în aceşti ani grei, ca să se vadă ce face fiecare. Dar văd multă nepăsare. Nu vor să audă că se va face a Doua Venire, ca să nu se mâhnească şi să poată petrece... Ai înțeles ce se întâmplă? Acesta este motivul... Să nu audă ceva...

Mai demult, când auzeau, de pildă: „Va trece o cometă", îndată oamenii se cutremurau şi-şi spuneau: „Se poate să murim. Aşadar să ne pregătim, să ne spovedim, să facem vreo faptă bună". Şi începeau să facă ceva, se pregăteau... Sau dacă auzeau: „Va fi război", se pregăteau...

Acum să nu audă de a Doua Venire, să nu audă că va veni cândva Antihrist... De ce? Ca să petreacă. Ai înțeles ce se întâmplă? Nu suportă pentru că le strică dispoziția... Evenimentele care se petrec, oamenii nu le pun în valoare pentru mântuirea lor...

Întrebare: Gheronda, această schimbare ce se face acolo în Europa, cum o vedeți?

B. P.: Ascultă... Această Uniune Europeană este... În spatele ei se ascunde dictatura acestora... a sioniştilor! Ai înțeles ce se întâmplă? Dar Dumnezeu îl va transforma în bine (răul pe care îl plănuiesc să-l facă)[2]. Adică se vor dezmembra şi aceştia. Şi comuniştii (se referea la Uniunea Sovietică) câți ani au fost la putere? S-au pregătit şaptezeci şi cinci de ani, dar nu au rămas la putere nici măcar şaptezeci – şaptezeci şi doi de ani... Sioniştii, ştii de câți ani se pregătesc? De două sute cincizeci ani! Însă aceştia, nici măcar şapte ani nu vor stăpâni...

---

[2] Parantezele au fost introduse de autorul cărţii pentru a face mai lesne înțelese cuvintele Stareţului.

Întrebare: Nouă[3], grecilor ortodocşi, ne este de folos să intrăm în Comuniunea Europeană, căci urmează ca şi Ciprul să intre în ea?

B. P.: Cine te va asculta pe mine sau pe tine? Chiar dacă îţi convine sau nu, cine te va asculta?

Întrebare: Dacă noi vom rămâne credincioşi tradiţiilor noastre se poate ca aceştia să se folosească duhovniceşte?

B. P.: Ascultă! Ştii ce se întâmplă? Răul este următorul: Aceştia nu te vor lăsa liber (ca să faci ce vrei tu), ci vor strânge „menghina".

Îţi vor spune: „Crede orice vrei", dar te vor pune în „coşul" lor şi te vor duce acolo unde vor ei. Aşadar, tu intră în „coşul" lor şi crede orice vrei. Eu te duc acolo unde vreau, iar tu crede ce vrei. Da, da! Mai târziu vor strânge „menghina". Acest sistem este satanic. În spatele lui se ascunde dictatura sioniştilor. Aceştia de ani de zile se pregătesc să conducă lumea. Prin masonerie se fac toate acestea...

Bine! Până acum să presupunem... (că oamenii au fost oarecum îndreptăţiţi să nu ştie, deoarece sioniştii lucrau pe ascuns). Acum însă, cu răspândirea vădită a lui 666[4] şi cu toate cele care se fac făţiş, nu își fac puțin probleme de conștiință?... Deoarece, vezi, acestea (se referea la codul barat) și cei trei de 6 pe care îi au, nu sunt, așa cum pretextează ei, ceva care îi ajută la computer. Mai spun că cifra 6 ar deveni și 9. Dar japonezii au găsit un cub care are un randament de cinci ori mai mare la computer... Cu toate acestea se prefac că asta nu i-ar ajuta. Însă, un om credincios, având în vedere situația generală, ar trebui să înțeleagă ce se întâmplă cu cei trei de șase, chiar dacă Sfântul Evanghelist Ioan nu ar fi scris că sunt ai lui Antihrist.

---

[3] Interlocutorii Stareţului erau ciprioţi.

[4] Însemnarea autorului: Vă informăm că pe lângă înscrierea numărului 666 fie cu cifre arabe, fie cu codul barat, pe multe produse, au pus acest număr şi pe documentele piloţilor militari din Grecia, precum şi pe clemele cu care se prind legitimaţiile ofiţerilor (vezi fotografia de la sfârşit). Astfel, în martie 1992 am depus la Comandamentul Aviaţiei Militare două rapoarte personale. Unul dintre ele se referea la documentele piloţilor din unităţile AO282 şi AO283 ale Aviaţiei Greceşti de

Aceștia (adică sioniștii) acum vor să aibă toată economia în mâna lor! Prin îndosariere – la Bruxelles au această „fiară", pe care și ei înșiși o numesc „fiară" și cu care pot să îndosarieze șase miliarde de oameni. Cât are lumea astăzi? Patru – cinci. Așadar au și loc liber. Ne vor avea pe toți în evidența lor – vor avea și toată economia în mâna lor –, iar prin pecetea pe care încet-încet o vor pune, ne vor urmări. Ei pot urmări prin satelit până și peștii de treizeci de centimetri în care ocean se duc. Auzi? Pești de treizeci de centimetri!... Prin urmare, vor putea urmări fiecare om unde se află și toate tranzacțiile lui... O astfel de dictatură pe care vor să o instaure-

---

Război, care erau codificate cu numerele 666 și 666a. Prin acest raport personal am cerut scoaterea acestui număr de pe documente și am arătat motivele pentru care trebuia să fie eliminat acest număr. După cercetarea raportului meu, Comandamentul Aviației Militare a propus în luna mai 1992 la Statul Major General al Aviației ștergerea codurilor 666 și 666a, lucru care s-a și făcut. Ștergerea acestor coduri a fost determinată și de scandalul ce se iscase din pricina acestui număr. Celălalt raport constituia un protest făcut împotriva scoaterii de pe buletinele ofițerilor a apartenenței religioase.

ze, numai diavolul putea să o gândească. Ai înțeles ce se întâmplă? În cele din urmă însă, Antihrist va lua o palmă puternică (de la Hristos) şi va fi distrus. Numai trei ani şi jumătate va fi greu. (Primii) trei ani şi jumătate (ai stăpânirii lui) vor fi uşori. (În cele din urmă, după şapte ani) va fi zdrobit!...

Întrebare: Gheronda, din '92 vor începe (primii) trei ani şi jumătate?

B. P.: Ascultă! Când se va întâmpla aceasta? Să nu pui acum date. (Numai aceasta pot să-ți spun, că ultimii) trei ani şi jumătate (ai stăpânirii lui Antihrist) vor fi grei.

Uite, acum în America, mulți câini sunt pecetluiți şi urmăriți. Cei care sunt pecetluiți au emițător (care emite semnale): tac, tac, tac... (Şi astfel) ştiu unde se află fiecare câine. Când vor, pot să-l omoare. Şi la oameni!!!... (vor aplica acelaşi sistem). Şi vor şti unde se află fiecare om (pecetluit), deoarece va avea emițător, fie la mână, fie la frunte (care va emite semnale): tac, tac, tac... Prin urmare, toate datele (fiecărui om) vor fi îndosariate... (adică vor şti fiecare acțiune a lui şi unde se află în orice moment). O astfel de dictatură numai diavolul putea să o conceapă.

Aşadar, vor acum prin acest sistem, codul barat, (să te silească, dacă nu te vei pecetlui), aşa cum zice şi Evanghelistul (Ioan), să nu poți vinde, nici cumpăra.

(La început) vor anula banii. Lucrezi? Tac, (vei apăsa) un buton ca să iei suma din cont şi, de acolo, în alt cont... (transferurile în cont se vor face automat, fără ca banii să treacă prin mâna ta). Şi apoi, să presupunem, după introducerea cartelei (adică, va fi introdusă cartela de credit, care va înlocui banii) vor spune: „Cartela se pierde, o fură, o falsifică...

Deci, este mai bine (să punem pecetea cu codul barat) pe frunte sau pe mână (ca să nu mai poată fi pierdută sau furată)...".

Întrebare: Părinte, s-o spunem mai simplu. Toate acestea arată prezența lui Antihrist?

B. P.: Nu. Ascultă... Vezi, aici aceştia folosesc mecanisme (cipuri)[5] ca să sufoce lumea. Vor să pecetluiască lumea. Să pună pecetea lui Antihrist. Ai înțeles? Să o supună (lui Antihrist). Aşa cum atunci când se face război, caii sunt însemnați cu un fier înroşit. Ai înțeles?

Întrebare: Adică se uşurează lucrarea lor prin pecetluirea persoanelor dorite de ei?

B. P.: Se leapădă de Hristos. Cei care primesc pecetluirea se leapădă de Hristos. Chiar şi atunci când primeşte buletinul electronic, tot se leapădă de

---

[5] În ultimii ani au fost publicate multe articole, în care se vorbeşte de posibilitatea urmăririi oamenilor prin satelit, după reuşite aplicații făcute la animale şi chiar la peşti. Una dintre cele mai recente aplicații a fost făcută cu cipurile R.F.ID (Radio Frequency Identification), care sunt de mărimea unui bob de orez şi care constituie un mijloc de identificare foarte bine pus la punct. Aceste cipuri au început deja să fie introduse în aşa-zisele cartele „inteligente" de credit, dar şi implantate sub piele la animale. S-a discutat ca aceste cipuri să fie introduse şi la oamenii care au nevoie de supraveghere (bolnavi psihic etc.). Urmărirea este favorizată de semnalele emise de cipuri pe o anumită frecvență, ce sunt captate cu ajutorul sistemului GPS (Global Positioning System), care determină coordonatele emițătorului şi, prin urmare, localizarea celui care îl poartă. Un bio-cip asemănător, produs al colaborării dintre firmele Motorola, Mondex şi Mastercard, este folosit deja de multe firme în multe țări ale lumii. Dar lucrul cel mai interesant este că aceste societăți, după mai multe cercetări, au ajuns la concluzia că punctele ideale pentru implementarea cipului sub piele sunt fie suprafața dorsală a mâinii drepte, fie capul (fruntea).

Hristos. Dacă, de pildă, nu mi-ar fi cerut să semnez pe buletin, pot să spun că... mi-ar fi dat o hârtie. Ți-ar fi spus: „Acesta este buletinul tău". Să zicem că nu ar fi contat. Dar atunci când are pe el simbolul diavolului şi este vorba de identitatea mea, oare voi semna? Iar aceasta (adică a primi buletinul în acest fel) nu este un lucru neînsemnat. Prin urmare, arăt că primesc acest lucru (se referea la simbolul diavolului: 666). Dar Evanghelistul Ioan ce spune? Sfinții Părinți ce spun? Ai citit cât de puțin? Lucruri foarte clare! Este lepădare!

Întrebare: Oare este posibil ca un număr să joace un rol atât de important în mântuirea omului?

B. P.: (mai răspicat şi cu multă durere) Bre, fiul meu!... Ia ascultă!... De vreme ce acesta (666) este simbolul diavolului şi Evanghelistul Ioan spune că acesta este pecetea lui, tu îl primeşti pe buletin, îmi spui că nu are rol în mântuirea ta?

Oare până acum am dat importanță acestui lucru? (adică, ne-a preocupat până acum folosirea lui 666 ca număr de ordine?). Dar acum, când vedem că îl pun acolo..., fac astfel încât să nu poți cumpăra, nici vinde... vor anula banii... toate acestea... pregătesc... (oare nu vom da nici acum importanță?).

Uite, acum doi-trei ani am spus ceva unuia din America, profesor universitar şi, desigur, i-am şi scris vreo două-trei pagini şi i le-am dat[6]. Iar acum opt luni de zile acela mi-a scris într-o scrisoare: „M-am întors de la un congres din Europa şi de îndată ce am ajuns la Toronto, mi-am amintit de ceea ce-mi spuneați acum doi-trei ani în urmă. Acum, în loc de cartelă, ne cer semnele distinctive de la mână şi la frunte". Ştii acest lucru? Dacă tu acolo nu le ştii, de ce atunci nu te laşi convins şi contrazici?

---

[6] Este posibil să-i fi dat din textul său intitulat: *„Semnele vremurilor – 666"*.

Acum într-acolo merg... (Adică, planul lor este) ceea ce spuneam (mai înainte)... Veţi vedea, vor spune la televizor: „Acum s-a pierdut cartela unuia... a furat-o celălalt..." şi aşa mai departe, ca oamenii să caute mai multă siguranţă, să alerge acolo ca să primească pecetea. Adică s-o aibă ca o înlesnire. Ai înţeles ce se întâmplă?

Sfântul Evanghelist Ioan a spus aceasta limpede, ce s-ar fi întâmplat dacă nu ar fi scris? (Adică, cu atât mai multă neştiinţă ar fi existat).

O, fiul meu! Pecetea diavolului... (vei lua? Ştii ce înseamnă aceasta?) Te lepezi de pecetea sfântă! De Botez! Pui altă pecete, fiul meu! Te lepezi de Hristos şi primeşti pe cea a diavolului, fiul meu!

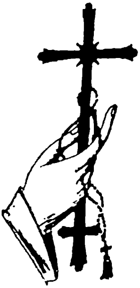

III. Răspunsul Părinţilor Aghioriţi către *„Presa ortodoxă"*

Către ziarul *„Presa ortodoxă"*
Kaningos 10
10677 - ATENA

Sfântul Munte, 30 Septembrie 1997

Domnule director,

În ultimul timp, din pricina votării Acordului Schengen şi a viitoarei introduceri a buletinelor electronice, credincioşii creştini se nelinişte sc foarte mult, întrebându-se care trebuie să fie poziția lor față de acest subiect.

În legătură cu aceasta s-a exprimat în scris, în urmă cu zece ani, şi fericitul Stareț Paisie, într-un text pe care l-a scris în prima Sâmbătă din Postul Mare a anului 1987, numit *„Semnele vremurilor - 666"*. Acest manuscris, pe care Starețul l-a multiplicat în mii de exemplare şi l-a împărțit credincioşilor, nu numai că nu a creat confuzie, ci deşteaptă pe cei ce rău se linişte sc şi odihneşte sufletele credincioşilor.

Dar fiindcă în ultimul timp se aude că Starețul Paisie şi-ar fi schimbat mai târziu convingerile - iar această opinie a fost publicată în ziarul dumneavoastră pe data de 26.09.'97, în articolul părintelui Vasilie Voludakis - noi, care am trăit alături de el, vrem să facem cunoscut fiecărui credincios că Starețul şi-a păstrat până la moarte convingerile privind acest subiect. Aceasta se dovedeşte şi din convorbirea sa din anul 1992, care a fost mai apoi înregistrată şi publicată recent de ieromonahul Isaac din

Kapsala (Sfântul Munte). Desigur, când guvernul a fost silit de împotrivirea puternică a poporului să „îngheţe” subiectul buletinelor, nici Stareţul nu s-a grăbit să redeschidă această problemă.

Acestea le scriem pentru restabilirea adevărului. Însă cu privire la publicaţia mai sus amintită am vrea să facem unele precizări:

a) Într-adevăr, fericitul Stareţ îi sfătuia pe credincioşii care îl întrebau ce să facă cu alimentele ce au codul barat, să distrugă mai întâi codul barat de pe ele şi să invoce asupra lor harul de viaţă-făcătoarei Cruci a Domnului. Despre buletine însă el accentua cu tărie că lucrurile stau total diferit, deoarece buletinul arată numele de botez al credinciosului, care prin semnătura sa primeşte simbolurile satanice (desigur, dacă vor fi folosite). Aceasta o spune deschis şi în convorbirea sa înregistrată în anul 1992.

b) Ne este greu să presupunem că părintele Vasilie nu a recunoscut desăvârşita autenticitate a scrisului Stareţului Paisie de pe plicul pe care scria: „Model de buletin. Vai!!!” Trebuie, aşadar, să recunoaştem că părintele Vasilie falsifică adevărul în mod intenţionat, creând astfel confuzie în popor. Iar faptul acesta, falsificarea unor documente scrise, ne face să ne îndoim de aşa-zisa „mărturie verbală” a părintelui Epifanie, în care el ar declara că este de acord cu convingerile lui (adică cele ale părintelui Vasilie). Deoarece părintele Epifanie, într-o epistolă a sa către ziarul dumneavoastră, care ulterior a fost introdusă în cartea intitulată *„Despre sfârşitul lumii, Antihrist şi a Doua Venire a lui Hristos”*, Editura „Stupul Ortodox”, Tesalonic, 1991, (pg. 271-3), îşi exprimă păreri cu totul diferite de cele ale părintelui Vasilie. Mitropolitul Florinei, despre care se face referire în ziarul

„Scânteia Creştină" din noiembrie-decembrie a anului 1986, exprimă convingeri asemănătoare cu cele ale părintelui Vasilie, dar în numărul din iulie 1997, convingerile sale sunt aceleaşi cu cele ale Stareţului Paisie. Tot acolo el vorbeşte de textul *„Semnele vremurilor – 666"* într-un mod cât se poate de elogios.

De aceea, nu dorim să pomenim toate inexactităţile din textul părintelui Vasilie, deoarece scopul acestei scrisori este ca noi să mărturisim că Stareţul Paisie şi-a păstrat neschimbate convingerile legate de acest subiect până la adormirea sa.

Oricum, noi credem că după tipărirea ultimelor comunicate ale Sfântului Sinod al Bisericii Greciei, ale Sinodului Eparhial al Cretei, ale multor sfinte mitropolii şi mănăstiri, şi mai ales cele cuprinse în Enciclica Sinaxei Duble a Sfântului Munte, subiectul legat de poziţia pe care trebuie s-o aibă credincioşii este cu desăvârşire limpezit.

Cu dragoste în Domnul,

Egumenul Sfintei Mănăstiri Kutlumuş, Arhim. Hristodul
Stareţul Chiliei „Sfântul Ioan Evanghelistul", Ierom. Grigorie
Stareţul Chiliei „Învierea Domnului", Ierom. Isaac
Stareţul Chiliei „Buna Vestire", Ierom. Paisie
Stareţul Chiliei „Naşterea Maicii Domnului" (Panaguda),
Ierom. Arsenie

* * *

Înrâurirea pe care a avut-o poziţia Stareţului a fost foarte binefăcătoare. A fost primită de către toţi – cu foarte puţine excepţii, care nu merită a fi pomenite –, atât de către turmă, cât şi de către păstorii ei. Acest lucru s-a făcut vădit câţiva ani mai târziu, după ce s-a votat Acordul Schengen. Nenumăratele proteste personale, dar şi colective ale clericilor, profesorilor Şcolilor teologice, ale sfintelor mănăstiri, ale ierarhilor etc., epistolele, referendumurile şi comunicatele, dar mai ales enciclica aprobată în unanimitate de membrii Sfântului Sinod al Bisericii Greciei (2641/1998) au adoptat întru totul convingerile de Dumnezeu-luminatului Stareţ.

Răsunetul pe care poziţia Stareţului faţă de delicata problemă a buletinelor l-a avut în popor şi asentimentul credincioşilor au fost evidente atunci când s-a încercat ştergerea de pe buletine a apartenenţei religioase[7], fapt care nu însemna o lepădare de credinţă, ci o lipsă de mărturisire[8]. Însă, cu toate că acest subiect nu este de aceeaşi importanţă (faţă de posibila existenţă a lui 666), ierarhia a adoptat o poziţie mărturisitoare, intransigentă. Iar credincioşii, prin întrunirile lor şi prin incredibilul număr de peste trei milioane de semnături, au fost – în ciuda presiunilor şi ameninţărilor exercitate de autorităţi – de partea Bisericii.

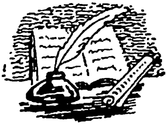

---

[7] În Grecia, în anul 2002, a fost scoasă de pe buletine menţionarea apartenenţei religioase.

[8] Privitor la subiectul acesta, Stareţul a indicat poziţia corectă. Vezi *„Cuviosul Paisie Aghioritul – Trezire duhovnicească"*, pg. 200, Ed. Evanghelismos, Bucureşti, 2003.

B. Doctrine neonicolaite[9]

Toţi cei care au citit operele cunoscutului scriitor şi profesor Ch. Yannaras şi, derutaţi de ele, au întrebat despre acestea pe fericitul Stareţ Paisie, au auzit şi mărturisesc despre poziţia lui vădit potrivnică faţă de concepţiile acestuia. Stareţul înfiera îndeosebi învăţăturile lui legate de eros, precum şi judecăţile lui raţionaliste, ajunse până la hulă, făcute la adresa sfinţilor. Părintele Paisie suferea mai ales atunci când vedea stricăciunea iremediabilă pe care scriitorul mai-sus amintit o pricinuia tinerilor. „Ne-a târât în păcat fără să ne dăm seama şi ne-a distrus, iar acum nu mai putem da înapoi", mărturiseau ei înşişi. Suferea însă şi pentru clevetirile pe care acest profesor le îndrepta împotriva Sfinţilor Părinţi. Dacă la început Stareţul a încercat cu multă dragoste, răbdare şi îngăduinţă să-l ajute pe acest scriitor să-şi conştientizeze înşelarea în care s-a lăsat atras de cel viclean şi de patimile lui, de la un timp însă, văzând stăruinţa lui egoistă şi de nevindecat, s-a simţit dator să-i înştiinţeze pe credincioşi, cu scopul de a-i preveni[10].

---

[9] Nicolaiţii formau o grupare sectară cu un specific gnostic. Sunt menţionaţi şi în Noul Testament (*Apocalipsă* 2, 6, 15). Susţinători ai revenirii la cultul păgân, ei participau la banchetele păgâne, însoţite adeseori de practici imorale. Un element caracteristic acestora este libertinajul, justificat şi promovat ca un lucru firesc. (n.tr.)

[10] Fără îndoială că în textele acestui scriitor există şi destule elemente pozitive (învăţături ale Sfinţilor Părinţi, poziţii ortodoxe ş.a.m.d.), dar ele fac şi mai periculoase scrierile sale, deoarece funcţionează ca o momeală. Momeală care îi atrage pe cititorii bine intenţionaţi, dar neavizaţi, sau – ceea ce este şi mai grav –

Din numeroasele mărturii existente, redăm în continuare două mai semnificative:

1. Un tânăr ieromonah povestea: „În urmă cu câţiva ani, venisem în Sfântul Munte împreună cu un prieten de-al meu. Pe atunci eram mirean. Îl cunoşteam pe părintele A., care pe atunci era reprezentant la Careia al unei mănăstiri. În prima seară am fost găzduiţi de către el la conacul mănăstirii şi ne-am hotărât ca a doua zi să-l vizităm pe Stareţul Paisie la Panaguda. Înainte de a ne culca, am început o discuţie despre diferite subiecte. La un moment dat, a venit vorba despre scriitorul Ch. Yannaras. Atunci am început să ne contrazicem. Unul îl lăuda pentru talentul său scriitoricesc, pentru argumentaţia convingătoare, în timp ce celălalt, cu multă tărie, scotea în evidenţă concepţiile rătăcite ale acestuia şi marea vătămare ce o pricinuia prin ele, mai ales în rândul tinerilor. În cele din urmă am întrerupt discuţia şi am hotărât să-l întrebăm despre aceasta pe Părintele Paisie şi să ne încredem în ce ne va spune.

A doua zi, când am mers la Panaguda, după ce Stareţul ne-a dat o trataţie, înainte de a-l întreba ceva, l-am auzit uimiţi spunându-ne:

– Ieri au venit la mine doi închinători şi au început discuţia despre Yannaras. Unul îl lăuda, altul îl osândea. Atunci eu le-am spus: „Măi copii, ce spune Hristos în Evanghelie? Nu spune şi da şi nu, ci spune: «*Ce este da, da şi ce este nu, nu*». Ei, şi eu vă spun: «Pe scriitorul ăsta nu, nu»".

îi înşeală chiar şi pe oamenii şi povăţuitorii duhovniceşti, care ajung să le recomande (!) sau cel puţin să le tolereze, îndreptăţindu-le cu „gândul cel bun". Credem că în cazul acestor scrieri se potrivesc cuvintele Stareţului: „Sunt ca ouăle prăjite în care a căzut găinaţ şi trebuiesc aruncate împreună cu tigaia".

Și în acest chip minunat am primit un răspuns mai convingător decât orice argumentații logice sau teologice".

2. Mărturia unui dascăl din Tesalonic:

„În urma discuției mele avute cu cineva despre profesorul Yannaras, devenisem oarecum îngăduitor față de el, datorită receptivității pe care acesta o arăta atunci când i se făceau cunoscute greșelile sale. După câteva zile l-am vizitat pe Părintele Paisie și i-am mărturisit gândurile mele. Atunci Starețul, vădit supărat, plin de amărăciune aș putea spune, mi-a spus:

– Yannaras, atunci când îi arăți că ceea ce spune este grosolănie și hulă, îți răspunde: „Da, da, aveți dreptate...". După puțin, îți spune iarăși: „Da, da, aveți dreptate...", dar apoi continuă să scrie și să stăruie în înșelarea sa, însă într-un mod mai „politicos" (adică mai camuflat)"[11].

---

[11] Deoarece unii dintre cei care au o părere diferită despre scriitorul Yannaras pretextează că fericitul Stareț Paisie l-ar fi înțeles greșit, influențat chipurile de alții, considerăm necesar – deviind poate de la subiectul nostru – să facem următoarele observații:

I. Starețul Paisie nu numai că nu primea cu superficialitate criticile făcute de terți, dar nu se încredea nici în propria-i judecată omenească atunci când își contura o atitudine față de cineva, îndeosebi una negativă, și cu atât mai mult să o facă publică. În mărturiile ilustrative de mai sus este vădit faptul că:

a) este vorba de prezența unei lucrări suprafirești a Sfântului Duh (harisma străvederii), care îi întărește în mod infailibil cuvintele (vezi prima mărturie).

b) nu numai că a discutat personal cu Yannaras, dar și constatase cu tristețe, în decursul discuției, căința lui superficială, dacă nu ipocrită (vezi a doua mărturie).

II. Din câte știm, toți stareții cuvioși contemporani și duhovnicii cu discernământ și-au exprimat aceeași poziție cu cea a Starețului Paisie. Dintre ei amintim pe:

a) Cuviosul și eruditul stareț Teoclit Dionisiatul, cel care s-a ocupat în mod sistematic de erorile menționate, demascându-le și surpându-le.

b) Cuviosul stareț Porfirie:

Despre poziția lui față de scriitorul Yannaras, ucenicul bătrânului, monahul Acachie Kavsokalivitul, care l-a îngrijit până la trecerea lui la Domnul, spunea următoarele: „Când disputa privitoare la neonicolaism dintre Starețul Teoclit și profesorul Yannaras a ajuns la apogeu, Părintele Porfirie mi-a zis:

– Cele pe care le spune Teoclit le cunosc, dar cele pe care le spune Yannaras nu le cunosc. De ce?

– Cu siguranță, Gheronda, pentru că Părintele Teoclit le scrie sub insuflarea harului.

– Da, așa este!

Dar și un alt ieromonah aghiorit, care zeci de ani a avut o strânsă legătură duhovnicească cu Starețul Porfirie, adeverește că într-o discuție asemănătoare, Starețul a lăudat poziția Părintelui Teoclit față de Yannaras, spunând: „Fiule, foarte frumos scrie Părintele Teoclit!"

c) Fericitul Părinte Epifanie Teodoropulos, care, în câteva articole ale sale, cu argumente zdrobitoare – în general, scrisul său îl lăsa pe celălalt fără replică – a spulberat sofismele lui Yannaras, prin care acesta încuraja relațiile de dinaintea căsătoriei, desfrânarea și altele.

d) Fericitul Arhimandrit Sofronie Saharov, care, cu o asprime neobișnuită pentru caracterul său blând, îi înfiera pe cei care adoptau concepțiile neonicolaite. Redăm aici numai un fragment ilustrativ din scrierile sale: „O trăsătură a dragostei celei mari către Hristos este aceea că nu poate coexista cu desfătările trupești în general și, mai întâi de toate, cu cele mai puternice decât toate, cele erotice. Mintea omului, sub acțiunea dragostei celei către Dumnezeu, se desprinde de pământ și renunță la orice imagine pământească, în timp ce legătura trupească rănește profund sufletul tocmai prin aceste imagini. Cunoaștem că mulți abordează acest subiect într-un mod cu totul diferit. Dar oare cuvântul Scripturii «*Nu va rămâne Duhul meu pururea în oamenii aceștia, pentru că sunt numai trup*» (Fac. 6, 3) nu se referă la ei?" (Arhimandritul Sofronie Saharov, „*Asceză și contemplație*", Sfânta Mănăstire a Cinstitului Înaintemergător, Essex – Anglia, 1996, pg.66).

Ar fi putut fi amintiți încă mulți și multe, dar spațiul nu ne îngăduie. Considerăm însă necesar să amintim răspunsul pe care Yannaras l-a primit din partea Sfintei Comunități a Sfântului Munte pentru toate cele pe care, fără responsabilitate, cu

C. Despre teoria evoluționistă asupra originii omului

Aşa cum se ştie, această teorie (şi pe bună dreptate este numită teorie, ipoteză, iar nu concluzie demonstrată) a suferit de la apariția ei până astăzi nenumărate revizuiri. Însă ceea ce nu poate fi îngăduit este faptul că de multe ori, depăşindu-şi limitele, – nu cu mijloace cinstite –, a încercat să dobândească titlul de „principiu demonstrat” şi astfel – ceea ce este şi mai rău – să devină un mijloc de exploatare şi o armă în mâna ateilor şi materialiştilor, cu care să războiască învățătura Sfintei Scripturi.

La începutul anilor '80, cu ocazia unor descoperiri arheologice şi a împlinirii a o sută de ani de la moartea lui Charles Darwin (1882), primul ei susținător, această teorie a revenit în atenție pe scena publică.

În Grecia, din păcate, cel care o propaga era un cleric, care, nici mai mult, nici mai puțin, a ajuns să susțină că la origine omul a evoluat din maimuță! Ca să evite dezaprobarea credincioşilor şi mustrarea sau chiar osândirea lui de către Biserică, acesta a încercat, prin meşteşugiri de interpretare, să împace convingerile lui cu istorisirea Vechiului Testament.

Fericitul Paisie suferea mult, nu numai pentru alunecarea acestuia, ci şi pentru primejdia înşelării spre care el, din cauza funcției deținute şi a iscusinței sale sofistice, conducea sufletele neîntărite. Starețul a reacționat, răspunzând şi combătând aceste interpretări greşite, dar şi îndemnând pe cei compe-

---

nedreptate şi în mod hulitor, le-a spus împotriva marelui dascăl al Bisericii noastre, Sfântul Nicodim Aghioritul.

tenți – clerici şi teologi – să ia poziție, pentru a-i feri de rătăcire pe cei credincioşi. Strânsese şi anumite fragmente din Sfânta Scriptură sau din alte tâlcuiri patristice referitoare la aceasta. Le multiplicase şi le împărțea închinătorilor ca să fie ajutați şi să nu fie târâți în înşelare. Când Părintele Paisie a aflat că acel cleric a rămas nepocăit, a vorbit cu asprime împotriva lui şi l-a prevenit că, dacă va continua, va suferi intervenția pedagogică a lui Dumnezeu.

În continuare, vom istorisi câteva cazuri pe care le-am păstrat în memorie, ca să se facă mai vădită poziția Stareţului.

a) Odată a mers la o chilie ca să prăznuiască, împreună cu alți părinți apropiați lui, Învierea Domnului, care era şi hramul acelei chilii. Înainte de a începe citirea din Faptele Apostolilor, Stareţul a vorbit îndelung şi cu multă tărie despre acest subiect, care în acea vreme era foarte disputat. Atunci a subliniat mai ales următorul fragment din cartea lui Iov, ce se citeşte la Liturghia din Joia cea Mare, dar care, în ciuda actualității sale, scăpase atenției tuturor celor aflați acolo: *„Au tu ai luat din pământ lut şi ai făcut viețuitor şi l-ai pus pe el ca să poată cuvânta pe pământ?"* (Iov 38, 14). Stareţul a accentuat mai ales aceste două locuri: „din pământ lut" şi „viețuitor... pe el" (genul masculin). De aici reiese foarte clar crearea omului direct din lutul pământului.

b) Altă dată cineva i-a adus următorul argument sofistic:

– Proveniența omului din maimuță nu contravine povestirii de la Facere, de vreme ce putem ca, în fragmentul: *«Şi a făcut Dumnezeu pe om, luând țărână din pământ»* (Fac. 2, 7), să înțelegem că *„țărâna din pământ"*, pe care a folosit-o Dumnezeu pentru crearea omului, a fost maimuța (!).

Atunci Stareţul, cu sfântă indignare, a răspuns imediat cu aceste trei argumente:

1. Dumnezeu nu avea nevoie de „piese de schimb" ca să-l creeze pe om.

2. Felul în care a fost creat omul – *„Şi a zis Dumnezeu: Să facem om după chipul Nostru..."* (Fac. 1, 26) şi *„Şi a făcut Dumnezeu pe om..."* (Fac. 2, 7) – diferă mult de cel al creării animalelor – *„Şi a zis Dumnezeu: să scoată apele vietăţi cu suflete vii şi păsări zburătoare... să scoată pământul suflet viu după fel de cele cu patru picioare..."* (Fac. 1, 20-25) –, iar această diferenţă arată deosebita purtare de grijă a lui Dumnezeu pentru făptura Sa (omul).

3. Cuvântul lui Dumnezeu, atunci când S-a întrupat, a luat trup de om, iar nu de maimuţă!!!

Dincolo de acestea, Stareţul, văzând de mai înainte urmările dezastruoase pe care le-ar putea aduce acceptarea silogismului viclean de mai sus, la câteva zile după această discuţie, a esplicat la doi părinţi următoarele: „Acum, la început, ca să nu existe reacţii, ei spun: «Nu-L tăgăduim pe Dumnezeu şi nici Sfânta Scriptură. Ci, pur şi simplu, ca să nu dăm impresia că ne împotrivim celor spuse de mari oameni de ştiinţă, înţelegem ţărâna în mod simbolic şi spunem că Dumnezeu a luat pentru trup o maimuţă căreia «i-a insuflat» sufletul. Să vedeţi însă că apoi, după ce o vor accepta mulţi creştini, care interpretează lucrurile numai după mintea lor, vor spune: «Ei, chiar a suflat în el suflet? Despre suflare, despre aer discutăm acum? Să fim serioşi! De vreme ce maimuţa era vie, înseamnă că avea suflare de viaţă... Acesta este sufletul, viaţa».

Şi, după câţiva ani, după ce «creştinii» vor accepta şi asta, vor spune: «Care Dumnezeu al lui Adam şi al Evei? Nu spunem că toate s-au făcut singure? că există o putere superioară, natura»(!!!) Adică, în cele din urmă, vor ajunge să zică: «Nu există suflet şi nici Dumnezeu»".

c) Un teolog, cunoscut Stareţului şi-a intitulat o carte referitoare la om, *„Animal îndumnezeit"*. Stareţul s-a mâhnit mult şi şi-a exprimat opoziţia. Fireşte, cele două cuvinte provin dintr-un text al Sfântului Grigorie Teologul, însă au fost luate cu totul rupt de context. Părintele Paisie a explicat că cele două cuvinte, aşa cum sunt desprinse din text şi apoi puse alături, „pot fi exploatate pentru a se susţine aceste teorii de pierzanie, pe care unii le răspândesc în zilele noastre. Sfântul Grigorie, dacă ar fi trăit astăzi, s-ar fi exprimat altfel" (pentru a nu da prilej unor interpretări greşite).

d) Un tânăr monah citise nişte opinii raţionaliste, referitoare la istorisirea scripturistică despre crearea lumii, care, în mod indirect, puneau la îndoială insuflarea divină a acestei istorisiri. Mai concret, ele susţineau că proorocul Moise a folosit diferite tradiţii orale mai vechi şi cunoştinţele vremii sale pentru redactarea ei. Monahul a fost influenţat şi de faptul că autorul acelei cărţi era un cleric, vestit pentru poziţiile sale, în general, ortodoxe şi tradiţionale. Într-o discuţie cu Părintele Paisie i-a spus şi despre aceste opinii. Atunci Stareţul, vădit supărat, i-a răspuns:

– Măi, copilaşule!... *„Cu dumnezeiescul nor acoperit fiind gângavul..."* Mă mir! Le cântaţi (de menţionat că în acele zile era praznicul Cincizecimii, când se cânta catavasia de mai sus) şi nu luaţi aminte la ce cântaţi!

e) Altădată, jonglând cu voioşie, dar genial, respectivele teorii despre crearea omului prin autoevoluţia automată a organismelor de la cele nedepline la cele mai evoluate, spunea: „Dacă opt zice că-i nouă eu îi dau zece (excelent)", subliniind evident diferența dintre animalele lipsite de rațiune și omul rațional. [Adică, în timp ce numărul opt, – precum toate amimalele lipsite de rațiune –, de la crearea lui de către Dumnezeu până astăzi n-a putut progresa și evolua câtuși de puțin (respectiv, numărul 8 să devină 9), din contră, omul rațional a primit de la Dumnezeu posibilitatea de a progresa și evolua permanent.]

D. Despre homeopatie

Răspândirea homeopatiei în țara noastră, în zilele fericitului Stareț Paisie, era destul de neimportantă față de cea întâlnită în zilele noastre. Cu atât mai nesemnificativă era și disputa în jurul acestei practici, atât în sânul lumii medicale, cât și a celei teologice. De aceea, este firesc să nu existe multe mărturii de-ale Starețului legate de acest subiect. Ceea ce ne silește să redăm aici poziția sa vădit potrivnică față de homeopatie este faptul că, cu ani în urmă – bineînțeles, după adormirea sa... –, la un congres întrunit pe tema homeopatiei, Starețul Paisie a fost prezentat de un apreciat homeopat din nordul Greciei ca fiind un susținător al ei!!!

a) Dintru început trebuie să spunem că în cazul homeopatului mai sus menționat, care l-a vizitat pe Stareț și care a interpretat greșit dragostea și afecțiunea pe care Părintele Paisie o arăta tuturor, cunoaștem bine că Starețul a refuzat cu tărie să fie consultat de acesta (pe atunci el suferea de o boală gravă, pe care a răbdat-o bărbăteşte mai mult de şase ani), precum şi medicamentele homeopate. El s-a mâhnit mult din pricina insistenţei aceluia şi a marii încrederi în sine ce o arăta, căci se credea în stare să vindece toate bolile. La insistenţa homeopatului şi mai ales la încredinţarea lui că medicamentele ar fi cu desăvârşire neprimejdioase, ca unele ce erau „naturale”, Stareţul i-a pus o întrebare care l-a dezarmat:

– Le faci tu singur?

– Nu... Ni le aduc din străinătate, a mărturisit nedumerit homeopatul.

– Ei, atunci de unde ştii ce fac aceştia cu ele?

b) De asemenea, avem în vedere unele mărturii, potrivit cărora, Părintele Paisie, fiind chestionat referitor la aceasta, respingea ferm recurgerea la ajutorul homeopatiei, spunând:

– Să nu mergeţi! Este un lucru încurcat! Să nu aveţi încredere în ea!

c) Şi mai clar a vorbit Stareţul în cazul următor:

Doi monahi cunoscuţi de-ai lui, după discuţia avută cu un monah bolnav, care recursese la homeopatie pentru a se vindeca, au mers neliniştiţi la Părintele Paisie şi l-au întrebat dacă este cu putinţă ca medicamentele homeopate să ofere vreun ajutor, dacă homeopatia este o simplă înşelăciune sau ceva şi mai rău... Stareţul i-a ajutat să înţeleagă că, într-adevăr, se petrece aici şi o lucrare demonică. Şi accentua:

– Aşa cum noi folosim Agheasma, aşa îşi folosesc şi ei medicamentele!

d) Această poziţie a Stareţului a fost prezentată şi la o conferinţă teologico-medicală de către Arhimandritul, şi totodată pedo-psihiatrul, Antonie Stilianakis.

„Cu câteva luni în urmă, spunea el, am fost în Sfântul Munte şi cu multă bucurie am aflat de la un monah vrednic de crezare, şi om de ştiinţă în acelaşi timp, că şi Părintele Paisie considera medicamentele homeopate ca fiind un substitut demonic al Agheasmei şi nu era de acord cu astfel de terapii"[12].

e) Altă dată, când un medic tânăr l-a vizitat şi i-a spus că se specializează în homeopatie, Stareţul l-a alungat imediat, fără să mai discute ceva cu el. Prin această atitudine neobişnuită a sa, credem că Stareţul voia să-l „cutremure" pe vizitatorul său şi să-l ajute să conştientizeze drumul periculos pe care apucase.

E. Despre acupunctură

Credem că este bine să adăugăm aici şi poziţia potrivnică a Stareţului faţă de cealaltă terapie alternativă, acupunctura, care, după homeopatie, este cea mai răspândită în ţara noastră. Pe lângă gravele vătămări pe care acupunctura le aduce trupului, Stareţul Paisie dezvăluia şi dimensiunile ei metafizice întunecate, pentru mulți necunoscute. Redăm aici un caz:

---

[12] Atanasie Avramidis, „*Homeopatia privită prin prisma ştiinţei medicale*", Atena, 1996, pg. 39. Acelaşi conferenţiar a asigurat în continuare că: „şi sfântul stareţ Porfirie era de acord numai cu medicina clasică, iar nu cu aşa-numitele «terapii alternative» (dintre care face parte şi homeopatia)". Despre stareţul Porfirie, ieromonahul Artemie Grigoriatul a povestit – în aceeaşi conferinţă – că, atunci când un fiu duhovnicesc de-al său i-a cerut binecuvântarea de a recurge la ajutorul homeopaţilor, i-a răspuns: „Nu! Să nu mergeţi la aceştia, deoarece îi vor da soţiei tale nişte medicamente suspecte. Pastilele mici sunt neprimejdioase, însă pastila cea mare pe care i-o vor da, este comandată de la o fabrică din Olanda şi a fost «citită» de vrăjitori".

Odată, Părintele Paisie l-a întrebat pe un doctor care-i specialitatea lui.

– Mă ocup cu acupunctura, i-a răspuns acela cu naturalețe.

– Cum ai spus? Cu demonopunctura?! a întrebat iarăşi, vădit supărat, Stareţul.

Mărturia unui închinător

Altă dată, în curtea Panagudei se aflau mai mulți închinători. Aceştia erau aşezați pe buturugi şi îl aşteptau pe Stareț. De îndată ce Părintele Paisie s-a aşezat lângă noi, a aruncat o privire scurtă asupra fiecăruia. Când s-a întors spre mine şi am întâlnit privirea lui, am simțit ceva ciudat, ceva de nedescris. Atunci am simțit că a văzut totul înlăuntrul meu, că nu i-a rămas ascuns nimic din viața mea, din gândurile mele.

Deodată s-a întors către un închinător ce se afla în partea opusă şi l-a întrebat privindu-l insistent:

– Tu cu ce te ocupi?

Atunci acela a tresărit de parcă ar fi fost curentat şi cu greu a putut îngăima:

– Păi... tocmai pentru aceasta am venit, Gheronda, în Sfântul Munte...

– Care aceasta? l-a întrebat din nou Părintele Paisie.

– Ca să întreb despre ocupația mea.

– Ce fel de ocupație este aceasta?

– Acu... acupunctură se numeşte.

– Cum? Demonopunctură?

mai ocupe cu aşa ceva.

*

Potrivit unei alte mărturii, ce aparţine unui medic, profesor universitar, Stareţul a spus că există două feluri de acupunctură. Unul pricinuieşte analgezie, prin distrugerea nervilor, iar celălalt este ocult.

F. Despre transplantul de organe umane

Şi în această chestiune, şi îndeosebi asupra aspectului „morţii cerebrale şi a organelor recoltate de la cadavre", părerile divergente şi neliniştile credincioşilor erau mai puţin tensionate acum mai bine de zece ani – când Stareţul se afla printre noi – decât astăzi. Aceasta este cauza pentru care mărturiile despre poziţia lui în această problemă sunt puţine. De aceea, ne-am gândit iniţial să nu includem problema transplanturilor în această mărturie a noastră. Însă următoarele motive ne-au obligat să ne răzgândim:

1. Confruntările dure dintre adversarii acestor practici – ajungându-se până la lansarea directă sau indirectă de cuvinte grele –, dar şi încercarea impunerii unei părţi asupra celeilalte, prin măsuri de forţă – sau printr-o superioritate numerică – şi nu pe bază de argumente veridice[13].

---

[13] Fireşte că avem în vedere cartea *„Biserica şi transplanturile"*, elaborată de Comisia Sinodală Specială pentru Bioetică, dar, dincolo de contradicţiile care există în ea, se observă adesea şi

o vădită reţinere, o diferenţiere şi uneori chiar şi opoziţie faţă de poziţiile de bază ale Comisiei faţă de etica transplanturilor, pe care Sfântul Sinod le-a şi adoptat în prima fază, nu însă ca o poziţie oficială finală şi ca „un punct de vedere" şi atitudine a Bisericii. Credem că dintre textele cuprinse în cartea mai sus-amintită o deosebită greutate are expunerea Preasfinţitului Ierotei, Mitropolit de Nafpactos, făcută în Sfântul Sinod.

Deşi iniţial mitropolitul a caracterizat textul Comisiei drept „uimitor", din expunerea sa reiese exact contrariul. (Apreciem că este vorba de o tactică a mitropolitului, pe care el a aplicat-o şi în alte cazuri, – de pildă în cazul discuţiei legate de citirea rugăciunilor liturgice în auzul credincioşilor, în problema primirii Papei de către Biserica Greciei –, prin care îşi exprimă opoziţia cu smerenie şi cu politeţea ce-l caracterizează.)

Din expunerea sa, semnalăm cele ce urmează:

a) Mitropolitul Ierotei pune problema transplanturilor la modul general (adică, nu numai a organelor prelevate de la cadavre). Şi aceasta din următoarele motive:

(1) Experienţa unui om îndumnezeit contemporan. Din context ne dăm seama că este vorba de fericitul stareţ Sofronie Saharov. Există, de altfel, informaţia că acesta a declarat fără ocolişuri: „Nici nu dau organe, nici nu primesc".

(2) Consideră că „mulţi sfinţi contemporani care au o comuniune vie cu Hristos" ar aborda la fel această problemă.

b) Problema devine şi mai acută în cazul donatorilor aflaţi în „moarte cerebrală":

(1) Subliniază divergenţele dintre medici în jurul întrebării: când survine moartea.

(2) Este de acord cu următoarea constatare: „Chiar şi atunci când unele organe funcţionează, ajutate de acţiuni exterioare, sufletul continuă să acţioneze în om, de vreme ce el este activ în alte organe sănătoase ale trupului. În tot cazul, cât timp mintea omului se află în trup, chiar dacă organele trupului funcţionează deficitar – e posibil ca funcţia mentală, memoria sau poate chiar şi simţurile să nu activeze –, dar de vreme ce inima funcţionează, înseamnă că acţiunea mentală a omului funcţionează.

Aceasta înseamnă că atunci e posibil ca omul să nu aibă percepţia lumii înconjurătoare, să nu gândească, să nu simtă sau să perceapă foarte slab, dar sufletul există şi poate avea comuniune cu Dumnezeu. Şi, desigur, dacă unul ca acesta s-a obişnuit în viaţă să se roage, atunci energia lui mentală se află în mare tensiune, adică omul are rugăciunea neîncetată".

(3) Pune câteva întrebări esenţiale: „Cum intervenim violent asupra unui om, căruia nu-i lucrează câteva funcţii cerebrale, dar a cărui inimă funcţionează şi sufletul există încă în el, deci omul simte?"

„Nu cumva separarea violentă a sufletului de trup o facem încă şi mai violentă, sporind astfel durerea sufletului, atunci când luăm organe din trupul omului ce încă mai trăieşte?"

„Nu cumva stăm insensibili în faţa celui ce trage să moară şi nu cumva arătăm lipsă de respect pentru laturile personale cele mai cutremurătoare ale vieţii lui?"

„Nu cumva adoptarea unor opţiuni dure, chiar şi pentru prelungirea vieţii unui alt om, este înţeleasă ca un act violent şi ca o formă originală de asasinat?"

(4) Mitropolitul susţine cu tărie că „Biserica trebuie să-şi manifeste opoziţia faţă de cazurile care presupun uciderea donatorilor prin prelevarea organelor".

În afară de mitropolit, nu se mai dă cuvântul nici unuia dintre nenumăraţii opozanţi înverşunaţi, atât din lumea teologică, cât şi din cea medicală. Dintre cei pe care ni-i amintim, din puţina noastră preocupare cu acest subiect, îi menţionăm, din prima categorie pe: părintele Teoclit Dionisiatul, pr. Stelian Karpatiul (care mărturiseşte şi despre poziţia negativă a Mitropolitului Antim al Alexandropolei – acum al Tesalonicului – în privinţa morţii cerebrale), pr. Luca Ţiuţica, pr. Constantin Stratigopulos, profesorul Ioan Kornarakis şi alţii. Din cea de-a doua, pe profesorii de medicină: Constantin Karakaţanis şi Emanuil Panagopulos, susţinuţi de destui „colegi valoroşi de-ai lor, profesori universitari" (potrivit mărturiei Prea Fericitului Arhiepiscop Hristodul).

(ca donatori), pentru a oferi o cale de abordare a problemei transplanturilor". Cu puțin mai înainte mitropolitul deja prezentase o atitudine defavorabilă pentru chestiunea în cauză a unui „om îndumnezeit contemporan". De asemenea, vom vedea mai jos că şi fericitul stareț Porfirie avea aceeaşi poziție negativă cu cea a Părintelui Paisie.

3. Dar motivul cel mai important este interpretarea greşită – credem că a fost făcută în mod inconştient – a următoarei fraze a Starețului: „Ceea ce îmi spune inima mea este să iau cuțitul, să o tai bucățele, să o împart lumii şi apoi să mor"[14]. Deşi e foarte clar că fraza a fost spusă în sens metaforic – şi cum ar fi fost posibil ca ea să aibă sens literal? –, ea a fost interpretată de unii în mod greşit şi legată de problematica „morții cerebrale" şi de sinucidere-autosacrificare. Adică, i se atribuie Starețului tocmai poziția contrară față de acest subiect decât aceea pe care el o învăța, o aplica şi în care credea. Întrucât există o diferență enormă între „Inima mea îmi spune să iau cuțitul şi să o tai...", adică „Sunt dispus, doresc, sunt gata, tânjesc – dacă vreți – să mor de dragul fraților mei" şi „Iau cuțitul şi o tai", adică „Mă sinucid – mă autosacrific"[15].

---

[14] Cuviosul Paisie Aghioritul, *„Cu durere şi dragoste pentru omul contemporan"*, Ed. Evanghelismos, 2003, pg. 19.

[15] Credem că cei care invocă argumentele sfinților şi texte patristice pentru a-şi consolida poziția nu sunt atenți tocmai la acest aspect. Astfel, atât dorința puternică a avvei Agaton de a-şi da trupul sănătos şi de a lua trupul leprosului, cât şi dispoziția galatenilor de a-şi oferi ochii, dacă era cu putință, Apostolului Pavel – dincolo de faptul că nu e vorba de jertfirea vieții, ci de jertfirea sănătății şi a unor mădulare – rămân ca o dorință şi o dispoziție.

Prima dorință, fericitul Stareț o considera ca fiind cea mai înaltă treaptă a dragostei, iar a doua, ca o intervenție neîngăduită care se opune lucrării creatoare a lui Dumnezeu. De aceea, pe a doua nici măcar nu i-a trecut prin minte s-o săvârşească. Dimpotrivă, toată viața sa, din tinerețe până la adormirea sa, a fost caracterizată de cea dintâi – ca soldat, înlocuind pe alții în incursiuni de război periculoase sau primejduindu-se, pentru a-i salva pe alții din mâinile duşmanului, deşi, omeneşte vorbind, existau foarte puține şanse de salvare; ca monah, storcându-şi până şi ultima picătură de vlagă, la început prin ascultarea până la sânge, iar apoi consolând şi

---

De asemenea, a se vedea că în toate textele promovate – chiar şi în cel care este considerat cel mai convingător şi mai incontestabil: *„şi noi datori suntem să ne punem sufletele pentru frați”* (1 Ioan 3, 16) – se foloseşte verbul „a pune”, iar nu „a jertfi”. Ceea ce se poate interpreta ca: ofer, sunt dispus să, îmi pun viața în primejdie de dragul aproapelui; o încredințez în mâinile lui Dumnezeu şi voii Lui (Care, în desăvârşita Sa înțelepciune, poate să primească sau nu jertfa mea sau, în Atotputernicia Sa, să intervină în chip minunat, salvândui pe amândoi), iar nu ca: „jertfesc în mod ultimativ, uzurpând puterea dumnezeiască şi punându-mi singur capăt vieții”. [Şi dacă în mod sofistic se va observa că donatorul nu îşi pune singur capăt vieții, ci o pune la dispoziția medicului, vom răspunde că prin acest silogism pur şi simplu se mută responsabilitățile, dar în acelaşi timp nu numai că medicul este scutit de vină, dar este silit să devină sacrificator.]

În acord cu cele de mai sus, şi Prea Fericitul Arhiepiscop Hristodul, cu ani în urmă, în 1991, când era mitropolit al Dimitriadei, admitea că: „Se îngăduie scoaterea numai a unuia dintre organele gemene, ca să nu fie pusă în primejdie viața donatorului şi cu condiția ca organul rămas să fie sănătos”. Nici măcar nu bănuia ceva despre aşa-zisa sinucidere-autosacrificare (!), care este permisă şi elogiată în zilele noastre.

ajutând pe cei îndurerați; ca rugător ascultat de Dumnezeu, luând de la fratele suferind boala incurabilă a cancerului; și, mai presus de toate, ca unul ce-i iubea pe toți, dorind să fie osândit el însuși, după spusa Apostolului Pavel, *„în locul fraților săi"* (vezi Rom. 9, 3).

După introducerea de până acum, amplă, dar necesară, după părerea noastră, adăugăm o mărturie autentică despre poziția Starețului în această problemă:

Gheorghe Mihalis din Ioanina, cu binecuvântarea Starețului Paisie, a donat fiului său Demostene un rinichi. Văzând că transplantul nu a reușit, tatăl copilului a cerut binecuvântare de la Stareț să i-l doneze și pe celălalt. Dar Părintele Paisie nu l-a lăsat, ci i-a spus:

– Nu, aceasta nu este îngăduit. Dumnezeu te vrea pe tine și pe Demostene așa cum sunteți.

O altă mărturie vrednică de crezare despre poziția Starețului Paisie față de acest subiect este și următoarea:

Cuviosul ieromonah și duhovnic Grigorie de la Sfântul Munte, unul dintre ucenicii apropiați ai Starețului Paisie, l-a întrebat odată pe acesta despre chestiunea transplanturilor și problemele care se ivesc de aici. Starețul, răspunzând a îngăduit, pe de o parte, transplantul unuia dintre organele gemene[16], dar a exclus categoric scoaterea și transplantarea organelor necesare pentru supraviețuire indiferent de caz[17], de vreme ce prin aceasta se pricinuiește omorârea donatorului. Pentru întărirea poziției sale a folosit următoarele două argumente:

---

[16] Există și alte două-trei mărturii, potrivit cărora Starețul nu s-a împotrivit scoaterii unuia dintre organele gemene (cum ar fi: rinichiul sau ochiul), oferit de bunăvoie de donatorul sănătos.

Primul este că transplantul constituie o intervenție neîngăduită, făcută împotriva lucrării creatoare a lui Dumnezeu, care, pe de o parte, omoară pe donator, iar pe de alta, creează sentimentul plin de mândrie că „a dat viață" primitorului.

Al doilea este acela că această procedură va fi cauza născocirii de noi moduri de a-i omorî pe bolnavi pentru a le lua organele.

Credem că fericitul Stareț, care era plin de luminarea Duhului Sfânt și de darul discernământului, prin poziția sa de mai sus, a dat un răspuns limpede tuturor susținătorilor transplanturilor luate de la cei aflați în „moarte cerebrală".

Întrucât:

I. Starețul îl consideră viu și pe cel „mort cerebral" (de vreme ce scoaterea organelor necesare supraviețuirii el o caracterizează ca ucidere a donatorului).

II. Răspunde (prin primul argument) tuturor celor care, siliți de pozițiile teologice și medicale contrare, au „depăşit", chipurile, problema (respectiv dacă cel „mort cerebral" este viu sau mort din punct de vedere biologic) – pe care o şi numesc scolasticism apusean (!) – şi scot în evidenţă în schimb aşa-numita „dragoste" şi „jertfă" a „ celui mort cerebral" (care, în realitate, sunt inconştiente şi inexistente sau mai degrabă identice cu eutanasia şi, aşa cum le numeşte Stareţul, „intervenţie neîngăduită împotriva lucrării creatoare a lui Dumnezeu").

---

[17] Se înțelege, desigur, în cazul „morților cerebrale", de vreme ce posibilitatea – susținută astăzi de unii – oferirii unor astfel de organe (necesare supraviețuirii) luate de la donatori sănătoși (aceasta este sinuciderea-autosacrificare) era în urmă cu cincisprezece ani (cam pe atunci s-a iscat această dispută) irațională și nesusținută de nimeni, și, prin urmare, interzicerea ei de la sine înțeleasă. Căci nici pr. Grigorie nu putea să întrebe despre organele necesare supraviețuirii luate de la donatorii sănătoși, nici Starețul să interzică ceva care de la sine era interzis. Așadar, interzicerea se referea exclusiv la cazurile donatorilor aflați în „moarte cerebrală".

III. Prevede (prin al doilea argument) că această practică (a transplanturilor făcute cu organe luate de la „morţi cerebral") va constitui un început nefast şi o un motiv pentru inventarea unor noi moduri de a-i ucide pe oameni pentru a le lua organele (de pildă, de la bolnavii care se află permanent într-o stare „vegetativă", de la nou-născuţii fără creier, prin legalizarea eutanasiei şi altele).

De asemenea, am vrea să spunem că Stareţul Paisie considera „donarea" organelor după moarte lipsită de valoare morală autentică. Astfel, când un important om de stat s-a declarat donator de organe, Părintele Paisie a considerat aceasta o faptă lipsită de demnitate.

În încheiere, va trebui să adăugăm că, potrivit mărturiei ieromonahului mai sus-amintit, şi fericitul Stareţ Porfirie avea aceeaşi poziţie ca Părintele Paisie în chestiunea transplanturilor.

G. Despre tradiţie

Părintele Paisie ar putea fi caracterizat ca un mare iubitor, împlinitor, dar şi apărător al tradiţiei noastre.

Fireşte, în ce priveşte Sfânta Tradiţie Apostolică, ca una ce este un izvor al credinţei noastre şi de aceeaşi valoare şi autoritate cu Sfânta Scriptură, ar fi de prisos să vorbim, deoarece alipirea de ea constituie o datorie de bază a fiecărui ortodox. Aşadar, ne vom rezuma aici la Tradiţia bisericească în general. Şi, deoarece poziţia Stareţului referitoare la aceasta a fost de multe ori consemnată în textele sale, în „Cuvintele" şi în biografiile sale scrise de alţii, pentru evitarea repetiţiilor vom fi nevoiţi să prezentăm lucrurile succint şi fragmentar.

Fericitul Părinte respecta întru totul toate cele pe care ni le-au rânduit Sfinţii Părinţi. Ca unul ce era plin de Duhul Sfânt, putea să înţeleagă – şi de multe ori tâlcuia şi altora – motivele pentru care au aşezat aceste rânduieli, dar şi pentru care se impune să rămână neschimbate. Pentru îndreptarea unor greşeli de amănunt, care se poate să se fi strecurat, sau pentru unele modificări care trebuiau făcute din motive duhovniceşti, Stareţul considera că propunerea şi înfăptuirea lor trebuie făcute numai cu acordul bărbaţilor sfinţi, înzestraţi cu harisma discernământului şi mişcaţi de Duhul Sfânt.

În continuare vom arăta câteva atitudini concrete, din care reiese poziţia Stareţului:

I. Marea sa durere şi opoziţia sa limpede faţă de rugăciunile comune făcute de ortodocşi împreună cu ereticii şi, cu atât mai grav, cu cei de altă credinţă, chiar şi cu idolatrii!

În ciuda încercării sale de a se stăpâni şi de a nu se manifesta în mod public – deoarece, aşa cum spunea el, „ar fi exploatat-o unii pentru interesele lor meschine şi s-ar fi făcut un rău mai mare" – în unele cazuri „care depăşeau orice limite", lăsa să explodeze sfânta lui indignare. Nu ezita să numească congresele în cadrul cărora se făceau rugăciuni comune (de pildă, pentru pacea lumii) „zdrențele diavolului din care nu poate ieşi nimic bun". Ne amintim de o astfel de „explozie" a sa petrecută în prezența mai multor părinți, înainte de începerea unei priveghen la o chilie învecinată, pricinuită de primul congres de la Assisi (1986).

II. Stăruința sa în lupta dusă pentru păstrarea neschimbată a limbii liturgice şi condamnarea cu asprime a oricărei discuții despre traducerea textelor liturgice în limba neogreacă. Deoarece, după cum el însuşi accentua:

a) Se pierde sfințenia cuvintelor şi nu se mai deosebesc apoi de limba nesfințită, adică firească, lumească[18]. Din acest motiv, nu era de acord cu înlocuirea termenilor liturgici, chiar şi în unele lucrări auxiliare, folosite pentru explicarea textului Sfintei Liturghii.

b) Este cu neputință să fie redați pe deplin în limba cea nouă (neogreacă) termenii şi sensurile, cu atât mai mult cu cât traducerea nu este făcută de oameni sfinți.

c) În felul acesta este îndepărtat poporul de limba Sfintei Liturghii şi a Sfinților Părinți.

d) De altfel, nu este aşa de greu, pentru cineva care are puțină dispoziție bună, să înțeleagă limba sau cel puțin să afle ce înseamnă câteva cuvinte necunoscute lui[19].

---

[18] La fel şi Arhimandritul Sofronie observă: „Dacă am folosi pentru săvârşirea Sfintei Liturghii limba de fiecare zi, atunci aceasta ar naşte în sufletul şi mintea celor aflați acolo împotriviri aparținând unui nivel inferior, nivelul existenței noastre fireşti". (Arhim. Sofronie Saharov, *„A-L vedea pe Dumnezeu aşa cum este"*, Sfânta Mănăstire a Cinstitului Înaintemergător, Essex-Anglia, 1993, pg. 376).

III. Dezacordul său față de citirea rugăciunilor liturgice în auzul poporului (credincioșilor). Starețul spunea că prin aceasta:

a) Mireanul poate pierde simțământul plin de evlavie pricinuit de diferența dintre el și cel sfințit și se creează un sentiment de evlavie falsă, care ascunde înlăuntrul ei, dar și cultivă în același timp, mândria.

b) Abate pe credincios către o urmărire rațională a Sfintei Liturghii, iar nu către trăirea mistică a ei.

Un tânăr monah aghiorit, care din îndelunga urmărire a rugăciunilor citite de preot în timpul Sfintei Liturghii le învățase pe de rost, a continuat și în Sfântul Munte să „urmărească" mental pe preotul slujitor. Când însă i-a spus aceasta Părintelui Paisie, el l-a sfătuit să nu o mai facă.

IV. Dezaprobarea sa vădită chiar și față de propunerile făcute pentru discutarea schimbărilor perioadelor Sfintelor Posturi. Feluritelor pretexte aduse în discuție în acest caz, Starețul le opunea posibilitatea fiecărui duhovnic de a face un pogorământ individualizat (de pildă pentru cazurile de boală, de neputință etc.).

V. Puternica sa împotrivire față de încercările făcute în vederea schimbării sau desființării îmbrăcămintei clericilor[20] şi, în general, a laicizării înfăţişării lor (tunderea bărbii şi a părului).

---

[19] Și părintele Sofronie este categoric în această privință: „Nu este nevoie ca limba liturgică să fie înlocuită cu cea de fiecare zi, căci aceasta ar scădea nivelul duhovnicesc și ar produce o pagubă incalculabilă. Sunt absurde afirmațiile unor oameni contemporani, care spun că nu înțeleg limba duhovnicească veche" (op. cit., pg. 375).

VI. Străduinţa sa plină de îngrijorare făcută pentru păstrarea tradiţiei monahale şi, mai ales, a celei aghiorite. Pe lângă caracterul ascetic, vom vorbi şi despre alte câteva elemente ale tradiţiei aghiorite, asupra cărora Stareţul punea accentul şi care, aşa cum spunea el, mai demult le întâlnea din belşug în Sfântul Munte, în timp ce în vremea noastră ele s-au împuţinat tot mai mult:

1. Credinţa nestrămutată în Dumnezeu, cea izvorâtă din simplitatea inimii, care adeseori săvârşea minuni, iar nu o „înţelegere" a lui Dumnezeu, care are mai degrabă numai înfăţişarea evlaviei şi este plină de cunoştinţe ermeneutice, dogmatice şi, în general, teologice, dar este influenţată (sau chiar dominată) de supraaccentuarea raţiunii şi de scolasticism.

2. Dăruirea în întregime lui Dumnezeu a inimii şi încrederea desăvârşită în El, iar nu în mângâieri omeneşti (donaţii băneşti, manifestări pline de slavă deşartă, obiecte, daruri, împodobiri şi înfrumuseţări, prietenie – şi chiar slugărnicie – cu puternicii zilei...).

3. Întâietatea acordată celor duhovniceşti (rugăciune, studiu duhovnicesc, trezvie...) şi îndeletnicirea măsurată cu diferitele „lucrări secundare" ale vieţii monahale, făcută pentru dobândirea celor absolut necesare întreţinerii trupului. [Adică, învăţătura Evangheliei: *„Căutaţi mai întâi..."* (Mat 6, 33) pe care noi, din păcate, am răsturnat-o.]

---

[20] Vezi: Ieromonahul Isaac, *„Viaţa Cuviosului Paisie Aghioritul"*, Ed. Evanghelismos, 2005, pg. 206.

4. Păstrarea liniştii exterioare cu preţul oricărei jertfe, pentru a putea dobândi liniştea lăuntrică (evitarea zgomotelor de orice fel).

5. Ascultarea faţă de Stareţ, făcută cu bucurie şi de bunăvoie, din respect şi dragoste, iar nu cea făcută din frică, care seamănă mai mult cu disciplina militară.

6. Simplitatea, sinceritatea, lipsa de vicleşug în comportament, iar nu politeţea prefăcută, făţărnicia, diplomaţia şi minciuna.

7. Iniţiativa, dar şi spiritul de jertfă, arătate în timpul ascultării, astfel încât ea să se poată face liber – fireşte, din conştiinţă – de către fiecare ascultător, cu posibilitatea de a se ruga, a studia ş.a.m.d., dar şi cu cea de ajutorare a fratelui ce se osteneşte (desigur, atunci când nu „deschide" singur lucrări de prisos, complăcându-se în răspândire). În acest fel, dispare bolnăviciosul caracter „funcţionăresc" cu programul „şablon" de ascultare, cu nepăsarea faţă de istovirea aproapelui („eu am terminat şi sunt în regulă"), cu „apatia europeană" faţă de bunurile obşteşti („o va repara specialistul") etc., caracter care nu numai că nu-i lasă pe monahi să-şi cultive mărimea de suflet şi să sporească în viaţa duhovnicească, ci alungă de la ei chiar şi fireasca omenie.

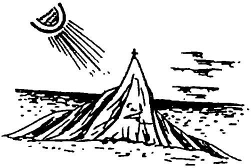

EXPERIENŢE PERSONALE ŞI MĂRTURII DESPRE STAREŢ

Arhimandritul Talparas Aristarh, protosinghelul Sfintei Mitropolii a Maroniei şi Komotinei

Pe pururea fericitul Stareţ Paisie l-am cunoscut în 1987, atunci când a vizitat Sfânta Mitropolie a Maroniei şi Komotinei. Mult m-a impresionat simplitatea, curăţia şi smerenia sa. Cu toate că nu a urmat nici o şcoală superioară, ci numai cea primară, cultura sa generală era desăvârşită din toate punctele de vedere. În acelaşi timp, era insuflat şi luminat de Duhul Sfânt. Stareţul trăia cuvântul lui Dumnezeu în toată plinătatea lui.

Deoarece faima lui cea bună nu numai că îl însoţea, ci mergea peste tot înaintea oricărei vizite de-ale sale, i-am pus următoarea întrebare:

– Gheronda, nu ar fi fost mai bine să fi fost hirotonit preot, ca să săvârşeşti în Biserică o lucrare întregită prin spovedanie, Sfânta Liturghie şi, în general, prin slujirea făcută ca preot?

Atunci el mi-a răspuns:

– Nu m-am gândit la aceasta dintru început. Acum însă, mă aflu la o vârstă înaintată şi-mi vine foarte greu să-mi asum această răspundere uriaşă.

Este adevărat că de pretutindeni veştile despre persoana pururea pomenitului Stareţ Paisie erau nu numai pozitive, ci minunate şi uimitoare.

Nevrednicia mea nu mai are nimic altceva să adauge, fără numai să ceară mijlocirea sfântului Stareţ pentru mântuirea sufletului meu şi folosul Bisericii.

Adamu Andrei, medic, Cipru

La Părintele Paisie am mers pentru prima dată în octombrie 1983 împreună cu alţi doi studenţi, colegi de ai mei din Cipru. Stareţul s-a purtat cu noi cu multă dragoste şi simplitate. Îmi aduc aminte că primul lucru pe care ni l-a spus a fost:

– Să fiţi aproape de Dumnezeu şi să nu vă temeţi de nimic!

Unul din colegii mei nu voia să mai plece şi nici nu-i păsa că avea să piardă autobuzul. Atât de mult îl impresionase. Atunci când m-a dus în chilie m-a întrebat:

– Pe unde vrei să mergem la tine acasă?

– Prin Messaria, ca să ieşim la Apostolul Andrei, i-am spus.

– Nu, ci vom înconjura, mi-a răspuns Stareţul în glumă.

Îl sileam să-mi descopere harismele sale, iar când am ieşit afară a spus celorlalţi:

– A tot insistat... Ceva a vrut el să scoată de la mine...

A doua zi, atunci când am mers la el – peste noapte am rămas la Mănăstirea Kutlumuş şi mă rugam cu pocăinţă să mă ierte –, mi-a spus glumind:

– O să te iert la apusul soarelui. Acum însă nu te iert.

După aceea, am avut nişte probleme de sănătate. În ianuarie 1984, când am mers din nou la Stareţ, mi-a spus că toate vor trece. Acelaşi lucru mi-a spus şi Părintele Porfirie (în Atena) şi astfel am primit binecuvântarea amânduror stareţilor.

În acea vreme am înţeles marea asprime faţă de sine a Stareţului Paisie, dar în acelaşi timp şi gingăşia sa. Cât de mult îi iubea pe oameni! Se mişca în alt plan. Teologhisea. De atunci şi până în 1991 am mers regulat la el ca să iau binecuvântare. Într-adevăr, el era Stareţul celor îndureraţi. Îşi jertfea propria sa viaţă ca să-i ajute pe ceilalţi. Bani niciodată nu avea şi nici nu îi trebuiau. Trăia fără grijă în oceanul Proniei dumnezeieşti.

Îmi aduc aminte că îmi spunea:

– De ce nu înveţi ca să termini şi apoi să vii să mă consulţi? Să-mi pui stetoscopul pe spate.

Mă învăţa multe lucruri despre viaţă, ca să mă maturizez. Îmi accentua că nu trebuie să ne expunem la primejdii fără rost, atunci când nu este nevoie. Îmi spunea:

– Îmi pare rău că nu sunt aproape de tine ca să te ajut cu sfaturi. Dacă vei avea nevoie scrie-mi o scrisoare şi eu îţi voi trimite o telegramă.

Mi-a spus că şi după adormirea sa îi va ajuta pe fiii săi duhovniceşti, cu condiţia să respecte poruncile lui Dumnezeu.

Odată, când a fost întrebat despre acupunctură, a spus că nu este un lucru bun, deoarece blochează centrii nervoşi. Ea îndepărtează durerea, dar distruge nervii. Stareţul avea destule cunoştinţe medicale şi susţinea medicina clasică. Cu toate acestea, el era pentru vieţuirea mai presus de fire. Mi-a spus şi destule lucruri pe care atunci nu le-am putut înțelege. Unele din ele le-am înțeles mai târziu.

Odată, în timp ce stăteam în curtea Chiliei sale, mă gândeam la sensul vieții și-mi spuneam în sinea mea: „Oare ne vom putea mântui sufletul?" În acest timp, Părintele Paisie s-a apropiat de mine pe la spate și cu mâinile încrucișate pe piept, mi-a spus:

– Toți vom merge în rai. Niciunul în iad.

Starețul iubea mult Capadocia. Îl cinstea în mod deosebit pe Sfântul Arsenie și pe alți câțiva sfinți. Respecta mult preoția. Despre doi preoți, frați gemeni, spunea:

– Îndoită binecuvântare.

Însă el accentua mai mult valoarea monahismului. Dacă cineva se va căsători sau va deveni monah, aceasta depinde de înclinare. Unii au o posibilitate, alții cealaltă. Alții le au pe amândouă (aceștia pot alege).

Odată m-a strâns la piept și mi-a spus glumind:

– Te urăsc, măi, te urăsc!

Atunci eu l-am privit mirat, iar el a spus:

– Uită-te la el că a crezut! Cu „ura" lui Hristos te urăsc. Maimuța, din pricina marii dragoste ce o are, își strânge puiul la piept până îl sufocă.

Starețul, ca unul care avea harisma străvederii, îmi spunea lucruri concrete despre anumiți oameni pe care nu îi cunoscuse vreodată. Așa cum mi-a spus și despre bunicii mei care adormiseră mai demult. Pe mulți îi primea chemându-i pe nume, deși îi vedea pentru prima oară.

Accentua mult asupra importanței rugăciunii și mai ales a celei neîncetate. De asemenea, și asupra ascultării de duhovnic. De la mulți tineri își lua rămas bun cu recomandarea de a avea duhovnic.

– În viața duhovnicească să înaintăm cu statornicie pe calea de mijloc, ne spunea Starețul. Să nu ne fure ispititorul nici de-a dreapta, nici de-a stânga. Să avem măsură. Încet-încet...

Starețul Porfirie mi-a propus odată să merg şi să rămân vreo zece zile la Părintele Paisie, ca să mă folosesc duhovniceşte. Acesta însă nu m-a primit, spunându-mi:

– Atunci va trebui să-i primesc pe toți...

Dar mi-a recomandat să stau în Sfântul Munte ca să mă sfințesc, căci era de praznicul Botezului Domnului. Orice sfat al lui era foarte prețios, aşa cum se dovedea întotdeauna mai pe urmă.

Starețul accentua asupra importanței gândurilor bune: „Gândurilor viclene să nu le dăm importanță şi ele vor pleca”, spunea. De asemenea, punea un mare accent pe curăție. Cât despre o educație bună, spunea că în mod deosebit părinții trebuie să dea pildă bună.

Niciodată nu primea milostenie de la oameni. În cazul când primea ceva, le trimitea îndată la părinți. Odată, când mă aflam la el, primise două kilograme de stafide.

– Ia-le şi dă-le la Mănăstirea Iviron pentru colivă!

Altă dată mi-a spus:

– În general, bărbații au mai multă minte, în timp ce femeile mai multă dragoste şi sentiment.

– Cine trebuie să facă treburile în casă? Femeia? l-am întrebat.

– Cine apucă primul, acela este cel câştigat. În mijlocul familiei trebuie să fie Hristos. Iar problemele lor le rezolvă duhovnicul.

Mi-a recomandat să nu privesc deloc la televizor. În general însă, respecta întru totul libertatea voinței omului.

Haravopulos Hristu, Oreocastro, Tesalonic

L-am vizitat pe Stareţul Paisie în august 1993 şi i-am spus că am nişte probleme de sănătate: ameţeli, tulburări lăuntrice şi multă nelinişte. Atunci el mi-a luat mâna şi am simţit cum m-am liniştit dintr-odată. Apoi m-a privit în ochi şi mi-a spus:

– Măi copile, la voi în oraş sunt supermarket-uri uriaşe. Intră într-unul – vezi că sunt multe rafturi acolo – caută să găseşti „Răbdarea" şi cumpăr-o!

Cu alte cuvinte, trebuia să fac răbdare.

Protoiereul A., Tesalonic

Pe Stareţul Paisie l-am cunoscut în anul 1969. Eram un grup de studenţi şi am vizitat Sfântul Munte în Săptămâna Luminată. În vremea aceea Stareţul locuia la Chilia „Cinstita Cruce" de lângă Mănăstirea Stavronikita. L-am vizitat acolo şi, aşa cum stăteam, unul dintre noi, care îl cunoştea, i-a spus:

– Gheronda, spune-ne ceva!

– Ce să vă spun, măi copile? Eu sunt un nimic. Ce puteţi lua de la mine?

A doua oară când am vizitat Sfântul Munte, am mers din nou la Stareţ. Chilia lui era aşezată într-un loc, pe care, dacă nu-l ştiai, nu puteai s-o afli. Pe atunci circula zvonul potrivit căruia chilia Stareţului, dar mai ales bisericuţa unde se ruga, răspândea bună mireasmă. Stareţul nu-i ţinea pe vizitatori multă vreme. Ceea ce îmi amintesc din vremea când s-a mutat de la acea chilie şi s-a stabilit la Panaguda, a fost următoarea întâmplare: Odată, pe când eram şi eu acolo, a venit Părintele Placide, care mai înainte fusese catolic şi care după aceea s-a botezat ortodox, a devenit monah şi apoi ieromonah, şi se gândea să facă o mănăstire. Acesta l-a întrebat pe Stareţ ce ar trebui să aibă tinerii care doresc să devină monahi, înfrânarea sau rugăciunea? Şi care trebuie să fie criteriile alegerii lor? Atunci Stareţul i-a răspuns:

– Să cauţi la aceşti tineri râvna pentru nevoinţă!

Părintele Placide i-a mai pus o întrebare, de data asta dogmatică:

– Care este diferenţa între ortodocşi şi catolici?

Aşa cum stăteam cu toţii afară în curte, Stareţul l-a întrebat:

– Vezi această casă?

– O văd.

– Dacă scoatem mortarul care există între pietre, cu ce se vor mai ţine ele? Aceasta au făcut catolicii. Au scos întăritura şi au şubrezit clădirea bisericii.

– Gheronda, dar ce se întâmplă cu protestanţii? a întrebat din nou părintele Placide.

– A, aceştia au fost mai „deştepţi". Au scos şi pietricelele ce existau printre pietrele mari, iar acum încearcă să le sprijine una de alta. Dar aceasta înseamnă că nu există nici o clădire.

Astfel, în puţine şi simple cuvinte, Stareţul a vorbit despre marile subiecte şi diferenţe dogmatice.

Întotdeauna accentua necesitatea de a avea un povăţuitor duhovnicesc şi spunea:

– Să mergi adeseori la duhovnic şi să ai încredere în el, deoarece poartă răspundere pentru sufletul tău.

Stareţul, cu atâtea probleme de sănătate pe care le avea, nu ar fi primit pe nimeni dacă nu ar fi făcut din aceasta o pricină de nevoinţă. Datorită herniei pe care o avea, îl vedeai aplecându-se adeseori. Încerca să-şi afle o poziţie care să-l ajute, să-i uşureze puțin durerea și astfel vorbea ore întregi. Uneori însă, spunea:

– Ajunge, măi băieți! Hai, plecați ca să nu mai vină și alții!

Iar aceasta o spunea ca să poată închide ușa chiliei, să se liniștească și să se roage. Alteori se afunda în pădure ca să se roage. Precum spunea el însuși, se ruga de multe ori pentru diferite categorii de oameni după o rânduială stabilită de el. Într-o vreme se ruga numai pentru copii.

În acea perioadă, un copil din Creta era în primejdie să moară, deoarece fusese lovit de o mașină. În vreme ce toți cei de față credeau că mașina l-a omorât pe copil, el stătea teafăr la marginea drumului. Când l-au întrebat cum s-a izbăvit, el a spus că l-a tras un monah. Părinții copilului i-au întrebat pe preoții parohiei lor și pe alți preoți, dar nimeni nu știa nimic. După cinci ani tatăl a mers cu copilul în Sfântul Munte și au trecut și pe la Părintele Paisie. Atunci copilul a spus tatălui său că monahul care l-a izbăvit este Starețul Paisie. Tatăl copilului l-a întrebat pe Stareț dacă a mers vreodată în Creta. Aflând că nu a fost niciodată în Creta, i-a povestit întâmplarea, precum și data și ora. Starețul i-a spus că în acea vreme se ruga în fiecare zi pentru copii și poate că Dumnezeu i-a arătat copilului aceasta.

În 1994, cu puțină vreme înainte ca Starețul să iasă din spital, l-am vizitat și l-am întrebat:

– Ce faceți? Cum sunteți?

Mi-a răspuns:

– Am făcut ascultare de patriarh și am venit la spital. Așa mi-a poruncit să fac. Acum însă, voi pleca. Mă voi duce la chilia mea și Dumnezeu se va îngriji de mine.

Halvatzis Petru, Atena

Am avut binecuvântarea să-l cunosc pe Starețul Paisie, care pe lângă harisma înainte-vederii, avea și pe cea a tămăduirii oamenilor.

În septembrie 1992, am mers un grup de cinci pelerini să-l vizităm. Unul dintre noi, Tachis, avea o durere la șoldul stâng de vreo doi ani, care nu îi trecea nici cu medicamentele pe care i le dădeau diferiți medici, nici cu leacurile băbești pe care și le făcea el însuși. După ce am discutat cu Starețul despre diferite subiecte duhovnicești, Tachis i-a spus:

– Gheronda, am o durere la șoldul stâng. Te rog, însemnează-mă cu semnul Crucii ca să-mi treacă.

Atunci Starețul, cu obișnuitul său umor, ne-a spus:

– Ascultați, măi băieți! Noi vrem să lucrăm un an și apoi să primim imediat pensia. Dar aceasta nu se poate. Trebuie să facem răbdare în durere atunci când o îngăduie Dumnezeu. Durerea ne ajută mult duhovnicește.

Tachis însă nu voia să înțeleagă cele spuse de Stareț și insista să-l însemneze. Atunci Starețul i-a spus:

– Ia întoarce-te și arată-mi exact unde te doare.

După ce Tachis i-a arătat semnul unde îl durea, Starețul a spus râzând:

– Ar trebui să-ți dau una bună, dar fiindcă nu pot, ia una ușoară.

Și l-a atins ușor cu piciorul. Când am plecat din Sfântul Munte Tachis a observat că durerea îi dispăruse.

Altă dată, eu, împreună cu un monah și cu un familist cu mulți copii, am mers la Stareț. El ne-a primit în felul său, simplu și călduros. Apoi ne-a povestit următoarea istorioară, deoarece voia să dea curaj familistului:

„O să vă spun ceva care mi s-a întâmplat atunci când eram la Konița, la mănăstire. Acolo exista o icoană a Maicii Domnului pe care o ştergeam în fiecare zi şi îi aprindeam candela. În anumite răstimpuri, venea la mănăstire paznicul Nicolae Litos din Konița, care avea zece copii şi îmi spunea:

– Gheronda, vreau să mă duc să aprind candela Maicii Domnului.

– Dar este aprinsă binecuvântatule, îi spuneam.

Acela însă insista. Şi ca să nu-l mâhnesc îi spuneam să meargă. După ce pleca, de fiecare dată mergeam şi ştergeam untdelemnul de pe jos. Odată, mişcat de curiozitate mi-am spus în sinea mea: «Ia să mă duc să văd ce face acest binecuvântat în biserică. Nu cumva să-mi strice ceva». Şi astfel am intrat pe furiş în urma lui. Acela se duce la icoana Maicii Domnului, afundă degetul în untdelemnul din candelă, unge cătarea puştii, îngenunchează şi spune:

– Maica Domnului, mâncarea s-a terminat. Ştii tu.

Auzind acestea m-am mirat mult şi am hotărât să-l urmăresc să văd ce face. După ce s-a depărtat de mănăstire la vreo trei sute de metri văd o capră sălbatică pironită înaintea lui. Îşi ia puşca de pe umăr, trage în ea, o omoară, o ia în spate şi pleacă. Atunci am înțeles cuvintele pe care le spunea Maicii Domnului. De atunci, de fiecare dată când venea paznicul la mănăstire şi pleca, eu îmi ciuleam urechea să aud împuşcăturile. Şi într-adevăr, după cinci sau cel mult zece minute, auzeam împuşcăturile şi spuneam: «Maica Domnului iarăşi i-a dat de mâncare»".

Atunci când Stareţul Paisie era în cele de pe urmă ale sale, la Sihăstria de la Suroti, am mers cu duhovnicul meu, arhimandritul Filotei, egumenul Sfintei Mănăstiri Karakalu, ca să-l vizităm. Era cu vreo treizeci de zile înainte de a adormi. Mai demult îmi dăruise o metanie, pe care la rândul meu i-o dăruisem fiicei mele fiindcă mi-o ceruse. Voiam să am o amintire de la Părintele Paisie şi mă gândeam să-i cer o metanie. Când am ajuns la mănăstire, a intrat mai întâi egumenul şi a stat vreo jumătate de oră. Apoi am intrat eu. Stareţul era întins pe pat şi nu mai avea obişnuitul său zâmbet, însă strălucea în întregime şi răspândea mireasmă. După ce i-am sărutat mâna, l-am întrebat:

– Gheronda, ce faceţi?

– Răbdare, mi-a răspuns.

Cine ştie ce dureri avea. După ce mi-a răspuns la tot ce l-am întrebat, l-am rugat să nu mă uite şi am plecat. Mă emoţionasem atât de mult încât uitasem să-i cer metania. Dar când am ajuns la uşă, mi-a spus:

– Vino înapoi că ai uitat ceva!

Şi scoate din sân o metanie şi mi-o dă. Am rămas buimăcit. Astfel s-a dovedit că Stareţul, cu harul lui Dumnezeu, cunoştea şi cele pe care noi le uităm.

Felul în care răspundea la diferite subiecte teologice şi duhovniceşti era simplu şi foarte uşor de înţeles. Odată l-am întrebat:

– Gheronda, spovedania şterge toate păcatele?

– Da, binecuvântatule, a răspuns el.

– Atunci de ce cel care a făcut un păcat trupesc mare nu poate deveni preot, de vreme ce i s-a şters păcatul?

Atunci Stareţul a zâmbit în felul său caracteristic şi arătându-mi cele două pahare de inox pe care le ţinea în mâini ca să dea apă la închinători, m-a întrebat:

– Ia spune-mi, dacă un pahar se sparge şi îl sudăm, îl vom mai putea folosi?

– Desigur, căci va deveni mai rezistent decât înainte.

– Iată că paharul cel sudat a devenit mai rezistent, iar celălalt care nu a fost sudat, este mai slab, dar nevătămat. Spune-mi, atunci când va veni împăratul, cu care pahar îl vom servi cu apă?

– Cu al doilea, cel nevătămat, i-am răspuns.

– Ei, de aceea îi facem preoți pe cei care nu au săvârşit păcatul, deşi nu sunt atât de fierbinți în credință ca cei care au păcătuit.

Altă dată l-am întrebat:

– Gheronda, ce ne puteți spune despre antihrist şi 666? Suntem aproape? Care este părerea Sfinției Voastre?

– Binecuvântatule, s-a scris prima pagină. Au început.

Într-o vreme, voiam să-mi iau o cartelă de credit pentru supermarket şi una pentru bancă. Am împrumutat una de la un prieten şi am mers în Sfântul Munte să i-o arăt Părintelui Paisie.

– Gheronda, te rog să-mi spui dacă este bine să iau o astfel de cartelă, i-am spus.

– Nu, binecuvântatule, aceasta nu este pecetea. Dar priveşte la această dungă neagră ce se află sub nume. Îți place să porți doliu fără să ai înmormântare?

– Nu, i-am răspuns.

– Ei, atunci să nu o iei![21]

Astfel Stareţul obişnuia să răspundă simplu la întrebările legate atât de subiecte importante, cât şi de cele mai puțin însemnate. Să avem binecuvântarea lui!

---

[21] În multe cazuri Stareţul a arătat că nu trebuie să folosim diferitele cartele, pentru că deşi ele nu constituie „pecetea", totuşi creează infrastructura şi pregătirea sistemului pentru o societate fără bani, iar apoi pentru pecetluire.

Moshos Antonie, Aridea, Nea Pella

În toamna anului 1992 l-am vizitat pe Părintele Paisie. Aveam unele îndoieli despre vânătoare, dacă este păcat sau nu. Ceilalți închinători aveau probleme serioase, cărora Stareţul le dădea soluții, eu însă nu mă simțeam bine, fiindcă l-aş fi mâhnit dacă i-aş fi spus acest gând al meu. Cu toate acestea, m-am apropiat cu sfială de el şi l-am întrebat:

– Gheronda, este bine să meargă cineva la vânătoare?

Atunci mi-a răspuns cu multă dragoste şi simplitate, lovindu-mă uşor în cap:

– Măi băiete, să faci potrivit cu sensibilitatea pe care vrei să o dobândeşti în viața duhovnicească. (Adică, de vreme ce te ocupi cu vânătoarea, nu vei putea lepăda asprimea, nici vei putea dobândi sensibilitatea şi mila).

Kerefiadis Teodor, Tesalonic

De multe ori auzeam despre Sfântul Munte, dar nu ştiam multe lucruri despre viața duhovnicească, până când am hotărât să vizitez bastionul Ortodoxiei. În primăvara anului 1983, prietenul meu Atanasie, fiul meu Panaghiotis şi eu am făcut o vizită în Sfântul Munte, unde am mers pe jos pe la diferite mănăstiri şi chilii. În fiecare zi învățam foarte multe lucruri, nu numai despre istoria Sfântului Munte, dar şi despre ce înseamnă Ortodoxia. Am auzit despre diferiți stareți, dar mai ales despre povățuitori duhovnicești, cum ar fi Părintele Maxim de la Iviron, Părintele Efrem, starețul Mănăstirii Filoteu și alții. Însă mai toți vorbeau despre Starețul Paisie.

Starețul Paisie mângâia zilnic multe suflete îndurerate. Îl atrăgea ca un magnet pe închinătorul care flămânzea de hrană duhovnicească și căuta pacea sufletească. Am vizitat de mai mult de cincizeci de ori Sfântul Munte. Iar acest fapt îl datorez primei mele vizite la Părintele Paisie.

Îmi aduc aminte că odată l-am întrebat:

– Gheronda, soția mea are probleme de sănătate. Suferă mult din cauza osteofitelor. Are discopatie și i se umflă picioarele.

– Ei, să faceți rugăciune și toate vor merge bine. Pentru ca sufletul să se curețe, Dumnezeu îngăduie bolile trupești.

În una din următoarele vizite, i-am spus:

– Gheronda, soția mea continuă să sufere. Ce să facem?

– De ce te mâhnești? Acest suflet primește „pensie" și încă una bună. Tu caută să te nevoiești mai mult ca să o ajuți.

Odată, când Starețul a venit la Sfânta Mănăstire a Sfântului Ioan Teologul de la Suroti, m-am dus să-l văd împreună cu sora mea Caliopi și cumnatul meu Nicolae. Seara, la priveghere, am luat binecuvântare de la el. Mi-a spus să nu stau la rând și să iau locul altor suflete îndurerate, de vreme ce eu îl pot vedea în Sfântul Munte. Atunci i-am spus despre cei doi care au venit cu mine că nu au copii.

– Să se spovedească, să meargă la biserică și să se roage ca să facă copii, a spus el.

Acum, cu binecuvântarea lui, sora mea Caliopi are doi băieți și o fată, toți trei sănătoși și plini de har. Mulțumirile aduse lui Dumnezeu și Stărețului nu contenesc.

În vremea când copiii mei erau la Athoniadă, odată l-am vizitat pe Stareț să luăm binecuvântare de la el. Îi iubea mult pe copiii aceștia, îi vedea ca pe îngerașii Sfântului Munte. În timpul discuției, Starețul i-a spus fiului meu, Panaghiotis:

– Tu vei deveni un pictor bun. Să-l asculți pe dascălul tău și vei învăța lucruri bune.

Dascălul său era părintele Meletie Sicheotis care, îmbătrânind, nu a mai putut preda la Athoniadă. Panaghiotis a fost ultimul său elev, iar astăzi este un foarte bun pictor.

T.S., colonel de aviație în rezervă, Tesalonic

În 1991, A., în vârstă de treizeci și șapte de ani, a zămislit al treilea copil al ei, când ceilalți aveau zece și unsprezece ani. Deoarece ea făcea de mulți ani un tratament antiepileptic și mulți medici, în afară de unul evlavios, considerau că medicamentele pe care le lua mama aveau să vatăme cu siguranță sănătatea embrionului, exista în familie o serioasă problemă. Un oarecare profesor universitar, care făcuse o cercetare specială în acest sens, a spus că aceste medicamente sunt pe „lista neagră". De asemenea, cei apropiați familiei, influențați de părerile oamenilor de știință, sileau pe părinți să întrerupă sarcina.

În deznădejdea sa, soțul, îndemnat de soția sa, a hotărât să-l viziteze pe Părintele Paisie. Așa s-a și făcut. S-au întâlnit la arhondaricul în aer liber din curtea Chiliei Panaguda. Atunci când Stareţul a auzit părerea medicilor şi a văzut descurajarea celui cu care vorbea, a considerat că are nevoie de sprijin sufletesc şi de aceea i-a spus două istorioare cu mult înţeles. Aceluia îi plăcea mult pescuitul, iar în acea vreme îl preocupa în mod deosebit piscicultura. Desigur, Stareţul nu i-a spus nimic despre aceasta, deoarece nu avea nici o legătură cu problema lui. Însă i-a spus următoarele:

– Fiule, vezi cum Dumnezeu se îngrijeşte şi de cele mai mici făpturi ale Sale? Să luăm, de exemplu, peştişorii. Tu cunoşti câte ceva despre ei... Merge femela, îşi freacă pântecele de o mică adâncitură din stâncă şi îşi lasă acolo ouăle. Merge apoi masculul, aruncă sămânţa peste ele şi în puţină vreme se fac peştişorii. Cine se îngrijeşte de ei? Aproape în toate cazurile mama şi tatăl pleacă. Dar cu toate acestea devin peşti, ca să facă şi ei, mai târziu, la fel.

Din aceasta şi dintr-o altă istorioară asemenea, care şi aceea arăta Pronia lui Dumnezeu, S. a înţeles că mai întâi va trebui să-şi încredinţeze copilul Purtării de grijă a lui Dumnezeu şi după aceea ştiinţei şi oamenilor. În încheiere, Stareţul i-a spus să nu se teamă de nimic, să scrie numele membrilor familiei pe o hârtie ca să se roage şi el însuşi pentru ei. I-a dat chiar şi o reţetă.

– Să-i spui soţiei tale să cumpere napi[22], să-i fiarbă şi să-i mănânce cu untdelemn, deoarece ajută foarte mult la funcţionarea normală a intestinelor. Şi dacă intestinul gros lucrează bine, atunci şi creierul se irigă mai bine.

Astăzi, al treilea copil al lui A. are deja unsprezece ani. El este o făptură sănătoasă şi binecuvântată a lui Dumnezeu, pentru care părinții îi mulțumesc lui Dumnezeu și Stărețului Paisie, pe care îl cinstesc în mod deosebit.

---

[22] Plantă legumicolă; rapiţă.

Kanaris Emanuil, Atena (urmaș al eroului Kanaris de la 1821)

În noiembrie 1986 am mers în Sfântul Munte ca să-l cunosc pe Părintele Paisie. Acolo am fost găzduit peste noapte la un monah zelotist, căruia i-am spus că vreau să-l vizitez pe Starețul Paisie. Când l-am rugat să mă conducă până la chilia lui, acela mi-a arătat-o fără nici un entuziasm și mi-a spus că nu o să mă folosesc, deoarece Starețul nu are nimic deosebit. Iar când l-am întrebat când este ora cea mai potrivită pentru a-l vizita, el mi-a spus:

– Și acum dacă mergi este bine (era 8-9 dimineața).

– Dar, oare, va fi acolo Starețul? l-am întrebat iarăși.

– Trebuie să fie. Iar dacă nu-ți răspunde să sari peste gard și să intri.

Și într-adevăr, am mers, am bătut de mai multe ori în poartă, dar nu am primit nici un răspuns. Atunci am sărit peste gard și am bătut de câteva ori în ușa chiliei. După puțin timp, am văzut prin fereastra din stânga ușii chipul Starețului care strălucea. Pielea feței sale era ca cea a copilului mic, trandafirie, strălucitoare, fără cute.

– Cum ai intrat aici? m-a întrebat oarecum supărat.

– Am bătut în poartă și, fiindcă nu am primit răspuns, am sărit gardul, i-am răspuns.

– Dar cum ai îndrăznit să faci lucrul acesta?

– Mi-a spus cutare monah că, dacă nu veți răspunde, să sar gardul.

– Ţi-aş fi dat canon, dar, pentru că ai fost îndrumat greşit, te iert. Să nu mai faci altădată aşa ceva. Iar acum du-te şi aşteaptă afară!

M-am dus şi am aşteptat cam o jumătate de oră. Apoi a venit şi m-a întrebat ce doresc, ca şi cum nu se întâmplase nimic.

În luna mai 1987 l-am vizitat din nou. Mă temeam ca nu cumva să mă fi îmbolnăvit. L-am întrebat dacă gândurile mele corespund cu realitatea. Atunci el a început să se roage. Deodată m-a întrebat:

– Crezi?

– Cred, i-am răspuns.

– Atunci nu ai nimic. Dar ca să-ţi linişteşti gândul, du-te la medic ca să te încredinţezi.

Kaţanos Vasile, Tesalonic

L-am vizitat pe Stareţul Paisie la 1 mai 1986. Nu aveam bani deloc şi i-am spus despre aceasta. Atunci Stareţul a intrat în chilie şi mi-a adus o mie de drahme. Dar eu i-am spus:

– Gheronda, sunteţi atât de sărac şi-mi daţi Sfinţia Voastră bani?

– Ascultă-mă! Ia! Şi portofelul va avea întotdeauna bani.

Am făcut ascultare şi i-am luat. Cu toate că nu pot lucra din pricina problemelor de sănătate pe care le am, de atunci, de zece ani, portofelul meu nu a fost niciodată gol. Dumnezeu îi luminează pe unii oameni şi îmi dau câte ceva, pentru rugăciunile sfântului Stareţ Paisie.

Hagievstatiu Constantin

În primăvara anului 1989 l-am vizitat pe Starețul Paisie. Preocupat fiind de situația mea, Starețul m-a chemat lângă el. Atunci i-am spus:

– Mă gândesc să mă însor, dar mă neliniştesc de problemele familiale care se vor ivi.

– Nu ai destulă încredere în Dumnezeu, mi-a spus. Dacă ai şti cât te iubeşte Dumnezeu! Vei trece prin nişte greutăți, dar în cele din urmă toate vor merge bine.

Gheorghiadis Sava, tetraplegic, Tesalonic

În 1991 am fost dus pentru prima dată la Starețul Paisie, care se afla în acea vreme la Mănăstirea Sfântului Ioan Teologul de la Suroti. De îndată ce m-a văzut a spus:

– De ce ați adus copilul aici? El are „biletul de intrare” în mână fără examene. Vai nouă!

Apoi a întrebat pe tânăra care mă însoțea ce legătură are cu mine.

– Nici una, a răspuns aceea.

– Cum nici una? Nu ştii că toți suntem frați în Hristos? Sava va alerga atât de repede în rai, încât noi nu-l vom putea ajunge.

Kirmițakis Atanasie, Librăria «Sfânta Ana», Tesalonic

ca să prăznuiască pomenirea Sfântului Arsenie Capadocianul. În urma multor îndemnuri ale cunoscuților noștri, împreună cu soția și cu doi prieteni am mers să-l vedem, să-i cerem părerea cu privire la diferite subiecte ce ne preocupau și să luăm binecuvântare de la el.

La mănăstire am ajuns pe la orele 10 dimineața. Aici am aflat o mulțime nenumărată așteptând să-l vadă pe Stareț. Șirul de mașini parcate ajunsese până jos la șoseaua principală. Văzând atâta lume, ne-am descurajat. Cu toate acestea, ne-am așezat și noi la rând și așteptam. Adeseori veneau diferiți monahi și monahii de la alte mănăstiri și intrau pe o ușă laterală la Stareț. Același lucru s-a întâmplat și cu niște copii handicapați. Văzând acestea, tangalachi a început să ne chinuie cu gândurile. Timpul trecea, iar gândurile se înmulțeau. Pe deasupra, – pentru faptul că pe Stareț aveam să-l vedem pentru prima oară –, din pricina marelui nostru egoism, eram nerăbdători ca să vedem la el un oarecare semn vădit al harului. Voiam, ca și Toma necredinciosul, să fim și noi martorii unei minuni. Așadar timpul trecea, rândul nu se mișca deloc, iar gândurile ne chinuiau mereu. În cele din urmă, pe la ora două nu am mai putut răbda și am plecat fără să-l vedem pe Stareț, ocărându-i pe toți și pe toate din pricina egoismului nostru jignit.

Însă în după-amiaza aceleiași zile, în urma îndemnurilor prietenilor mei, dar mai ales la rugămințile soției, care îmi spunea că îi voi face o mare favoare, am mers din nou la mănăstire cu speranța că, după atâta vreme, lumea s-ar fi împuținat. Dar, din nefericire, am găsit mai multă lume. Am intrat totuși în rând, care parcă nu mai înainta deloc.

Am așteptat puțină vreme, când deodată o călugăriță ne-a înștiințat că aceea era ultima zi în care

Starețul avea să rămână în mănăstire. Dar, fiindcă era foarte obosit și trebuia să plece a doua zi foarte de dimineață, nu mai putea primi pe alții. Atunci au început toți să strige, să protesteze, să-și arate nemulțumirea. După puțin însă, s-a luat hotărârea să trecem toți repede și să luăm numai binecuvântarea Starețului. Și ca să nu întârziem, mai multe monahii au fost rânduite în anumite locuri să îndrume lumea. În cele din urmă am reușit să ajungem înaintea lui, după ce așteptasem, în total, șapte ore.

În acea clipă însă, egoismul nostru a început să se prăbușească din pricina următoarei întâmplări. Înaintea noastră mai erau încă două persoane. În timp ce primul lua binecuvântare de la Stareț, al doilea a întrebat-o pe călugărița ce se afla acolo dacă are binecuvântarea să-l întrebe, pentru un minut, despre problema ce-l preocupa. Dar răspunsul care a venit de la călugăriță ne-a cutremurat pe toți:

– Starețul este foarte epuizat. De trei zile și două nopți stă în picioare și primește lume.

Starețul stătea de atâta vreme în picioare, iar noi așteptam să-l vedem așezați comod pe canapele la arhondaric. Dar el, cel ostenit, era acela care sfătuia, mângâia, se ruga pentru toată lumea, dădea fiecăruia câte ceva din plinătatea dragostei sale și din harul lui Dumnezeu, care sălășluia în el, precum și câte o mică cruciuliță de binecuvântare.

De îndată ce am auzit cele spuse de călugăriță, mi-am dat seama, cu harul lui Dumnezeu și cu rugăciunile Starețului, că numai un om care are multă răbdare și stăruință izbutește să săvârșească orice faptă bună. Am realizat că toate strădointele și ostenelile noastre nu sunt nimic față de câștigul duhovnicesc pe care îl dobândim. Ce au însemnat șapte ore cât am așteptat noi, față de cele trei zile și două nopți de stat în picioare și de priveghere ale Stărețului, care, la urma urmei, nu avea nici o obligație față de noi să facă aceasta? Dar am fost mișcați sufletește și mai mult, atunci când am aflat, după adormirea Stărețului, că avea dureri înfricoșătoare datorită bolii sale. Cu toate acestea, răbda vitejește ca să ne primească și să ajute pe fiecare dintre noi prin dragostea sa și în felul în care numai el știa foarte bine.

În cele din urmă, am luat binecuvântarea sa. Slavă lui Dumnezeu! Să avem parte de ea totdeauna. Amin.

Korosidis Apostol, Ghianița

Atunci când eram de curând botezat, pe oriunde umblam le vorbeam tuturor despre credința ortodoxă. Când l-am întâlnit pe Starețul Paisie, l-am întrebat dacă fac bine. Iar el mi-a răspuns:

– Nu vorbi multe ca să nu-ți golești inima!

Altă dată, l-am întrebat ce trebuie să fac ca să dobândesc harul lui Dumnezeu. Iar el mi-a răspuns:

– Să împlinești următoarele: rugăciune, post, priveghere, participarea la slujbele Bisericii, metanii, rugăciunea lui Iisus, spovedania și Sfânta Împărtășire. Făcând acestea, Dumnezeu îți va trimite harul Său.

După trecerea unei perioade de timp, într-o noapte, în timp ce mă rugam, dintr-odată am simțit frică și m-am oprit. Când am mers în Sfântul Munte și i-am spus Stărețului despre aceasta, el a zâmbit și mi-a spus:

– Atunci când îți vine frică la rugăciune, Dumnezeu vrea să te rogi și mai mult. De aceea îngăduie frica. Atunci să te rogi cu Rugăciunea lui Iisus.

După aceea m-a luat puțin deoparte şi, arătându-mi acoperişul chiliei, mi-a spus:

– Vezi acea adâncitură în acoperiş? Într-o zi, în timp ce mă rugam, tangalachi a aruncat o piatră pe acoperiş ca să mă facă să întrerup rugăciunea. Vezi, deci, ce face ispititorul? De aceea să facem mai multă rugăciune.

Altă dată l-am întrebat:

– Dacă ne rugăm unui sfânt, ne aude?

– Orice am spune în rugăciune, Sfânta Treime – Tatăl, Fiul şi Duhul Sfânt –, Maica Domnului şi toți sfinții, pe toate le aud.

Atunci i-am spus că de multe ori am cerut ajutor de la sfinți, dar nu am primit.

– Atunci când cerem ajutor şi este spre folosul nostru, el întotdeauna vine, mi-a răspuns el.

Când l-am întrebat cui trebuie să-i dăm milostenie, mi-a răspuns:

– Să dai milostenie tuturor celor care-ți cer, potrivit cu posibilitățile tale. Dacă nu ai bani, spune un cuvânt bun sau dăruieşte un zâmbet.

– Gheronda, ce se va întâmpla cu mine? l-am întrebat altă dată. Voi deveni un rob vrednic al lui Dumnezeu?

– Dumnezeu va căuta la intenția ta şi dacă ea este bună atunci vei deveni un rob vrednic al lui Dumnezeu.

L-am întrebat din nou:

– Gheronda, pe cine trebuie să-l avem de tată? Cine ne-a făcut? Tatăl nostru trupesc sau Dumnezeu?

– Trupul ni l-au dau părinții, iar sufletul Dumnezeu.

Altă dată l-am întrebat:

– Gheronda, trebuie să sărbătorim ziua de naştere sau ziua numelui?

– Sărbătorim atunci când este prăznuit sfântul nostru, al cărui nume l-am primit la botez.

Atunci l-am întrebat ce se întâmplă cu cei care nu au nume de sfinți.

– Oamenii ale căror nume nu se prăznuiesc sunt obligați să se sfințească, a răspuns el glumind, dar şi dorind să se împlinească aceasta.

Odată, când m-am certat cu soția mea, mi-a spus:

– Măi copile, nu băga în seamă toate mărunțişurile!

Altă dată am mers în Sfântul Munte cu un grup. Din nefericire, s-a iscat o mică neînțelegere între noi şi m-am mâhnit. Astfel, atunci când trebuia să plecăm, m-am întors la Stareț şi i-am spus ce se întâmplase. Atunci acela mi-a spus:

– Nu te mâhni. Maica Domnului le va rândui pe toate. Lasă să ne mai şi nedreptățească puțin, fiule. Lasă, nu te necăji!

Apoi a adăugat:

– Mie unii îmi spun sfânt, alții vrăjitor, alții în alt fel. Pe toate le aflu. Tu să intri în inima ta şi să cercetezi cât de adevărate sunt cele spuse despre tine. Iar dacă au dreptate, să te îndrepți.

Odată l-am aşteptat la poarta chiliei sale până ce aproape se înnoptase. Când a venit, m-a întrebat:

– Măi copile, dar tu ce faci aici?

– V-am aşteptat, Gheronda. Pentru Sfinția Voastră am venit.

– Ce să mai faci cu mine, măi copile? Nu vezi că s-a înnoptat? Porțile mănăstirilor se închid, iar tu unde vei rămâne?

– Gheronda, Maica Domnului nu mă va lăsa. Va face ceva şi pentru mine.

– Da, Maica Domnului ajută, dar şi noi trebuie să facem ceea ce putem omeneşte.

Altă dată mi-a dat o metanie şi mi-a spus:

– Ia-o! Aceasta va fi telefonul tău. Când va fi nevoie vei telefona cu ea.

Într-o iarnă am mers din nou la el şi îl aşteptam în afara porţii. După mai multă vreme de absenţă, a apărut dintr-odată în curte. Când am intrat pe poartă l-am întrebat:

– Gheronda, pe unde ai venit?

– Eu am altă poartă, măi, copile, mi-a răspuns el.

După ce au trecut câţiva ani în care am trăit, pe cât a fost cu putinţă, potrivit cu voia lui Dumnezeu, am mers la Stareţ şi l-am întrebat:

– Gheronda, ce se va întâmpla cu mine?

– Tu astăzi plantezi viţa de vie şi vrei ca tot azi să bei vin din ea. Trebuie să aştepţi să iasă strugurele, să se coacă, să-l stropeşti, să-l culegi, să-l zdrobeşti, să bagi mustul la butoi, să devină vin bun şi numai după aceea să bei. Aşadar, nu te grăbi. Eşti încă începător. Laşi lucrurile importante şi te ocupi cu cele înalte. Şi în felul acesta te zăpăceşti. Este ca şi cum ai da fripturi stomacului tău, care nu poate mistui nici măcar laptele.

Când l-am întrebat ce fel de nevoinţă şi ce rugăciuni să fac, el mi-a răspuns:

– Duhovnicul tău uneori va trage hăţurile, iar alteori le va lăsa slobode, uneori le va trage la dreapta, alteori la stânga şi astfel vei înainta fără primejdie.

Atunci când îi spuneam: „Gheronda, voi veni şi mâine să vă văd", el îmi răspundea: „Mâine se poate să nu mai trăim".

Odată mi-a spus:

– Apostole, tu eşti luptător, ştii karate. Vei sta aici să mă păzeşti.

– Da, Gheronda, voi sta.

– Măi, copile, dacă aş vrea, aş putea avea alţi păzitori. Nu am nevoie de tine.

Altă dată când am mers la el, l-am aflat foarte mâhnit din pricina anumitor evenimente politice. Spunea:

– Măi, fiule, acestea sunt lucruri serioase? Unii oameni au omorât copii mici, au necinstit femei, au ars case. Voi nu ați văzut acestea, eu le-am văzut cu ochii mei. Ce să mai spun?! Dumnezeu să ne miluiască! Astăzi, pe unii ca aceştia vor să-i facă eroi, vor să numească şi străzi cu numele lor.

Odată erau adunați mai mulți închinători la chilia Starețului, iar unul dintre ei a spus că societatea s-a stricat, moralul lumii s-a prăbuşit. Atunci el a spus:

– A venit vremea să se vadă cine este de aramă topită şi cine este de aur curat şi încă de câte carate.

Altă dată le-am spus prietenilor mei din Ghianița că voi merge în Sfântul Munte la Starețul Paisie să-l întreb ce se va întâmpla cu 666, cu antihrist ş.a. Într-adevăr, am mers la el şi am stat până a plecat toată lumea. Apoi am intrat în chilie şi, fiindcă îl durea mijlocul, s-a întins puțin. Deodată l-am auzit spunând:

– Măi, Apostole, ia să vedem ce se întâmplă cu acest 666? Ia spune-mi, tu ce părere ai?

În acea clipă nu mi-am dat seama că exact pentru acest lucru am venit din Ghianița. Starețul mi-o luase înainte cu răspunsul. Abia pe drumul de întoarcere, mi-am adus aminte.

Despre nou-născuți, Starețul spunea: „Copiii care nu sug şi nu cresc în brațele mamelor lor, nu se dezvoltă normal, iar când vor ajunge mari nu vor fi nişte oameni statornici. După ce lasă sticla de lapte, o iau pe cea de bere[23]. „În icoane, Maica Domnului Îl ține pe Hristos în brațe”. Şi iarăşi: „Cu cât omul are mai puține lucruri, cu atât mai bine este pentru el. El nu are trebuință de multe. Dacă are o mașină își va face griji o dată, iar dacă are trei, își va face griji de trei ori".

---

[23] Aceasta o spunea pentru mamele care nu vor să-şi alăpteze copiii.

Altă dată a spus: „Omul nu le poate face pe toate. Nu vă lăsați amăgiți de dorința de a le face pe toate pentru plăcerea oamenilor. Importanță are cum vom apărea înaintea ochilor lui Dumnezeu. Nu vă uitați la oameni". Și iarăși: „Simplitatea este frumoasă. Dumnezeu a împrăștiat stelele pe cer. Pe una a făcut-o mai mică, pe alta mai mare. Iar noaptea, cât de mult îl odihnesc pe om atunci când le privește!"

Într-o vreme, încercând să fiu un creștin corect, am avut probleme foarte mari. Unii mă cleveteau la părinți că am înnebunit, soția mă disprețuia, tatăl voia să mă dezmoștenească, în magazinul meu nu călca nimeni... În cele din urmă mi-au tăiat și curentul electric. Nu aveam pe nimeni alături de mine, toți mă evitau și mă luau în râs. Atunci m-am gândit să merg la Părintele Paisie să-l întreb ce să fac. Într-adevăr am mers și l-am întrebat despre problemele mele duhovnicești, însă am ezitat să-l întreb despre munca pe care o făceam. În timp ce vorbea cu cineva, dintr-odată și-a întors privirea spre mine, s-a apropiat și mi-a spus:

– Apostole, ascultă-mă! Să mergi să deschizi unul din acele magazine moderne... Cum le spune, măi, copile? Cele care fac macaroane și din alea...

– Pizzerii, Gheronda.

– Da, măi. Hai, du-te și nu te mai mâhni! Nu numai că vei avea mult de lucru, ci și clientelă bună vei avea.

– Gheronda, dar nu am bani, i-am spus din nou.

– Măi, copile, hai mergi acolo și Maica Domnului se va îngriji! Nu te va lăsa.

Atunci m-am plecat, i-am sărutat mâna, am luat binecuvântare de la el și îndată m-am liniștit. Toată greutatea pe care o aveam a plecat de la mine şi m-am umplut de bucurie. M-am întors acasă şi m-am întins pe canapea. Văzându-mă soția mea, a început iarăşi să strige la mine. Atunci i-am spus:

– Nu te mâhni, Maica Domnului ne va ajuta.

În următoarele zile nişte prieteni vechi, părinții, socrii, cu toții mi-au dat bani cu multă bunăvoință, aproape cu sila. Şi astfel am deschis pizzeria, aşa cum a spus Starețul Paisie.

Toate cele pe care le-am scris mai sus sunt fapte pe care le-am trăit. Mărturisesc că până la vârsta de douăzeci şi şapte de ani am trăit departe de Dumnezeu şi împotriva credinței noastre ortodoxe. Când am venit pentru prima dată în Sfântul Munte aveam alte simțăminte, însă Părintele Paisie a văzut în adâncul sufletului meu o scânteie şi a aprins-o. Lângă el am simțit şi am trăit măreția vredniciei pe care omul a primit-o de la Dumnezeu. Sunt mândru că sunt creştin ortodox şi făgăduiesc că, ajutându-mi Dumnezeu, voi pune în lucrare cele pe care le-am învățat de la Stareț pentru că sunt robit de dragostea lui.

Un monah aghiorit

Cu darul Maicii Domnului, l-am cunoscut pe Starețul Paisie în timpul primului meu pelerinaj în Sfântul Munte, în vara anului 1991. Eram împreună cu un coleg de facultate din Suedia şi am aflat despre Stareț pe vapor. De îndată ce am intrat în curtea Colibei sale şi am luat binecuvântare de la el, în urma noastră un închinător i-a cerut bani spunând că cei pe care îi luase data precedentă de la el i-a dat la doctori. Era vădit că acela spunea minciuni. Noi am observat aceasta şi credeam că Starețul nu-i va da nimic. Acesta însă, prefăcându-se că nu bănuieşte nimic, a intrat în chilie şi, întorcându-se, i-a dat nişte bani împreună cu binecuvântarea sa. Astfel lucrează sfinţii. Iar pe cei de faţă i-a sfătuit zicându-le:

– Să faceţi familie şi copii acum când sunteţi tineri! Pentru că, dacă veţi îmbătrâni, nu vă veţi putea juca cu copiii voştri.

Şi spunând acestea, ne-a mângâiat cu sfânta lui mână.

Binecuvântarea Stareţului mă însoţeşte întotdeauna şi simt mângâiere şi putere atunci când mă gândesc la el.

Kokkoris Dimitrie, ofiţer de aviaţie în rezervă, Atena

În vara anului 1976 l-am vizitat pe Stareţul Paisie împreună cu predicatorul de vrednică pomenire Dimitrie Panagopulos. Printre altele, el ne-a spus:

– Sunt o tinichea. Uneori mă lasă Dumnezeu să strălucesc pentru ceilalţi oameni. Sunt un bou. Din când în când, Dumnezeu îmi dă cuvânt ca să se folosească oamenii.

La întrebarea, cum să-i ferim pe copiii noştri de diferite curente ideologice, Stareţul a răspuns:

– Ia spune-mi, cum de nu au răcit copiii noştri din pricina curenţilor (de aer) care circulă?

Prin aceasta voia să spună că harul lui Dumnezeu îi ocroteşte pe copii.

Kolovos Emanuil, profesor din Nausa

Era în vara anului 1999. Tocmai făcusem cunoştinţă cu doi tineri, Hristu şi Gheorghe, care apucaseră un drum greşit. Se încurcaseră şi cu drogurile. Dimineața, mergând către Uranopolis şi discutând cu ei, mi-am dat seama că unul dintre ei, Hristu, îl cunoscuse pe Părintele Paisie. Ei voiau să meargă la Sfânta Ana.

În timp ce eram pe vapor şi ne apropiam de Sfânta Ana, cei doi se gândeau cum să urce până sus la biserica schitului, deoarece Gheorghe avea un picior ars. Atunci Hristu a spus:

– Părintele Paisie ne-a pregătit catârii jos la port.

Atunci eu l-am întrebat de unde ştie aceasta. Iar el mi-a spus că, cu mai mulți ani înainte, atunci când a plecat de acasă – era pe atunci de şaptesprezece ani – de trei ori a simțit că îl îmbrățişează cineva şi îi spune: „Eu sunt Părintele Paisie. Nu te mâhni. Să vii în Sfântul Munte!” A mai spus că în acea vreme nu ştia nimic nici despre Părintele Paisie, nici despre Sfântul Munte. După mai mulți ani, când deja Stareţul adormise, a văzut din întâmplare o carte despre el, care l-a făcut să-şi schimbe viața. Până în 1999, în timp de doi ani a mers de unsprezece ori în Sfântul Munte. Nu mică mi-a fost mirarea când la portul Sfintei Ana am găsit nişte monahi cunoscuți care aşteptau cu cincisprezece catâri. Şi astfel l-am urcat pe Gheorghe până sus la biserică. Când ne întorceam, cei doi m-au rugat să-i duc la Suroti, la mormântul Stareţului Paisie. Acolo uimirea mea a crescut şi mai mult, când i-am văzut pe cei doi plângând la mormânt. A doua zi mi-au telefonat ca să-mi spună că s-au spovedit şi împărtăşit.

Au trecut mai mult de doi ani de atunci şi constat că viaţa lor s-a schimbat prin rugăciunile Stareţului Paisie şi prin alipirea lor de Biserica lui Hristos.

Kapetanios Evanghel, Kalahori – Tesalonic

În luna octombrie 1991, mă aflam la Coliba Stareţului Paisie. Ca de obicei, curtea era plină de închinători; se aflau acolo vreo douăzeci şi cinci de persoane.

Când am luat binecuvântare de la el, m-am bucurat mult, deoarece l-am văzut că purta o rasă nouă. În timp ce în mintea mea stăruia gândul la rasa cea nouă, l-am auzit spunând cu capul plecat:

– Ştiţi, unora li se face milă de mine şi îmi dăruiesc câte o rasă nouă.

Prin mulţimea închinătorilor se afla şi un tânăr, de vreo optsprezece ani, împreună cu tatăl său. Acesta i-a spus Stareţului că are probleme psihologice de atunci de când se împrietenise cu un consătean de-al său. Stareţul i-a spus:

– Nu este aşa cum crezi tu. (Probabil credea că i s-au făcut vrăji).

Apoi l-a întrebat dacă se spovedeşte – la care tânărul a răspuns negativ – şi de unde este, iar acela i-a răspuns că este dintr-un sat din Komotini. Atunci l-am văzut pe Stareţ că îşi închide ochii şi după puţin, când i-a deschis, a spus tânărului:

– Acolo la voi aveţi pe duhovnicul cutare. Să mergi la el să te spovedeşti şi îţi vor trece toate.

Apoi a închis din nou ochii şi, după ce i-a deschis, a spus:

– Mai există acolo şi un alt duhovnic bun, părintele cutare. Mergi unde vrei.

Tânărul s-a bucurat foarte mult auzind acestea. Nu a mai aşteptat să audă altceva, ci s-a ridicat, i-a sărutat de mai multe ori mâna, mulţumindu-i, şi a plecat imediat.

Văzând toate cele întâmplate, mi-am dat seama că Stareţul nu îi cunoştea pe cei doi duhovnici pe care i-a menţionat, ci harul lui Dumnezeu i-a descoperit despre ei.

Mantziris Nicolae, inginer, Volos

Era luna octombrie a anului 1985, când, împreună cu tatăl meu şi cu cei doi fraţi ai mei, l-am vizitat pe Stareţul Paisie în Sfântul Munte ca să luăm binecuvântarea lui. Unul dintre fraţii mei voia să îi ceară sfatul în privinţa unei probleme dificile cu care se confrunta la locul de muncă. Stareţul ne-a primit în Coliba lui sărăcăcioasă. Înainte de a apuca să scoatem vreun cuvânt, a început să vorbească despre problema fratelui nostru, pe care îl vedea pentru prima dată. Era foarte bine orientat şi prin soluţia pe care a dat-o problemei, l-a ajutat foarte mult pe fratele meu.

Ieşind în curte ca să ne luăm rămas bun de la el, tatăl meu i-a spus despre o durere pe care o simţea în partea dreaptă a abdomenului, sub coaste, şi care îl chinuia de doi ani. Medicii nu puteau afla nimic şi de aceea nici nu puteau da vreun tratament.

Atunci Stareţul i-a spus:

– Ei şi ce pot face eu cu această durere, binecuvântatule?

– Gheronda, dacă mă veţi atinge acolo unde mă doare, cred că mă voi face bine.

Atunci Stareţul a făcut semnul Crucii pe locul unde îl durea şi i-a spus:

– Hai, binecuvântatule, Maica Domnului să te binecuvânteze! Ia şi bastonul acesta pe care îl am aici ca

Arhimandritul Cosma Hrisulas, Pella

Când am fost făcut rasofor, l-am întâlnit pe Starețul Paisie la intrarea în Mănăstirea Stavronikita. Starețul Spiridon de la Noul Schit, care se afla acolo, mi-a spus să-i fac metanie Părintelui Paisie. Nu am apucat să mă plec, că Starețul m-a împiedicat spunându-mi:

– Un viitor preot al lui Dumnezeu Cel Preaînalt nu face metanie unui monah.

În 1971, ca preot, am făcut o colectă în Sfântul Munte pentru renovarea Mănăstirii Lakka din Ghianița. Am trecut şi pe la Coliba Stareţului Paisie, care nu ştia că devenisem ieromonah şi mă numeam Cosma. Când am bătut în poartă, el a ieşit şi m-a întrebat:

– Eşti părintele Cosma din Edesa?

De atunci îl vizitam regulat împreună cu un grup de tineri. Împreună cu aceştia l-am vizitat în anul 1975. Printre întrebările pe care i le-au pus tinerii, a fost şi următoarea: „Cum se vor mântui oamenii care nu cred în Dumnezeu?" La care Starețul a răspuns:

– Rugați-vă lui Dumnezeu şi cereți-I să vă spună cum va mântui lumea! Problema mântuirii oamenilor este a lui Dumnezeu. Noi să ne îngrijim să trăim potrivit cu cele pe care ni le porunceşte Dumnezeu, iar de mântuirea noastră se va îngriji El.

Monahul Sisoe

Odată, am mers la Stareţul Paisie împreună cu doi închinători. În drum spre el ne-am înţeles ca de îndată ce vom ajunge la poarta Colibei lui să nu batem, ci să începem să rostim Rugăciunea lui Iisus. Am început rugăciunea şi, după puţin timp, Stareţul a deschis uşa şi ne-a strigat. Pentru prima dată am văzut faţa sa atât de strălucitoare. De atunci mergeam în fiecare lună. De fiecare dată îmi spunea cele de care aveam nevoie şi care într-adevăr îmi foloseau sufletul.

Peloriadis Gheorghe, teolog

Pe fericitul Stareţ Paisie l-am întâlnit de trei ori. Prima oară, cu mai mulţi ani în urmă la Coliba sa de lângă Mănăstirea Stavronikita. Celelalte două, la Coliba Panaguda de lângă Mănăstirea Kutlumuş. Prima oară când l-am întâlnit a fost şi prima oară când am fost în Sfântul Munte. Am stat atunci două-trei zile la Mănăstirea Stavronikita şi l-am vizitat pe Stareţ. Îmi aduc aminte că stăteam în curtea Colibei, la umbră. Mi-am deschis inima şi, printre multe altele, i-am pus şi următoarea întrebare:

– Gheronda, întâmpin greutate la rugăciune. Mă silesc să mă rog lui Dumnezeu. Îmi simt sufletul împovărat. Nu simt dorinţă pentru rugăciune.

Stareţul în acea clipă avea în mână o bucăţică de lemn în care sculpta chipul unui sfânt. Când i-am spus cele de mai sus, s-a oprit pentru o clipă, m-a privit în ochi şi mi-a spus:

– Uleiurile sunt îngheţate.

- Adică?

- Dorință arzătoare pentru rugăciune are numai cel smerit, care a simțit profund păcătoşenia sa. Sfinții noştri Părinți privegheau în fiecare noapte în rugăciune, deoarece trăiau înlăuntrul lor întristarea cea după Dumnezeu, dar şi dumnezeiasca dragoste. Dorința pentru rugăciune este un dar al Sfântului Duh, care se dă celor smeriți ce au dobândit cunoaşterea de sine cea după Dumnezeu.

Apoi i-am arătat o altă problemă ce mă preocupa:

- Părinte, i-am spus, îi judec pe ceilalți. M-am obişnuit să îi judec pe frații mei. Vorbesc fără să-mi dau seama. După aceea conştientizez ceea ce am făcut şi mă mustră conştiința.

- Ia aminte ca nu cumva să judeci, pentru că Dumnezeu va îngădui să cazi în păcatele acelora pe care îi judeci. Eu am avut o experiență dureroasă în privința aceasta. Când eram la Konița, la Sfânta Mănăstire Stomio, mă simțeam ca un copil. Atunci eram mai curat sufleteşte decât astăzi. Închinătorii care veneau la mănăstire îmi spuneau că în Konița este o femeie care, prin viața ei imorală, crease multe probleme în mica comunitate de acolo, pentru că devenise pricina tulburărilor în multe familii. Într-o zi, când am coborât în oraş, un mirean mi-a arătat-o. De atunci trecuseră destule zile. Într-o seară, când am intrat în biserică, am văzut-o stând în picioare, nemişcată înaintea Sfântului Altar. Când am recunoscut-o, am judecat-o lăuntric şi i-am spus să plece din mănăstire. Atunci femeia a plecat alergând pe poteca ce ducea în oraş. Însă mie mi s-a întâmplat un lucru înfricoşător. Pentru prima dată în viața mea am simțit o astfel de ispită, o astfel de aprindere trupească. Atunci eu am luat-o ca un nebun pe cealaltă cărare a mănăstirii ce ducea în sus spre munte, spre

Gamila. Acolo am luat securea, pe care întotdeauna o purtam la mine atunci când plecam pe munte, şi mi-am lovit cu putere piciorul stâng deasupra gleznei. Sângele a izbucnit cu putere şi văzându-l cum curge, mi-a venit gândul cel bun: „Dumnezeul meu, o singură dată şi numai pentru puţină vreme am trăit în acest iad, dar acest suflet care trăieşte mereu în el, cât de mult suferă, cât de nefericit este!”.

După acest gând am simţit îndată cum mă eliberez de patimă, cum dispare aprinderea şi am scos un oftat adânc de uşurare. În acelaşi timp, am simţit cum un aer răcoros îmi mângâia faţa şi cum harul lui Dumnezeu a venit în sufletul meu.

Spunând acestea, Stareţul şi-a ridicat pantalonul, şi-a coborât ciorapul şi mi-a arătat o cicatrice adâncă lăsată de lovitura securii. Apoi m-a rugat să nu spun nimănui cele auzite câtă vreme va fi în viaţă. Pe mine însă, această întâmplare m-a cutremurat.

A doua zi am mers din nou la el. Deşi l-am găsit indispus, a stat totuşi de vorbă cu mine. Când l-am întrebat ce are, cum se simte, mi-a spus că seara precedentă a vrut să mănânce puţină pâine. (Pâinea şi posmagul le ţinea în adâncitura unei pietre). Când a luat pâinea nu a băgat de seamă că era plină de furnici.

– Mi-am dat seama de aceasta foarte târziu şi cred că am mâncat destule furnici. De aceea simt acum durere. Dar să lăsăm asta. Ia spune ce ai să-mi spui!

Şi astfel discuţia noastră s-a prelungit până la apusul soarelui.

Povestirea unui anonim

Cu câţiva ani în urmă, un bun prieten de-al meu, profesor de filologie din nordul Greciei, l-a vizitat împreună cu alți colegi de-ai lui pe Starețul Paisie. Ajungând acolo, Starețul i-a îndemnat să se aşeze pe buturugile din curtea Colibei sale. După ce i-a servit cu seminţe uscate şi apă rece, s-a aşezat şi el lângă ei şi a început să discute împreună cu ei despre un subiect duhovnicesc.

La un moment dat, în timp ce discuția se aprinsese, Starețul s-a oprit dintr-odată, s-a întors brusc spre cunoscutul meu, care se izolase oarecum de ceilalţi şi rostea Rugăciunea lui Iisus, şi i-a spus:

– Îi înveți pe elevii tăi această rugăciune pe care o rosteşti acum cu mintea?

Profesorul a rămas ca trăsnit. Uimit de acest fapt minunat – cum de cuviosul Stareț a putut „auzi" ceea ce el lucra cu mintea – i-a răspuns:

– Nu, Gheronda. Mai întâi pentru că predau lecții de filologie, care de la sine nu îngăduie astfel de intervenții – ar fi fost diferit dacă aş fi fost teolog –, iar în al doilea rând, deoarece nu ştiu cum trebuie să-i învăț.

Atunci Starețul i-a explicat că, de vreme ce el însuşi se nevoia cu Rugăciunea lui Iisus, este dator să se îngrijească să o cultive şi în sufletele copiilor, de a căror instruire se preocupa.

De atunci, la îndemnul stăruitor al fericitului Stareț, acest filolog încearcă ca la fiecare lecție să câştige puțin timp şi pentru a vorbi despre rugăciune. Iar aceasta o face spre slava lui Dumnezeu.

Ghiambliakis Toma, profesor, Tesalonic

Pe Stareț l-am cunoscut în 1981 atunci când, ca studenți, mergeam împreună cu un prieten de-al meu ca să-l vizităm. Pe atunci eram începător în viața duhovnicească.

Îmi aduc aminte că atunci când am ajuns la Coliba lui aveam diferite gânduri, cum ar fi: „Ce fac eu aici?", „Pentru ce motiv am venit aici?" ș.a. Atât de mult mă chinuiau aceste gânduri încât am ajuns să spun: „Nu o să mai vin niciodată aici. Ajunge o dată".

Când am intrat în chilia Starețului, l-am întrebat despre cum trebuie să se nevoiască creştinul, în lume fiind. Mi-a răspuns foarte precis că, deşi creştinul nu are slavă, cinstiri sau bani, Îl are pe Hristos.

– Să presupunem, a spus Starețul, că există două mere, unul sănătos, iar altul putred, precum şi doi oameni flămânzi, unul credincios şi celălalt necredincios. Şi că cel necredincios mănâncă mărul cel sănătos, iar cel credincios pe cel putred. Acesta, deoarece îl are pe Hristos, se îndulceşte mai mult decât cel care mănâncă mărul sănătos.

Atât de mult m-a odihnit acea discuție şi răspunsurile Starețului, încât atunci când am ieşit afară, eram foarte liniştit. Aveam sentimentul că pluteam pe o mare cu desăvârşire liniştită. Atunci am înțeles din experiență că acest sentiment era de la harul lui Dumnezeu.

Altă dată, după câțiva ani, am mers la Coliba sa, deoarece mă aflam într-o stare duhovnicească proastă. Atunci Starețul a mers la icoana Sfântului Ioan Botezătorul, a aprins lumânarea ce se afla înaintea ei şi s-a rugat Sfântului. Când a terminat m-a întrebat:

– Nu eşti din Tesalonic? Nu mergi la Biserica Naşterii Domnului?

Apoi a diagnosticat şi starea mea. Când i-am spus că nu pot să dorm, el m-a însemnat cu crucea pe care o avea şi mi-a spus:

– De acum vei putea dormi.

Şi într-adevăr, când am mers la mănăstire, am dormit foarte bine.

Când eram soldat, la începutul serviciului militar, am mers iarăşi la Stareț. Eram puțin îngrijorat în privința stagiului meu militar.

– Nu te teme, mi-a spus el. Văd pe îngerul tău păzitor stând alături de tine. Toate vor merge bine.

Plecând de la Coliba sa simțeam un astfel de sentiment de uşurare, încât slăveam pe Dumnezeu şi zburdam de bucurie.

Atunci când tatăl meu a murit în accident de maşină, l-am vizitat din nou pe Stareț. L-am întrebat cum este tatăl meu acum după moartea sa, iar el mi-a spus:

– Tatăl tău este bine. Acum îngrijiți-vă de mama voastră, iar acela de acolo de sus de unde este, se va bucura foarte mult.

Multe aş mai putea spune despre Stareț. Pentru mine, personal şi pentru un prieten de-al meu intim, Starețul Paisie a fost ca un părinte şi povățuitor, care ne sfătuia întotdeauna cu răbdare şi dragoste. Ne mângâia, ne întărea şi ne îmbrățişa cu afecțiunea sa. După adormirea sa, am sentimentul că se roagă pentru noi de acolo de sus de unde este şi că va veni vremea în care pe noi, toți închinătorii care am trecut pe la Coliba sa, ne va aduna la sânul său cel plin de dragoste şi ne va servi cu dulciuri şi apă în palatul său, a căror dulceață şi răcoare vor fi veşnice. Amin.

Un monah aghiorit

Stareţul a spus odată: „Turcia este ca vulpea. Face numai vicleşuguri. Atunci când vulpea îşi va da seama că i-au întins curse ca să o prindă, începe să sară cu toate cele patru picioare şi astfel se prind în cursă toate patru. Aceasta va păţi şi Turcia".

„Mai demult, în Sfântul Munte, un monah de la o chilie vecină avea un măgăruş care îl ajuta la treburi. Eu i-am pus numele de Naser. La mine venea adeseori un medic, care participa la congrese internaţionale şi a auzit că îl strig pe măgăruş Naser. Într-o zi, pe când eram singur, iată că a venit medicul şi, auzindu-mă cum îl chemam iarăşi pe măgăruş, mi-a spus:

– Am simţit, Gheronda, mi-am dat seama că este Naser. Chiar îi seamănă. (Profesorul, care credea în reincarnare, voia să spună că măgăruşul era următoarea reîncarnare a preşedintelui Naser al Egiptului).

– Măi, crezi în aceste lucruri? Eu aşa obişnuiesc să-l strig pe măgăruş.

– Gheronda, nu vă ascundeţi de mine, căci mi-am dat seama că el este.

– Tu, un om de ştiinţă atât de mare, care mergi la atâtea congrese în toată lumea crezi în astfel de lucruri?"

Stareţul a mai spus şi altele de care nu-mi mai aduc aminte. Ne-a spus această istorie ca să ne înveselim pentru că vreo doi din grupul nostru erau mâhniţi, dar şi pentru a accentua că o învăţătură greşită îl poate arăta neghiob chiar şi pe un om de ştiinţă serios.

Ţubekas Constantin, colonel de aviaţie, Tesalonic

În data de 19 decembrie 1992 am mers împreună cu trei colegi în Sfântul Munte pentru trei zile. După calendarul vechi, era Sfântul Nicolae. După ce am vizitat un părinte pe care îl chema Nicolae, am hotărât să mergem şi la Părintele Paisie. Era pentru a treia oară când mergeam să-l vizităm. Din păcate, primele două dăţi nu am putut să-l văd, deoarece prima oară avea foarte multă lume, iar a doua oară mi s-a spus că lipsea. De data aceasta însă, Dumnezeu ne-a binecuvântat să mergem şi să-l întâlnim.

Când am ajuns la Colibă, nu era nimeni şi am bănuit că Stareţul lipseşte. După ce am stat şi ne-am ospătat cu cele pe care le avea pe tava de zinc – portocale şi mandarine – şi am băut apă de la robinetul de acolo, ne-am sculat să plecăm. Atunci uşa s-a deschis şi cu toate că toţi patru eram îmbrăcaţi civil, l-am auzit pe Stareţ spunând:

– Bine aţi venit, băieţi! Bine aţi venit, măi aviatorilor!

Când am auzit acestea ne-am pierdut, ne uitam unul la altul şi nu ne credeam urechilor cum a fost cu putinţă să ne recunoască Stareţul fără să purtăm uniformă. Am intrat cu multă bucurie în chilia lui sărăcăcioasă, ne-am aşezat pe o bancă şi am discutat o oră şi jumătate.

Am început cu subiecte militare. Am vorbit şi despre aviaţia noastră de război, despre avioanele care zburau şi îl deranjau pe Stareţ în timpul rugăciunii. Am vorbit apoi despre politică, am vorbit despre Dumnezeu, am vorbit despre foarte multe lucruri. Când însă am ajuns la Macedonia, subiectul cel mai arzător, Stareţul ne-a spus că sfârşitul acestei probleme nu va fi în paguba noastră, nici în folosul nostru.

Ne-a făcut o impresie grozavă atunci când ne-a spus că unii au pus nişte oameni să-l omoare. Motivul pentru care făcuseră aceasta era faptul că acţiunile sale legate de unele chestiuni importante stricau planurile anumitor puteri şi de aceea voiau „să-l scoată din joc”. Au plătit trei ucigaşi ca să meargă în Sfântul Munte şi să-l omoare. Dar Stareţul a înţeles aceasta şi în ziua în care aveau să meargă la el, s-a rugat, s-a îmbrăcat cu schima şi analavul şi îi aştepta. Când aceia au ajuns, le-a spus:

– Bine aţi venit, voinicilor! Mormântul îl am pregătit. Nu o să vă osteniţi. Vă rog numai atât, ca după ce mă veţi omorî, să aruncaţi peste mine câteva lopeţi de pământ ca să nu rămân în mormânt neacoperit.

Aceia însă, auzind acestea, s-au făcut galbeni ca ceara, au lăsat armele şi au rupt-o la fugă. Atunci Stareţul a mulţumit lui Dumnezeu pentru că i-a prelungit viaţa.

Părintele H. ne-a povestit că, odată, un mirean, care nu credea că în zilele noastre se mai fac minuni, l-a vizitat pe Stareţul Paisie. Acesta a depistat boala lui şi îndată i-a dat şi tratamentul.

– Ia această cutie, i-a spus, şi serveşte pe închinători.

Erau vreo doisprezece închinători acolo, iar în cutie erau numai trei prăjituri. Atunci acela s-a întors către Stareţ şi i-a spus:

– Dar, Gheronda...

– Fă cum ţi-am spus şi ia şi tu o prăjitură! i-a spus din nou cu blândeţe.

Acela, făcând ascultare, i-a servit pe toţi, iar la urmă a luat şi el o prăjitură. Când s-a uitat în cutie a văzut că mai erau în ea trei prăjituri. Atunci Stareţul i-a spus:

– Nimic nu este cu neputinţă la Dumnezeu.

A. K., Tesalonic

Pe Stareţul Paisie l-am cunoscut în 1975, când am mers pentru prima dată în Sfântul Munte. Atunci nu ştiam că este un om harismatic. Am mers la el, am luat binecuvântarea sa şi am plecat la Sfânta Mănăstire Stavronikita. După mai multe zile, i-am auzit pe unii spunând multe lucruri minunate despre Părintele Paisie şi i-am întrebat:

– Despre cine vorbiţi? Despre Stareţul la care am mers?

Mi-a făcut însă o deosebită impresie felul în care ne privea. Avea o privire pătrunzătoare. De atunci am început să merg regulat în Sfântul Munte împreună cu părintele meu duhovnicesc.

La aproape două luni mergeam în Sfântul Munte la Părintele Paisie. Simţeam nevoia să stau puţin lângă el, chiar dacă nu vorbeam nimic. El însă totdeauna avea ceva să ne spună. Fără să-l întrebăm, el cunoştea problemele noastre.

Se referea adeseori la problemele naţionale. Ne spunea să nu avem prea multă încredere în politicieni. În repetate rânduri ne spunea despre Constantinopol că-l vom lua, că ni-l vor da. Ceva se aprinde între turci şi ruşi. Aceştia din urmă vor coborî şi vor ocupa Constantinopolul. După aceea, vrând nevrând îl vor da Greciei. Noi vom fi spectatori la acest război. Apoi l-am întrebat:

– Cum vom ţine sub control lucrurile în Constantinopol, cu atâta lume care se află în el?

– Nu te îngrijora. Astăzi în Constantinopol există foarte mulți care nu sunt turci, aşa cum credeți voi, şi care vor colabora cu noi. Nici nu va fi nevoie de mulți greci ca să avem controlul Constantinopolului. Mulți dintre cei de acolo sunt creştini în ascuns.

Cu mulți ani înainte de războiul din Kosovo, ne spunea:

– Ceva fierbe acolo în Kosovo.

Referindu-se la subiecte naționale, spunea:

– Să votați pe cel care vedeți că este mai bun, pe cel care iubeşte mai mult pe Dumnezeu şi patria. Pe unul ca acesta să-l votați.

Atunci când l-am cunoscut pe Părintele Paisie aveam doi copii. Acum avem patru copii, născuți toți prin cezariană. Când aveam doi copii, Starețul ne spunea să mai facem unul. Dar eu i-am spus:

– Părinte, cum să mai facem un copil de vreme ce femeia mea are probleme de sănătate?

– Lasă-i pe doctori să spună ce vor. Voi trebuie să faceți încă un copil. Dumnezeu vrea să faceți şi veți face.

Când femeia mea a auzit aceasta, deşi mai înainte se temea, a primit mult curaj din cuvintele Starețului.

Şi astfel am făcut al treilea, apoi şi al patrulea copil.

Medicii ne spuneau:

– Ce faceți? Sunteți nebuni? Este exclus să mai faceți copii. Nu ne luăm nici o răspundere dacă veți mai face. Plecați! Veți muri amândoi, şi copilul şi tu, îi spuneau soției mele.

Noi însă râdeam, căci Starețul ne spusese că nu va exista nici o problemă. Şi, într-adevăr, toate au mers bine. Ne-au acoperit dragostea şi binecuvântarea lui. Atunci când a venit acasă la noi, soția mea l-a întrebat:

– Părinte, cum să mă mântuiesc?

– Să te ții de poala Maicii Domnului! i-a răspuns. Adică cu desăvârşită încredere, ca aceea pe care o are un copil în mama sa.

Odată, un creştin din Patra l-a întrebat pe Stareț:

– Gheronda, ce să-i spun fratelui meu, Panaghiotis?

– Ce mai face Panaghiotis?

– Merge bine, slavă lui Dumnezeu.

– Nu merge bine, a spus Starețul.

– Cum nu merge bine, de vreme ce a prins demaraj bun?

– Măi, copile, acesta nu este demaraj. El are „roți pătrate".

După ce a plecat acela, l-am întrebat pe Stareț:

– Gheronda, iertați-mă, dar ce înseamnă „roți pătrate"?

– Dumnezeu ne-a dat o minte „rotundă", dar noi deşteptii o facem „pătrată". Pe toate le ştim. Cu logica noastră „pătrată" vrem să le rezolvăm pe toate. (Adică cu o logică care nu lasă loc să lucreze şi Dumnezeu).

Odată, am mers la Stareț cu fiul meu care era în anul doi de liceu. Copilul voia să se ocupe cu turismul. Era mai mic de statură decât copiii de vârsta lui. De îndată ce Starețul ne-a văzut, a strigat de departe:

– Bine ai venit, arhitectule! Măi, măi, văd un arhitect atât de înalt, încât ajunge până la al doilea etaj fără schele!

Am luat binecuvântare de la el şi i-am spus despre cele la care se gândea copilul să facă în viitor. Starețul însă nu a spus nici da, nici nu. Mai târziu, copilul şi-a schimbat părerea şi a devenit arhitect. Şi desigur, a crescut foarte mult.

Altă dată, într-o seară pe la 11.30, am simțit o dorință puternică de a-l vedea pe Stareț. Am telefonat la trei prieteni şi am hotărât ca a treia zi să intrăm în Sfântul Munte. Aşa am şi făcut. După ce l-am văzut, seara am coborât la chilia Sfântului Ioan Teologul, la părintele Grigorie, ca să luăm parte la priveghierea ce se săvârşea acolo. A început privegherea, iar eu m-am aşezat în spate într-o strană. După puțin, văd că vine Părintele Paisie şi stă într-o strană în partea stângă, cu două rânduri mai în față. L-am văzut pe toată durata privegherii. Spre sfârşit însă s-a ridicat şi a plecat. A doua zi în corabie le-am spus celorlalți:

– De ce oare Starețul nu a stat până la sfârşit la priveghere, ci a plecat devreme?

– Care Stareț?

– Părintele Paisie. A fost la priveghere, dar nu a stat până la sfârşit.

– Nu a fost la priveghere, au spus aceia. Nu a venit.

– Ba a fost, am insistat eu.

– Nu a fost, căci noi nu l-am văzut.

Mai târziu, când l-am întrebat pe duhovnicul meu despre aceasta, mi-a spus:

– Starețul a venit datorită dorinței tale arzătoare de a-l vedea. Pentru tine a venit şi l-ai văzut numai tu. Nu a venit pentru ceilalți, căci nu l-au văzut.

Despre copii, Starețul spunea:

– Nu-i constrângeți, nu-i siliți prea mult!

Şi repeta exemplul cu copăcelul.

– Copăcelul îl legăm cu atenție de țăruş, cu o sfoară sau cu o ață de bumbac, ca să nu se rănească. Şi lăsăm sfoara slobodă ca să poată creşte. La fel şi cu copiii, să-i luați cu binişorul atunci când sunt mici.

Apoi mai spunea să-i ținem pe copii lângă noi cu dragoste, nu cu sila, să-i învățăm să aibă o viață liturgică, să-i învățăm ce înseamnă părinte, ce înseamnă spovedanie.

– Mai târziu, când vor creşte mari, le vor rămâne cele pe care le-au învățat atunci când au fost mici, spunea Stareţul.

Adeseori spunea şi exemplul cu arcul de la ceas:

– Nu întoarceți ceasul până la capăt ca nu cumva să se rupă arcul! Tot aşa şi cu copiii. Când vedeți că fac mai mult de silă, slăbiți strânsoarea.

Atunci când unii îi spuneau despre copii lor mai mari că s-au abătut de la calea cea dreaptă şi fac necuviințe, el le zicea:

– Nu vă mâhniți. Acesta este noroi. El nu face rău în profunzime, deoarece lăuntrul lor este emailat şi nu rugineşte. Cândva se va spăla uşor acest noroi, căci nu a pricinuit rugină.

De la copii, Stareţul avea pretenția ca ei să arate mult respect față de părinți, oricum ar fi ei. Iar dacă sunt morți, le cerea să facă multă rugăciune pentru ei, precum şi pentru toți cei adormiți.

– Cu rugăciunea le dăruiți o „limonadă", spunea el. Să vă faceți timp şi pentru rugăciunea pentru cei morți, căci ei nu pot face nimic. Cei vii pot face.

De asemenea, accentua ca pentru cei adormiți să facem multă milostenie.

– Când miluiți pe cineva, spunea el, să-i spuneți pentru cine o faceți, ca luând acela milostenia, să spună: „Dumnezeu să-l ierte!". Şi dacă spune aceasta cu toată inima, Dumnezeu o va socoti.

Ca să fie ajutați cei adormiți, spunea:

– Să duceți prescuri la biserică şi să dați numele celui adormit pentru a fi pomenit de preot la Sfânta Proscomidie. De asemenea, faceți parastase şi trisaghioane. Trisaghionul simplu, fără Sfânta Liturghie, ajută foarte puțin. Lucrul cel mai bun pe care îl putem face sunt sărindarele, care, şi ele, este bine să fie însoţite de milostenie.

Pentru pruncii care „pleacă" în urma avorturilor, îi se ardea sufletul. Cândva a avut o vedenie. Se făcea că se afla pe un câmp. De o parte era un lan de grâu şi se auzeau psalmodii îngereşti, iar de cealaltă parte era o prăpastie, din care se auzeau vaiete, un vuiet mare şi glasuri de copii. Acolo erau copiii omorâţi prin avorturi, care nu puteau face nimic pentru a se mântui. După această vedenie, spunea adeseori:

– Luaţi aminte şi rugaţi-vă! Mai bine este pentru o mamă să nască copilul, să-l boteze şi apoi să-l omoare, decât să-l omoare înainte de a-l naşte.

Altă dată, mi-a spus că l-a văzut pe îngerul său păzitor. Aşa cum stătea în chilia sa, i-a apărut îngerul de la mijloc în sus. Era atât de frumos, încât privea ţintă la el şi zâmbea.

Odată a făcut rugăciune pentru toată lumea, pentru toate fiinţele, chiar şi pentru diavolul, ca Dumnezeu să-i miluiască pe toţi. Dar, de îndată ce s-a întors, l-a văzut pe diavolul scoţându-i limba şi zeflemisindu-l.

De la duhovnicul meu am auzit următoarele:

Când Stareţul locuia la Coliba „Sfânta Cruce" de lângă Mănăstirea Stavronikita, l-a văzut pe diavolul ca pe un arap uriaş, care stătea în afara chiliei sale. Fireşte, nu s-a înfricoşat, ci a făcut semnul Crucii, iar acela a pierit cu zgomot.

Apoi el spunea că dacă lumea ar şti cât de scârbos şi de murdar este diavolul, toţi s-ar întoarce de la el.

Altă dată, la Mănăstirea Sfântului Ioan Botezătorul de la Metamorfosi – Halkidiki, au adus o femeie îndrăcită care striga şi urla. Duhovnicul meu a mers cu sfintele moaşte şi a însemnat-o în chipul Crucii, dar aceea a strigat:

– Pleacă de aici, casapule! Mâinile tale sunt pline de sânge.

Părintele tocmai terminase Sfânta Liturghie. Apoi m-a strigat – în acea zi se întâmplase să fiu în mănăstire – şi mi-a spus să merg repede la Mănăstirea Suroti, să-l aduc pe Părintele Paisie, care se afla în acea vreme acolo. Am luat maşina şi am alergat ca fulgerul până la Suroti. Când m-a văzut, Părintele Paisie m-a întrebat:

– Ce vrei, măi băiete?

– Părintele G. a spus să veniți la mănăstire. Se află acolo o îndrăcită şi face mare tărăboi.

– Aa, de asta ai venit, binecuvântatule! Nu merg nicăieri. Spune-i Părintelui G. să o însemneze în chipul Sfintei Cruci şi se va face bine.

– Dar mi-a spus...

– Fă aşa cum ți-am spus! Hai, mergi cu bine!

I-am sărutat mâna şi am plecat. Când am ajuns la mănăstire, femeia deja se liniştise. Atunci l-am întrebat pe Părintele G.:

– Părinte, de ce oare nu a vrut Stareţul să vină?

– Dacă ar fi venit, toți ar fi spus că a venit Părintele Paisie şi a făcut minune. Ca să evite acest lucru s-a rugat de acolo.

Stareţul îşi dădea seama imediat dacă vreun bolnav avea vreo problemă psihică sau diavol.

Părintele Paisie a spus odată că voieşte ca toți cei pe care îi iubea să aibă ispite, ca să se mântuiască prin răbdare.

– Nu îi plânge pe aceştia (care au ispite)! îmi spunea (desigur, nu pe cei care au ispite din pricina lor).

Atunci, căinându-mă pentru faptul că nu aveam ispite, l-am întrebat:

– Gheronda, pe mine, care nu am ispite, nu mă iubeşte Dumnezeu?

– Ce spui, binecuvântatule? Tu pe toate problemele lumii le-ai făcut ale tale şi tot timpul vii aici cu problemele altora. Mai vrei ca Dumnezeu să-ți mai dea şi altele? Pe tine te doare pentru toți.

Timpul a trecut şi mi-au venit şi mie probleme. Am gustat din toate. Într-adevăr, pentru o perioadă de timp i-am îmbrățişat, după puterea mea, pe toți şi Dumnezeu m-a ferit de ispite.

Altă dată, un elev de la Athoniadă[24] avea ulcer şi s-a dus la Părintele Paisie.

– Vino-ncoace, Gheorghiță! l-a chemat de îndată ce l-a văzut, deoarece îl cunoştea pe acel copil. L-a băgat înăuntrul chiliei sale, a luat moaştele Sfântului Arsenie, l-a însemnat cu ele în chipul Crucii peste stomac şi îndată s-a vindecat. De atunci nu l-a mai supărat stomacul niciodată.

Atunci când cineva dintre noi avea vreo boală gravă, Stareţul recomanda:

– Atât bolnavul, cât şi cei apropiați lui, cu toții să înceapă să se roage. Să-i înştiințați pe toți frații şi să înceapă să facă rugăciune, rugăciune din inimă. Să încredințăm problema lui Dumnezeu. Şi de atunci înainte, Domnul va hotărî ce se va întâmpla cu el. Şi atunci, fie de se va face bine, fie de va pleca, aceasta va fi voia lui Dumnezeu. Iar dacă nu vom face rugăciune, boala va evolua potrivit legilor fireşti. În cazul cancerului, evoluția firească a bolii este ca în câteva luni să vină moartea. Dacă însă ne vom ruga, atunci va interveni Dumnezeu şi, ori de se va face bine, ori de îl va lua la El, aceasta va fi spre folosul sufletului său. De aceea, atunci când ne rugăm, nu trebuie să ne mâhnim de rezultat, adică în cazul în care bolnavul nu se face bine, deoarece aceasta va fi potrivit voii lui Dumnezeu. Însă, atunci când nu facem rugăciune, Dumnezeu îngăduie, adică Se retrage într-o margine (şi Stareţul a făcut o mişcare, ca şi cum te dai la o parte pentru a trece cineva) şi lasă legile naturale să acţioneze singure.

---

[24] Seminarul Teologic din Sfântul Munte Athos.

În 1993, sora mea a murit în accident de maşină. După aceea, am mers la Stareţ şi mi-a spus:

– Nu te mâhni. Ea a urcat acum în „tren". Nu mai latră câinii la ea (se referea la vămile din văzduh). Dacă te urci în „tren", nu mai eşti în primejdie. Câinii de afară nu-ţi mai pot face nimic. A plecat, las-o acum! Nu te mâhni!

Astfel m-am liniştit.

Odată, cineva i-a spus:

– Gheronda, fă rugăciune deoarece cutare pereche s-a despărţit.

Stareţul nu-i cunoştea. În acele zile s-a întâmplat să mergem noi la Coliba sa. De îndată ce am ajuns la el, ne-a spus:

– Ah, eu sunt de vină.

– De ce? l-am întrebat.

– Iată, pentru că s-au despărţit cutare.

– Dar îi cunoaşteţi?

– Nu, nu-i cunosc.

– Atunci de ce sunteţi vinovat Sfinţia Voastră?

– Eu sunt vinovat, deoarece dacă aş fi avut îndrăzneală la Dumnezeu, rugăciunea ar fi fost auzită şi aş fi făcut mult mai multă rugăciune, aceşti oameni nu s-ar fi despărţit. I-ar fi acoperit rugăciunea.

În toate el era vinovat. Pentru orice rău se întâmpla pe pământ, el era cel vinovat. Aşa sunt sfinţii.

În timpul nopţilor stătea în picioare. Am văzut în chilia sa funia care era agăţată de tavan. Se lega cu ea ca să nu cadă la pământ din pricina statului mult în picioare şi se ruga. Îşi chinuia trupul. Sângele îi cobora în picioare. Începea rugăciunea de îndată ce se înnopta şi o termina cu puţin înainte de a răsări soarele. După puţin începeau să vină vizitatorii, care îl ţineau toată ziua. Iar noaptea se ruga pentru ei şi pentru toată lumea.

De atunci de când l-am cunoscut, Stareţul fusese mereu bolnav, dar nici nu spunea şi nici nu o arăta. Suferea mereu de dureri de cap. De multe ori îşi punea un plasture pe cap, iar pe deasupra trăgea fesul ca să nu se vadă. Suferea foarte mult, dar primea această durere fără să murmure.

Odată, am mers împreună cu duhovnicul meu, Părintele G., în Sfântul Munte şi am trecut şi pe la Schitul Cavsocalivia. Acolo un monah ne-a dat o bucăţică de lemn de la Sfântul Maxim Cavsocalivitul şi ne-a spus:

– Dacă aveţi dureri de cap, puteţi pune lemnişorul în puţină apă, după care să o beţi.

Am luat amândoi câte o bucăţică din acel lemn. Părintele G. a făcut aşa cum i-a spus monahul şi îndată i-a trecut durerea de cap. Când am mers la Stareţ, Părintele G. i-a spus despre medicamentul pentru durerea de cap.

– Măi, binecuvântatule, Dumnezeu ţi-a dat o binecuvântare – durerea de cap – şi tu ai aruncat-o! Ai pierdut binecuvântarea durerii de cap.

Stareţul vedea toate bolile ca pe nişte binecuvântări. Se ruga pentru toţi ca să se vindece şi pe mulţi îi făcea bine cu rugăciunea sa, numai pe sine nu. Şi nu numai că nu cerea să se tămăduiască, ci şi lua asupra sa bolile celorlalţi. De multe ori l-am auzit spunând:

– Dumnezeul meu, dă-mi mie boala aceluia!

Altă dată, am mers la Stareţ cu un oarecare prieten al meu din Tesalonic. Femeia lui avea cancer. Făcuse chimioterapie, îi căzuse părul.

– Nu te teme, i-a spus Stareţul, femeia ta nu va păţi nimic.

– Dar medicii au spus...

– Femeia ta nu va păţi nimic, a repetat Stareţul. Iată, ia această cruce.

Atunci i-a dat o cruce din cele pe care le făcea la presă, ca să o poarte femeia lui. Şi într-adevăr, Teodora – aşa se numea – nu a păţit nimic, ci a făcut copii, are şi nepoţi şi încă mai trăieşte.

În ultima perioadă a vieţii sale Stareţul suferea foarte mult. Se pare că, potrivit spuselor medicilor, avea o durere continuă de intestin, colică continuă. Pe deasupra, mai era şi durerea de cap pe care o avea mai de demult. Odată nu-l durea capul şi i-a spus duhovnicului meu:

– Părinte G., ce bine este să nu te doară capul!

Foarte rar nu-l durea. De treizeci şi cinci de ani de când duhovnicul meu îl cunoştea, avea o permanentă durere de cap. Odată, când cancerul din intestin se agravase şi începuse hemoragia, mi-a spus:

– La fiecare sfert de oră merg la toaletă şi scot un păhărel de sânge.

Spunea acestea fără să se plângă. Iar apoi începea să glumească.

Un fiu duhovnicesc al Părintelui Isaac a aflat că au ieşit nişte medicamente noi, care completează fierul din sânge. Le-a cumpărat şi a mers în Sfântul Munte la Stareţ.

– Gheronda, acestea sunt nişte medicamente cu fier, care nu vatămă. Sunt cele mai noi.

– Ce spui, binecuvântatule? De ce să iau fier? Ca să ruginească toate cele dinlăuntrul meu?

Deşi pierdea atât de mult sânge, nu lua medicamente pentru restabilirea lui. Se lăsase cu totul în mâinile lui Dumnezeu, iar nu ale oamenilor. Avea şaptezeci de ani. Adeseori spunea despre vârsta sa:

– Ce spune psalmul? *„Zilele anilor noştri sunt şaptezeci de ani... şi ce este mai mult decât aceştia, osteneală şi durere”*. Până la şaptezeci este bine, de aici încolo este necaz.

Şi Stareţul a adormit exact la vârsta de şaptezeci de ani. Parcă ar fi spus-o pentru sine.

Stareţul spunea: „În chestiunile de credinţă şi în cele naţionale să fiţi neclintiţi şi severi. Cu acestea nu se fac tocmeli”. Celor începători în viaţa duhovnicească le recomanda să citească Vieţile Sfinţilor.

Odată mi-a dat o bucată destul de mare din moaştele Sfântului Arsenie. Mi-a dat şi una mică, pe care am pus-o în maşină. Într-o iconiţă cu Maica Domnului a făcut o gaură cu burghiul, a pus sfintele moaşte înăuntru, iar pe deasupra a închis-o cu ceară curată.

– Aceasta pune-o în maşina ta, mi-a spus.

La un moment dat, am avut un accident cu maşina. M-am lovit, iar când mi-am revenit şi am deschis uşa, am văzut iconiţa la picioarele mele. Am luat-o, am sărutat-o şi am spus: *„Slavă Ţie, Dumnezeule!”* Şi mulţumeam Sfântului Arsenie care m-a păzit şi nu am păţit nimic. Maşina se stricase de tot şi de aceea am luat alta.

Altă dată m-am învrednicit de o binecuvântare foarte mare. A fost cea mai mare din viaţa mea. La

Panaguda, unde Stareţul se mutase de curând de la Cinstita Cruce, era nevoie de o fereastră.

– Ia măsura şi vom vedea cum o vom face! Mi-a spus el.

După ce am luat măsura i-am spus:

– Gheronda, nu-ţi face griji, am s-o fac eu. Voi găsi o modalitate să o trimit.

Într-adevăr, am făcut fereastra din fier, am pus-o pe portbagajul maşinii şi am adus-o în Sfântul Munte. În acea zi ploua foarte tare. Ploaie, nu glumă! Pe atunci, în Sfântul Munte era numai un autobuz cu scară deasupra pentru bagaje. La început, şoferul autobuzului nu voia să o ia. Dar, după mai multe rugăminţi, am urcat-o deasupra. Am ajuns la Careia. De aici am luat-o în spate şi am pornit prin ploaie şi noroi spre Panaguda. Eram ud leoarcă din pricina ploii şi a transpiraţiei. Am ajuns la Colibă şi l-am strigat pe Stareţ. Când a ieşit şi m-a văzut a exclamat:

– Doamne miluieşte! De ce ai făcut aceasta? Vino repede înăuntru! Pune fereastra acolo la perete!

Când am intrat în chilia sa, m-am simţit ca în rai. Bucuria şi mângâierea pe care le-am simţit atunci nu le voi uita niciodată. La intrarea în arhondaric, în partea stângă, exista un divan din scânduri. Mi-a spus să mă întind acolo şi m-a învelit cu mai multe pături, după ce mai înainte îmi dăduse nişte haine să mă schimb. Apoi a plecat şi m-a lăsat vreo douăzeci de minute. După ce a revenit, am început să discutăm fără să fim stingheriţi de cineva, deoarece toată ziua aceea a plouat şi nu a venit nimeni la el. Eu însă mă aflam în altă lume. Trăiam o stare pe care n-o mai trăisem vreodată. O astfel de bucurie nu simțisem niciodată în viața mea. Starețul stătea lângă mine şi mă mângâia pe cap spunându-mi:

– De ce ai făcut lucrul acesta?

Eu însă făcusem aceasta pentru a dobândi binecuvântarea Starețului.

Odată, când mă aflam la Coliba sa, a înțeles că vreau ceva de la el. Atunci mi-a dat fesul său, pe care îl păstrez acasă la loc de mare cinste. Avea şi fire din părul Starețului. Le-am luat şi le-am amestecat cu ceară curată. Le consider o mare binecuvântare.

Timp de douăzeci de ani m-am învrednicit să primesc sfaturile şi binecuvântările Starețului. Iar acum, după adormirea sa, când merg la Suroti şi îngenunchez la mormântul său şi îi vorbesc, simt că mă aude aşa cum mă asculta atunci când era în viață.

Ierodiaconul Serafim, Sfânta Mănăstire Hilandar, Sfântul Munte Athos

Când locuiam la Careia, la Tipicarion – chilia sârbească unde a trăit Sfântul Sava, primul episcop al Serbiei – care se află alături de Protaton, a venit un student la Teologie din Serbia şi m-a rugat să mergem împreună la Părintele Paisie. Până acolo ajunsese faima Părintelui Paisie şi mulți veneau să-l vadă şi să ceară sfaturi de la el. Coliba Starețului era cam la jumătate de oră de Careia.

Am mers şi ne-a primit îndată în chilia sa. Tânărul stătea la îndoială, neştiind dacă trebuie să continue studiile, să se facă preot de mir sau monah şi de aceea voia să ceară sfatul Starețului. Şi a făcut aceasta deoarece a auzit că Starețul avea harisma înainte-vederii şi aştepta să-i rezolve problema. Mi-a făcut însă o deosebită impresie faptul că Stareţul nu a vrut să-i spună concret ce cale să urmeze, ci i-a spus numai câteva cuvinte de mângâiere. Tânărul era foarte emoţionat şi plângea, deoarece a înţeles că a venit la un om sfânt. Aştepta însă un răspuns clar despre viitorul său. Atunci Stareţul i-a spus:

– De la tine Dumnezeu vrea să fii un bun creştin. Ce vei face după aceea depinde de tine. Fie că trăieşti ca monah, fie căsătorit, Dumnezeu vrea să fii un creştin bun. Dumnezeu nu sileşte pe nimeni ca să facă una sau cealaltă.

Monahul Marcel, Sfânta Mănăstire Karakalu, Sfântul Munte Athos

Harul luminător şi de viaţă făcător al Preasfântului Duh, care se află din belşug în Biserica noastră Ortodoxă, descoperă mereu oameni sfinţi, care prin lucrările şi învăţăturile lor îi ajută pe creştinii nevoitori să călătorească cu mai mult curaj şi siguranţă pe calea mântuirii.

Sfântul Munte, Grădina Maicii Domnului, păstrează de veacuri nealterată tradiţia Bisericii noastre Ortodoxe. Această tradiţie vie a Sfântului Munte este atât de dinamică şi lucrătoare, încât înrâureşte şi preschimbă sufletele închinătorilor ce vin aici. Sfântul Munte exprimă viaţa Bisericii noastre Ortodoxe. El este locul unde se săvârşeşte virtutea, în mănăstiri, schituri şi chilii pustniceşti. El este locul unde se trăieşte viaţa evanghelică, care este esenţa tradiţiei noastre. El este locul unde se săvârşeşte lucrarea şi contemplarea mistică, prin care mintea se curăță, se luminează și se desăvârșește.

Mulți părinți aghioriți, după ce și-au curățat inima și au trecut stadiul iluminării, au ajuns la îndumnezeire. Și astfel, după ce au ajuns organe ale dumnezeiescului har, a venit și vremea să vorbească și să povățuiască poporul cel credincios al lui Dumnezeu. Un astfel de părinte purtător de duh a fost și Starețul Paisie. El a fost un adevărat monah aghiorit, un continuator al tradiției mistice și ascetice, un reprezentant autentic al petrecerii monahale athonite și, în general, un fiu adevărat al Bisericii noastre Ortodoxe.

Mulți părinți aghioriți contemporani au fost împodobiți cu diferite harisme. Duhul Sfânt este împărțitorul tuturor darurilor dumnezeiești. Fiecare om este o personalitate diferită și irepetabilă, deoarece primește de la Dumnezeu, potrivit înțelepciunii și purtării Sale de grijă, diferiți talanți sau daruri, pe care trebuie să îi lucreze și să îi înmulțească. Prea Sfântul Duh, ținând cont de particularitățile fiecărui suflet îi dăruiește anumite daruri ce se potrivesc fiecăruia. Iar sufletul, nevoindu-se cu ajutorul harului lui Dumnezeu, cultivă și înmulțește talanții care i s-au dat și astfel dobândește un caracter specific în cadrul plinătății ortodoxe a Bisericii noastre.

Și Starețul Paisie a avut particularitatea sa. Ceea ce îl distingea pe Stareț după smerita mea părere, era învățătura sa despre gânduri. El era dascălul care punea în ordine gândurile închinătorilor și aducea pace în sufletele lor. Învățătura sa era următoarea: „Să aveți gânduri bune”. Nu există un ajutor mai mare decât acela de a pune ordine în gândurile unui suflet. Cu ajutorul harului Preasfântului Duh intervenea în mintea, inima și sufletul închinătorului chinuit şi, uşor şi fără zgomot, dar radical, îi schimba starea lăuntrică.

Coliba sa a devenit o universitate în aer liber, iar buturugile aranjate în cerc au constituit un minunat amfiteatru. Panaguda a devenit loc de pelerinaj spre care se îndreptau închinători din toată lumea ca să primească binecuvântarea Stareţului şi să-i ceară sfatul. Iar despre aceasta dă mărturie poteca ce duce la Coliba sa. În afara curţii Colibei curge apă limpede, iar alături se află o cutie cu dulciuri deasupra căreia scrie: „Este binecuvântare să mâncaţi". Să avem binecuvântarea lui!

Stareţul primise binecuvântare de la Maica Domnului să odihnească sufletele oamenilor. Era un izvor nesecat care adăpa pe fiecare călător chinuit de problemele vieţii sale. Ne-a lăsat cărţile sale în care stă scrisă toată învăţătura sa, ce oferă răspunsuri la întrebările fiecărui creştin nevoitor.

Odată l-am întrebat dacă cunoaşte ceva despre pustnicii goi care locuiesc în vârful Atonului. Iar el mi-a răspuns:

– Mai demult, călugării din Sfântul Munte cunoşteau multe întâmplări legate de aceşti pustnici goi. Noi însă de multă vreme nu am mai auzit ca cineva să-i fi văzut. Atunci când mă aflam la Sfânta Ana, eu am întâlnit pe cărarea pe care mergeam un pustnic gol. Avea agăţată la gât o cutiuţă mică metalică în care ţinea Sfânta Împărtăşanie. Înainte de a apuca să-i vorbesc, el mi-a spus: „Ai pierdut cărarea. Ia-o pe aici ca să ajungi mai repede acolo unde voieşti". Am rămas uimit la vederea acestui om sfinţit. Am luat binecuvântarea sa şi am plecat. O să-ţi mai spun o întâmplare. Odată, stăteam aici, unde sunt acum buturugile, şi discutam cu închinătorii. În acea vreme a venit un monah şi, ca să nu mă întrerupă, s-a aşezat într-un loc mai ferit ca să nu-l vadă închinătorii. După ce a plecat lumea şi am rămas singur, a venit la mine şi m-a îmbrățişat. L-am îmbrățişat şi eu şi ne-am dat unul altuia sărutarea în Hristos. Am văzut că fața lui strălucea şi am înțeles că monahul acesta avea har. Atunci acela mi-a spus: „Părinte Paisie, sunt foarte flămând. Trăiesc prin peşteri şi mă ocup numai cu rugăciunea. Nimic altceva nu fac. Din când în când merg pe la mănăstiri şi iau puține alimente, puțină pâine. Acum însă sunt flămând. Nu am mâncat de multe zile şi te rog să-mi dai ceva". Auzind acestea, îndată i-am pregătit ceea ce aveam. Când a terminat de mâncat, mi-a povestit ceva din viața lui şi am înțeles că era foarte sporit în rugăciunea minții.

După aceea, părintele a încheiat:

– Există unii monahi care trăiesc nevăzuți. Nimeni nu-i cunoaşte. Din când în când se arată, lucrează pe undeva, primesc puțină pâine şi iarăşi dispar în peşteri. Aceşti monahi ascunşi se nevoiesc în acest mod, ca şi acela pe care l-am văzut cu ochii mei.

Psomiadis Apostol (tetraplegic) şi Maria (soţia lui), Tesalonic

Apostol: Pe Starețul Paisie l-am cunoscut în noiembrie 1986. Părintele Sava Kenanidis ne-a spus odată că se face priveghere la Suroti, la Mănăstirea Sfântului Ioan Teologul. Deoarece am o problemă serioasă de sănătate – sunt tetraplegic de pe urma unui accident de maşină suferit în 1983 – şi deplasarea mea este dificilă, am luat un taxi şi am mers împreună cu soția mea la priveghere. Copiii erau mici și nu i-am luat cu noi. La mănăstire am ajuns în amurg.

La puțin timp după începerea privegherii a venit o monahie și m-a luat afară spunându-mi că Starețul vrea să mă vadă. Am ieșit încet și cu multă greutate afară, și după două minute a apărut Starețul Paisie înaintea mea, fără să-mi dau seama de unde a venit. Era însoțit de o călugăriță, care mi-a spus:

– Este Părintele Paisie.

Atunci am început să plâng cu suspine și să mă zbat în cărucior. Însă Starețul mi-a spus:

– Nu plânge! Nu te mâhni! Vei merge.

A fost mișcat și Starețul de starea în care mă aflam, pentru că aveam multe probleme în 1986, la începutul invalidității mele. Mi-a spus că după priveghere mă va vedea din nou în cămăruța care era folosită pentru spovedanie. Am intrat din nou în biserică, iar când s-a terminat privegherea am intrat în acea cameră. Lumea alerga în jurul său ca să ia binecuvântare de la el, dar Starețul le-a spus:

– Apostol are mai mare nevoie decât voi și trebuie să vorbească cu mine. Voi mă puteți vedea și altă dată.

Și astfel Starețul a intrat în cameră și s-a așezat în genunchi pe pat. Eram numai noi doi și am vorbit multă vreme. Am făcut un fel de mărturisire. Eu vorbeam mai mult și Starețul asculta. I-am spus despre viața mea, despre familia mea, despre trăirile mele, despre felul în care s-a petrecut accidentul. M-a încurajat mult. După aceea a scos de la pieptul său crucea cu lemn din Sfânta Cruce și m-a însemnat cu ea. Mi-a dat apoi și o cruciuliță de lemn.

De atunci, îl vedeam de două ori pe an, în iunie şi în noiembrie. Venea întotdeauna un prieten de-al nostru, Vasile Kalaitzis, ne lua şi mergeam la mănăstire. De fiecare dată Stareţul ne primea cu dragoste şi bunătate. Îi spuneam despre problemele familiale, despre sănătatea mea şi despre sporirea mea. Şi aceasta numai pentru zece minute.

Odată, i-am cerut binecuvântare pentru că aveam să fac o operaţie. L-am întrebat dacă trebuie să o fac sau nu, iar acela mi-a spus:

– Dacă medicii spun că trebuie să o faci, fă-o. Şi, cu ajutorul lui Dumnezeu toate vor merge bine.

Pentru mine şi familia mea aceste cuvinte au fost uşurare, însufleţire şi mângâiere. Aşa se petrecea totdeauna atunci când luam binecuvântare de la Stareţ, până în 1994, când a adormit.

Stareţul îmi spunea totdeauna că plata mea va fi mare de la Hristos. La fel îi spunea şi soţiei mele. Adică, pentru că are grijă de mine şi mă slujeşte înseamnă că îşi va lua „diploma" cu note foarte mari. În fiecare an duceam la el şi pe copiii noştri, Ioan şi Vasilia. Luam binecuvântarea sa. Ne dădea cruciuliţe, metanii... Ne spunea despre boala sa... Când îl întrebam cum se simte, îmi răspundea:

– Ei, copilaşul meu, nu am nimic. Acolo unde voi merge voi fi mai bine.

De multe ori discuta despre probleme naţionale. Îmi spunea:

– Nu te teme! Nu va fi nimic, nu ne vor face nimic. Şi chiar dacă o vor face, aceia se vor afla într-o situaţie mai rea decât noi. Hristos iubeşte ţara noastră. Nu ne va părăsi.

Întotdeauna avea nădejde în Dumnezeu şi credea cu tărie că toate problemele naţionale încet-încet se vor rezolva în favoarea noastră. Atunci când îi aminteam despre ameninţările turcilor, spunea:

– Lasă-i să vorbească. Nu pot să ne facă nimic. Dumnezeu este cu noi. Nu te mâhni. Aceştia, orice ar spune, vor fi întotdeauna într-o situaţie mult mai rea decât a noastră.

Când îi spuneam despre Macedonia, despre G., Stareţul spunea:

– Lasă-l pe acesta să strige. Ce pot să ne facă? Sunt o mână de oameni. Nu se va întâmpla nimic. Singuri se vor potoli.

Cât despre pervertirea tineretului, Stareţul spunea că toate sunt treburile celui viclean. Acesta războieşte tineretul. Progresul, concurenţa, dorinţa de a avea ceva mai bun decât aproapele, vânarea banilor, toate acestea sunt ale ispititorului.

La început aveam răbdare. Cu toate că acest fel de cărucior este o şcoală bună, aduce însă şi supărări şi nervi. Problemele care se creează într-o casă cu copii pricinuiesc la rândul lor stres, situaţii neplăcute, oricâtă răbdare ai face. Iar dacă nu ai nici mâini şi picioare, ca să le foloseşti la nevoie, atunci faci mai multe păcate.

Maria: Îmi aduc aminte că atunci, la Mănăstirea Suroti, când l-am cunoscut pentru prima dată, mâna pe care m-am învrednicit să i-o sărut răspândea bună mireasmă, întocmai cu cea a mirului. Iar aceasta mi-a făcut o deosebită impresie. Mi-a rămas întipărită până acum acea mireasmă. O mireasmă negrăită răspândea Stareţul şi atunci când l-am văzut pentru ultima oară, când se afla pe patul de suferinţă.

Apostol: De fiecare dată când îl vedeam pe Stareț, primeam mult curaj, atât eu, cât şi întreaga mea familie. Iar aceasta ne întărea pentru câteva luni de zile până îl vedeam din nou. Întotdeauna plecam de la el plini de bucurie şi odihniți sufleteşte. Sufletul nostru se uşura de problemele, tulburările şi mai ales de stresul zilnic. Toate acestea erau pentru noi lecții bune, iar pentru copii hrană duhovnicească. Despre copii îmi spunea:

– Nu te mâhni. Ai copii buni. Pe copii Dumnezeu îi creşte. Nu te mâhni! Maica Domnului îi va acoperi.

Maria: Pe Starețul Paisie l-am văzut pentru ultima dată cu două luni înainte de adormirea sa. El însuşi ne-a chemat la el. Înainte însă de a ne chema, mă cuprinsese o dorință nespusă de a-l vedea. Aflasem de la un medic că Starețul era grav bolnav şi nu se putea ridica din pat. Voiam numai să iau binecuvântarea sa. Dar după trei zile o călugăriță ne-a telefonat de la Suroti şi ne-a spus că Starețul voia să ne vadă neapărat în acea zi. Când am ajuns la mănăstire, el vorbea cu soția unui procuror. După puțin timp, a venit singur pe jos şi a intrat în maşină. Era foarte palid şi epuizat. L-a îmbrățişat pe soțul meu, l-a mângâiat, după care ne-a dat binecuvântarea sa. Chipul său era atât de liniştit şi senin, încât ai fi zis că nu simțea durerea, deşi suferea foarte mult. Ne-a spus numai că a avut o hemoragie, care însă nu-l împiedicase să vorbească cu lumea. Apoi ne-a dat multe sfaturi, ne-a spus să rămânem lângă Dumnezeu, „să ne îngrijim de copilaşii noştri, să ținem o legătură strânsă" cu Tainele Bisericii. L-a încurajat mult pe soțul meu. De data aceasta Starețul nu a rămas mult timp cu noi. Călugărița stătea afară şi aştepta.

Starețul a coborât de la noi și a intrat în cealaltă mașină, în care se afla soția procurorului, ce avea scleroză în plăci...

Ieromonahul Haralambie, Chilia Înălțării, Sfânta Mănăstire Filoteu, Sfântul Munte Athos

Atunci când eram la Chilia Burazeri împreună cu Starețul Haralambie (pururea pomenitul egumen al Sfintei Mănăstiri Dionisiu), mergeam din când în când la Părintele Paisie. Odată mi-a spus că Părintele Tihon, starețul Părintelui Paisie, a luat o smochină, a tăiat-o în două și i-a dat-o spunându-i:

– Părinte Paisie, această bucată îți ajunge.

Un consătean de-al meu din insula Imvros a venit odată în Sfântul Munte și a adus niște prăjituri făcute de sora lui pentru mine. Fiindcă pe mine nu m-a găsit la chilie, s-a dus la Starețul Paisie. Nici nu a apucat să ajungă bine la Colibă, că Starețul i-a și spus:

– Ce prăjituri bune face Maria!

– Le-am adus pentru părintele Haralambie, a spus acela, dar nu l-am găsit. Să vă dau câteva?

– Nu, pentru că nu am linguriță.

– Mă duc să vă aduc de la Careia.

– Nu! Nu te duce! i-a spus Starețul și nu a primit prăjiturile.

Fiul acestui consătean al meu l-a văzut odată pe Starețul Paisie ridicat la un metru deasupra pământului.

Odată m-a întrebat:

– Părinte Haralambie, l-ai văzut pe îngerul tău păzitor?

Prin aceasta vrea să spună că monahul trebuie să fie atât de curat, încât să-l vadă pe îngerul său păzitor.

Eu însă i-am răspuns:

– Părinte Paisie, eu sunt foarte păcătos.

Altuia, care făcea multe milostenii, i-a spus că nu ajung numai acestea (ca să se mântuiască), ci trebuie să se şi spovedească la preot.

Fratele începător Mutafis Gheorghe, Sfântul Munte

La Părintele Paisie, care locuia la Coliba „Panaguda", am mers în toamna anului 1990. De îndată ce m-a primit, Stareţul mi-a spus:

– Părinţii tăi te iubesc mult.

Mă certasem rău de tot cu părinţii mei şi relaţiile dintre noi erau foarte tensionate.

– Te iubesc mult părinţii tăi, a repetat Stareţul, dar cum să vă înţelegeţi? Tu asculţi la radio posturi străine, tatăl tău muzică populară, mama ta muzică clasică, sora ta altceva... (adică fiecare lucra pe propria lui „frecvenţă"). Dacă nu veţi întoarce butonul la „frecvenţa" Bisericii, nu vă veţi putea înţelege niciodată.

Apoi mi-a recomandat:

– Să te rupi de anturajele în care te afli, deoarece îţi fac rău. Ai înlăuntrul tău sământă bună, dar anturajele te distrug. Să le tai!

După aceea m-a întrebat dacă am povăţuitor duhovnicesc. Când i-am spus că nu am, m-a îndemnat să caut un duhovnic şi să mă împrietenesc cu tinerii care țin legătura cu Biserica. La sfârşit, mi-a spus:

– Aş putea să-ți spun multe, dar nu le înțelegi acum. Vom vorbi data viitoare. Atunci vei înțelege...

Apoi, ieşind din chilia sa, m-a lovit uşor pe spate, spunându-mi:

– Hai, mergi cu bine!

Am simțit o bucurie nespusă, care a ținut două zile. În acele zile parcă zburam.

Ţiros Haralambie, Tripolis

Când l-am cunoscut pentru prima dată pe Stareţul Paisie, mi s-a întâmplat următorul fapt:

Mi s-a spus că pentru a ajunge la Coliba sa trebuie să merg pe o cărare care o ia la dreapta şi ajunge, prin partea de sus, la poarta din spate. Eu însă am greşit şi am urcat prin partea stângă, unde erau mărăcini şi arbuşti. M-am căţărat pe acolo şi am sărit în curtea Colibei. Apoi am mers şi am bătut la uşă. După puţin a ieşit Stareţul şi m-a întrebat:

– Măi, binecuvântatule, cum ai ajuns aici?

– Iată, am sărit pe acolo.

– Măi, copile, dar nu se face aşa. Acum hai, stai jos! şi mi-a arătat trunchiurile de copaci pe care le folosea drept scaune.

L-am întrebat atunci – era în anul 1982 – despre o legătură ce o aveam cu o fată. Iar el mi-a răspuns:

– Mergi acasă (la Tripoli) şi spune-i fetei: „Ascultă, eu mă voi gândi câteva zile la ce trebuie să fac şi apoi îţi voi spune". Apoi îi vei spune hotărârea ta.

Într-adevăr, m-am dus acasă şi am făcut cum mi-a spus Stareţul. După două zile m-am hotărât şi am mers s-o cer în căsătorie. La o săptămână ne-am căsătorit. Stareţul ne-a ajutat mult la aceasta.

Trecuse un an şi jumătate de la căsătorie şi nu aveam copii. Atunci l-am vizitat din nou şi l-am întrebat ce să facem că nu avem copii. Dar Stareţul mi-a spus că vom face copii. Într-adevăr, în scurt timp soţia mea a rămas însărcinată. După primul copil a urmat a doilea, apoi al treilea. Şi astfel cuvintele Stareţului s-au adeverit.

L-am întâlnit apoi pe Stareţ de mai multe ori. Întotdeauna mi-a făcut o deosebită impresie simplitatea sa. M-a ajutat să mă văd pe mine însumi în oglinda personalităţii lui. Stareţul Paisie a fost o stea luminoasă care ne-a povăţuit pe calea vieţii.

Monahul Simon, Sfânta Mănăstirea Karakalu, Sfântul Munte Athos

Pentru a vorbi sau a scrie cineva despre un sfânt trebuie să îndeplinească nişte condiţii, astfel încât să redea cu deplină fidelitate măreţia sufletului său. Prin urmare, pentru a vorbi sau a scrie cineva cu vrednicie şi cum se cuvine despre sfântul Stareţ Paisie, trebuie să fie el însuşi la aceeaşi măsură a virtuţii cu acela. Cu deplina conştiinţă a nevredniciei mele, îndrăznesc să expun câteva fapte minunate, la care am fost martor ocular. Dar înainte de a mă referi la acestea, voi povesti cum a început legătura mea cu Stareţul Paisie.

Cu câţiva ani înainte, ca student, auzeam de la cunoscuţii şi prietenii care vizitau Sfântul Munte, despre Stareţul Paisie. Atunci mi s-a născut şi mie dorinţa să-l vizitez. Şi într-adevăr, am mers în Sfântul Munte şi l-am cunoscut. Cea mai mare dintre multele minuni pe care le-a făcut Stareţul cu mine a fost „pogorârea Dreptei Celui Preaînalt" asupra mea, care mi-a dăruit lepădarea de lume. Adică, m-am dezlegat de îndeletnicirea cu deşertăciunea lumii, le-am lepădat pe toate şi am început să mă pregătesc pentru a mă „înrola" în tagma monahicească. Am început să învăţ arta artelor şi ştiinţa ştiinţelor. Iar aceasta a fost consecinţa înrâuririi Stareţului asupra sufletului meu. Dar pentru a ajunge acolo trebuia să se petreacă cu mine şi alte întâmplări minunate, pe care le menţionez în treacăt, deoarece ar trebui să scriu o întreagă carte, dacă ar fi să vorbesc despre toate experienţele pe care le-am trăit în preajma Stareţului.

Ani de-a rândul, din 1979, când l-am cunoscut, până în 1993 când am venit în Sfântul Munte ca monah, m-am învrednicit să primesc sfaturile lui. Nenumărate sunt modurile folosite de Stareţ prin care harul lui Dumnezeu a lucrat în sufletul meu pentru întoarcerea mea de la slava deşartă a lumii la cunoaşterea lui Hristos.

Îmi aduc aminte că eram student în anul III la Agronomie când, împreună cu alţi zece studenţi de la alte facultăţi, am vizitat Sfântul Munte şi am mers la Chilia Stareţului „Sfânta Cruce", care este aproape de Mănăstirea Stavronikita. Acea primă întâlnire îmi va rămâne de neuitat. Toată fiinţa sa, chiar şi glasul, era atât de plină de har şi cu atâta dulceaţă duhovnicească plămădită, încât nu voiam să ne mai dezlipim de el. Eram uimiţi de chilia sa simplă, de purtarea sa fără vicleşug, de dragostea sa sinceră şi de interesul pe care îl arăta pentru noi cei tineri, cărora, deşi nu ne mai văzuse niciodată, ne vorbea ca şi cum ar fi fost cel mai bun prieten al nostru. Pe faţa sa vedeam zugrăvit chipul refăcut al lui Adam cel întâi zidit sau, mai bine zis, chipul celui de al doilea Adam, al lui Hristos. Şi l-am iubit atât de mult, încât limba omenească nu poate exprima intensitatea acelei trăiri mai presus de fire şi totodată atât de accesibilă nouă.

După ce ne-am aşezat lângă el şi ne-a servit cu simplele şi plinele de har daruri ale dragostei sale, a început să ne vorbească; mai întâi tuturor, iar apoi cu fiecare în parte. Lângă mine stătea un student încruntat şi îngândurat. Stareţul când l-a văzut, l-a întrebat:

– Nu cumva tu citeşti cărţi de psihologie?

– Da, i-a răspuns acela.

– Binecuvântatule, nu este nevoie de aceasta. Cel care poate rezolva toate problemele este numai harul lui Dumnezeu.

Şi cu o mişcare a mâinii sale îndreptată spre student, l-a făcut dintr-o dată pe acela să se bucure, iar faţa lui să strălucească, de parcă ar fi trecut peste sufletul său o adiere care a îndepărtat întristarea şi mâhnirea. Apoi ne mulţumea tuturor, deoarece, venind în grupul nostru, el îşi regăsise echilibrul şi pacea sufletească. Dacă ar fi văzut cineva cum se comporta înainte de a-l cunoaşte pe Stareţ şi cum după aceea, ar fi zis că este alt om. Acum şi acesta este monah aici în Sfântul Munte, la o mănăstire vecină.

După ce am plecat de la chilia Stareţului, ne-am îndreptat cu toţii spre mănăstirea Stavronikita pentru a înnopta acolo. Acolo, pentru prima oară în viaţa mea, mi-am pus cruce la gât. Până atunci nu conştientizasem ce înseamnă a fi creştin.

A doua zi ne-am pregătit să mergem la altă mănăstire. Am pornit la drum împreună cu Părintele Paisie, până acolo unde începea cărarea ce ducea la Coliba sa. Venise şi el la mănăstire la Sfânta Liturghie, pentru că era Sâmbăta lui Lazăr. Călătoria în prezența Starețului a fost foarte plăcută. La răscruce unde trebuia să ne despărțim, ne-a spus în glumă:

– Mergeți unde vreți în Sfântul Munte şi stați cât vreți, căci cheltuielile sunt plătite de mine!

Pe mine m-a îmbrățişat, m-a sărutat. Am simțit că dragostea lui cuprinsese toată ființa mea. Harul lucra tainic înlăuntrul meu şi de aceea mi-am schimbat programul. Am pățit ceea ce pățeşte cel care bea mult vin şi uită să se mai întoarcă acasă, ci o ia pe drumuri. Aşa şi eu, am trimis telegramă acasă, la Tesalonic, şi le-am spus că sunt bine şi mă voi întoarce în Miercurea Mare, dar în cele din urmă am mai stat trei săptămâni în Sfântul Munte, deoarece simțeam că aici este casa mea.

După douăzeci de zile de şedere în Sfântul Munte am mers din nou la Starețul Paisie. Când m-a văzut, a spus celor doi monahi care erau cu el:

– Bine, dar încă nu l-ați făcut pe acesta monah?

Apoi mi-a explicat în cuvinte simple şi pline de har ce înseamnă voia lui Dumnezeu şi voia omului. Pentru prima dată în viața mea am luat cuvintele unui om drept cuvinte de viață. Sfințitul Stareț vedea şi distingea calea sufletului fiecărui om cu ochiul străvăzător al sufletului său.

M-am întors în Tesalonic şi mi-am continuat studiile încă doi ani, însă simțeam că nu mă încântă aşa de mult dobândirea diplomei de absolvire a facultății. Lumea nu mă odihnea deşi aveam bani, confort şi maşină. Persoana Starețului Paisie mă atrăgea mai mult şi mă încălzea lăuntric. Mă îndemna să caut în altă parte bucuria şi odihna, adică exact acolo unde le-a găsit şi el, lângă Hristos.

În toţi aceşti paisprezece ani de legătură duhovnicească cu Stareţul, adică din 1979 până în 1993, am văzut adeseori fapte minunate. Îl vizitam cel puţin o dată pe an şi îi ceream sfatul în diferite subiecte. Desigur, de fiecare dată aveam ceva deosebit de discutat.

În 1983 călătoream spre Sfântul Munte împreună cu fratele meu – pe atunci şofer începător – şi alergam cu maşina cu mare viteză. Maşina era nouă, drumul era larg şi mergeam uneori chiar şi cu o sută şaizeci de kilometri la oră. Deodată am intrat într-o zonă cu multă ceaţă. Nu cunoşteam drumul şi nu aveam nici vizibilitate. În faţa noastră, pe aceeaşi parte, se oprise o altă maşină, care aştepta s-o facă la dreapta. Am observat-o înainte cu vreo cincizeci de metri. Fratele meu a spus numai: „Vai, murim!" şi a călcat frâna. Atunci maşina a alunecat în partea stângă a şoselei, apoi cu un şuierat înfricoşător a revenit în partea dreaptă în faţa maşinii oprite şi şi-a continuat drumul. Puţin mai înainte, pe partea opusă era o altă maşină oprită. Aşadar, trebuia să murim noi, ori să omorâm pe alţii. Însă nu s-a întâmplat nici una, nici alta. Aceasta am atribuit-o minunii Maicii Domnului şi rugăciunii Stareţului care ne-a acoperit. După aceea, atunci când am conştientizat prin ce primejdie am trecut şi cum ne-a izbăvit, drept mulţumire, când am intrat în Sfântul Munte, am mers pe jos zece ore. Când am ajuns la Stareţ şi i-am povestit cele petrecute, ne-a spus să uităm întâmplarea şi ne-a spus multe lucruri, creând o atmosferă plăcută. Tot atunci mi-a spus multe lucruri despre serviciul meu şi despre viitor.

Subiectele internaţionale le ştia atât de bine, încât aceasta m-a impresionat mult. Odată mi-a spus ceva legat de profesia mea:

– Vezi, acum au scos această lege. Ţăranii primesc un ajutor bănesc. După o vreme îl măresc, până când subvenţia va fi echivalentă cu capitalul ţăranului (animalele, terenurile lui etc.). În acel moment, ştiind din calcule valoarea reală a bunurilor fiecărui ţăran, vor vota în secret o lege care le va permite să declare cât vor voi. Atunci toţi vor declara mai mult pentru a lua o subvenţie mai mare. Dar îi vor controla pe ţărani cu ajutorul computerelor şi le vor cere înapoi diferenţa de bani. Iar celor care se vor împotrivi le vor confisca averile.

La început eu nu am dat importanţă celor spuse de Stareţ, ci spuneam în sinea mea: „Le spune aşa numai ca să mă distragă de la cele petrecute pe drum". Însă el insista:

– Da, exact aşa va fi.

Desigur, în acea perioadă nu exista încă ceva de acest fel. Chiar şi fratele meu, care era ţăran, mi-a spus:

– Dar ce sunt acestea pe care le spune Stareţul? Este cu putinţă să se întâmple aşa ceva?

Însă, atunci când după doi ani-trei ani au început să se petreacă exact aşa cum ne spusese Stareţul, fratele meu a început să spună acestea tuturor. Când mergeau ţăranii să-şi declare şi li se spunea: „Declaraţi mai mult! De ce declaraţi numai atât?", fratele meu le spunea: „Nu! Aşa şi aşa ne-a spus Părintele Paisie din Sfântul Munte. Luaţi aminte, aceasta este o cursă!" Toate pe care mi le-a spus Stareţul până în

1993, când am plecat în Sfântul Munte, s-au adeverit întocmai. Subvențiile, controalele venite de la Bruxelles etc., toate s-au împlinit aşa cum le prezisese el.

Stareţul cunoştea foarte bine psihologia, nu numai a grecilor, ci şi a altor popoare, a germanilor, a englezilor etc., şi vorbea despre politica şi viaţa lor socială şi religioasă. Îi vedea pe toţi oamenii ca pe nişte fraţi, provenind dintr-un tată şi o mamă, Adam şi Eva. Spunea:

– Ei, s-a mărit „familia". Unii au mers în Australia, alţii în Africa, alţii în America, Europa... Toţi suntem fraţi de la o mamă şi un tată.

Atunci când discuta cu cineva despre problemele aceluia, nu ţinea cont de clasificările sociale şi provenienţele geografice, ci îl cinstea pe fiecare ca pe o persoană umană deosebită, ca pe chipul lui Hristos, şi îi vorbea cu multă dragoste, cu multă înţelegere faţă de neputinţele lui. Dragostea pe care o avea pentru Dumnezeu se transmitea chipului Lui, omului, dar şi la toată zidirea, animalelor şi plantelor. Vedea negrăita purtare de grijă a lui Dumnezeu pentru omul căzut, precum şi pentru întreaga zidire „care suspină şi are dureri".

Odată se adunaseră în jurul Stareţului oameni de diferite profesii. De la procurori până la muncitori. Atunci a întrebat pe unul care stătea aproape de el:

– Tu cu ce te ocupi?

– Eu lucrez în Africa, acolo unde se cultivă arbori de cafea.

După ce au discutat puţin şi i-a dezlegat o nedumerire, a spus în auzul tuturor:

– Aţi văzut ce purtare de grijă are Dumnezeu pentru noi? Acolo unde există multă căldură, în Africa, la Ecuator, a făcut să se adapteze locului şi să se cultive arborii de cafea. Şi asta pentru ca oamenii să bea cafea şi să nu moţăie.

Odată, i-am mărturisit un gând care îmi pricinuise o mare mâhnire. Când a auzit aceasta, a început să strige: *„Slavă Ţie, Dumnezeule!”* Apoi mi-a spus:

– Aceasta a îngăduit-o Dumnezeu ca să nu ţi se întâmple ceva mai rău.

De fiecare dată, în situaţii duhovniceşti foarte grele, găsea astfel de soluţii, încât toţi se minunau de ele. Cum putea, oare, un om simplu şi fără ştiinţă de carte, aşa cum era Stareţul, să aibă atâta har şi atâta putere duhovnicească?

Odată, un oarecare ierodiacon l-a întrebat:

– Gheronda, ce nevoinţă aţi făcut de aţi dobândit atâta har?

– Nu am făcut nimic, ci am lăsat pe Dumnezeu să lucreze înlăuntrul meu.

Se curăţise de egoism şi de celelalte patimi şi astfel harul dumnezeiesc nu era împiedicat să se sălăşluiască în el.

Smerenia sa era pilduitoare. Nu rănea niciodată pe nimeni, oricât ar fi fost acela robit de patimi sau de diavoli. Odată a mers la el un student plin de sine, aşa cum sunt de obicei studenţii. Văzându-l, Stareţul l-a întrebat:

– Tu ce studiezi?

– Agronomia.

– Aa, foarte bine. Vei veni aici şi vom altoi aceşti chiparoşi, deoarece sunt prea mulţi şi nu am nevoie de toţi, şi îi vom face nuci.

– Este imposibil! i-a răspuns acela cu un aer de specialist.

– Ba, cum nu se poate? Atunci ce fel de agronom eşti?

Iar acestea i le-a spus ca să-i dea prilejul să vadă că are limite şi astfel să se smerească puţin.

Despre ortodocşi, Stareţul spunea că este poporul ales al lui Dumnezeu. Avem însă şi o mare responsabilitate pentru moştenirea noastră ortodoxă, să o păstrăm, să o trăim, pentru a putea-o transmite şi altora. Ceilalţi creştini, protestanţii şi catolicii, au numai o viaţă spirituală exterioară, simulată, în timp ce ortodocşii, prin asceză, ajung la trăirea harului lui Dumnezeu, care este o continuare a trăirii ortodoxe a sfinţilor, iar nu o trăire fariseică şi făţarnică.

Despre nevoinţa duhovnicească, Stareţul spunea:

– Aşa cum pe stadion al doilea aleargă să-l ajungă pe primul, al treilea pe al doilea şi aşa mai departe, tot astfel şi în cele duhovniceşti, va trebui să privim la cei care merg înaintea noastră în viaţa duhovnicească. Dacă însă, în loc să privim la cel mai bun decât noi, privim la cel mai rău, nu vom putea face nimic, ci vom cădea în nepăsare.

După ce am clarificat înlăuntrul meu, cu ajutorul Stareţului, ce înseamnă voia lui Dumnezeu şi ce înseamnă voia omului, am hotărât totuşi să-mi continui studiile, atras fiind de cunoaşterea deşartă, adică de înţelepciunea lumească. Şi am făcut aceasta, deşi Stareţul îmi proorocise că voia lui Dumnezeu pentru mine era să devin monah. Îmi spusese cu discernământ:

– Dacă ţi-aş spune să rămâi acum în Sfântul Munte şi ţi se va întâmpla vreo ispită, vei spune: „Gheronda, Sfinţia Voastră sunteţi de vină pentru că m-aţi influenţat".

Acum îmi pare rău că nu am avut lepădarea de sine care trebuia şi nu l-am lăsat atunci pe Stareţul cel luminat de Dumnezeu şi plin de discernământ să mă povăţuiască potrivit voii lui Dumnezeu. Însă acela a văzut slăbiciunea voinţei mele şi a făcut iconomie cu mine. Atunci m-a întrebat:

– Dacă te întorci acum la Tesalonic, mai poţi recupera anul?

Când i-am răspuns afirmativ, a consimţit să mă lase să plec, ca să se arate şi în aceasta libertatea voinţei mele.

Plecând de la Stareţ, am trecut pe la un fiu duhovnicesc de al său, care se nevoia acolo aproape. Când i-am povestit ce se întâmplase, acela mi-a spus:

– Acelaşi lucru mi-a propus şi mie înainte de a veni în Sfântul Munte: „Să-ţi termini studiile cu note cât mai mari, iar apoi să aduci diploma de absolvire (adică simbolul deşertăciunii lumeşti) ca să o îngropăm adânc în pământ”. Aşa am făcut şi eu.

După ce am terminat studiile, l-am vizitat din nou pe Stareţ la Panaguda, dorind să-mi spună ce trebuie să fac. Acela însă, cu privirea sa pătrunzătoare, a văzut iarăşi neputinţa voinţei mele de a păşi pe calea desăvârşitei lepădări de sine şi a considerat că stagiul militar mă va ajuta să iau hotărârea care trebuie. Şi astfel mi-a recomandat să fac armata, fiindcă şi el făcuse aceasta şi încă cu mult zel şi eroism, până la jertfire de sine. Acelaşi fiu duhovnicesc al Stareţului, despre care am amintit mai sus, mi-a recomandat ca, în cazul în care mă gândesc să mă fac monah, să nu urmăresc să fac şcoala de gradaţi, ca nu cumva aceasta să mă împiedice să mă smeresc. În cei doi ani de serviciu militar, nu puţine au fost minunile pe care le-am văzut cu ochii mei. Specialitatea mea în armată a fost de topograf. Datorită ei, am avut marea binecuvântare să vizitez părinți duhovnicești renumiți, cum ar fi părintele Epifanie Teodoropulos, părintele Maxim, actualul egumen al Mănăstirii Sfântului Dionisie din Olimp, pe care mi l-a recomandat Starețul, și alții. Iar aceasta pentru mine a fost ceva deosebit. Deoarece în timpul serviciului militar schimbam adesea locul de ședere, atunci când am mers în Sfântul Munte l-am întrebat pe Stareț:

– Trebuie să am același duhovnic, oriunde aș merge?

– Nu, mi-a spus el. Biserica locală are harul deplin. Te poți spovedi în oricare Biserică locală, ca mădular viu al Bisericii, pentru a te hrăni duhovnicește.

Sfaturile sale referitoare la comportamentul colegilor și ofițerilor mi-au fost foarte folositoare, izvorâte din înțelepciunea sa cea dumnezeiască. De fiecare dată când luam permisie, mergeam în Sfântul Munte și îi ceream sfatul. Și osteneala mea niciodată nu a fost în zadar.

De multe ori Starețul lipsea și mulți închinători plecau fără să-l poată vedea și să-i ceară sfatul. Pe mine însă, ai fi spus că mă aștepta. O singură dată mi-a fost cu neputință să-l văd, deoarece plecase undeva. A doua zi trebuia să plec din Sfântul Munte. Cu puțin timp înainte de a pleca, am mai făcut o încercare disperată să-l văd, deoarece aveam mare nevoie de sfatul său. Am alergat așadar spre Coliba sa și, fiindcă mă grăbeam să nu pierd autobuzul, în cinci minute am fost acolo. Am bătut la amândouă porțile, dar nici un răspuns. Atunci m-am întors mâhnit, și, înainte să ajung la podețul din apropiere, l-am văzut pe Stareț înaintea mea cu un săculeț în spate. Am luat binecuvântare de la el și i-am spus:

– Gheronda, pentru Sfinția Voastră am venit.

– Și eu „am văzut" că mă căutai și de aceea am venit. Mă întorc de la Kapsala, unde a fost o priveghere de toată noaptea.

Apoi mi-a răspuns la întrebările pe care i le-am pus, m-a încurajat și am plecat bucuros. Însă apariția sa neașteptată pe cărare a rămas pentru mine inexplicabilă până în ziua de astăzi.

În toată perioada stagiului militar nu am pierdut nici una din slujbele Bisericii. Lucrurile se potriveau atât de bine, încât totdeauna când se slujea la biserică luam permisie. Mergeam și mă întorceam ca și cum aș fi fost la casa mea și nu în cazarmă. Aici se vedea clar mâna lui Dumnezeu și binecuvântarea Starețului.

Fiindcă Starețul era împodobit cu harisma smereniei, pe lângă celelalte harisme pe care i le-a dat Dumnezeu – printre care străvederea, înainte-vederea și facerea de minuni –, era convins că este cel mai păcătos om din lume. Aceasta o trăia și o arăta atât prin purtarea, cât și prin cuvintele sale. De mic copil, așa cum spunea el însuși, a pășit pe calea smereniei cea următoare de Hristos, prin citirea vieților sfinților și viața ascetică pe care a dus-o. Ca tâmplar în lume și, mai târziu, ca telegrafist în armată, unde a slujit patria mai mult de trei ani, s-a distins prin spiritul său de jertfă. Iar aceasta izvora din urmarea lui Hristos, din dragostea lui Hristos pentru Crucea Sa. Întotdeauna alegea locul cel din urmă, pentru care se bucura și mulțumea lui Dumnezeu. În armată, când vreun soldat îl ruga să facă de pază în locul lui, pretextând că ar avea o problemă urgentă, Starețul primea aceasta cu multă bucurie. Astfel se purta totdeauna, deşi vedea că aceia profitau de bunătatea lui, deoarece nu voia să mâhnească pe nimeni, ci voia să-i odihnească pe toți. Şi aceasta pentru că voia să-L urmeze pe Hristos.

Altă dată, în perioada războiului, împreună cu un alt transmisionist, trebuia să facă incursiuni în terenul duşmanului pentru a da informații despre pozițiile lui. Aceasta o făceau alternativ. Dar, deoarece colegul său era familist – şi dacă ar fi murit, ar fi rămas copiii lui orfani, iar după aceea pe Stareț l-ar fi chinuit conştiința toată viața – de la o vreme a început să meargă numai el, jertfindu-şi astfel viața de bunăvoie. Prefera să moară el, din dragoste dezinteresată pentru aproapele. Datorită marii lui smerenii, îi considera pe toți ceilalți oameni mult mai prețioşi decât el însuşi.

Când, cu ajutorul lui Hristos şi al Maicii Domnului, s-a învrednicit să îmbrace smerita haină monahală, atunci el a ajuns la apogeul jertfei sale pentru semenii lui. Atât în obştile din mănăstirile în care a slujit, cât şi atunci când a stat singur, la linişte, viața sa a fost o continuă slujire din dragoste. Oricâte ar vorbi sau ar scrie cineva, nu ar putea decât să schițeze foarte puțin înălțimea smeritei sale dragoste față de fiecare om îndurerat şi rănit sufleteşte care se apropia de el. Toată această slujire din dragoste a Stareţului îi odihnea pe toți, deoarece era spontană şi de bună voie. Şi, deoarece prin el lucra harul lui Dumnezeu, a ajuns să dea soluții chiar şi la problemele cele mai greu de rezolvat.

Îmi aduc aminte că odată, după ce l-am chinuit mult cu purtarea mea lipsită de discernământ, am simțit nevoia să-mi cer iertare. Atunci, bine-dispus și bucuros, mi-a spus:

– Așteaptă, mai avem timp până să apună soarele...

Ca și cum ar fi vrut să-mi spună că bucuria sa este să odihnească sufletele. Și mi-a dat să înțeleg că nu numai că nu-l obosea slujirea sa, vindecarea și odihnirea sufletelor obosite, ci, dimpotrivă, îi dădea bucurie, o bucurie mai mare decât aceea pe care o simte medicul atunci când reușește să dea un diagnostic corect și să tămăduiască cu desăvârșire o boală. Starețul vedea pe Însuși Hristos în persoana fiecărui om păcătos și chinuit de păcat și de aceea nu judeca pe nimeni. El vedea adânc înlăuntrul fiecărui om chipul lui Hristos ascuns și înnegrit. În fiecare om bolnav, flămând de dragoste, însetat de adevăr, închis în temnița patimilor lui, străin de orice virtute, el vedea acest chip ascuns. Pe toți aceștia îi slujea, arătându-le compătimire și înțelegere. Problema fiecărui om o făcea a sa, fără să dea importanță înfățișării lui exterioare sau categoriei sociale din care provenea celălalt.

Atunci când vorbeai cu Starețul, simțeai că te umpli de pace și liniște sufletească și de aceea nu mai voiai să pleci de lângă el. Lucra întotdeauna potrivit voii lui Dumnezeu, și nu voii lui. Așa cum un copil mic simte bucurie când aleargă și face voia tatălui său și nu simte că face ceva deosebit, ci încearcă în toate să fie corect și să nu-l mâhnească cu nimic pe iubitul său tată, tot astfel și Starețul se purta față de Părintele ceresc. Nu ținea cont de boli, de care nu ducea lipsă (a trăit mare parte din viață fără un plămân), căci odihna sa era să facă în fiecare clipă voia lui Dumnezeu, pentru care primea înștiințare de la harul sălășluit înlăuntrul său.

Îmi aduc aminte că la ultima mea vizită (ca frate începător), îmi spunea că are cancer de șase ani. Cu toate acestea, până la ultima sa suflare – deși în ultima vreme avea dureri înfricoșătoare, hemoragii etc. – se nesocotea pe sine și îl slujea cu devotament și jertfire pe aproapele. Se lepădase de sine cu desăvârșire și își omorâse egoismul. Îl imita astfel pe primul său părinte duhovnicesc, pe Sfântul Arsenie, care avea aceeași lucrare. Iar pe Părintele Tihon îl imita în viețuirea sa isihastă.

Trăirea neîncetată de către Stareț a întristării după Dumnezeu, a întristării celei dătătoare de bucurie, se vede din cuvintele și viața sa. Odată, în 1979, când era încă la Coliba Cinstitei Cruci, un oarecare monah virtuos i-a cerut să ne descopere binefacerile lui Dumnezeu dăruite lui și ce nevoințe a făcut de l-a înzestrat cu atâtea harisme. I-a cerut aceasta poruncitor, rugându-l să facă ascultare și să răspundă. Atunci Starețul i-a spus fără să stea pe gânduri:

– Dumnezeu mi-a iertat multe păcate. Și dacă vreți, o să vi le scriu. Dar o să vă smintiți.

Starețul nu și-a făcut iluzii, nici vise. S-a îmbrăcat în platoșa sfintei smerenii și de aceea a rămas nevătămat de iubirea de sine și de egoism. El nu lăsa pe nimeni să-l slujească. Și aceasta nu pentru că era disprețuitor, ci pentru că se considera pe sine ca un gunoi. Chiar și în puținele zile înainte de ultima sa ieșire din Sfântul Munte, deși era grav bolnav și avea dureri înfricoșătoare, s-a slujit singur, în plină iarnă. Odată, din pricina înfrânării exagerate și istovirii, a căzut în zăpadă în curtea Colibei sale și nu s-a mai putut ridica. Trecând pe acolo un oarecare monah l-a văzut şi a crezut că este mort. A intrat repede în curte, l-a ridicat şi l-a ajutat să-şi revină. Apoi monahul i-a spus:

– Gheronda, ce faci aici? În starea în care te afli, o să mori, aşa, singur.

– Nu! Încă nu, binecuvântatule! Cum să săpaţi mormântul acum pe zăpadă? Mai bine să mor la vară.

În acest fel, şi cele mai mari încercări le înfrunta cu bărbăţie, cu cuget vitejesc şi cu nobleţe duhovnicească.

Stareţul spunea că pentru a ajuta pe cineva în viaţa duhovnicească nu trebuie multe cuvinte. Ceilalţi vor ca, pe cele în care noi credem, să le vadă împlinite de noi cu fapta. Atunci nu se vor îndoi de cele pe care le spunem. Altfel, ne vor lua în batjocură, pentru că una spunem şi alta facem.

– Mai demult, oamenii le împlineau pe toate cu fapta şi de aceea sporeau în toate. Cineva, pentru a tăia vorbăria, îşi punea pietre în gură ani de zile până ce se obişnuia să vorbească puţin. Altul, auzind spunându-se în Pateric, „să nu păcătuieşti cu limba", s-a străduit să pună în practică aceasta, nevorbind timp de trei ani. Astăzi învăţăm despre toate celelalte, numai cum să ne înfrânăm pe noi înşine nu învăţăm.

Atunci când stăteai în preajma Stareţului Paisie simţeai că ai înaintea ta un Părinte purtător de Dumnezeu din vechime.

Este un fapt cunoscut că Stareţul fusese „scăldat" de multe ori de lumina necreată, încât şi trupul său răspândea har dumnezeiesc. Deşi spunea despre sine că oglindeşte lumina lui Dumnezeu ca o cutie de conservă ruginită, cu toate acestea, o reflecta ca o oglindă foarte curată. Vorbea despre rai nu ca despre ceva foarte îndepărtat, ceva care este pentru cealaltă viață, ci ca despre ceva pe care îl pregusta în acea clipă. Povestea cu multă simplitate și limpezime cum trăiau cei întâi zidiți înainte de cădere. Iar aceasta o știa din proprie experiență, deoarece ajunsese la starea de dinainte de cădere. De aceea, animalele, păsările veneau lângă el și-i erau supuse. Spunea că, atâta vreme cât Adam a păstrat curat chipul lui Dumnezeu, animalele l-au ascultat ca pe un împărat. Dar și între animale domnea armonia. Atunci lupul mânca numai oile moarte, ca ele să nu răspândească miros urât. Dacă murea vreun animal într-un loc unde nu ajungea lupul, atunci vulturul, care zboară la înălțime și are vederea foarte bună, îl vedea, îl mânca și astfel slujea și el la curățenia raiului. Dar din clipa în care a intrat păcatul în om prin neascultare și prin el moartea, s-a distrus armonia dintre oameni și animale. Leul a început să se năpustească asupra omului, pentru că nu-l mai recunoștea ca stăpân. Omul *„s-a alăturat dobitoacelor fără de minte și s-a asemănat lor”*. A devenit mai rău decât animalele, deoarece a căzut în cele potrivnice firii. Dar și animalele s-au sălbăticit din pricina căderii omului. Lupul a devenit viclean și rău și nu a mai vrut să mănânce mortăciuni, ci preferă animalele vii. La fel și vulturul. Iar aceasta se poate vedea mai bine la animalele de casă. Dacă preotul intră într-o casă cu Sfânta Împărtășanie în mâini, câinele îndată se năpustește asupra lui. Animalele sălbatice au o legătură mai strânsă cu acea stare paradisiacă. Chiar și animalele cele mai sălbatice își dau seama dacă cineva le iubește. Ele îl simt pe sfânt ca pe un stăpân al lor, caută ocrotirea lui, i se supun, îl iubesc și se bucură de dragostea lui. Sunt îmblânzite de harul lui. Chiar și obiectele neînsuflețite pe care le foloseşte sfântul sunt „îmbibate" de har şi săvârşesc minuni. Iar aceasta se vede foarte bine în vieţile sfinţilor.

Stareţul spunea cu multă durere:

– Iar noi acum, fără să ne împingă vreo nevoie, ci doar ca un hobby, luăm armele de vânătoare şi mergem să omorâm păsări şi alte animale. Gândiţi-vă, iese sărmanul animal, iepurele sau vulpea, să caute hrană pentru puişorii lor, iar noi îl omorâm sau îl rănim. Sărmanii puişori aşteaptă în vizuină pe mama lor să se întoarcă. Şi dacă este rănită aleargă aşa cum este în vizuina ei, fără să apuce să adune ceva. Atunci puişorii o înconjoară şi îi cer de mâncare, însă ea, rănită de alice, este cuprinsă de durere şi nu ştie ce să facă mai întâi.

Acestea le spunea Stareţul pentru că inima îl durea şi ardea de dragoste pentru toată zidirea, pentru orice fiinţă care suferea. Iar această durere o făcea rugăciune neîncetată.

Stareţul se considera pe sine mai păcătos şi mai rău decât toţi şi era convins de aceasta. Aceasta este smerenia sfinţilor, care deşi nu au păcate vrednice de luat în seamă, iau asupra lor greşelile şi păcatele altora şi reînnoiesc toată zidirea. Personalitatea Stareţului, viaţa şi toată petrecerea sa au lăsat epocii noastre atât de golită de viaţă duhovnicească o pildă veşnică şi încredinţarea nestrămutată a puterii tămăduitoare şi sfinţitoare a Bisericii Ortodoxe.

Stareţul Paisie a fost întruchiparea tuturor cuvioşilor şi purtătorilor de Dumnezeu Părinţi ai pustiului (Antonie cel Mare, Paisie cel Mare ş.a.), continuatorul fidel al vieţii lor ascetice şi moştenitor al darurilor lor. Nu a fost un om politicos, în sens formalist, şi nici un cultivat, în sens intelectualist, aşa cum, din păcate, ne vrea pe toți epoca noastră. Dimpotrivă, vedeai și simțeai că în persoana sa se adeverește întru totul faptul că omul a fost zidit *„după chipul și asemănarea lui Dumnezeu”*. Simțeai că te orbește frumusețea cea dintâi, pe care a avut-o Adam în rai înainte de cădere și pe care Starețul a regăsit-o prin ascultare și asceză și chiar a întrecut-o în slavă, fiindcă prin întruparea Cuvântului lui Dumnezeu ni s-a dat această posibilitate.

Aș fi putut spune încă și mai multe despre Stareț, dar oricât ar vorbi cineva nu va putea cuprinde mulțimea învățăturilor și harismelor unui astfel de cuvios părinte.

Cred că persoanei fiecărui sfânt, după cum și celei a Starețului Paisie, i se potrivește versetul de la sfârșitul Evangheliei Sfântului Ioan, de vreme ce în fiecare părinte purtător de Dumnezeu trăiește și lucrează Însuși Domnul împreună cu Tatăl și cu Duhul Sfânt, și fiecare sfânt purtător de Dumnezeu este dumnezeu după har: *„Dar sunt și alte multe lucruri pe care le-a făcut Iisus și care, dacă s-ar fi scris cu de-amănuntul, cred că lumea aceasta nu ar cuprinde cărțile ce s-ar fi scris. Amin”* (*Ioan* 21, 25).

G. N., pictor bisericesc, Macedonia

Cu mai mulți ani în urmă, atunci când s-a propus canonizarea Sfântului Arsenie, – lucru pe care atunci nu-l cunoșteam –, în perioada când pictam icoana Tuturor Sfinților, ce era aproape gata, l-am văzut în vis pe Starețul Paisie spunându-mi:

– Îngrijește-te să-l pictezi și pe Sfântul nostru!

Atunci nu am înțeles sensul acestor cuvinte. A doua zi dimineața am coborât cu fratele meu în Tesalonic și i-am spus despre visul ce-l avusesem. Când am ajuns la Biserica Sfintei Xenia din Tesalonic, am auzit pe un oarecare preot spunându-mi:

– Avem deosebita bucurie să vă facem cunoscută canonizarea Cuviosului Arsenie Capadocianul.

M-a impresionat enorm acest fapt, deoarece, deși am lucrat o lună la acea icoană, Starețul Paisie a așteptat ziua canonizării Sfântului Arsenie ca să-mi spună să-l pictez și pe el. Firește, nu m-am lenevit și în ceata cuvioșilor l-am pictat și pe Sfântul Arsenie.

Un tânăr de douăzeci și cinci de ani, pe nume Dimitrie, se temea să doarmă singur. Era credincios și chiar cânta la strană. Odată, cineva i-a spus:

– Du-te în Sfântul Munte! Acolo trăiește un oarecare Stareț Paisie. Spune-i să se roage pentru tine.

Tânărul a mers pentru prima dată în Sfântul Munte. A coborât la Coliba Starețului, care se află mai jos de Mănăstirea Kutlumuș și a văzut la poartă însemnarea: „Scrieți ce vreți...”. A scris și el numele și problema pe care o avea. Iar în clipa în care se pregătea să plece, Starețul l-a strigat:

– Vino înăuntru! În noaptea aceasta vei dormi aici.

– Aici? Nu se poate! Eu nu pot dormi singur.

– Nu-i nimic, aici vei dormi.

Atunci l-a băgat într-o chilie și a încuiat ușa, iar el se ruga pe hol spunând: „Duhule al înșelării și al fricii ieși din această zidire”, precum și altele. Tânărul înăuntru a început să strige și să se lovească, iar la un moment dat a lovit cu mâna în fereastră și s-a tăiat. De fiecare dată când povestea întâmplarea arăta și cicatricea de la mâna cu care lovise în geam. Dimineața Starețul deschise ușa și îl întreabă:

– Cum ai petrecut noaptea?

– Era să înnebunesc, şi mă mai întrebi cum am petrecut?

Atunci Stareţul l-a bătut uşor pe spate şi i-a spus:

– Hai, acum du-te! Altă dată nu o să te mai temi. Aceasta ai păţit-o deoarece te împărtăşeai numai de două ori pe an.

Tânărul, deşi era credincios şi nu avea vreun impediment, se împărtăşea numai de două ori pe an. Când a plecat de la Stareţ, l-au văzut nişte monahi şi l-au întrebat:

– Tu strigai astă noapte?

Atât de puternice au fost strigătele, încât s-au auzit de departe. De atunci nu a mai avut nici o problemă de acest fel. Atunci când a mers a doua oară la Stareţ şi i-a cerut să doarmă la Coliba sa, el i-a spus:

– Acum nu mai ai nevoie.

Un grup de tineri mergea la Stareţ. Unul dintre ei a obosit mergând pe cărare şi a înjurat-o pe Maica Domnului. Când au ajuns la Colibă, Stareţul s-a adresat direct aceluia şi l-a întrebat:

– Măi, copile, ce ţi-a făcut Maica Domnului de ai înjurat-o?

La auzul acestor cuvinte ale Stareţului, tânărul a încremenit de frică.

Odată l-am vizitat pe Stareţ împreună cu alţi doi cunoscuţi, care mergeau pentru prima oară în Sfântul Munte. Deoarece timpul vizitei era foarte scurt, am scris pe o hârtie problema pe care o aveam, am băgat-o în buzunar şi am uitat de ea. La plecare Stareţul m-a bătut pe umăr şi m-a întrebat:

– Cum este cu problema aceea?

Apoi mi-a spus despre problema ce o aveam fără să-i fi dat hârtia să o citească.

Cineva i-a dus Stareţului o prescură mare. El a tăiat-o în trei părţi, dintre care una i-a dat-o celui care o adusese, iar pe celelalte două le-a ţinut el, spunând:

– Pe acestea două le ţin pentru cei trei care vin, dintre care unul este protestant.

Şi într-adevăr, după puţină vreme, au ajuns trei vizitatori. Atunci Stareţul dă o bucată de prescură primului, cealaltă celui de-al treilea, iar celui din mijloc îi spune:

– Tu eşti protestant.

Un oarecare monah mi-a povestit că odată a călcat într-un cui şi piciorul i s-a umflat destul de mult. După un timp, pe când se afla în biserică la o priveghere, se gândea întru sine: „Dacă Stareţul s-ar ruga acum pentru mine, m-aş face bine". În acea clipă, Stareţul, care se afla în cealaltă parte a bisericii într-o strană, a ridicat capul. Atunci monahul, care i-a aruncat o privire trecătoare, a simţit cum i-a încetat durerea, iar piciorul i s-a dezumflat ca o cameră de cauciuc.

Stareţul multora li se arată în vis. Şi mie mi s-a arătat de mai multe ori şi de fiecare dată primeam mult curaj. De obicei îl vedeam în clipele când eram foarte mâhnit. Odată, când încetasem să-mi mai împlinesc îndatoririle duhovniceşti şi eram cuprins de o mare deznădejde din pricina problemelor mele, l-am văzut în vis şi mă privea ca şi cum m-ar ironiza pentru săraca mea viaţă duhovnicească. Când am mers la el şi i-am povestit, mi-a spus:

– N-ai priceput, fiule, că aceasta a fost de la diavolul? La fel a făcut şi unuia acolo la Suroti. Măi şi diavolul acesta câte mai scorneşte...

Odată, mai mulți tineri eram la Părintele Paisie şi discutam diferite subiecte duhovniceşti. La un moment dat subiectul discuției a ajuns să fie televizorul. Toți, mai mult sau mai puțin, l-am blestemat şi am fost de acord cu părerea Stareţului, care spunea mereu:

– Măi, băieţi, de aţi şti ce mare rău pricinuieşte televizorul! Voi nu ştiţi nimic. Odată, la Suroti, mai multe mame mi-au adus pe pruncii lor, care aveau deformate mâinile şi picioarele. Asta m-a pus pe gânduri şi, după ce am făcut rugăciune, mi s-a dat răspunsul. Radiațiile pe care le emană televizoarele color şi calculatoarele vatămă organele embrionului şi de multe ori avem aceste urmări neplăcute.

Arhimandritul Teoclit, protosinghelul Sfintei Mitropolii Etoloakarnaniei

Pe Stareţul Paisie l-am cunoscut pentru prima dată în 1980, înainte de a deveni monah şi de a fi hirotonit diacon. Am mers la Coliba sa, Panaguda, împreună cu un prieten şi am bătut în poartă ca să ne deschidă. Am aşteptat o oră afară şi, în cele din urmă, ne-am descurajat. Credeam că Stareţul nu era înăuntru. Am scris numele pe o hârtie, pe care am pus-o într-un borcan ce era aşezat acolo pentru acest scop, ne-am luat lucrurile şi ne pregăteam să plecăm. Atunci a apărut Stareţul în balconul Colibei şi a strigat:

– Ei, voinicilor, haideți sus!

A dat drumul la cheie cu o sforicică ca să deschidem poarta. Am fost convinși că Starețul intenționat ne-a primit în clipa când eram gata de plecare, ca să ne încerce răbdarea.

Ceea ce ne-a impresionat în mod deosebit a fost simplitatea și înțelepciunea care se ascundea în fiecare cuvânt de al său. Starețul dădea învățături în cuvinte foarte simple, într-un mod foarte simplu și cu pilde simple. Îmi aduc aminte că cineva care venise înaintea noastră adusese un harbuz. Starețul l-a tăiat bucățele, le-a pus pe o farfurie mare și ne-a spus:

– Stați și mâncați!

– Nu-l putem mânca tot, am protestat eu.

– Îl vom mânca toți împreună, a spus el.

A luat o bucățică, de binecuvântare și pentru a ne încuraja, după care a spus:

– Vedeți, fiilor, Dumnezeu le folosește pe toate. Noi acum mâncăm harbuzul. Zeama o vărsăm la rădăcina copacului, care se va hrăni cu ea. Tot ceea ce noi aruncăm, Dumnezeu primește cu dragoste. Tămâia este rășină de copac. Noi luăm trunchiul copacului, adică lemnul, iar rășina, care este nefolositoare, o trimitem la Dumnezeu ca tămâie. El primește cu dragoste ceea ce nu este folositor pentru noi. La fel se întâmplă și cu ceara. Dar ce este ceara? Este materialul în care albinele fac mierea. Noi luăm mierea, de care avem trebuință, iar ceara, de care nu avem trebuință, o ardem înaintea lui Dumnezeu. Și Acela o primește cu dragoste.

Astfel de cuvinte simple și înțelepte ieșeau din gura acestui om sfințit. Astfel de lucruri voiam să auzim și aceasta ne făcea să coborâm și să-l vizităm la Coliba sa, atunci când mergeam la Sfântul Munte.

Altă dată, ne-a povestit despre un grup de studenți care trecuseră pe la Coliba lui în acele zile:

„Tinerii se smintiseră din pricina clerului, din pricina diferitelor lucruri care se auzeau mereu. Slabi în credință cum erau, au venit la mine şi mi-au spus:

– Noi nu credem în nimic. Pe Dumnezeu Îl vom afla noi singuri. Nu avem nevoie de povățuitori.

Am încercat să-i conving, să le spun câteva lucruri, dar nu am putut face nimic cu ei. Apoi au plecat. Coborând puțin de la Colibă, căutau cărarea ca să ajungă la Mănăstirea Iviron, dar s-au rătăcit şi s-au învârtit în acelaşi loc vreo oră. În cele din urmă s-au întors iarăşi la mine şi m-au întrebat:

– Gheronda, nu cumva poți să ne spui unde este drumul care duce la Mănăstirea Iviron?

– Măi copii, dacă nu ați putut găsi singuri acest drum pământesc şi aveți nevoie de cineva care să vă ajute să-l aflați, cum veți putea afla drumul care duce spre cer fără povățuitor?

Şi aşa, această osteneală a lor li s-a făcut pricină să-şi schimbe părerea, să cedeze şi să stea să discutăm. În cele din urmă au înțeles că pentru a ajunge cineva la Dumnezeu are nevoie de un povățuitor duhovnicesc luminat".

Altă dată, nişte tineri au mers să-l vadă pe Stareț, deoarece auziseră că este un mare ascet şi face minuni. Au mers aşadar la el şi i-au spus cu obrăznicie.

– Gheronda, vrem să vedem o minune. Am auzit că faci minuni.

Atunci Starețul le-a spus să aştepte puțin. S-a dus în chilie şi aducând un cuțit mare le-a spus:

– O să vă tai tuturor capetele, după care o să vi le lipesc la loc.

– Nu, Gheronda! Au spus aceia înfricoşați.

Atunci Starețul s-a aşezat lângă ei ca un părinte bun şi le-a explicat că minunea se face atunci când vrea Dumnezeu; atunci când este vreun motiv serios, iar nu la comandă.

M-a impresionat în mod deosebit faptul că în acea perioadă vorbea mult despre Constantinopol, despre revenirea lui în posesia grecilor; credea că aceasta nu va întârzia să se împlinească. Atunci eu l-am întrebat:

– Gheronda, cum se va putea întâmpla lucrul acesta? Mi se pare imposibil ca să devină grecesc Constantinopolul.

– Măi băieți, Dumnezeu este atotputernic. Puțin de va întoarce şurubul minții celor puternici ai pământului, puțin, nu mult, o singură rotire cu şurubelnița Sa, şi orice se poate întâmpla. La Dumnezeu nimic nu este cu neputință.

Lăsa să se înțeleagă că vom lua Constantinopolul fără război; că ni-l vor da; că ni-l vor ceda.

Odată, când am mers la Stareț, l-am găsit puțin supărat. Îl supărase cineva care mersese înaintea noastră.

– Iată, mi-a spus el, a venit cineva aici şi a început să spună cuvinte necuviincioase şi l-am alungat.

Nu ne-a explicat exact ceea ce se întâmplase, dar se pare că, ori îl provocase în chestiuni de credință, ori hulise. În aceste cazuri, Starețul „tăia în carne vie". Noi ne obişnuisem să-l vedem plin de dragoste, blând, smerit şi reținut la vorbă.

Odată, am vrut să-l fotografiez. M-am gândit s-o fac pe ascuns, din spatele unor închinători, căci erau foarte mulți în acea zi. Dar nu îndrăzneam, mă temeam pentru că Starețul nu voia aceasta şi s-ar fi supărat. În cele din urmă i-am făcut o fotografie din spate, în momentul când intra în Coliba sa. O păstrez ca o prețioasă amintire.

Prima dată când l-am cunoscut ne-a întrebat despre Sfântul Vlasie. Starețul știa despre el. Este un sfânt în Akarnania, spre Vonița, într-un sat numit Sklavena. Viața lui seamănă oarecum cu cea a Sfântului Rafail din Mitilini. Sfântul Vlasie a fost egumen la o oarecare mănăstire de acolo. L-au omorât pirații. În anul 1923 Sfântul s-a arătat unei starețe, i-a spus că el este Sfântul Vlasie și i-a arătat locul unde se aflau moaștele lui. Atunci starețа a mers, le-a găsit și, cu ajutoare de la credincioși, a construit o biserică.

Părintele Augustin Kațambiris, care este de obârșie din acele locuri, a scris viața Sfântului Vlasie și a cerut Starețului să se roage Sfântului pentru a-l ajuta în aceasta. În 1980, când am mers la Stareț, încă mirean fiind, mi-a spus că l-a văzut pe Sfântul Vlasie și ne-a întrebat despre el atunci când a aflat că suntem din acele locuri. În acea vreme, habar nu aveam că a existat în locurile noastre acest Sfânt. Starețul l-a văzut pe Sfânt înăuntrul Colibei sale și ne-a explicat că era exact așa cum este pictat pe icoana care se află în cărticica părintelui Augustin. L-a impresionat în mod deosebit faptul că l-a cercetat Sfântul. De asemenea, Starețul ne-a spus că atunci ar fi voit să meargă în Sklavena din Akarnania, dar era prea departe. Apoi a adăugat:

– Ei, pentru Dumnezeu toate sunt ușoare. Într-o clipă te duce dintr-un loc în altul.

Adică, credea că Dumnezeu poate anula distanțele. Poate și lui i s-a întâmplat ceva asemănător.

Arhimandritul Augustin Kaţambiris

M-a învrednicit Dumnezeu de binecuvântarea de a vizita de mai multe ori pe pururea pomenitul Stareț Paisie. Întotdeauna era gata să mă ajute duhovniceşte. Din discuțiile pe care le-am avut cu el, mi-am dat seama că îmi cunoştea întreaga mea viață. De aceea, diferitele întâmplări din viața mea mi le spunea acoperit.

Mi-a povestit odată şi despre apariția Sfântului Vlasie pe care am menționat-o în cărticica despre Sfânt (vezi mai jos).

Multe şi nenumărate sunt faptele dumnezeieşti care s-au petrecut cu Părintele Paisie, precum multe sunt şi harismele duhovniceşti pe care s-a învrednicit să le primească de la Dumnezeu, cu care a ajutat şi ajută mii de suflete să-şi afle mântuirea lor. Toate acestea dovedesc că Părintele Paisie este un Sfânt al Bisericii noastre şi va trebui la vremea potrivită să fie recunoscut ca sfânt şi în mod oficial. Fie ca să ne învrednicim de mijlocirile lui.

Apariţia Sfântului Vlasie din Sklavena Akarnaniei

(Din cartea Arhim. Augustin Kațambiris *„Sfântul Sfințit Mucenic Vlasie Acarnanitul"*, pp. 52 – 55)

„...Sfântul Vlasie Acarnanitul s-a arătat aievea cunoscutului monah aghiorit, Starețul Paisie. Această a treia arătare a Sfântului Vlasie Părintelui Paisie trebuie să aibă legătură cu apariția Sfântului Părintelui Avacum Lavriotul şi trebuie să fie continuarea acesteia.

După arătarea Sfântului Vlasie Părintelui Avacum, cartea Sfântului s-a dat la tipar şi a început să circule în preajma sărbătorii lui, 11 februarie 1980. Îl rugasem pe Părintele Paisie să se roage şi el, ca Domnul să binevoiască să aflăm mai multe lucruri din viața Sfântului pentru a se scrie cartea aceasta. Sfântul l-a învrednicit pe Părintele Paisie să-l vadă aievea... Pe Părintele Paisie, Sfântul Vlasie l-a cercetat împreună cu Maica Domnului. Părintele Paisie l-a văzut aievea pe Sfântul Vlasie, dar nu a auzit glasul lui, în timp ce pe Maica Domnului nu a văzut-o, ci numai i-a auzit preadulcele ei glas. Şi i s-au arătat Stareţului în chipul următor:

În seara zilei de 3 februarie 1980, Duminica Fiului risipitor, Părintele Paisie se afla în chilia sa din Sfântul Munte şi se ruga cu metaniile. Deodată, i s-a arătat un sfânt înconjurat de o lumină cerească. Sfântul purta mantie de egumen. Lângă el a văzut o absidă din peretele unei biserici, în care se vedea o icoană foarte veche (pictată pe perete) a Sfântului. Desigur, prezența Sfântului i-a pricinuit, cum era firesc, teamă. După aceea însă, a simțit o nedescrisă bucurie duhovnicească. În timp ce se gândea: „Oare ce sfânt să fie?”, a auzit dulcele glas al Maicii Domnului venind din paraclisul chiliei lui, care este închinat ei: „Este Sfântul Vlasie din Sklavena!...”.

După câteva zile, adică în preajma sărbătorii Sfântului, la 11 februarie, a ajuns cartea cu viața sa în Sklavena... Când Părintele Paisie a primit cartea Sfântului, pe care i-o trimisesem, a slăvit pe Dumnezeu... Şi pentru marea cinste pe care i-a arătat-o Sfântul, Părintele Paisie, din recunoştință față de el, i-a întors vizita. A plecat din Sfântul Munte în satul Sklavena din Akarnania şi s-a închinat la mormântul Sfântului, precum şi la moaştele sale cele pline de har, care se păstrează la bisericuţa de acolo închinată lui... După aceea, Părintele Paisie a descris trăsăturile Sfântului unei monahii ce picta icoane, de la Sfânta Mănăstire „Sfânta Treime" din Koropi – Atika. Aceasta a pictat icoana Sfântului care se află la Coliba sa şi la care se închina.

De atunci, Părintele Paisie sărbătoreşte, cu priveghere de toată noaptea, apariţia Sfântului, la 3 februarie în fiecare an".

Preotul Anastasiu Evanghel, Seres

Pe Stareţul Paisie l-am cunoscut pentru prima oară pe data de 15 martie 1975, când, împreună cu alţi studenţi, l-am vizitat în Sfântul Munte. Printre ei se aflau şi actualul mitropolit Evghenie al Ierapetrei, ieromonahul Haralambie de la Sfânta Mănăstire Konstamonitu şi părintele Teologos Ţirţidis din satul Liti de lângă Tesalonic.

Am mers la Mănăstirea Stavronikita, iar de acolo am pornit spre chilia Stareţului. Auzisem multe lucruri despre Părintele Paisie şi, cuprins de o curiozitate sfântă, am vrut să aud ce vor spune buzele sale sfinte. După o jumătate de oră am ajuns, dar Stareţul lipsea. Am mâncat nişte dulciuri pe care le agăţase într-un copac, după care am început să discutăm. Peste puţin timp a apărut Stareţul trăgând după el o ramură de copac. Am alergat cu toţii la el ca să luăm binecuvântare. Bucuria noastră nu cunoştea margini. Apoi am intrat în sărăcăcioasa sa Colibă. Atunci Stareţul îi spuse unuia dintre noi:

– Tu, care o să devii teolog, stai acolo.

Numele aceluia era Teologos. Toți erau candidați la preoție. Dragostea și iubirea de străini ne-a copleșit. Am stat cu el două ore și jumătate și am „gustat" din sfințenia sa. Câteva din cele spuse de el le-am însemnat. Accentua mult asupra credinței, dragostei și jertfirii de sine. Ne-a spus să avem dragoste față de toți, chiar și față de închinătorii la idoli, atei și animale. Ne spunea că noaptea veneau șacalii și el îi hrănea. O păsărică căzuse într-o găleată, iar el a salvat-o. Ne-a spus și despre șarpele care îi ținea companie. Ca să putem iubi un șarpe, trebuie să ne punem în situația lui. La fel trebuie să facem dacă vrem să iubim un om. Apoi ne-a vorbit despre morții care se află la „închisoare" și pe care noi suntem datori să-i ușurăm cu parastasele și rugăciunile noastre. Ne mai spunea că diavolul se întruchipează și îl putem vedea aievea. Nu trebuie să învinuim și să judecăm pe nimeni altul, ci numai pe noi înșine. Egoismul, spunea el, este rădăcina tuturor patimilor. Ne recomanda să nu studiem psihologia și psihanaliza. Numai cu înțelepciunea lumească, omul se pierde. Trebuie cultivată și evlavia.

Cel dintâi scop al nostru este să ne izbăvim pe noi înșine de patimi. Apoi, dacă putem, cu ajutorul lui Dumnezeu, să-i ajutăm și pe ceilalți. Răsplata noastră va fi mare dacă vom ajuta chiar și numai un suflet. Preotul trebuie să se dăruiască și să se ocupe mai ales de cele duhovnicești. Să nu fie prea ocupat, nici să se lase cuprins de mâhnire din pricina problemelor și ispitelor ce se ivesc, ci să le lase pe toate în purtarea de grijă a lui Dumnezeu. Ca preoți, toată preocuparea și atenția să ne fie îndreptate asupra parohiilor noastre. Înainte de rugăciune, pentru a ne aduna în sine, este trebuință de puțin studiu, dar să fie consistent. În toată viața noastră mintea să ne fie lipită de Dumnezeu. Răspândirea ei la diferite lucruri nu ajută.

Înainte de a pleca, Stareţul ne-a dat câte o amintire şi ne-a cerut numele pentru a le pomeni. Ceea ce am simțit atunci, la vârsta de douăzeci şi doi de ani, ne-a cutremurat.

După mai mulți ani, în 1993, înainte de adormirea sa, când deja devenisem preot, l-am vizitat la Panaguda împreună cu fiul meu, pe atunci de doisprezece ani. Era luna iulie. Când am ajuns la Coliba sa, Stareţul discuta cu un tânăr. Ne-am aşezat pe buturugile din curte şi am aşteptat. După ce au terminat, am luat binecuvântare şi ne-am aşezat să discutăm. Îmi făcusem casă în Seres, dar mai locuiam încă în Gazoro, aşteptând să plec cât mai repede de acolo. Când i-am spus duhovnicului meu despre aceasta, el mi-a spus să fac rugăciune.

Stareţul m-a întrebat:

– Ce face acel „diavol" acolo?

Când am auzit am rămas uluit. Mi-am dat seama imediat că se referea la un vrăjitor ce locuia la noi în sat şi înşela multă lume.

– Ce să facă, Gheronda? Caută naivi.

– Eşti foarte bine acolo unde eşti, mi-a spus, înainte de a apuca să-i mai spun ceva despre casă.

Înainte de a-l întreba, mi-a dat două răspunsuri esențiale. Nu am mai îndrăznit să pun altă întrebare. Fiul meu a rămas cu gura căscată. Se uita când la Stareț, când la mine. După aceasta, am început să vorbim despre cunoscuți de ai lui din Gazoro. În timp ce vorbeam, a venit un preot din Creta. Atunci Starețul l-a întrebat:

– Sfinția ta, părinte, de unde ești?

– Din Creta, Gheronda.

– De câți ani ești preot? l-a întrebat din nou.

Dar acela, pentru a-și ascunde vârsta, l-a întrebat el pe Stareț:

– Sfinția Voastră câți ani de preoție îmi dați?

– Eu îți dau o săptămână.

– Ei, nici chiar o săptămână, Gheronda. Am treizeci de ani de preoție.

– Nu se vede, i-a spus Starețul. Eu zic că ai numai o săptămână de când nu te-ai bărbierit... (Acest preot își scurtase foarte mult barba.) Starețul a vrut să arate că înfățișarea lui nu corespundea cu anii de preoție pe care îi avea.

Acestea sunt experiențele pe care le-am trăit alături de fericitul Stareț Paisie.

Karaghiannidis Vasile, Seres

Pe Starețul Paisie l-am văzut de două ori, împreună cu prietenul meu Hristu. Când am mers prima dată, Hristu i-a spus Starețului:

– Gheronda, pot să vă văd separat?

– De ce separat? l-a întrebat Starețul.

– Ei, vreau să vă spun ceva.

– Ai duhovnic?

– Da.

– Atunci de ce vrei să vorbești cu mine separat?

Hristu s-a pierdut puțin, dar Starețul i-a explicat:

– Ascultă! Dacă te îmbolnăveşti, te duci direct la profesorul universitar să te examineze? Nu mergi mai întâi la medicul tău să-i spui problema ta? Numai în cazul în care acesta nu te poate vindeca, atunci mergi mai departe. Tu ai discutat problema ce o ai cu duhovnicul tău şi nu te-a putut vindeca?

Din acestea Hristu a înțeles ce trebuia să facă şi nu a mai insistat. După puțin i-a spus Stareţului:

– Gheronda, nouă în oraş nu ni se dau multe prilejuri pentru viața duhovnicească, pentru discuții duhovniceşti.

– Ele există, dar voi nu le căutați. Dacă ați fi fost narcomani într-un oraş necunoscut şi ar fi venit timpul să vă luați doza, într-o zi ați fi descoperit toate locurile de unde se pot procura drogurile. De ce nu faceți la fel şi pentru cele duhovniceşti? Aceasta dovedeşte că nu aveți râvnă pentru cele duhovniceşti şi de aceea nu le căutați. Prilejuri pentru viața duhovnicească se află pretutindeni, rămâne numai să le căutați.

Când am mers a doua oară la Stareț, l-am aflat cărând lemne de foc. Le aşezase pe o scândură pe care o trăgea spre Colibă. Când ne-a văzut, ne-a spus în glumă:

– Aşa este mai economic, pentru că maşina consumă multă benzină.

După aceea a început să ne spună despre Constantinopol, că îl vom lua din nou fără să se verse sânge grecesc. Ni-l vor ceda marile puteri...

Akoglu Atanasie, fotograf, Seres

vreo douăzeci de ani. Atunci locuia lângă Mănăstirea Stavronikita. Cunoştinţa cu el s-a făcut într-un chip minunat. Când am mers pentru prima dată în Sfântul Munte, am trecut şi pe la Mănăstirea Stavronikita ca să-l întâlnesc, dar nu ştiam unde este chilia lui. Ne întrebam, eu şi alţi închinători care ne aflam în mănăstire, cum să facem să-l întâlnim. Cineva din mănăstire ne-a spus că Stareţul va veni de cu seară pentru slujba de dimineaţă. Când am mers la biserică pentru slujba Utreniei, am întrebat pe un monah dacă a venit Stareţul. Acela mi-a răspuns că atunci când vine, el stă totdeauna la strana stângă. Când am privit într-acolo am văzut un monah în vârstă, care era luminat de lumina candelelor. M-am apropiat de el şi i-am spus:

– Gheronda, iertaţi-mă, îl caut pe Părintele Paisie. Mi-au spus că stă aici într-o strană. Nu cumva l-aţi văzut?

– Da, este aici, dar o să-l vezi după slujbă. Mergi şi stai la locul tău.

După ce s-a terminat slujba şi am ieşit din trapeză, ceilalţi închinători mi-au spus:

– Iată, acela este Părintele Paisie!

– Dar eu am vorbit cu el în biserică.

Apoi am început să caut prilej să intru în vorbă cu el. Stareţul se retrăsese într-un colţ, iar închinătorii mergeau câte unul şi vorbeau cu el. A venit şi rândul meu. M-am dus şi am luat binecuvântare de la el. Iar Stareţul a început să-mi spună că trebuie să fim suflete cu rod. Un pom nu va putea rodi dacă nu-l săpăm, nu-l udăm, nu-l îngrijim. Tot astfel şi omul, dacă nu se va curăţa şi nu se va săpa înlăuntrul său, pentru a scoate păcatele şi patimile cu ajutorul duhovnicului său, dacă nu se hrăneşte sufletul său cu îngrăşământul cuvântului lui Dumnezeu şi cu harul Tainelor, nu va rodi virtuţi.

Altă dată, am mers la el împreună cu vreo doi-trei prieteni. Aceia l-au întrebat ceva în legătură cu televizorul. În acea vreme aveam un televizor care se stricase. Şi, pentru că nu ştiam cum să-l repar, am cumpărat altul nou. Atunci Stareţul le-a răspuns:

– Iată, întrebaţi-l pe Atanasie despre televizor, căci are vreo două-trei acasă.

Multora, care mergeau să ia binecuvântare de la el, le spunea numele.

Odată, am mers la Stareţ un grup şi am rămas la el până târziu. Terminând discuţia cu el, ne-a întrebat:

– Acum încotro veţi merge? Unde veţi dormi?

– Am programat să mergem la Mănăstirea Xiropotamu.

– Nu o să ajungeţi. O să înnoptaţi pe drum.

– Gheronda, daţi-ne binecuvântarea Sfinţiei Voastre şi ea va deschide şi uşi şi ferestre.

Şi într-adevăr, când am ajuns la Mănăstirea Xiropotamu era noapte, dar am găsit poarta de la intrare deschisă. Am intrat şi nişte părinţi care ne-au văzut ne-au întrebat:

– De unde sunteţi? De unde aţi venit?

– Tocmai acum am intrat înăuntru.

– Dar porţile sunt închise. Pe unde aţi intrat?

– Nu, erau deschise, am stăruit noi.

Atunci părinţii s-au mirat, dar, după ce le-am spus că venim de la Părintele Paisie, au înţeles ce se întâmplase. Binecuvântarea Stareţului a făcut aceasta.

Multă lume mergea la Stareţ şi cerea sfaturi sau numai binecuvântarea sa. Cineva mi-a spus:

– Nu am apucat să vorbesc cu Stareţul, ci am luat numai binecuvântarea sa. De îndată ce mi-a pus mâna pe cap mi-au dispărut dintr-o dată toate durerile, gândurile şi mâhnirile. Când am plecat, parcă pluteam de bucurie.

Altă dată, eram numai eu cu Stareţul. Deodată a trecut pe deasupra noastră un avion care a făcut mult zgomot. Atunci i-am spus:

– Gheronda, aceste avioane nu vă lasă să vă liniştiţi.

– Aa, şi aceştia vor să ne amintească de prezenţa lor, ca să le dăm binecuvântare pentru un zbor bun.

Stareţul avea întotdeauna gânduri bune pentru orice s-ar fi întâmplat.

Despre Rugăciunea lui Iisus, ne spunea să ne obişnuim să o rostim lăuntric toată ziua, orice lucrare am face. În felul acesta lucrurile noastre vor merge cu spor. Atunci când nu vorbim cu alţii, să rostim rugăciunea.

Odată, un creştin venea cu maşina spre Sfântul Munte şi rostea mereu rugăciunea. Într-un sat, la o curbă, i-a ieşit un copil înainte. Maşina a trecut peste el, dar copilaşul nu a păţit nimic. Nici măcar nu l-a atins. A oprit maşina şi, când a coborât, a văzut că era nevătămat, ca şi cum nu i se întâmplase nimic. Hristos îl păzise prin puterea rugăciunii.

Referitor la aceasta, Stareţul spunea că, din cauză că nu avem o stare duhovnicească bună şi nu ne rugăm, va veni vremea când maşinile se vor ciocni şi oamenii se lor lovi fără să vrea, fără să-şi dea seama. Nu vor putea evita aceasta. Lumea de astăzi, spunea el, seamănă cu un râu, ale cărui repejuni sunt oprite de un stăvilar de lemn. Însă, din pricina căderii şi a păcătoşeniei noastre, acest stăvilar, care acum există şi opreşte râul, va fi distrus de către curentul păcatului şi astfel ne vom autodistruge.

Stareţul spunea: „Atunci când doi oameni duc o grindă şi vor să treacă printr-o uşă, unul trebuie să cedeze şi să aştepte ca să intre celălalt, altfel nu vor putea băga grinda înăuntru. Tot astfel şi oamenii trebuie să cedeze, să-şi taie voia, altfel vor da cu capul de pereţi. Atunci când doi oameni se ciocnesc şi unul cedează puţin, oricât de rău ar fi celălalt, problema, tensiunea creată, va fi depăşită".

Părintele Paisie ne-a mai spus următoarea pildă: „Dacă luăm două pietre tari şi le lovim, vor scoate scântei. Dacă însă una este moale şi cealaltă tare, deşi vor fi lovite, nu vor scoate scântei. Tot astfel şi când e gata să se încaiere doi oameni, dacă unul se va înmuia şi va ceda, nu se va aprinde cearta. Dar dacă amândoi se vor înăspri, se va aprinde foc".

Când i-am spus că îi urmăresc pe mincinoşii martori ai lui Iehova şi mă cert cu ei, Stareţul m-a sfătuit:

– Ei, Atanasie, trebuie să ai curaj şi să-ţi schimbi des flaneaua, deoarece cu aceştia nimeni nu s-a putut înţelege. Numai te vor tulbura şi te vor face să transpiri...

Întotdeauna invoc rugăciunile Stareţului înainte de a mă întâlni cu iehoviştii, care umblă peste tot şi astfel o scot la capăt... Am câteva argumente cu care le dau peste nas. Îi fac de râs în faţa lumii, după care pleacă, trăgându-se unul pe altul.

Din anul 1962, cu harul lui Dumnezeu şi cu binecuvântarea Maicii Domnului, vizitez regulat Sfântul Munte. Obişnuiesc să merg la Buna Vestire şi la Sfânta Cruce, de două ori pe an. De fiecare dată mergeam şi pe la Stareţ, care avea mereu multă lume.

Întotdeauna îi servea el singur pe oameni cu dulciuri şi cu apă. Putea, nu putea, se nesocotea pe sine ca să-i servească pe ceilalţi. Deoarece eram foarte apropiat Stareţului, îmi spunea de multe ori:

– Hai, pleacă mai repede! Nu mai pot. Trebuie să mă duc în biserică să dau un „telefon".

Se grăbea să facă rugăciune pentru cele care îi ceruseră închinătorii.

Pe soţia mea o vedea din când în când la Suroti. Uneori, când îl vizitam la Coliba sa şi îl găseam împletind metanii, îmi dădea metania începută, precum şi scula de lemn cu care împletea şi îmi spunea să o dau soţiei mele să o continue.

Ne spunea:

– Să nu pierdeţi „frecvenţa", să aveţi comuniune cu Dumnezeu pe această „frecvenţă" a rugăciunii şi nu veţi rămâne afară. Şi mă voi ruga şi eu pentru voi pe aceeaşi „frecvenţă".

Altă dată ne-a spus:

– Un *„Slavă Ţie, Dumnezeule!"* echivalează cu o mie de *„Doamne miluieşte"* sau *„Doamne Iisuse Hristoase, miluieşte-mă"*. Mulţi îşi fac cruce de parcă ar cânta la mandolină. În felul acesta îşi bat joc de Dumnezeu. Când ne facem semnul Sfintei Cruci corect se bucură îngerul nostru păzitor.

Mulţi călugări au trecut pe la Stareţ şi i-au cerut sfatul. De asemenea, foarte mulţi tineri care voiau să se facă călugări au trecut pe la el ca să ia binecuvântare înainte de a intra în mănăstire, dar şi pentru a se încredinţa că este voia lui Dumnezeu să devină monahi. Cunosc pe unii cărora nu le-a dat voie să se facă monahi şi s-au căsătorit.

Îmi spunea adesea să citesc Everghetinosul, iar eu îi răspundeam:

– Gheronda, nu înțeleg cele scrise în el.

– Fie înțelegi, fie nu, tu citește. Astăzi nu vei putea înțelege, însă mâine poate vei înțelege.

Şi într-adevăr, de aceasta mi-am dat seama mai târziu.

Despre lacrimi spunea:

– Există oameni care lăcrimează uşor. Însă un suspin din adânc cu durerea inimii poate echivala cu o găleată de lacrimi.

Stareţul sfătuia:

– Să nu ne culcăm fără să facem puțină rugăciune. Dacă nu putem face Pavecernița, să spunem cel puțin Rugăciunile începătoare. Iar când ne sculăm din pat, să facem semnul Sfintei Cruci şi să începem să rostim Rugăciunea lui Iisus cu buzele.

La început voiam să-l fotografiez. Ştia că sunt fotograf, însă nu accepta să fie fotografiat. De aceea am încetat să mai iau cu mine aparatul de fotografiat. După mai mulți ani, cunoscându-mi dorința, mi-a spus:

– Hai, scoate aparatul şi fă-mi o fotografie bună. Am auzit că eşti fotograf bun.

– Ah, Gheronda, acum vrei să te fotografiez când nu am aparatul cu mine? Când te-am rugat nu m-ai lăsat.

La Sfântul Munte, ultima mea întâlnire cu Stareţul a fost în septembrie 1993. Am mers la Coliba sa, deşi cunoscuții mei îmi spuneau:

– Nu te duce! Stareţul este bolnav. Pe nici unul din cei care au mers nu i-a primit.

Eu însă aveam dorința să-l văd şi de aceea am mers. M-am ostenit foarte mult până am ajuns la Coliba sa. În trecut, de multe ori mersesem, dar niciodată nu m-am simțit astfel, niciodată nu transpirasem atât de mult, încât să mi se ude toate hainele. Am bătut de mai multe ori ca să-mi deschidă. Am cântat mai multe tropare până să vină să-mi deschidă. Când s-a apropiat de poartă l-am văzut schimbat la față și mi-am dat seama că nu se simte bine. Ținea în mâini niște pantaloni spălați. Văzându-l în așa hal, i-am spus:

– Gheronda, lasă-mă să intru ca să te ajut, căci Sfinția Ta nu poți.

– Nu, binecuvântatule. Mai bine pleacă!

Mi-au dat lacrimile. În timp ce luam binecuvântare de la el, m-a lovit ușor peste cap și mi-a spus:

– Mergi cu bine. Acum nu pot.

Într-adevăr, nu putea. După două luni am aflat că a mers la spital la Tesalonic. M-am dus să-l văd, dar călugărița care păzea la ușa salonului unde era Starețul sub nici un chip nu m-a lăsat să intru. L-am văzut însă împreună cu soția mea la Mănăstirea de la Suroti, unde a fost dus. Se simțea bine, avea o dispoziție bună. Ne-a recomandat să nu pierdem „frecvența”, viața duhovnicească. L-am îmbrățișat cu multă bucurie. După două luni am aflat că adormise.

Ioanidis Haralambie

Ceea ce îmi dădea multă bucurie și curaj atunci când mergeam la Starețul Paisie era faptul că, deși era multă lume în curtea Colibei lui, pe toți îi primea cu multă dragoste și răbdare. Când am mers la el, i-am spus câteva lucruri legate de o problemă familială de-a mea. Răspunsurile lui mi-au pricinuit multă bucurie și am plecat plin de nădejde. Însă ceea ce doream mai mult era să-l întâlnesc pe Stareț împreună cu soția mea, deoarece exista o oarecare neînțelegere între noi.

Într-adevăr, am reușit să ne întâlnim cu Stareţul la Mănăstirea Suroti. Neînțelegerea noastră era următoarea: Soția mea provenea dintr-o frăție ortodoxă. Acolo trăise după regulile frăției, printre care erau şi rugăciunile improvizate pe care le rosteau în comun. Pe mine mă deranja lucrul acesta. Aşadar, i-am expus Stareţului subiectul rugăciunilor improvizate, iar el a spus că astfel de lucruri nu sunt corecte. Ne-a accentuat că soții trebuie să aibă acelaşi duhovnic, căci altfel unul va trage la dreapta, iar celălalt la stânga. Ne-a recomandat să ne rugăm lui Dumnezeu folosind rugăciunile pe care le-au scris sfinții şi nu cuvintele noastre[25].

Haravopulos Spiridon, Oreocastro – Tesalonic

Am avut şi eu binecuvântarea să-l cunosc pe Stareţul Paisie. Când a apărut problema Macedoniei eram neliniştit şi, în urma discuției cu doi tineri din Atena pe care i-am cunoscut în Sfântul Munte, am hotărât să mergem să luăm steagul de la granița Macedoniei. Voiam însă să merg mai întâi la Stareț şi să iau binecuvântare de la el pentru aceasta. Când am mers la Coliba sa, l-am salutat şi înainte de a apuca să-i spun pentru ce am venit, mi-a zis:

---

[25] Stareţul, într-adevăr, nu era de acord cu rugăciunile improvizate făcute în comun. Însă în rugăciunea noastră personală – pe lângă Rugăciunea lui Iisus şi rugăciunile Sfinților – îngăduia şi chiar îndemna la exprimarea spontană cu propriile noastre cuvinte în simplitatea şi durerea inimii (chiar şi această rugăciune o numea a inimii).

– Voinicule, ştii ce vreau eu de la tine? Deoarece am probleme de sănătate, partea aceea de munte pe care o vezi, dintr-un capăt în celălalt, vreau să o tai ca soarele să iasă mai devreme.

Prin aceste cuvinte Stareţul mi-a potolit entuziasmul, ca şi cum ar fi vrut să-mi spună că nu trebuie să întreprind lucruri care nu mă privesc şi sunt mai presus de puterile mele, ci să le lăsăm lui Dumnezeu. Şi îndată mi s-a luat o greutate de pe inimă.

Merivanis Anghel, Tesalonic

Pe Părintele Paisie l-am cunoscut în iulie 1981. M-am învrednicit de marea binecuvântare ca Maica Domnului să-mi îndrepte paşii spre Grădina ei şi spre Părintele Paisie. De fiecare dată, auzeam multe lucruri minunate atât de la Părintele Paisie, cât şi de la alţi fraţi, atunci când ne întâlneam în curtea Colibei de la Panaguda.

Îmi aduc aminte că în luna septembrie, cu trei-patru ani înainte de adormirea Stareţului, ne adunaserăm înaintea gardului Colibei sale vreo doisprezece oameni. Aşteptam acolo de o oră şi jumătate. Era pentru prima dată când întârzia atât de mult să deschidă. Când în cele din urmă ne-a deschis şi am intrat înăuntru, un oarecare închinător i-a cerut să ne vadă separat pe fiecare câte cinci minute, ca să-i spună şi el problema sa personală. Stareţul însă nu a fost de acord, ci ne-a îndemnat să ne aşezăm toţi pe buturugile din curte ca să ne vorbească. De-a lungul discuţiei spunea lucruri pe care nu înţelegeam de ce le spune. Fiind în toiul discuţiei, deodată o întrerupse şi spuse:

– Un oarecare avocat evlavios din Tesalonic are probleme cu femeia lui, care are o mare slăbiciune pentru curățenie. Copilul lor fiind foarte mic nu înțelege şi este firesc să facă mizerie, să facă deranj prin casă. Acest avocat va trebui să o convingă pe soția lui să facă răbdare, până când copilul lor va începe să înțeleagă şi se va termina astfel acea situație din familia lor.

Când Stareţul a terminat discuția, s-au terminat şi nedumeririle celor de față. Răspunsese întrebărilor şi problemelor fiecăruia, deoarece cu harisma străvederii pe care o avea a „citit" gândurile tuturor. După puțin a spus:

– Acum ce să mai spunem?

– Tot ceea ce voiam să ne spuneți, Gheronda, ni le-ați spus, am răspuns noi.

Deşi se adresase tuturor, vorbise în acelaşi timp şi fiecăruia separat. Prin urmare nu mai era nevoie să ne vadă în particular. După aceea, am pus metanie Stareţului şi am plecat. Pe cărarea ce ducea spre Mănăstirea Kutlumuş urcam împreună cu închinătorul care îi ceruse să ne vadă separat câte cinci minute. La un moment dat, acela m-a întrebat:

– Ai observat ceva ciudat în cuvintele Stareţului?

– Ce să observ? Ceea ce mi s-a părut ieşit din comun a fost paranteza pe care a făcut-o în legătură cu acel avocat.

– Ei, acel avocat sunt eu. I-am pus întrebarea cu mintea şi îndată Stareţul a întrerupt discuția şi a răspuns la întrebarea mea.

Odată, înainte de a merge în Sfântul Munte, îmi apăruse pe mână o pată care mă deranja, însă nu i-am dat importanță. Mă pregătisem să mă împărtăşesc în Sfântul Munte. Într-adevăr, am plecat cu un grup de închinători, am trecut pe la Stareț, după care am coborât la Mănăstirea Iviron unde am rămas peste noapte. Aici m-am împărtăşit şi la întoarcere spre Careia am trecut iarăşi pe la Stareț. Între timp, acea pată de la mână mi se umflase şi se făcuse puroi. Pielea se îngălbenise şi mă durea destul de tare. Mă împărtăşisem şi nu voiam să sparg abcesul ca să se scurgă puroiul. În timp ce vorbeam cu Starețul, i-am arătat mâna spunându-i:

– Gheronda, umflătura aceasta mă deranjează mult, dar nu pot să fac nimic pentru că m-am împărtăşit. Ce să fac? Să o sparg?

– Să nu faci nimic, mi-a spus el. Apoi mi-a însemnat mâna cu semnul Crucii. Când am ajuns în Careia şi ne-am urcat în autobuz ca să plecăm, adică după o jumătate de oră, m-am uitat la mână şi am văzut că puroiul dispăruse cu desăvârşire. În două zile mâna s-a făcut sănătoasă, ca şi cealaltă.

Într-o vreme, auzisem că voiau să facă un drum care să pornească din Nea Roda şi să ajungă până în Sfântul Munte, pentru a uşura, chipurile, aprovizionarea mănăstirilor. Când am mers la Stareț, i-am spus:

– Gheronda, am auzit că vor să facă un drum în Sfântul Munte. Dar vedeți, Pronia dumnezeiască a aşezat mănăstirile rusească, bulgărească şi sârbească în partea învecinată cu continentul. Şi astfel, guvernul va trebui să ceară permisiunea de la aceste mănăstiri şi de la Sfânta Epistasie pentru ceea ce vrea să facă.

Starețul m-a privit pătrunzător şi mi-a spus:

– Şi eu le-am spus acelaşi lucru. Şi în timpul dictaturii militare voiau să facă acest lucru. Atunci am spus Sfintei Epistasii[26] să ia aminte şi să nu îngăduie aceasta. Şi într-adevăr, Conducerea Sfântului Munte nu a fost de acord. Nu s-a făcut drum şi nici nu se va face vreodată.

Altă dată eram la Schitul Sfânta Ana şi voiam să merg la Părintele Paisie să iau binecuvântare de la el, după care, în aceeaşi zi, să ajung la Mănăstirea Sfântul Pantelimon. Atunci era hram la Sfânta Ana (25 iulie), iar după două zile (27 iulie) era la mănăstirea rusească. Mă rugam Maicii Domnului să mă ajute să merg la amândouă hramurile şi să-l văd şi pe Stareț la Careia. Când am mers la Stareț mi-a spus:

– Astăzi voiam să merg pe munte ca să mă rog, dar un gând îmi spunea să stau la Colibă. Şi astfel am stat aici şi am curățat grădina de buruieni.

Atunci am înțeles că, spunând acestea, voia să mă facă să înțeleg că mă aştepta.

Deşi ajunsesem la o vârstă destul de mare, încă nu mă căsătorisem. Mama îmi spunea mereu: „Eu voi pleca şi tu vei rămâne singur”. Dar eu nu mă hotăram, cu toate că mă gândeam că trebuie să-mi întemeiez o familie şi să o bucur pe mama mea. Pe de altă parte, a rămâne astăzi singur în lume este un lucru foarte greu. Când am fost la Stareț prima dată, i-am spus câteva lucruri din viața mea, fără însă să-i pomenesc ceva despre căsătorie. Cu toate acestea, el mi-a spus:

– Să te însori!

Starețul citea în inima omului. M-a ajutat mult. S-a ostenit mult pentru mine. În luna aprilie m-am căsătorit şi după vreo trei luni soția mea a rămas însărcinată. Cu binecuvântarea Stareţului, a născut o fetiţă sănătoasă.

---

[26] Organul executiv al Sfântului Munte.

Odată, am întâlnit la Coliba Stareţului un grup din Pireu. Erau vreo şase-şapte medici şi avocaţi, precum şi un preot. La început, preotul i-a pus câteva întrebări la care el i-a răspuns. Toate pe care le spunea Stareţul aveau un tâlc. Unele le înţelegeam, altele nu. Doi dintre aceia, care păreau a fi avocaţi, îi puneau mereu întrebări, iar el le răspundea. De la un punct al discuţiei aceia au început să-l contrazică. Văzând aceasta, Stareţul le-a spus:

– Bine, dar pentru ce aţi venit aici? Ca să învăţaţi sau ca să mă învăţaţi? Eu nu v-am chemat să mă învăţaţi. Voi aţi venit aici.

Cu toate acestea, după puţin, unul dintre ei a început iarăşi să se împotrivească. Atunci Stareţul i-a spus:

– Tu vei suferi mult în viaţa ta.

Prin aceasta voia să spună că acela va suferi mult din pricina egoismului său. Apoi a continuat:

– Dumnezeu face minuni în fiecare clipă, dar noi nu înţelegem, nu vedem. Necredinţa s-a înmulţit atât de mult, încât Îl rog pe Dumnezeu ca minunile pe care le face să fie clare ca să le vadă şi cei necredincioşi. Poate numai aşa ne vom reveni.

În acea zi Stareţul s-a mâhnit mult.

Un prieten de al meu, I.P., îl cunoştea bine pe Stareţ. Odată, când voiam să merg în Sfântul Munte, m-a întrebat dacă poate să-i transmită ceva Stareţului. Mi-a spus să-i transmit că femeia cumnatului său a născut un copil foarte sănătos. Femeia aceea era infirmieră şi îngrijise odată de un bolnav ce suferea de o boală molipsitoare. În acea perioadă a rămas însărcinată şi, temându-se ca nu cumva embrionul să se fi molipsit de acea boală, căuta să-l convingă pe bărbatul ei că trebuie să facă avort. Atunci prietenul meu, aflând de aceasta, i-a rugat ca, mai înainte de a avorta copilul, să ceară sfatul Stareţului Paisie. Aşadar, Ioanis a mers în Sfântul Munte la Stareț şi i-a spus cazul acestor soţi. Stareţul a spus să nu facă avort şi a adăugat că pruncul se va naşte normal şi va fi foarte sănătos. Într-adevăr, aşa s-a şi întâmplat. Când i-am spus Stareţului despre Ioanis şi despre faptul că femeia cumnatului său a născut un copil sănătos, a făcut semnul Sfintei Cruci şi a spus:

– Slavă Ţie, Dumnezeule! Slavă Ţie, Dumnezeule! Slavă Ţie, Dumnezeule! De mai multă vreme aceasta este singura veste bună pe care o aud. În ultima vreme aud numai veşti neplăcute.

Altă dată, au venit la el doi elevi care i-au cerut să se roage pentru ei ca să obţină rezultate bune la examene. Stareţul, după ce le-a spus că neapărat trebuie să înveţe, i-a sfătuit să spună rugăciunea „*Împărate ceresc...*". Făcând aşa, nu va fi nevoie să înveţe prea mult.

Fie ca toţi să avem binecuvântarea Stareţului şi din Biserica biruitoare unde se află, să se roage pentru toată lumea, pentru ţara noastră, pentru familia mea, pe care am întemeiat-o cu rugăciunile lui, şi pentru mine păcătosul şi nevrednicul său fiu duhovnicesc!

Mavraghenis Stelian

l-am întrebat din care pricină încă nu dobândisem copii. Stareţul mi-a spus că vom avea copii şi că va trebui să avem multă răbdare ca să-i creştem. Mai târziu am dobândit doi copii. Atunci eram căsătoriţi de curând şi ne grăbeam. Cuvintele Stareţului s-au adeverit întru totul.

Mai demult, când l-am vizitat la Coliba sa din Sfântul Munte, m-a întrebat cu ce fel de oameni am legături.

– Nu fac distincţie, Gheronda, i-am răspuns eu.

Atunci mi-a dat următorul sfat:

– Atunci când plantăm un dovleac lângă un pepene, acesta îşi pierde dulceaţa şi nici dovleacul nu se va folosi. De aceea, şi noi trebuie să luăm aminte la cei cu care ne însoţim ca nu cumva să pierdem darurile lui Dumnezeu şi nici aceia să nu se folosească.

Kenanidis Constantin, doctor în Teologie, Tesalonic

Pe Părintele Paisie l-am cunoscut în 1975, când aveam vârsta de opt ani. De atunci, în fiecare an mergeam la Sfântul Munte şi îl vedeam. Şi, odată cu trecerea anilor, legătura noastră devenea tot mai strânsă. Când eram în perioada adolescenţei aveam destule nelinişti, însă Stareţul era pentru mine izvor de mângâiere şi nădejde, precum şi povăţuitor spre mântuire, pentru că îmi dădea soluţii clare la problemele mele, lucru care îmi pricinuia uimire.

Referitor la gânduri, spunea că atunci când ai gânduri necurate să le dispreţuieşti cu desăvârşire, să nu intri în discuţie cu ele, iar în locul lor să pui gânduri bune. Căci, dacă prin încuviinţarea gândurilor necurate, ajungi în cele din urmă la fapte necurate, tot astfel, prin încuviinţarea gândurilor bune, poţi ajunge la săvârşirea faptelor bune.

Despre înfrânare spunea: Astăzi tinerii care reuşesc să se păstreze curaţi până la căsătoria lor vor fi socotiţi mucenici. Tot astfel vor fi socotiţi şi tinerii care vor să devină monahi, dacă se vor păstra şi ei curaţi până în clipa când vor îmbrăca rasa. Mucenicii cei de demult trăiau mucenicia sângelui. Tinerii de astăzi, atunci când se nevoiesc ca să se păstreze curaţi, sunt consideraţi mucenici ai conştiinţei, din pricina războiului conştiinţei pe care îl rabdă şi al dispreţului celorlalţi. Mucenicia conştiinţei uneori este mai dureroasă decât cea a sângelui. Referitor la subiectul instinctului de reproducere, Stareţul spunea că trebuie „să-l băgăm la congelator" până la căsătorie şi să facem o nevoinţă cinstită înaintea lui Dumnezeu, pentru dragostea Lui. Numai în felul acesta vom găsi rezolvare la această problemă.

În perioada adolescenţei vorbeam cu Stareţul, cum era şi firesc, despre relaţiile tinerilor. El vorbea despre dragostea pe care o făgăduiesc tinerii care au aceste relaţii. Spunea cu amărăciune că de mai multe ori a constatat că această dragoste nu este adevărată. Apoi mi-a spus:

– Dacă ai o prietenă şi spui că o iubeşti, pentru a te proba dacă o iubeşti cu adevărat, închipuie-ţi faţa ei arsă şi schimbată într-o masă informă şi urâtă. Dacă văzând faţa ei urâtă continui să o iubeşti ca şi mai înainte, atunci să fii sigur că o iubeşti cu adevărat.

În acea perioadă mă ocupam mult cu atletismul, mai concret, cu alergările. Stareţul îmi spunea în glumă:

– Să nu alergăm pe orizontal, ci pe vertical, către Dumnezeu.

Când eram în anul întâi de liceu l-am întrebat despre alegerea profesiei:

– Gheronda, cum poate fi cineva sigur că profesia pe care o va alege va fi bineplăcută lui Dumnezeu?

Atunci el mi-a răspuns că, pentru a alege cineva corect profesia sa, va trebui să se sfătuiască cu un om în care are desăvârşită încredere. Iar acel om va trebui să aibă dragoste dezinteresată pentru a putea „vedea" chemarea aceluia şi astfel să-l ajute. Răspunsul acesta l-am păstrat în inima mea, iar când a trebuit să hotărăsc ce profesie trebuie să aleg, am mers din nou la Stareț şi i-am amintit discuția pe care am avut-o referitoare la acest subiect. Apoi i-am spus:

– Singurul om în care am desăvârşită încredere sunteți Sfinția Voastră. Aşadar, ce mă sfătuiți să aleg?

Atunci a zâmbit şi mi-a spus:

– Pentru mine, ți-o spun înaintea lui Dumnezeu, profesia care presupune cea mai mare răspundere, pe care o poate face cineva, este cea de educator (la grădiniță). Dar ea este şi cea mai grea, deoarece plăsmuieşte suflete. Iar plăsmuind suflete, plăsmuieşti oameni, care sunt plăsmuiți după chipul lui Dumnezeu. Şi astfel, devii împreună-lucrător cu Dumnezeu, aşa cum se fac şi părinții atunci când nasc copii. Dacă vezi că nu ai calitățile necesare pentru a fi educator, atunci fă-te învățător. Este o profesie la fel de responsabilă. Iar dacă vezi că nici învățător nu poți, atunci fă-te profesor.

Atunci i-am spus că, din câte mă cunosc pe mine însumi, aş putea să mă fac profesor. Iar el mi-a spus:

– Desigur, vei deveni profesor, şi încă de teologie.

La auzul cuvântului „teologie” am protestat, deoarece nu numai că nu m-am gândit la ea, ci eram chiar împotrivă. Eu intenționam să fac medicina, dar nu eram hotărât. În cele din urmă m-am hotărât să dau la medicină, am făcut meditațiile necesare şi mă pregăteam cu înfrigurare pentru examene. Între timp mă gândeam la Stareț şi mergeam la el. De fiecare dată când mergeam la el îmi spunea:

- Bine ai venit, teologule!

Pe atunci această urare mă deranja destul de mult şi îi spuneam:

- Gheronda, te rog să nu-mi mai spui aşa, pentru că în nici un caz nu voi deveni teolog.

- O să vezi că vei deveni teolog, insista Starețul.

Această insistență a lui mă punea pe gânduri. Cu toate acestea, împotrivirea mea nu scădea deloc, ci rămâneam statornic în hotărârea mea. Timpul trecea şi de fiecare dată când mergeam la Stareț îmi spunea:

- Bine ai venit, teologule!

În dimineața unei zile de februarie a anului 1985 m-am deşteptat şi am simțit înlăuntrul meu o dorință puternică să studiez teologia. Fără să pierd timp, chiar a doua zi de dimineață, am plecat spre Sfântul Munte. Am ajuns la Coliba Starețului şi i-am spus despre noua mea hotărâre. El a primit vestea cu multă bucurie şi mi-a spus de mai multe ori să mă gândesc bine, să mă încredințez că într-adevăr aceasta vreau să fac. În cele din urmă am studiat teologia şi după patru ani am luat diploma.

În acelaşi an în care mă hotărâsem să devin teolog, mă gândeam să mă las de atletism. M-am dus din nou la Stareț şi i-am cerut sfatul în privința aceasta. Iar el mi-a spus:

– Să faci aceasta imediat. Aceste lucruri trebuiesc tăiate dintr-o dată. Nu trebuie să te mai gândeşti.

Eu însă şovăiam şi de aceea l-am rugat să mă lase să mai merg la o ultimă întrecere, pentru satisfacţie morală. Dar el mi-a spus:

– Aceasta nu este satisfacţie morală, ci imorală, pentru că prin întrecerile sportive omul îşi manifestă toată iubirea de sine şi slava deşartă pe care le are.

Dar în mintea mea stăruia gândul de a merge la o ultimă întrecere. Stareţul, înţelegând aceasta, mi-a spus:

– În sfârşit, dacă insişti, du-te!

Într-adevăr, am luat parte la o întrecere internaţională care a avut loc la Atena în 1986. Dar, ce s-a întâmplat? De îndată ce am pornit, un alergător m-a călcat pe picior. După cum se ştie, ghetele de atletism au cuie în talpă. Îndată piciorul mi s-a umplut de sânge, dar nu am dat importanţă, ci am continuat să alerg. Într-un alt punct al cursei un alt alergător m-a lovit cu cotul în faţă, care îndată mi s-a umplut de sânge. Sângele îmi curgea atât de tare încât mă primejduiam să mă înec în timp ce alergam. Iar acestea le-a îngăduit Dumnezeu datorită insistenţei mele. În cele din urmă, am încheiat cursa, dar nu m-am calificat.

A doua zi am plecat spre Sfântul Munte. Când i-am spus Stareţului păţania mea, m-a mângâiat zâmbind şi m-a făcut să-mi revin, revărsând asupra mea nesfârşita sa dragoste părintească.

Stareţul voia ca întotdeauna să am binecuvântare de la duhovnicul meu înainte de a pune orice fel de întrebare. Adeseori îmi spunea:

– De vreme ce ai duhovnic, de ce mă întrebi pe mine?

Primea să discutăm despre vreun subiect numai dacă era sigur că aveam binecuvântare pentru aceasta.

În vara anului 1987 am mers la Stareț cu un prieten de la meu din Belgrad. După ce a vorbit cu el, Starețul mi-a spus:

– Ah, copilul meu, dacă ai şti ce va păți Iugoslavia! Foarte mult se vor chinui cei de acolo.

Apoi mi-a vorbit despre destrămarea Iugoslaviei, despre războiul ce va fi acolo şi despre starea economică grea în care vor ajunge. Când am fost în Belgrad, am spus aceste lucruri unor preoți de acolo, care, atunci când s-au împlinit acestea, s-au minunat de harisma Starețului, care le proorocise cu cinci ani mai înainte.

În primăvara anului 1989, a intrat împreună cu mine în Sfântul Munte şi un cercetător grec, chimist, de la Comisia Europeană. Era pentru prima oară când venea în Sfântul Munte, la Starețul Paisie. De îndată ce Starețul l-a văzut, i-a spus:

– Ei, binecuvântatule, tu eşti om de ştiință? De atâția ani faci acea experiență, cu acel lichid, la cutare temperatură. Dar temperatura este prea ridicată şi lichidul se transformă în vapori. De aceea nu-ți reuşeşte experiența.

Acela, când a auzit cuvintele Starețului, a rămas fără glas şi s-a minunat de harisma sa. Când a înțeles şi a conştientizat că Starețul într-adevăr i-a arătat pricina greşelii lui, s-a dus imediat şi i-a făcut metanie. Aşa cum mi-a explicat mai târziu, ani de zile experimenta ceva şi nu o putea scoate la capăt.

Odată, pe când mă aflam la Panaguda, l-au vizitat pe Stareț trei străini, un englez, un italian şi un francez. Atunci eu m-am oferit să traduc, însă el mi-a spus că nu este nevoie. I-a luat într-un colț al curții și a început să vorbească cu ei. A vorbit destulă vreme. Întorcându-se, mi-a spus zâmbind:

– Bre Constantine, am vorbit cu aceștia până m-am săturat.

Vorbise cu ei în grecește, însă aceia înțeleseseră fiecare în limba sa.

Altă dată, am găsit multă lume așezată în „salonul" său, – așa cum numea Starețul buturugile din curtea Colibei sale –, și Părintele îi întreba pe fiecare pe rând unde lucrează. Când a ajuns la tânărul care stătea lângă mine, a spus:

– Mihail, tu ai fost numit de curând în Kalamata. Cum te simți acolo?

Auzind acestea, tânărul a rămas șocat. Am încercat să-l fac să-și revină, spunându-i că unele ca acestea sunt obișnuite pentru Stareț și de aceea nu trebuie să se minuneze.

Odată, au mers la Stareț unii care fuseseră la medium și aveau asupra lor semne ale lucrării diavolești. Starețul, cu mult discernământ, le-a arătat pricina stării lor și cu cuvinte simple, așa cum obișnuia întotdeauna să procedeze, i-a ajutat să înțeleagă greșeala ce au făcut-o atunci când l-au consultat pe acel medium și au participat la ceremonii diavolești. Dar ceea ce m-a impresionat mai mult a fost cunoașterea profundă a fenomenelor spirituale pe care o avea Starețul, precum și exactitatea cuvintelor lui, care niciodată nu dădeau greș. Metoda și cuvintele lui le-ar fi invidiat mulți analiști, psihologi și teologi. Sentimentul pe care îl încerca cineva în timpul unei discuții cu el era simțirea unui val copleșitor de dragoste şi har, care izvorau din Stareț şi se răspândeau în juru-i.

Referitor la educația copiilor, spunea că trebuie să-i „îngrădim". Desigur, este bine să le dăm o oarecare libertate, nu însă deplină, aşa cum au făcut nişte diplomați în Atena, care şi-au lăsat copiii singuri într-un apartament, iar aceştia au spart şi au distrus totul. El spunea că, dacă la această vârstă copiii distrug scaune, mai târziu vor sparge capete.

Altă dată, în primăvara anului 1985, am mers cu un prieten de-al meu la Coliba Stareţului. Am bătut în fierul de la poartă şi am aşteptat destul timp, dar nu a răspuns. Am continuat să batem, dar nimic. A început să plouă, dar noi nu am plecat. După ce s-a oprit ploaia, am început iarăşi să batem, dar în zadar. Deodată am auzit o voce din pădure: „Stareţul nu este aici. De dimineață a plecat în pădure". Cu toate acestea noi nu ne-am descurajat. Am continuat să batem în răstimpuri, să rostim Rugăciunea şi să strigăm: „Pentru rugăciunile Sfinţilor Părinţilor noştri...". Din nou s-a auzit o voce: „Nu insistați, pentru că Stareţul nu este acasă!" Acea voce mi se părea cunoscută. Atunci am alergat spre locul de unde se auzise vocea şi uimiţi, l-am văzut pe Stareț aşezat, rostind rugăciunea cu metania în mână. De îndată ce ne-a văzut, ne-a chemat lângă el şi a început să ne vorbească cu multă dragoste despre problemele pe care le aveam. Am plecat de la el cu sufletele uşurate.

În perioada în care mă ocupam cu biologia, am avut o discuție lungă cu Stareţul pe tema creaţiei lumii. El spunea că toate au fost create de la Duhul Sfânt. M-a făcut să înțeleg că teoria evoluționistă a lui Darwin, precum şi părerile posterioare apariţiei ei, sunt cu desăvârşire greşite. Mi-a explicat, prin cuvinte foarte simple, că Dumnezeu a creat lumea.

Atunci când i-am spus că există profesii şi meserii în care este greu să se roage cineva în timp ce lucrează, a fost categoric:

– Fiecare trebuie să se străduiască să-şi sfinţească profesia sau meseria sa!

Odată mi-a spus:

– Dacă ştii un om care are îndrăzneală la Dumnezeu şi îi aprinzi o lumânare, acela este obligat să se roage pentru tine. Iar dacă ştii un mort despre care crezi că nu are îndrăzneală la Dumnezeu, atunci când îi aprinzi o lumânare este ca şi cum ai da o răcoritoare unuia care se arde de sete. Sfinţii primesc cu bucurie prinosul adus prin aprinderea lumânării şi sunt obligaţi să se roage pentru cel care a aprins-o. De asemenea şi Dumnezeu se bucură de aceasta.

Altă dată, în august 1996, am pierdut o geantă în care aveam un calculator portabil şi o cruce de lemn, pe care mi-o dăduse Stareţul şi pe care el însuşi o sculptase. În calculator aveam o lucrare ştiinţifică pe care o pregătisem în decursul celor cinci ani cât am stat în străinătate, căreia, din păcate, nu-i făcusem nici o copie. Eram deznădăjduit, dar de îndată ce mi-am adus aminte că în geantă se află şi crucea dăruită de Stareţ, am început să nădăjduiesc că Dumnezeu o să mă ajute să o găsesc. Am început aşadar să fac rugăciune la Sfântul Arsenie şi la Stareţ. După două zile am simţit lângă mine prezenţa Stareţului. La amiaza celei de a treia zi o oarecare doamnă a dat telefon şi mi-a spus că a găsit geanta.

Atunci când îl întrebam pe Stareţ despre Constantinopol şi Asia Mică, întotdeauna se referea la proorocia Sfântului Cosma Etolianul. Spunea că ruşii –

rasa plăviță (blondă) – vor da Constantinopolul grecilor. Încă de la începutul anilor 1980 vorbea despre dezmembrarea Uniunii Sovietice şi despre prăbuşirea regimurilor comuniste în toate statele Blocului Răsăritean. Când vorbea despre prigoana creştinilor din Uniunea Sovietică de atunci, spunea că a fost o bună ocazie pentru a se umple Sinaxarul Bisericii Rusiei cu noi mucenici. Vedea că regimul comunist, fără să vrea, devenea un mijloc de sfințire a Rusiei, căci sângele mucenicilor avea să renască duhovniceşte Rusia.

Odată, nişte închinători ciprioți l-au întrebat despre situația din țara lor. Atunci Starețul le-a răspuns că, de vreme ce Dumnezeu este stăpân peste istoria întregii lumi, trebuie să înțelegem că toate evenimentele care au avut loc în Cipru sunt incluse în planul iconomiei dumnezeieşti. Apoi le-a spus:

– Trebuie să avem încredere în Dumnezeu, pentru că tot ceea ce se întâmplă se face potrivit Proniei Lui.

Când vorbeam despre îndelunga-răbdare a lui Dumnezeu, Starețul spunea despre sine:

– Eu sunt un dobitoc. Mă mir cum mă mai rabdă Dumnezeu!

Iar aceasta nu o spunea smerindu-se pe sine, ci o credea, o trăia.

După explozia de la Cernobâl, Starețul spunea – referitor la radioactivitatea care a rămas în atmosferă şi s-a întins peste tot – că nu se teme de nimic, pentru că înainte de a mânca face semnul Sfintei Cruci peste alimente.

Dacă cineva nu este hotărât ce să aleagă între monahism şi căsătorie, va trebui să se roage mult şi ceea ce îi va spune inima, nu logica sau împrejurările, aceea să facă. Adică nu ceea ce crede el că este mai bine, ci ceea ce simte înlăuntrul său că vrea şi îi aduce bucurie. Odată, a venit la Stareț cineva şi i-a spus că se gândeşte să devină monah. Atunci Stareţul i-a spus:

– Dacă numai te gândeşti la aceasta, atunci este mai bine să-ţi găseşti o fată şi să te căsătoreşti.

Ceea ce îl interesa nu era să-i îndrume pe oameni la unul sau la celălalt mod de viaţă, ci cum ar putea să ajute la alegerea corectă.

De obicei, nu îngăduia monahilor începători să trăiască singuri. El spunea că pentru monah cea mai mare siguranţă există în obşte, unde se exersează în ascultare. Mai târziu, după ce se va fi nevoit cu mărime de suflet în obşte câţiva ani şi după ce va fi luat binecuvântare de la stareţul lui, va putea continua singur în pustie, sub povăţuirea unui duhovnic încercat. Dar şi aceasta o recomanda foarte rar. Odată, după vizita unui monah, l-am auzit pe Stareţ vorbind cu sine însuşi: „Aceşti ucenici de astăzi nu sunt ucenici pentru că nu fac ascultare". Astăzi stareţii fac ascultare de ucenici şi nu ucenicii de stareţi.

O deosebită impresie mi-a făcut îndelunga-răbdare pe care a arătat-o Stareţul în perioada în care avea hernie. Ajunsese într-o stare atât de gravă, încât nu mai putea sta în picioare, ci se întindea jos pe pământ şi astfel vorbea închinătorilor. Odată, mi-a spus glumind:

– Ultima oară când ai venit hernia era ca o portocală, acum a devenit ca un pepene.

Când l-am întrebat dacă va face operaţie, el mi-a spus:

– Lasă să sufăr puţin, poate mi se va ierta şi mie vreun păcat.

Atunci când voia să care ceva şi mergeai să-l ajuţi, nu te lăsa, ci spunea:

– Lasă, ca să mi se ierte vreun păcat.

Stamatiu Ioana, Tesalonic

În anul 1991 am venit din Atena şi ne-am stabilit în Tesalonic. După puţină vreme am auzit despre Părintele Paisie, dar fiindcă era bolnav la Mănăstirea de la Suroti şovăiam să mergem, nevoind să-l deranjez cu prezenţa mea. Cu toate acestea, totdeauna aveam înlăuntrul meu o dorinţă arzătoare ca să-l cunosc. În cele din urmă a murit şi nu m-am învrednicit să-l cunosc.

În anul 1996, pe la sfârşitul lunii aprilie, întorcându-mă dintr-o călătorie cu maşina noastră, am văzut pe drum un indicator pe care scria: „Către Sfânta Mănăstirea a Sfântului Ioan Teologul". Atunci i-am spus soţului meu:

– Iată Mănăstirea unde este înmormântat Părintele Paisie. Hai să intrăm puţin.

Am urcat sus la mănăstire şi, ca şi cum ştiam unde se află, am mers direct la mormântul Stareţului. Acolo am simţit o mare bucurie. Am îngenuncheat şi i-am spus Stareţului:

– Gheronda, nu v-am cunoscut când trăiaţi. Dar ştiu că şi acum mă auziţi.

În acele zile fiul meu începuse nişte examene pentru masteratul pe care îl făcea la Londra. Copilul avea mare nelinişte, deoarece examenele erau foarte grele. Deşi fusese un student foarte bun, atunci îmi spunea:

– Mamă, mă simt foarte încurcat. Cred că nu o să le iau.

Aşadar m-am aplecat peste mormântul Stareţului şi l-am rugat fierbinte pentru fiul meu. Simţeam că mă ascultă. După această rugăciune am plecat liniştită şi uşurată.

Când am ajuns acasă am aprins candela, m-am rugat înaintea icoanelor şi am intrat în dormitor să calc nişte rufe. Uşa dormitorului era deschisă şi vedeam prin ea icoanele de pe peretele celeilalte camere. Mă rugam neîncetat, pentru că mintea îmi era mereu la copil şi la examenele pe care avea să le înceapă a doua zi. În timp ce mă rugam, l-am văzut deodată pe Stareţ stând în uşa dormitorului. Arăta exact aşa cum era pe coperta cărţii pe care o cumpărasem în acea zi. Şi lucru minunat este că nu am simţit nici o tulburare, ci au început să-mi curgă lacrimi de bucurie şi recunoştinţă. Era îmbrăcat cu acea vestă veche de lână, cu fesul lui obişnuit pe cap. Stătea cu mâinile încrucişate şi cu ochii plecaţi la pământ. Era mic de statură, cu faţa osoasă şi avea o înfăţişare ascetică şi smerită. Stătea acolo ca şi cum mi-ar fi spus:

– Am venit să mă cunoşti.

Nu se grăbea să plece, ci m-a lăsat ca să mă bucur mult timp de prezenţa lui. L-am văzut aievea. L-am simţit ca pe un om viu. Stătea exact în uşa dormitorului, iar pe deasupra lui se vedeau icoanele. Privind chipul său am simţit dragoste pentru el ca pentru un ocrotitor al meu şi dintr-o dată mi-au venit în minte următoarele cuvinte:

– Gheronda, cum de aţi venit la mine, nevrednica? Mare cinste mi-aţi făcut că aţi venit în casa mea! Vă mulțumesc foarte mult. Știu că de acum înainte orice vă voi cere, voi primi.

După ce Starețul a dispărut, am dat telefon copilului meu și i-am spus:

– Evanghele, mâine vei scrie foarte bine. Am mers undeva și m-am rugat mult și sunt sigură de aceasta.

A doua zi, luni, am mers din nou la mănăstire ca să mă rog și să-i mulțumesc Starețului. În aceeași zi, după amiază, de îndată ce m-am întors acasă a sunat telefonul.

– Mamă, am scris foarte bine! mi-a spus Evanghel. Nu numai că am trecut, dar am și scris foarte bine. Am dat și scris și oral. Mamă, acolo unde ai fost astăzi să mergi și mâine!

– Voi merge, copilul meu. Voi merge în fiecare zi.

Singurele zile în care nu am fost au fost miercurea și vinerea. Sâmbătă examenele fiului meu se terminaseră. Atunci s-a întâmplat o minune cu copilul nostru. Nu numai că și-a luat diploma, ci a luat-o și cu notă mare. Mai târziu i-am spus:

– Fiul meu, numai la un nume vreau să te gândești și la el să te rogi. Să spui: „Părinte Paisie, ajută-mă!”, și acela va mijloci pentru tine. Când vei veni în Grecia îți voi spune mai multe.

În aceeași zi în care fiul meu s-a întors din Anglia l-am întrebat:

– Evanghele, vrei să mergem la Suroti la mănăstire?

Deși era foarte obosit a fost de acord, lucru ce m-a uimit. Pe drum a arătat o oarecare împotrivire, spunându-mi:

– Să nu începi acolo să-mi spui: „Sărută icoanele!” și cele obișnuite... Când vom ajunge acolo, lasă-mă singur.

Când am ajuns, Evanghel a luat-o înainte. Am intrat în biserică şi am luat două lumânări.

– Ia o lumânare şi vino să o aprinzi la mormântul Stareţului, care atât de mult te-a ajutat.

După ce a aprins lumânarea şi am mers puţin prin curtea mănăstirii, fiul meu m-a întrebat:

– Mamă, ia spune-mi câteva lucruri! Ce a fost Părintele Paisie? Cum de a ajuns aici?

Atunci am început să-i spun tot ceea ce ştiam despre Stareţ. Apoi am mers jos la pangarul mănăstirii. I-am arătat cărţile şi i-am spus:

– Eu am cumpărat aceste două cărţi.

El, luând o carte cu Noul Testament, mi-a spus:

– Mamă, această carte să o cumperi. Dacă nu ai bani, o să o cumpăr eu.

Atunci am înţeles că Dumnezeu a început să lucreze înlăuntrul său.

Cred că, aşa cum Stareţul a venit la mine nevrednica şi păcătoasa, tot astfel poate merge la oricine îl roagă cu credinţă şi dragoste. Îl rog pe Stareţ să mă ierte şi să ajute pe cel care consideră el că are nevoie de ajutor, pentru că este alături de noi. Iar aceasta o simt.

Bekiaris Teodor

Pe Stareţul Paisie l-am cunoscut în Joia Mare din anul 1993. De la Careia am coborât pe cărare la Coliba lui împreună cu un pictor. De mulţi ani sufăr de picioare. Am mare instabilitate în mers şi mă împiedic şi pe drum drept. Însă, ori de câte ori mergeam la Stareţ, coboram ca un copil mic şi urcam ca o pasăre. Iar aceasta se datora dragostei mele pe care o aveam pentru Stareț și harului lui. Fie ca Biserica să-l canonizeze, pentru că într-adevăr este sfânt în inimile noastre. Sunt recunoscător lui Dumnezeu și mă bucur mult că l-am cunoscut pe sfântul Stareț Paisie.

Aşadar, când am ajuns la Colibă a ieşit şi ne-a întrebat:

– Ce doriți, băieți?

– Eu am venit pentru două lucruri, am spus eu. Pentru mătuşa mea care este bolnavă de cancer şi căreia i-a fost extirpat un sân şi pentru prietenul meu Nicos, care nu are intestine. Aş fi vrut să-mi dați ceva de binecuvântare pentru Nicos.

Atunci Starețul a intrat în chilie şi a adus două metanii şi trei cruci mari de plastic.

– Nicos posteşte? m-a întrebat el.

– Da, posteşte şi se împărtăşeşte regulat, am răspuns eu.

– Dar mătuşa ta?

– Şi ea este credincioasă.

– Ia o cruce şi o metanie pentru Nicos, iar cealaltă metanie şi o cruce pentru mătuşa ta.

Apoi, dându-mi o a treia cruce, mi-a spus:

– Despre femeia ta, Sofia, de ce nu mi-ai spus nimic?

A treia cruce era pentru femeia mea, care fusese bolnavă de cancer şi făcuse nouă operații, în urma cărora se vindecase. Despre ea eu nu îi spusesem nimic, însă mi-a spus el totul.

Ne-a învrednicit Dumnezeu şi am mers din nou la Stareț cu prietenul meu Nicos în Duminica Tomei, adică după câteva zile. Intrând în curtea Colibei lui, am simțit o mare bucurie. Starețul se afla acolo, iar jurul său se afla adunată multă lume. Ne-a primit u bucurie şi m-a întrebat:

– Căpitane, iarăşi ai venit?

M-am minunat cum de m-a ținut minte, deşi veneau atât de mulți închinători la el. Apoi ne-a spus:

– Luați loc în „fotolii"! arătându-ne buturugile din curte.

Acolo era un creştin din Patra împreună cu fiul său care o luase pe o cale greşită. Acela adunase o pungă cu nişte haine de ale copilului pentru a fi citite de Stareț. Când Starețul a ajuns la uşa chiliei cu punga în mână, s-a întors şi a spus tatălui copilului, care îl urmase:

– Numai copilul tău va intra.

După puțin timp, Starețul a ieşit şi i-am spus:

– Gheronda, acesta este Nicos despre care v-am spus.

Atunci l-a luat pe Nicos înăuntru. Iar ceea ce a urmat să-l lăsăm pe el însuşi să povestească.

Mihailidis Nicolae

După ce Starețul a auzit de la Teodor despre mine, îndată mi-a spus:

– Vino cu mine!

A deschis uşa cu un cui şi m-a luat înăuntru. De îndată ce am intrat, mi-a spus să intru la dreapta în biserică, iar el, după ce a intrat în camera alăturată, mi-a adus o metanie, mi-a pus-o pe mână şi apoi a intrat în Sfântul Altar, la Proscomidie. Apoi a ieşit cu o cutie cu Sfinte Moaşte, m-a însemnat cu ea şi a spus o rugăciune. În acea clipă am simțit că eram gata să cad. Tremuram cu totul, lucru pe care nu-l mai pățisem niciodată. Cum mă mai țineam pe picioare nu-mi dădeam seama. Simțeam confuzie, frică, putere, dar nu puteam conştientiza exact ceea ce se întâmpla. Toate se schimbaseră în mine, chiar şi culoarea feței. Am ieşit afară şi am plecat împreună cu Teodor. Am ajuns sus la Mănăstirea Kutlumuş şi picioarele încă îmi tremurau. Nu-mi revenisem.

Vreau să menționez că aveam multe probleme de sănătate. Am făcut o operație şi mi-am scos tot intestinul gros. Pentru o perioadă am avut anus contra naturii. Apoi mi-am restabilit funcționarea anusului, dar ieşeam de multe ori pe zi la toaletă din pricina diareii. Voiam mult să vizitez Sfântul Munte, dar nu puteam din această pricină. Însă prietenul meu Teodor m-a dus la Părintele Paisie, care mi-a dat atât de multă putere, încât de atunci – au trecut cinci ani – merg în fiecare an la Sfântul Munte.

De îndată ce am ajuns la Mănăstirea Kutlumuş, ne-am oprit la cişmeaua dinaintea porții ca să ne spălăm şi să bem. Atunci am văzut urcând spre mănăstire un tânăr cu barbă, pe care îl întâlnisem şi jos la Părintele Paisie. Când am intrat în curte şi ne-am aşezat pe buturugi, acela nu a vrut să intre, ci a rămas afară. Atunci l-am întrebat:

– Tu de ce nu intri în curte, ci stai acolo afară?

– Eu am trecut acum câteva zile pe la Părintele Paisie, dar nu am bătut să-mi deschidă, ci stăteam la poartă şi plângeam. După puțin a ieşit Stareţul şi m-a chemat pe nume, deşi nu mă cunoştea. Atunci am intrat înăuntru şi i-am spus că îl caut pe fratele meu care dispăruse. Stareţul mi-a spus să nu-l caut pe fratele meu în Sfântul Munte, ci la Muntele Sinai, căci acolo undeva îl voi găsi. Eu însă am umblat o săptămână prin Sfântul Munte pentru a putea merge din nou la Părintele Paisie, deoarece nu credeam în cele pe care mi le spusese. Voiam să văd dacă nu cumva prima dată rostise numele meu la întâmplare. Acum de aceea nu am intrat înăuntru. Într-adevăr, Stareţul m-a chemat din nou pe nume.

Era cutremurat şi din ochi îi curgeau lacrimi. Stareţul îi spusese: „Nu ai crezut cele pe care ţi le-am spus şi ai venit să te încredinţezi dacă sunt adevărate cele spuse de mine?” Tânărul rămăsese fără glas.

Kula Anastasia, Tesalonic

Despre Părintele Paisie auzisem de mulţi ani. Mai târziu, când am venit în Tesalonic, am aflat adresa lui şi îi trimiteam adeseori scrisori. Pe plic nu puneam numele meu, ci al soţului meu, ca să nu se smintească lumea.

Acum douăzeci de ani a venit la noi acasă, în Drama. De îndată ce l-am văzut, mi-am dat seama că este el. După ce ne-am aşezat, i-am spus:

– Gheronda, am această cruce: şi i-am arătat pe fetiţa mea Vasiliki, care nu vorbea, nu auzea şi nu înţelegea.

Copila avea nouă ani. Atunci Stareţul a scos un dinte – era al Sfântului Arsenie Capadocianul – dintr-o bucăţică de hârtie şi l-a pus într-un pahar cu apă. După ce l-a scos, mi-a spus:

– Dă copilei să bea.

De îndată ce fetiţa a băut apa, a început să vorbească puţin şi să înţeleagă de atunci din ce în ce mai multe lucruri. Acum aude bine, chiar foarte bine.

Iar acesta o consider o minune a Sfântului Arsenie, săvârşită prin mâna Părintelui Paisie.

După aceasta am discutat foarte multe lucruri despre Sfântul Arsenie. Mi-a cerut să-i spun tot ce ştiam despre Sfântul Arsenie. Dar cele pe care i le-am spus le auzise şi de la mulţi alţi compatrioţi de ai noştri.

Ultima dată l-am văzut pe Stareţ la Suroti. Acolo am vorbit iarăşi multe despre Sfântul Arsenie. Luasem cu mine şi pe Vasiliki. Ne-a însemnat cu semnul Sfintei Cruci şi ne-a dat binecuvântarea sa.

O prietenă de a mea, farasiotă şi aceea, Despina, a mers şi ea să-l vadă pe Părintele Paisie. Când a ajuns la el, i-a spus:

– Părinte Paisie, sunt o păcătoasă, iartă-mă!

– Nu te mâhni, i-a spus Stareţul.

Apoi adresându-se fiicei ei, Mariana, i-a spus:

– După ce veţi pleca de aici, veţi avea un mic accident, dar nu vă înfricoşaţi, căci va fi ceva uşor.

Şi într-adevăr, când prietena mea a mers la gară şi a vrut să traverseze liniile de cale ferată, a lovit-o o maşină şi i-a rupt piciorul. Stareţul „văzuse" de mai înainte aceasta.

Karazisis Vlasie

Pe Părintele Paisie l-am cunoscut cu un an înainte de a se îmbolnăvi. L-am vizitat pentru prima şi singura dată la Panaguda împreună cu trei prieteni. Mai întâi a mers unul dintre cei trei ca să vorbească cu Stareţul, iar eu am rămas mai în urmă, la vreo cincizeci de metri şi încercam cu un aparat de fotografiat acoperit pe genunchi să-l fotografiez pe Stareț, care vorbea cu prietenul meu sub un măslin. Am încercat de multe ori, dar nu am reușit. Văzând că nu pot face nimic, am pus aparatul în micul rucsac ce-l aveam. Apoi am făcut o gaură într-un colț al rucsacului, ca să înregistrez pe ascuns cu un casetofon discuția pe care urma să o am cu Starețul. Înainte de a veni rândul meu am dat drumul casetofonului pentru a fi gata de înregistrare. Când m-am așezat în fața Starețului, el mi-a spus:

– Bre, binecuvântatule, de ce faci fotografii de vreme ce știi că nu este voie? Iar diavolul pe care îl ai în rucsac, scoate-l de acolo!

Cred că Starețul este sfânt. Nu era cu putință să audă de la o distanță de cincizeci de metri, zgomotul diafragmei aparatului de fotografiat, nici să cunoască de mai înainte că eu făcusem acel vicleșug cu casetofonul.

Pelekanos Marin

Sunt tată a trei băieți: doi gemeni, astăzi în vârstă de nouăsprezece ani, și al treilea, cel mic, de șaisprezece. Unul dintre gemeni, Ioanis, este orb din naștere.

În iunie 1992 fără să cunoaștem ceva despre Părintele Paisie, am venit în Sfântul Munte. În Careia am intrat în vorbă cu un grup de închinători din Kavala, care vorbeau despre Starețul Paisie. Când am întrebat cine este acest Părinte Paisie, aceia mi-au răspuns că este un Stareț foarte cunoscut în Sfântul Munte și că merg foarte mulți închinători la el. Atunci am hotărât să mergem și noi cu acel grup la Părintele

Paisie, deoarece nu cunoşteam drumul spre Coliba lui.

În drum, ne-am oprit pentru puţin în faţa Mănăstirii Kutlumuş. Fiul meu cel mic, Antonie, avea cu el şi ustensilele de pictură şi a început să picteze Careia-ul. După o jumătate de oră grupul a hotărât să pornească, deoarece Stareţul avea să iasă din Sfântul Munte şi se temeau că nu o să-l mai găsească. Eu însă le-am spus că nu-l pot întrerupe pe Antonie. Aşadar, aceia au plecat, iar eu am rămas, aşteptându-l pe Antonie să termine pictura şi fiind sigur că, la orice oră vom ajunge la Colibă, Stareţul va fi acolo şi ne va aştepta.

Aşadar, după încă o oră, am plecat spre Părintele Paisie. Când am ajuns acolo am văzut că era foarte multă lume care îl aştepta să deschidă. De îndată ce am ajuns la poartă, Stareţul a deschis uşa chiliei. Atunci un copil din grupul celor de dinaintea noastră a alergat la Antonie, i-a luat pictura şi a dus-o direct Stareţului. Stareţul l-a chemat pe Antonie şi cu un zâmbet dulce pe chipul său l-a luat şi l-a îmbrăţişat. Deoarece Antonie scrisese într-un colţ al picturii dedicaţia „Pentru monahul Paisie", Stareţul l-a întrebat:

– Măi, Antonie, dar eu ce să-ţi dăruiesc acum?

Şi, spunând acestea s-a dus în chilie şi i-a adus o icoană. După aceea s-a uitat la Ioanis şi îmbrăţişându-ne pe toţi şi cu privirea şi cu mâinile, ne-a spus:

– Veniţi să stăm aici!

Ne-am aşezat în curte pe buturugi. Aici ne-a întrebat multe lucruri despre copii şi despre preocupările mele. La sfârşit a spus:

– Ioanis, hai să mergem înăuntru să ne rugăm!

Atunci ne-a luat pe mine şi pe Ioanis şi ne-a dus în chilie, unde ne-a ţinut o jumătate de oră. Aici s-a rugat şi a însemnat în repetate rânduri ochii lui Ioanis cu semnul Sfintei Cruci. Când a terminat i-a dat lui Ioanis o metanie, iar mie mi-a spus:

– Ioanis al tău este primul îngeraş în Rai.

După aceea ne-a dat binecuvântarea sa şi am plecat.

Uneori discutam cu Ioanis despre problema orbirii lui. De fiecare dată Ioanis îmi spunea:

– Tată, pe mine aceasta nu mă deranjează deloc. Mai rău ar fi fost dacă nu auzeam. De aceea nu vreau să schimb modul de viaţă.

Auzind aceste cuvinte de la fiul meu Ioanis, primeam putere şi mângâiere.

Anul următor, în timpul pelerinajului nostru anual în Sfântul Munte, pe când discutam cu un monah despre vizita la Stareţul Paisie, acela mi-a spus:

– Să ştii că Stareţul Paisie are puterea să-l facă bine pe Ioanis.

– Dar Ioanis nu vrea să-şi schimbe modul de viaţă, i-am răspuns eu.

– De aceea nu a intervenit Stareţul. Aflând dorinţa lui Ioanis, a respectat-o. Aceasta trebuie să fi fost şi voia lui Dumnezeu.

Preotul Vasile, biserica „Sfântul Luca", Stavrupoli – Tesalonic

Pe Stareţul Paisie am avut binecuvântarea de a-l cunoaşte destul de bine. De câteva ori am văzut la el nişte lucruri minunate, care m-au întărit în credinţă.

Atunci când s-a îmbolnăvit şi a fost transportat la mănăstirea de la Suroti, l-am vizitat de multe ori şi am discutat despre diferite subiecte. Pe atunci eram deja hirotonit preot şi de aceea îi ceream sfatul în cazuri concrete legate de misiunea mea pastorală. În ultimul timp, când Stareţul îşi pierduse puterile, am mers de câteva ori să-l vizitez, dar nu am reuşit, lucru ce m-a mâhnit nespus de mult. Atunci când a adormit, mă aflam la o mănăstire din nordul Greciei. I-am făcut acolo un trisaghion.

După adormirea sa, de praznicul Crăciunului, mi s-a întâmplat un lucru, pe care eu îl consider a fi o binecuvântare deosebită din partea Stareţului Paisie. După Liturghia pe care am făcut-o în biserica noastră, am plecat spre casă istovit, din pricina privegherii pe care o făcusem înaintea Sfintei Liturghii. De îndată ce am ajuns, m-am aşezat într-un fotoliu şi mă bucuram de praznicul Naşterii Domnului ca un copil mic. Atunci m-a cuprins un somn dulce, în timp ce bucuria creştea înlăuntrul meu. Deodată, l-am văzut pe Stareţul Paisie venind spre mine. Chipul său sfinţit era plin de o dulceaţă nepământească. Când s-a aşezat lângă mine am simţit o negrăită bucurie. Aceasta, din păcate, nu a ţinut mult, deoarece unul dintre copiii mei voia să se joace cu mine şi de aceea m-a trezit. Atunci am conştientizat ce se întâmplase şi am spus în sinea mea: „Gheronda, de două ori am venit la Teaghenio (spital din Tesalonic) şi nu am putut să te văd. Acum însă, ai venit tu la mine. Voi aştepta să vii încă o dată".

Timpul a trecut şi a venit Paştele anului '95. După Sfânta Liturghie, cea din Duminica Paştelui, care mă umpluse de o neobişnuită veselie duhovnicească, am plecat de la biserică spre casă. Când m-am aşezat puțin ca să mă odihnesc, am trăit aceeaşi experiență pe care am trăit-o şi la Crăciun. Starețul Paisie, pentru a doua oară, a lovit la poarta inimii mele, a intrat în ea şi mi-a dăruit bucurie duhovnicească. Aceasta a ținut câteva zile. După aceasta mi-am spus în sinea mea: „Altă dată nu îl voi mai vedea pe Stareț". Şi într-adevăr de atunci nu l-am mai văzut.

Acum am mângâierea că am cunoscut un om sfânt. Starețul Paisie a fost un izvor nesecat, ce izvora apă curată. Apariția lui în viața mea a fost hotărâtoare. Atunci când trăia, m-a ajutat să mă întăresc în credință. Cele două apariții ale sale au însemnat foarte mult pentru mine.

De fiecare dată când mergeam la Părintele Paisie, cele care mă interesau erau nu cele exterioare pe care le vedeam, adică pustietatea locului şi aşa mai departe, ci voiam să simt marea sa dragoste şi simplitate. Felul său propriu în care îți curăța o portocală, de pildă, era diferit de cel obişnuit. Purtarea sa dovedea că era un om care se ruga neîncetat. Atunci când îl întrebam: „La ce trebuie să ia aminte preotul mai mult?", el îmi răspundea: „Să fii smerit. Să nu faci de ruşine această haină. Numai cu smerenia ai să reuşeşti aceasta". Şi apoi a continuat: „Când vei avea nevoie de mine, aici mă vei găsi".

Starețul îmi povestea istorioare simple, atât din experiența sa aghiorită, cât şi din relațiile sale cu lumea. Când vreodată îl întrebam despre întâmplări minunate, pe care le auzeam de la alții despre el, îmi răspundea: „Să nu dai importanță acestora pe care le auzi, căci ele nu mântuiesc. Ci caută să trăieşti cu smerenie, ca să nu ruşinezi preoția, de vreme ce Dumnezeu te-a chemat pe această cale".

Mă bucuram de Părintele Paisie, nu atât pentru cele pe care lumea le spunea despre el, cât pentru faptul că ştia să mi se facă apropiat. Aceasta era pentru mine un lucru minunat, cel mai frumos dar.

De multe ori când aveam o problemă, mi se arăta în vis. Iar aceasta o făcea încă de când era în viaţă. Întotdeauna însă am fost conştient că de multe ori astfel de arătări sunt de la ispititorul. Atunci când îl vedeam în vis pe Stareţ, mergeam apoi şi-l întrebam:

– Gheronda, acest vis a fost de la Dumnezeu?

– Să nu dai importanţă acestora, ci celor pe care Hristos le spune în Evanghelie şi celor pe care le spun sfinţii. Uneori însă, atunci când ne aflăm într-o situaţie grea, Dumnezeu ne poate vesti şi mângâia şi în felul acesta. Odată m-ai văzut, deoarece în acel timp erai bolnav şi sufereai şi în astfel de situaţii Dumnezeu, atunci când vrea, dă astfel de mângâieri.

Într-adevăr, în acea perioadă aveam probleme cu stomacul, cu inima şi cu rinichii. Însă, atunci când îi spuneam că îl văzusem în somn şi că prezenţa lui alungase durerea, Stareţul spunea mereu: „Ei, acestea să nu le consideri importante...”.

Simionidis Nichifor, funcţionar la Administraţia Financiară, Tesalonic

Am avut parte de bucuria de a-l cunoaşte pe Stareţul Paisie. Aceasta s-a întâmplat înainte de 1985, când m-am căsătorit. Atunci am mers la Stareţ cu viitoarea mea soţie, iar el ne-a dat mai multe sfaturi privitoare la căsătorie, după care ne-a spus: „Ca un ultim sfat vă spun să vă cultivaţi dragostea”.

Când am avut nevoie, Stareţul ne-a ajutat cu rugăciunea sa. Soţia mea născuse de două ori prin cezariană. Medicul ne-a sfătuit să nu îndrăznim să facem şi al treilea copil, deoarece exista pericolul ca soţia mea să-şi piardă viaţa. Aceasta a venit peste noi ca o bombă. Am început atunci să mă rog. Mintea mea se afla lângă Dumnezeu. Adeseori mergeam la duhovnic. În cele din urmă acesta mi-a dat binecuvântare să merg în Sfântul Munte, la Stareţul Paisie. Când am prezentat Stareţului problema, el mi-a spus să nu ne neliniştim, ci să avem încredere în purtarea de grijă a lui Dumnezeu şi să înaintăm la al treilea copil. „Voi căutaţi să se facă voia lui Dumnezeu, spunea el, şi toate vor trece bine". Aceste cuvinte mi-au dat multă nădejde, deoarece ele arătau că însuşi Stareţul îşi lua răspunderea pentru aceasta, nu numai ca să ne ridice moralul, ci voia să ne ajute efectiv. Şi într-adevăr ne-a ajutat, aşa cum s-a dovedit mai târziu.

Atunci când soţia mea a rămas însărcinată cu al treilea copil, care s-a născut tot prin cezariană, lucrurile au mers atât de bine, încât însuşi medicului nu-i venea să creadă. Apoi s-a născut şi al patrulea copil prin cezariană, fără nici o problemă. Medicul ginecolog care a făcut cezariana, deşi nu are nici o legătură cu Biserica, totuşi a spus: „Nu ştiu ce se întâmplă. Toate au mers atât de bine, încât aş spune că e vorba de o minune...". El se aştepta ca operaţia să fie grea, să apară apoi complicaţii etc. Nimic însă din toate acestea nu s-a întâmplat. Desigur, noi ştiam motivul pentru care toate merseseră atât de bine.

După aceasta am mers şi i-am mulţumit Stareţului. Îi rămânem pururea recunoscători şi cred că nu suntem singurii soți care au fost ajutați de către Stareț în această problemă.

Arhimandritul Fotie Grekos, Rodos

În 1978, pe când eram încă mirean, m-am hotărât să merg în pelerinaj în Sfântul Munte împreună cu fratele meu şi cu un prieten de-al nostru apropiat. Auzisem că Starețul Paisie are harisma proorociei şi de aceea voiam să luăm binecuvântarea lui, să ne dea câteva sfaturi şi să ne dea soluții la unele probleme familiale. Am aflat că în Sfântul Munte se mai afla şi un alt stareț înzestrat cu harisma proorociei, părintele Efrem Katunakiotul, şi pentru aceea voiam să-l vizităm şi pe el. Starețul Paisie se afla pe atunci la Chilia Cinstitei Cruci.

Am mers, aşadar, la Mănăstirea Stavronikita, de care aparținea această chilie şi am înnoptat acolo. A doua zi, după ce ne-au arătat cărarea, am pornit către chilie. Ora însă era cam înaintată şi nepotrivită şi de aceea am şovăit să lovim în clopoțel. Chilia era împrejmuită cu sârmă ghimpată, iar gardul se afla destul de departe de chilie. Poarta era încuiată, aşa că am rămas toți trei la poartă, neştiind ce să facem. Atunci unul dintre noi a spus: „Să facem rugăciune şi astfel Starețul va primi înştiințare că suntem aici şi ne va deschide". Şi astfel ne-am aşezat pe o piatră şi am început să ne rugăm în tăcere. Rosteam cu mintea Rugăciunea: „*Doamne Iisuse Hristoase, miluieşte-ne pe noi*". Nu a trecut mult timp şi Starețul a ieşit afară şi ne-a strigat: „Ei, măi voinicilor, de ce strigați aşa tare şi mă asurziți? Am auzit, vin acum!" Îl asurzisem cu rugăciunea noastră! Starețul primise înştiinţare de la Dumnezeu că suntem afară şi că voiam să-l vedem. Ne-a primit, aşadar, cu multă dragoste şi bunătate, ne-a tratat cu rahat şi apă, după care s-a aşezat ca să discute cu noi.

A început să ne vorbească şi noi nu îndrăzneam să-l întrerupem, deoarece cuvintele sale aveau atâta dulceaţă şi erau atât de frumoase, de simple şi de pline de har, încât ne-a uimit. Toţi voiam să-l întrebăm despre problemele noastre, dar, o! minune, Stareţul, în timp ce ne vorbea, dădea răspunsuri limpezi întrebărilor noastre. Ne-a vorbit despre diferite subiecte duhovniceşti ca să ne întărească în credinţă şi să ne ajute să înaintăm în viaţa duhovnicească. Ne spunea că noi, creştinii, trebuie să ne nevoim, să ne rugăm, să avem încredere în Dumnezeu, să nu ne lenevim, să trăim cu simplitate, să avem smerenie, răbdare, să facem ascultare. De câtva timp aveam o frământare sufletească, deoarece voiam să ştiu dacă era voia lui Dumnezeu să devin monah şi cum aş fi putut face faţă acestei chemări, deoarece eram bolnăvicios din fire. Pe atunci aveam multe boli şi vedeam că viaţa în Sfântul Munte este aspră. Mă preocupau însă şi unele probleme familiale, dintre care cea mai importantă era cea a surorii mele. Tatăl nostru murise şi ne lăsase multe datorii şi greutăţi. De aceea voiam să-l întreb pe Stareţ cum să înfrunt toate acestea. Atunci Stareţul mi-a dat răspunsuri atât de clare, încât nu mi-a mai rămas nici o îndoială.

Apoi Părintele Paisie, în simplitatea sa, potrivit unei iconomii dumnezeieşti, ne-a descoperit unele lucruri de taină din viaţa sa şi din experienţele dumnezeieşti pe care le-a avut. La un moment dat l-am întrebat:

– Gheronda, în această desăvârşită izolare nu simţiţi o apăsare sufletească? Nu vă pricinuieşte tristeţe această singurătate în care vă aflaţi?

– Singurătate? Care singurătate? Eu nu sunt niciodată singur. Vorbesc, mai înainte de toate, cu îngerul meu păzitor.

Iar acestea nu le spunea ca să se laude sau să se scoată pe sine în evidenţă, ci o făcea cu multă simplitate, ca şi cum ar fi fost ceva firesc. Pe îngerul său păzitor îl simţea întotdeauna lângă el. Pe lângă aceasta, veneau la el şi multe animale, care aşteptau să fie mângâiate de dragostea lui, ce se revărsa peste toată zidirea. Părintele Paisie ne mai spunea că atunci când animalele ce veneau la el nu făceau ascultare, plăteau apoi scump pentru această neascultare. Odată a spus unei pisici să nu mănânce ceva, dar aceea a mâncat, iar apoi a vomitat. Aceasta, se înţelege, nu are importanţă, dar Stareţul voia să arate cât de importantă este ascultarea.

Acestea mi le amintesc din prima mea vizită la Părintele Paisie. Apoi, când am mers la stareţul Efrem Katunakiotul, am întâlnit acelaşi duh, dar manifestat în alt chip. Dumnezeu dăruieşte harul Său tuturor sfinţilor Săi, dar fiecăruia într-un chip diferit. Când i-am spus acestuia din urmă că trecusem pe la Părintele Paisie înainte de a veni la el, s-a ridicat în picioare, m-a îmbrăţişat şi mi-a spus: „Fiul meu, de vreme ce ai vorbit cu Stareţul Paisie, nu era nevoie să faci atâta osteneală să vii până aici la Katunakia, ca să mă vezi pe mine". Apoi m-a întrebat:

– Nu ai primit răspuns de la Stareţul Paisie la cele care te preocupau?

– Am primit, i-am răspuns eu.

– Atunci de ce ai venit până aici şi ai făcut atâta osteneală?

– Pentru că vreau să compar răspunsurile.

– Aşa faceţi voi, raţionaliştii, şi ne încurcaţi şi pe noi.

Prin aceste cuvinte Părintele Efrem mi-a mustrat uşurătatea.

Oricine vorbea cu Stareţul Paisie pleca schimbat. Adică Stareţul îi producea schimbarea cea bună. Ieşeai din chilia sa cu totul altul. Părintele Paisie, în timp ce îţi vorbea, se ruga pentru tine. Avea harisma rugăciunii neîncetate. Simţeai lângă el harul şi puterea dumnezeiască, atât în timpul convorbirii cu el, cât şi după plecarea de la Coliba lui.

La Mănăstirea Kutlumuş l-am întâlnit de vreo două ori. Cât de smerit era! Stătea retras într-un colţ, cu camilafca trasă pe ochi. Ai fi zis că era un simplu bătrânel. Şi deodată strigam: „Părintele Paisie!" Niciodată nu voia să iasă în evidenţă. Îl mâhnea nespus de mult faptul că numele său devenise cunoscut. Simţea ruşine că lumea se ocupa cu un om simplu şi neînvăţat, aşa cum credea despre sine.

Andreadu Despina, Tesalonic

Pe Părintele Paisie l-am cunoscut prin anii '70. Elefterie, soţul meu, mergea adeseori în Sfântul Munte şi-l vizita. De fiecare dată când îl vedea, Stareţul îi spunea: „Vino, Elefterie, fratele meu!". Şi apoi îl îmbrăţişa şi-l săruta.

De multe ori, când Stareţul ieşea din Sfântul Munte, Elefterie îl transporta cu maşina. De aceea, aveau o mare familiaritate între ei şi multă dragoste. Prin anii '82 – '83, când a venit la mănăstirea de la

Suroti, l-am adus acasă la noi şi l-am găzduit. A doua zi dimineaţă trebuiau să plece cu maşina într-un alt oraş. Ne dădea multe sfaturi. Despre dragoste spunea: „Să nu aşteptaţi dragoste de la celălalt, ci mai întâi să arătaţi voi dragoste, chiar dacă acela este rău. Mai întâi vei da tu dragoste şi apoi vei primi de la acela".

Odată, ne-a povestit următoarea întâmplare: „Pe când slujeam în armată era în companie un soldat însurat, care se îmbăta. Deşi era sărac şi avea şi familie, sărmanul bea într-una şi cerea apoi bani de la toţi. Eu, dacă aveam două-trei drahme, i le dădeam, deşi ştiam că merge să le bea. Mă gândeam însă că aceasta îi va crea probleme de conştiinţă şi îşi va spune: «Acesta care nu are nimic şi este sărac îmi dă. Oare trebuie ca eu să-i iau banii şi să-i beau? Nu cumva nu este bine ceea ce fac?» Şi astfel şi-a revenit".

„Odată, povestea Stareţul, am vrut să merg undeva, dar nu aveam bani. Când am ieşit din Colibă, privirea mi s-a oprit pe o cărămidă, pe care o aveam puţin mai departe de fereastră. Într-o gaură de-a ei se vedea o hârtie înfăşurată. Când am tras-o afară, am văzut că era o bancnotă de o mie de drahme. Atunci mi-am dat seama că Dumnezeu o pusese acolo ca eu să merg acolo unde voiam". Stareţul ne-a povestit multe istorioare de acest fel.

Într-o seară, pe când Stareţul Paisie se afla la noi acasă, am mâncat împreună. Aveam carne cu pilaf. Deoarece ştiam că nu mânca carne, Elefterie mi-a spus:

– Încălzeşte pilaful şi pune-i Stareţului să mănânce!

– Am să-i aduc pilaf simplu, i-am răspuns eu.

– Nu, binecuvântato! Nu contează. Şi carne să fie, eu o mănânc.

Aceasta ne-a spus-o Starețul ca să nu ne mâhnească. În cele din urmă a mâncat numai pilaf. Apoi i-am aşternut să doarmă într-o cameră mare. Era primăvară şi pe atunci nu aveam încălzire. Dimineața însă, cearşafurile şi perna le-am găsit intacte. Se vede că toată noaptea s-a rugat.

Dimineața, Elefterie l-a dus în acel oraş, iar apoi la Suroti. Seara, când s-a întors, soțul meu mi-a spus:

– Îți voi spune ceva, dar să nu spui nimănui, deoarece Starețul mi-a poruncit să nu mai spun altcuiva. Eu îți voi spune numai ție, Despina, dar tu nu vei mai spune nimănui.

Şi într-adevăr, atât timp cât a trăit Starețul nu am mai spus nimănui.

– În noaptea trecută a venit Starețul la mine, m-a luat de mână şi m-a dus la Cer! Dar ce am văzut acolo nu pot să-ți descriu. Ce frumuseți, ce palate, ce bogăție! Ceea ce îți spun acum este adevărat. M-a luat şi m-a dus în cer.

Părintele Paisie i-a spus apoi lui Elefterie:

– Acestea pe care ți le arăt acum sunt puține. Data viitoare te voi lua şi te voi duce şi mai sus, ca să vezi şi mai multe lucruri.

Soțul meu a adormit la şase luni de la adormirea Starețului. Pe 12 iulie 1994 a adormit Părintele Paisie şi pe 15 ianuarie 1995 a adormit Elefterie. A murit fără să fie bolnav, fără să aibă nimic. Absolut nimic! Avea exact şaizeci şi doi de ani. Odată, când Elefterie a mers la Panaguda, a văzut acolo o broască care făcea tot ce-i spunea Starețul Paisie. Îi spunea: „Vino aici!" sau „Mergi acolo!" sau „Pleacă de aici!" şi broasca, ca şi cum ar fi înțeles, făcea ascultare.

Altă dată, soțul meu mi-a spus:

- Despina, acest om este sfânt!

- Cum de spui aceasta? l-am întrebat eu.

- Ştii, în timp ce mergeam împreună cu Părintele Paisie, deodată a început să răspândească mireasmă. Dar ce mireasmă! Era atât de puternică, încât am ameţit.

Eu însă nu credeam aceasta, ci mă gândeam în sinea mea: „Oare este cu putinţă aşa ceva? Nu, nu se poate. Stareţul o fi având nişte tămâie la el şi Elefterie nu ştie aceasta”. Dar odată, când l-am adus pe Stareţ la noi acasă, de îndată ce a trecut pragul uşii a început să răspândească o mireasmă atât de puternică, încât am crezut că-mi pierd minţile. Atunci mi-am dat seama că Elefterie spunea adevărul şi că Stareţul era într-adevăr un om sfânt. În acea zi venise la noi soacra mea. Aceasta, de îndată ce l-a văzut pe Stareţ, i-a sărutat mâna. A fost foarte impresionată de el. Iar când Stareţul a plecat, ea mi-a spus: „Despina, acesta este sfânt!”. Se vede că şi ea simţise ceva. Pe atunci copiii noştri erau mici, dar îl iubeau foarte mult pe Stareţ.

De fiecare dată când Părintele Paisie venea la mănăstire la Suroti, mergeam şi noi ca să-l întâlnim. Mereu ne dădea câte un pumn de cruciuliţe şi ne spunea: „Să le împărţiţi! Să le împărţiţi toate!”

Zurnazoglu Nicolae, ofiţer de aviaţie

Aşa cum mii de închinători mergeau să-l vadă pe Stareţul Paisie, aşa şi eu, îndemnat de vărul meu Apostol Korosidis, care îmi vorbise despre Sfântul Munte, spunându-mi că acolo se nevoiesc monahii pentru mântuirea neamului omenesc, am mers pentru prima oară în luna iulie a anului 1987, împreună cu nepotul meu Vasile la Stareţul Paisie. Atunci însă nu am reuşit să-l întâlnesc. Când am plecat de la Coliba sa am simţit multă bucurie şi pace sufletească. În mod inexplicabil, simţeam că ceva mă trăgea lângă el. Pe atunci nu ştiam nimic despre viaţa duhovnicească, adevărata viaţă în Hristos.

A doua oară când l-am vizitat a fost în iulie 1988. Când am intrat în Coliba sa am simţit multă căldură sufletească. Aş fi spus că mă aflam acasă la mine. Când a venit timpul să vorbim deosebi, m-a luat şi m-a aşezat în partea de răsărit a Colibei sale. Atunci mi-am deschis inima şi am început să-i vorbesc despre necazurile prin care treceam atât eu, cât şi cei din familia mea. Părinţii mei trăiau despărţiţi de douăzeci de ani. În timp ce discutam, am început să plâng. Atunci Stareţul m-a îmbrăţişat şi mi-a spus: „Fiul meu, părinţii tăi se vor împăca". La despărţire m-a îmbrăţişat din nou şi m-a sărutat spunându-mi: „Ah, Nicolae, Nicolae!" Atunci m-am întrebat în sinea mea de ce îmi arăta atâta dragoste. Dar evenimentele de mai târziu au îndreptăţit purtarea lui, căci Părintele Paisie, cu harul cu care era înzestrat, a văzut de mai înainte nenorocirile prin care avea să treacă familia mea.

Pe data de 10 februarie 1989 a izbucnit un incendiu într-un bloc din Frankfurt (Germania), în care locuia sora mea Maria împreună cu familia ei. În acest incendiu şi-au găsit moartea tragică sora mea, în vârstă de treizeci şi patru de ani şi cei doi băieţi ai ei, Vasile, de şaisprezece ani şi Hristu, de paisprezece ani. Durerea care a cuprins familia noastră era de nedescris. Pe 20 februarie 1989, în ajunul plecării noastre din Frankfurt şi aducerii în Grecia a celor trei trupuri neînsufleţite, înainte de a merge la biserică, la ora 7 dimineaţa, mama mea a văzut în vedenie pe Prea Sfânta Născătoare de Dumnezeu. Era tânără, ca de cincisprezece ani, foarte frumoasă. Şedea pe tron, îmbrăcată fiind în porfiră vişinie. „De ce plângi? o întrebă pe mama. Ştii unde se află fiica ta?" Prin aceste cuvinte Maica Domnului a vrut să o mângâie şi să o încredinţeze pe mama de faptul că fiica şi nepoţii ei se află în loc de odihnă. Am convingerea că Stareţul s-a rugat Maicii Domnului ca să i se arate mamei mele.

De atunci îl întâlneam pe Stareţ adeseori, atât la chilia sa Panaguda, cât şi la Mănăstirea „Sfântului Ioan Teologul" de la Suroti. În luna septembrie 1990, la câteva zile după moartea bunicului meu, în timp ce mă aflam la Mănăstirea Sfintei Anastasia, Izbăvitoarea de otravă, împreună cu mama şi cu bunica mea, am simţit o putere care mă îndemna să merg la mănăstirea de la Suroti. Când am ajuns acolo, am aflat că Stareţul se afla în mănăstire. Atunci am cerut să-l vedem, iar el îndată ne-a primit. Mama a scris numele celor trei adormiţi, al fiicei şi al nepoţilor ei, şi a vrut să le dea Stareţului ca să le pomenească în rugăciune. Atunci Părintele Paisie i-a spus: „De ce să-i pomenesc, de vreme ce au fost rânduiţi în ceata mucenicilor? Acum ei se roagă pentru voi". Apoi a binecuvântat-o pe mama, ţinându-şi multă vreme mâna pe capul ei şi rugându-se. După aceea a chemat-o pe nume pe bunica, fără ca aceasta să i-l fi spus de mai înainte: „Vino, doamnă Elena, să povestim despre patria noastră". Într-adevăr, bunica mea se născuse în Capadocia, în satul Ţuhur, un sat apropiat de cel al Sfântului Arsenie.

O altă întâmplare care vădeşte îndrăzneala pe care Stareţul o avea înaintea lui Dumnezeu şi harisma tămăduirii este următoarea:

De şase ani suferearn de dureri de cap destul de puternice, de care nu putuse să mă vindece nici un medic. Când i-am spus Stareţului despre aceasta, s-a rugat şi îndată m-am tămăduit în chip minunat. Când vărul meu s-a dus odată la Stareţ, acesta i-a spus despre mine: „Cred că vărul tău acum este bine".

În 1991, când am mers la Părintele Paisie, l-am întrebat cum se simte cu sănătatea, iar el mi-a răspuns: „Sfinţii plecau din această viaţă fiind tăiaţi cu sabia, cu securea şi sfârtecaţi. Trebuie şi noi să suferim în această viaţă ca să avem plată de la Dumnezeu".

Cu aproape cincisprezece zile înainte de adormirea sa, l-am cercetat la mănăstirea de la Suroti, unde se afla grav bolnav, pe patul de suferinţă. Cu toate acestea a primit să-l văd. Când am intrat în chilia sa l-am îmbrăţişat şi l-am sărutat. L-am înştiinţat atunci de viitoarea mea transferare în insula Limnos, iar el mi-a spus să-l caut acolo pe profesorul de seminar Nicolae Kaloianis şi să fac răbdare. Apoi i-am făcut metanie cu lacrimi în ochi, deoarece simţeam că nu aveam să-l mai întâlnesc în această viaţă. Ieşind din chilie, m-am întors ca să-i pun ultima mea metanie, dar acum, deşi mai înainte se afla întins pe o canapea, l-am văzut pe Stareţ stând în genunchi în mijlocul chiliei cu mâinile încrucişate şi rugându-se. Când m-a văzut întorcându-mă, m-a întrebat:

– Ce vrei, fiul meu?

– Gheronda, mulţi ani au trecut, puţini au mai rămas. Sufletul meu vreau să-l mântuiesc. Să vă rugaţi să fiu lângă Sfinţia Voastră.

– Bine, fiul meu!

În acea clipă am simțit că orice i-aş fi cerut, mi-ar fi împlinit.

Înainte de a fi transferat în insula Limnos, am încercat să aflu dacă în acea regiune există un număr de telefon pe numele Kaloianis Nicolae. Când am dat telefon la informații, mi-au spus că în Limnos nu exista nimeni cu un astfel de nume. Cu cincişase zile înainte de adormirea sa, Starețul mi s-a arătat în vis şi mi-a amintit numele profesorului, spunându-mi: „Vei căuta pe cel cu numele Kaloianis Nicolae". Când m-am mutat în Limnos, în luna iulie 1994, l-am întâlnit pe domnul Kaloianis. Pe atunci era încă mirean. Pe data de 15 august 1994 a fost hirotonit diacon. În timpul hirotoniei sale se afla sub candela de la icoana lui Hristos. La un moment dat am văzut cu uimire că acea candelă s-a plecat singură şi l-a „miruit" cu untdelemn.

De fiecare dată când mergeam în Sfântul Munte, treceam şi pe la Chilia „Învierea Domnului", a fericitului Stareț Isaac din Kapsala. Odată, în vara anului 1996, pe când discutam cu părintele Isaac despre Starețul Paisie, mi-a spus următoarele: „Fiul meu, înălțimea duhovnicească a Starețului Paisie nimeni nu a cunoscut-o vreodată. Era o fântână, al cărei fund nimeni nu l-a văzut vreodată. Era deopotrivă în har cu Marele Vasilie".

În luna aprilie 1998 am mers în Sfântul Munte împreună cu fotograful Sfiridis Andrei ca să fotografiez chiliile în care a trăit Starețul Paisie. Am fotografiat mai întâi Chilia Panaguda şi pecețile cu care Starețul Paisie făcea iconițe presate. Iar apoi am fotografiat presa şi alte câteva peceți de-ale Starețului, ce se află la Chilia „Bunavestire" a ieromonahului Paisie.

Pe data de 13 decembrie 1998, tatăl meu a suferit două hemoragii: una cerebrală şi una abdominală. Datorită instabilității hemodinamice şi a înrăutățirii sistemului nervos, a fost transferat de la spitalul din Edessa la Spitalul Papanicolau din Tesalonic. Mama mea, din prima clipă a îmbolnăvirii până la moartea lui (30.07.2002) l-a slujit cu multă dragoste. Astfel s-au împlinit cuvintele Stareţului, care spunea că părinții mei se vor împăca. Cred că Stareţul nu s-a mulțumit numai să proorocească aceasta, ci s-a şi rugat şi cu harul Prea Sfintei Treimi, l-a readus la viață pe tatăl meu, nu înainte de a-i arăta tainele lui Dumnezeu. Căci tatăl meu căzuse în comă şi se afla în pragul morții. Medicii nu mai sperau ca el să trăiască. După cincizeci de zile, când tatăl meu şi-a revenit din comă, ne-a spus: „Pocăiți-vă! Există Dumnezeu... Douăsprezece zile am fost dus în Cer şi am fost chemat la judecată. Acolo sus, judecata se face cu multă cercetare. Sunt mulți diavoli... Sunt îngeri şi Arhanghelul Mihail. Acolo este Maica Domnului şi ceilalţi sfinţi şi deasupra tuturor este Dumnezeu, pe Care nimeni nu poate să-L vadă, deoarece este întreg lumină. Atât de puternică este acea lumină, încât te orbeşte".

După această încercare, tatăl meu a rămas paraplegic, având un contact parțial cu mediul înconjurător şi vederea foarte slabă. De la 12 februarie 1999, de la ieşirea sa din spital, şi până la 15 mai 2002, tatăl meu se ruga neîncetat. Era martor al tainelor lui Dumnezeu. Adeseori spunea: „Ce frumusețe, Dumnezeul meu! Pentru Tine mă voi arunca chiar şi în foc". Din luna martie a anului 2002, tatăl meu a început să ne pregătească pentru plecarea sa din această lume. După trei luni de zile, timp în care a suferit mai multe comoţii cerebrale şi i s-au făcut şase operaţii la creier, a adormit pe data de 30 iulie 2002. Aş vrea să precizez că mai înainte tatăl meu nu cunoştea absolut nimic din cele legate de Biserică. Intervenţia Părintelui Stareţ a fost hotărâtoare pentru traiectoria vieţii sale.

În luna ianuarie 2001, m-am hotărât să-mi vând apartamentul, dar nu găseam client, deşi se afla într-o zonă principală a oraşului Tesalonic. Pe data de 19 februarie 2002, am mers la Suroti ca să mă închin la mormântul Stareţului Paisie. De îndată ce m-am apropiat de mormânt şi mi-am spus cererea, am simţit înlăuntrul meu o străpungere în inimă. După două zile am găsit un client şi astfel am vândut apartamentul.

Pe 21 aprilie 2005, pe la amiază, mă îndreptam spre Suroti, având împreună cu mine în maşină şi un teolog. În timp ce treceam printr-un tunel, o maşină de pe banda alăturată a lovit cu atâta putere în partea stângă a maşinii mele, în dreptul uşii şoferului, încât au ieşit scântei. Imediat, ca şi cum ar fi fost oprită de o mână nevăzută, maşina s-a „înţepenit” fulgerător, fără să sufere nici o pagubă, în timp ce cealaltă maşină s-a stricat destul de tare, fără însă să se rănească cineva. Lucrurile minunate însă nu s-au terminat aici. Îndată după aceasta, am ieşit din maşină simţind nu tulburare, aşa cum se întâmplă în cazuri asemănătoare, ci o neobişnuită dulceaţă, pace sufletească, limpezime a minţii şi dorinţa de a-L slăvi pe Dumnezeu. Şi, aşa cum mi-a amintit şi mi-a mărturisit mai târziu şoferul maşinii, în loc să-l întreb despre datele lui, i-am cerut numele de botez şi l-am rugat să ne urmeze până la Suroti. Acesta a simţit, înainte de ciocnire, o tulburare a minții și a pierdut controlul mașinii. După ciocnire, cealaltă mașină s-a învârtit pe loc de două-trei ori cu o viteză uimitoare, în timp ce pe lângă noi treceau alte automobile. Toate acestea s-au petrecut cât ai clipi din ochi.

În acest accident, care era cât pe ce să fie mortal, nu s-au anulat doar legile fizice (în momentul izbiturii), dar și cele „psihologice" s-au inversat. Am simțit pace în loc de tulburare, calm și siguranță în loc de întunecare a minții sau furie și cele asemenea.

Vreau să menționez că în mașină aveam tot materialul fotografic, precum și exemplarul original, cu bun de tipar, al cărții *Mărturii ale închinătorilor*. Această izbăvire minunată a arătat că Starețul se afla lângă noi în acele clipe.

Cred cu tărie că rugăciunile Sfântului Stareț Paisie m-au întărit atât pe mine, în viața mea personală și în cariera mea, cât și familia mea, în clipele grele prin care a trecut. Sunt deplin convins că Părintele Paisie a călăuzit pașii mei lângă Părintele Filotei, egumenul Mănăstirii Karakalu din Sfântul Munte. Această mănăstire o slujesc până astăzi.

Papadopulos Constantin, ofițer de poliție, Kalamata

Mulțumesc Preabunului Dumnezeu că m-a luminat și m-a povățuit spre Sfântul Munte. Îi sunt recunoscător ofițerului în rezervă locotenentului-colonel Vastadi, care m-a îndrumat spre Starețul Paisie, atunci când m-am hotărât să vizitez pentru prima oară Sfântul Munte.

În 1976, am pornit spre Sfântul Munte intenționând ca prima dată să merg la Starețul Paisie. În Careia, capitala Muntelui, am întâlnit un bătrân care voia, de asemenea, să meargă la Părintele Paisie. În drum spre Chilia „Panaguda" ne-a prins o ploaie măruntă. Când am ajuns la Colibă, după ce am luat binecuvântare de la Stareț, acesta ne-a dat nişte flanele de corp uscate, spunându-ne: „Scoateți-le pe ale voastre şi luați-le pe acestea!". Apoi am discutat cu Starețul timp de două ore. Emoționantă a fost clipa când, povestind viața mea păcătoasă de mai înainte, am izbucnit în lacrimi. Atunci Starețul a început să mă compătimească şi să mă mângâie, precum o mamă îşi mângâie copilul ei. După aceea mi-a dat „medicamentele" potrivite pentru vindecarea sufletului meu şi m-a încurajat. I-am mulțumit din inimă pentru sfaturile cele mântuitoare de suflet şi apoi ne-am pregătit să plecăm. Ne-am scos flanelele şi am vrut să le înapoiem Starețului, însă el ne-a spus: „Păstrați-le!". Nu a vrut cu nici un chip să le primească înapoi, deşi l-am rugat de nenumărate ori. Chiar şi astăzi am acea flanelă pe care mi-a dat-o de binecuvântare. Ne-am folosit de ea ca de un medicament şi ne-am vindecat de o boală gravă, atât eu, cât şi soția mea.

În 1977 l-am vizitat din nou pe Stareț la Chilia Cinstitei Cruci. În timpul discuției, mi-a vorbit despre părintele său duhovnicesc, Starețul Tihon: „Odată, când începusem Sfânta Liturghie şi ajunsesem la Heruvic, Starețul Tihon a zăbovit aproape jumătate de oră până a ieşit la Vohodul Mare. Pentru aceasta am fost nevoit să cânt de mai multe ori Heruvicul. După Sfânta Liturghie, Părintele Tihon mi-a spus: «Fiul meu, Heruvimii şi Serafimii slavoslovesc pe Dumnezeu.

Pe mine mă coboară din Cer îngerul meu păzitor după o jumătate de oră şi atunci continui Sfânta Liturghie»". Părintele Tihon era cuprins de dragostea cea dumnezeiască, de aceea prelungea Sfânta Liturghie până la amiază.

Altă dată, când am mers la el, Stareţul m-a sfătuit să rostesc neîncetat Rugăciunea *„Doamne Iisuse Hristoase, miluieşte-mă!"*. Tot atunci l-am întrebat:

– Gheronda, aveţi aici un şarpe care trăieşte împreună cu Sfinţia Voastră?

– Constantine, şerpii îi am aici! Mi-a răspuns el lovindu-şi cu putere pieptul, referindu-se prin aceasta la patimi.

Odată, în timpul unei alte vizite la Panaguda, i-am spus Stareţului despre un căpitan ce luase parte la războiul din '45 – '49 şi fusese comunist. A fost exilat în Rusia, dar apoi s-a întors în Grecia.

Atunci mi-a spus: „Nici el nu a făcut bine că a venit în Koniţa şi nici statul că i-a îngăduit să se întoarcă în satul victimelor lui". Când l-am întrebat de ce Dumnezeu îngăduie acestui căpitan să trăiască atât de mult (pe atunci să fi avut şaptezeci şi cinci, până la optzeci de ani), de vreme ce a săvârşit atâtea crime, el mi-a răspuns: „Dumnezeu este Părinte şi îndelung rabdă. El vrea ca sufletul lui să se mântuiască. Şi se va mântui dacă se va pocăi".

– Gheronda, i-am spus eu, am un frate care nu mai este tânăr şi sufăr pentru el, deoarece nu este căsătorit. Vă rog, faceţi ceva ca să se însoare.

– Vei face în fiecare zi câte o sută de metanii, cincizeci dimineaţa şi cincizeci seara. Voi face şi eu tot atâtea şi, cu ajutorul lui Dumnezeu, fratele tău se va căsători într-un an, începând de astăzi.

Am făcut, aşadar, aşa cum mi-a spus şi, o! minune, înainte de a se împlini anul, fratele meu s-a căsătorit cu o femeie credincioasă. De atunci au trecut douăzeci de ani. După nunta sa, am mers împreună cu el la Stareț ca să-i mulțumim. De atunci fratele meu are mare evlavie la Stareț şi mereu repetă fraza obişnuită a lui: „Să punem gândul cel bun".

Odată, Starețul mi-a spus: „Constantine, atunci când este război, pe cei care se luptă în prima linie şi mor pentru patrie, poporul îi cinsteşte dând numele lor parcurilor şi străzilor, în timp ce aceia care se luptă în spatele liniei rămân necunoscuți. Tot astfel şi în războiul duhovnicesc, Dumnezeu vrea să ne luptăm în prima linie, ca să scrie numele noastre în cartea vieții". Apoi mi-a spus: „Pe când eram de curând venit în Mănăstirea Cuviosului Filotei, într-o chilie aflată pe teritoriul ei se nevoia un monah ce se numea Augustin. Într-o zi i-am dus de la mănăstire nişte alimente de binecuvântare, dar uşa chiliei era închisă. L-am strigat, dar nu am primit nici un răspuns. Aşa că am lăsat alimentele la uşă şi am plecat. A doua zi bătrânul Augustin a venit la mănăstire şi a întrebat: „Unde este acel călugăr Paisie care mi-a adus alimentele?" Părinții se mirau cum de mă cunoştea, în timp ce ei nu apucaseră să mă cunoască prea bine. Însă el, care avea darul străvederii, mă cunoştea, deşi atunci când i-am dus alimentele lipsea de acasă. Acest monah se nevoia mult. Într-o noapte i-a apărut diavolul în chilie, în chipul unui câine înfricoşător, care arunca flăcări pe gură şi care s-a năpustit asupra lui, deoarece, aşa cum spunea el, era ars de rugăciunile lui. Atunci, cei doi s-au încăierat şi monahul l-a bătut atât de tare pe diavol, încât a luat-o la fugă. După aceasta însă, bătrânul Augustin era mustrat de conştiinţă pentru faptul că îl bătuse pe diavol. De aceea, s-a dus la duhovnic şi s-a spovedit, spunându-i: «Gheronda, astăzi am făcut o faptă rea. L-am bătut pe diavol. Oare îmi vei mai da binecuvântare să mă împărtăşesc?» Duhovnicul, când a auzit aceasta, s-a bucurat şi i-a spus: «Desigur că îţi dau binecuvântare. Această faptă a ta a fost o biruinţă împotriva diavolului»".

Într-un timp, cumnatul meu o bănuia pe fiica sa, care era căsătorită, că ar fi avut relaţii amoroase cu un sublocotenent în rezervă, deoarece vorbea adeseori cu el. Mi-a mărturisit în secret că se gândea să o ucidă, ca astfel să spele ruşinea pe care aceasta o făcuse familiei ei. Atunci eu i-am spus să nu facă o astfel de faptă necugetată, căci gândul său venea de la diavol. Apoi l-am sfătuit: „Să mergem în Sfântul Munte, la Stareţul Paisie şi să-i cerem sfatul". Iar el a fost de acord. Am mers aşadar la Stareţ şi cumnatul meu şi-a spus gândurile ce îl apăsau. Atunci Părintele Paisie l-a întrebat ce vârstă are fiica lui, iar el i-a spus că are patruzeci de ani. Stareţul a rămas tăcut timp de unul sau două minute, după care i-a spus cumnatului meu cu o faţă veselă: „Fiica ta este nevinovată. Ce vrei să faci? Nu are astfel de relaţii cu acel sublocotenent". Când a auzit acestea cumnatul meu s-a pocăit şi cu lacrimi în ochi i-a mulţumit Stareţului că îl izbăvise de gândurile cele rele care îl chinuiau. Discutând în continuare, au constatat că erau consăteni, adică din satul Koniţa. În cele din urmă am mulţumit Stareţului şi am plecat bucuroşi, mai ales cumnatul meu, care păşea acum de parcă ar fi zburat, deşi era în vârstă.

La o altă întâlnirea a mea cu Stareţul, i-am spus că femeia mea este neatentă şi sparge pahare. „Câte ai spus că sparge? Unu, două?", m-a întrebat el. Şi apoi zâmbind mi-a spus: „Las-o să spargă câte vrea, numai să aveți pace în casă". I-am spus apoi că adeseori sufăr de infecție urinară, iar el mi-a dat următoarea rețetă: „Să fierbi un kilogram de orz în cinci litri de apă. Când vei vedea că boabele de orz vor începe să se desfacă, să opreşti fiertul. Din acest orz fiert să bei câte un pahar dimineața, la amiază şi seara, înainte de mâncare. Ca să se păstreze, trebuie să-l pui la frigider. Când îl scoți de la frigider, încălzeşte-l puțin şi apoi bea-l!". Mi-a spus apoi că o fetiță de cinci ani, care suferea de infecție urinară şi se primejduia să moară, cu această zeamă de orz s-a făcut bine. Apoi rudele ei au numit-o Orzica. Într-adevăr, am încercat şi eu tratamentul cu zeamă de orz şi m-am vindecat. Am recomandat apoi acest tratament şi altor cunoscuți de-ai mei care sufereau de infecție urinară şi prostată şi, aşa cum mi-au spus, s-au vindecat:

Altă dată, i-am spus Stareţului:

– Gheronda, am făcut două operații de prostată.

– Nu vorbi deloc! Să nu spui aceasta nici la preot. Ai luat doi franci de la Dumnezeu, în timp ce alții nu au luat nimic.

„Se mai fac minuni şi astăzi", mi-a spus odată Stareţul. Şi apoi mi-a povestit următoarea întâmplare: „Nu meseria îl face pe om. Eu am cunoscut un hamal care a înviat un mort. Când eram dicheu[27] la Schitul Ivirului a venit la mine un închinător care avea vreo cincizeci şi cinci de ani. Ajunsese târziu, dar nu sunase clopoțelul pentru a nu-i deranja pe părinţi şi se culcase afară. Când aceştia l-au văzut, l-au dus înăuntru şi m-au înştiinţat. Când l-am văzut, i-am spus:

---

[27] Dicheu – întâistătătorul unui schit din Sfântul Munte, care este ales în fiecare an de către stareții chiliilor din acel schit.

– Bine, dar de ce nu ai sunat clopoţelul ca să-ţi deschidem şi să-ţi dăm o cameră?

– Ce spui, părintele meu? Cum să-i deranjez pe părinţi?

Am văzut pe faţa lui o strălucire şi mi-am dat seama că trăia o viaţă foarte duhovnicească. Apoi mi-a povestit că rămăsese orfan de tată încă de mic copil şi de aceea, atunci când s-a însurat, îl iubea mult pe socrul lui. Când termina lucrul trecea mai întâi pe la socri şi abia după aceea mergea la casa sa. Se mâhnea însă pentru că socrul lui înjura mult. De multe ori îl rugase să nu mai înjure, dar acela devenea şi mai rău. În cele din urmă, socrul s-a îmbolnăvit grav, l-au dus la spital şi acolo a murit. Acesta însă nu a fost lângă el când a murit socrul lui, deoarece trebuia să descarce un vapor. Când s-a dus la spital, îl băgaseră deja la morgă. S-a dus, aşadar, la morgă lângă trupul mort al socrului său şi s-a rugat cu durere: «Dumnezeul meu, Te rog, înviază-l ca să se pocăiască şi apoi ia-l!». Şi îndată mortul şi-a deschis ochii şi a început să-şi mişte mâinile. Personalul de acolo, când l-a văzut, a fugit de frică. Atunci ginerele l-a luat şi l-a dus acasă cu desăvârşire sănătos. A mai trăit încă cinci ani întru pocăinţă, apoi a murit.

«Părintele meu, îmi spunea el, îi mulţumesc din inimă lui Dumnezeu că mi-a dat acest dar. Cine sunt eu, ca Dumnezeu să-mi dea un astfel de dar?»

Avea multă simplitate şi o asemenea smerenie, încât nici prin minte nu-i trecea că a înviat un mort.

Se topea de recunoştinţă faţă de Dumnezeu pentru ceea ce îi dăruise".

Despre cei care înjură de cele sfinte, Stareţul spunea: „Când auzi pe unii ca aceştia că rostesc blasfemii, apropie-te de ei şi spune-le cu bunătate să nu mai facă aceasta. Dacă vei vedea însă că vor continua să înjure, nu le mai spune nimic, ci roagă-te în sinea ta: *«Doamne Iisuse Hristoase, miluieşte pe robii tăi!»*".

Odată, un tânăr l-a întrebat pe Stareţ unde îl poate găsi pe Părintele Paisie. Atunci Stareţul i-a spus: „Ce vrei de la Paisie? Prea multă cinste îi arătaţi. Toţi îl caută pe Paisie... Lăsaţi-l în pace! Nu-i mai daţi nici o importanţă!" Apoi a spus tânărului numele său.

Odată, i-am spus Stareţului:

– Gheronda, veniţi la noi acasă, în Kalamata! Chiar şi pentru două zile. Ne veţi face o mare bucurie. Vom primi multă binecuvântare.

– Nu este bine ca monahul să iasă în lume, mi-a răspuns Stareţul. Datoria monahului este să rămână în chilia sa şi să se roage.

Altă dată i-am spus:

– Gheronda, veniţi afară ca să ajutaţi lumea!

– Ce să fac afară în lume? Lumea este acum un adevărat spital de nebuni.

*

Mergând odată spre Panaguda, am întâlnit pe drum un închinător foarte neliniştit şi supărat. Era de obârşie din Trikala, iar acum locuia în Germania, unde era proprietarul a trei restaurante. A închis aşadar pentru trei zile restaurantele ca să-l întâlnească pe Stareţ, deoarece voia să rezolve nişte probleme familiale şi profesionale. După ce a vorbit cu Stareţul timp de o oră, a plecat bucuros, spunându-mi: „M-am uşurat. Stareţul mi-a rezolvat problemele. Acum plec foarte mulţumit".

*

Altă dată, când am mers la Panaguda am găsit acolo un grup de zece închinători din Kastoria. Printre ei se afla şi un ziarist, care i-a spus Stareţului:

– Gheronda, vreau să devin preot, episcopul însă mi-a interzis acest lucru. Sfinţia Voastră ce spuneţi?

– Vezi Coliba mea? Este îngrădită cu sârmă ghimpată, pentru că sunt monah. Casa preotului trebuie să fie deschisă douăzeci şi patru de ore, iar el trebuie să primească vizitatori la orice oră. Aşa că stai acolo unde eşti, căci eşti bine. Nu căuta lucruri grele şi mai presus de puterea ta.

*

„Într-un an, povestea Stareţul, în ajunul Adormirii Maicii Domnului, m-am îmbarcat în Pireu pe un vapor ca să merg să mă închin icoanei Maicii Domnului din Tinos. Pe puntea corăbiei erau multe femei ce stăteau întinse şi făceau plajă. Am văzut „chipurile lui Dumnezeu" căzute la pământ şi de aceea m-am mâhnit mult".

*

Altă dată, a spus: „Ecumeniştii din Apus şi papistaşii vor să desfiinţeze interdicţia de a intra femeile în Sfântul Munte. Vor să facă centre de distracţii pe ţărmul mării, ca să tulbure liniştea şi pacea monahilor. Pe vârful Athonului vor să instaleze şi radar.

*

„Vin aici, în Sfântul Munte, spunea Stareţul, unii narcomani şi se vindecă".

*

Odată m-am plâns Stareţului că soţia mea îşi îndeplineşte îndatoririle ei duhovniceşti cu nepăsare. Atunci mi-a spus: „Trebuie să fii mai îngăduitor cu femeia ta, pentru că ea se află la începutul nevoinţei duhovniceşti. Nici cu copiii tăi să nu fii aspru, pentru că tinerii de astăzi nu mai suportă asprime. Ei sunt ca şi elasticul care, dacă-l întinzi prea mult, se rupe".

*

Cândva a venit în Sfântul Munte un ziarist, dar nu pentru a se folosi, ci pentru a-i ponegri pe monahi. A venit chiar şi la Părintele Paisie împreună cu un arhimandrit şi cu alţi închinători. Mai târziu a defăimat în presă pe unii monahi din Sfântul Munte, printre care şi pe Părintele Paisie. De aceea, i-am spus Stareţului:

– Gheronda, un ziarist v-a numit în presă vrăjitor, iar pe alţi monahi i-a numit trântori.

– Ştiu cine este. Încă de când l-am văzut apropiindu-se de chilia mea, am înţeles că vrea să mă clevetească în presă. I-am arătat însă dragoste, pentru că era însoţit de acel arhimandrit, care îmi este prieten.

Vedeţi, Stareţul cu harisma străvederii pe care o avea, cunoştea gândurile şi sfaturile oamenilor.

*

Într-o altă vizită de-a mea la Panaguda, am întâlnit acolo o persoană cunoscută mie din Mesinia, care era însoțită de doi necunoscuți. Pe această persoană o arestasem cândva şi o dusesem la secția de poliție din Mesinia, al cărei şef eram pe atunci, deoarece construia clădiri fără aprobare legală. Starețul s-a apropiat de mine şi mi-a spus: „Constantine, nu cumva ai băgat «la răcoare» pe unul dintre aceştia?" Auzind întrebarea, am rămas fără glas şi m-am ruşinat, fireşte, din pricina egoismului meu. Văzând că m-am supărat, a zâmbit şi mi-a spus: „Hai, Constantine, nu te supăra! Am spus aşa doar...". Starețul, cu harisma străvederii pe care o avea, descoperise fapta mea făcută cu mulți ani înainte.

*

„Vezi această pisică? m-a întrebat odată Starețul. Aceasta nu are nici iad, nici rai. De aceea trebuie să o compătimim şi să nu o chinuim".

*

Starețul sfătuia să citim Vechiul Testament: „Constantine, să citeşti Vechiul Testament. Este o carte inspirată de Dumnezeu, istorică şi didactică. Acolo vedem că, atunci când poporul evreu păcătuia, Dumnezeu îl smerea cu războaie şi necazuri. Atunci însă când îşi revenea şi păzea legile Lui, îl elibera şi-i trimitea bunătățile Lui".

Sfătuia de asemenea să studiem limba greacă veche. Într-o vară, am mers la Coliba sa împreună cu fiul meu Aristide. Atunci Starețul ne-a spus: „Să învățați greaca veche. Noi o învățam încă din şcoala primară". Apoi ne-a adus o carte de geografie pentru clasa a IV-a şi ne-a arătat că într-un anumit pasaj avea o frază în greaca veche. După aceea i-a spus fiului meu: „Într-o zi doi prieteni au plecat să facă o plimbare. Unul dintre ei era îmbrăcat cu un costum şi arăta foarte îngrijit, iar celălalt purta nişte haine vechi şi era murdar. Într-un loc au găsit nişte noroi. Atunci cel murdar a luat noroi şi l-a murdărit pe celălalt, care era curat". Apoi a adăugat: „Omul cel rău vrea ca şi cei virtuoşi să devină ca şi el, adică răi. De aceea, să iei aminte în viață şi să-ți alegi ca prieteni numai pe cei virtuoşi".

Fiica mea Maria, atunci când era elevă la liceu purta fustă, în timp ce celelalte colege ale ei purtau pantaloni. Odată o colegă i-a spus: „Nu vezi? Toate purtăm pantaloni. Să mergi în altă clasă, căci nu te mai răbdăm cu fustele tale". A venit acasă plângând, căci se mâhnise foarte mult pentru aceasta. După o vreme, când am mers la Coliba Stareţului, am spus în prezenţa tuturor închinătorilor ceea ce i se întâmplase fiicei mele. Atunci Stareţul mi-a răspuns: „Ascultă! Colegele Mariei, care poartă pantaloni, erau mustrate de conştiinţa lor pentru îmbrăcămintea ce o purtau. De aceea voiau ca şi Maria să poarte pantaloni, ca să se liniştească conştiinţa lor".

*

Odată, un militar mi-a spus: „Am vorbit mult cu Stareţul Paisie şi m-am bucurat mult pentru dragostea ce mi-a arătat-o. Când am plecat de la chilia sa, m-a întrebat: «Ce zici, în cealaltă viaţă vom avea stele şi galoane?» Aceasta mi-a spus-o fără să-i fi pomenit ceva de profesia mea. M-a impresionat mult harisma străvederii pe care o are Stareţul şi de aceea am o deosebită evlavie pentru el". Acest ofițer, deși era foarte competent și încă nu împlinise treizeci de ani de serviciu, a fost trecut în rezervă. Când a spus aceasta Stareţului, el a zâmbit și i-a spus: „Fă răbdare, binecuvântatule, și îți vor da încă două grade". Într-adevăr, acest ofițer a făcut plângere și i s-au mai acordat încă două grade, ajungând astfel la gradul de locotenent-colonel.

*

Voi da aici și mărturia unei învățătoare, care, deși l-a întâlnit o singură dată pe Părintele Paisie, s-a folosit mult:

„Cu ajutorul lui Dumnezeu și cu mijlocirile Sfântului Mare Mucenic Dimitrie, ocrotitorul Tesalonicului, am mers împreună cu o rudă de-a mea, în ajunul praznicului Sfinților Arhangheli, la Sfânta Mănăstire de la Suroti, cu scopul de a rămâne la priveghere. Ne aflam în biserică când deodată ne-a strigat o monahie ca să mergem să-l vedem pe Stareț. Plină de emoție, am deschis ușa unei chilii de lângă biserică și m-am aflat înaintea Sfântului Stareț. Neuitate vor rămâne în memoria mea acele clipe când l-am văzut. Chipul său era ca cel al unui tânăr, iar în jurul capului său am văzut limpede o aureolă.

– Gheronda, binecuvântați! Vin din Kalamata.

– Ești învățătoarea?

M-a privit de parcă m-ar fi cunoscut de mai înainte, deși mă vedea pentru prima oară. Discuția a fost foarte scurtă, dar impresiile ei neșterse. La sfârșitul Sfintei Liturghii ruda mea mi-a spus: «Stareţul arăta mai tânăr în chilie, decât acum în biserică». Și astfel s-a adeverit de către amândouă sfințenia Sta-

*

Un nepot de-al meu, absolvent al Politehnicii din Atena, acum este monah la o mănăstire din Peloponez. Tatăl său este avocat, iar mama sa învățătoare. Acum opt ani l-am întâlnit la Schitul Sfânta Ana din Sfântul Munte Athos. Atunci el mi-a mărturisit: „Unchiule, eu am crescut într-un mediu unde predominau ideile comuniste, ce le împărtăşeau şi părinții mei. De aceea am citit cărți ce susțin aceste idei. Când am ajuns student la Politehnică s-a întâmplat să citesc nişte cărți cu conținut creştinesc. Astfel am început, încet-încet, să părăsesc felul de a gândi al părinților mei şi să citesc Sfânta Scriptură şi cărți patristice. Atunci s-a născut în mine dorința de a mă face monah. Auzisem despre Părintele Paisie că avea harisma străvederii şi a proorociei. Pentru aceasta, m-am hotărât să merg la el şi să-i cer sfatul. Când i-am spus Stareţului despre dorința mea de a mă face monah în Sfântul Munte, el mi-a spus: „Binecuvântatule, ascultă-mă! Monah vei deveni, nu însă aici în Sfântul Munte. Vino peste un an şi vom discuta din nou!" După ce a trecut un an, am mers din nou la Stareț şi el m-a sfătuit să mă fac monah, într-o mănăstire din Peloponez. Mama mea, când a aflat că am devenit monah, a încercat să se sinucidă. Apoi însă, a început încet-încet să creadă în Dumnezeu şi să meargă la biserică împreună cu fratele meu, să se spovedească şi să se împărtăşească cu Preacuratele Taine. Dar tatăl meu, în ciuda discuțiilor avute cu el despre Răstignirea şi Învierea Domnului nostru Iisus

Hristos, despre veşnicie şi despre a Doua Venire, a rămas necredincios şi neschimbat în ideile şi concepţiile sale. Îi mulţumesc Prea Bunului Dumnezeu că m-a povăţuit către Părintele Paisie şi mulţumesc de asemenea şi acestuia, care m-a întărit şi m-a ajutat să intru în binecuvântata ceată a monahilor".

Cine, oare, a cerut ajutor de la Sfântul Stareţ şi nu l-a primit? Părintele Paisie a împlinit toate poruncile lui Dumnezeu şi mai întâi de toate pe cea a dragostei. De aceea, înseta să-l ajute pe cel îndurerat, pe cel întristat, pe cel prigonit, pe cel sărac. S-a jertfit pentru aproapele său, nesocotindu-se pe sine şi sănătatea sa. Să mergem şi noi pe urmele lui ca să ne învrednicim de bunătăţile cele nestricăcioase ale Împărăţiei cereşti a lui Dumnezeu.

Preotul Sagos Nicolae, Evia

Cu Stareţul Paisie nu m-am întâlnit niciodată. Dar, deşi nu ne-am cunoscut, comunicam prin intermediul unor fii duhovniceşti comuni. Aveam o mare dorinţă de a-l întâlni şi de a vorbi despre subiecte duhovniceşti. Pe data de 2 iulie 1994, am hotărât împreună cu fiii mei duhovniceşti să mergem să-l vizităm pe Stareţ la Sfânta Mănăstire a Sfântului Ioan Teologul. Când am ajuns acolo, am rugat-o pe egumena Filoteia să ne îngăduie să-l vedem pe Stareţ. Atunci ea mi-a răspuns: „Nu ştiu dacă vă poate vedea, deoarece are mască de oxigen". Eu însă voiam să mă vadă, deoarece mersesem şi altă dată şi, fiindcă nu reuşisem să-l văd, Stareţul se mâhnise. De aceea, i-am spus din nou stareţei: „Spuneţi-i totuşi că vreau să-l văd şi, dacă nu va putea, nu-i nimic". S-a dus aşadar stareţa la Părintele Paisie şi i-a spus:

– A venit părintele Nicolae.

– Ce spui, copilul meu? Nu pot să vin. Spune-i să mă ierte.

Când am auzit aceasta am răspuns cu simplitate:

– Ce păcat! Nu-l voi mai vedea, deoarece peste zece zile va adormi.

Şi astfel am plecat de la mănăstire îndreptându-ne spre Mănăstirea Ormilia. Pe drum însă mă întrebam în sinea mea de ce am spus acele cuvinte. De aceea, în anul următor am considerat că este datoria mea să merg la mormântul Stareţului, să fac un trisaghion şi să-i cer iertare. Înainte de a termina şi de a spune: *„Pentru rugăciunile..."*, am auzit o voce din mormânt spunându-mi: „Să vii şi altă dată. Te aştept".

Antonie Panaghiotis, vameş, Patra

Părintele Paisie mi-a spus: „Simt atâta bucurie înlăuntrul meu, încât uneori spun: «Dumnezeul meu, dacă este cu putinţă, stăvileşte această bucurie şi înmagazineaz-o înlăuntrul meu într-o baterie, ca să iau atât cât îmi trebuie, pentru că îmi vine să zbor!»"

Sotiropulos Nicolae, teolog, Atena

Odată, când l-am vizitat pe Stareţul Paisie, acesta mi-a spus ceva foarte tainic. Nu am înţeles însă la ce se referea. De aceea l-am întrebat: „Vă referiţi la asta?" „Nu", mi-a răspuns el zâmbind. L-am întrebat atunci despre alte două-trei lucruri, iar el mi-a răspuns că nu se referea la ele. Atunci nu am mai continuat să-l întreb.

După câteva zile, am mers la o mănăstire, unde am şi înnoptat. În acea noapte, Stareţul Paisie mi s-a arătat în vis şi mi-a explicat ceea ce nu înţelesesem atunci la chilia lui.

Altă dată, am fost martor la următoarea întâmplare:

Părintele Paisie, renumitul ascet şi făcător de minuni al Sfântului Munte, vorbea unui grup de închinători, printre care se afla şi un om de afaceri foarte bogat, nu numai în bani, dar şi în egoism, aşa cum sunt de obicei marii magnaţi. Toţi ascultam cu multă atenţie şi cu teamă sfântă pe harismaticul Stareţ. Nu la fel făcea şi marele om de afaceri. La un moment dat acesta a întrerupt brusc discuţia şi a spus: „Toate religiile sunt bune. Toate sunt egale". Atunci Părintele Paisie s-a aprins de o mânie sfântă, şi-a ridicat vocea şi l-a mustrat în faţă zicându-i: „Bre, binecuvântatule, dacă toate religiile sunt bune şi egale, atunci de ce Hristos a venit şi a întemeiat o nouă religie? Îmi pare rău de banii pe care i-ai cheltuit ca să vii în Sfântul Munte şi să spui această prostie".

Protoiereul Nicolae Marketos,
Sidney – Australia

Am mers la Stareţul Paisie în toamna anului 1978. Pe atunci locuia la Chilia Cinstitei Cruci a Mănăstirii Stavronikita. Era o zi ploioasă. Când am ajuns acolo, poarta era închisă. Am sunat clopoţelul de vreo două-trei ori, dar nu am primit nici un răspuns. Atunci mi-am spus în sinea mea: „Nu voi pleca dacă nu-l voi vedea pe Stareț”. Au trecut zece minute, după care am sunat din nou și am așteptat alte zece minute. Atunci s-a deschis ușa chiliei și a apărut Starețul, care mi-a trimis cheia de la poartă pe o sfoară. Am deschis așadar poarta și m-am apropiat. Când am ajuns lângă el, mi-a făcut metanie și mi-a sărutat mâna. Același lucru am încercat să fac și eu, fără însă să reușesc. Apoi m-a dus în bisericuță și acolo m-am închinat la Sfânta Cruce. După aceea mi-a dat o tratație. Mult s-a bucurat când a auzit că sunt din îndepărtata Australie. Vizitase Australia cu un an în urmă împreună cu părintele Vasilie Gondikakis, egumenul de atunci al Mănăstirii Stavronikita. Părintele Vasilie spovedea, iar Starețul sfătuia. Australia i-a plăcut mult Părintelui Paisie și de aceea el avea dorința sfântă de a se zidi acolo o mănăstire. Desigur, mi-a spus și locul unde voia să se facă aceasta. Este un loc aflat undeva între Sidney și Camberra. „Mănăstirile, spunea Starețul, sunt acropolele Ortodoxiei. Acolo unde există mănăstiri, Biserica este vie”. Îmi închipui cât de mult se bucură acum în Cer văzând cele patru mănăstiri din Australia, două de maici și două de călugări.

Deoarece pe atunci eram preot tânăr, Starețul mi-a dat următoarele sfaturi: „Pe toate să le jertfești pentru Hristos. Dar pe Hristos să nu-L jertfești pentru nimeni și nimic. Ca preot ai mult de lucru. Tu însă fă ceea ce poți și restul va completa harul lui Dumnezeu. Eu de aici mă voi ruga pentru Biserica Ortodoxă a Australiei. Arhiepiscopul Australiei, Înalt Preasfințitul Stelian, mă cheamă acolo, ca să zidim o mănăstire. Gândul meu însă îmi spune că mă va avea întotdeauna lângă el, oriunde va merge, ca să mă arate creştinilor. Mă voi ruga Maicii Domnului şi facă-se voia Domnului". Iar voia lui Dumnezeu era să rămână în Grădina Maicii Domnului, lucru pe care l-a şi făcut. S-a lipsit Australia de prezența Starețului, dar a fost acoperită de rugăciunea sa.

M-a întrebat apoi despre multe persoane pe care le cunoscuse în timpul şederii sale în Australia. Pentru toți avea de spus un cuvânt bun şi o scurtă binecuvântare. Şi după ce a trecut destul timp, a început să rostească Rugăciunea: *„Doamne Iisuse Hristoase, miluieşte pe ortodocşii din diaspora!"*

Atunci eu i-am spus:

– Gheronda, ar trebui să vă las, căci mai aveți şi îndatoriri.

– Îndatoririle le am întotdeauna, pe tine însă nu.

Şi fiindcă începuse să plouă, mi-a făcut un minunat impermeabil din nailon. Apoi, luând binecuvântare de la Stareț, m-am întors la Mănăstirea Stavronikita.

Atunci când am plecat, simțeam înlăuntrul meu o bucurie tainică. Într-adevăr, Starețul Paisie era insuflat de Dumnezeu, plin de har, un om îndumnezeit. Era un înger pământesc şi un om ceresc.

În acea după-amiază ceva din sinea mea a rămas acolo în chilia pustnicească a Cinstitei Cruci. Şi spuneam în sinea mea: „Merită să mor înainte de a muri, ca să nu mor atunci când voi muri".

Să avem binecuvântarea lui!

Preotul Panaghiotis Kuriandakis, Biserica Sfântului Gheorghe, Panorama (Tesalonic)

Era 10 aprilie 1987, în ajunul Sâmbetei lui Lazăr. Am ajuns la Coliba Starețului pe la amiază. Poarta era încuiată. Alături am văzut un borcan de sticlă, iar în el era hârtie, creion şi o însemnare, pe care scria: „Aici nu am venit ca s-o fac pe dascălul. Scrieţi ceea ce doriţi pe o hârtie şi eu mă voi ruga pentru voi".

Am tras de sfoara cu care era legat clopoţelul, dar nu am primit nici un răspuns. Atunci ne-am aşezat sub nişte chiparoşi mici ce se aflau în faţa porţii şi stăteam în aşteptare. Nişte buturugi fuseseră aşezate acolo tocmai pentru această aşteptare de multe ore. După ce am aşteptat destul timp, am coborât la chilia învecinată şi am întâlnit acolo pe ieromonahul Grigorie. El ne-a înştiinţat că Părintele Paisie ieşise pe poarta din spate a Colibei şi vorbea deja cu nişte vizitatori. Atunci noi, plini de bucurie, am alergat la poarta din spate, acolo unde Stareţul pusese o tăbliţă pe care era scris: „Este binecuvântare să mâncaţi". De îndată ce am intrat pe poarta cea mică, Stareţul ne-a urat „Bun venit!" şi ne-a îndemnat să ne aşezăm în jurul său. „Haideţi, voinicilor, haideţi!", ne-a strigat el. Şi, cu un zâmbet plin de bunătate, ne-a dat binecuvântarea sa. Noi am vrut să-i sărutăm mâna, dar de îndată ce ne plecam capul, îşi ridica mâna şi o punea părinteşte pe capul nostru. „Aşezaţi-vă, fiii mei! Luaţi puţină apă de la cişmea, umpleţi paharele, deoarece eu nu pot să mă scol...". Suferea de hernie, dar şi mai mult suferea acum, când vedea că nu poate să ne slujească. Aceasta se vedea din cuvintele sale. Ne-a dat fiecăruia câte trei bucăţi de rahat, după care a început să ne vorbească.

Stareţul stătea pe o bancă, rezemat de peretele chiliei sale, iar în jurul său, pe buturugi, stăteau vizitatorii săi însetaţi de cuvântul lui Dumnezeu. În acele clipe mă simţeam ca o „buturugă" duhovnicească. M-am aşezat, aşadar, lângă el, ca să nu pierd nimic din cuvintele sale şi îl priveam în ochi. Cuvintele îi erau simple, „neşlefuite", pentru noi cei „învăţaţi", dar erau izvorâte dintr-o maturitate duhovnicească.

Ne-a vorbit despre Makrighianis[28] şi despre visele lui. „S-au găsit unii acum, spunea Stareţul, ca să-l judece. Cine? Aceştia care nu cred. L-au făcut nebun, spunând că un glonţ i-a stricat mintea. Însă Makrighianis credea în Dumnezeu, cunoştea tradiţia noastră, făcea trei mii de metanii în fiecare zi şi uda pământul cu lacrimile sale. Au spus apoi că este înşelat. Poate că aceste visuri ale lui, care par a fi înşelări, să fie roadele agoniei sale.

Makrighianis se gândea cum să înfrunte pericolul pe care îl reprezentau bavarezii pentru patrie, pentru Biserică, pentru mănăstiri şi, în agonia sa, aşa cum tuturor ni se întâmplă câteodată, îşi închipuia lucruri în somn sau în stare de veghe. Însă nu a fost înşelat. A văzut o lumină roşie, spun unii, care era demonică. Dar şi Proorocul Ilie a fost urcat la cer într-un car cu cai roşii (de foc) şi era scăldat într-o strălucire porfirie. Oare aceasta este ceva demonic? Ei spun că nu sunt de acord cu el, deoarece a văzut neagră pe Sfânta Treime, în timp ce Lumina necreată este albă. Aici însă, culoarea neagră are un înţeles alegoric. Makrighianis voia să spună că a văzut Sfânta Treime, pe Dumnezeu mâhnit pentru cele ce se întâmplau în lume. Toţi cei care nu cred în Hristos şi în Maica Domnului, nu pot să-l înţeleagă pe Makrighianis. A fost un om rar... Nu ştiu dacă va mai fi altul asemenea lui...".

---

[28] Makrighianis – erou naţional, participant la Revoluţia de la 1821.

Peste puțin timp au venit la Colibă și alți închinători. Unuia dintre aceștia, când s-a plecat ca să sărute mâna Starețului, acesta i-a spus: „Încă nu te-ai învățat minte?" La auzul acestor cuvinte, acel om a rămas uluit, deoarece îl mai întâlnise pe Stareț la o mănăstire de maici cu foarte mult timp în urmă și ar fi trebuit ca Părintele Paisie să-l fi uitat. După ce au luat și aceștia tratația obișnuită, ne-am retras cu toții departe de Colibă, la umbra unui copac. Starețul intrase în sărăcăcioasa sa chilie, spunându-ne că peste puțin va vedea deosebi pe toți cei care voiau să-i spună problemele lor.

A rămas puțin timp în chilie, după care a ieșit mergând aplecat și sprijinindu-se într-un baston. „Fiilor, cinci minute fiecare, pentru că se termină bateria", spuse el și se așeză pe o bancă. Atunci am început unul câte unul să mergem lângă Părintele Paisie, iar el să ne asculte și să ne sfătuiască.

Când, în cele din urmă, a venit rândul meu, am sărit în picioare și am alergat lângă el ca să ascult sfaturile sale duhovnicești. La întrebarea mea dacă sunt bun de monah sau trebuie să mă căsătoresc, Starețul, prin întrebări potrivite, mi-a arătat că am înlăuntrul meu „sămânța" pentru o viață de familie. Însă nu m-a influențat câtuși de puțin, lăsându-mă pe mine să iau hotărârea. Astfel, nu mi-a încătușat libertatea, deși eu, stăpânit de o cugetare nematură, aș fi preferat să-mi spună un cuvânt profetic legat de viitorul meu. Și aceasta fiindcă voiam să iau o hotărâre potrivită cu voia lui Dumnezeu. Multe dintre cele pe care mi le-a spus atunci au devenit după ani de zile mărturii nemincinoase despre harisma străvederii pe care o avea. Așa cum mi-a spus, de pildă, despre stagiul meu militar, pe care trebuia mai degrabă să-l fac pentru a mă maturiza şi a putea deveni astfel cleric.

La întrebarea mea dacă trebuie desfiinţate aşa-numitele „organizaţii creştine", pe care mulţi le consideră a fi în afara Bisericii, Stareţul a dat un răspuns limpede şi nepătimaş: „Să desfiinţăm mai întâi grupările eretice şi mai ales pe Martorii lui Iehova, şi apoi le vom închide şi pe acestea".

Am mai vorbit despre câteva subiecte şi la sfârşit nu m-am mai putut abţine şi i-am sărutat mâna plin de recunoştinţă. Stareţul nu făcea pe „inteligentul", ci era cât se poate de limpede în gândirea sa. Prin simplitatea şi dragostea sa, încălzea inima mea cu nădejdea cea fierbinte a credinţei în Hristos.

Când a trebuit să plecăm, m-am mâhnit nespus de mult. Atunci când te afli lângă astfel de oameni harismatici, ai vrea să nu mai pleci niciodată, căci nu te mai saturi ascultându-i. În cele din urmă am luat binecuvântarea sa şi am plecat. Soarele cel material încălzea trupul nostru, iar cel înţelegător inima noastră.

Stareţul Paisie a fost cu adevărat un om duhovnicesc, iar nu unul trupesc. A fost un adevărat sfânt.

Monahia Hristodula, Sfânta Mănăstire Lindula, Finlanda

Dintre finlandezi, cel mai bine l-a cunoscut pe Stareţul Paisie domnul Johan Pöyhönen care, în timpul studiilor sale făcute la Universitatea din Tesalonic, l-a întâlnit de multe ori în Sfântul Munte. Domnul Ioan, care acum este doctor în teologie şi predă la Academia Populară ce funcţionează în cadrul Mănăstirii „Noul Valaam" din Finlanda, spune că dintre toți oamenii pe care i-a întâlnit, cel mai mult l-a influențat Starețul Paisie.

De asemenea, și eu, care am locuit mulți ani în Mănăstirea Vituma din Grecia și care acum sunt închinoviată în Sfânta Mănăstire Lindula din Finlanda, am avut binecuvântarea de a-l întâlni de câteva ori pe cuviosul Stareț. De fiecare dată după o astfel de întâlnire scriam un articol în periodicul Bisericii Ortodoxe Finlandeze, pentru a pricinui folos și compatrioților mei.

Cea mai importantă dintre aceste întâlniri a fost cea de la Spitalul Teaghenio din Tesalonic. Atunci i-am cerut binecuvântarea de a traduce în limba finlandeză una din cărțile sale, însă el, privindu-mă cu atenție, mi-a spus: „Așteaptă! Așteaptă puțin!" Se poate ca Starețul să fi avut înainte de moarte o descoperire a celor viitoare. El însuși a recunoscut cu smerenie harul pe care Dumnezeu i l-a dat. Atunci m-am gândit: „Bine spune Starețul. După adormirea sa se vor scrie despre el cărți mult mai bune".

După adormirea Starețului a fost tipărită prima sa biografie scrisă de ieromonahul Hristodul. Eu, care în acea vreme mă aflam în Grecia, am început să mă gândesc la traducerea acestei biografii. Într-o noapte l-am văzut în vis pe Stareț stând pe terasa mănăstirii.

M-am bucurat, bineînțeles, pentru acest vis frumos, dar, amintindu-mi de învățătura patristică, nu i-am dat importanță. După două zile însă, un ieromonah necunoscut a venit la noi la mănăstire, în timp ce făceam Vecernia. Era părintele Hristodul, care se afla în trecere pe acolo. După ce ne-am cunoscut, el m-a întrebat dacă cunosc pe cineva care ar putea traduce cartea sa în limba finlandeză. Eu tocmai terminasem o traducere destul de mare şi, cu câteva zile înainte, o asociaţie din Finlanda îmi scrisese o scrisoare în care mă întreba dacă am cumva în vedere o carte bună, care merită să fie tradusă în finlandeză. Aşadar nu a fost greu să dau un răspuns pozitiv părintelui Hristodul. Desigur, trebuia făcută o selecţie a textelor, deoarece unele subiecte erau legate exclusiv de poporul grec şi poate ar fi dat prilej anumitor interpretări greşite cititorilor din Occident. Această selecţie fusese deja făcută în ediţia englezească a cărţii, pe care părintele Hristodul o avea cu sine. Din toate acestea, am tras concluzia că Stareţul nu voia să mă răspândesc, căutând aprobări şi editori, mai ales că eram monahie. Toate au venit de la sine în decursul unei singure săptămâni! Cu siguranţă că Stareţul voia să-i ajute pe cei din Finlanda, de vreme ce toate merseseră atât de bine. Şi astfel, plină de bucurie şi nădejde, am început traducerea cărţii.

La puţin timp după editarea cărţii m-am întors în Finlanda. Cine ştie? Poate că şi în aceasta a intervenit cu ceva Stareţul. Despre carte s-a scris apoi în cel mai răspândit ziar din Finlanda, precum şi în cel mai important periodic al ţării. Postul principal al radiodifuziunii finlandeze a realizat un interviu despre viaţa Stareţului. Destui sunt cei care mi-au mărturisit că întâlnirea cu Stareţul Paisie, prin cartea sa, i-a ajutat foarte mult şi le-a schimbat viaţa. În închisorile finlandeze, aşa cum recent au declarat preoţii protestanţi ai închisorilor în întâlnirea cu un compatriot de-al lor ortodox (dintre finlandezi, până în prezent, 85% sunt protestanţi şi numai 1,5% sunt ortodocşi), cartea *„Stareţul Paisie”* scrisă de părintele Hristodul este cartea cea mai iubită a deţinuţilor.

În primăvara anului 2004 a fost editată şi multcăutata carte, *„Învăţături ale Stareţului Paisie"*, care este o culegere de texte extrase din cărţile editate de mănăstirea de la Suroti. A fost primită cu cele mai bune aprecieri, fiind elogiată, între alte publicaţii, şi de săptămânalul bisericii protestante. Mulţi finlandezi, după citirea acestor două cărţi, au venit la mormântul Stareţului.

Cel mai important eveniment însă a fost Simpozionul ce a avut loc în septembrie 2004 la Academia Populară de la Mănăstirea Noul Valaam din Finlanda. La acest simpozion, ce a avut ca temă viaţa şi învăţăturile Stareţului Paisie Aghioritul, s-au adunat peste o sută de participanţi din toate colţurile Finlandei. Arhimandritul Metodie Alexiu a adus cu sine cele mai vii amintiri despre Stareţ, adunate în decursul celor douăzeci şi cinci de ani de legătură duhovnicească cu Stareţul Paisie, precum şi fesul de lână al acestuia. Personalitatea Stareţului, viaţa, învăţăturile şi minunile sale au constituit temele expunerilor. La acest simpozion a domnit o atmosferă de evlavie, de bucurie şi de simplitate, de parcă ar fi fost printre noi însuşi Părintele Paisie. Ne-am şi lăudat puţin pentru faptul că în Finlanda a avut loc, pentru prima oară în lume, un simpozion întrunit pe tema *„Viaţa şi învăţăturile Stareţului Paisie Aghioritul"*. Egumenul Sfintei Mănăstiri „Noul Valaam", arhimandritul Serghie, a făgăduit că de îndată ce Biserica Greciei îl va canoniza pe Cuviosul Paisie, va zidi în mănăstire un paraclis închinat lui.

Înainte de a încheia voi reda aici şi mărturisirea unei profesoare, mărturisire făcută cu multă emoţie la simpozionul mai sus amintit:

„Înainte de praznicul Crăciunului din anul 2000, mi-a apărut pe una din coapse o tumoare rar întâlnită. Trebuia să mă operez imediat. În ziua când am mers la spital, am aflat că a ieşit cartea Cuviosului Paisie Aghioritul şi l-am rugat pe soţul meu să mi-o aducă. Înainte de operaţie, medicul m-a pregătit sufleteşte, spunându-mi că exista posibilitatea ca după operaţie să nu mai pot merge niciodată. Cu toate acestea, am mers să fac operaţia cu multă nădejde şi încredere în Dumnezeu şi în mijlocirile Stareţului Paisie. Am rămas în spital trei săptămâni, care, în mod paradoxal, au fost cele mai frumoase din viaţa mea. Citeam permanent din carte şi le vorbeam despre Stareţ surorilor asistente, care crezuseră că această carte, care avea fotografia Cuviosului Paisie pe copertă, era o... reclamă turistică! În tot acest răstimp, nu am avut dureri câtuşi de puţin şi convalescenţa mea a mers cât se poate de bine. Când am ieşit din spital, medicii mi-au dat nişte calmante foarte puternice, pe care să le păstrez acasă în caz de nevoie. Dar nu am folosit nici unul dintre ele. Piciorul meu s-a vindecat atât de bine, încât în vara anului 2001 am călătorit în Grecia împreună cu soţul şi cu sora mea. Am mers la Sfânta Mănăstire de la Suroti, am îngenuncheat la mormântul Stareţului şi mărturisesc că am luat de acolo puţin pământ. După ce am vizitat mănăstirea, am mers din nou la mormânt, deoarece simţeam că ceva mă atrăgea acolo. În cele din urmă, când am intrat în maşina cu care venisem, a sunat mobilul meu şi am fost înştiinţată că fusesem mutată la o altă şcoală din Finlanda, aşa cum îmi doream de mult. Peste puţin a sunat şi telefonul mobil al surorii mele şi a fost şi ea înştiinţată că fusese admisă la universitate, pentru a face studii post-universitare. Pot să vă spun că şi ea îşi dorea de mulţi ani acest lucru. Toate binecuvântările le-am primit odată... Piciorul meu, care a fost operat, este acum atât de bine, încât schiez mulţi kilometri, aşa cum făceam şi mai înainte".

MĂRTURII PERSONALE DESPRE HARISMA STRĂVEDERII

Nicolae

Mai demult, pe când eram elev în primul an la Seminarul Teologic (Athoniada) din Sfântul Munte Athos, îmi doream mult să-l cunosc pe Stareţul Paisie, deoarece auzisem multe despre el. Astfel, într-o zi, am pornit împreună cu alţi doi colegi spre Coliba Stareţului. Când am ajuns lângă Colibă, la poarta de jos a chiliei, unul dintre colegii mei a început să tragă clopoţelul. Peste puţin a ieşit Stareţul Paisie în balcon şi ne-a spus să venim prin poarta de sus. După ce am intrat, mi-a spus fără să mă cunoască: „Ce mai faci, Nicu? Duhovnicul tău, părintele Mitrofan (din obştea Gherasimeilor de la Sfânta Ana Mică) este bine?"

Monahul Aghiorit Ioan

Odată, pe când trăiam în lume şi eram deznădăjduit şi istovit sufleteşte, din pricina părăsirii de către harul dumnezeiesc, pe care îl alungasem prin viaţa mea trăită în desfrânare, mi-am venit în simţire şi, cu ajutorul lui Dumnezeu, m-am hotărât să vin în Sfântul Munte. Aici mi-am mărturisit toate păcatele; desigur, cele pe care mi le aminteam, deoarece erau nenumărate. Cu toate însă că m-am spovedit, deznădejdea ce o simțisem în suflet nu mă părăsea. Auzind despre un stareț aghiorit renumit pentru virtutea sa și rarele sale harisme, Starețul Paisie, ce locuia într-o chilie pustnicească, numită Panaguda (aparține de Mănăstirea Kutlumuș), am alergat la acest om sfânt, gândindu-mă că voi afla la el puțină încurajare, mângâiere și nădejde. Dar nu numai atât, ci voiam să-i cer și sfatul pentru calea ce aveam s-o urmez în continuare. Când am ajuns la chilia sa, i-am pus metanie cu multă evlavie și umilință, însă el mi-a spus: „Să mergi să mărturisești păcatul pe care l-ai uitat!". De îndată ce mi-a spus aceasta, m-am ușurat de acea greutate ce o aveam în suflet și în locul ei am simțit bucurie, liniște sufletească, putere trupească (deoarece ajunsesem într-o stare jalnică) și o mângâiere atât de mare, încât nu o voi putea uita niciodată. În acea clipă mi-am amintit și păcatul de moarte pe care îl uitasem și pe care l-am mărturisit îndată duhovnicului meu.

Din ziua când l-am cunoscut pe Starețul Paisie, timp de cinci ani, adică din 1987 până în 1992, viața mea s-a schimbat cu desăvârșire în bine și a devenit paradisiacă. Iar aceasta se datora legăturii duhovnicești ce o aveam cu Starețul. Firește că rugăciunile lui erau cele care mă sprijineau și mă ajutau, deoarece eu nu făceam nimic plăcut lui Dumnezeu. De fiecare dată când mergeam la Stareț, el mă îmbrățișa și mă săruta ca o mamă plină de iubire față de pruncul ei nou-născut. Atunci simțeam o astfel de bucurie, desfătare, pace și odihnă sufletească, încât nu pot să le exprim în cuvinte. Sufletul Starețului

Paisie era un rai, a cărui bucurie el o transmitea celor care îl cunoşteau, fireşte, dacă aceştia arătau respect şi încredere faţă de el.

Am colindat mai tot Sfântul Munte şi i-am cunoscut aproape pe toţi stareţii renumiţi, dar ca Părintele Paisie nu era altul. Era omul dragostei desăvârşite, gata oricând de a se jertfi pentru aproapele său. Chiar şi acum – în 1992 am venit în Sfântul Munte ca să mă fac monah – atunci când am ispite, mâhniri şi greutăţi şi îl chem în ajutor, îndată mă liniştesc, iar ispititorul fuge. Iar aceasta dovedeşte că Stareţul are multă îndrăzneală la Dumnezeu. Faptul că am devenit monah se datorează rugăciunilor lui, care mă întăresc mereu pe calea cea anevoioasă a vieţuirii monahale, pe care Hristos Dumnezeu m-a învrednicit să o urmez.

Fie ca, pentru rugăciunile Stareţului Paisie, Dumnezeu nostru, Cel în Treime închinat, să dăruiască din belşug mila sa lumii întregi şi mai ales monahilor aghioriţi, precum şi tuturor monahilor şi monahiilor care se nevoiesc pentru mântuirea lor. Veşnică să-i fie pomenirea! Amin.

K. D., Nea Pella

În februarie 1992, l-am vizitat pe Părintele Paisie împreună cu un prieten de-al meu. Stareţul a oferit închinătorilor aflaţi acolo năut şi rahat. Însă, atunci când a împărţit rahatul, unuia dintre închinători nu i-a dat. Dar nimeni nu a observat aceasta. Acel închinător însă ne-a descoperit mai târziu că Stareţul a cunoscut că avea diabet şi de aceea nu i-a dat rahat.

Stefanidis Hristu, Tesalonic

În iulie 1990 l-am vizitat pe fericitul Stareț Paisie, care, deşi nu mă cunoştea personal, m-a chemat deosebi şi mi-a spus: „Ascultă, frate! Prea mult te împotriveşti femeii tale. Să nu te mai împotriveşti atât de mult! Este nevoie de tăcere şi rugăciune. Nu te grăbi! Va veni timpul când Dumnezeu va interveni, iar ea se va pocăi".

Xomalis Teodor, colonel, Atena

În iulie 1991, l-am vizitat pe fericitul Stareț Paisie. La Coliba lui ne-a condus un funcționar ce lucra la Careia, care pe drum ne-a vorbit despre harismele Starețului. De asemenea, ne-a povestit că în 1989 l-a vizitat împreună cu un prieten de-al său. Când a intrat în Coliba Starețului i-a spus:

– Gheronda, l-am adus pe prietenul meu, care doreşte să vă cunoască.

– L-ai adus pe Toma necredinciosul? l-a întrebat Starețul.

Într-adevăr, pe prietenul său îl chema Toma.

Când am intrat în curtea Colibei, ne-am aşezat pe nişte buturugi. După puțin, a venit Starețul şi ne-a povestit următoarea întâmplare: „Odată, pe când mă aflam la Suroti, au venit la mine doi soți, care aveau probleme cu copilul lor în vârstă de cinci ani. Mi-au spus despre el că este demonizat, însă eu le-am răspuns că este ruşine ca ei să-l numească astfel pe copilul lor şi că nu au acest drept. Apoi ei mi-au povestit cum copilul lor făcea adeseori nişte mişcări spasmodice şi scotea nişte strigăte ciudate şi că, în general, comportarea lui era rece față de ei. Atunci eu le-am spus următoarele: «Pentru început veți închide televizorul, deoarece copilul vostru îşi petrece tot timpul în fața lui. Apoi îl veți trimite la o grădiniță. La amiază, când vă veți întoarce de la muncă, nu veți mânca şi vă veți culca, lăsând copilul iarăşi la televizor, ci vă veți ocupa mai mult de el, arătându-i dragostea care îi lipseşte». Până atunci părinții lui plecau dimineața la lucru, lăsându-şi copilul în casă în fața televizorului. Nu se ocupau deloc de el, nici chiar atunci când veneau acasă. Toate acestea au creat urmările pe care vi le-am arătat. Nu au trecut însă trei luni şi părinții aceia m-au înştiințat că băiețelul lor a revenit un comportament normal."

S. A.

Eram student la Teologie, când l-am vizitat pe Stareț. În sala de lectură a bibliotecii Universității, de multe ori, în loc să studiez, căscam gura la fete. Starețul, de îndată ce m-a văzut, mi-a spus: „Uită-te la el! Stătea în bibliotecă şi căsca gura la fete!"

Lazăr Vasile, Ghianița

Într-o vizită făcută în Sfântul Munte, eu şi cumnatul meu ne-am hotărât să-l vizităm pe Părintele Paisie. Când am ajuns la sărăcăcioasa sa chilie, am aşteptat destulă vreme până când a venit şi ne-a întrebat:

– Fiilor, ați venit pentru ceva anume?

– Nu, Gheronda. Am venit doar ca să luăm binecuvântarea Sfinției Voastre.

– Sunteți căsătoriți? ne-a întrebat din nou.

– Da.

– Soții trebuie să aibă acelaşi duhovnic, căci dacă cineva va voi să facă o fereastră şi va comanda o jumătate la un tâmplar din Arideia, iar cealaltă la altul din Tesalonic, nu va putea apoi să le îmbine.

Când am auzit aceasta am rămas uimiți, nu numai pentru faptul că pomenise locurile de obârşie ale fiecăruia dintre noi, ci şi pentru că, fără să-l întrebăm, ne-a dat şi răspunsul la problema care preocupa familiile noastre de mult timp. Astfel, am plecat slăvind pe Dumnezeu, Care l-a făcut pe fericitul Stareț Paisie vas ales al Său.

Valasis Kariofilis, Seres

Când l-am vizitat pe Starețul Paisie şi stăteam împreună cu el pe buturugile din curtea Colibei, s-au apropiat trei închinători. Atunci Starețul, adresându-se unuia dintre ei, i-a spus:

– De ce, fiul meu, în timp ce veneai pe cărare, l-ai omorât pe prietenul meu?

– Nu am omorât pe nimeni, a răspuns unul dintre ei.

– Cum nu? Nu ați omorât un şarpe? Pe acesta eu îl hrăneam.

Atunci cei trei au recunoscut că pe cărare întâlniseră un şarpe şi îl omorâseră cu un lemn.

Apoi am discutat despre rugăciune. Starețul ne spunea că trebuie să folosim mai mult timpul pentru rugăciune și mai puțin pentru lucru. Să muncim atât cât să ne câștigăm cele necesare traiului. Atunci cineva a intervenit spunând: „Am șapte supermarketuri și pot să vă spun că am mai mult timp liber decât un funcționar de-al meu". Starețul a evitat să-i răspundă. I-au răspuns însă ceilalți închinători. Aceasta s-a întâmplat de trei ori. Atunci acela s-a enervat și a spus: „Gheronda, v-am adresat trei întrebări și în loc să-mi răspundeți, mi-au răspuns ceilalți. Vreau să-mi dați un răspuns!" Starețul s-a ridicat și, bătându-l ușor pe umăr, i-a spus zâmbindu-i: „Fiul meu, vei primi răspuns de la mine atunci când vom vorbi amândoi aceeași limbă". Iar aceasta a spus-o fiindcă acel om era eretic.

Kranis Nicolae, Halkidiki

Am vizitat pentru prima oară Sfântul Munte în 1979, împreună cu doi prieteni și cu părintele Damian. Am mers cu toții să-l vedem pe Starețul Paisie. Când am coborât spre Coliba lui, am întâlnit pe cărare un alt grup de cinci persoane. Și astfel am coborât cu toții, până am ajuns la poarta de jos a Colibei. Părintele Damian, care era primul, l-a auzit pe Părintele Paisie spunându-i: „Părinte Damian, de această dată printre tinerii aflați cu tine se află destui aleși de Maica Domnului, care în curând vor veni în Grădina ei ca să-i slujească. Și într-adevăr, doi dintre acei tineri au venit în Sfântul Munte și s-au făcut monahi".

Lemonis Eftimie, fost funcţionar la Sfântul Munte, Tesalonic

Pe Stareţul Paisie l-am cunoscut în 1989. Venisem în pelerinaj în Sfântul Munte împreună cu doi prieteni. În timp ce urcam cu autobuzul de la Dafni la Careia, s-a aşezat lângă mine un învăţător care mi-a spus: „Să mergi să-l vezi pe Părintele Paisie!" Mi-a povestit apoi unele experienţe trăite de el alături de Stareţ. Îmi spunea despre el că este harismatic, că are multă dragoste, însă eu nu înţelegeam nimic. Pe atunci eu eram cu totul neştiutor. Nici măcar nu ştiam ce înseamnă harismatic sau ce este un duhovnic.

A doua zi am mers la Coliba Stareţului împreună cu prietenii mei. Când l-am văzut pe Stareţ, nu m-a impresionat deloc. Vedeam înaintea mea un bătrânel obişnuit, mic de statură, înconjurat de mulţii copii de la Athoniadă. În curtea Colibei se mai aflau în jur de zece închinători. Mă gândeam în sinea mea: „Acesta este Stareţul Paisie, despre care se spun atâtea? Dar el nu este decât un bătrânel scund şi nimic altceva". Acelaşi lucru îl simţea şi unul dintre prietenii mei. Nu voia să ia binecuvântare de la Stareţ, deoarece îşi spunea: „Cine este acesta?" În cele din urmă, m-am hotărât să iau binecuvântarea lui. De îndată ce am ajuns lângă el, m-a privit şi m-a tras brusc spre el. M-a prins de haină, m-a privit în ochi şi mi-a spus: „Dă-mi mâna!" Mi-a privit apoi mâna şi m-a întrebat:

– Ai făcut „contract" cu diavolul?

– Nu, Gheronda. Nu am apucat să-l fac.

Într-adevăr, mă ocupasem cu vrăji şi cu cele asemenea.

– Nu te teme, toate vor merge bine! mi-a spus el.

Apoi a spus copiilor de la Athoniadă să plece şi astfel am rămas singuri. Am discutat îndelung şi la plecare am luat binecuvântarea lui.

După două luni, am mers din nou în Sfântul Munte la Părintele Paisie cu alţi trei prieteni. Staretul ne-a dus în chilia sa, ne-a servit cu rahat şi apoi m-a întrebat:

– Cum eşti? Mergi mai bine în cele duhovniceşti?

– Da, Gheronda. Slavă lui Dumnezeu! Mă spovedesc, mă împărtăşesc, sunt bine. Dar uneori am ispite şi îmi vine foarte greu. Mă gândesc uneori să părăsesc cele duhovniceşti.

– Viaţa duhovnicească este precum drumul unui copil mic, care păşeşte şi deodată întâlneşte în cale o stâncă uriaşă care îi blochează drumul. Ce face atunci copilul nevinovat? Îşi pune mânuţele sale pe stâncă şi încearcă să o ridice. În acea clipă, chiar şi un barbar de va trece pe acolo şi-l va vedea, îl va ajuta. Cu atât mai mult va ajuta Dumnezeu pe un începător, care întocmai ca un copil încearcă să înainteze în viaţa duhovnicească. De la noi Dumnezeu nu vrea nimic altceva decât să punem mâinile noastre pe „stâncă" şi să ne străduim puţin să ne îndreptăm. Atunci Dumnezeu va face celelalte. Aceasta este tot. Cât priveşte pe demoni, să nu te temi de ei. Apoi ne-a povestit întâmplarea petrecută cu un preot, care, în timp ce citea în biserică pericopa din Sfânta Evanghelie despre demonizaţii din Gadara, un mirean spunea adeseori: *„Slavă Ţie, Dumnezeule!"* şi se bucura. Dar se bucura şi preotul pentru acest om, văzând puterea lui Hristos scoţând afară pe demoni.

Lângă mine stătea un prieten de-al meu, care obişnuia să fumeze haşiş. Avea chiar şi „un copăcel" acasă la el. Acesta nu avea nici o legătură cu Biserica. Era pentru prima oară când venea la Părintele Paisie. Fără să-i fi spus ceva, Stareţul l-a întrebat:

– Nu cumva fumezi haşiş?

– Nu, Gheronda, a minţit el.

– Ascultă! Îi spuse Stareţul cu dragoste. Te voi spânzura de acel copac. Ştii tu care...

Când ne-am întors în Tesalonic, am mers la casa prietenului meu, dar acolo am văzut că acel „copăcel" se uscase! Când a văzut aceasta prietenul meu a rămas uluit. După aceasta a mers şi s-a spovedit, „a intrat" în Biserică şi de atunci a apucat pe calea lui Dumnezeu.

Altă dată, am mers la Stareţ cu un alt prieten de-al meu.

– Gheronda, i-am spus eu, avem o problemă. Vine adeseori la noi un evanghelist şi ne spune diferite lucruri.

– Acesta bea? a întrebat Stareţul.

– Bea, Gheronda.

Şi într-adevăr acela bea bere şi alte băuturi.

– Să-i transmiţi, spuse Părintele Paisie, că un Stareţ din Sfântul Munte a spus că voi evangheliştii nu aveţi în voi Spirit (Duh), ci spirt.

Seara, după ce ne-am întors în Tesalonic, ne-am întâlnit din nou cu acel evanghelist. Când i-am transmis cuvintele Stareţului, s-a schimbat la faţă şi a plecat. De atunci nu a mai revenit.

Katsamakis Constantin, Tesalonic

În ziua de sâmbătă, 7 aprilie 1990, în ajunul alegerilor, l-am cunoscut pe Stareţul Paisie. Am mers dimineaţa la Coliba sa împreună cu fiul meu, cu un prieten şi un cumnat de-al meu, dar nu l-am găsit şi astfel am apucat pe drumul de întoarcere. Pe la mijlocul cărării ce urcă spre Mănăstirea Kutlumuş l-am întâlnit pe Stareţ coborând împreună cu un monah. De îndată ce l-am văzut, i-am spus:

– Gheronda, pe sfinţia voastră vă căutam. Pentru sfinţia voastră am venit în Sfântul Munte.

– Ce să faceţi cu mine? De ce să mă căutaţi? întrebă Stareţul. Ce s-a întâmplat de aţi venit iarăşi în Sfântul Munte?

– Gheronda, cumnatul meu are o problemă... Noi vom vorbi după aceea.

Apoi m-am dat puţin mai deoparte ca să vorbească cumnatul meu cu el. Când au terminat, i-am spus Stareţului:

– Gheronda, mare binecuvântare am primit eu şi fiul meu că am venit în Sfântul Munte. Faceţi, vă rog, o rugăciune şi pentru ceilalţi copii ai mei, Evstratie, Petru...

Când am pomenit numele lui Petru, Stareţul a tresărit şi a început să facă rugăciune. În acele clipe, – era ora 7.40 seara –, fiul meu Petru a avut un accident. Conducea o motocicletă, având şi o fată pe scaunul din spate. Deodată s-a ciocnit cu o maşină, iar fata a căzut şi s-a lovit la picior. A fost dusă şi internată la clinica „Panaghia". Fiul meu însă nu s-a lovit. Atunci nu am aflat ce s-a întâmplat, deoarece Stareţul nu mi-a spus nimic. A doua zi, când ne-am întors acasă, soţia mea mi-a spus:

– Petru a avut accident.

– Ce? Când?

Şi îndată mi-am amintit de Stareţ.

– Era şapte jumătate, opt fără ceva, mi-a spus ea.

– Chiar atunci l-am întâlnit pe Stareț și i-am spus să se roage pentru copiii noștri. De îndată ce i-am pomenit numele lui Petru, a început să facă rugăciune.

Din fericire, au fost izbăviți amândoi copiii. Fata, cu ajutorul lui Dumnezeu, s-a făcut cu desăvârșire bine. Dar lucrul minunat în această întâmplare este că, cu puțin înainte de ciocnire, motocicleta în loc să meargă înainte, s-a dat înapoi cu un metru. Dacă s-ar fi mișcat în mod firesc, acea mașină i-ar fi lovit în față, în timp ce așa i-a lovit dintr-o parte și pur și simplu i-a aruncat jos. Astăzi Petru și acea fată sunt căsătoriți.

Altă dată, înainte de a porni spre Sfântul Munte, soția mea a scris o scrisoare și mi-a dat-o ca s-o înmânez Stareţului. Însă, fiindcă i-a scris multe, a scris alta, dar și pe aceea a aruncat-o. În cele din urmă a scris o a treia scrisoare, dar de dimineață a uitat să mi-o dea. Când am ajuns în Sfântul Munte și l-am întâlnit pe Stareț, acesta mi-a spus:

– Iarăși mi-a scris scrisori femeia ta! Spune-i că le-am primit pe toate!

– Gheronda, când v-a trimis scrisoare? l-am întrebat eu, deoarece știam că nu-i trimisese nici una.

Mai târziu însă, am înțeles că Starețul, cu harisma pe care o avea, nu numai că „văzuse" scrisorile, dar și cunoștea ce scrie în ele.

George Velisarios, Tesalonic

Era praznicul Bunei-Vestiri, în 1991, când am mers pentru prima dată să-l vizitez pe Starețul Paisie, dar nu l-am găsit. Am lăsat un pomelnic numai cu numele celor vii, ca să nu-l îngreuiez cu multe nume. Nici a doua oară când m-am dus să-l vizitez nu l-am găsit. După doi ani, când m-am dus a treia oară, l-am găsit. Şi, deşi ne adunaserăm în jur de treizeci şi cinci de închinători, la un moment dat, Stareţul mi s-a adresat, spunându-mi: „Să nu scriem numai numele viilor, ci şi ale morţilor!”.

Domohtzidis Ioan

Am doi prieteni, unul medic şi celălalt vameş. Acesta din urmă a auzit multe despre Stareţul Paisie şi s-a hotărât să-l viziteze. Şi într-adevăr l-a vizitat şi l-a întrebat care este diferenţa între viaţa duhovnicească şi cea lumească. Stareţul i-a dat un răspuns de cinci cuvinte. Atunci vameşul, aşa cum a mărturisit el însuşi, s-a prăbuşit ca un turn de hârtie, căci cele cinci cuvinte ale Stareţului au rămas adânc brăzdate în mintea lui. Au lucrat atât de binefăcător în sufletul lui, încât şi-a schimbat viaţa lumească pe care o ducea până atunci şi a început cu râvnă fierbinte nevoinţa vieţii duhovniceşti.

După această experienţă a sa, s-a hotărât să-l aducă la Stareţ şi pe prietenul său, medicul, care îl lua peste picior pentru faptul că îşi schimbase viaţa şi părăsise petrecerile şi distracţiile. Medicul spunea: „Cele pe care ţi le-a spus Stareţul sunt basme şi nu cred nimic din ele”. Într-o zi însă au mers amândoi la Stareţul Paisie. Medicul, plin fiind de prejudecăţi şi de aroganţă, nu a dat prea mare importanţă salutului Stareţului. Atunci Părintele Paisie i-a spus:

– Gheorghe, ai făcut atâta cale până aici ca să te gândeşti acum la astfel de lucruri?

– De unde mă cunoşti? a reacţionat imediat medicul.

Dar Starețul, în loc să-i răspundă, l-a întrebat din nou:

– Ce face soția ta, Elena?

Acela când a auzit, a rămas buimăcit şi nu ştia ce să răspundă. După aceasta, nu numai că nu s-a mai împotrivit cuvintelor Starețului, ci l-a şi rugat să-l povățuiască în viața duhovnicească. Peste puțin timp, medicul putea fi văzut purtând metania permanent în mână, atât la vizitele pe care le făcea celor bolnavi, cât şi la celelalte activități ale lui.

* * *

Am cunoscut şi o familie în care tatăl şi fiul aveau o neînțelegere între ei. Fiul, un pasionat al jocului de cărți, îi cerea tatălui său să-i dea magazinul pe care îl avea în Tesalonic. În acest scop, aducea diferite pretexte. Scopul său însă nu era acela de a începe să lucreze, ci voia să-l vândă şi banii câştigați să-i cheltuiască la jocul de cărți. După multe certuri, tatăl a hotărât să-i dea magazinul, dar l-a sfătuit pe fiul său ca să meargă mai întâi la Părintele Paisie şi să-i ceară sfatul. Şi într-adevăr, a mers pentru prima oară în Sfântul Munte şi l-a vizitat pe Stareț. De îndată ce a ajuns la poarta Colibei, Starețul, în prezența celorlalți închinători aflați acolo, i-a spus glumind:

– Există unii care vor să ia magazinul de la tatăl lor şi să-l „mănânce" la jocul de cărți.

– Pentru mine spuneți acestea? a întrebat tânărul mirat.

– Pentru unii ca tine.

Apoi l-a luat deosebi şi l-a sfătuit ce să facă. Şi astfel tânărul a plecat liniştit, iar sfaturile primite de la Stareț l-au ajutat să procedeze în mod înțelept. După câțiva ani „tânărul risipitor" l-a vizitat din nou pe Stareț, iar acum el este monah în Sfântul Munte.

MĂRTURII PERSONALE DESPRE HARISMA PROOROCIEI

Toma, medic, Atena

Nu am mai fost în Sfântul Munte de şapte ani, atâția câți are fiul meu. În trecut îl vizitam des pe Stareț, o dată la patru luni. L-am cunoscut încă de pe când eram student.

În urmă cu cincisprezece ani, în timpul primei mele vizite în Sfântul Munte, fiindcă eram dezorientat duhovniceşte de diferite teorii, ajunsesem într-un impas duhovnicesc. Încercam să explic cu ajutorul electromagnetismului şi al teoriei relativității diferite fenomene inexplicabile şi chiar duhovniceşti. Atunci m-am dus la Starețul Paisie şi am avut o discuție ştiințifică, după ce mai întâi, fără să mă cunoască, mi-a descris în amănunt locurile obârşiei mele. Am rămas uluit când, întorcându-mă la Mănăstirea Kutlumuş, am aflat că Starețul nu avea nici măcar studiile elementare. Îmi amintesc acestea de parcă s-ar fi petrecut ieri.

La a doua vizită a mea în Sfântul Munte, Starețul mi-a dat soluția la o problemă care mă chinuia de ani de zile. Întotdeauna am avut sentimentul, din răspunsurile pe care mi le dădea, că ştia cele pe care le cugetam. Aceasta am constatat-o şi la celelalte întâlniri ale mele cu Stareţul. Îmi citea gândurile! În orice situaţie dificilă aş fi fost, alergam la el şi mă întorceam zburând. Sfatul pe care îl dădea tuturor era: „Găsiţi-vă un povăţuitor duhovnicesc şi spovediţi-vă la el!"

În timpul penultimei mele vizite la Stareţ, am avut deosebita binecuvântare de a vorbi cu el înlăuntrul sihăstriei sale. Era iarna dinaintea penultimei sale ieşiri din Sfântul Munte şi stabilirii la mănăstirea Suroti, când deja se agravase mult starea sănătăţii sale. Eu i-am spus: „Gheronda, am obosit. Nu mai pot. În curând se va termina sesiunea (Pe atunci eram student la Medicină). Voi rămâne restant. De un an de zile citesc pentru un examen şi cu toate acestea şovăi să-l dau. În afară de aceasta, încă nu mi-am început lucrarea de diplomă". De un an citeam aceleaşi cursuri şi trebuia ca în termen de opt luni să dau acest examen, împreună cu alte restanţe din anii trecuţi, să dau examenele anului terminal şi să-mi fac lucrarea de diplomă. Îmi amintesc că eram într-o stare foarte proastă. Stareţul, de îndată ce m-a văzut, a exclamat: „Cum de eşti în starea asta, binecuvântatule?" Şi îndată m-a dus în Coliba sa, unde m-am închinat în paraclis, după care ne-am aşezat. Apoi s-a adâncit în sine şi a început să se roage. Mărturisesc că atunci mă simţeam ciudat. La un moment dat, după ce „s-a întors", mi-a răspuns:

– Nu te mâhni, toate vor merge bine.

– Am de făcut şi stagiul militar şi, deşi sunt student, sunt şi familist, i-am spus cu nelinişte.

– Stagiul, măi fiule, îl vei face vizavi de casa ta.

Cuvintele Stareţului s-au împlinit întocmai, căci am luat cu bine zece examene, fără să pierd nici o sesiune (aceasta fusese până atunci ceva irealizabil).

Eram unul dintre puținii studenți care, cu ajutorul lui Dumnezeu și cu rugăciunile Starețului, am făcut singur lucrarea de diplomă și, în timpul stagiului meu militar, mergeam la amiază acasă și mâncam împreună cu familia mea! De atunci mi-au rămas cele mai frumoase amintiri. Consemnez faptul că m-am prezentat cu o lună mai târziu la apel, indicând drept cauză a întârzierii lucrul la teza de diplomă. Așa am scăpat și de alte consecințe neplăcute. Veșnică să fie pomenirea binecuvântatului Stareț!

În timpul ultimei mele vizite la Coliba sa, Starețul mi-a spus că anumite probleme personale se vor aranja și mi-a dezlegat o problemă dificilă legată de specializarea mea. Locurile oferite pentru specializarea pe care doream să o fac erau ocupate și trebuia să aștept trei ani și jumătate. Starețul însă mi-a spus: „Tu, binecuvântatule, ce vrei să faci? Fă ceea ce îți place și va avea grijă Dumnezeu". Înțelegeți? Mi-a dat binecuvântare să-mi aleg orice specializare voiam. Chiar și specializările pentru care trebuia să aștept patru sau cinci ani! Dar a aștepta cineva pentru o specializare atâta timp este o probă foarte grea. Deși așteptasem doar o lună și jumătate, mi se zdruncinaseră nervii din pricina neliniștii. Trebuia să mai aștept încă patruzeci și ceva de luni! Dar cuvintele Starețului s-au adeverit din nou, deoarece, după cinci luni, am început specializarea și încă la una dintre clinicile universitare cele mai bune din țară. Și aceasta, după o mulțime de „coincidențe" minunate. S-a întâmplat ca o persoană importantă pe care o cunoscusem mai demult, să depună dosarul meu pentru înscrierea mea pe un loc pe care tocmai îl eliberase o persoană ce plecase în străinătate. Și aceasta a făcut-o fără ca eu să știu. Eram sigur că orice specializare aş fi vrut să fac, chiar şi una pentru care trebuia să aştepţi şase ani, aş fi putut-o începe imediat. Şi aceasta pentru că mă încredeam în cuvântul Stareţului: „Fă orice specializare vrei!"

Penultima mea întâlnire cu Stareţul s-a petrecut la spitalul Teaghenio (Tesalonic), iar ultima, în duh, la Suroti. Fie ca rugăciunile fericitului Stareţ să ne ocrotească!

K. K., Tesalonic

Eram măritată, dar nu aveam copii. În luna noiembrie 1991 am mers la Mănăstirea Sfântului Ioan Evanghelistul de la Suroti ca să-l întâlnesc pe Stareţul Paisie şi să-i spun problema mea personală. Până atunci îmi pusesem nădejdea în ştiinţă. Stareţul însă mi-a spus: „Să nu te nelinişteşti, şi atunci când vei rămâne însărcinată să nu te uiţi la televizor". În 1998 am rămas însărcinată şi, cu rugăciunile Stareţului, am născut, după treisprezece ani de căsătorie, doi gemeni!

Preotul P. G., Tesalonic

În august 1993, în timpul vizitei mele în Sfântul Munte, l-am vizitat pe Stareţul Paisie la Coliba sa. I-am prezentat, în puţine cuvinte, starea gravă a sănătăţii în care se afla tatăl meu şi i-am spus despre operaţia de inimă pe care trebuia să o facă. Atunci Stareţul mi-a spus: „Nu te necăji, toate vor merge bine". Când m-am întors în Tesalonic am aflat că, pentru diferite motive, operaţia a fost amânată. Starea sănătății lui s-a agravat şi după doi ani, în octombrie 1995, s-a hotărât să facă operația. Însă nici un medic nu voia să opereze, deoarece, spuneau ei, tatăl meu va muri în urma intervenției. În cele din urmă însă operația a avut loc la 1 noiembrie 1995, când se prăznuiesc Sfinții Doctori fără de arginți. Tata, aşa cum a prezis Stareţul, s-a făcut bine într-un timp foarte scurt. Medicii au spus că este vorba despre o minune.

Nanu Mihail, Epanoni – Tesalonic

Al treilea copil al nostru s-a născut bolnav de hemofilie. Încă de mic îl duceam la spitale pentru transfuzii de sânge. Când a ajuns la vârsta de zece ani, l-am dus la Suroti ca să-l vadă Stareţul. De îndată ce am intrat în chilia sa, Stareţul l-a chemat pe băiat pe nume: „Bun venit lui Dimitrie!” Când i-am povestit despre necazul nostru, Stareţul ne-a spus: „Nu vă mâhniți. Când băiatul va ajunge de şaptesprezece sau optsprezece ani, se va izbăvi”. Şi într-adevăr, când băiatul a ajuns la vârsta arătată de Stareţ, a adormit în Domnul şi astfel s-a izbăvit de chinurile acestei vieți.

Vasile Iliu, Atena

În februarie 1993, l-am vizitat pe Stareţul Paisie la Coliba sa pentru a patra oară. Când am ajuns, el m-a întrebat:

– Măi, Vasile, de ce nu vii aici?

– Unde să vin? La chilia Sfinției Voastre?

– Nu, aici în Sfântul Munte.

– Şi unde să merg?

– La Sfânta Mănăstire Karakalu.

– Eu mă gândeam să merg la Mănăstirea Iviru.

– Bine, mai gândeşte-te. Dar, dacă vrei, vino şi aici...

– Bine, Gheronda, dar Sfinţia Voastră unde veţi merge?

– Eu voi trece prin multe... Peste puţin voi merge în Tesalonic, se vor crea nişte situaţii, mă vor duce la spital...

Au urmat apoi câteva clipe de tăcere. Stareţul se adâncise întru sine şi din când în când privea cerul, lăsând să se înţeleagă că în curând avea să părăsească cele pământeşti. La un moment dat mi-a spus:

– Tu le vei afla de la Vasiliki şi te vei mâhni.

Atunci am încercat să-mi amintesc dacă cunoşteam vreo femeie numită Vasiliki şi, fiindcă nu-mi aminteam, am început să mă nelinişteSc. După puţin, Stareţul a adăugat că această femeie era din Seres[29].

– Mai târziu, îmi spunea el, vei lua o carte, apoi alta şi după aceea vei lua o casetă. Atât deocamdată.

Apoi dându-mi mâna mi-a spus:

– Acestea le vei şi scrie.

Într-adevăr, cele spuse de Stareţ s-au adeverit întocmai. Pe la sfârşitul lui 1994 mă aflam în Levkada şi, în cadrul unei discuţii, o tânără pe nume Vasiliki, din Seres, mi-a spus că fratele ei avea legătură duhovnicească cu Stareţul şi că acesta din urmă adormise în Domnul. După o perioadă de timp, am luat de la Vasiliki cărţile şi caseta!

---

[29] Seres – oraş din nordul Greciei.

T. I., medic – profesor universitar, Alexandropolis

Sunt din regiunea Evros, medic de profesie. L-am cunoscut pe Stareț în august 1992. Mă aflam la Coliba sa împreună cu alți închinători. La sfârşit, am rămas puțini. La un moment dat Starețul m-a tras deoparte şi m-a întrebat:

- Ce ai doctore? De ce eşti mâhnit?

- Ce să am, Gheronda? Copii nu avem.

- Nu te mai necăji! Fă-ți cruce şi vom afla o soluție.

Un an mai târziu, în februarie '93, mă aflam din nou la Coliba Starețului. Toți cei care aşteptau acolo au plecat, deoarece era frig. Când am rămas singur Starețul m-a dus în chilia sa. Am vorbit despre diferite lucruri, iar la urmă i-am spus:

– Gheronda, problema cu copilul nu s-a rezolvat. Vreau să-mi dați binecuvântarea Sfinției Voastre. Şi atunci cred că vom reuşi...

– Nu un copil, ci copii vei avea!

Şi într-adevăr, pe 31 martie 1994, ni s-au născut doi gemeni.

Filip Panaghiotis, fizioterapeut, Atena

Sunt fizioterapeut şi am avut deosebita binecuvântare de a vorbi doar o singură dată cu fericitul Stareț Paisie. Când m-am căsătorit, în 1992, am încercat timp de trei ani să dobândim un copilaş, care nu mai venea. Au apărut neliniştile şi am recurs la consultații medicale. Mai întâi a fost examinată soția mea, dar s-a constatat că nu ea era cauza. Când însă am făcut şi eu consultația, medicul mi-a recomandat să fac operație de varicocel. Am găsit cu cale atunci să mă consult mai întâi cu duhovnicul meu, părintele Evsevie Vittis, care sihăstreşte undeva lângă granița cu Bulgaria. Şi mi-a zis el: „Ascultă Panaghiotis. «*Acolo unde voieşte Dumnezeu, se biruieşte rânduiala firii*». Noi nu ştim planul lui Dumnezeu. Eu te sfătuiesc să nu faci operație, ci să facem rugăciune, iar mâine să mergi în Sfântul Munte". Şi ajung, aşadar, la Sfântul Munte împreună cu tatăl meu, în iulie 1993, şi mergem să-l căutăm pe Părintele Paisie. Când am ajuns la Coliba sa am găsit destui închinători aşteptând la poartă. După vreo zece minute Starețul ne-a deschis. În clipa când m-am plecat ca să iau binecuvântarea lui, am simțit în sufletul meu o aşa plinătate, încât mi-a dispărut orice dispoziție de a-i spune pricina venirii mele. Ne-am aşezat pe nişte buturugi preț de aproape douăzeci de minute, timp în care Starețul ne-a dat unele sfaturi, spunându-ne: „Hai, fiilor, mergeți acum cu binecuvântarea lui Dumnezeu!" Noi ne-am ridicat să plecăm. Ne îndepărtaserăm vreo treizeci de metri, când deodată Starețul a început să strige:

– Ei, tu, ăla înalt, vino aici! Cum ai spus că te cheamă?

– Panaghiotis, Gheronda.

– Nu cumva, mi-a spus el, cuprinzându-mă pe după umeri, vrei să ne rugăm pentru ceva anume?

– Da, Gheronda. Vreau să vă rugați ca să dobândesc copii.

Atunci şi-a îndreptat privirea spre orizont şi apoi mi-a spus:

– Nu vei face operație. Dumnezeu a rânduit aşa ca să te smerească. Dar îți va da copii. Chiar şi apartamentul pe care îl ai este neîncăpător pentru copiii pe care ți-i va da. Aceşti copii îți vor aminti de existența lui Dumnezeu. Primii doi vor fi fete, iar al treilea va fi băiat. Dumnezeu vrea să-ți dea și alți copii, dar depinde de femeia ta cât va rezista.

– Și când se va întâmpla aceasta, Gheronda?

– În curând. Ascultă, Panaghiotis, eu la anul în iulie voi pleca. Dacă voi afla îndrăzneală la Dumnezeu, îl voi ruga să-ți trimită primul copil. Acestuia să-i pui numele Iliana.

– Gheronda, ce nume este acesta?

– Vine de la numele Proorocului Ilie.

– Dar de ce acesta, Gheronda?

– Ia gândește-te!

Atunci m-am gândit puțin și mi-am amintit că soția mea a fost botezată în ziua de Sfântul Ilie, ne-am căsătorit în ziua de Sfântul Ilie și ne spovedeam întotdeauna la biserica Proorocului Ilie din Siderocastro, acolo unde se afla părintele Evsevie Vittis. Într-adevăr, Starețul avea perfectă dreptate.

– Acum unde vei merge? m-a întrebat Starețul.

– Gheronda, voi merge la Mănăstirea Grigoriu.

– Mergi acolo și caută un duhovnic căruia să-i faci o spovedanie curată. Iar eu mă voi ruga în noaptea aceasta ca Domnul să-ți arate un semn și astfel să te încredințezi. Să-ți amintești cele pe care ți le-am spus acum. Și încă ceva, când ai nevoie de mine, strigă-mă.

Cuvintele Starețului m-au emoționat până la lacrimi. La Mănăstirea Grigoriu am visat că mă aflam în biserica mănăstirii și în dreptul icoanei Sfântului Ioan Botezătorul l-am văzut pe Părintele Paisie viu într-o icoană uriașă, iar în spatele său se vedea cerul de un albastru curat. Starețul ținea în mâini un prunc, al cărui chip mi s-a întipărit în memorie. „Mă aflu lângă tronul lui Dumnezeu, mi-a spus Starețul. Aceasta este Iliana, primul vostru copil".

Un an mai târziu, în iulie 1994, mă aflam din nou în Sfântul Munte, la Mănăstirea Grigoriu. Părintele Nichita m-a înştiinţat că Stareţul Paisie adormise de curând în Domnul. Când am auzit aceasta m-am mâhnit mult. După puţin timp soţia mea m-a sunat şi mi-a spus: „Nu mă simt bine. Am mâncat ceva şi am o stare de vomă". A doua zi m-a sunat din nou şi mi-a cerut să mă întorc, deoarece starea de vomă încă nu îi trecuse. Când m-am întors, soţia mea a făcut nişte analize la sânge. Acestea au arătat că este însărcinată. Era a patra zi de la adormirea Stareţului Paisie. A avut o sarcină uşoară şi liniştită. Atunci când a născut, mă aflam în sala de aşteptare a spitalului ginecologic. De îndată ce am văzut fetiţa am constatat că era aceeaşi cu cea pe care o visasem. Cuvintele Stareţului s-au împlinit întocmai. Primul copil a fost o fată, al doilea la fel şi, desigur, chiar în anul următor. Despre al treilea copil Stareţul îmi spusese: „Ca să-ţi întăresc credinţa, atunci când a doua fetiţă se va apropia de vârsta când trebuie să meargă la şcoală, va veni şi urmaşul". Aşa s-a şi întâmplat. Hristina a mers anul acesta la şcoală, iar în iulie, cu două luni înainte de a începe, s-a născut Nicolae.

În iulie 1993, înainte de a vizita Sfântul Munte, o tânără m-a rugat să-l întreb pe Părintele Paisie dacă trebuie să se facă monahie sau să se căsătorească. Eu însă nu îndrăzneam să-l întreb aceasta pe Părintele Paisie. Dar odată, pe când mă aflam la Mănăstirea Grigoriu, singur în cameră, am început să monologhez. O făceam pentru prima oară. „Părinte Paisie, am spus eu, de vreme ce mi-ai spus că atunci când voi avea nevoie mă vei auzi, îţi spun acum. Ce se va întâmpla cu această tânără? Se va mărita?" Atunci am auzit vocea Părintelui Paisie spunându-mi: „Să-i spui Penelopei că se va mărita şi va lua pe Cel Desă-

Lemonis Eftimie, fost funcţionar al Sfântului Munte

Un prieten de-al meu, care avea o relație cu o fată şi voia să se căsătorească, l-a întrebat pe Stareț:

- Gheronda, ce să fac?

- Să faci ce-ți va spune duhovnicul tău!

- Gheronda, nu voi pleca de aici până ce nu îmi vei spune, a insistat acela.

- Voi doi sunteți două corăbii, care niciodată nu vă veți întâlni.

Când tânărul s-a întors în oraşul său, a găsit-o pe tânără cu altul. Şi astfel, potrivit proorociei Starețului, cei doi s-au despărţit.

Un alt prieten, care voia să se căsătorească şi căuta pentru aceasta o tânără, l-a rugat pe Stareț să-l ajute. Acesta i-a răspuns: „Adică ce vrei să fac eu? În cele din urmă, din monah mă veți face pețitor!" Apoi i-a spus: „Să căutați, atât tu, cât şi rudele şi prietenii tăi, o fată din Biserică şi să faci familie. Nu este nevoie să cauți multe fete".

Odată, un prieten mi-a dat numele tatălui său, care era bolnav, şi m-a rugat să-l dau Starețului şi să-l întreb ce trebuie să facă, deoarece nu ştiau ce boală are. Astfel am mers şi l-am rugat pe Stareț să facă rugăciune pentru el. Dar Starețul mi-a spus: „Acesta s-a dus... Gata, i s-au terminat îndatoririle...". Şi într-adevăr, după o săptămână a murit. Apoi, după alte două săptămâni, am mers la Stareț împreună cu prietenul meu, care i-a spus:

- Gheronda, tatăl meu a murit.

– Minți, pentru că tatăl tău nu a murit, ci trăiește și te vede. Iar dacă tu vei merge bine în cele duhovnicești, el se va bucura.

Când a auzit acestea prietenul meu, a început să plângă. Cuvintele Stărețului îl cutremuraseră. Apoi s-a întors în Tesalonic și, deși mai înainte avusese o viață desfrânată, a găsit un duhovnic și s-a spovedit. Acum este familist și are un copil.

Skordas Stavros, Leheo – Corint

În vara anului 1992 l-am vizitat pe Starețul Paisie la Panaguda. La un moment dat m-a luat în biserică și mi-a spus: „Ai un fiu care acum este recrut. Spune-i că este bine să nu fumeze. Dar dacă va continua să fumeze, să fumeze numai țigările lui. Să nu ia de la ceilalți". Eu însă nu știam că fiul meu fumează. Când, după douăzeci de zile, fiul nostru a venit acasă în permisie, ne-a spus că un militar a încercat să-i dea o țigară, care avea în ea narcotice. El însă a refuzat. Au ajuns chiar să se lovească. Aceasta Starețul Paisie a văzut-o de mai înainte.

Nostis Psaras, Tesalonic

Într-o întâlnire a mea cu fericitul Stareț Paisie, când i-am arătat marea mea neliniște pentru propovăduirea cuvântului lui Dumnezeu la neamuri prin intermediul Misiunii Ortodoxe, el mi-a spus: „Ceea ce se face acum este ca și cum ai merge cu o stropitoare să uzi un ogor. Va veni vremea când Dumnezeu va trimite ploaie peste ogor". Adică, va veni timpul când Ortodoxia va fi propovăduită tuturor neamurilor.

SFATURI

Simeonidis Hrisostom, vameş, Katerini

Odată, Stareţul Paisie i-a întrebat pe închinătorii aflaţi la Coliba sa dacă au asigurări şi cei mai mulţi au răspuns că au diferite asigurări personale. Apoi le-a spus: „Ştiţi de ce vă asiguraţi? Deoarece nu v-aţi făcut asigurare la Dumnezeu. Eu am atâţia ani în pustie şi niciodată nu am avut probleme".

Apoi, unul dintre închinători i-a oferit Stareţului nişte banane, dar el i-a spus: „Ce să fac cu ele, fiul meu?" Printre ei se afla şi un matematician pe care un alt închinător l-a îndemnat să ia bananele, să le taie şi să le împartă. Acela, după ce le-a tăiat, a pus deoparte una pentru Stareţ şi a înfăşurat-o fără ca el să-l vadă. Dar Stareţul i-a spus: „Ca să nu credeţi că m-am prostit, vă voi explica de ce am spus aceasta. Cel care face un dar celuilalt simte bucurie dumnezeiască, iar acela simte bucurie omenească". Iar apoi s-a adresat celui care adusese bananele: „Tu, care eşti mirean, ai simţit bucurie dumnezeiască. Dar eu, care sunt călugăr, să nu simt bucurie dumnezeiască?"

Anghelopulos Dimitrie, frate începător, Delfi

În luna aprilie a anului 1977, am vizitat Mănăstirea Stavronikita (Sfântul Munte). Pe atunci aveam multe probleme. Când am ajuns la Chilia Stareţului şi am văzut că nu-mi deschide, am început să fiu cuprins de deznădejde. După vreo oră, când am văzut ieşind un monah mic de statură, m-am deznădăjduit şi mai mult. Îmi ziceam în sinea mea: „Ce poate să-mi facă acest bătrânel?" Stareţul, când m-a văzut, mi-a spus: „Bine ai venit, voinicule!" şi m-a invitat să stau pe o „canapea". Apoi a intrat în chilia sa şi după puţin a ieşit din nou, s-a aşezat lângă mine şi m-a întrebat: „Aşadar, spune-mi, ce faci?" Aceasta a fost! Abia atunci am înţeles cine era Stareţul. Am simţit umilinţă, deoarece am înţeles că mă iubea şi era gata să mă asculte. A luat parte la durerea mea şi m-a slobozit de greutatea problemelor mele. Mi-a transmis sentimentul că nu eram un caz obişnuit, ci mi-a arătat interes. Am simţit că se pune în locul meu, că era omul care suferea împreună cu mine.

În 1981 i-am făcut a doua vizită Stareţului, care de data aceasta mi-a făcut observaţie: „Eu sunt telegrafist şi mă rog pentru tine. Tu însă de atâta timp nu ai venit să-mi spui nimic şi, în timp ce mă rog pentru voi, nu ştiu ce faceţi. Acum vei face ceea ce îţi voi spune. Gândul pe care îl ai pune-l la „frigider" pentru şapte ani şi, când va veni timpul, se va înfăptui de la sine. Desăvârşirea se află în vârful muntelui. Nu are importanţă cum vom ajunge în vârf, ci este destul să ajungem. Unul merge cu bicicleta, altul cu autobuzul, altul pe cărare, iar altul se caţără pe stânci. Tu însă continuă să păşeşti aşa cum ai inceput. Orice muncă vei avea, să o faci cu mărime de suflet şi ea te va sfinți. Şi nu te necăji!"

Într-o altă întâlnire m-a întrebat:

- Ce lucrezi?

- Sunt electrician.

- Este bine. Dar ceea ce faci, să o faci cu mărime de suflet, ca şi cum ai face-o înaintea lui Dumnezeu.

Aceste cuvinte au lucrat în conştiința mea atât de puternic, încât orice lucrare o făceam cu multă sârguință, indiferent de răsplată sau de persoană. Şi binecuvântarea lui Dumnezeu mi-a rânduit din belşug cele de trebuință.

Altă dată, Starețul mi-a spus: „Ascultă, fiul meu! Dumnezeu este bun, iar nu aşa cum Îl prezintă oamenii. Tu semeni cu acele motociclete de război, la care trebuie să apeşi de multe ori pe pedală ca să pornească, dar atunci când pornesc nu se mai opresc". Pe atunci eu chiar eram motociclist.

Un monah aghiorit

Înainte de a veni în Sfântul Munte ca să devin monah, l-am vizitat pe Starețul Paisie ca să-l rog să-mi dezlege o nedumerire. Pe atunci, începător fiind în viața duhovnicească, mă rugam lui Dumnezeu, dar nu eram sigur că rugăciunea mea era ascultată. De aceea m-am dus să-l întreb pe Stareț care sunt criteriile adevăratei rugăciuni şi cum pot să-mi dau seama că rugăciunea mea a fost ascultată. Starețul mi-a spus: „Fiecare rugăciune care se face cu smerenie şi cu durere de inimă, întotdeauna este ascultată de Dumnezeu. Iar dovada că ea a fost ascultată de Dumnezeu este pacea sufletească ce vine în inima noastră după rugăciune. Acesta este răspunsul lui Dumnezeu".

Altă dată l-am întrebat:

– Gheronda, ce să fac cu fratele meu care este comunist?

– Mai demult, a răspuns Stareţul, în Sfântul Munte existau destui pustnici. Când cineva aducea ceva de mâncare la unul dintre aceştia, pustnicul oprea puţin pentru sine, iar restul îl împărţea la chilii. Cel care primea, făcea la fel. Ţinea puţin pentru sine, iar restul îl împărţea, îl dădea vecinului său. Fiecare spunea: „Eu, slavă lui Dumnezeu, am puţinul acesta. Îmi ajunge. Dar altul nu are deloc". Şi tot ce aveau, împărţeau pentru dragostea lui Hristos. Şi aşa, toţi aveau şi cu toţii erau lipsiţi. Aceşti pustnici preferau să oprească pentru ei posmagul mucegăit, iar pe cele bune pe care le primeau le dădeau altora şi simţeau bucurie dumnezeiască. Căci acel posmag mucegăit era foarte dulce, deoarece era adăpat cu dragostea lui Hristos.

Prin acestea Stareţul voia să spună că numai în acest fel pot avea cu toţii deopotrivă şi să existe dreptate socială. Dar astfel nu poate trăi decât un creştin, care are înlăuntrul său dragostea lui Hristos şi îl miluieşte pe aproapele său. Fără Dumnezeu nu poate nimeni să facă aceasta. Prin urmare, comunismul, care s-a lepădat de Dumnezeu, nu poate să aducă societăţii dreptate.

Odată, un închinător a mers la Stareţul Paisie împreună cu copilul său, care era bolnav. Stareţul, când l-a văzut pe copil, i-a dat un pumn de caramele şi i-a spus: „Să iei câte trei pe zi! Iar dacă nu se va ameliora boala, să măreşti doza!"

Altă dată l-am întrebat:

- Gheronda, este bine să dăm milostenie la cerşetorii pe care îi întâlnim pe drum şi ştim că sunt înşelători? Nu există pericolul ca să-i obişnuim cu trândăvia?

- Să daţi totuşi ceva! Ce puteţi... fie şi puţin. Căci de unde ştii că lucrurile stau astfel cum ţi le prezintă gândul tău? Oare nu este posibil ca tu să te înşeli, iar celălalt să aibă într-adevăr nevoie? Oare tu ai fi putut să cerşeşti şi să înduri o astfel de înjosire fără să existe un motiv serios? Însă chiar şi aşa să fie, adică să ceară fără să aibă nevoie materială, dar, dacă o face, înseamnă că este bolnav sufleteşte şi că are nevoie duhovnicească. Atunci când tu suferi pentru el şi îi dai cu toată inima ta, îi transmiţi dragoste, care este Hristos. Iar apoi Hristos va lucra în inima lui, îl va preschimba şi-l va tămădui. Nu îţi spun teorii. Am văzut de multe ori petrecându-se aceasta. Iar dacă nu crezi acestea, îţi voi spune şi altceva. Aşa cum ştii, banii pe care îi adună aceştia despre care spui, de obicei nu îi cheltuiesc. Trăiesc în lipsă din pricina zgârceniei lor, iar banii îi pun deoparte. Însă la sfârşit va rândui Bunul Dumnezeu să ajungă aceşti bani în mâna unei rude care are nevoie.

Despre exorcismele pe care preoţii le citesc îndrăciţilor, Stareţul Paisie spunea: „Celor mari care sunt în toate minţile şi îşi dau seama ce fac, nu trebuie să li se citească exorcisme de către preoţi dacă s-au îndrăcit. Deoarece, dacă nu se vor pocăi, dacă nu se vor smeri şi nu se vor mărturisi, oricâte exorcisme li s-ar citi, diavolul nu pleacă. Numai atunci va pleca când cel demonizat se va întoarce de bunăvoie la pocăinţă. Numai unui îndrăcit care şi-a pierdut minţile şi unui copil mic demonizat, care din pricina vârstei nu înțelege, li se pot citi exorcisme, ca să se slobozească de diavolii care îi chinuiesc".

Atunci când eram frate începător, mergeam cu binecuvântarea egumenului la Starețul Paisie ca să-i cer sfatul în unele probleme. Am notat chiar şi datele întâlnirilor pe care le-am avut cu Starețul.

Pe data de 5 ianuarie '86, într-o discuție avută cu Starețul, mi-a spus următoarele: „Femeia are mai puțină rațiune şi mai multă inimă, iar bărbatul are mai multă rațiune şi inimă mai puțină. (De aceea se şi supune şi crede mai greu decât femeia). Femeia are nevoie de dragoste şi trebuie să-i dăm dragoste. Bărbatul trebuie să-i arate dragoste femeii sale, deoarece supermarketurile nu vând dragoste".

„În canonul nostru, spunea Starețul, trebuie să facem cel puțin cincizeci de metanii şi o sută de închinăciuni".

„Toți vor vedea pe Domnul la cea de a Doua şi Slăvită Venire a Sa, în afară de cei mândri. Aceştia nu vor putea să-L vadă, deoarece nu-şi vor putea îndrepta privirea către El".

Odată, Părintele Paisie a mers la starețul său, părintele Tihon, pustnicul rus, împreună cu un alt ieromonah, care tocmai se împărtăşise. Părintele Tihon i-a tratat cu câte o prăjitură. Dar cutia cu dulciuri rămăsese deschisă şi se umpluse cu furnici. Ieromonahul, când a văzut furnicile, nu a vrut să mănânce. Atunci părintele Tihon a stăruit spunându-i: „Fă ascultare şi mănânc-o!" Şi, ca să-i arate că atunci când facem semnul Sfintei Cruci cu credință nimic nu ne vatămă, a mers la magazie ca să scoată o bucată de brânză din tinichea. Aceasta însă, fiind deschisă, intraseră în ea nişte şoareci ca să mănânce brânză şi muriseră acolo. Părintele Tihon a scos mai întâi şoarecii morţi, apoi a scos o bucată de brânză, a clătit-o, şi-a făcut cruce şi a mâncat-o fără să pătească nimic. Aşadar, cel care îşi face cu credinţă semnul Sfintei Cruci, nu are de ce să se teamă. Sfinţii, orice ar mânca, nu pătimesc nimic.

Pe 24 decembrie 1986, Stareţul Paisie mi-a spus următoarele: „Atunci când postim, folosul este mare. Dar postirea trebuie să se facă cu măsură. Se întâmplă ca la un cal care, atunci când îi dăm prea puţin orz şi-l înhămăm cu greutate, nu ne mai duce la destinaţia noastră, iar când îi dăm prea mult, îl aruncă jos chiar şi pe călăreţ".

„Există păsări de colivie, spunea Stareţul, şi păsări de pădure. Unii monahi seamănă cu păsările de colivie şi de aceea caută mănăstirile (chinoviile), în timp ce alţii seamănă cu păsările de pădure şi caută să trăiască o viaţă liberă în pustie". (Desigur, se supun mai multor primejdii).

„Să luăm aminte ca nu cumva să ne pecetluiască buletinul de identitate, deoarece acesta reprezintă persoana noastră. Nu contează că banii sunt pecetluiţi, deoarece nu sunt ai noştri, ci «ai Cezarului». Domnia lui Antihrist nu va dura mai mult de trei ani şi jumătate, deoarece, aşa cum Hristos a spus Apostolilor, zilele Antihristului se vor scurta".

„Postul (făcut cu discernământ) aduce privegherea, iar privegherea aduce rugăciunea. Secretul reuşitei în viaţa duhovnicească stă în rugăciune. Înfrânarea şi postul sunt (trebuie să fie) rezultatul săturării lăuntrice, a deplinătăţii lăuntrice aduse de harul lui Dumnezeu".

„Cei trei de «i» (iubirea de plăceri, iubirea de slavă şi iubirea de arginţi) trebuie să-i evităm".

„Cel viclean trimite gânduri de hulă care apar dintr-odată, precum avioanele supersonice pe cer. Noi însă nu trebuie să facem mintea şi inima noastră aerodrom şi să lăsăm gândurile cele viclene să rămână înlăuntrul nostru. Ci, cu rugăciune (pomenirea lui Dumnezeu), cu pomenirea morții şi cu amintirea chinurilor iadului, să le alungăm. Atenție, aşadar, la gânduri. De îndată ce vin să le alungăm. Dacă stăruie însă, să le înfruntăm fie cu dispreţuire, fie cu gândul cel bun".

Stareţul spunea să nu ne descurajăm din pricina prigoanei pornite împotriva Bisericii, deoarece Domnul ne păzeşte, aşa cum arată Psalmii 93 şi 96 şi capitolul 50 de la Proorocul Daniil.

„Înainte de rugăciune, trebuie să facem o mărturisire plină de osândire de sine. Aşa cum înainte de Sfânta Împărtăşanie ne spovedim, tot astfel şi înainte de rugăciune trebuie să ne amintim de păcatele noastre, să conştientizăm păcătoşenia noastră şi să ne mâhnim pentru ele. Să ne întristăm, deoarece atât de mult L-am mâhnit pe Dumnezeu. De asemenea, să ne amintim de patimile şi de necurăţia noastră. Să ne aducem aminte de desfrânările pe care le-am făcut, de minciunile pe care le-am spus, să ne amintim de câte ori am căzut în slava deşartă şi să spunem: «Doamne, sunt un hulitor, un desfrânat, un mincinos, sunt răpitor, necurat, închinător la idoli, rănit de diavoli, sunt vrednic de osândă. Doamne, fie-Ţi milă de mine, iartă-mă. Nu mă trimite în iad, ci, din negrăita Ta bunătate şi milostivire, pune-mă în Rai! Doamne, miluieşte-mă pe mine păcătosul!» Şi astfel, cu această pregătire, putem să începem Rugăciunea lui Iisus. Atât la început, cât şi în timpul Rugăciunii, să cugetăm la acestea".

În lume mă făcusem vinovat de săvârşirea unui avort şi suferearn mult pentru acest păcat al meu de moarte. Deoarece îl iubeam mult pe Stareţul Paisie şi aveam încredere în el, voiam să-i cer sfatul, să-mi spună ce anume trebuia să fac ca Dumnezeu să mântuiască sufletul copilului pe care îl omorâsem. Dar, fiindcă egumenul lipsea atunci din mănăstire şi nu puteam să iau binecuvântare să merg personal la Părintele Paisie, m-am gândit să fac în chilia mea rugăciune către Stareţ, care pe atunci trăia la Careia, şi să-i cer să-mi răspundă la cererea mea. Şi într-adevăr, într-o noapte am căzut în genunchi şi cu multe lacrimi şi străpungere de inimă ceream Stareţului Paisie să-mi răspundă ce trebuia să fac. Şi răspunsul a venit în inima mea cu o deplină siguranţă: „Tu, omeneşte, nu poţi decât să te pocăieşti pentru acest păcat. Plângi cât poţi pentru el, iar restul lasă în seama lui Dumnezeu!" După acest răspuns limpede m-am liniştit cu desăvârşire. Mai târziu, când egumenul s-a întors în mănăstire, i-am spus despre aceasta. Atunci el a adeverit înştiinţarea ce o primisem prin rugăciune de la Părintele Paisie, spunându-mi: „Da, s-a făcut aceasta pentru că aveai nevoie".

Altă dată, pe când eram frate începător, am mers împreună cu tatăl meu la Stareţul Paisie. Tatăl meu era un om simplu, dar din pricina temperamentului, destul de egoist. Era întristat pentru faptul că venisem să mă fac monah, ajungând chiar la deznădejde. L-am luat, aşadar, şi l-am dus la Stareţul Paisie, gândindu-mă că îl va ajuta să-şi schimbe starea sufletească. Când am ajuns la Colibă, ne-am aşezat toţi trei, după care Stareţul i-a spus tatălui meu: „Fiul tău este un copil bun!". Atunci dispoziţia sufletească a tatălui meu s-a schimbat şi un zâmbet luminos s-a arătat pe chipul lui. Niciodată nu mai văzusem o astfel de schimbare pe chipul său. Cuvintele Stareţului cele pline de har lucraseră cu putere în sufletul lui, iar tatăl meu le-a considerat a fi o laudă adresată lui. Din acea clipă întristarea a plecat încetul cu încetul din sufletul tatălui meu, până când a ajuns să se bucure că avea un fiu călugăr. Odată chiar mi-a spus: „Ai ales calea cea mai bună".

Când i-am spus Stareţului că vreau să plec din mănăstire şi să merg la o chilie ca să mă liniştesc, el mi-a spus: „Ca să plece cineva din chinovie şi să meargă la linişte, trebuie mai întâi să se fi «rotunjit» şi «şlefuit». Precum pietrişul din mare, dacă va cădea noroi peste el, repede va fi curăţit de o ploaie mică, tot astfel se petrece şi cu sufletul monahului «rotunjit» şi «şlefuit» (adică curăţit într-o măsură foarte mare de egoism); cu puţine lacrimi, repede se curăţă. Şi, dimpotrivă, aşa cum o piatră care are colţuri şi adâncituri cu greu se curăţă de noroi, chiar de a-i spăla-o mult, tot astfel şi sufletul monahului necopt şi «colţuros», care nu şi-a supus patimile (mai ales cea a egoismului), cu greu se curăţă în pustie cu puţine lacrimi". Acest „frecuş" al monahului se face de obicei în chinovie. Numai atunci când monahul va deveni „rotunjit", va putea merge la linişte.

Odată, Stareţul Paisie a spus unui monah: „Cel care se teme noaptea în pustie, are un prilej foarte bun ca să se familiarizeze cu rugăciunea neîncetată. Căci, atunci când este stăpânit de frică, îi vine mai uşor să strige neîncetat: «Hristoase al meu, Maica Domnului, ajutaţi-mă!»". Prin aceste cuvinte Stareţul încerca să-l încurajeze pe monah şi să-i dea gândul cel bun, ca să se poată nevoi, iar nu să deznădăjduiască. Dar, totodată, a folosit frica acestuia ca să-l ajute să dobândească, dacă voia, rugăciunea neîncetată.

Fericitul Stareț Isaac, care a trăit şi a fost îngropat la Chilia „Învierea Domnului" din Kapsala, mi-a spus odată că Starețul Paisie ajunsese încă din această viață la desăvârşirea duhovnicească.

Orfanidis Policarp, fost funcţionar al Sfântului Munte, Tesalonic

În 1989, când am venit pentru prima oară în Sfântul Munte, am auzit vorbindu-se despre Părintele Paisie. Am mers, aşadar, cu nişte prieteni ai mei la Coliba lui. Mai demult fusesem încurcat cu B.C.O[30]. De aceea l-am întrebat pe Stareț:

– De ce sunt considerați eretici membrii B.C.O., de vreme ce merg la Biserică?

– Fiul meu, dacă ți-ar fi spus să mergi la iehovişti, ai fi mers?

– Nu, Gheronda.

– Vezi, aceşti membri ai B.C.O. au schimbat tabela. Aceştia sunt mai răi decât iehoviştii, deoarece sunt lupi îmbrăcați în piele de oaie.

Ieromonahul aghiorit F.

Pe când eram student în ultimul an la Politehnică, 1986 sau 1987, l-am vizitat pe Starețul Paisie la Panaguda împreună cu un prieten de-al meu.

---

[30] B.C.O. – Biserica Creştină Ortodoxă, o grupare sectară din Grecia.

Până atunci nu prea avusesem legătură cu Biserica. Din când în când, în vreo duminică, mergeam la Sfânta Liturghie (pe la mijloc, desigur, dacă nu chiar pe la sfârşit), dar nici nu mă spovedeam, nici nu mă împărtăşeam. De asemenea, niciodată nu citisem vreo carte duhovnicească, în afară de cele religioase de la gimnaziu. În ceea ce priveşte credința, eram încurcat cu diferite teorii şi trăiam o viață cu totul lumească, cu distracții etc.

Despre Stareţul Paisie auzisem diferite lucruri minunate şi că avea un mare dar proorocesc. De aceea, aflându-ne în Sfântul Munte, am vrut să-l vedem şi să luăm binecuvântarea lui. Când am ajuns la Colibă, curtea era plină de închinători, dar Stareţul s-a grăbit să ne întâmpine. Noi însă nu voiam să-l reținem, poate şi din cauza faptului că ne ruşinasem puțin. De aceea, i-am spus:

– Părinte, vrem să luăm numai binecuvântarea Sfinției Voastre.

– Aşezați-vă puțin, măi copii! a spus Stareţul.

Şi, zicând acestea, s-a aşezat şi el lângă noi, puțin mai departe de ceilalți vizitatori. Acum îmi dau seama că a „văzut" sărăcia noastră duhovnicească – deşi nu exista nimic ciudat în înfățişarea noastră – şi a vrut să ne ajute. Primul lucru despre care ne-a întrebat a fost:

– Voi, fiilor, mergeți la biserică, vă spovediți?

– Eu, Părinte, consider acestea lucruri formale, i-am răspuns eu.

– A, nu! Acestea sunt precum cărămida centrală a unei turle. Dacă o scoți pe aceasta, toată turla se prăbuşeşte.

Eu nu am stăruit în părerea mea, ci l-am întrebat ceva, după care am plecat. Cuvintele Stareţului însă şi, desigur, binecuvântarea sa – aşa cum am înţeles mai târziu – au acţionat benefic asupra mea. Am început să cuget că, de vreme ce a spus aceasta un om înzestrat cu harisma străvederii şi cu cea a proorociei, nu putea să fie altfel.

Încet-încet am început să arăt interes pentru viaţa duhovnicească, am citit două-trei cărţi duhovniceşti, am conştientizat necesitatea spovedaniei şi în cele din urmă am mers la un duhovnic pe care însuşi Stareţul îl recomandase unui prieten de-al meu. Astăzi sunt ieromonah.

Pe Stareţ l-am mai vizitat de câteva ori şi după aceea. Odată l-am întrebat despre alegerea duhovnicului, iar el mi-a spus să-mi aleg duhovnicul care mă odihneşte, dar în sensul cel bun. Este la fel ca în armată. Un instructor poate antrena bine pe cineva, în timp ce altul îl poate lăsa să doarmă. Dar, oricare duhovnic şi-ar alege cineva, trebuie să aibă întotdeauna gândul cel bun. De multe ori, cineva crede că duhovnicul îl chinuieşte, în timp ce acela se poate să-l încerce.

Korosidis Apostol, Ghianiţa

Stareţul îmi spunea: „Voi să nu vă temeţi. Cel care nu se teme de moarte, se teme moartea de el. Dacă Dumnezeu dă unui câine mic atâta putere, încât îi alungă chiar şi pe lupi, cu cât mai multă putere nu va da, oare, chipului Său, adică omului? În patria mea, Capadocia, cinci tineri dacă se adunau, nu se temeau nici de douăzeci şi cinci de turci. Aceştia, chiar şi douăzeci şi cinci să fi fost, o luau la fugă. Vedeţi, atunci ne păzea Dumnezeu. Oare acum, când suntem liberi şi avem Ortodoxia, oare nu ne va păzi? De aceea nu trebuie să ne temem".

Altă dată mi-a spus: „Ca să devină cineva sfânt, este trebuinţă de nobleţe. Cel care are bărbăţie poate deveni erou sau sfânt. Dumnezeu a rânduit astfel lucrurile, încât cel voinic să fie de obicei şi om bun. Nu poate face mult rău. Şi, dacă vreodată se va certa cu cineva şi îi va rupe o mână sau îl va răni, se opreşte apoi şi îl lasă să plece. Cel fricos însă, din pricina spaimei prin care trece, poate chiar să şi omoare".

Cineva l-a întrebat odată:

– Atunci când există o problemă sau o nedreptate şi eşuează toate încercările de a o îndrepta, cum trebuie înfruntată?

– Lăsaţi pe Dumnezeu să acţioneze pentru voi! a răspuns Stareţul.

Lemonis Eftimie, fost funcţionar al Sfântului Munte, Tesalonic

Odată, pe când mă aflam la Coliba Părintelui Paisie, fiind de faţă încă vreo cinci închinători, cineva a spus Stareţului că suferă mult. Acel om avea o boală gravă şi pentru aceasta fusese internat în spital şase luni de zile. Atunci Stareţul, luând prilej din aceasta, a început să vorbească în general despre durere, despre însemnătatea ei în viaţa duhovnicească. Spunea că Dumnezeu nu va lăsa nerăsplătită nici un fel de durere. Pe toate le scrie, şi pe „ah!" şi pe „vai!". Ne-a spus atunci şi o pildă: „Sunt două mame. Una este credincioasă, ştie despre viaţa duhovnicească, ştie despre Hristos, ştie că există o altă viaţă.

Să presupunem că fiecare are câte un fiu şi că aceştia pleacă să se călugărească. Prima, care este credincioasă, dacă nu se va bucura, se va mâhni puţin, dar în cele din urmă va spune: «Iată, fiul meu a plecat, l-a chemat Hristos!». Va suferi puţin, dar apoi va depăşi acesta şi se va bucura. A doua însă, care nu este credincioasă, va suferi mult şi va spune: «Dacă copilul meu ar fi murit, m-aş fi consolat. Acum însă l-am pierdut pe fiul meu de viu. S-a pierdut!» Şi suferă sărmana, crezând că şi-a pierdut copilul. De una ca aceasta Dumnezeu va purta mai mult de grijă, deoarece suferă mai mult. Chiar şi o durere de dinţi de va avea, Dumnezeu o va socoti".

Acel închinător care stătuse şase luni în spital i-a spus Stareţului:

– Bine, Gheronda, eu şase luni am stat în spital. Cu mine ce se va întâmpla?

– Nu te bucuri, binecuvântatule? Alţii caută să se odihnească măcar o zi, iar tu, care ai stat şase luni, eşti încă nemulţumit? Să-L slăveşti pe Dumnezeu!

Cu siguranţă că i-a vorbit astfel fiindcă acel închinător nu înţelesese sensul adânc al cuvintelor lui.

Odată am mers la Stareţ împreună cu un prieten de-al meu, care era un tânăr bine legat. Acesta i-a spus Stareţului:

– Gheronda, eu fac scandaluri, îi lovesc pe alţii, sunt puternic...

– Bre, binecuvântatule, îi spuse Stareţul, Dumnezeu ţi-a dat putere ca să-i ajuţi pe oameni, iar nu ca să-i loveşti. Aici unii oameni au nevoie de ajutor ca să meargă să-şi facă nevoile lor. Alţii sunt infirmi. Iar tu nu te ruşinezi să faci astfel de lucruri?

Atunci tânărul s-a ruşinat şi de atunci şi-a schimbat viaţa. Îi ajuta pe oameni şi nu mai lovea pe nimeni. Cuvintele Starețului le-a păstrat adânc în inima sa.

Altă dată, când mă aflam singur cu Starețul, l-am rugat să-mi spună cum să mă lupt cu patima mândriei. Atunci el m-a dus la fereastra chiliei sale, mi-a arătat norii – în ziua precedentă plouase mult în Tesalonic – şi mi-a spus:

– Bre amărâtule, cazanele tale nu le-ai calculat corect. Nu eşti tu cel care face norii să plouă? Bine, pentru nori te iert. Ai făcut şi cerul şi stelele, dar ai o problemă. Această gaură de ce ai lăsat-o?

– Gaura din stratul de ozon, Gheronda? l-am întrebat eu râzând.

– Da, aceasta. Acum să iei o mistrie şi ciment şi să mergi să o astupi! Să cugeți simplu şi să spui în sinea ta: „Cine eşti tu? Eşti Dumnezeu? Nu. Eşti un om sărman". Dacă vei gândi astfel, în mod simplu, fuge mândria. Văzând şi natura cât de frumoasă este, cât de frumoase şi desăvârşite sunt toate, te smereşti, pentru că vezi slava lui Dumnezeu şi totodată nimicnicia ta. Să-L slăveşti pe Dumnezeu! Nu suntem nimic. Ce eşti? Un nimic. Un zero. Să gândeşti cu simplitate şi nu vei avea de furcă cu mândria.

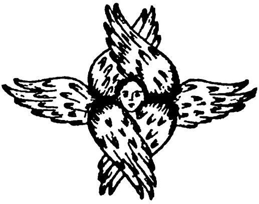

DOAMNE IISUSE HRISTOASE MILUIEŞTE-MĂ

CUVINTE PLINE DE ÎNȚELEPCIUNE ŞI DE HAR

Mitropulos Constantin

De ce, Gheronda, se despart soții?

– Oamenii, fiul meu, se despart din pricina iubirii de plăceri şi a egoismului. Nu există o altă cauză. Toate celelalte motive le aduc ca pretexte, ca să se justifice pe ei înşişi.

Dimonasios Gheorghe, Larisa

Când Starețul Paisie a fost odată întrebat despre mitropolitul Larisei, Preasfințitul Teologos, el a răspuns:

– Acesta este un om sfânt!

Apoi l-am întrebat dacă îmi îngăduie să închiriez un imobil de-al meu pentru a fi folosit ca centru de distracții. Starețul mi-a răspuns să nu-l dau pentru astfel de scopuri, deoarece astfel de bani nu sunt binecuvântați. Astfel l-am închiriat pentru altceva şi a fost mult mai bine.

Starețul Paisie spunea:

1. „Cu cel mai mic diavolaş nu pot să o scoată la capăt două sute de avocați".

*

2. Înainte de fiecare priveghere se bucura. „Mergem să ne hrănim duhovniceşte", spunea el.

*

3. – Gheronda, mă supără gândurile.

– Lasă câinele să latre, răspundea Starețul.

*

4. „Lasă să zboare elicopterele (gândurile). Noi însă să nu le lăsăm să aterizeze".

*

5. „Dumnezeu miruieşte cu mir (adică cu harul Său) pe cel înfrânat şi smerit".

*

6. „Hai să te iau cu binişorul", era expresia lui obişnuită.

*

7. – Gheronda, eu nu sunt pentru călugăr. Mă voi însura.

Apoi, după şase luni de căsătorie:

– Gheronda, fă rugăciune ca să o ia Dumnezeu! Nu o mai suport. Trăiesc un iad. Dacă va muri, mă voi face călugăr.

– Bre fiule, cel care gândeşte astfel nici de călugăr nu este bun.

*

8. „Şi eu am televizor, duhovnicesc, şi «văd»...".

*

9. Alteori, ca unul care fusese telegrafist în război, spunea: „Am vorbit la «telegraf» cu sfântul cutare".

*

10. „Cred că puterea lui Dumnezeu este atât de mare, încât nu mă voi mira dacă voi auzi că a secat marea, iar oamenii au intrat cu tractoarele şi adună peştii!" (Prin aceste cuvinte Stareţul accentua credinţa, care este mai presus de raţiune).

*

11. „Nu te teme, Sfântul Dimitrie are o sabie mare şi te va ocroti", a spus odată unui tânăr ce fusese de curând tuns în monahism.

*

12. „Noaptea, diavolii încearcă să-mi dărâme Coliba. Lovesc în tabla de pe acoperiş cu trunchiuri de copac, iar eu de jos cânt: *«Crucii Tale ne închinăm Stăpâne şi Sfântă Învierea Ta o lăudăm şi o slăvim»*. Şi îndată aceia fug".

*

13. – Ce faceţi acolo, Gheronda? l-a întrebat odată cineva.

Îi ard pe demoni, a răspuns Stareţul, care ardea nişte cărţi de magie şi satanism, ce le lăsase acolo un vrăjitor.

*

14. „Dumnezeu nu vrea creştini căldicei, ci adevăraţi. Dacă vom privi înapoi, la Sodoma, ne vom preface ca femeia lui Lot, în stâlp de sare. Îi iubesc mai mult pe cei fierbinţi şi dăruiţi cu totul celor lumeşti, decât pe cei căldicei în cele duhovniceşti, deoarece primii, cu râvna pe care o au pentru cele lumeşti, se vor întoarce cândva către cele duhovniceşti".

*

15. Stareţul se mâhnea că a intrat gândul cel rău în lume şi în relaţiile dintre oameni. „În Farasa, spunea el, tinerii nu gândeau în mod viclean. Până la vârsta de douăzeci de ani trăiau împreună băieţi şi fete şi nu se gândeau la păcat. Se jucau între ei cu simplitate şi vorbeau cu nevinovăţie. Alta era pe atunci educaţia copiilor".

*

16. „Dumnezeu îi ocroteşte pe copii. O femeie nebună şi-a lăsat odată copilul afară în zăpadă, dar Dumnezeu l-a păzit. Sătenii l-au căutat toată noaptea şi când l-au găsit se aşteptau să fie îngheţat, dar copilul era roşu la faţă şi râdea".

*

17. – Gheronda, de ce se întâmplă astfel de ispite?

– Fiul meu, deşi aceste ispite par a fi fără sens, ele sunt totuşi îngăduite ca să fie încercată răbdarea noastră, dar şi pentru a ajuta mai târziu vreun tânăr, care va fi chinuit de aceleaşi ispite.

*

18. Odată, un porc sălbatic a venit lângă Stareţ. Părintele Paisie l-a mângâiat şi apoi acela a plecat.

– Gheronda, ce faceţi? l-au întrebat cei de faţă.

– A venit sărmanul să-mi mulţumească. Nu ar fi scăpat de gloanţele vânătorilor, dacă nu m-aş fi rugat să dea greş. Şi astfel trăieşte.

*

19. – Gheronda, nu vreau bani pe lemne! i-a spus cel care îi tăiase Stareţului nişte lemne.

– Ei, atunci ia această pereche de şosete!

După câteva luni, când tăietorul de lemne a vrut să poarte acele şosete, a găsit într-însele banii pe care îi datora Stareţul.

21. „Cunosc un om simplu şi smerit, spunea Stareţul, care trăieşte în pocăinţă. Lucrează la o fabrică şi poate să trăiască patruzeci de zile numai cu ceai. Acestea le săvârşeşte harul lui Dumnezeu. Dă omului puteri suprafireşti”.

*

22. „Cu cât noi suntem mai corecţi, cu atât Maica Domnului îi înştiinţează pe ceilalţi şi le înmoaie sufletul”.

*

23. „Părintele Cosma a fost un părinte harnic. Avea cea mai bună şi mai vestită vie. De obicei lucra singur, iar uneori avea şi muncitori care îl ajutau. Mâinile sale lucrau cu săpăliga, iar rugăciunea lucra neîncetat în inima sa. Şi aşa, lucrând, s-a sfinţit”.

*

24. „Pentru că aceşti soţi au păzit înfrânarea, au născut nişte copii foarte buni. Toţi sunt o binecuvântare pentru părinţi, iar lui Dumnezeu şi oamenilor de mare folos”.

*

25. „Dacă mamele nu îşi alăptează copiii, cum a lăsat Dumnezeu, copiii vor suge mai târziu sticlele cu narcotice!”

*

26. „Înfrânarea, cinstirea întreolaltă şi rugăciunea părinţilor se învistieresc în copii şi se întorc ca bucurie şi binecuvântare”.

*

27. Starețul sfătuia, din multe motive, ca dormitorul să fie aerisit, ca să se oxigeneze bine creierul nostru, căci disfuncția provoacă o mulțime de probleme.

*

28. – Gheronda, i-a spus odată un tânăr, dacă nu-mi veți spune care este numele meu, nu vă recunosc ca om al lui Dumnezeu.

– Măi copile, i-a spus Starețul, cum se numește acel omuleț roșu de la semafor?

Pe acel tânăr îl chema Stamate[31].

*

29. „Unii se încurcă în mrejele satanei, care apoi începe să-i chinuiască. Cineva a înmuiat odată penița în sângele său și a scris: «Prin aceasta mă lepăd de Hristos». Fiindcă Domnul ne-a răscumpărat cu sângele Său, diavolul a născocit această lepădare scrisă cu propriul nostru sânge. Apoi acest om s-a încurcat în labirintul celui viclean. Deschidea o poartă, aceea se închidea, deschidea alta, iarăși se închidea... Și astfel, nu putea să găsească drumul de întoarcere și de aceea deznădăjduia, era chinuit de impas, asuda... Unele ca acestea face diavolul, îl chinuiește pe om...".

*

30. Într-o zi, un vrăjitor s-a dus la Părintele Paisie s-o facă pe grozavul, să-i arate că putea, chipurile, să zboare. Și într-adevăr, diavolul l-a ridicat în aer, iar apoi a căzut în niște mărăcini. Eram de față când Starețul îl căuta prin desiș.

*

---

[31] Numele de „Stamate", în limba greacă, provine de la verbul „a se opri".

31. Stareţul îi ajuta pe oameni să zboare duhovniceşte, să lepede de pe ei greutatea păcatelor care îi ţintuieşte la pământ şi nu-i lasă să se desprindă de pământ, să se avânte spre Dumnezeu, să-şi curăţească ochii sufletului.

*

32. După fiecare întâlnire cu Stareţul, harul lui Dumnezeu adumbrea capul închinătorului şi atunci acela începea să vadă altfel cele prezente şi cele viitoare. Atunci sufletului îi creşteau aripi îngereşti.

*

33. Stareţul îi aprecia pe cei de la vânători de munte. Folosea mult acest termen. Asemăna cuceririle duhovniceşti ale oamenilor cu cele ale vânătorilor de munte. Celor nevoitori le atribuia însuşirile vânătorului de munte duhovnicesc. Odată, un necunoscut, ce era vânător de munte, a venit să-l întâlnească pe Stareţ. Când Părintele Paisie l-a văzut, l-a strigat pe nume.

*

34. Stareţul spunea odată despre un episcop: „Acest arhiereu este un grec adevărat, chiar dacă este mic de o palmă".

*

35. Părintele Paisie se bucura mult atunci când vedea simplitatea monahilor bătrâni. Odată, un astfel de bătrânel i-a spus Stareţului:

– Părinte Paisie, nu te necăji! Pe Papa l-a biruit David.

– Cum aşa, binecuvântatule? l-a întrebat Stareţul. Atâtea veacuri diferenţă!...

Bătrânul insista:

– O spune şi la Psaltire: *„David pe Amalic l-a biruit"*. Amalic este Papa, care nu are păr şi barbă.

Un alt bătrânel se urca pe acoperişul chiliei sale şi citea cu voce tare din Sfânta Evanghelie. Atunci Starețul l-a întrebat:

– Ce faci acolo sus, binecuvântatule?

– Nu scrie undeva: *„Ceea ce auziți la întuneric, propovăduiți de pe case"*[32]*?* a răspuns acela.

*

36. Odată, un muzician renumit a voit să-l întâlnească pe Părintele Paisie. Înainte însă de a merge la Coliba acestuia, a trecut pe la biserica unei mănăstiri. Atunci diavolul i-a şoptit: „Ce concert frumos a-i da aici...". În felul acesta el a înlocuit închinarea cuvenită lui Dumnezeu cu închinarea la sine însuşi. Mai târziu, când a ajuns la Colibă, Starețul nu i-a deschis. După ce a aşteptat câtva timp, s-a hotărât să plece. Atunci Starețul a deschis brusc uşa şi i-a strigat: „M... fugi repede, fiul tău arde!"

Când a ajuns la Careia, plin de nelinişte, şi a telefonat acasă, a aflat despre incendiu. Dar, în cele din urmă, mila lui Dumnezeu l-a izbăvit pe fiul său.

*

37. Starețul lăuda smerenia şi pocăința. „Odată, povestea Starețul, un călugăr se afla la o priveghere. La Laude, când a venit timpul ca părinții să fie miruiți, i-a venit un gând care îi spunea: «Tu nu eşti om, ca să mergi cu ceilalți părinți să fii miruit. Rămâi aici, ca şi cum nu ai exista, şi pocăieşte-te pentru toate faptele tale cele rele». Când privegherea s-a terminat şi părinții au plecat, călugărul s-a apropiat cu multă frică de icoane ca să se închine. Atunci

---

[32] Vezi Mat. 10, 27.

candela Maicii Domnului s-a aplecat şi a vărsat untdelemn pe capul călugărului. L-a miruit însăşi Maica Domnului! Iar aceasta dovedeşte cât de mult iubeşte Maica Domnului smerenia şi pocăinţa".

*

38. „Mă rog lui Dumnezeu, spunea Părintele Paisie, ca oasele mele să se înnegrească, ca să pierd slava omenească şi s-o câştig pe cea veşnică. Mulţi creştini au fost batjocoriţi în această viaţă, iar acum se desfătează veşnic de slava lui Dumnezeu".

*

39. „Am văzut în iad clerici foarte întristaţi, nemişcaţi, ca nişte statui de marmură. Din chibzuinţă, eu am trecut pe alături, n-am vorbit şi m-am temut din pricina înălţimii răspunderii acestei vrednicii".

*

40. „Soldaţii greci, dacă ar fi cu luare aminte puţin la hulă şi la necuviinţă, nu ar avea de ce să se teamă. Îmi amintesc că în 1948, în timpul războiului civil, ai fi spus că gloanţele îi urmăreau pe cei hulitori şi pe imorali".

*

41. „Dumnezeu ne rabdă pe noi, grecii, nu pentru că suntem buni, ci pentru că ţinem Ortodoxia. Astfel, deşi toţi ne privesc cu răutate, Dumnezeu nu ne lasă să pătimim ceva rău".

*

42. „Trecem prin anii cei mai grei, dar cu toate acestea am multă nădejde şi încredere în Dumnezeu".

Kamiţios Ioan

Stareţul Paisie spunea: „Suntem prea bogaţi ca să ne mai numim şi creştini”.

Gheorghe

L-am vizitat pe Stareţul Paisie în octombrie 1993. I-am spus atunci despre problema mea, anume că nu văd bine din pricina vrăjilor. Atunci Stareţul şi-a pus mâna pe capul meu, iar eu am simţit pentru puţin că mi s-a mişcat creierul. Apoi m-a întrebat:

– De unde ştii că ţi-au făcut vrăji?

– Preotul mi-a citit şi mi-a spus aceasta.

– Cu cât vei spori duhovniceşte, cu atât aceasta va ceda. Să te spovedeşti adeseori şi să mergi la biserică.

Andriţopulos Nicolae, Atena

Stareţul Paisie mi-a povestit următoarea întâmplare:

„Odată, am avut temperatură patruzeci şi unu şi nu puteam să mă scol din pat. Cineva însă a început să bată în poartă. Nu i-am deschis, dar a continuat să bată timp de o oră. În cele din urmă m-am ridicat şi am văzut că se căţărase pe gardul de sârmă ghimpată şi sărise în curte. Atunci am ieşit şi i-am spus:

– Măi binecuvântatule, de ce baţi de o oră? Am temperatură patruzeci şi unu. Nu pot să vorbesc acum cu tine, căci voi cădea jos.

Atunci acela şi-a ieşit din sine şi mi-a spus plin de mânie:

- Vreau să-ți vorbesc! Dacă nu vrei, te voi omorî! Acesta avea în acea clipă toate drepturile. Chiar să mă fi omorât”.

- Gheronda, i-am spus eu, nu vă înțeleg. Cum adică avea dreptate?

- Ascultă, mi-a spus el, acel om era nebun. În acele clipe nu avea nici urmă de rațiune. Prin urmare, avea toate drepturile (ca unul ce era mai slab cu duhul), chiar să mă fi omorât, cum mi-a şi spus. Deci, de vreme ce avea tot dreptul, eu m-am aşezat şi l-am ascultat. L-am sfătuit în toate problemele sale.

Când am văzut această jertfă a Stareţului, care este jertfa pe care cel drept o face pentru semenul său, am rămas fără de glas, de parcă m-ar fi trăsnit un fulger.

Odată, Stareţul mi-a spus: „Diabeticul nu dă târcoale cofetăriei...”. Aceasta a spus-o probabil pentru mine.

Altă dată mi-a spus: „Pe mulți tineri îi ia Dumnezeu mai înainte de vreme, pentru că vede că nu se vor pocăi. Îi ia ca cel puțin să nu se osândească mai mult, să fie adică în salon, iar nu în carcera iadului...”.

Vavuliotis Vasile, Halkida

Pe Stareţul Paisie l-am cunoscut încă de atunci de când a plecat de la Chilia „Sfânta Cruce” la Panaguda. Încă de prima dată când l-am cunoscut, mi-a făcut o deosebită impresie. Atunci mi-am spus în sinea mea: „Acest monah nu este ca ceilalți”.

Odată, am luat binecuvântare de la Părintele Paisie şi am zidit în Halkida o mică biserică în cinstea Sfântului Vasile cel Mare. Stareţul spunea că această bisericuță era a sa, deoarece el era cel care îmi dăduse binecuvântare să o zidesc, dar şi pentru că, ca şi Marele Vasilie, se trăgea din Capadocia.

Altă dată, când m-am dus la Stareț, am găsit la poarta Colibei lui un tânăr care striga: „Părinte, părinte, deschide-mi!" Dar Starețul, în ciuda strigătelor acelui tânăr, ne-a lăsat să aşteptăm puțin. Când ne-am liniştit, Starețul a deschis şi mi-a spus: „Bun venit lui Vasile cel din Capadocia!", iar tânărului i-a spus: „Ție, măi copile, nu ți se potriveşte să ai nume de înger şi să fii ateu". Apoi am intrat înăuntru, i-am spus Starețului problemele mele, am pus metanie şi am plecat. A doua zi l-am văzut în Careia pe acel tânăr şi l-am întrebat:

– Ce s-a întâmplat? Ce ți-a spus Starețul?

– Într-adevăr, nu credeam în nimic, dar acum am început să-mi fac probleme de conştiință. Voi merge din nou la Stareț.

Numele lui era Serafim.

Altă dată când am mers la Stareț i-am vorbit de nepoții mei şi l-am întrebat:

– Să-i mai trag câteodată de ureche?

– Nu, nu! Vezi acolo nişte roşii, pe care le-am legat de nişte țăruşi? Nu le-am legat cu sârmă, ci cu o sforicică.

Prin aceasta voia să spună că trebuie să ne purtăm față de copii cu mult discernământ. Acolo aproape se afla şi o tufă. Sub ea am văzut ceva roşu. Din curiozitate, l-am întrebat ce era acolo. Atunci Starețul mi-a răspuns zâmbind:

– Acolo este „frigiderul" meu.

Era vară şi Starețul pusese în acel loc câteva roşii.

Părintele Paisie mi-a spus odată: „Evitarea slujirii aproapelui şi a jertfirii de sine îl face pe omul contemporan să fie tulburat şi chinuit. Cea mai mare bucurie pe care o poate simţi omul este cea izvorâtă din jertfă, care este expresia dragostei".

*

„Libertatea este necesară pentru om, dar nu trebuie să se facă abuz de ea. Ecologiştii cereau să lăsăm liberi leii din grădina zoologică", spunea Stareţul, glumind, unora care susţineau libertatea totală. „Am aflat însă că, după ce i-au lăsat liberi, primii pe care i-au mâncat au fost ecologiştii... ".

*

„Planul lui Dumnezeu este acela de a folosi răul pe care îl face satana, încât în final să sfârşească în bine".

*

Într-o zi de iarnă, pe când mă aflam în Sfântul Munte, m-am hotărât să cobor de la Careia la Coliba Stareţului Paisie. I-am întrebat pe cei aflaţi acolo dacă nu voia cineva dintre ei să meargă împreună cu mine. Atunci un tânăr, care avea în jur de treizeci de ani, şi-a exprimat dorinţa de a veni împreună cu mine. Pe drum, discutând, am aflat că era absolvent al universităţii, dar cu totul indiferent faţă de cele duhovniceşti. „Hai să mergem să vedem ce spune acest călugăr", spunea el şi altele asemenea. Era din Ghianiţa. Când am ajuns la poarta de jos a Colibei, Stareţul a venit, ne-a deschis şi ne-a condus în chilia lui. Era iarnă şi afară ningea. Stareţul ne-a servit cu nişte smochine uscate. Apoi tânărul, fără a mai aştepta ca Stareţul să spună ceva, i-a spus că auzise de la alţii cum că el putea să-i cunoască pe oamenii care-l vizitau. Atunci Părintele Paisie, cu multă dragoste, i-a spus zâmbind:

– Te temi ca nu cumva să te dau pe mâna poliţiei sau să te compromit? Nu, nu o voi face, pentru că te vei face băiat bun.

Atunci tânărul s-a îngălbenit şi a amuţit. Eu am rămas pentru puţin cu Stareţul şi când am terminat, l-am întrebat pe tânăr dacă nu cumva voia şi el să vorbească cu Stareţul. Acela însă mi-a răspuns că nu. La întoarcere părea cu totul schimbat. La un moment dat mi-a spus:

– Domnule Vasile, astăzi nu am vrut să vorbesc cu Stareţul, mâine însă vreau neapărat să o fac, deoarece cele pe care mi le-a spus m-au cutremurat şi m-au făcut să înţeleg că nu este vorba de un simplu monah.

De atunci nu l-am mai văzut pe acest tânăr, nădăjduiesc însă că a apucat pe calea pocăinţei.

G. M.

În anul 1980 am mers la Stareţul Paisie împreună cu doi colegi de-ai mei. Eram cu toţii studenţi în primul an la Teologie şi trăiam de mulţi ani în aceeaşi casă, deoarece studiasem împreună la Seminarul Teologic. Când am ajuns la Colibă, l-am întrebat pe Stareţ pe care drum să apucăm, pe cel al vieţii monahale sau pe cel al vieţii de familie. Ne atrăgea viaţa monahală şi ne odihneau sufleteşte pelerinajele făcute în Sfântul Munte, dar în acelaşi timp ne gândeam şi la căsătorie. Atunci Stareţul ne-a liniştit, spunându-ne să ne vedem de studiile noastre şi Dumnezeu ne va arăta chemarea noastră (fie pentru viaţa de familie, fie pentru monahism) la timpul potrivit. Ne-a accentuat însă că ceea ce este important nu este ce vom deveni, monahi, preoţi de mir sau simpli profesori, ci important este să sfinţim prin viaţa noastră calea, lucrarea pe care o alegem.

ÎNTÂMPLĂRI MINUNATE

Nicolaidis Nicolae, topograf, Seres

Stareţul Paisie spunea: „Smerenia este temelia tuturor virtuţilor, iar egoismul este una din patimile de care cu greu se leapădă omul". Stareţul îl asemăna cu o haină pe care o poartă omul şi pe care cu greu o scoate, deoarece este foarte strâmtă.

Într-o discuţie pe care am avut-o cu Stareţul, legată de „harismele" pe care susţin că le au unii eretici, el spunea: „Nu trebuie să ceară nimeni de la Dumnezeu astfel de lucruri, adică harisme, cum ar fi vorbirea în limbi, tâlcuirea limbilor şi altele, ci să ceară pocăinţă. Pocăinţa este urmată de smerenie, iar aceasta atrage harul dumnezeiesc şi atunci se săvârşeşte prin unul ca acesta voia lui Dumnezeu. Atunci când este nevoie, Dumnezeu înştiinţează. Nu dă harul Său unor oameni care se află într-o stare de înşelare. Zidirea unei case nu începe de la acoperiş, ci de la temelie. La fel se întâmplă şi cu sporirea duhovnicească a creştinului. Faptul de a nu cere harisme este o dovadă de smerenie".

„Pe mine, spunea Stareţul, m-a vizitat odată un elveţian. Avea o problemă serioasă de sănătate şi, mai înainte de a veni aici, a fost pe la mulţi...., chiar şi pe la vrăjitori indieni, dar nu şi-a aflat vindecarea. Apoi a venit în Sfântul Munte şi, după o încercare grea prin care a trecut, a venit să mă întâlnească. Nu ştia greacă şi de aceea mi-a vorbit în franceză, iar eu vorbeam în greacă. Unul înțelegea limba celuilalt. Şi astfel am discutat".

Nicolaidu Savato, Seres

Era primăvara anului 1996, ajunul zilei în care sora mea avea să facă transplantul de rinichi. Donatoare era mama mea. Mă rugam Maicii Domnului ca toate să meargă bine şi să reuşească cu bine transplantul ce urma să se facă la spitalul Hipocrate din Tesalonic. Dar, fiindcă citisem şi auzisem multe despre fericitul Stareț Paisie şi aveam multă evlavie la el, i-am cerut să fie acolo în timpul intervenției şi să-mi dovedească prin prezența sa că mă sprijină. I-am cerut aceasta cu multă credință şi evlavie.

A doua zi dimineață, în timpul operației, în timp ce aşteptam lângă secția de chirurgie ca să se termine operația de transplant, am văzut deodată un domn ținând în mână o sacoşă mare. Atunci m-am ridicat îndată şi, neținând cont de faptul că ar putea să mă înțeleagă greşit, m-am îndreptat către el şi l-am întrebat ce conținea sacoşa. Acela a scos cu discreție un coş mic şi mi-a arătat conținutul. Era o vestă a Părintelui Paisie. Atunci am fost străbătut de un fior şi am început să plâng de emoție pentru faptul că Starețul mă ascultase. Am sărutat cu multă evlavie acea vestă, care era dovada prezenței Starețului. Eram încredințat că toate vor merge bine. Această vestă a Părintelui Paisie o adusese pentru un alt bolnav, autorul prezentei cărți, domnul Nicolae Zurnazoglu, care până atunci îmi fusese necunoscut.

Să cerem, aşadar, în fiecare clipă grea ajutorul Stareţului, deoarece el este întotdeauna lângă noi, gata să ne ajute şi să mijlocească pentru noi la Dumnezeu şi la Prea Curata Sa Maică.

Kazakos Dimitrie, poliţist, Tesalonic

În anul 1989 m-am învrednicit de mila lui Dumnezeu, Care m-a adus la pocăinţă şi m-a ajutat să intru în viaţa liturgică a Bisericii, prin Spovedanie şi prin Taina Sfintei Împărtăşanii. În acea perioadă, mergeam la o mănăstire din afara Sfântului Munte. Tot atunci am auzit pentru prima oară de Părintele Paisie. Dar, fiindcă eram neexperimentat în viaţa duhovnicească, aşa cum sunt şi acum, făceam nişte comentarii nepotrivite la adresa Stareţului. Auzeam că multă lume mergea la Suroti, la Sfânta Mănăstire a Sfântului Ioan Teologul şi că mulţi oameni nu mai apucau să ia binecuvântarea lui, pentru diferite motive. Eu, „preadeşteptul", comentam şi ziceam: „De vreme ce a făcut cunoscută harisma pe care o are, este dator să vadă toată lumea, iar dacă nu, mai bine să nu se arate. Căci făcând astfel, îi sminteşte pe cei care nu reuşesc să-l vadă". Dar fiindcă timpul este cel mai bun martor, aşa cum se spune, a venit şi clipa când Stareţul, prin dragostea ce mi-a arătat-o atunci când l-am cunoscut, m-a făcut să înţeleg nedreptatea ce i-o făcusem.

Era primăvara anului 1990, când am mers pentru prima oară în Sfântul Munte. Mersesem atunci cu ocazia venirii Patriarhului Ecumenic Dimitrie în

Sfântul Munte, deoarece, fiind polițist, trebuia să asigur paza acestuia. În ultima zi a șederii Patriarhului în Sfântul Munte, acesta a vizitat Mănăstirea Xiropotamu. Atunci eu, terminându-mi misiunea, am plecat de la această mănăstire și, împreună cu alți doi colegi, am mers la Starețul Paisie. Când am ajuns și am intrat în curtea Colibei sale, ne-am așezat pe niște buturugi și am vorbit cu Starețul mai mult de două ore. El ne-a numit norocoși, deoarece nici un alt închinător nu ne-a deranjat. Și aceasta pentru că toți plecaseră la Mănăstirea Xiropotamu, unde se afla Patriarhul. Îmi amintesc că eram absorbit de chipul pașnic al Starețului și de smerenia ce se distingea în cuvintele sale. Ne vorbea mereu despre alți părinți, care se nevoiseră mai demult în Sfântul Munte, lăudându-i pentru harismele lor duhovnicești. Ne-a mai vorbit despre Antihrist, precum și despre o vizită ce i-o făcuseră trei studenți. Aceștia i-au spus că nu cred în cele care se aud despre el și că pentru a le crede voiau să-l vadă săvârșind o minune. „Atunci, povestea Starețul, eu le-am spus: «Să fie binecuvântat. Așteptați puțin aici». Atunci am mers înăuntru, am adus o secure și le-am spus: «Veniți câte unul pe rând! Puneți capul pe această buturugă, iar eu îl voi tăia, după care îl voi lipi la loc». Atunci studenții au plecat înfricoșați". Acestea Starețul le povestea râzând.

Când a venit timpul să plecăm, ne-a dat fiecăruia câte o carte diferită. I-am sărutat mâna și apoi îmi amintesc că, cel puțin pe mine, m-a însemnat cu semnul Sfintei Cruci, mi-a prins capul în mâini și zâmbind, m-a sărutat pe frunte. Atunci m-am umplut de sentimente negrăite și eram sigur că Starețul începuse să mă răsplătească cu dragostea și cu bunătatea sa pentru comentariile nepotrivite ce le făcusem cu aproape un an în urmă. Această dragoste a sa am simțit-o, precum toată lumea care mergea la el, de fiecare dată când l-am văzut, până în noiembrie 1993, când a ieşit pentru ultima oară din Sfântul Munte. În acea zi s-a întâmplat să ies şi eu din Sfântul Munte şi astfel ne-am întâlnit pe corabie.

Această dragoste a Stareţului o simţim, atât eu, cât şi familia mea, şi astăzi, când el se află în sânul Părintelui nostru Ceresc. Mărturisesc toate acestea pentru a se slăvi mai întâi Numele Preadulcelui nostru Hristos, iar apoi cel al Stareţului Paisie, cel iubit de mii de oameni, dar şi pentru a se folosi toţi cei care l-au cunoscut sau nu.

În acea primă vizită a mea l-am rugat pe Stareţ că ne povestească una din vedeniile sale în care văzuse pe Maica Domnului sau pe sfinţi. Atunci Stareţul mi-a spus: „De ce, fiul meu, să povestesc? Ca să crească turismul duhovnicesc în Sfântul Munte?" Şi, desigur, nu ne-a povestit nimic. Tot atunci unul dintre cei doi colegi ai mei a vorbit puţin cu Stareţul între patru ochi şi i-a spus de problema de sănătate pe care o avea unul dintre copiii săi. Părintele Paisie i-a spus că vindecarea copilului său depinde de strădania lui şi a femeii sale de a se apropia de Biserică. „Nevoiţi-vă duhovniceşte mai mult, atât tu, cât şi femeia ta, şi atunci copilul se va face bine".

Aceste cuvinte ale Stareţului, al căror mesaj este pe cât de limpede, pe atât de important, au fost adresate nouă, tuturor părinţilor care avem probleme cu copiii.

Altă dată, într-o după-amiază, coboram încet cu un prieten de-al meu spre Panaguda. Îmi amintesc că la un moment dat ne-am întâlnit cu trei părinţi ce urcau pe cărare şi care ne-au spus că nu era cuviincios să-l deranjăm pe Stareţ atât de târziu. Ne-au sfătuit să ne întoarcem. Noi însă nu i-am ascultat, deoarece aveam o dorinţă nestăpânită de a-l vedea. Când am ajuns, aşadar, la poarta de sus a Colibei sale, am început să strigăm în continuu: „Gheronda!... Gheronda!...". Stareţul însă ne-a lăsat să aşteptăm destul timp, vrând probabil prin aceasta să ne încerce răbdarea. În cele din urmă, văzând că răscolim tot locul dimprejur cu vocile noastre, a deschis uşa Colibei sale şi a strigat: „Ce s-a întâmplat, fiilor, de aţi venit la ora asta?" Apoi s-a apropiat de gard şi, fără să ne deschidă, a început să ne asculte, arătându-ne prin aceasta încă o dată dragostea, răbdarea, blândeţea şi bunătatea sa. Şi aceasta, deşi venisem la o oră nepotrivită. Atunci eu i-am spus despre un prieten de-al meu, care se îmbolnăvise pentru a doua oară de cancer şi care se afla în străinătate. L-am întrebat cum va evolua boala acestuia. Atunci Stareţul mi-a răspuns: „Acesta, fiul meu, şi-a luat acum «pensia» de la Hristos. Să nu te nelinişteşti pentru el! Să vedem însă ce facem noi ca să câştigăm «pensia» noastră". După câteva luni iubitul meu prieten s-a odihnit cu pace în Domnul.

De asemenea, l-am întrebat cum avea să evolueze relaţia dintre o rudă de-a mea şi un bărbat căsătorit, a cărui femeie avea probleme psihologice. Stareţul mi-a spus că astfel de relaţii sunt un mare păcat şi că nu au binecuvântarea lui Dumnezeu. „De aceea, spunea el, să-i spui rudei tale să taie această legătură, deoarece nu vor putea să se căsătorească". Şi într-adevăr, cei doi s-au despărţit.

Apoi, prietenul meu a vorbit personal cu Stareţul şi i-a spus că soţia lui avea alergie şi că se umpluse toată de bube. Atunci Stareţul i-a spus să transmită soţiei sale să meargă la băcănie şi să cumpere puţină „indiferenţă".

La începutul lui iunie 1992, când l-am vizitat pe Stareţ la Suroti, i-am spus că peste câteva zile aveam să dau nişte examene în Atena pentru a intra la Şcoala de Ofiţeri şi că mă neliniştéam pentru rezultat. Atunci Stareţul, zâmbind, m-a lovit uşor pe spate şi mi-a spus să nu mă neliniştesc, deoarece Maica Domnului mă va ajuta şi toate vor merge bine. Şi, într-adevăr, peste câteva luni au ieşit rezultatele, care arătau că reuşisem la examene. Apoi am intrat în Sfântul Munte ca să-i spun despre aceasta Stareţului şi să iau binecuvântarea sa. Când am ajuns la Colibă, am găsit foarte mulţi închinători aşteptând în curte. Când ne-a văzut, Stareţul s-a aşezat lângă noi şi a început să ne vorbească. Un tânăr însă îl întrerupea adeseori şi-i cerea să-i vorbească deosebi. Atunci Stareţul l-a întrebat: „Duhovnicul tău ştie despre ceea ce vrei să mă întrebi?" Atât din aceasta, cât şi din cele pe care le spunea, am înţeles că dădea multă importanţă faptului că trebuie să avem un duhovnic şi să-i cerem întotdeauna sfatul.

Stareţul ne-a povestit următoarea întâmplare:

„Odată, un tânăr a mers într-o insulă ca să-şi petreacă vacanţa. Acolo, într-o seară, a fost îndemnat de o fată la păcat. Tânărul nu i-a dat atenţie, dar, fiindcă fata nu înceta a-l provoca, a fost nevoit să-i dea o palmă, iar apoi a plecat de lângă ea. În acea seară, în timp ce tânărul se pregătea să se culce, i s-a arătat Hristos, Care l-a binecuvântat, iar apoi a dispărut. Aţi auzit, fiii mei? Aţi văzut ce s-a întâmplat? Pentru o palmă pe care a dat-o imoralităţii, tânărul s-a învrednicit să-L vadă pe Domnul nostru

Iisus Hristos. Şi noi, care ne luptăm aici de atâţia ani, nu ne-am învrednicit să-L vedem!" Aici, pentru încă o dată, s-a arătat smerita-cugetare a Stareţului.

Stareţul iubea mult pe poliţişti. Întotdeauna întreba cu interes, şi pe mine, şi pe alţi colegi ai mei, despre serviciul nostru.

În noiembrie 1993, în timpul ultimei sale ieşiri din Sfântul Munte, un închinător ce se afla pe corabie, de îndată ce l-a văzut pe Stareţ, s-a ridicat de la locul său şi alergând către el, a început să strige: „Gheronda... Gheronda... De atâţia ani vin în Sfântul Munte şi nu am putut să vă văd. Iar acum vă găsesc aici". Acest închinător, de bucurie că îl găsise pe Stareţ, vorbea destul de tare. Astfel, fără să vrea, atrăgea atenţia tuturor. De îndată ce acela s-a apropiat, Părintele Paisie, cu multă smerenie, clătinându-şi capul, i-a spus zâmbindu-i: „Ce să-ţi spun, binecuvântatule? Acum că m-ai întâlnit, te-ai mântuit? Cu ce te-ai folosit?" Aceste cuvinte le-a spus ca să se smerească pe sine însuşi, iar nu pe închinător.

Altă dată, am dăruit Stareţului o batistă de-a Prea Fericitului Patriarh Ecumenic Dimitrie, pe care o păstrasem ca binecuvântare. Atunci el, dând pildă de smerită-cugetare şi-a plecat capul şi clătinându-l mi-a spus: „Dă-o altuia mai bine, căci de mine, păcătosul, n-o să se lipească".

Odată, mama unui prieten de-al meu s-a îmbolnăvit grav, iar tatăl acestuia i-a dat telefon pentru a-l înştiinţa. Atunci ne-am gândit să mergem la Părintele Paisie ca să-i spunem despre aceasta şi să-i cerem să se roage pentru mama tânărului. A venit, aşadar, în Sfântul Munte şi când am ajuns la poarta de jos a Colibei am sunat clopoţelul ca să ne deschidă. După puţin timp, Stareţul a ieşit în balcon, ne-a salutat şi, mai înainte ca noi să apucăm să-i spunem motivul pentru care venisem, a strigat prietenului meu: „Întoarce-te la şcoală şi nu te nelinişti! Mama ta se simte foarte bine!" Când a sunat acasă, prietenul meu a aflat că într-adevăr mama lui îşi revenise din boală. A doua zi a ieşit din spital.

Ieromonahul Serafim, Sfânta Mănăstire Filoteu, Sfântul Munte Athos

Un oarecare teolog, după ce şi-a luat diploma, a plecat în străinătate ca să-şi facă doctoratul. Când s-a întors în Grecia, a mers la Stareţul Paisie. Acest teolog se îndoia de existenţa lui Dumnezeu. Pe când discuta în curtea Colibei cu Stareţul, acesta a întrerupt deodată discuţia. Prin faţa lui treceau nişte şopârle. Stareţul a chemat o şopârlă, iar aceasta s-a apropiat mult de el. Atunci Părintele Paisie a întrebat-o: „Există Dumnezeu sau nu?" Iar aceea s-a ridicat în picioare şi a făcut trei metanii! În acest mod minunat, Stareţul a arătat acelui teolog existenţa lui Dumnezeu. Toţi cei care se aflau acolo au rămas uluiţi de comportarea şopârlei. După ce acest teolog a povestit în ţinutul său natal această întâmplare, consătenii săi l-au poreclit „şopârlă".

H. A., Tesalonic

Fiul meu cel mare, până la vârsta de cincisprezece ani, era cuprins adesea de o frică ieşită din comun. Nu putea să meargă singur nici măcar până într-o cameră alăturată. Dar, din clipa când i-am spus aceasta Stareţului Paisie, frica copilului a dispărut. Mergea fără frică în întuneric, rămânea seara singur în casă. La vârsta de optsprezece ani s-a îmbolnăvit de ulcer duodenal. Stareţul, atunci când l-am înştiinţat despre aceasta, a spus fiului meu: „Nu te teme! Te vei face bine!" De atunci băiatul nu a mai simţit nici o durere.

Sora mea, Lambrini, m-a rugat odată să-i cer Stareţului o metanie. Când m-am dus la Stareţ, am uitat să i-o cer. La plecare, când am luat binecuvântarea sa, Părintele Paisie mi-a pus în mână o metanie, spunându-mi: „Ia-o pentru Lambrini!" Atunci mi-am amintit de rugămintea surorii mele.

Altă dată, l-am vizitat pe Stareţ împreună cu o rudă de-a mea, care avea hernie şi diabet. Când i-a spus Stareţului problema sa, acesta i-a dat următorul răspuns: „Nu ai nimic. Să mergi să te aranjezi duhovniceşte". Aşa a şi făcut. S-a spovedit, s-a împărtăşit şi îndată s-a vindecat.

Basis Constantin, fost funcţionar al Sfântului Munte, Tesalonic

La începutul anului 1992, l-am cunoscut pe Stareţul Paisie. De îndată ce l-am văzut la Coliba sa înconjurat de o mulţime de închinători, a început înlăuntrul meu un război înfricoşător. Stăteam la îndoială dacă să-i vorbesc sau nu. Eram asaltat de zeci de gânduri. Nu am mai putut rezista şi de aceea m-am hotărât să plec. Atunci Stareţul s-a apropiat de mine, m-a mângâiat pe cap şi îndată ceva s-a schimbat înlăuntrul meu. Apoi am plecat la Careia, dar după masă m-am întors la Stareţ. Cei care aşteptau să vorbească cu el erau cam optzeci la număr. Am așteptat până ce au plecat toți. Când Starețul s-a apropiat de mine și m-a atins, am simțit îndată umilință și străpungere de inimă, deși mai înainte fusesem nervos și plin de neliniște. Apoi m-a luat în chilia sa, s-a rugat și m-a însemnat cu semnul Sfintei Cruci. Îndată după aceasta m-am simțit ușurat. Sufletul meu se simțea atât de ușor, încât mi se părea că zbor. Războiul gândurilor și greutatea de pe sufletul meu împovărat cu mii de păcate, cu patimile și cu greșelile mele, au dispărut deodată. Am simțit ca și cum un magnet puternic ar fi tras cu o putere foarte mare toate cele care îngreuiaseră sufletul meu în acea zi. De asemenea, pentru mai mult timp am văzut în chilie o strălucire neobișnuită. Bine ar fi dacă am avea parte să vedem totdeauna acea strălucire, atât eu, cât și toată lumea.

Data următoare când am mers la Stareț, am cunoscut pe cumnatul unui medic ginecolog, profesor universitar. Medicul se căsătorise în urmă cu cincisprezece ani, dar până atunci nu putuse să facă copii. Cumnatul său l-a îndemnat să meargă să-l cunoască pe Părintele Paisie și să ia binecuvântarea lui. În cele din urmă a reușit să-l convingă. Când profesorul a ajuns la Coliba Starețului și a văzut lumea care era adunată acolo – erau în jur de șaizeci de persoane – a început să râdă și i-a spus cumnatului său: „Ce face aici toată această lume? Nici chiar un spital nu are atâția bolnavi. Toți aceștia îl așteaptă pe Stareț?" Cu toate acestea, s-au așezat și au așteptat împreună cu ceilalți. Toți cei care voiau să vorbească cu Starețul așteptau la rând. Excepție se făcea atunci când Starețul striga pe cineva, fiindcă știa că respectivul avea mai mare nevoie.

La un moment dat, în timp ce vorbea cu cineva, a început să facă un bulgăre de pământ. După ce a plecat cel cu care vorbise, s-a apropiat un tânăr bine legat, cu o înfățişare sălbatică şi un aer foarte ciudat, magic. Înainte de a apuca să zică ceva, Stareţul i-a spus:

– Ia asta! şi i-a dat acel bulgăre de pământ.

– Ce-i asta? a întrebat tânărul cu brutalitate.

– Acest noroi, fiul meu, este mai bun decât ceea ce faci tu.

Atunci tânărul a plecat enervat, dar, după ce a coborât vreo zece metri, s-a întors înapoi plângând în hohote. Apoi Stareţul i-a dat sfaturile potrivite. Mai târziu am aflat că acel tânăr poza pentru reviste pornografice şi dusese o viață tare întunecată.

După aceea, a venit şi rândul ginecologului, dar înainte de a apuca să vorbească, Stareţul i-a spus:

– Doctore, vino aici! Ştiu de ce ai venit!

– Gheronda, de vreme ce ştiți, spuneți-mi de ce nu pot să fac copii?

– Nici tu şi nici femeia ta nu aveți probleme de sănătate care să împiedice zămislirea.

– Şi atunci? a întrebat acela din nou.

– Aceasta se întâmplă în primul rând pentru că ai mult egoism şi te încrezi prea mult în puterea ştiinței, iar în al doilea rând pentru că ai făcut ucideri.

– În ce fel, Gheronda, am făcut ucideri?

– Bre, fiule, prin avorturile pe care le faci, iei viața pruncilor. În al treilea rând trebuie să ştii un lucru elementar: ca om, trebuie să fii smerit şi simplu în relaţia ta cu Dumnezeu şi cu semenii.

Apoi l-a sfătuit să ceară de la Dumnezeu pocăință, să facă o spovedanie generală, să se roage şi atunci va avea rezultate. Şi într-adevăr, după o perioadă de timp, în care medicul a făcut cele spuse de Stareţ, soţia lui a rămas însărcinată. În acest răstimp a încetat să mai facă avorturi şi îi sfătuia pe toţi să lase copiii să trăiască.

Altă dată, în timp ce aşteptam ca să iau binecuvântarea Stareţului, s-au întâmplat următoarele:

Înaintea mea aştepta un tânăr. Acesta şi-a scris numele pe o hârtie şi a pus-o într-o cutie. Pomelnicele cu numele celor pentru care voiam ca Stareţul să facă rugăciune erau puse într-o cutie aflată lângă gardul Colibei. Deodată, Stareţul a ieşit din Colibă şi a strigat către acel tânăr:

– Ce faci acolo, fiule?

Acela când a auzit aceasta, s-a înfricoşat şi toţi câţi ne aflam acolo am rămas nedumeriţi. Apoi Stareţul s-a apropiat de el şi l-a întrebat:

– Cum te cheamă, măi copile?

– Hrisovalantis, i-a răspuns acela.

– Atunci de ce ai scris Valantis pe pomelnic?

Stareţul l-a întrebat aceasta, fiindcă voia să arate tuturor celor prezenţi că nu este bine să ciuntim numele noastre, ci să le pronunţăm întregi, aşa cum le-a rostit preotul care ne-a botezat.

– Când te botezi, fiul meu, a continuat Stareţul, eşti înscris aici pe pământ într-o carte lumească. Dar în acelaşi timp eşti înscris şi în Cer, în cartea lui Dumnezeu. Aşadar, cum te va striga Hristos? Dacă va striga Hrisovalantis şi nu vei răspunde, vei rămâne afară. De aceea, îngrijeşte-te ca să te strige toţi cu numele cu care te-a botezat preotul.

La câteva zile după adormirea Stareţului Paisie, doi soţi care aveau legătură duhovnicească cu mănăstirea de la Suroti, au venit la această mănăstire şi au fost înştiinţaţi că Stareţul adormise în Domnul. Soţia suferea de mai bine de o lună de o mâncărime puternică la cap, ce îi provoca răni pe piele. Mersese pe la mulţi doctori, dar toţi îi spuseseră că nu există o terapie anume şi că acea boală avea să cedeze după o lungă perioadă de timp. Aşadar, după ce au aflat de moartea Stareţului, au fost şi s-au închinat la mormântul său. Seara, când s-au întors acasă, soţul a amintit soţiei sale să se ungă cu alifie şi să-şi ia pastilele. Atunci soţia a conştientizat că nu mai simţea mâncărime şi nici durere. Au văzut că rănile se vindecaseră şi şi-au amintit că ea îşi aranjase părul cu mâinile pe care rămăsese puţin pământ de la mormântul Stareţului.

Altă dată, l-au vizitat nişte teologi şi au început o discuţie teologică. În timpul acesteia, Stareţul le-a spus că teologia nu se învaţă, ci se trăieşte. În acea clipă au apărut acolo două vipere şi Stareţul fără să le vadă, căci erau în spatele lui, le-a spus şerpilor: „Rămâneţi acolo, ca să nu alungaţi vizitatorii!", iar teologilor le-a spus: „Aşteptaţi puţin!" şi îndată s-a dus să hrănească viperele. Atunci una dintre ele s-a repezit cu lăcomie să mănânce, dar Stareţul i-a spus: „Nu v-am dat încă binecuvântare ca să mâncaţi!" Chiar în acea clipă şarpele a încremenit. Apoi le-a dat binecuvântare să mănânce şi le-a poruncit să nu plece. Tot ce spunea Stareţul se împlinea.

Stareţul ne sfătuia să ne spovedim adeseori. Dacă am împlini toate câte ne-a învăţat, mult folos am dobândi.

Korţinoglu Iordanis, Koniţa

În primăvara lui 1991, cineva a adus la Stareț pe copilul său. Acesta, în vârstă de douăzeci de ani, suferea de crize spasmodice. Atunci Starețul a intrat în altarul bisericuței sale, a luat moaştele Sfântului Arsenie şi le-a atins de tânăr. Acesta a început îndată să se lovească, şi-a sfâşiat costumul, dar apoi s-a liniştit. Tatăl lui însă se plângea pentru pierderea costumului. Atunci Starețul i-a spus: „Copilul tău s-a făcut bine şi tu, binecuvântatule, te gândeşti la costum?”

Paleologos Gheorghe, Levcosia

L-am vizitat pe Starețul Paisie în luna august 1993, împreună cu un bulgar, ce avea vreo douăzeci şi cinci de ani. Acesta voia să devină monah şi eu îi traduceam cuvintele Starețului în engleză. Starețul însă îmi dădea răspunsul înainte de a-i traduce eu cuvintele aceluia. Tânărul i-a spus că întâmpina piedici din partea părinților. Tatăl său îl amenința că, dacă se va face monah, va destrăma familia. Starețul l-a sfătuit să evite certurile şi să caute să placă lui Dumnezeu, iar nu oamenilor. Atunci tânărul l-a întrebat unde să se închinovieze, iar Starețul i-a răspuns: „Mergi mai întâi să vezi mănăstirile şi, acolo unde te odihneşti sufleteşte, să rămâi”.

M. H.

Cred că era începutul lui '90 atunci când am pornit să-l găsesc pe Starețul Paisie. Pe atunci aveam multe probleme de sănătate şi auzisem că rugăciunea

Starețului făcea minuni. De aceea am socotit că este spre folosul, atât al sufletului, cât şi al trupului meu, să merg la Panaguda şi să-i cer Starețului să se roage pentru mine. Auzisem atât de multe lucruri minunate despre el, încât dorința mea de a-l vedea era foarte mare.

Când am ajuns la Colibă, l-am găsit înconjurat de închinători. M-am aşezat şi eu şi am aşteptat până când au plecat cei dinaintea mea. Când mi-a venit rândul, eram atât de emoționat, încât simțeam că inima îmi sparge pieptul. I-am spus Starețului că vreau să-i vorbesc între patru ochi şi atunci m-a dus în chilia sa. Acolo i-am explicat problema mea, iar el s-a rugat pentru mine. Apoi m-a sfătuit să fac răbdare şi să mă rog mult. De asemenea să mă spovedesc regulat. La un moment dat, i-am spus că nu eram sigur că există Dumnezeu, că mă îndoiesc de existența Lui. În chilia sa se afla şi o şopârlă, pe care nu o observasem. Starețul mi-a spus: „Tu te îndoieşti de existența lui Dumnezeu. Ia să întrebăm pe această şopârlă: «Există oare Dumnezeu?»" Şi, o! minune, şopârla a răspuns afirmativ, clătinând din cap, după care a plecat în colțul chiliei. Prin aceasta Starețul a vrut să mă întărească în credință. Această întâmplare arată că Părintele Paisie nu vorbea numai cu oamenii, ci şi cu animalele. Atât de mari erau harismele pe care i le dăruise Dumnezeu!

Hagibendidis Hristu, ofițer de armată, Tesalonic

Doi tineri, Vasilie şi Nicolae, se deplasau cu motocicleta, în luna septembrie a anului 1992, pe străzile

Vechii Kavale. La un moment dat, au pierdut controlul vehiculului şi au intrat pe celălalt sens al drumului. Din partea opusă venea un tir. „Când am văzut tirul venind spre noi, povesteau cei doi tineri, am închis ochii. În acea clipă însă am văzut un călugăr, care ne-a luat de mână şi ne-a aruncat din drum. Motocicleta s-a făcut zob sub roțile tirului, în timp ce noi ne-am aflat la marginea drumului, fără cea mai mică zgârietură. După trei luni de căutare a acelui călugăr, am auzit de Părintele Paisie şi astfel am mers în Sfântul Munte. De îndată ce l-am văzut, am recunoscut în el persoana celui care ne salvase. Dar Starețul s-a lepădat zicând: «Eu sunt un om păcătos»".

Doi soți, Hristu şi Vaia G. din Didimotiho (Evros), aveau trei fete. Cea mai mică, Stavrula, s-a născut cu astm şi de aceea avea nevoie de permanentă îngrijire. Într-o seară, pe când se afla singură în casă, căci părinții ei erau plecați la o petrecere, Domnul a luat sufletul ei lângă El. Părinții, cu multă durere în suflet, s-au despărțit de copilul lor.

Tatăl, căutând mângâiere, a ajuns în cele din urmă la Panaguda. Când a venit rândul său ca să ia binecuvântare, Hristu a arătat Stareţului fotografia fetei, exprimându-şi în acelaşi timp întristarea. Atunci Părintele Paisie i-a spus: „Tu să nu te mâhneşti pentru acest îngeraş. Acest foc pe care îl ai înlăuntrul tău, şi i-a arătat pieptul, să mergi să-l scoți imediat". „Atunci m-a apucat un tremurat, povestea domnul Hristu, şi la prima mănăstire unde am mers - era Mănăstirea Filotheu - m-am spovedit după treizeci şi doi de ani. Când duhovnicul m-a întrebat dacă vreau să mă împărtăşesc, i-am spus că, deşi doream Sfânta Împărtăşanie, păcatele mele erau atât de multe... Nu ştiam de unde să încep şi unde să termin... Duhovnicul însă mi-a îngăduit să mă împărtăşesc şi de atunci mă nevoiesc împreună cu soţia mea ca să trăim aproape de Dumnezeu".

În luna aprilie a anului 1992, a venit la Părintele Paisie un închinător din Cipru, pe nume Mario. Când acesta a întrebat despre macedoneni, Stareţul i-a răspuns: „E bine să le dăm câte o conservă, dar atenţie... aceştia vor să pună drapelul lor pe Turnul Alb din Tesalonic".

Stareţul mai spunea:

– Fiii mei, viaţa aceasta este întocmai cu gimnaziul copiilor. Să ne nevoim ca să luăm nota de trecere.

– Gheronda, nota de trecere este 5. Dar dacă vom lua 4,50, ce se va întâmpla?

– Ei, binecuvântatule! Ia tu 4,50 şi atunci Dumnezeu îţi va da o brâncă şi te va „arunca" în Rai!

Acest închinător a simţit atât de mult har la această întâlnire cu Stareţul, încât după plecare a mărturisit: „Mă simt ca şi cum m-aş fi botezat din nou".

Acelaşi închinător, într-o altă vizită făcută la Stareţ, pe când aştepta afară de chilia lui, a văzut tăbliţa pe care scria: „Este binecuvântare ca să mâncaţi". Însă un alt închinător i-a spus: „Nu sunt de post, ci toate sunt de dulce". Când Stareţul a ieşit din chilie s-a adresat acestuia spunându-i: „Fiul meu, cine vrea are şi de post". Şi apoi a împărţit singur dulciurile din cutie, care erau de post.

Pahalas Vasilie, ofiţer de aviaţie

mai puternică când copilul meu s-a îmbolnăvit. Un prieten de-al meu, domnul Nicolae Zurnazoglu, într-o discuție legată de aceasta, mi-a vorbit despre un monah sfânt care avea harisma de a prooroci evenimente. Mi-a povestit câteva dintre ele, care erau minuni adevărate. Atunci m-am hotărât să merg în Sfântul Munte împreună cu fiul meu. Nu ştiam nimic despre felul cum trebuie să te comporți în Sfântul Munte, dar aveam o credință puternică că toate vor merge bine.

Când l-am întâlnit pe Starețul Paisie la Coliba sa, i-am spus despre problema de sănătate a copilului meu. Încă de la început, Starețul mi-a recomandat un tratament cu medicamente. Apoi l-a luat pe băiat şi l-a dus în bisericuță. Acolo i-a citit diferite rugăciuni. Când s-au întors, Starețul mi-a spus: „Hristu este foarte bine. Va deveni atlet". Eu credeam că voi primi un răspuns privitor la evoluția bolii copilului meu, dar în loc de acesta am primit unul care m-a surprins. Această problemă de sănătate a copilului mă chinuise timp de opt ani. Doctorii nu putuseră să dea nici un diagnostic. Am plecat de la Stareț cu inima rece, pentru că nu primisem un răspuns clar. Dar credeam că Dumnezeu mă va ajuta. După trei zile m-am întors din Sfântul Munte. Când m-am întâlnit din nou cu prietenul meu, i-am povestit, plin de mâhnire, cele petrecute. Când însă am pomenit cuvintele Starețului, „Hristu va deveni atlet", fața prietenului meu s-a luminat de bucurie şi mi-a spus: „Aceasta a fost, binecuvântatule! Starețul Paisie vorbeşte întotdeauna alegoric. Vei vedea că Hristu se va face bine. Aceasta înseamnă cuvântul «atlet». Poate un bolnav să devină atlet? Nu". Într-adevăr, copilul meu în scurtă vreme s-a făcut bine şi a aruncat medicamentele, pe care le lua de opt ani şi fără de care nu putea trăi.

Dar acum să povestesc cum am auzit despre Stareţul Paisie. În anul 1990, mergând spre Tesalonic, m-am întâlnit cu un prieten.

– Salut, Vasile! mi-a strigat acela.

– Salut, Kosta! i-am răspuns eu.

– Ai aflat noutăţile? Ai aflat ce s-a întâmplau cu prietenul tău Nicolae?

– Nu, deoarece nu suntem chiar atât de apropiaţi.

– Ascultă! Nicolae a mers în Sfântul Munte în pelerinaj. Acolo s-a hotărât să meargă la Stareţul Paisie (era pentru prima oară când auzeam acest nume). Dar ce i-a trebuit lui oare să meargă acolo? Nici acum nu şi-a revenit din ceea ce i s-a întâmplat.

– De ce? Ce a păţit? I s-a întâmplat ceva rău?

– Nu, nu, ci dimpotrivă. S-a cutremurat întreaga sa lume lăuntrică. Şi-a schimbat multe concepţii despre Ortodoxie şi a devenit un creştin foarte râvnitor.

– Adică?

– Când a ajuns la poarta Colibei Stareţului, l-a auzit pe acesta chemându-l pe nume şi spunându-i chiar şi profesia: „Vino, Nicolae! Vino, profesorule!" Când a auzit aceasta, Nicolae s-a tulburat atât de mult, încât a luat-o la fugă. După puţin însă s-a întors şi a vorbit cu Stareţul.

Acestea m-au uimit atât de mult, încât m-am hotărât să-l întreb pe Nicolae despre ceea ce s-a petrecut atunci. De aceea, într-o zi când l-am întâlnit, i-am cerut fără ocolişuri să-mi povestească întâmplarea. El mi-a răspuns: „Las-o pe altă dată!" Această întrebare i-am pus-o ani de-a rândul, dar de fiecare dată primeam acelaşi răspuns. Odată însă când ne-am întâlnit la biserica satului nostru, cu ocazia unui eveniment trist, eu i-am pus obişnuita întrebare şi aşteptam să primesc acelaşi răspuns. Spre marea mea uimire însă l-am văzut pe profesor luând o înfăţişare serioasă şi răspunzându-mi: „Hai să lăsăm astea, Vasile! Nu s-a petrecut întocmai cum ţi le-a spus Kostas. Când am ajuns la Coliba Stareţului, l-am văzut mergând prin aer şi strigându-mi: «Vino, Nicolae! Vino, profesorule!» Atunci m-am cutremurat, dar nu am fugit. M-am aşezat şi am discutat cu el".

Papazoglu Teodor, Tiriopetra

Prin anii '85 – '86 am avut un vis. Se făcea că mă aflam într-un parc de copii cu trei consăteni de-ai mei, cu Socratis, cu Kosta şi cu Vanghelis. După ce ei s-au urcat în leagăne nu i-am mai văzut. Deodată, leagănul meu s-a transformat într-o scară foarte lungă, ce ajungea până la Cer. Acolo am văzut un tânăr cu părul blond, care ţinea în mână un toiag. Stătea pe marginea unei prăpăstii şi mă păzea ca să nu cad în ea. Tot atunci am văzut un monah, care alerga cu o viteză foarte mare. Când a ajuns lângă mine m-a strâns în braţe, ca să nu cad în prăpastie, după care m-a lovit de trei ori pe spate, spunându-mi că este monahul Paisie. Apoi mi-a spus şi următoarele: „Cei trei care erau împreună cu tine nu au proptit bine scara lor şi au căzut în gol. Să le-o spui şi lor!" Aceste cuvinte mi le-a repetat de trei ori. După şase luni am mers în Sfântul Munte împreună cu doi preoţi şi am trecut şi pe la Coliba Stareţului Paisie. Când a venit rândul meu să iau binecuvântare, Părintele Paisie mi-a spus:

– Teodore, te-am văzut de multe ori!

– Gheronda, şi eu te-am văzut!

– Cele pe care ți le-am spus acum şase luni le-ai spus acelora?

– Da, Gheronda, le-am spus de multe ori.

Monahul Nicon, Noul Schit, Sfântul Munte Athos

Un prieten de-al meu din Atena, profesor, mergea singur cu maşina de la Corint spre Atena. Drumul era liber şi de aceea mergea cu viteză mare. Într-un moment de neatenție, i s-a părut că vede înaintea sa o curbă, dar că era prea târziu ca să vireze. În clipa aceea a avut un şoc. Ceva îl îndemna să vireze la dreapta unde, de fapt, se afla o prăpastie mare, stânci şi marea. „În acea clipă, povestea el, a apărut în maşină pe bancheta din dreapta, un monah. Cu mâna stângă m-a lovit uşor pe spate, iar cu dreapta mi-a făcut semn să merg înainte şi să nu virez. Eu țineam volanul, iar maşina alerga glonț". De îndată ce a trecut de acea curbă închipuită, a văzut că fusese gata să cadă în prăpastie. Dar, prin intervenția monahului, aceasta nu s-a petrecut. După câțiva ani a venit în Sfântul Munte. L-am întâlnit întâmplător în Careia şi l-am trimis la Stareţul Paisie. Când a ajuns la Colibă şi l-a văzut pe Stareț, a rămas încremenit. A recunoscut în persoana Stareţului pe acel monah care îl izbăvise de moarte. Atunci Părintele Paisie l-a luat deoparte şi i-a spus: „Să nu spui nimănui nimic. O să vorbim între patru ochi".

Monahul Maxim Ivirítul, Sfântul Munte Athos

Odată, pe când mă aflam în Tesalonic, la tipografia domnului Pavel Ianulis pentru tipărirea unei lucrări, acesta mi-a povestit următoarea întâmplare. La tipografia respectivă, cu puțin timp înainte, fusese dată spre tipărire cartea ieromonahului Hristodul Aghioritul cu titlul, *„Starețul Paisie"*. După ce au terminat de tipărit cartea, în afară de copertă, și se pregăteau să scoată și coperțile, mașina de tipărit s-a oprit fără nici un motiv. După mai multe încercări, făcute de-a lungul a trei zile, nu s-a putut restabili funcționarea mașinii. Atunci domnul Pavel s-a gândit: „Ia să vedem, ce se tipărește acum?". Și, spre uimirea sa, a văzut că se făcuse o gravă greșeală. Lipsea o literă din cuvântul „Paisie", chiar în titlul de pe copertă. De îndată ce a corectat greșeala, mașina a început să funcționeze din nou.

Ceva asemănător s-a întâmplat și la secția de legătorie a cărților. Pe când cărțile erau stivuite pentru a fi legate, s-a întâmplat ca unele să cadă, dar numai atunci când responsabilul cu legătoria trecea pe lângă ele. Atunci s-a constatat că toate cărțile care căzuseră aveau paginile greșit așezate. Toate acestea arată că Starețul Paisie supraveghea nevăzut tipărirea cărții și corecta greșelile, intervenind chiar la momentul potrivit.

Monahul Nectarie, Chilie vatopedină, Sfântul Munte Athos

nahilor de aici să se roage mai mult pentru cei adormiți, deoarece stau la judecată și nu au pe nimeni care să-i ajute. Apoi a povestit că a cunoscut o bătrânică care după un timp a murit. Într-o noapte, în timp ce se ruga pentru cei adormiți, a auzit o voce. Era acea bătrânică, care îi cerea ajutor, deoarece se chinuia cumplit. Era afundată în necurăție și striga: „Ajutor! Ajutor!” Atunci Starețul s-a rugat și peste câteva zile a văzut-o într-o stare mai bună. Apoi și-a continuat rugăciunea, până când a văzut-o cu desăvârșire curățită.

K. K., Tesalonic

Cu mulți ani în urmă (1985-1986), cumnatul meu era bolnav. Suferea de inimă. Se blocaseră aproape toate arterele, iar inima își crease o deviație și se alimenta pe acolo. Medicii amânau mereu operația. Ajunsese într-o stare atât de gravă, încât nu mai putea face nici măcar zece pași. Atunci am cerut ajutorul Starețului Paisie, care în acea vreme se afla la mănăstirea de la Suroti.

– Gheronda, i-am spus eu, avem o problemă serioasă. Cumnatul meu suferă de inimă. Noi ne gândeam că ar fi bine să facă operație. Sfinția Voastră ce părere aveți?

– Vrea și el să facă operație sau îl constrângeți voi?

– El însuși vrea aceasta.

Apoi i-am spus soției mele:

– Scrie pe o hârtie numele fratelui tău și dă-l Starețului ca să se roage pentru el.

– Nu-i nevoie, răspunse Starețul, îi știu numele. Nu-l cheamă Gheorghe?

- Da, Gheorghe, am răspuns eu.

- Domnule Constantin, îmi spuse Starețul înainte de a pleca, peste două zile voi avea nevoie de tine.

- Să fie binecuvântat.

Şi într-adevăr, după două zile, am primit înştiinţare ca să vin să-l iau de la Suroti. De îndată ce m-a văzut, mi-a spus:

- Să-i spui soției tale să meargă la medic şi să-l întrebe ce se va întâmpla cu fratele ei. Nimic mai mult.

A doua zi, soția a luat-o cu ea pe cumnată şi s-au dus la spital.

- Doctore, ce se va întâmpla cu fratele meu? a întrebat ea.

- Cum se numeşte?

- Gheorghe H.

- Aduceți-mi dosarul lui, spuse el asistentei sale.

- Mâine dimineață la ora şapte să fie aici la spital!

A doua zi l-am dus pe Gheorghe la spital. Atunci medicul-chirurg a strigat surorii şefe:

- Mâine să-l pregătiți pentru operaţie.

- Domnule doctor, încă nu au adus sânge.

- Veți dona voi sângele, iar aceia îl vor aduce pe urmă!

Dimineață la ora şapte i-au făcut anestezie, dar în loc să vină cu targa să-l ia şi să-l ducă la chirurgie, a venit sora-şefă şi a spus:

- Doctorul vă cere mii de scuze, pentru că i s-a întâmplat ceva şi nu va putea să-l opereze astăzi. Îl va opera mâine.

Când am auzit aceasta, ne-am mâhnit, dar apoi am spus:

- Tot răul spre bine.

La amiază am primit un telefon de la Suroti şi mi-au spus ca să vin să-l iau pe Stareț şi să-l duc cu maşina la Mănăstirea de la Metamorfosis. Pe drum i-am spus Starețului:

– Gheronda, trebuia să-l opereze astăzi, dar s-a amânat pe mâine.

– A, bine că mi-ai spus!

A doua zi cumnatul meu a fost băgat la chirurgie.

– Deoarece cazul este foarte greu, spunea doctorul, îi vom face numai două „by-pass"-uri ca să poată să-şi revină puțin.

Cu o zi înainte Starețul îmi spusese:

– Mâine la ora trei am nevoie de tine. Să vii să mă iei şi să mă duci la Suroti.

La ora unu, înainte de a-l scoate pe cumnatul meu de la chirurgie, am plecat, deoarece trebuia să fiu la ora trei la Metamorfosis. Când am ajuns la mănăstire, Starețul mă aştepta în curte. După ce am luat binecuvântarea sa, i-am spus:

– Gheronda, încă nu l-au scos de la chirurgie.

– Lasă, măi Constantine, că nu are nevoie de tine! Îl păzesc alții. Hai să mergem!

Eu însă nu am îndrăznit să-l întreb ce voia să spună. L-am lăsat la Suroti şi apoi am plecat.

A doua zi am mers la spital ca să-l văd pe cumnatul meu. Se simțea foarte bine. La urgență îl țineră numai două zile, deoarece starea lui evolua foarte bine. După două zile l-am vizitat la salonul unde fusese dus.

– Vă voi spune ceva, ne-a zis el, dar să nu mă luați în râs.

Şi îndată a început să lăcrimeze. Atunci soția mea i-a spus:

– Nu-i nimic, nu te necăji! Mai târziu când o să-ți revii, o să ne spui.

– Nu, am să vă spun acum, pentru că este ceva important. Atât timp cât m-am aflat la urgență, deși se aflau acolo și alți bolnavi, eu nu vedeam pe nimeni. Pentru că, atunci când mă întorceam spre dreapta, vedeam un nor alb care învăluia un tânăr prea frumos, al cărui chip strălucea foarte tare. Era întreg lumină. Atât de mult strălucea, încât nu puteai privi la el. Purta un veșmânt, așa cum poartă diaconii, cu brâu și cu cruci. Atunci mă întorceam la stânga și vedeam un tânăr asemănător. Unul mai frumos decât altul. Amândoi purtau același veșmânt. Atât timp cât m-am aflat la urgență, i-am avut alături de mine.

Acest lucru minunat l-a observat și după ce s-a trezit din anestezie.

Doctorul care l-a operat ne-a spus că acest caz a fost foarte greu, dar i-au făcut patru „by-pass"-uri în loc de două, așa cum programaseră, fiindcă în timpul operației n-au întâmpinat greutăți. De atunci, cumnatul meu nu a mai avut probleme. Când l-am întâlnit din nou pe Stareț, l-am întrebat:

– Gheronda, nu ne spui acum pe cine ai trimis acolo la spital?

– Hai, Constantine, uită asta! Subiectul s-a încheiat, iar tu să nu mai vorbești despre aceasta.

Altă dată, un prieten apropiat suferea de cancer la intestinul gros. L-au dus la spital și medicii au hotărât să-l opereze. Acesta avea un cumnat care era medic și care se afla și el la chirurgie în ziua operației. Când operația s-a terminat, acesta a venit la sora sa și i-a spus:

– Soră, îmi pare foarte rău, dar îl vom pierde pe bărbatul tău. Să fii pregătită! Este vorba de câteva zile. Are cea mai gravă formă de cancer.

A doua zi dimineață, am luat mașina și am pornit către Sfântul Munte. Când m-a văzut Starețul, m-a întrebat:

– Ce cauți aici atât de dimineață?

– Gheronda, avem o problemă serioasă. Prietenul meu are cancer și l-au operat.

În acea clipă însă am uitat să-i spun în ce stare gravă se afla bolnavul.

– Bine, scrie numele lui pe o hârtie și las-o aici!

Atunci am scris numele și apoi am plecat. Seara, pe când discutam cu soția mea, i-am spus:

– Astăzi nu am făcut treabă bună. Nu l-am făcut pe Stareț să înțeleagă gravitatea situației. Mâine dimineață voi merge din nou.

– Nu te duci acum?! îmi spuse ea.

Și, cu adevărat, dis-de-dimineață am pornit iarăși spre Sfântul Munte. Starețul, când m-a văzut din nou, m-a întrebat:

– Bine, dar nu ai fost și ieri aici?

– Am fost Gheronda, dar cred că nu am făcut treabă bună. Nu v-am spus că bolnavul este într-o stare foarte gravă și de aceea am venit din nou să vă spun.

– Ia spune-mi!

– Medicii i-au mai dat câteva zile. Nu mai are șanse de viață. Are forma cea mai gravă de cancer și de aceea ei spun că va muri.

– A, bine că mi-ai spus, căci pusesem pomelnicul împreună cu cele obișnuite, iar nu cu cele urgente. Acesta este un caz urgent. Va trebui să facem îndată multă rugăciune. Scrie din nou numele pe hârtie şi dă-mi-l ca să-l pun la cele urgente.

Şi într-adevăr, a luat pomelnicul şi l-a pus în buzunarul său, iar nu în coşuleţul în care punea celelalte pomelnice. Apoi mi-a spus:

– Mă voi ruga ca să se schimbe cursul bolii, dar trebuie ca şi el să ajute situaţia.

Voia să spună că ar trebui să se spovedească deoarece nu se spovedise niciodată şi să se împărtăşească. Când m-am întors acasă i-am spus soţiei mele cele spuse de Stareţ. Atunci ea mi-a spus:

– Cum să-i spui acum aceasta, când el nu s-a spovedit niciodată?

Nu ştiu ce a făcut în cele din urmă omul nostru, dar de atunci nu a mai avut nici o problemă de sănătate. La spital, atunci când mergea ca să-şi facă analize, nu-i găseau nimic. Au trecut cinci ani de atunci, iar el trăieşte, şi încă munceşte din greu.

Odată l-am întrebat pe Stareţ ce părere are despre Macedonia. Atunci el mi-a spus: „Lasă Macedonia! Nu o lua în seamă!" Iar despre Albania mi-a spus: „Atunci când o capră vrea bătaie, merge şi se scarpină de bâta ciobanului. Aşa fac albanezii acum. Lasă-i în pace! Nu-i băga în seamă! Nu te teme!"

Despre Constantinopol spunea: „Cândva vom lua cetatea. Este a noastră. Noi nu vom pătimi nimic rău. Când vom porni la război ea va fi deja cucerită de alţii. Grecii se vor întoarce înapoi de la jumătatea drumului. O vor lua ruşii şi apoi ne-o vor da nouă. Nu pentru că ne iubesc, ci vor fi siliţi de împrejurări".

Despre turci, care permanent fac provocări, Stareţul spunea: „Pe turci... lasă-i! Aceştia îşi au coliva la brâu (n. tr.: adică le este pregătit sfârşitul). O poartă cu ei...". Cât despre timpul în care se va destrăma Turcia, ori de câte ori îl întrebam, el ne răspundea: „Aceasta nu o ştim. Dumnezeu ne-a spus că ne va arăta semne. Oricum, lucrurile într-acolo se îndreaptă...".

În anul 1993, am mers la Sfântul Munte la Părintele Paisie. După ce am discutat, am dat să plec.

– Să nu te mai obosesc, Gheronda, i-am spus eu.

– Hai, mai stai să discutăm! mi-a spus Stareţul. Astăzi nu avem lume. Toţi cei de pe corabie aţi fost zece şi nu va veni nimeni altul aici. Stai să mai discutăm!

Într-adevăr, pe corabie fusesem zece persoane şi dintre acestea numai eu venisem la Stareţ.

Odată, Stareţul a mers la mănăstirea de la Metamorfosis. Acolo a vorbit lumii. Un preot, care s-a întâmplat să fie în preajmă, avea în buzunarul său un casetofon cu care înregistra convorbirea cu Stareţul. Când Părintele Paisie a terminat i-a spus preotului:

– Părinte, ia scoate acum cutia aia să vedem ce a înregistrat!

Când a auzit aceasta, preotul s-a pierdut. Plin de ruşine, a scos casetofonul şi i-a dat drumul. Pe casetă însă nu se înregistrase nimic.

Altă dată, pe când mă aflam la Coliba sa, au venit la Stareţ, pentru prima dată, vreo cinci – şase profesori. Stareţul le-a spus bun venit, pomenindu-i pe nume pe fiecare. Aceştia, când au auzit, au încremenit. Apoi, unul dintre ei a spus:

– Gheronda, spuneţi-ne un cuvânt de folos!

– Cuvânt de folos vreţi? Dacă vreţi cuvânt de folos atunci tu şi tu, – şi în clipa aceea a arătat către doi dintre ei –, scoateţi cutiuţele (casetofoanele) ce le aveţi în cămăşile voastre, daţi-mi-le mie şi apoi vom spune cuvânt de folos.

Cu toate că era iarnă şi purtau paltoane, Stareţul a „văzut" casetofoanele ce le aveau ascunse în buzunare. Cei doi au scos casetofoanele şi le-au dat Stareţului.

Ţetos Hristu, ofiţer de aviaţie, Termi – Tesalonic

De origine sunt din Hiliomodi – Corint. Sunt ofiţer de aviaţie în rezervă. În urma unui concurs de împrejurări, am fost şi taximetrist în Atena.

În timpul vieţii mele am avut multe întâlniri cu Stareţul. Pe data de 8 iulie 1974, l-am vizitat la Coliba sa. Am stat împreună destule ore, aproape toată după-amiaza, şi am vorbit despre diferite teme. La sfârşit, mi-a spus că turcii aveau să debarce în Cipru. Vorbea despre aceasta cu atâtea amănunte şi cu atâta siguranţă, încât ai fi zis că vedea evenimentele întâmplându-se chiar în acea clipă. Adică, vedea vasele turcilor apropiindu-se de ţărmul Amohostru şi coborârea blindatelor pe uscat. Vedea armata turcă şi maşinile înaintând, satele pe care le ocupau turcii fiind evacuate. Îi vedea pe turci ucigându-i pe ciprioţi şi făcând nenumărate fărădelegi. Le povestea ca şi cum ar fi fost de faţă! Aceasta m-a impresionat profund. Când a văzut că se luptau corp la corp, când a văzut vărsându-se primul sânge, Stareţul şi-a ridicat mâinile la cer şi a strigat: „Doamne miluieşte! Doamne miluieşte! Doamne miluieşte!"

Pe data de 20 iulie 1974, când turcii au debarcat în Cipru, am citit în presă toate cele pe care mi le descrisese Starețul cu douăsprezece zile mai înainte.

În anul 1975, l-am întâlnit pe Starețul Paisie la mănăstirea de la Suroti. Ne adunaserăm în arhondaricul mănăstirii în jur de cincisprezece persoane şi discutam despre timpul pe care îl rânduiam pentru îndatoririle noastre duhovniceşti. Printre noi se aflau şi două studente, care l-au întrebat pe Stareț:

– De unde să găsim timp pentru rugăciune, Gheronda, când avem atât de mult de învățat pentru facultate? Cum vom reuşi, dacă nu vom citi?

– Câte ore înveți pe zi? a întrebat Starețul pe una din ele.

– Uneori şi douăzeci şi patru din douăzeci şi patru, i-a răspuns aceea.

– Din Sfânta Scriptură ai citit vreodată?

– Nu.

– Te-ai rugat vreodată?

– Nu.

– Ei, atunci cum vrei să reuşeşti? Jumătate de oră pe zi dacă vei citi din Sfânta Scriptură şi jumătate de oră dacă te vei ruga, vei asimila mai uşor materia. Dacă vei face aşa, vei reuşi.

Starețul dădea o deosebită însemnătate citirii din Sfânta Scriptură, rugăciunii şi, în general, studierii cărților patristice.

Odată, m-am dus la Chilia „Cinstita Cruce" îmbrăcat în uniformă. Acolo am discutat cu Starețul toată după-amiaza despre diferite subiecte. Eu, ca unul ce eram lipsit de discernământ, voiam să rămân acolo peste noapte, dar atunci când soarele a apus, m-a întrebat:

– Frate Hristu, acum vei rămâne aici?

– Dacă este binecuvântare, da, i-am răspuns eu.

– Nu este binecuvântare, dar ce să facem?

Când am auzit aceasta m-am supărat şi am vrut să plec.

– Nu, nu vei pleca, mi-a spus el, deoarece la orice mănăstire te vei duce la această oră, poarta va fi încuiată.

Apoi a adus într-o farfurie de zinc o roşie, câteva măsline şi un posmag şi am mâncat împreună. Peste ele a turnat puțin untdelemn de proastă calitate, dar pentru mine acesta a fost mai dulce decât mierea, deoarece mă aflam împreună cu Stareţul. Pentru mine această masă a fost o mare binecuvântare.

După masă, eu aşteptam să ne rugăm împreună, deoarece voiam să văd ceva minunat la Stareț în timp ce se ruga. Dar el mi-a înţeles gândul şi mi-a spus:

– Tu mergi şi odihneşte-te şi ia aminte să nu te mănânce şacalii.

– Pe mine să mă mănânce şacalii? Nu eu, ci aceia se vor teme de mine.

Însă eu nu înțelesesem că Stareţul nu vorbea despre şacalii din pădure, aşa cum s-a dovedit mai apoi. După ce am luat binecuvântarea sa, am pus metanie şi m-am dus să mă culc. Dimineață, când m-am sculat, m-am aşezat pe o buturugă în curtea Colibei, aşteptând ca Stareţul să iasă afară. Când a apărut, l-am văzut cu părul răvăşit, cu dulama mototolită, cu barba încâlcită. Ochii lui erau roşii. M-am gândit că arăta astfel din pricina ostenelii pricinuite de priveghere. Atunci a început să-mi spună că dusese o luptă toată noaptea, că se războise cu un tangalachi. Şi, pentru că eu nu ştiam ce înseamnă „tangalachi", mi-a explicat: „A fost un mic diavolaş.

Nu a fost nimic serios. L-am prins şi i-am tras una ca să mă ţină minte. Nu te teme însă, Hristos este cu noi!" Când am auzit aceasta m-am îngrozit. Chiar şi acum când povestesc mi se face părul măciucă, căci într-adevăr a fost ceva înfricoşător.

Părintele Policarp Manzaroglu mi-a povestit următoarea întâmplare:

În anul 1972, în Duminica Orbului, Stareţul Paisie a simţit, în timp ce se ruga, o istovire foarte mare. Atunci i-a venit un gând care îi spunea că dacă ar avea puţin peşte, i-ar face bine. Şi fiindcă, aşa cum este cunoscut, Stareţul avea probleme cu intestinul, a ieşit puţin afară. Când a vrut să se întoarcă în chilie, a văzut o pasăre foarte mare, ce semăna cu un vultur, năpustindu-se asupra lui. S-a plecat, ca să nu fie lovit, şi a intrat repede în chilie. Dar peste puţin timp a fost nevoit să iasă din nou afară. Atunci a văzut că, în locul unde pasărea se coborâse, se zbătea un peşte mare. Plin de emoţie, şi-a făcut cruce, a mulţumit lui Dumnezeu pentru minunata Sa purtare de grijă şi, îndestulat fiind de dragostea Lui, îşi zicea întru sine: „Te lasă inima să-l mănânci?".

Părintele Paisie a făcut ascultare desăvârşită faţă de stareţul său. Îndeplinea orice îi spunea părintele Tihon. Într-o zi, când am vrut să-i las ceva de binecuvântare, Părintele Paisie nu a vrut să primească cu nici un chip. Când l-am întrebat de ce nu vrea să primească, el mi-a răspuns: „Am poruncă de la stareţul meu să nu primesc nimic de binecuvântare. Să nu am nimic în buzunar, niciodată să nu am bani. Aici în Sfântul Munte ne iconomiseşte Maica Domnului. Nu avem nevoie de ajutoare omeneşti. Voi, acolo în lume, aveţi mai multă nevoie. Există văduve, săraci, bătrânei, pe care trebuie să-i ajutaţi. Pe când eu, de vreme ce nu am nevoie de ele, va trebui să le dau în altă parte. Dacă îmi vor aduce lucruri şi le voi primi, va trebui apoi s-o fac pe cărăuşul. Dar şi ceilalţi părinţi de aici nu au nevoie de ele. Să le arunc? Este păcat".

De asemenea, Părintele Paisie avea poruncă de la stareţul său să nu primească pe nimeni să doarmă în Coliba sa, afară numai de un ieromonah sau doi, care să slujească Sfânta Liturghie în bisericuţa Colibei.

Într-o zi, pe când lucram ca taximetrist, au urcat în maşină doi tineri. Aceasta s-a întâmplat, dacă îmi amintesc bine, în 1981. La bordul maşinii aveam agăţată o fotografie a Stareţului Paisie şi o cruce. Cei doi erau colegi de facultate. La un moment dat am auzit-o pe tânără rostind numele „Paisie". Atunci i-am întrebat:

– Îl cunoaşteţi pe Părintele Paisie?

– Desigur că-l cunoaştem, mi-au răspuns ei.

Şi apoi mi-au povestit următoarea întâmplare:

„Trei studenţi au mers în Sfântul Munte pentru a vizita mănăstirile. După ce au cutreierat peste tot, în cele din urmă au ajuns la Părintele Paisie. Acolo au găsit şi alţi închinători, care discutau despre existenţa lui Dumnezeu. Unul dintre cei trei studenţi, care era şi cel mai neliniştit, l-a întrebat pe Stareţ:

– Crezi, Gheronda, că există Dumnezeu?

Dar Stareţul nu i-a răspuns, ci a plecat puţin ochii şi a zâmbit. În acea clipă a trecut prin faţa lor o şopârlă. Atunci Stareţul a întrebat şopârla:

– Ia spune-mi, există Dumnezeu?

Atunci, o! minune, şopârla a vorbit cu glas omenesc şi a spus:

– Există Tată, Fiu şi Duh Sfânt, Treime Sfântă!

Când studenții au auzit acestea s-au pierdut cu firea. Cel care a întrebat a leşinat, altul s-a făcut alb ca varul, iar al treilea cu greu s-a ținut să nu cadă. Cel care a leşinat şi-a revenit, în urma rugăciunii Stareţului. De atunci a rămas în Sfântul Munte, iar acum este monah. Al doilea, cel care s-a schimbat la față, i-a spus Stareţului că va merge să-şi aranjeze nişte treburi în lume, iar apoi se va întoarce ca să devină monah, precum s-a şi întâmplat. Al treilea s-a întors în lume".

Deşi nu mă îndoiam că Stareţul ar fi putut face o astfel de minune, m-am gândit că, fiind tineri, exagerează puţin. Mai târziu, când l-am vizitat pe Stareț, i-am spus:

– Gheronda, s-a întâmplat asta şi asta. Este adevărat?

– Da, s-a petrecut întocmai cum ți-au spus.

Atunci am pus metanie, i-am sărutat mâna, am luat binecuvântarea sa şi am plecat mult mai întărit.

Odată, pe când locuiam în Triadi, au venit doi soți din Larisa împreună cu fetița lor ca să ne viziteze. Fetița mi-a spus unele lucruri şi mi-am dat seama că nu era sănătoasă.

– Domnule Hristu, îmi spuse tatăl ei, vreau să mă ajuți să mergem în Sfântul Munte. Dacă este cu putință, chiar şi acum.

– Acum nu putem. Trebuie să aşteptăm până mâine dimineață.

– Mergem acum, insistă acela, voi plăti eu cheltuielile.

Fetița era demonizată şi părinții ei voiau s-o ajute să se facă bine, dar, deşi o duseseră la mulți doctori, nu reuşiseră s-o vindece. Atunci i-am întrebat:

– Nu cumva voi sunteți de vină pentru starea copilului?

– Da, noi suntem de vină, mi-a mărturisit mama ei, deoarece avem o legătură cu o grupare idolatră și ieșim noaptea la ora doisprezece și săvârșim niște ceremonii cu niște cranii...

– Adică satanism, le-am spus eu. Ei, atunci, iată rezultatele!

În cele din urmă, așa cum am aflat mai târziu, tatăl fetiței a mers la Stareț care, deși nu-l cunoștea, i-a spus de îndată ce l-a văzut:

– Gheorghe, vino aici! Nu te teme! Copilul tău nu are nimic. Se va face bine. Se va face bine, dar numai dacă veți pleca de acolo unde sunteți. Să vă depărtați de ei! Să faceți milostenie, să vă pocăiți, să vă spovediți.

Și într-adevăr, atunci când părinții au făcut toate cele spuse de Stareț, fetița lor s-a vindecat. Aceasta cred că s-a întâmplat prin 1986.

Altă dată, am avut o problemă foarte gravă și de aceea am mers la Stareț de mai multe ori. Într-o zi, aproape plângând, l-am întrebat:

– Gheronda, ce se va întâmpla?

– Ei, binecuvântatule, toate vor merge bine.

Însă eu credeam că îmi spune acestea ca să mă încurajeze. Apoi ne-am așezat și am discutat. Starețul mi-a spus cuvinte de mângâiere, precum și ce atitudine trebuia să am în acea problemă. Când a venit timpul ca să plec, mi-a spus:

– Maica Domnului și Hristos să fie cu tine!

– Nu îmi dați nimic? l-am întrebat eu.

– Ce altceva vrei, binecuvântatule? Maica Domnului și Hristos să fie cu tine. Ce altceva vrei?

Dar îndată a intrat în chilie şi mi-a adus o icoană cu Sfânta Mavra, spunându-mi:

– Ia-o! Sfânta Mavra[33] le va face pe toate albe.

Nu a trecut mult timp şi lucrurile au devenit toate „albe", aşa cum spusese Stareţul.

Părintele Paisie întotdeauna mă întreba de copiii mei, Nectaria şi Panaghiotis, care pe atunci erau la Atena. Întreba mai ales de Nectaria, care avea o problemă personală ce o mâhnea. Stareţul spunea: „Eu mă rog pentru ea". Şi, cu adevărat, situaţia s-a îndreptat.

Pentru mine, Stareţul Paisie a fost un sfânt. Toate câte spunea erau bune, deoarece erau purcese de la Duhul Sfânt. Chiar şi gluma pe care o spunea, avea într-adevăr mult har.

Monahul Teologos, Sfânta Mănăstire Karakalu, Sfântul Munte Athos

Astăzi este 26 octombrie 1996 şi cu multă bucurie aş vrea să spun câteva cuvinte despre fericitul Stareţ Paisie, care şi pe mine m-a ajutat foarte mult prin întâmplări minunate (1979-1991). Acestei mărturii i-aş da titlul: *„Chemare pentru monahism – Binecuvântarea harului dumnezeiesc"*.

În martie 1979, pe când mă aflam în străinătate la studii, am simţit, prin lucrarea harului dumnezeiesc, că trebuia să merg să mă închin în Sfântul Munte. De îndată ce am ajuns aici, cuvioşii părinţi aghioriţi m-au trimis la Părintele Paisie, la „rectorul Sfântului Munte” – aşa cum îl numeau ei – ca să-i cer sfatul.

---

[33] Mavra vine de la „mavros" din limba greacă, care înseamnă „negru".

Când am ajuns la Chilia Cinstitei Cruci, unde locuia Stareţul, acesta cu dragostea sa părintească m-a sfătuit: „După ce vei termina studiile şi îţi vei lua diploma, să vii să vizitezi Sfântul Munte şi să rămâi două luni, ca să vezi dacă îţi place. Dacă te vor întreba, spune-le că mergi la spital”. Apoi m-a lovit părinteşte pe spate.

Am trăit un vis paradisiac în acea primăvară, când am cunoscut minunatul Munte Athos, vistieria cea cerească pe pământ. Neuitate sunt clipele pe care le-am trăit atunci când am ascultat cuvintele Părintelui Paisie. Aceste cuvinte m-au cutremurat, dar nu m-au rănit. În ele se ascundea nădejdea dobândirii mult doritei vindecări de patimile mele, împotriva cărora puteam începe să mă nevoiesc cu multă nădejde şi încredere în Dumnezeu, pentru a putea intra în Împărăţia cerească a Domnului de pe pământul acesta al Sfântului Munte Athos.

Am continuat apoi să rămân în lume, nevoindu-mă să mă lepăd de desfătările trupeşti, de dorinţa pentru păcat şi de voia proprie. Şi astfel, atras fiind de lucrarea harului dumnezeiesc, am lepădat frica de a părăsi desfătările pământeşti şi siguranţa materială. De atunci, încerc să mă încredinţez în mâinile preasfinte ale Părintelui nostru ceresc. Şi aceasta, tot mai mult şi mai mult, mai cu seamă că, în urma chemării lui Dumnezeu şi cu ajutorul harului Maicii Domnului, am devenit monah.

Într-adevăr, în 1988, pe când eram încă mirean, am venit în Sfântul Munte şi am rămas aici două luni, aşa cum îmi spusese Stareţul. Nu mult după aceea, am devenit monah. În anul 1986, îl întrebasem pe Stareț:

– Gheronda, să mă fac monah?

– Da, să te faci, ca să te liniștești!

– Unde să mă fac, Gheronda, monah?

– În cutare mănăstire.

Și așa am și făcut. În mănăstirea în care am mers am aflat multă odihnă sufletească, care mi-a pricinuit o bucurie de nedescris. În această mănăstire continui, cu harul Maicii Domnului, să viețuiesc și acum. Și aceasta o fac cu bucurie multă, așa cum am spus, cu toate că „poarta este strâmtă". Această strâmtime – adică a rămâne cineva în același loc, în aceeași mănăstire și să împlinească voia lui Dumnezeu – încetul cu încetul cedează și apoi vine harul lui Dumnezeu și ne umple de bucurie cerească, pe care numai Duhul Sfânt o poate da.

Un alt fapt minunat pe care l-am trăit lângă Părintele Paisie a fost următorul:

În vara anului 1987, pe când eram încă mirean, Starețul a răspuns unei întrebări de-a mea mai înainte ca eu să i-o fi pus. „Să-ți iei concediu pentru un an, mi-a spus el, și să vii aici ca să faci o cercetare științifică în domeniul care te interesează". Și într-adevăr, mi-am luat concediu într-un mod minunat și, cu harul Maicii Domnului, am făcut așa cum mi-a spus Starețul. Atunci m-am învrednicit să cunosc o picătură din oceanul înțelepciunii lui Dumnezeu. Atunci am părăsit lumea, fiind încredințat că viața monahală conduce și la cunoașterea desăvârșită a lumii, deoarece prin îndumnezeirea noastră experiem energia necreată care domnește în natură și în lumea duhovnicească. Această energie necreată este lumina taborică a Schimbării la Față a Domnului.

Cel care îl întâlnea pe Părintele Paisie se schimba lăuntric şi se umplea de frică şi de evlavie, atunci când acesta îi descoperea într-un chip minunat, dumnezeiesc, problemele sale, dar totodată îi dădea şi soluțiile cele mai bune. Unul ca acesta era încredințat că răspunsurile şi faptele fericitului Stareț erau ale unui om luminat de Duhul Sfânt.

Mulțimea sfaturilor primite de la Starețul Paisie, pe care le-am adunat între anii 1979–1991, m-au umplut de bucurie pentru nesfârşita bogăție a înțelepciunii şi a bunătății lor cereşti hărăzite de harul dumnezeiesc şi pentru fericita viață, de care se desfătează creştinii şi monahii râvnitori.

Starețul Paisie a adormit în ziua de marți, 29 iunie 1994 (calendarul vechi), ziua de prăznuire a Sfinților Apostoli Petru şi Pavel. Atunci este hramul mănăstirii noastre. Starețul Paisie iubea în mod deosebit atât mănăstirea noastră, cât şi pe egumenul ei.

Preotul Dimitrie Hristodulu, Kiato – Corint

Pe data de 14 februarie 1994, am mers la Mănăstirea Sfântului Ioan Evanghelistul de la Suroti (Tesalonic) împreună cu preoteasa, nepotul meu Antonie, în vârstă de trei ani, şoferul maşinii şi fiica sa, ca să ne închinăm şi să luăm binecuvântarea Starețului Paisie, cunoscând că se agravase starea sănătății lui.

Am avut deosebita binecuvântare de a-l găsi acolo pe Stareț, care însă se afla, aşa cum ne spuneau monahiile, pe patul de boală, suferind dureri înfricoşătoare. Pentru aceasta, ziceau ele, nu putea să ne primească. Noi însă am aşteptat cu multă răbdare timp de cinci ore. În cele din urmă, Starețul s-a jertfit şi ne-a primit, deoarece noi spuneam: „Nu vom pleca, dacă nu-l vom vedea pe Stareţ".

Mai întâi au intrat trei dintre noi. Dar mai înainte de a intra în chilia Stareţului, micul nepoţel a scăpat din mâinile bunicii sale şi, alergând, s-a aruncat în braţele Stareţului, nu mai înainte de a-i pune metanie. Bucuria Părintelui Paisie din acele clipe nu poate fi descrisă. Îl ţinea pe micuţ în braţe şi-i dădea ciocolate şi cruciuliţe. După ce am luat binecuvântarea sa am vrut să plecăm, dar nepoţelul a alergat pentru a doua oară în braţele Stareţului. Acesta l-a binecuvântat, l-a sărutat şi i-a dat din nou ciocolate. Când am ieşit din mănăstire şi am intrat în maşină, micuţul s-a întins în braţele bunicii şi ridicându-şi mâinile în sus a început să strige: „Zboară!... Stareţul zboară!... Priviţi-l cum zboară!... Nu-l vedeţi?" Cu siguranţă că în acele clipe Stareţul ne binecuvânta din înălţime, iar sufletul curat al copilului vedea aceasta. Ne-am cutremurat cu toţii, dar apoi ne-am revenit şi am fost cuprinşi de o emoţie sfântă şi de bucurie. Atunci am slăvit pe Dumnezeu pentru nepreţuitul dar pe care ni l-a dat şi, cuprinşi de o bucurie nepământească, am luat drumul întoarcerii.

Slăvit să fie Numele Prea Bunului Dumnezeu, Care prin sfinţii Săi ne umple de daruri bogate!

A. A., Tesalonic

Cu Ortodoxia nu aveam nici o legătură. Dimpotrivă, mai degrabă eram ostil ei, fiind adept al filosofiilor orientale. În februarie 1990, în urma unei minunate conjuncturi, l-am vizitat pentru prima oară pe Stareţ împreună cu fiul meu. Când am ajuns, am fost înştiinţaţi de către ceilalţi închinători că venise acolo un demonizat, pe care Părintele Paisie l-a trimis să facă o plimbare, după care să se întoarcă. Acesta strănuta în continuu, dar de fiecare dată ieşeau din gura lui strigăte de animale. Se puteau auzi şacali, lupi, oi, cai, o întreagă grădină zoologică.

Aşa cum stăteam în curtea Colibei şi discutam, aşteptându-ne rândul ca să vorbim cu Stareţul, deodată am auzit de departe nişte strigăte de animale. Cei care erau de faţă au început atunci să-mi spună:

– Demonizatul!... Demonizatul!...

– Măi, oameni buni, le spun eu, ce demonizat? Trebuie să fie un cioban cu oile şi cu câinii săi. Despre care demonizat îmi tot spuneţi?

– Ai să vezi peste puţin, mi-au spus ei.

Acele strigăte au început să se audă din ce în ce mai aproape. Cu toate acestea, eu îi luam în râs. Deodată însă a intrat în curtea Colibei un bărbat foarte înalt, care s-a aşezat cu spatele la toţi şi a continuat să scoată acele strigăte. Atunci Stareţul şi-a încheiat discuţia sa, a venit lângă noi şi ne-a spus:

– Înţelegeţi... Este o problemă serioasă, pe care trebuie să o înfruntăm. Plecaţi acum şi veniţi mâine din nou ca să mă vedeţi.

A doua zi, duminică, l-am întâlnit pe acel om în Careia, însă acum era liniştit şi nu mai arăta nici un semn că ar fi fost demonizat. Aşa cum mi-a confirmat Stareţul mai târziu, demonul fugise.

Altă dată, pe când mă aflam pe corabie, am stat de vorbă cu un închinător pe care îl întâlnisem la Coliba Stareţului Paisie. Am început atunci să ne povestim unul altuia împrejurările care ne determinaseră să mergem la Stareț. Povestirea acelui închinător mi s-a părut vrednică de menționat.

Acesta, cu câtva timp în urmă, deşi nu avea vreo problemă de sănătate, s-a îmbolnăvit dintr-odată şi a început să piardă din greutate. Ajunsese la un moment dat la patruzeci de kilograme! Alerga de la un doctor la altul, fără însă să afle vreo ameliorare a bolii sale. Prin urmare, era sortit morții, căci nu mai avea nici o nădejde de scăpare. Trupul său se topea precum o lumânare. Cineva i-a spus atunci că în Sfântul Munte există un Stareț care ar fi putut să-l ajute. A mers, aşadar, cu nişte cunoscuți la Părintele Paisie. Când l-a văzut, Starețul i-a spus: „Ascultă-mă! Să mergi să sapi în curtea casei tale în cutare loc. Acolo vei găsi un obiect pe care îl vei lua şi îl vei aduce aici". „Când am auzit aceasta, îmi povestea acela, m-am mirat pentru două lucruri: În primul rând pentru faptul că ştia cum arată casa mea şi, în al doilea rând, pentru că îmi spusese să sap într-un anumit loc şi că voi găsi un anume obiect. Când m-am întors în Kordelio (Tesalonic) am săpat în locul unde îmi spusese Starețul şi am găsit într-adevăr ceea ce îmi spusese. Erau nişte lucruri vrăjitoreşti. I le-am dus Starețului, iar el a coborât până la Mănăstirea Iviron şi le-a aruncat în mare. Din acea clipă am început să-mi revin, până ce m-am făcut cu desăvârşire bine. De atunci, o dată pe lună, îl vizitez pe Stareț. El este povățuitorul meu duhovnicesc, care mă îndrumă pe calea rugăciunii. Acum sunt un mădular al Bisericii".

În primăvara lui '90, am aflat că Starețul venise la Suroti şi de aceea m-am dus acolo ca să-l întâlnesc. Când mi-a venit rândul, am deschis uşa şi am intrat în cămăruța unde stătea. Din fericire, am închis uşa în urma mea, căci altfel aş fi căzut jos. Camera era luminată slab, iar Stareţul stătea aşezat pe o canapea. Atunci l-am văzut într-un nor luminos. Era scăldat într-o lumină aurie! Pereţii de lângă el reflectau acea lumină aurie. Toată camera era învăluită de acea strălucire. Chipul său iradia atâta lumină, încât am fost nevoit să mă sprijin ca să nu cad. Era pentru prima oară în viaţa mea când vedeam aşa ceva şi tot pentru prima oară a fost când m-a lăsat să-i sărut mâna. Am vrut atunci să-i pun două întrebări, dar el mi-a răspuns înainte de a o face. Mi-a dat apoi trei cruciuliţe, atâtea câţi erau şi membrii familiei mele. Aceasta, din câte am auzit, s-a întâmplat şi altora.

În 1992, primăvara, mă aflam în curtea Colibei împreună cu alţi închinători. În faţa mea era un teolog. Când a ieşit de la Stareţ, l-am văzut oarecum schimbat.

– Ce s-a întâmplat? l-am întrebat eu. Cum de eşti aşa?

– Să vezi ce am păţit! Stareţul mi-a spus să port crucea la gât. Cum de şi-a dat seama că o port în buzunarul de la cămaşă, de vreme ce peste cămaşă port acest sacou?

Altă dată, în 1993 trebuie să fi fost, am mers la Stareţ şi i-am pus o întrebare legată de o problemă familială personală. El însă nu mi-a răspuns, ci, ieşind afară, m-a întrebat unde intenţionam să merg după aceea. Atunci i-am răspuns că voi merge la Mănăstirea Iviron şi voi înnopta acolo. Am coborât, aşadar, la această mănăstire şi a doua zi dimineaţă am plecat spre Careia ca să prind autobuzul. Am încurcat însă cărările şi în cele din urmă, deşi eram stăpânit de o dorinţă puternică de a merge la Stareţ, în loc să găsesc drumul către Coliba sa, am ajuns lângă Careia (drumul ce duce de la Iviron la Careia trece foarte aproape de Panaguda). Şi, cu toate că mă primejduiam să pierd autobuzul, dorinţa nestăpânită de a-l vedea pe Stareţ m-a făcut să mă întorc la Coliba sa. Ajungând acolo, am văzut că mă aştepta în curtea Colibei pentru a-mi da răspunsul la problema ce i-o arătasem cu o zi înainte.

În 1990, când l-am cunoscut pe Stareţul Paisie, eram deja divorţat şi aveam un copil – acum el are douăzeci de ani. În 1999, cu binecuvântarea duhovnicului meu m-am recăsătorit. Soţia mea nu avea o legătură strânsă cu Biserica, dar de atunci a început încet-încet să se spovedească şi să ducă o viaţă mai duhovnicească. Timpul însă trecea şi soţia mea nu mai rămânea însărcinată, lucru care a început să ne neliniştească. Pe data de 12 iulie 2001, ziua adormirii Stareţului Paisie, m-am dus la Suroti, m-am aşezat lângă mormântul său şi i-am spus: „Gheronda, te rog, ajută-ne în această problemă a noastră, nu atât pentru mine, cât pentru soţie care nu are până acum copil". Răspunsul Stareţului a venit în chip nemijlocit şi l-am auzit înlăuntrul meu cu multă claritate: „Să se împărtăşească mai întâi şi apoi va rămâne însărcinată". După pregătirea necesară, soţia mea a luat binecuvântare de la duhovnicul ei şi s-a împărtăşit, pe 22 decembrie 2001, de ziua Sfintei Anastasia. Câteva săptămâni mai târziu ginecologul i-a spus că este însărcinată. Şi astfel s-a adeverit înştiinţarea Stareţului Paisie.

Din clipa în care l-am cunoscut pe Părintele Paisie am simţit întotdeauna că se află alături de mine. Uneori Stareţul adevereşte aceasta, întărindu-mi astfel credinţa mea cea slabă.

Vera Provataki – Papadimitriu, notar, Aridea

În 1985, la puțin timp după moartea neașteptată a soțului meu, am plecat împreună cu copiii mei la Mănăstirea Sfântului Ioan Teologul de la Suroti. În timpul Vecerniei am simțit pentru o clipă că îmi fuge pământul de sub picioare. Am început să tremur și să simt o slăbiciune puternică. Nu-mi puteam crede ochilor, deoarece îl vedeam stând cu fața către Sfântul Altar pe soțul meu. Atunci fetița mea mi-a șoptit: „Mămico, în fața noastră este tăticu!" Când am auzit aceasta m-am pierdut cu firea. Tot atunci prietena mea mi-a spus: „Vera, mi se face rău. Domnul Toma este în fața noastră. Îl vezi?" Când slujba Vecerniei s-a terminat și mulțimea închinătorilor se îndrepta către ieșirea bisericii, l-am auzit pe cel care avea înfățișarea soțului meu spunând celui de lângă el: „Astăzi Starețul este aici".

Mai târziu, când am îndrăznit să cer de la egumenă, prin intermediul unei monahii, o întâlnire cu Starețul Paisie, monahia a rămas uimită atunci când a văzut că știam de prezența Starețului în mănăstire. Peste puțin timp, o altă monahie a venit cu un felinar mic în mână și m-a condus la chilia Starețului. Îmi îngăduiseră să-l întâlnesc, deoarece aveam foarte multă nevoie. Voiam să-l întreb despre moartea soțului meu. Starețul, când m-a văzut, mi-a spus: „Trebuia să plece, pentru că aceasta a fost hotărârea lui Dumnezeu, căci altfel chiar și din metale topite ar fi ieșit viu". În timpul discuției cu Starețul, am observat că acesta s-a referit de multe ori la prologul unei cărți scrise de soțul meu, folosind chiar fraze din el. „Gheronda, i-am spus eu, tocmai acestea le scrie soțul meu în cartea sa intitulată «*Diavolul în arta bizanti-*

nă». Ah, Gheronda, cât de emoționată sunt, cât de fericită mă simt!" Puțin mai târziu, dându-mi din nou răspuns la întrebările mele, mi-a vorbit și despre alte subiecte. Era destul de obosit. La plecare, mi-a dat o iconiță sculptată cu Maica Domnului și mi-a spus să o port permanent la mine. Am primit multă putere de la această icoană, care de mult ori i-a sprijinit pe copiii mei în clipe grele sau decisive. I-am făgăduit că data următoare îi voi aduce cartea mai sus amintită. Din nefericire însă, am neglijat să fac aceasta. Altă dată când am vizitat mănăstirea, am aflat că Stareţul era bolnav. Atunci mi-am amintit şi m-am întors în mănăstire cu cartea şi cu o scrisoare adresată Stareţului.

În 1987, la doi ani după moartea soţului meu, într-o seară, eram cufundată în gânduri, în amintiri din anii petrecuţi cu el. Visurile începuseră să prindă viaţă şi de aceea simţeam tot mai mult lipsa lui, provocându-mi o tristeţe nespusă. Mă simţeam singură, neputincioasă, deznădăjduită. Deodată am simţit la o fereastră a casei mele prezenţa Stareţului. Atât de puternic simţeam prezenţa lui, încât toate sentimentele mele de mai înainte au fost înlocuite de altele, pline de nădejde. Eram convinsă că rugăciunea Stareţului mă umpluse de o negrăită bucurie duhovnicească. Era cu siguranţă acea oră în care Stareţul se ruga şi îi ajuta pe cei deznădăjduiţi şi neputincioşi sufleteşte.

Cu vreo patru ani în urmă, după moartea Stareţului, o rudă de-a mea avea o criză sufletească foarte puternică. Pentru aceasta a mers la mănăstirea de la Suroti, s-a închinat la mormântul Stareţului şi ajutorul acestuia a fost atât de mare, încât chiar în acea clipă s-a produs în sufletul ei schimbarea cea bună.

Orfanos Nicolae (Camarad de arme al Stareţului Paisie), Kardia - Tesalonic

Sunt invalid de război. Mi-am pierdut complet vederea în timpul războiului civil din '47-'49. În compania în care eram, l-am cunoscut şi pe Părintele Paisie, care pe atunci se numea Arsenie. El era transmisionistul companiei. Mi-l amintesc foarte bine, deoarece se chinuia ore întregi să prindă semnale, să le decodifice şi să le dea comandantului. Era un om blând, liniştit, harnic şi îşi iubea mult patria.

Am dus multe lupte împreună. Pe 30 iunie 1948, în ziua când ne încercuiseră pe muntele Dendruli, Arsenie era în prima companie. Îmi amintesc că ne împrăştiasem şi urcasem mai sus. Arsenie însă a arătat multă vitejie, căci nu a vrut să lase telegraful în mâna partizanilor, ci l-a cărat în spate sus pe munte. În toate luptele mari a fost de faţă şi Părintele Paisie. Desigur, ca telegrafist, dar el lupta mai mult decât ceilalţi.

Fiul meu Antonie, care a fost ofiţer, a mers odată în Sfântul Munte ca să-l întâlnească pe Părintele Paisie.

– Am slujit în compania vânători de munte, i-a spus Stareţul fiului meu.

– Acolo a slujit şi tatăl meu şi tot acolo a fost rănit.

– Cum îl cheamă pe tatăl tău?

– Nicolae Orfanos.

Apoi, când Stareţul a venit la mănăstirea de la Suroti, m-a sunat o monahie de acolo şi mi-a spus:

– Stareţul Paisie vrea să vă vadă.

Am plecat aşadar la mănăstire împreună cu soţia mea şi acolo am stat de vorbă cu Stareţul, amintindu-ne unul altuia de vremurile de demult.

Kaţamaki Elena, Tesalonic

Într-o după-amiază am urcat la Suroti. În autobuz am întâlnit o tânără care voia să meargă la mănăstire, dar nu ştia drumul. Aşa că am condus-o eu. Era studentă şi locuia cu o altă tânără. Aceasta din urmă i-a dat o carte despre Stareţul Paisie. A citit-o cu multă smerenie şi lacrimi, apoi a îngenuncheat şi l-a rugat pe Stareţ să o ajute, deoarece întrerupsese studiile universitare cu zece ani în urmă. Oriunde mergea să caute de lucru, îi cereau diplomă. Dar nu putea să dea examene, deoarece se schimbase toată materia. Pentru aceasta căzuse în deznădejde şi nu ştia ce să facă.

Într-o zi l-a văzut între veghe şi somn pe Stareţul Paisie spunându-i:

– De ce mă tot strigi? Ce vrei?

– Vreau să-mi continui şcoala, dar s-au schimbat toate cursurile şi nu mai ştiu nimic.

– Să mergi la universitate şi să-ţi faci actele, iar eu voi ajuta ca să introducă acele cursuri pe care mi le vei spune.

Atunci tânăra i-a indicat nişte cursuri, după care s-a înscris la universitate. A trecut examenele şi astfel şi-a putut termina studiile. Acum mergea la Suroti, la mormântul Stareţului, ca să ia binecuvântare şi să-i mulţumească.

Monahul Arsenie (Pantelis Tzekos),
Sfânta Mănăstire Platitera – Kerkira

Am fost camarad de război cu Stareţul Paisie. Ne-am cunoscut în Navpakt. Odată se dădea o luptă.

Rebelii erau mai puternici şi mai mulţi şi de aceea noi am bătut în retragere, ca să ajungem la liniile zonei de siguranţă. Eu însă, aşa cum mă retrăgeam cu spatele, m-am împiedicat de o piatră şi am căzut. Se vede că m-am lovit la cap, deoarece am leşinat. Toţi au fugit şi m-au lăsat acolo. Când au ajuns în zona de siguranţă, Arsenie[34] a întrebat:

- Pantelis unde este?

- Acolo jos... Poate a fost omorât...

Atunci Arsenie şi-a scos telegraful şi raniţa şi a alergat înapoi. Căpitanul Teodor însă i-a strigat:

- Nebunule, unde mergi? O să te omoare...

A ajuns lângă mine, m-a ridicat, m-a pus pe umerii săi şi m-a dus în zona de siguranţă. Când mi-am revenit, comandantul nostru, Ioan Bilis, mi-a povestit tot ce s-a întâmplat. De atunci am devenit prieten cu Arsenie pentru totdeauna. Îi datorez viaţa, căci dacă n-ar fi fost el, aş fi murit.

Pentru mulţi ani l-a vizitat fiul meu, Filip, căruia Stareţul îi dădea binecuvântări pentru mine. Dar nu ştiam că Părintele Paisie era Arsenie, fostul meu camarad de război, care îmi salvase viaţa. M-a învrednicit însă Dumnezeu să mă închin la mormântul lui, la Suroti.

Odată, pe când mă aflam acasă – era târziu – şi mă gândeam cu multă umilinţă la toate cele pe care le trăisem împreună cu Părintele Paisie, pe la ora două dimineaţa am văzut camera mea umplându-se de o lumină cerească. În acelaşi timp, simţeam o mireasmă negrăită. Atunci l-am văzut pe Părintele Paisie într-un nor luminos însoţit de cineva pe care nu l-am putut recunoaşte.

---

[34] Arsenie era numele de botez al Stareţului.

– Arsenie al meu! am strigat eu.

– De ce plângi? m-a întrebat el.

– Pentru că te-am căutat treizeci şi opt de ani[35] şi nu te-am găsit.

– Am venit să te văd, dar nu voi rămâne, ci voi merge să o iau pe Partenopi (o femeie din Farasa ce locuise lângă Stareţ).

Apoi acel nor s-a ridicat şi a mers în camera unde se aflau moaştele Sfântului Arsenie, ce mi le dăduse Părintele Paisie după dezgroparea lor. A doua zi Partenopi a murit, deşi era perfect sănătoasă.

Altă dată, fotografia Părintelui Paisie, pe care o am agăţată în salon, a început să se mişte şi să răspândească bună miresmă, lucru care a fost adeverit de fiul meu Ioan şi de soţia lui.

Lazariotis Atanasie, Tesalonic

În vara anului 1991 am mers împreună cu tatăl meu în Sfântul Munte, la Părintele Paisie. În timp ce vorbeam cu Stareţul, am scos o ţigară ca să fumez. El însă m-a mustrat şi, în cele din urmă, cu rugăciunile lui, m-am lăsat de fumat.

---

[35] În 1958, Părintele Paisie a mers în Kerkira şi a dezgropat moaştele Sfântului Arsenie Capadocianul. Pentru aceasta, l-a rugat pe prietenul său Pantelis, care pe atunci locuia în Kerkira, să-l ajute. I-a ascuns însă numele său monahal, Paisie, probabil pentru a evita pe viitor manifestările continui şi fierbinţi de recunoştinţă. Şi astfel, domnul Pantelis i-a pierdut urma şi l-a căutat timp de treizeci şi opt de ani, adică până în 1996 (doi ani după moartea Stareţului). Atunci a aflat dintr-o carte că Stareţul Paisie era Arsenie, fostul camarad de război

Odată, în ajunul Crăciunului, după moartea Stareţului, mă aflam în biserica Înălţării din Tesalonic. Treceam printr-o greutate foarte mare. Pe atunci nu trăiam încă o viaţă după Dumnezeu. În timp ce mă aflam în Sfântul Altar, iar cântăreţii cântau *„Hristos se naşte, slăviţi-L...”*, am văzut doi monahi închinându-se la Sfânta Masă. Făceau metanii mari, până la pământ. Pe primul monah l-am recunoscut. Era Părintele Paisie. Neliniştea, mâhnirea, durerea, toate cele care mă chinuiseră până atunci au dispărut cu totul. Pe al doilea monah însă, ce avea o înfăţişare mai impunătoare, nu l-am recunoscut. Era înalt şi purta o camilafcă lungă.

După un timp, am mers în Sfântul Munte. Pe atunci lucram la Mănăstirea Simonos Petra. Am întrebat aşadar pe unul dintre monahii mănăstirii care dintre părinţi poartă camilafce lungi, iar el mi-a răspuns că monahii din Capadocia purtau astfel. Mai târziu, când am mers la Suroti, stareţa mănăstirii, Filoteia, mi-a dat de binecuvântare o carte cu Sfântul Arsenie Capadocianul. Când am deschis cartea şi am văzut icoana Sfântului, am recunoscut în persoana lui pe acel monah cuvios ce intrase în Sfântul Altar împreună cu Părintele Paisie. Atunci am cântat troparul Sfântului Arsenie, deşi nu ştiam să cânt muzică psaltică.

Kotula Sofia, elevă, Alexandropolis

Sunt o elevă în clasa a VI-a. Înainte de a citi cartea despre Părintele Paisie, eram cu totul diferită, eram o altă Sofia. Era vară atunci când un prieten de-al tatălui meu ne-a sfătuit să o citim. Nu ne-a spus ceva deosebit, ci doar să o citim. Dar din clipa când am văzut coperta acestei cărți, mi-a tremurat sufletul.

În această vară am avut multe lecții. În puținul timp care îmi mai rămânea, deşi eram foarte obosită, citeam din cartea Părintelui Paisie. Îmi doream aceasta foarte mult. Nici măcar nu-mi puteam închipui să treacă o zi fără să citesc puțin din carte. Aşa cum un narcoman vrea să-şi ia doza sa de drog cu orice preț, tot astfel şi eu aveam nevoie de această carte. Într-o săptămână jumătate am terminat-o. Apoi, oriunde aş fi mers, îl simțeam pe Părintele Paisie lângă mine. Ai fi spus că stătea undeva lângă mine şi mă privea, fără să mă judece pentru greşelile pe care le făceam. Pur şi simplu mă cumințea, în felul său propriu.

În noaptea în care am terminat cartea de citit mă aflam în Mesimvria. În acea noapte m-am rugat cu lacrimi şi i-am cerut Stareţului nu numai să mi se arate în vis, ci să-l văd, chiar şi trează fiind. Simțeam că mi se va arăta. Cu aceste gânduri am adormit. Aşa cum dormeam, am simțit la un moment dat că cineva stătea în uşa camerei şi mă urmărea. Fără să înțeleg cum, am deschis ochii şi am auzit pe cineva strigându-mă. Când m-am uitat spre uşă, am rămas fără glas! Părintele Paisie mă striga ca să mă întorc şi să-l privesc, ca să-mi arate că mi-a ascultat rugăciunea. Chipul său era întocmai cu cel de pe coperta cărții. Purta şi fesul său de lână. Cu toate acestea, m-am înfricoşat şi am strigat-o pe mama.

Această arătare a Părintelui Paisie îmi va rămâne întipărită în memorie toată viața.

Lukas Gheorghe, colonel de aviaţie, Salamina

În 1989, pe când eram detaşat în Cipru, căpitanul meu mi-a spus că, atunci când era student la Facultatea de Teologie din Tesalonic, avea un prieten, ziarist, care îl cunoştea foarte bine pe Stareţul Paisie. Acest ziarist i-a spus că, odată, trebuia să meargă în America la o întâlnire cu un elino-american pentru nişte afaceri. După ce s-au întâlnit şi au discutat, au mers prin America să vadă nişte oraşe. La un moment dat, în timp ce ziaristul conducea maşina, au intrat pe un drum strâmt. Pe marginea lui au apărut deodată nişte indivizi cu chipuri sălbatice şi cu cuţite în mâini. Atunci elino-americanul i-a spus: „Dă înapoi ca să plecăm, pentru că aici te junghie pentru un dolar”. A încercat să dea înapoi, dar ei le-au blocat drumul. Situaţia devenise foarte tensionată. Elino-americanul a început să strige disperat:

– Fă ceva ca să scăpăm!

– Ce să fac? l-a întrebat ziaristul.

– Gândeşte-te la ceva, tu, care mergi în Sfântul Munte, căci altfel ne vor spinteca!

Atunci ziaristul l-a chemat în ajutor pe Părintele Paisie şi chiar în acea clipă s-au aflat cu maşina într-un alt cartier, fără să înţeleagă cum s-a întâmplat aceasta.

Când s-a întors în Grecia, s-a dus direct în Sfântul Munte la Părintele Paisie. Stareţul, de îndată ce l-a văzut, l-a lovit pe umăr zâmbind şi i-a spus: „Altă dată, fiul meu, să nu mă mai oboseşti şi să mă sileşti să vin tocmai în America”.

Ieromonahul Iosif Kangansidis,
Sfânta Mănăstire „Naşterea Maicii Domnului"

În primăvara lui 1990 l-am vizitat pe Stareţ la Coliba sa, Panaguda, pentru prima oară. Când m-a văzut, m-a lovit pe spate şi mi-a spus: „Eşti din Pont". Acolo am întâlnit şi alţi închinători, care după puţin au plecat. Atunci Stareţul m-a dus în chilia sa.

Fusesem căsătorit, dar în urma anumitor împrejurări m-am despărţit, iar acum mă gândeam la preoţie. După ce Stareţul m-a servit cu rahat şi cu apă, am văzut ceva care m-a înspăimântat. Stareţul plutea deasupra pământului, iar trupul său era înconjurat de o lumină cerească. Atunci am simţit înlăuntrul meu o schimbare atât de minunată, încât îl priveam cu multă teamă şi evlavie. Aceasta a durat cam un minut.

A doua întâlnire s-a petrecut în primăvara anului 1991. De data aceasta eram însoţit de un prieten de-al meu, care era medic veterinar. Înainte de a ajunge la Colibă, vicleanul mi-a adus în minte următorul gând: „Pentru care din noi doi va ieşi, oare, Stareţul?" Când Părintele Paisie a ieşit din Colibă, mi-a spus: „Pentru el am ieşit afară". Şi a arătat spre prietenul meu. Atunci eu i-am răspuns că mă bucur pentru aceasta. Când Stareţul a auzit acest răspuns, m-a privit cu multă dragoste.

După moartea sa, Stareţul mi s-a arătat în vis de trei ori. Purta obişnuita sa rasă şi fesul său de lână. M-a întrebat ce fac, iar apoi mi-a dat câteva sfaturi, prin care m-a întărit în credinţă.

Lemonis Eftimie, fost funcționar al Sfântului Munte, Tesalonic

Odată, am mers împreună cu un prieten de-al meu la Panaguda. Acolo, Starețul ne-a povestit următoarea întâmplare: „A venit aici unul care avea pe piept un tatuaj mare cu diavolul. Demonul care se sălăşluise într-însul a început să strige. Atunci l-am luat, l-am dus în spatele Colibei şi i-am prins mâinile. Diavolul însă striga: «Lasă-mă! Lasă-mă!» M-am rugat şi în cele din urmă diavolul a fugit. Mi-a arătat apoi şi copiii săi într-o fotografie. Se vede însă că erau tare chinuiți de diavol".

Altă dată a mers la Părintele Paisie un tată împreună cu fiul său, care era îndrăcit. Starețul a luat o părticică din moaştele Sfântului Arsenie în palma sa cea dreaptă şi s-a apropiat de copil. Atunci acela, privind înfricoşat spre mâna Starețului, a început să strige: „Arde!... Arde!... Şi miroase urât!...".

Astfel sunt arşi diavolii de harul lui Dumnezeu, care se sălăşluieşte în sfintele moaşte şi în oamenii sfinți.

Antoniu Antonie, director general de bancă

Pe Starețul Paisie l-am cunoscut în anul 1979, în timpul celui de-al patrulea pelerinaj al meu în Sfântul Munte.

În luna februarie 1993 mi-a telefonat fiica mea, care era stabilită cu familia ei în străinătate, şi ne-a spus că o fetiță de-a lor se îmbolnăvise şi că pediatrul le recomandase să o interneze în spital. Într-adevăr, au internat-o în spital şi i-au făcut analize, mai cu seamă analiza sângelui, deoarece febra nu ceda. I-au făcut şi analize la ficat, rinichi, fiere, până şi cardiografii. Radiografiile arătau că fetiţa, în vârstă de trei ani şi jumătate, avea numai un rinichi şi nu avea trompele uterine.

În cele din urmă fetiţa şi-a revenit, dar părinţii ei au rămas cu o traumă sufletească, din cauza lipsei ce o prezenta micuţa. Mâhnirea lor ajunsese la culme.

Fiica mea şi soţul ei erau profesori la o universitate din Statele Unite. Aveau ca duhovnic pe un preot din Atena, cu care comunicau regulat prin telefon. L-au înştiinţat şi pe el de problema fetiţei lor şi i-au cerut să se roage pentru aceasta. Rugăciunile noastre, ale tuturor erau neîncetate.

Într-o zi, m-am gândit să-i scriu Părintelui Paisie, deoarece ne cunoşteam foarte bine. În scrisoare i-am transmis următoarele:

„Eu, Gheronda, împreună cu soţia mea, am programat ca peste trei luni să mergem la copiii noştri, în America.

Vă rog să faceţi o rugăciune puternică. Când vom ajunge la copiii noştri, pe 25 iunie 1993, răspunsul Sfinţiei Voastre să fie acolo. Nepoţica noastră să fie cu desăvârşire vindecată. Să aibă toate organele întregi. Nu vreau nici să-mi scrieţi, nici să-mi telefonaţi.

Pe Sfinţia Voastră vă aude Domnul. Nu mă îndoiesc de aceasta câtuşi de puţin. Răspunsul dumneavoastră să fie acolo la copiii noştri, în străinătate. Când ajungem acolo, Gheronda, mesajul dumneavoastră să fi ajuns acolo".

Timp de trei luni, până am plecat la copiii noştri, am comunicat cu ei telefonic aproape zilnic. Suferinţă, mâhnire, tăcere şi rugăciune. De îndată însă ce am ajuns pe aeroportul din America, copiii noştri au căzut în brațele noastre plini de bucurie şi ne-au spus că în acea zi făcuseră fetiței lor radiografii noi şi acestea arătau că se vindecase complet. Avea acum doi rinichi sănătoşi şi două trompe uterine!... Răspunsul Sfântului Stareț Paisie ajunsese la timp.

Minunate sunt lucrurile Tale, Doamne!

Acolo unde Dumnezeu voieşte, se biruieşte rânduiala firii!

Cu dragoste în Hristos, Antonie.

Savidu Marina, Tesalonic

În primăvara anului 2004, o prietenă de-a mea mi-a dat de binecuvântare o carte despre Starețul Paisie Aghioritul şi m-a sfătuit să o citesc ca să mă folosesc. Deşi nu aveam o legătură prea strânsă cu Biserica, după mai multe îndemnuri ale prietenei mele, m-am hotărât, în luna noiembrie a anului 2004, să citesc cartea.

De îndată ce am început să citesc, am simțit o mireasmă negrăită, ce ieşea din carte. Am comparat atunci acea mireasmă cu parfumul pe care îl foloseam şi am văzut că nu aveau nici o legătură. Cu cât citeam mai mult, cu atât mireasma devenea tot mai puternică şi cartea mă absorbea tot mai mult. În acelaşi timp, am simțit o pace adâncă în suflet. Aceasta a ținut cam treizeci de minute. La un moment dat, era aşa de puternică, încât m-am oprit din citit.

La aproape cincisprezece zile după această minunată experiență, mi s-a arătat Starețul Paisie în vis. După praznicul Naşterii Domnului din 2004, după ce mi-am făcut rugăciunea, m-am dus să mă culc. Înainte însă de a mă lua somnul, am auzit un zgomot de paşi care a ajuns până la uşa mea. Atunci am aprins lampa să văd ce se întâmplă, deoarece eram singură în casă. Am văzut pe cineva purtând nişte pantofi negri, rotunzi la vârf şi foarte curaţi. Am recunoscut chipul Stareţului Paisie, care era întocmai cu cel de pe coperta cărţii.

În casă am şi un câine, care la cel mai mic zgomot începe să latre. Dar atunci când s-a întâmplat aceasta, câinele nu a observat nimic. Însă eu, când am auzit paşii, am simţit o puternică nelinişte. Când am văzut chipul Stareţului, m-am liniştit îndată, m-am rugat şi apoi m-am culcat din nou.

Experienţa unui protestant finlandez (Relatarea Monahiei Hristodula)

În anul 2002, când s-a tipărit în limba finlandeză cartea Părintelui Hristodul, intitulată *„Stareţul Paisie Aghioritul"*, o monahie de la Mănăstirea Sfintei Treimi din Finlanda a dat-o nepotului ei, T., care era familist cu doi copii. Tatăl acestuia era ortodox, iar mama lui era protestantă. El se botezase în credinţa mamei sale, adică în cea luteran-protestantă, care este credinţa majorităţii finlandezilor.

După puţin timp, monahia a primit următoarea scrisoare: „Vreau să-ţi spun despre cartea pe care mi-ai dat-o în timpul vizitei tale. În fiecare seară am citit din ea, iar atunci când am terminat-o, Stareţul aghiorit mi s-a arătat în vis. Am văzut că un monah îmbrăcat în haine negre stătea lângă patul meu şi îmi vorbea cu atâta putere, încât nu puteam să-l întrerup, ci numai îmi mişcam capul în semn de aprobare, spunând: «Într-adevăr, aşa este» şi «Desigur».

La sfârşit, monahul şi-a ridicat mâna ca să-şi ia rămas bun, iar eu m-am dus ca să-l conduc. Îţi poţi închipui cât de mult m-am înfricoşat atunci când m-am trezit şi am văzut că mă aflu pe coridor, fiind gata să deschid uşa de la intrare! A fost într-adevăr un vis minunat, de vreme ce am mers dormind până în holul de la intrare. (De menţionat că această casă a nepotului are două etaje, iar dormitorul se află la etajul de sus. Prin urmare, a trebuit să coboare pe scări). Monahul a fost foarte agreabil, deşi nu prea m-a lăsat să spun şi eu câte ceva. Ca protestant, am învăţat să mă îndoiesc de toate, căci altfel m-aş fi putut jura că e vorba de o taină".

Fie ca Stareţul să continue „taina" şi domnul T. să afle credinţa strămoşilor săi.

Hagipopos Petru, căpitan de aviaţie, Tesalonic

Aş vrea să povestesc nişte întâmplări care au legătură cu un accident de maşină, care a avut loc la 4 ianuarie 2005 în regiunea Terme a Tesalonicului. În acest accident a fost rănită foarte grav fiica mea, Elena.

Pe la orele 3 dimineaţa, o maşină condusă de un locuitor din Terme, ce se îndrepta de la Panorama (Tesalonic) către Terme, în timp ce făcea o depăşire, s-a ciocnit cu o altă maşină. După ciocnire, prima maşină a deviat în partea dreaptă şi s-a lovit de doi stâlpi, pe care i-a doborât, după care s-a răsturnat într-un şanţ adânc de patru metri. Toate cele cinci persoane ce se aflau în maşină au fost grav rănite. Printre ele se afla şi fata noastră, Elena.

Cuprinşi de nemăsurată durere, am mers la Mănăstirea Sfântului Ioan Teologul de la Suroti şi am rugat pe egumenă şi pe monahii să facă Paraclisul Sfântului Arsenie şi să se roage şi la Stareţul Paisie pentru sănătatea fiicei noastre şi a celorlalţi. Soţia mea, Paraschiva, a rămas două zile ca să se roage împreună cu monahiile. În prima noapte, Stareţul Paisie s-a arătat soţiei mele în vis şi i-a spus: „Vei aştepta până la vară ca să se facă bine Elena".

Această arătare a Stareţului a alungat de la noi deznădejdea şi ne-a întărit în credinţă. Acum aşteptăm plini de nădejde vindecarea fiicei noastre, încrezându-ne în cuvintele Stareţului.

Pe data de 6 ianuarie 2005, unul dintre cei ce se aflaseră în cealaltă maşină s-a urcat într-un taxi pentru a merge undeva. După puţin, taximetristul l-a întrebat dacă a fost de faţă la accidentul ce avusese loc pe data de 4 ianuarie.

– De ce întrebaţi? A răspuns acela.

– Deoarece ieri l-am văzut în vis pe Stareţul Paisie spunându-mi: „Mâine se va urca în maşina ta o persoană care a fost implicată în accidentul din 4 ianuarie".

Auzind aceasta, acela a încremenit, neştiind ce să răspundă. Într-adevăr, stătuse în dreapta şoferului, dar au fost izbăviţi ca prin minune atât ei, cât şi cele cinci persoane care se aflau în cealaltă maşină. Iar aceasta s-a datorat rugăciunilor Stareţului Paisie.

Minunata arătare a Stareţului Paisie la acest accident nu numai că a izbăvit pe cei şapte tineri, dar în acelaşi timp a lucrat şi în sufletul fiecăruia dintre ei, făcându-i astfel să vină la cunoştinţa adevărului şi să pună început bun de pocăinţă.

SUBIECTE PRIVIND NEAMUL

Martis Nicolae, fost ministru, Atena

Prima mea informație despre Starețul Paisie mi-a venit într-o duminică, la Biserica Sfânta Ecaterina a Metocului Sfintei Mănăstiri Sinai din Atena. După terminarea Sfintei Liturghii, mă aştepta afară Emanuil Emanuilidis, judecător la Curtea Supremă şi preşedinte pe atunci al Asociației de judecători şi procurori „Prietenii Sfântului Munte", care m-a îmbrățişat şi mi-a transmis binecuvântarea Starețului Paisie şi îndemnul lui de a nu mă teme de nimic şi de nimeni, deoarece lupta mea pentru Macedonia este binecuvântată. Apoi mi-a spus că în recenta întâlnire cu Starețul, când i-a mărturisit că membrii Asociației adună bani şi cumpără Vechiul şi Noul Testament şi le împart de binecuvântare, Părintele Paisie i-a spus: „Lucrarea pe care o faceți este plăcută lui Dumnezeu, dar totodată să cumpărați şi să dați în dar şi cartea lui Martis, pentru a fi salvată Macedonia, fiindcă altfel se va pricinui o rană adâncă în trupul Ortodoxiei".

Poziția aceasta față de rolul cărții mele cu titlul „*Falsificarea istoriei Macedoniei*", manifestată de un monah pe care nu-l cunoscusem până atunci, dar al cărui nume inspira respectul tuturor, m-a mişcat sufleteşte şi de atunci o consider ca cel mai mare sprijin moral în lupta mea pentru Macedonia.

Într-o altă întâlnire a mea cu domnul Emanuilidis, acesta mi-a transmis dorința Stareţului de a-l vizita în Sfântul Munte. „Spune-i prietenului tău (adică mie), a spus Stareţul d-lui Emanuilidis, că vreau să-l văd”.

Cu toate că am făcut două călătorii în Tesalonic, nu am reuşit să merg în Sfântul Munte. În octombrie 1992, soția mea a insistat să nu mai amân vizita şi astfel, spre sfârşitul lui octombrie, am ajuns la Uranopolis, iar de acolo, cu vaporul, am ajuns la Dafni, unde mă aştepta guvernatorul Sfântului Munte. Apoi, de la Careia am coborât spre Coliba Stareţului, unde pentru prima dată m-am învrednicit să văd chipul său ascetic, care răspândea pace, bunătate şi dragoste.

De atunci, de multe ori i-am mulţumit soției mele pentru insistența ei de a merge în Sfântul Munte în 1992, deoarece, dacă aş fi amânat vizita pentru anul următor, nu ştiu dacă aş mai fi avut binecuvântarea să-l întâlnesc pe Stareț din pricina agravării sănătăţii sale.

M-a ținut lângă el o oră şi patruzeci de minute şi, desigur, discuția noastră a fost despre Macedonia şi despre pretențiile turcilor din Tracia.

Când m-am ridicat să plec, i-am spus:

– Părinte Paisie, pentru mine ziua de astăzi a fost foarte importantă. Îți mulțumesc pentru binecuvântări şi pentru puterea ce mi-ai dat-o.

– Dacă pentru tine a fost o zi mare, vizita ta pentru mine a fost Paştile. Dar aşteaptă puțin ca să-ți aduc o iconiță. Şi, îndreptându-se spre chilia sa, înainte de a deschide uşa, mi-a spus râzând:

– Ascultă! În luna martie a fost Buna-Vestire a Prea Sfintei Născătoare de Dumnezeu. În luna martie a avut loc Revoluția de la 1821. Prin urmare, nu este întâmplător că Martis se luptă pentru Macedonia. Ostenelile tale nu se vor pierde, ci se vor afla oameni cinstiți, care vor valorifica lupta ta şi vor face dreptate.

După ce Stareţul a intrat în chilie şi a închis uşa, guvernatorul mi-a repetat în şoaptă ceea ce îmi spusese pe drum, adică să-i cer un baston ca să-l folosesc la întoarcere spre Careia. Dar când s-a deschis uşa, am rămas amândoi uimiţi. Stareţul aducea, pe lângă icoana ce o făgăduise, şi bastonul său pe care mi l-a dăruit şi pe care, de atunci, îl am în casă ca pe o amintire de la el. Faptul acesta de a-mi cunoaşte gândul m-a cutremurat şi, de aceea, voi povesti două întâmplări referitoare la aceasta.

Domnul Emanuilidis mi-a spus că a vizitat cândva pe Stareț împreună cu un judecător de la curtea de apel. Acesta, fiind încă departe de Coliba Stareţului, i-a spus domnului Emanuilidis:

– Domnule Preşedinte, este cu putinţă, oare, ca monahul Paisie să aibă aceste intuiţii şi aptitudini?

De îndată ce am ajuns şi am deschis poarta, Stareţul i-a văzut şi s-a adresat judecătorului:

– Cele pe care le-ai spus preşedintelui pe drum sunt puţine. Eu sunt mult mai rău.

Atunci judecătorul s-a pierdut şi a îngenuncheat înaintea Stareţului.

A doua zi, când am plecat din Sfântul Munte, pe vapor, printre alţii, era şi un grup de tineri care vorbeau despre Părintele Paisie. Acolo am auzit următoarea discuţie: „Un conferenţiar de la Universitatea din Tesalonic şi un avocat au mers la Coliba Părintelui Paisie. Înainte de a ajunge însă, avocatul a spus conferențiarului: «Eu am să-l încurc pe Stareț. Îi voi spune că sunt medic». De îndată ce Starețul a deschis ușa Colibei sale s-a adresat imediat judecătorului și i-a spus: «Avocatule, minciunile tale să le spui la judecătorie. Eu nu primesc aici oameni care spun minciuni». Și l-a alungat".

Pe Stareț l-am întâlnit apoi la Sihăstria „Sfântul Ioan Evanghelistul" de la Suroti. Ieșise cu câteva zile mai înainte din spital. Stareța, datorită situației în care se afla, nu era sigură dacă Starețul ar putea să mă primească. Dar de îndată ce a auzit numele meu, a cerut să merg la el. Mă însoțea vărul meu Gheorghe Martis. Mă temeam că-l voi găsi într-o stare jalnică, dar nici măcar fața sa nu devenise palidă, iar prezența mea l-a reînviorat. După ce am discutat, am plecat mulțumit sufletește. Peste puțin timp, Starețul a adormit.

De atunci, de două ori am mers, împreună cu soția mea, la mormântul Starețului, unde am îngenuncheat și ne-am rugat.

În cuvântările pe care le-am ținut de atunci încoace, în cartea *„Macedonia"* și în textele pe care le-am scris, am avut și am în vedere întotdeauna spusele Starețului: „Ostenelile tale nu se vor pierde, ci se vor afla oameni cinstiți, care vor valorifica lucrarea ta privind adevărul despre Macedonia".

Haralambidis Haralambie, medic, Kavala

Un grup de închinători din asociația „Prietenii Sfântului Munte" din Kavala, printre care eram și eu, l-a vizitat pe Starețul Paisie la Coliba sa cu puțin înainte de adormirea sa. Ajungând la poartă, Stareţul, care întindea la uscat flanele, ne-a văzut şi ne-a întrebat:

– Ce doriţi, măi voinicilor?

– Am venit să luăm binecuvântarea Sfinţiei Voastre.

Apoi i-am spus de unde suntem şi că venim adeseori în Sfântul Munte. După aceea, l-am întrebat:

– Să-i ajutăm pe sârbi, care se află într-o situaţie grea?

– Cum să-i ajutăm?

– Să le trimitem ajutor material.

– Dacă vreţi, trimiteţi-le câteva conserve, dar să nu vă încredeţi în ei, căci voiesc să ne ia Macedonia. Cu vreo zece ani în urmă, nişte episcopi de-ai lor au venit aici şi mi-au făcut aluzii, spunându-mi că Macedonia este a lor şi că trebuie să o ia. Eu i-am privit cu asprime şi le-am spus că ceea ce gândesc ei este nedrept. Acolo (în Bosnia) acţionează acum legile duhovniceşti.

– Gheronda, i-am spus în continuare, ţara noastră este înconjurată de vrăjmaşi şi cei mari (americanii, europenii) îi ajută mai ales pe turci.

– Turcii îşi au coliva pregătită. Va veni peste ei o mare nenorocire. Va fi o ciocnire în Marea Egee. Noi însă nu vom suferi mare rău. Cei mari se vor îngriji... Constantinopolul va trebui să fie din nou în stăpânirea grecilor. Ne va ajuta Dumnezeu, deoarece suntem ortodocşi.

– Gheronda, ce fel de ortodocşi suntem? Ştiţi ce viaţă păcătoasă duc grecii? Zi şi noapte se distrează şi se tăvălesc în păcat. Cum ne va ajuta Dumnezeu să luăm Constantinopolul?

– Există aluat şi el ţine Biserica şi Grecia, a spus Stareţul. Pentru acest aluat Dumnezeu va face ceea ce va face.

– Gheronda, dar oare noi vom vedea lucrurile acestea?

Atunci Starețul, privind spre Mănăstirea Kutlumuş, de unde cobora un grup mare de închinători, ne-a spus:

– Hai, drum bun! Prea multe v-am spus astăzi.

Şi astfel ne-am luat rămas bun de la Stareț, plini de bucurie şi de uimire pentru înțelepciunea şi bunătatea sa.

Karafeizis Vasile, comandant de brigadă în rezervă, Didimotiho-Evros

Pe 10 ianuarie 1992, am mers la Coliba Starețului Paisie şi am avut o discuție cu el.

– Gheronda, cum vedeți dezmembrarea Iugoslaviei? L-am întrebat.

– Să nu vă fie frică! Pentru Grecia nu va fi nici o primejdie.

– Ce se întâmplă cu „arcul musulman"?

– Nici de aici nu va ieşi nici o primejdie.

Dar, fiindcă nu am înțeles cuvintele lui şi m-am pus pe gânduri, Starețul mi-a explicat în continuare că diavolul urmăreşte distrugerea omului, însă Dumnezeu nu îngăduie să se facă aceasta. Dar ce face El? Îngăduie diavolului să facă rău până la un punct, dar numai atunci când din acest rău va ieşi un bine. Apoi a spus că ceea ce a pățit Irakul, va păți şi Turcia de la o putere aliată şi mai ales de la americani. Îşi va pierde chiar şi prietenii cei mai buni, pe germani. De asemenea, a spus că în Italia va apărea un nou Mussolini, în Germania un nou Hitler, iar Comunitatea Europeană se va dizolva. Comunitatea Europeană, a spus Starețul, nu are nici o legătură cu America. Statele Unite seamănă cu un război de țesut care asimilează toate peticele, în timp ce în Comunitatea Europeană există interese contrare și împletite.

– Gheronda, ați mers vreodată în Turcia?

– Da, am mers. Tatăl meu s-a luptat împotriva țeților.

– Oare, vom mai merge vreodată acolo?

După această întrebare, Starețul s-a dus repede în chilia sa și a adus un carnețel, scris în farasiotă sau turcă, cu proorociile Sfântului Arsenie Capadocianul din 1901 până în 1924. Carnețelul cuprindea evenimentele care se petrecuseră în acea perioadă, precum și proorocii despre cele ce au să se petreacă. Și Starețul mi-a arătat ce e scris despre 1922: „Anul acesta, patria noastră se va pierde și vom fi izgoniți, dar vom merge din nou acolo”.

Papatzimos Atanasie, Stavros – Tesalonic

În vara anului 1992 l-am întâlnit pe Starețul Paisie:

– Gheronda, ce influență va avea Comunitatea Europeană asupra Greciei?

– Ascultă! În America au mers oameni din diferite locuri. Fiecare a adus cu el peticul său și astfel s-a făcut acolo un covor din petice. În Comunitatea Europeană însă, țările care intră sunt covoare gata țesute. Iar aceste covoare, oricât ai încerca să le unești, niciodată nu se vor putea potrivi. Așadar, nu te teme de urmările nefaste venite din partea Comunității Europene. Țările Europei niciodată nu se vor putea uni deplin încât să ne poată vătăma.

Iconomu Alexandru, general de aviaţie în rezervă, Atena

În martie 1994 l-am întâlnit pe Stareţul Paisie la Mănăstirea Suroti. M-am emoţionat atunci când m-a prins de mână şi când, în ciuda stării lui critice, mi-a spus următoarele:

– Tu nu trebuie să te mâhneşti şi să te temi de Turcia, căci ea se va destrăma. O vor destrăma chiar aliaţii ei. În Bosnia se va forma un stat musulman (în acea vreme nu exista acest stat). Dar acest fapt se va întoarce împotriva lor, a musulmanilor, deoarece în acest fel se va crea mai târziu şi statul Kurd în inima ei (a Turciei).

Şi, fiindcă Stareţul m-a văzut că am căzut pe gânduri, mi-a spus:

– Aşa cum ştii, eu nu citesc ziare. Aceste lucruri le aflu din altă parte...

În timpul discuţiei noastre, monahia care stătea la uşa camerei Stareţului a intrat de două ori înăuntru ca să-mi aducă aminte că nu trebuie să-l obosesc. De două ori am încercat să mă ridic şi să plec, dar Stareţul a continuat să mă ţină de mână. Apoi a scos din traista pe care o avea lângă pat o iconiţă sculptată şi mi-a spus:

– Să o ai cu tine oriunde vei merge!

Acea întâlnire a fost pentru mine hotărâtoare pentru restul vieţii mele.

Ţanopulos Sterghios

În vara anului 1991 l-am zărit pe Stareţul Paisie şi l-am întrebat despre minoritatea musulmană din Tracia. Iar el mi-a răspuns:

Pursanidis Eftimie

Odată, mă aflam în curtea Colibei Stareţului Paisie împreună cu alţi închinători. Un preot l-a întrebat pe Stareţ despre evenimentele din Iugoslavia. El a răspuns că se va vărsa mult sânge, dar Grecia nu va păţi nimic, pentru că o păzeşte Maica Domnului.

Mihail

Sunt serdar în Sfântul Munte. În iarna anului 1992 mă aflam la Coliba Stareţului Paisie împreună cu un ofiţer al Aviaţiei de Război. La un moment dat, l-am auzit pe Stareţ spunând:

– Eu nu o să mai fiu ca să mă bucur văzându-te înaintând cu armata grecească spre Constantinopol.

Peloriadis Gheorghe

Părintele Paisie a slujit în armată patru ani şi jumătate în condiţii foarte grele: război civil, ierni grele, foamete. Se rugase lui Dumnezeu ca să-l ajute să nu omoare nici un om. Încă de la începutul serviciului militar l-au rânduit telegrafist. Pentru a putea fi rânduit cineva la această specialitate, trebuia să aibă o „pilă" puternică. La Tripoli, ceilalți soldați îl întrebau:

– Pe cine ai la Statul Major de ai ajuns telegrafist?

– Pe Dumnezeu, le răspundea el.

Comandantul îl iubea mult. Odată, într-o iarnă, a fost trimis în permisie în Patra, dar el nu a rămas decât câteva zile şi s-a întors repede la unitate. Iar aceasta a făcut-o din dragoste pentru celălalt transmisionist, căci nu voia să stea singur în zăpadă.

Stareţul Paisie trăia intens problemele naționale. Desigur, iubea mai mult patria cerească, căci Sfânta Scriptură spune, *„petrecerea noastră este în ceruri"*, dar iubea şi patria pământească, Grecia, care, prin civilizația ei, prin limba ei şi prin sfinţii ei, a slujit Biserica Ortodoxă şi a ajutat la păstrarea credinței ortodoxe şi la propovăduirea lui Hristos. Stareţul de multe ori se referea la diferite evenimente din istoria Greciei, pe care le comenta. Referitor la căderea Imperiului Bizantin, spunea: „Oare, a vrut Dumnezeu să cadă Bizanţul? Nu. Dar atunci mergeau şi luau anafură din biserică cu sabia la brâu. Dacă strămoşii noştri nu l-ar fi mâniat pe Dumnezeu, El nu ar fi ajuns să folosească pedeapsa pedagogică".

Stareţul nu era de acord cu legea aprobată de guvern, potrivit căreia li se îngăduie martorilor lui Iehova să facă serviciul militar fără să folosească arma. Spunea că această lege îi face pe mulți să se declare martori ai lui Iehova ca să evite, în felul acesta, folosirea armei şi, dacă este posibil, întreg stagiul militar.

Atunci când uneori se discuta despre proorocia Sfântului Cosma Etolianul, care spune că turcii vor ajunge până la localitatea Hexamilia[36], că va fi război între Grecia şi Turcia etc., Stareţul Paisie preciza:

– Lumea nu are minte. Şi aşa oamenii sunt astăzi ca nişte legume fierte, dacă vor şi auzi despre război, vor muri pe drumuri. În felul acesta însă, se face cale liberă turcilor. Să avem răbdare. În Grecia există cinci localităţi cu acest nume. Hexamilia, despre care vorbeşte Sfântul Cosma Etolianul, nu este localitatea de lângă Corint, de care spune lumea, ci este vorba despre prelungirea cu şase mile a teritoriilor maritime greceşti din Marea Egee. Dacă se va face această prelungire, Turcia va considera aceasta provocare şi pricină de război.

Cu aceste cuvinte, Stareţul Paisie alunga din inimile închinătorilor teama care provenea din tâlcuirea greşită a proorociei Sfântului Cosma, cum că turcii vor ajunge până la Hexamilia de lângă Corint. La Farasa, Sfântul Arsenie a păzit satul de sălbaticii ţeţi. Tot astfel şi Sfântul Stareţ, cu rugăciunile şi cuvintele sale, îi însufleţea pe creştini, astfel încât să poată înfrunta lucrurile cu curaj, cu bărbăţie şi cu credinţă în Dumnezeu.

Aş vrea să mă refer şi la legătura Stareţului Paisie cu Stareţul Porfirie. Atunci când se întâmpla să vorbească unul despre celălalt cu o a treia persoană, se exprimau în cele mai frumoase cuvinte, pline de dragoste frăţească. Ne vin în memorie pilde din Pateric şi din alte cărţi asemănătoare, în care diferiţi asceţi purtători de Dumnezeu se lăudau unul pe altul şi trimiteau închinătorii care veneau la ei pentru sfat şi ajutor unul la celălalt. Părintele Porfirie spunea despre Stareţul Paisie: „Acesta este sfânt". Altă dată, când cineva a cerut sfatul Părintelui Porfirie într-o problemă serioasă, el a spus: „În acest caz, Părintele Paisie din Sfântul Munte sfătuia să facem aceasta".

---

[36] În limba greacă acest cuvânt înseamnă şase mile.

Odată un fiu duhovnicesc de-al Stareţului Porfirie l-a întrebat pe acesta dacă îi dă binecuvântare să-i scrie Părintelui Paisie ca să-i ceară să-l ajute cu rugăciunea. „Să-i scrii, i-a răspuns Stareţul Porfirie, dar să nu-l oboseşti cu multe cuvinte, ci să-i scrii doar atât: «Părinte Paisie, mă preocupă aceasta. Te rog, fă rugăciune!»"

Altă dată, Părintele Porfirie a evitat să-i spună unui fiu duhovnicesc de-al său părerea sa într-o problemă serioasă. Atunci acela şi-a exprimat dorinţa de a merge în Sfântul Munte şi de a-i spune Părintelui Paisie despre această problemă a sa. Dar Părintele Porfirie i-a spus: „De vreme ce eu nu spun nimic, nici Părintele Paisie nu îţi va spune. Mergi însă la el ca să-i ceri să se roage pentru aceasta şi Dumnezeu va arăta ceea ce este de folos". Când a ajuns la Părintele Paisie, acesta i-a spus: „Ce spune despre aceasta Părintele Porfirie? Eu voi face rugăciune, dar tu vei face ceea ce-ţi va spune Stareţul Porfirie".

Părintele Paisie, la rândul său, celor care ştia că sunt fii duhovniceşti ai Părintelui Porfirie, le spunea: „De ce veniţi la mine, de vreme ce îl aveţi pe Părintele Porfirie? Deşi acum este bolnav, voi să mergeţi la el până când se va însănătoşi şi vă va vorbi. Transmiteţi închinăciune Părintelui Porfirie din partea mea!"

O persoană care s-a învrednicit să-i cunoască pe ambii stareţi, l-a întrebat odată pe Părintele Paisie în curtea chiliei sale, după adormirea Părintelui Porfirie:

– Gheronda, Părintele Porfirie a mers la Cer?

Vasilidis Stavros, fost comandant al secţiei de poliţie din Sfântul Munte, teolog

Pe Stareţul Paisie l-am cunoscut în 1991, anul când Dumnezeu m-a învrednicit să devin comandantul Secţiei de poliţie din Sfântul Munte Athos.

În luna noiembrie a anului 1991 am coborât de la Careia împreună cu un coleg de-al meu la Panaguda. Lângă poarta de la intrare se afla o cutie cu dulciuri, iar deasupra ei o tăbliţă pe care scria: „Este binecuvântare ca să mâncaţi". Alături se afla o cişmea şi câteva căni, pentru ca închinătorii să poată bea apă. Pe Stareţ l-am găsit săpând în grădină. Când l-am văzut, m-am mirat şi mă întrebam în sinea mea cum de găsea timp pentru toate. Adică, să primească lume, să-şi împlinească îndatoririle sale monahale, să se roage pentru întreaga lume şi să sape şi grădina...

Când ne-a văzut, ne-a deschis poarta, dar înainte de a ne spune ceva, i-am spus că şi eu eram capadocian de origine. Când a auzit aceasta, faţa lui s-a luminat de bucurie şi m-a privit drept în ochi, căci de obicei, atunci când vorbea cu cineva, privea în jos. Încerca să-şi exprime bucuria pentru un compatriot de-al său care era şi comandant al Secţiei de Poliţie din Sfântul Munte. Îndată ne-a dus în chilia sa. Acolo, Stareţul ne-a servit cu cafea, iar apoi a început să ne vorbească despre Capadocia şi despre credinţa neclintită în Dumnezeu a oamenilor de acolo. El ne spunea că mai demult Capadocia era bastionul Ortodoxiei. Dintr-însa au ieşit mulţi sfinţi. Unul dintre ei este şi cel care a trăit în zilele noastre, Sfântul Arsenie Capadocianul. După puţin ne-am luat rămas bun şi am plecat.

Odată, au venit în Sfântul Munte trei oameni de vază din străinătate, care auziseră că exista aici un mare ascet cu numele Paisie şi că s-ar putea folosi dacă l-ar vizita. Fireşte că pe aceştia îi însoţeam şi eu. Unul dintre ei l-a întrebat pe Stareţ care este părerea lui despre Comunitatea Europeană. Atunci el le-a răspuns: „A, mă întrebaţi despre Europa? Mă întrebaţi despre Comunitatea Europeană? Sângele este încă foarte cald...". La auzul acestor cuvinte toţi am rămas uimiţi, căci nu înţelegeam ce voia să spună. După câtva timp, când am mers din nou la Stareţ, l-am întrebat:

– Gheronda, ce înseamnă „sângele este încă prea cald?"

– Este foarte simplu. Este oare cu putinţă să existe colaborare între englezi, francezi, germani, austrieci şi italieni atunci când încă mai există oameni care şi-au pierdut părinţii, rudele lor în al doilea război mondial? Este cu putinţă ca aceşti oameni să se unească şi să spună celuilalt „camarade" şi să creadă aceasta? Este cu putinţă să nu iasă la iveală naţionalismul, fie al francezilor, fie al germanilor, fie al englezilor? Aşa că vom avea aceleaşi probleme pe care le-am avut în al doilea război mondial. Este cu putinţă să nu vedem limpede lucrurile care se petrec şi să credem că, de dragul economiei, aceste state vor uita scopurile pe care le-au avut în urmă cu patruzeci-cincizeci de ani? Putem crede, oare, că se vor schimba deodată şi se vor linişti? Încă este foarte cald sângele celui de-al doilea război mondial [illegible]

Altă dată, m-am aflat la Coliba Panaguda tot cu nişte personalităţi, de data aceasta greceşti. Stareţul ne-a spus: „Turcia se va dezmembra. Această dezmembrare, nouă, grecilor, ne va fi de folos. Atunci ţinuturile noastre vor fi eliberate. La fel şi Constantinopolul, va fi eliberat şi va redeveni oraş grecesc. Biserica *Sfânta Sofia* se va deschide şi se va sluji din nou în ea".

Stareţul nu a vrut niciodată să exploateze pe om în durerea sa, adică să primească bani. Cât despre daruri, pe care mulţi închinători încercau să i le lase, el nu primea niciodată absolut nimic. Dacă vreodată se întâmpla să primească ceva de mâncare, o împărţea la închinătorii aflaţi acolo sau îi spunea acelui om ce o aducea să o lase la poarta Colibei ca să o ia ceilalţi închinători.

Odată, am mers la Panaguda împreună cu câţiva închinători. Pe atunci Iugoslavia se afla în război.

– Gheronda, l-au întrebat unii, cum vedeţi lucrurile? Va ajunge războiul până aici? Vom avea probleme? Să plecăm în altă parte? Vom avea război cu Macadonia?

Iar Stareţul, care auzise de multe ori aceeaşi întrebare, a răspuns:

– Nu puteţi să înţelegeţi că nu este cu putinţă să avem război atunci când există război într-un stat vecin?

– Pentru care motiv?

– Să vă explic. Atunci când în casa vecină familia are doi copii care se ceartă între ei, fie cu tatăl, fie cu mama lor, pot, oare, aceştia să vă deranjeze? Mai întâi vor termina cearta dintre ei şi apoi vor merge la vecin ca să se certe cu el. Ei, până atunci mai este timp. Dar harul lui Dumnezeu nu ne va lăsa să pătimim ceva rău.

Stareţul era întotdeauna foarte realist, iar cele pe care le spunea nu arătau habotnicie. Era un om care vorbea simplu şi „se adapta" la cel pe care îl avea în faţa sa. De pildă, a spus odată cuiva: „Bine, acum m-ai văzut, am vorbit împreună, dar problema este a ta. Tu trebuie să o rezolvi, cu ajutorul harului lui Dumnezeu şi cu ajutorul duhovnicului tău".

Lamaris Dimitrie, Pafos, Cipru

În noiembrie 1992 l-am întâlnit pe Stareţ pentru prima şi ultima oară. După ce a discutat puţin cu prietenul meu, Părintele Paisie l-a luat de mână, s-a aşezat lângă uşa Colibei şi, întorcându-se către mine, îmi spuse: „Vino, Dimitrie, ca să discutăm!"

Când i-am spus că după şapte ani de căsătorie încă nu dobândisem nici un copil, el m-a lovit pe spate şi mi-a spus zâmbind: „Arhanghelul Mihail a ascultat cererea ta şi a soţiei tale şi îţi va aduce darul. A căutat, fiul meu, spre durerea şi necazul tău. Dar să iei aminte că ai făgăduit să pui copilului numele lui. Va fi copilul tău, chiar dacă nu va fi din sămânţa ta. Arhanghelul vrea numele, iar tu copilul. Ţi-l va aduce, fiul meu, ţi-l va aduce".

Întorcându-mă în Cipru, am spus asta soţiei mele. Când a auzit cuvintele Stareţului, ea a zâmbit, deoarece discutaserăm mai înainte şi despre posibilitatea înfierii unui copil.

Nu după mult timp, preotul parohiei noastre şi al catedralei mitropolitane din Pafos a înfiat o fetiţă foarte frumoasă şi deşteaptă. Când am aflat, am alergat îndată să-l întâlnesc şi, fără să mă gândesc la cuvintele Părintelui Paisie, i-am spus că vreau şi eu să înfiez un copil. L-am întrebat deci dacă vreo rudă de-a sa din Grecia ar fi putut să ne ajute şi pe noi. Atunci el a zâmbit şi, lovindu-mă pe spate, mi-a spus: „Are grijă Dumnezeu...". După câteva zile, a venit la noi acasă strigând: „Dimitrie, Dimitrie, unde este Maria (soția mea)? Vreau să vă vorbesc. Am găsit un copil pentru înfiere. M-au înştiințat de la Mitropolie. Era pentru mine, dar eu am deja o fată. Vreți să-l înfiați? Mitropolitul cunoaşte acea familie şi s-a gândit la voi". Auzind toate acestea, eu şi cu soția mea am rămas fără glas. Atunci privirea mi-a căzut pe icoana Arhanghelului Mihail şi, fără să-mi dau seama, am şoptit: „Îți mulțumesc!"

La o săptămână de la naşterea copilului l-am adus la noi acasă şi pe 7 noiembrie, în ajunul praznicului Sfântului Arhanghel Mihail, l-am botezat, punându-i numele Mihail. Bucuria pe care am simțit-o, atât eu, cât şi soția mea, nu se poate descrie. Atunci mi-am adus aminte de cuvintele Părintelui Paisie. Pentru aceasta, îi mulțumesc atât lui, cât şi Sfântului Arhanghel Mihail, pentru care am simțit o deosebită evlavie. Băiatul meu, Mihail, are acum unsprezece ani şi este foarte vioi şi deştept.

Întorcându-mă acum la discuția avută cu Stareţul Paisie, îmi amintesc că m-a întrebat despre Cipru. Apoi m-a liniştit, spunându-mi: „Va veni timpul când Ciprul se va elibera. Va trece prin nişte greutăți, dar în cele din urmă va fi iarăşi stat ortodox". Când l-am întrebat despre nenumăratele provocări venite din partea turcilor, Stareţul m-a prins de umeri şi mi-a spus: „Nu te nelinişti, fiul meu, eu voi pleca în curând, căci toți suntem trecători, dar voi privi de sus.

Turcia se va împărți în trei-patru părți. Deja a început numărătoarea inversă. Noi ne vom lua ținuturile noastre, armenii pe ale lor, iar kurzii pe cele ale lor. Acestea se vor petrece nu acum, dar în curând, când va trece această generație care guvernează acum Turcia și va veni un nou guvern la conducere. Atunci Turcia se va destrăma. Foarte curând, rugăciunile care se fac în catacombe se vor face deasupra, pe pământ. (Aici Starețul se referea la creştinii în ascuns din Turcia). Toate acestea le vei vedea, fiul meu. Numai să existe credință şi nădejde în Dumnezeu. Mulți se vor bucura. A venit timpul să se petreacă toate acestea". Când l-am întrebat dacă Grecia va pătimi ceva rău, el mi-a spus că vor exista unele probleme, însă neînsemnate, şi că multă lume care acum este indiferentă se va întoarce atunci la Biserica Ortodoxă. „Să nu ne neliniştim pentru Grecia", spunea el.

Când am plecat de la Colibă, Starețul mi-a spus: „Să mergi cu binecuvântarea Maicii Domnului! Şi să nu te nelinişteşti! Cipru va fi eliberat în curând, iar Turcia se va dezmembra. Numai să ai nădejde şi credință în Dumnezeu. Hai, fiul meu, mergi cu bine!"

Zurnazoglu Nicolae, ofițer în rezervă

În iulie 1992, ca aghiotant al Diviziei 113 (Aeroportul militar din Tesalonic), am organizat un pelerinaj în Sfântul Munte cu şaptezeci de ofițeri şi, printre altele, am vizitat şi Coliba Starețului Paisie. Acolo am început să discutăm diferite probleme naționale. La un moment dat l-am întrebat pe Stareț:

– Gheronda, cum vedeți problema Macedoniei?

- Oricare soluție se va da, pe termen lung va fi în folosul grecilor. De câinele care latră în spatele autobuzului să nu vă temeți, căci nu mușcă.

- Gheronda, vom lua înapoi Constantinopolul?

- Englezii și americanii ne vor ceda Constantinopolul, nu pentru că ne iubesc, ci pentru că aceasta va fi în interesul lor.

- Când vom lua Cetatea, o vom păstra șase luni?

- Nu, fiul meu, ci pentru totdeauna.

- Vom trăi oare aceste evenimente?

- Desigur că le veți trăi!

Atunci am început să mă întreb în sinea mea dacă, într-adevăr, este cu putință să se întâmple aceasta. Starețul însă a priceput gândul meu și mi-a spus:

- Bunul Dumnezeu a luat „șurubelnița" și a răsucit puțin „șurubul" în capul lui Gorbaciov. Ați văzut ce s-a întâmplat!

În august 1992, Starețul m-a întrebat despre un accident aerian militar. Într-adevăr, pe data de 22 ianuarie 1987 un avion de război care avea la bord doi piloți se prăbușise în Marea Egee. Părintele Paisie mi-a pus această întrebare, deoarece primise în mai multe rânduri scrisori de la rudele unuia dintre piloți, în care ei susțineau că cei doi piloți se află prizonieri în Turcia. Și aceasta, pentru că avionul se prăbușise lângă granița cu Turcia. Am cercetat, așadar, cazul și am aflat că cei doi piloți erau morți. L-am înștiințat apoi despre aceasta pe Stareț. După câtva timp, un ieromonah aghiorit mi-a spus că, într-o discuție cu Starețul Paisie, acesta i-a mărturisit că s-a rugat pentru cei doi piloți, după care a primit înștiințare de la Dumnezeu că cei doi se află în loc de odihnă.

După o vreme, am mers la Stareț împreună cu un prieten de-al meu, colonel de aviație, și i-am mărturisit neliniştea mea legată de cele pe care le fac guvernanții în patria noastră. Atunci Stareţul mi-a spus:

– Nu te teme! Dumnezeu nu va îngădui să se facă rău, dar se vor petrece unele lucruri şi vor face unele făgăduințe care nu vor putea fi explicate din punct de vedere logic. Atunci lumea se va scârbi de ei şi va căuta să-i răstoarne. Aşa cum un balon se umflă şi deodată se sparge, tot astfel vor plesni şi aceştia. Nu pot să vă spun mai multe.

Apoi mi-a prins mâna şi m-a liniştit, spunându-mi:

– Maica Domnului şi sfinții noştri ne ajută foarte mult. Care țară are sfinții pe care îi avem noi? Alaska?

Când Stareţul mi-a descoperit ceva din viața mea personală, eu m-am împotrivit, exprimându-mi o părere contrară. Atunci Stareţul „a tunat şi a fulgerat", spunându-mi:

– Acestea pe care ți le spun nu sunt cuvintele mele, nici nu le citesc prin ziare şi nici nu le aflu de la televizor. Ştii cine mi le spune!

Îndată mi-am revenit şi, plin de căință, i-am făcut metanie, cerându-i iertare. Prin aceste cuvinte, mi-a spulberat orice îndoială şi am înțeles că cele pe care le spunea erau rezultatul descoperirii dumnezeieşti.

În luna mai a anului 1994, l-am vizitat la mănăstirea de la Suroti şi i-am dat o scrisoare de-a mea personală. La un moment dar, mi-a spus:

– De ce zboară atât de multe avioane militare?

Atunci i-am explicat că aceasta se întâmplă pentru că echipajele de zbor fac instrucție cu aceste avioane. Dar şi pentru că sunt chemate să-i intercepteze pe turci, care zilnic depăşesc granițele maritime şi ne amenință.

– Ai să vezi ce o să pățească turcii! Mi-a spus Stareţul. Vor primi o palmă puternică de la Dumnezeu!

Şi, în timp ce îmi spunea acestea, privea undeva în cer. Cu siguranță că trăia cele pe care mi le spunea.

Mavrokefalos Anestis, profesor de educație fizică, Alexandropolis

De origine sunt din Capadocia, iar bunica mea este chiar din Farasa, satul în care s-a născut Părintele Paisie. Cealaltă bunică a mea este din Cezareea. Avem aşadar rădăcini comune cu Starețul Paisie. Fiindcă oamenii din acele părți suferă mult, mai ales acum când se află sub ocupația turcească, îl întrebam mereu pe Stareț ce se va întâmpla cu Turcia şi cu elenismul.

Odată, am mers la Stareț împreună cu un prieten de-al meu. Când am ajuns acolo, l-am întrebat:

– Gheronda, suntem din Alexandropolis. Oare ne va prinde şi pe noi furtuna?

– Ascultă! Turcii nu vor intra în Alexandropolis. Vor face Greciei numai o provocare, depăşind granițele maritime. Noi însă vom suferi de foame. Această furtună va dura câteva luni de zile.

– Gheronda, cum îmi voi da seama că războiul se apropie?

– Când vei auzi la televizor de mutarea granițelor maritime, atunci va veni şi războiul.

– Şi care state vor participa la acest război?

– Ascultă, după provocarea turcilor, ruşii vor coborî în strâmtori, dar nu ca să ne ajute pe noi. Ei vor avea alte interese. Însă, fără să vrea, ne vor ajuta pe noi. Atunci turcii, ca să apere strâmtorile, care au importanță strategică, vor concentra acolo şi alte forțe. Pentru aceasta vor retrage trupe din teritoriile ocupate. Atunci celelalte țări ale Europei, Anglia, Franța, Italia și încă cinci-șase state ale Uniunii Europene vor vedea că Rusia va ocupa teritorii și își vor spune: „Nu mergem și noi acolo ca să luăm niște teritorii?" Toți însă vor dori „partea leului". Și astfel vor intra și europenii în război.

– Noi ce vom face? Armata grecească va lua parte la acest război?

– Nu. Guvernul va hotărî ca să nu trimită armată. Trupele grecești vor păzi doar granițele. Faptul că ele nu vor lua parte la acest război va fi pentru noi o mare binecuvântare a lui Dumnezeu. Căci cei care vor participa la război se vor pierde... Atunci, fiindcă grecii se vor înfricoșa, mulți se vor întoarce la Biserică, la Dumnezeu și se vor pocăi. Și, pentru că va exista pocăință, grecii nu vor păți nimic rău. Dumnezeu se va milostivi de Grecia, deoarece lumea se va întoarce către Biserică, către monahism și vor începe să se roage. Mulți turci se vor boteza creștini. Atunci împăratul Constantin va mijloci ca orașul Constantinopol să fie dat grecilor. Acest împărat este evlavios, este bun.

– Gheronda, ne vor da Cetatea Constantinopolului nouă?

– Ne-o vor da nu pentru că vor voi, ci pentru că această soluție va servi intereselor lor. Dar acestea pe care ți le spun acum să nu le spui nimănui, căci te vor crede nebun. Pentru că acum încă nu a venit timpul pentru acestea.

Această discuție cu Starețul a avut loc în 1991, când încă slujeam în armată.

Altă dată, Starețul mi-a spus: „Guvernarea Cetății de către greci va fi atât militară, cât și politică".

Am cunoscut trei ofițeri care merseseră la Stareț. Unul dintre ei mi-a spus: „Starețul Paisie mi-a spus că voi fi conducătorul unității militare din Constantinopol". Celorlalți doi însă nu le-a spus nimic.

Odată, un grup de închinători a mers la Stareț. Unul dintre ei studia arhitectura la Politehnica din Xanthi. La un moment dat, Starețul s-a întors către el şi i-a spus, deşi îl vedea pentru prima oară: „Tu, ca arhitect, vei participa la construirea Cetății, deoarece Constantinopolul va fi construit din nou". Aceasta a spus-o arătându-l cu degetul în fața tuturor. Apoi s-a întors către mine şi mi-a spus: „Şi tu, Anestis, vei merge în Cetate. Amândoi veți merge – şi a arătat către mine şi prietenul meu – dar cu alt scop". Însă nu mi-a arătat scopul. După aceasta, mi-a venit dorința de a învăța limba turcă.

Altă dată, când am mers la Panaguda, s-a întâmplat să fie acolo un fost musulman din Tracia. L-am luat de-o parte şi l-am întrebat:

– Tu cum de ai venit la Stareț?

– Părintele Paisie a săvârşit o minune foarte mare cu noi şi s-a îngrijit să ne botezăm.

Într-o altă vizită la Coliba Starețului, l-am găsit din nou acolo pe musulman, care se numea Stavros. Atunci Starețul ne-a descoperit din nou cele ce se vor petrece cu Constantinopolul. Când Părintele Paisie ne-a spus că Grecia va suferi de foame, domnul Stavros l-a întrebat:

– Gheronda, să păstrez un sac de făină ca să pot trece acea perioadă grea şi să nu flămânzească copiii?

– Nu, să nu păstrezi, deoarece vecinul tău va avea făină şi îți va da şi ție.

Şi astfel, Starețul a proorocit cine va fi cel care îl va ajuta pe domnul Stavros în perioada de foame.

Acesta, desigur, va fi la țară, noi însă, care trăim la oraș, vom fi mai săraci. De aceea, Starețul ne spunea: „Să aveți un teren mic și să-l cultivați! Astfel, veți putea ajuta și pe alții care nu vor avea ce să mănânce".

Goțis Dimitrie, locotenent-colonel al Aviației de Război

La începutul anilor '90, am mers la Mănăstirea Sfântului Ioan Teologul de la Suroti, unde, împreună cu alți credincioși, am luat binecuvântarea fericitului Stareț Paisie. În primăvara anului 1993 am mers din nou la Suroti împreună cu alți doi ofițeri. În timp ce așteptam ca să ne vină rândul, a venit o monahie și m-a întrebat dacă sunt ofițer. Când i-am răspuns afirmativ, ea mi-a spus: „Starețul vrea să vă vadă pe toți trei deosebi". Și îndată am fost conduși într-o cămăruță unde se afla Starețul.

După ce am luat binecuvântare de la el, Părintele Paisie m-a întrebat:

– Dimitraki, ai văzut vreodată în viața ta o minune?

– Da, Gheronda.

– Ia spune-ne-o și nouă ca să o audă și colegii tăi!

– Eram comandantul unei companii și mă aflam pe aeroportul din Levkosia (Cipru) într-o incursiune militară. Era data de 20 iulie 1974, când turcii începuseră deja să atace Ciprul. Deodată, în fața mașinii noastre, la o distanță de cincizeci de metri, a căzut o bombă, ce cântărea aproximativ o jumătate de tonă. Cu toate acestea, nu am pățit nimic.

– Nu asta, Dimitraki, i-a spus Starețul. Spune-o pe cealaltă! Ce ai spus soldaților tăi?

- După primul armistițiu, am început să trag asupra turcilor, deoarece aceştia începuseră să înainteze. Îndată însă, comandantul mi-a ordonat să mă retrag din fața turcilor. Aşadar, m-am întors în unitatea mea, care se afla în partea vestică a aeroportului din Levkosia. Atunci am văzut că terenul dimprejurul unității mele, care se întindea pe o suprafață de opt sute - o mie de metri pătrați, era ars şi plin de gropi din pricina bombelor ce fuseseră aruncate de avioanele inamice de la o înălțime de zece mii de picioare. Dar pe terenul unității mele nu căzuse nici măcar o singură bombă, aşa că nu aveam nici un rănit. Atunci am adunat toți soldații mei şi le-am spus: „Nu vă temeți! Nici unul dintre noi nu va păți nimic, deoarece mâna lui Dumnezeu este deasupra unității noastre!"

- Aceasta voiam s-o aud, Dimitraki! Spuse Starețul.

- Pe data de 20 iulie 1974, am continuat eu, la ora 8.30 dimineața, înaintea artileriei noastre a căzut o bombă de şapte sute cincizeci de livre, dar nu a explodat, ci s-a rostogolit cinci sute de metri, după care s-a oprit în picioare la o distanță de zece metri de o echipă de optzeci de ofițeri ce voiau să se înroleze. În dimineața acelei zile, artileria noastră doborâse două avioane militare turceşti. De aceea, turcii şi-au aruncat apoi bombele de la o înălțime de zece mii de picioare. Pe data de 21 iulie, am început din nou atacul de artilerie împotriva turcilor. Deoarece nu mai dormisem douăzeci şi patru de ore, m-am întins puțin să mă odihnesc. Atunci am văzut în vis o femeie îmbrăcată în negru venind spre mine şi spunându-mi: „Trezeşte-te! Nu veți păți nimic, dar turcii vor intra în Cipru". Deoarece unitatea noastră pricinuise pierderi grave în rândul turcilor, aceştia au promis o sumă de cincizeci de mii de lire cipriote celui care avea să mă predea lor viu sau mort. Pe data de 22 iulie, turcii au propus să înceteze atacul aerian, cu condiția ca noi să-l încetăm pe cel de artilerie.

Continuând apoi discuția cu Stărețul Paisie, l-am întrebat despre turci. Atunci el mi-a răspuns că turcii își au „coliva pregătită". A spus că va veni o putere - nu mi-a precizat-o - care va ocupa Turcia. O treime din populație va fi ucisă, o treime se va retrage în adâncurile Asiei, iar cealaltă treime se vor boteza creștini ortodocși. Înainte de aceasta, va avea loc o ciocnire între trupele turcești și cele grecești, după care turcii vor ocupa, temporar, două insule grecești.

– Dar eu, a continuat Stărețul, nu voi trăi până atunci ca să văd aceste lucruri.

– Gheronda, l-am întrebat eu, ce se va întâmpla cu Macedonia?

– Acest stat este o harababură. Să nu te preocupe aceasta!

Apoi l-am întrebat pe Stăreț despre o problemă familială:

– Gheronda, fiul meu s-a logodit cu o fată și se pregăteau să se căsătorească. Dar fata, deoarece nu se simțea curată față de el, din punct de vedere moral, a stricat legătura.

Atunci Stărețul s-a ridicat în picioare, și-a făcut cruce și mi-a spus:

– Spune-i lui Grigore, fiul tău, să nu privească înapoi, pentru că această fată avea să-l lase singur cu doi copii. Eu o voi ruga pe Maica Domnului ca să-i scoată în cale o fată bună.

Și într-adevăr, așa s-a întâmplat.

Monah aghiorit

În vara anului 1991 am mers la chilia Panaguda împreună cu nişte colegi de-ai mei, poliţişti. Acolo l-am întrebat pe Stareţul Paisie despre diferite subiecte naţionale şi mai ales despre nenumăratele provocări venite din partea turcilor. Atunci el ne-a răspuns: „Turcii ne vor lovi, dar Grecia nu va suferi prea mult. Nu va trece mult timp după atacul turcilor şi ruşii îi vor lovi pe turci şi îi vor căsăpi. Aşa cum rupi o foaie de hârtie, tot astfel va fi sfâşiată Turcia. O treime din turci vor fi ucişi, o treime se vor încreştina şi o treime va merge în adâncurile Asiei. Folosirea apelor Eufratului de către turci pentru irigaţii va fi o preînştiinţare că a început pregătirea marelui război care va urma. După destrămarea Turciei, Rusia va continua războiul până va ajunge în Golful Persic şi îşi va opri trupele lângă Ierusalim. Atunci puterile occidentale îi vor soma pe ruşi ca să-şi retragă trupele şi le vor da şase luni. Rusia însă nu-şi va retrage trupele şi atunci puterile occidentale vor începe să aducă trupe pentru a-i ataca pe ruşi.

Războiul care va izbucni va fi mondial şi în cele din urmă vor pierde ruşii. Se va vărsa mult sânge. Marile oraşe vor deveni ruine. Dar noi, grecii, nu vom participa la acest război. Toţi cei din jurul nostru se vor sfâşia unii pe alţii, însă noi vom sta de-o parte".

A doua întâlnire a fost în primăvara anului 1992. Pe atunci eram încă poliţist. Am întrebat iarăşi despre problemele naţionale şi am primit acelaşi răspuns. Când am plecat, Stareţul mi-a spus: „Ei, stai aici! Unde mergi? Aici vei rămâne". Ştia că mai târziu, în 1994, aveam să devin monah.

Antim Nicolae, Levkosia, Cipru

În luna septembrie a anului 1988 am mers la Panaguda împreună cu un prieten de-al meu, Harambidis Iacov. Acolo Stareţul Paisie ne-a primit cu bucurie. „Sunteţi din Cipru, ne-a spus el. Eşti fratele părintelui Ioanichie de la Mănăstirea Dionisiu. Ştiu ce vreţi să mă întrebaţi. Cipru va fi izbăvit, căci este acoperit de rugăciunea a douăsprezece suflete. Multe dintre ele se află în Sfântul Munte. Grecia va plăti".

Atanasie Rakovalis, Tesalonic

Stareţul Paisie ne-a adus odată un caiet în care avea scrise unele proorocii ale Sfântului Arsenie Capadocianul. În ele, Sfântul descoperea evenimentele de la 1923 şi spunea că grecii se vor întoarce în Capadocia.

Apoi, Stareţul ne-a spus că, în afară de faptul că armenii şi kurzii îşi vor întemeia stat, va cădea şi holera peste Turcia şi îi va decima.

Altă dată, Părintele Paisie ne spunea: „Din ceea ce am observat, răul ţine până la trei generaţii, nu mai mult. Şi aceasta pentru ca să rămână puţin aluat şi să se plămădească societatea. Acelaşi lucru s-a întâmplat şi cu Rusia. Încă nu au trecut trei generaţii şi a început deja întoarcerea la tradiţie. Nepoţii învaţă tradiţia de la bunici. Există, aşadar, aluat. Şi evreii au stat în robie în Babilon tot trei generaţii. În fiecare caz Dumnezeu păstrează puţin aluat. În Rusia poţi să vezi acum că au început să îngăduie multe lucruri legate de credinţă. Au putrezit mrejele, nu mai pot subjuga poporul".

Planul de distrugere al Sfântului Munte

Aceştia au un plan să facă drumuri ca să vină aici, în Sfântul Munte, turişti. Atunci călugării se vor obosi mult din pricina primirii de străini. Apoi le vor spune: „Să facem un hotel, ca să nu vă mai osteniți". Iar călugării vor accepta. După aceea, le vor da bani pentru restaurarea bisericilor, dar le vor spune: „Acum nu mai puteți arde lumânări şi tămâie, căci v-am dat atâția bani pentru restaurarea lor. Alegeți-vă un loc de pe teritoriul mănăstirii ca să vă zidim o altă biserică". Apoi vor pune şi un paznic cu barbă şi cu rasă care să-şi aibă femeia în Uranopolis... Vor face din Sfântul Munte muzeu...

Nu spun că va îngădui aceasta Maica Domnului, dar acesta este planul lor. Şi deja sunt câțiva care doresc aceasta... Călugări, auzi? Dar ultimul cuvânt de spus îl are Maica Domnului. Dacă nu se vor cuminți, vor primi şi altă palmă.

– Gheronda, astăzi există atât de mulți oameni, milioane întregi, care nu-L cunosc pe Hristos. Ce se va întâmpla cu aceştia?

– Se vor petrece nişte lucruri care vor zgudui popoarele. Nu va fi a Doua Venire, ci va fi o intervenție dumnezeiască. Oamenii vor căuta apoi pe cineva care să le vorbească despre Hristos. Te vor trage de mână şi îți vor spune: „Stai puțin ca să-mi vorbeşti despre Hristos!"

Stareţul Ioachim, Schitul „Proorocul Ilie", Sfântul Munte

Consider o mare binecuvântare faptul de a spune şi eu câteva cuvinte sărace despre Stareţul Paisie, acest mare sfânt al epocii noastre.

Despre Părintele Paisie am auzit mai demult, încă de când eram predicator la mitropolia Kavalei şi mă minunam de cele auzite. Mă întrebam când va veni acea clipă binecuvântată ca să-l cunosc şi eu. Părintele Maxim de la Mănăstirea Iviron mi-a fost mulţi ani duhovnic. Pe acest om simplu, care a slujit mulţi ani la icoana Maicii Domnului – Portăriţa, l-am întrebat:

– Gheronda, ce aveţi să-mi spuneţi despre Părintele Paisie?

– Vine aici adeseori şi vorbim. Este un diamant duhovnicesc. Să mergi să-l cunoşti, căci te vei folosi foarte mult.

Altă dată, a venit la mine un funcţionar ce lucra la biroul guvernatorului Sfântului Munte. Era foarte supărat.

– Gheronda, îmi spuse el, vreau să-ţi spun ceva care m-a mâhnit foarte mult. Au venit în Sfântul Munte trei mitropoliţi din Serbia, care au studiat în Grecia, au mers la Părintele Paisie şi i-au spus ceva inadmisibil. În timp ce discuta cu ei, Părintele Paisie le-a spus ceva despre Marea Egee, dar ei l-au contrazis: „Să nu o numiţi voi, grecii, Marea Egee, ci Marea Albă, pentru că nu este a voastră, ci aparţine tuturor popoarelor balcanice.

– Nu mai spune, fiul meu! Nu pot să cred aceasta. Voi merge chiar eu să-l întreb pe Părintele Paisie”.

Pe unul dintre mitropoliţi îl cunoşteam personal. Am plecat, aşadar la Panaguda ca să-l întreb pe Stareţ despre aceasta. Am ajuns cu greu la Colibă, deoarece era multă zăpadă şi de multe ori m-am afundat în ea. Când am ajuns acolo, l-am văzut pe Stareţ discutând în curtea Colibei cu Părintele Pavel de la Mănăstirea Lavra. Când m-a văzut, Părintele Paisie m-a îmbrățișat și mi-a spus: „Bine ai venit, Părinte Ioachim!" Atunci mi-am spus în sinea mea: „Doamne miluiește! Nu cumva Părintele Pavel m-a văzut mai devreme și i-a spus Starețului Paisie numele meu?"

– Gheronda, i-am spus eu Părintelui Paisie, te voi reține numai două minute. Te rog să mă ierți pentru întrebarea pe care ți-o voi pune. Au venit aici trei mitropoliți sârbi și ți-au spus să numim Marea Egee Marea Albă și că ea aparține popoarelor balcanice?

Atunci Starețul s-a întors și mi-a arătat un țăruș căzut la pământ.

– Vezi acest țăruș? M-a întrebat el. Cu acesta i-am fugărit. Le-am spus să plece și să nu mai vină aici. Să-mi spună mie că Marea Egee nu este a noastră! Nu numai Marea Egee este a noastră, ci și toate ținuturile pe care le locuiesc ei.

Auzind acest răspuns, am prins curaj și, îndemnat de dragostea mea pentru patrie, i-am spus Starețului:

– Gheronda, unii greci greșesc atunci când spun „ținuturile pierdute". Să-i sfătuiți să spună „ținuturile robite" sau „ținuturile neeliberate". Atunci Starețul s-a luminat la față și, plin de bucurie, m-a îmbrățișat din nou. Atât de mult își iubea patria! Când îmi aduc aminte chipul său care strălucea, mă umplu de emoție.

– Îți mulțumesc mult, îmi spuse el, că vorbești astfel. Puțini greci accentuează acestea. Într-adevăr, nu ținuturile sunt pierdute, ci pierduți sunt cei care spun acestea.

De atunci am început să vorbesc tuturor despre Părintele Paisie. Oriunde mă aflu, nu încetez să vorbesc despre el. Cartea pe care a scris-o Părintele Isaac despre Starețul Paisie am citit-o la masă. Undeva în această carte se face referire la întâlnirea aceasta pe care am avut-o cu Stareţul. Dintr-o sută de oameni care veneau în Sfântul Munte în fiecare zi, optzeci mergeau la Părintele Paisie. Şi aceasta pentru că Stareţul le spunea lucruri foarte folositoare. Acest magnet duhovnicesc îi atrăgea pe toţi.

Când am mers la Suroti şi am îngenuncheat la mormântul său, am simţit că îmi vorbeşte din nou, aşa cum l-am auzit vorbindu-mi şi prima dată la Panaguda. Foarte mulţi oameni care s-au închinat la mormântul său mi-au mărturisit că au simţit binecuvântarea Stareţului şi că îndată după aceasta li s-au rezolvat problemele. El nu este un monah simplu şi virtuos, ci un mare sfânt al zilelor noastre. Cred că nu vor trece mulţi ani şi Patriarhia Ecumenică îl va declara oficial sfânt. În inima mea, el este deja sfânt. Îl iubesc mult şi simt multă evlavie pentru el. Uneori, când întâlnesc vreo greutate, îl chem în ajutor. „Părinte Paisie, îi spun, ajută în cutare problemă naţională sau în cutare problemă aghioritǎ!" Şi văd mult ajutor.

La câtva timp după ce am mers la Panaguda, a avut loc, într-un oraş al Macedoniei, o manifestare religioasă. Acolo a venit şi unul dintre cei trei mitropoliţi şi am liturghisit împreună. Apoi am început să mă întreb în sinea mea dacă ar fi bine să-i spun sau nu despre discuţia pe care am avut-o cu Părintele Paisie. Atunci m-am gândit că mai întâi este patria mea şi apoi politeţea. După ce s-a terminat Sfânta Liturghie, în timp ce ne dezbrăcam de veşminte, l-am întrebat pe mitropolit:

– Prea Sfinţite, Stareţul Paisie mi-a spus asta şi asta despre Prea Sfinţia Voastră şi alţi doi mitropoliţi. Aţi spus aceste cuvinte? Nu v-aţi ruşinat să spuneți că Marea Egee este a voastră și că se numește Marea Albă?

Atunci și-a plecat capul rușinat și mi-a spus:

– Ne-au scăpat niște cuvinte.

– Nu v-au scăpat. Din prisosul inimii vorbește gura. Ceea ce are fiecare, aceea spune. Îmi pare foarte rău, nu mă așteptam de la Prea Sfinția Voastră. Să căutați să o îndreptați. Să faceți declarații oficiale și să spuneți că ați făcut o greșeală.

Până acum însă nu au făcut nici o declarație.

Înainte de a încheia, vreau să mai adaug ceva despre acest om sfânt. La câteva zile după ce l-am întâlnit pe Părintele Paisie, am vorbit cu Părintele Pavel de la Marea Lavră. El mi-a spus că, în timp ce urcam spre Panaguda, Stareţul Paisie se-ntorcea adeseori către cărare și spunea: „Vine Părintele Ioachim. Vine Părintele Ioachim". Acestea le spunea fără să mă vadă și fără să fi fost înștiințat de venirea mea. Cum să nu propovăduiesc tuturor că am întâlnit un sfânt și că întâlnirea mea cu el a fost o minune? Părintele Paisie iubește patria noastră și Sfântul Munte, care se numește astfel nu pentru alt motiv, ci pentru sfinții pe care i-a născut. În toată lumea un singur munte este sfânt. Sfântul Munte este și va fi „atelierul" sfințeniei. Amin.

Fotiadis Omiros, funcţionar al Sfântului Munte

Părintele Paisie spunea că Bizanțul a început să facă Sfântul Munte, dar acum a venit timpul ca Sfântul Munte să refacă Bizanţul. „Când îi vei vedea pe turci, spunea Stareţul, construind bisericile noastre, să ştiţi că o fac ca să mergem noi acolo". În anul 1992, când am auzit aceasta, nu puteam să înţeleg cum se va putea întâmpla aşa ceva, dar nici nu am îndrăznit să-l contrazic pe Stareţ. Dar în anul 2000 am mers în Imvros, la biserica Sfinţilor Teodori, unde ieromonahul Pavel, pe atunci egumen al Schitului „Sfântul Andrei" din Sfântul Munte Athos, restaura icoane şi alte odoare bisericeşti. Atunci s-a întâmplat să se afle acolo şi ministrul culturii al Turciei, care a spus că vrea ca de Paşti să fie trase clopotele de la acea biserică. Tot astfel, într-o vizită de-a mea în Mira Lichiei, m-am întâlnit cu primarul acestui ţinut, care mi-a spus ce biserici se repară acolo. Acelaşi lucru l-am auzit de la încă şase sau şapte persoane foarte influente din diferite oraşe ale Turciei, precum Aivali, Smirna şi altele. Se vede că aceasta s-a întâmplat ca să mi se spulbere necredinţa de mai înainte. Acum, mai mult de şaizeci de biserici din Turcia sunt reparate chiar de către turci pentru scopuri turistice. Astfel de reparaţii am văzut făcându-se şi în oraşul Procopi, unde a trăit Sfântul Ioan Rusul. În unele biserici, unde merg mulţi greci, s-a dat de către primarii acelor oraşe permisiunea de a săvârşi Sfânta Liturghie, aşa cum este cea de la Panaghia-Sumela. Turcii fac toate acestea numai şi numai pentru a lua bani de la turiştii care merg să vadă aceste biserici. Şi astfel, după ani de zile, a început să se împlinească proorocia Stareţului Paisie.

SIMBOLURI ŞI DATE DESPRE ANTIHRIST

Simeoforidis Dimitrie, Ptolemaida

În anul 1993, în Joia cea Mare, am mers la Părintele Paisie împreună cu un prieten de-al meu, Atanasie. Pe când ne îndreptam spre Uranopolis, am discutat diferite subiecte. La îndemnul meu de a folosi această vizită în scop duhovnicesc şi de a-şi deschide inima în faţa Stareţului, Atanasie s-a împotrivit, zicându-mi:

– Eu nu intru în cursele religiei.

– Sunt de acord, i-am spus eu ca să-l mai liniştesc. Şi eu credeam înainte tot astfel, însă atunci când am vorbit pentru prima oară cu un duhovnic, ştii ce am simţit? Că ies.... din cursă.

Când am ajuns la Coliba Stareţului, am văzut că închinătorii erau atât de captivaţi de cuvintele lui, încât nu ne-au observat când am ajuns acolo. Urmărind discuţia, am înţeles că subiectul acesta era introducerea, nu întâmplătoare, a diferitelor simboluri masonice pe bancnote, cum ar fi: cele două triunghiuri, strângerea de mână şi şarpele care îşi mănâncă coada, de pe bancnota de cinci sute de drahme. Mulţi dintre închinătorii aflaţi acolo au arătat că cei trei de zero care se întretaie, de pe bancnota de cinci mii de drahme, formează numărul 666. Atunci Stareţul Paisie a răspuns următoarele: „Când a «ieşit» bancnota de cinci mii de drahme s-a făcut un mare scandal pentru numărul 666 pe care îl avea pe ea. După mult timp s-a descoperit că această bancnotă avea reprezentată pe ea o scenă în care diavolul stătea sprijinit pe un pod şi era îmbrăcat în rasă. În faţa lui, printre pietrele râului se văd trei aureole, care apar, chipurile, ca nişte pietricele. Ca şi cum ar fi trei sfinţi care se închină până la pământ şi pe care îi vezi din spate”.

Atunci doi-trei închinători au ripostat, spunând că de vină este Ministerul Finanţelor şi mai ales ministrul Finanţelor, care îngăduie astfel de lucruri. Şi astfel s-a creat puţină zarvă între noi.

– Ascultaţi puţin! ne-a spus Stareţul. Nu este de vină ministrul Finanţelor. Într-un anume fel, el nici măcar nu a ştiut despre aceasta. Unul dintre cei care au plănuit aceasta a introdus-o din motive pe care el le ştie, fără ca ceilalţi să ia aminte. În cele mai multe dintre mecanismele de stat au intrat astfel de oameni şi, prin astfel de simboluri, îi înştiinţează pe colegii lor de pretutindeni că acolo toate sunt în regulă.

– Gheronda, explicaţi-ne mai bine! spuse unul dintre închinători.

– Bre binecuvântatule, nu aţi înţeles? Când un evreu, care locuieşte în Australia, de pildă, sau în altă parte, vede bancnota unei ţări, caută să vadă simbolurile lor. Iar atunci când le vede, prinde curaj, căci îşi zice: „În această ţară lucrurile sunt sub control. Este bine”. Aţi înţeles acum de ce există astfel de simboluri? Haide, acum plecaţi!

În timp ce luam binecuvântare de la Stareț, i-am arătat pe prietenul meu care stătea mai departe.

- Lasă-l pe acesta, îmi spuse Starețul. Să nu-i mai spui de spovedanie, căci se va sălbătici şi mai tare. Dumnezeu însă nu-l va lăsa aşa. Îl va include în planul Său. Numai să-i spui mamei lui ca în fiecare dimineață să-i pună în mâncare şi băutură câte trei picături de agheasmă. Dumnezeu îl va aduce încet-încet în staulul Său.

Şi, într-adevăr, toate s-au petrecut întocmai atunci când Atanasie a aflat cum „a plecat” la Cer Părintele Paisie.

Monah aghiorit

Discutând odată cu Părintele Paisie despre Antihrist, el mi-a spus: „Când va veni Antihrist, va încerca să-i înşele pe oameni, ca să le pună în ascuns pecetea sa, numărul 666. Antihrist va fi sălaşul Satanei, iar acesta nu ține cont de libertatea şi de drepturile persoanelor umane. Când i se va da stăpânirea de la Hristos, el se va impune ca un tiran. Va fi cel mai scârbos dintre toți tiranii pe care i-a cunoscut omenirea. Va cere oamenilor să-l recunoască ca Dumnezeu şi să i se închine. Nu-i va păsa dacă tu vrei sau nu aceasta. Atunci peste tot va fi constrângere şi frică, deoarece diavolul va cere de la fiecare să se lepede conştient de Hristos şi să-l primească pe el. Nu va fi mulțumit cu neutralitatea şi nimeni nu va putea scăpa. Sau îl vei primi şi vei fi părăsit de har, sau te lepezi de el şi atunci vei fi scos în afara societății, şi toate celelalte care sunt scrise în Apocalipsă. Adică, cei care nu vor avea pecetea lui Antihrist nu vor putea vinde şi nici cumpăra”.

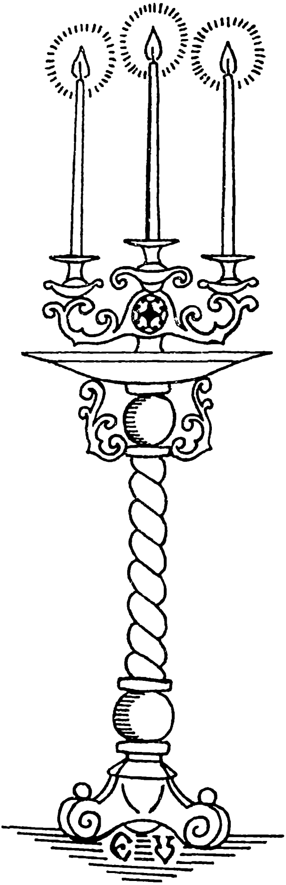
EV

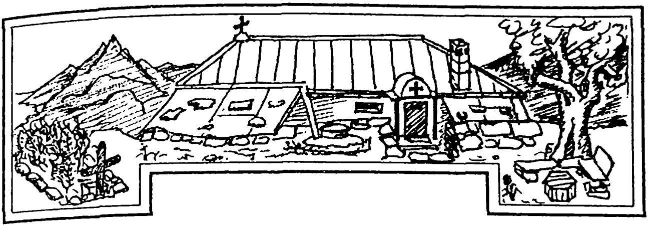

BIOGRAFIA STAREȚULUI PAISIE

Starețul Paisie, după numele de mirean Arsenie Eznepidis, s-a născut în Farasa Capadociei – Asia Mică, la 25 iulie 1924, de ziua adormirii Sfintei şi Dreptei Ana, din părinți evlavioşi. Tatăl său se numea Prodromos şi era conducătorul locuitorilor Farasei. Pe mama sa o chema Evloghia (mai târziu, în Konița, o strigau Evlampia).

În Farasa, pe 7 august 1924, – cu puțină vreme înainte de plecarea lor înspre Grecia, odată cu schimbul de populație –, a fost botezat de către Sfântul Arsenie Capadocianul, care i-a pus la botez numele său. Pe 14 septembrie 1924, părinții lui ajunseră în portul Pireu. După ce au trecut prin multe greutăți şi neajunsuri, zăbovind o scurtă vreme şi în Kerkira, s-au stabilit în Konița, unde micuțul Arsenie a terminat şcoala primară. Până să meargă în armată, a lucrat ca tâmplar.

În 1945, s-a înrolat în armată, unde s-a distins prin integritatea caracterului său, prin spiritul de sacrificiu, prin vitejie şi prin însemnatul prinos de jertfă adus patriei, pe durata acțiunilor militare din timpul războiului civil. A fost lăsat la vatră în anul 1950.

După îndeplinirea serviciului militar, a vizitat Sfântul Munte, dar nu a putut rămâne aici. Revine şi se stabileşte definitiv în Athos (la Sfânta Mănăstire Esfigmenu) în 1953. Acolo, în 1954, a fost făcut rasofor şi a luat numele de Averchie. În 1956, din pricina unor felurite situații, a fost silit să plece de la această mănăstire, cu binecuvântarea părintelui său duhovnicesc, şi să meargă la Sfânta Mănăstire Filotheu, unde viețuia ca monah şi un unchi de-al său.

Pe 3 martie 1957, starețul lui, Bătrânul Sava, îl făcu „stavrofor", dându-i Schima mică cu numele de Paisie, în cinstea Mitropolitului Paisie al II-lea Cezareanul, cu care era şi compatriot. În 1958 se mută la Sfânta Mănăstire a Naşterii Maicii Domnului, la Stomio – Konița, unde a rămas până în 1962. Prezența lui aici a fost binefăcătoare pentru întreaga regiune. În 1962, a plecat în peninsula Sinai şi a locuit la Chilia Sfinților Galaction şi Epistimi. În 1964, a revenit la Sfântul Munte şi s-a stabilit la Schitul Ivironului, la Chilia Sfinților Arhangheli. Atunci s-a legat şi mai mult duhovniceşte de sfântul stareț papa-Tihon, rus de neam, care se nevoia la Chilia Cinstita Cruce a Sfintei Mănăstiri Stavronikita. Acesta îi dădu Schima mare la 11 ianuarie 1966.

În 1966, s-a îmbolnăvit şi a fost internat mai multe luni la Spitalul Papanicolau din Tesalonic, unde i-a fost extirpată o mare parte dintr-un plămân, din cauza existenței unor bronşectazii[37]. Pe durata bolii l-au slujit măicuțele de la Mănăstirea Sfântul Ioan Evanghelistul şi Teologul de la Suroti, care în acea vreme încă nu erau călugărite. De atunci, simțind o mare recunoştință față de aceste surori, pentru sprijinul lor, s-a angajat să le ajute la însemnata lucrare duhovnicească pe care tocmai o începeau, ridicarea Sfintei Mănăstiri. Odată cu temeliile clădirilor, a pus şi temeliile cele duhovniceşti. Astfel, Stareţul s-a legat mult de Mănăstirea Sfântului Ioan Teologul, pe care a iubit-o şi pe care nu a părăsit-o nici după adormirea sa.

---

[37] Bronşectazie – dilatație a bronhiilor.

Pe la sfârşitul lui 1967, s-a dus la Katunakia şi s-a stabilit la Chilia Sfântului Ipatie a Mănăstirii Marea Lavră. În 1968, a mers la Sfânta Mănăstire Stavronikita, unde a ajutat la trecerea acesteia de la viața idioritmică la cea chinovială, precum şi la punerea bazelor duhovniceşti ale noii obşti. Pe 10 septembrie 1968 a adormit în Domnul duhovnicul Stareţului, papa-Tihon. L-a slujit în ultimele zile ale sale şi, ascultându-i dorința, i-a urmat peste puțin timp (în martie 1969) la Chilia Sfânta Cruce, unde a rămas până în 1979. În mai 1979, s-a înscris ca monah aparținând de Sfânta Mănăstire Kutlumuş şi a preluat Chilia Naşterii Maicii Domnului – Panaguda, locul pe unde au trecut şi au primit ajutor mii de suflete.

Cam de prin 1988, a început să aibă probleme cu intestinul. Hemoragia sporea, atât în cantitate, cât şi în frecvență, astfel încât în 1993 starea lui se înrăutățise mult. Situația a continuat până în octombrie 1993. Pe 4 noiembrie/22 octombrie 1993, a ieşit pentru ultima oară din Sfântul Munte, pentru a fi prezent, ca de obicei, la privegherea sărbătorii Sfântului Arsenie (10 noiembrie), la Mănăstirea Suroti. Acolo a rămas pentru puțin timp şi a hotărât să se întoarcă în Sfântul Munte. În vreme ce se pregătea de plecare, starea sănătății sale s-a înrăutățit brusc. I s-a descoperit o tumoare canceroasă la intestinul gros şi s-a luat hotărârea de a fi operat pe data de 4 februarie 1994. A stat internat la Spitalul Theaghenio (Tesalonic) timp de 10 zile, după care a fost adus să se refacă la Mănăstirea Sfântul Ioan Teologul de la Suroti. Însă starea sănătății sale s-a înrăutățit şi mai mult din cauza metastazelor localizate la ficat şi plămâni. Pe la sfârşitul lui iunie 1994, doctorii l-au anunțat că, omeneşte vorbind, îi mai rămăseseră cam două-trei săptămâni din viață.

Pe 12 iulie 1994, la ora 11 ziua, într-o zi de marți, Stareţul şi-a dat cuviosul lui suflet în mâinile Domnului. A adormit şi a fost înmormântat la Sfânta Mănăstire a Sfântului Ioan Teologul de la Suroti (Tesalonic), potrivit dorinței sale. Mormântul său a devenit o nouă scăldătoare a Siloamului pentru mulțimile care vin zilnic aici într-un şuvoi nesecat.

Starețul hrănește pe Olet (acest cuvânt în limba arabă înseamnă "copil"), o pasăre care se împrietenise cu el.

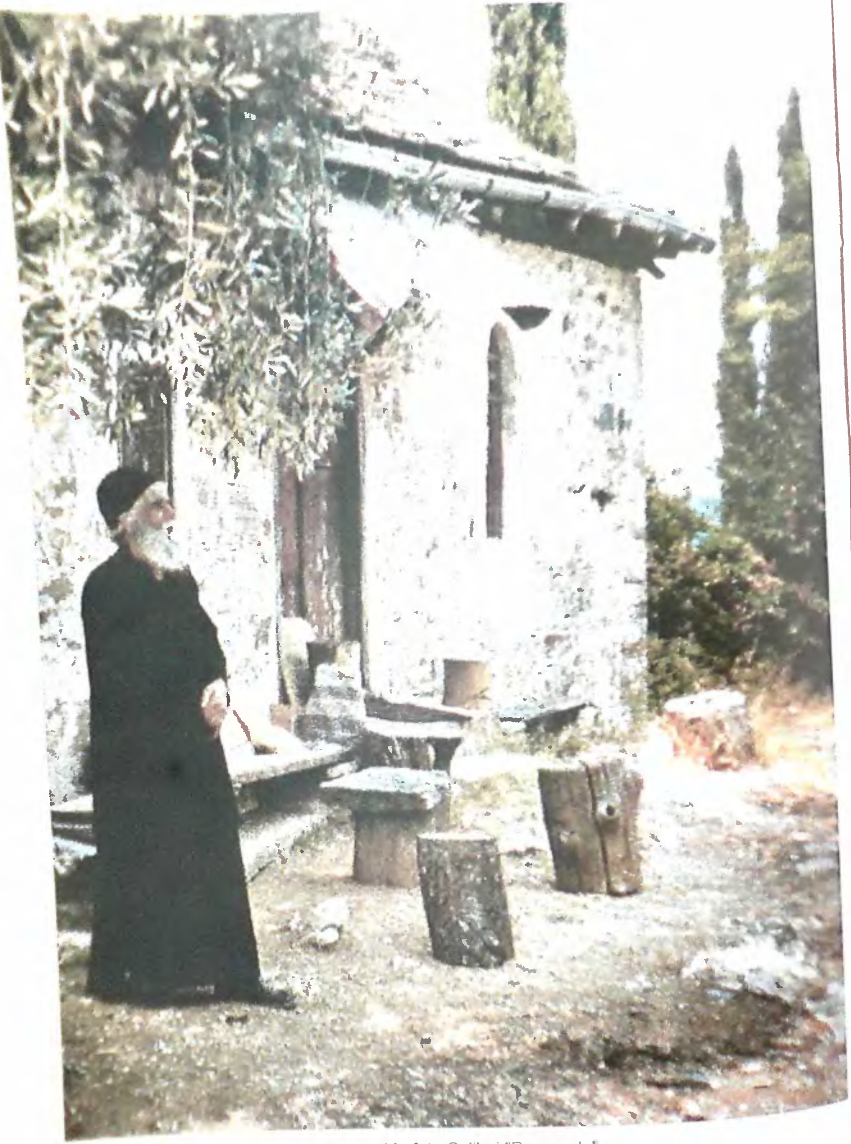

Staretul în fața Colibei "Panaguda".

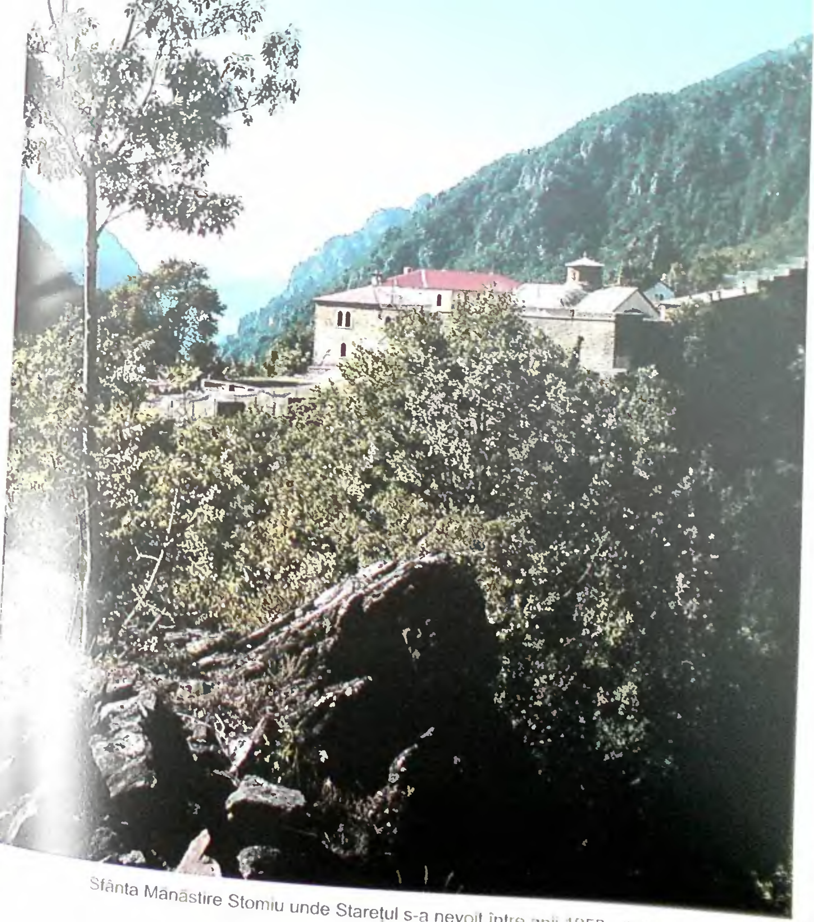

Sfânta Mănăstire Stomiu unde Stareţul s-a nevoit între anii 1958 - 1962.

Interiorul bisericii Mănăstirii Stomiu

Chilia Sfinților Galaction și Epistimia de la Sinai
unde Starețul s-a nevoit timp de doi ani (1962 - 1964).